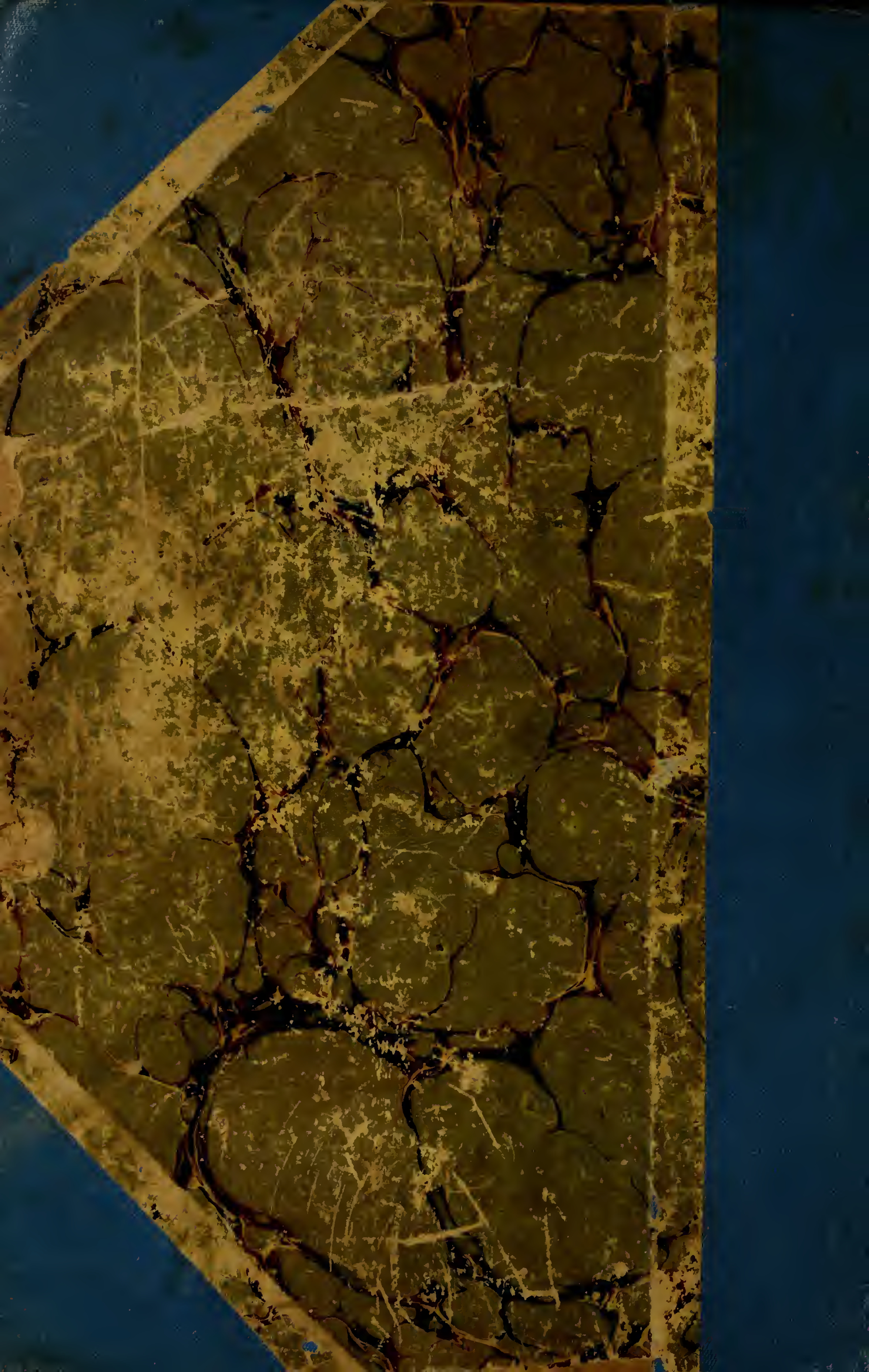

200

הוצאת "תושיה"

מורה הילדים

להורות לילדים את תורת הלשון העברית

לכל חקותיה.

עם תרגום המלים בלשונות רוסיא ואשכנז ומאמרים

בלשונות רוסיא ואשכנז לתרגמם עברית.

מאת י"ה טביוב.

מהדורא שביעית, מוגהת ומתוקנת.

מחיר הספר 90 ק' בלי משלוח.

פיעטרקוב.

כדפוס שלמה בעלכאטאווסקי.

תרנ"ט.

ביבליותיקה עברית
לכל בית בישראל.

(מערכת בן־אביגדור).

מאתים ספרים, **בארבע** שנים.

כל ספר יכיל בערך 5 באָגען. כל הביבליותיקה — בערך אלף באָגען (16000 עמודים).

הביבליותיקה העברית תכיל בקרבה ספרים בכל מקצעות הספרות: ספורים, תמונות וציורים, מחזות ושירים, ספרי מדע כללים ובחכמת ישראל, ספרי מסע ותולדות אנשי שם — מקוריים ומתרגמים, מעשי ידי סופרים וחכמים מוכשרים לכך, ספרים אשר יעשירו את ספרותנו עשר רב, שיתנו לעם מזון רוחני נעים וטוב, ויהיו לקהל הקוראים העברים לענג ולתועלת רבה.

ומחיר מצער מאד נקצב לביבליותיקה הזאת לקונים תמידים, מחיר מצער ודל שלא היה עוד כמוהו בספרותנו העברית, למען אשר תהיה לדבר השוה לכל נפש, שגם העני שבישראל יוכל לרכוש אותה לאט, לאט, ע"י אמצעים קלים ונוחים מאד.

עד הנה יצאו הספרים האלו:

א) י. זנגויל: **מחזות הגיטו** (תמונות וציורים): א] שטן מקטרג, ב) לאין מרפא, ג] מחללת השבת (עם תמונתו ותולדתו ערוכה בידי ר. בריינין).
תרגום ש. ל. גארדאן.

ב) חיי אנשי השם: **אריסטו** (חייו, ספריו ושיטתו הפילוסופית, עם תמונתו דמות תבניתו).
מאת י. ה טביוב.

ג). חיי אנשי השם: **רבנו משה בן מימון** (רמב"ם) (חייו, ספריו ופעולותיו הפילוסופיות והמדעיות, עם תמונתו וחתימת ידו).
מאת ד. ילין.

ד) **שירי פרוג** (עם תמונתו). חלק ראשון: ספר ראשון.
תרגום יעקב קפלן.

ה) **הנ"ל**. חלק ראשון: ספר שני.
תרגום הנ"ל

הרשעה לייק

הרשעה לייק

За душ

מורה הילדים

להורות לילדים את תורת הלשון העברית לכל הקותיה.

עם תרגום המלים בלשונות רוסיא ואשכנז ומאמרים בלשונות רוסיא ואשכנז לתרגמם עברית.

מאת

י״ח טביוב.

מהדורא שביעית מוגהת ומתֻקֶנֶת.

הוצאת „תושיה"

פיעטרקוב

ברפוס שלמה בעלכאטאווסקי

תרנ״ט.

МОРЕ ГАІЕЛОДИМЪ

т. е.

Учитель дѣтей.

Метода для изученія древнеэврейскаго языка.

Съ упражненіями и вокабулами на древнееврейскомъ, русскомъ и нѣмецкомъ языкахъ.

Составилъ И. Тавьевъ.

Седьмое исправленное изданіе.

Изданіе „Тушія"

ПЕТРОКОВЪ

Типографія Ш. Белхатовскаго.

1899.

Дозволено Цензурою,
Варшава 27 Іюля 1899 г.

דברים אחדים
למהדורא השניה.

בצאת עתה ספרי „מורה הילדים" במהדורא שניה, נועצתי לעשות בו תקונים ושנויים אחדים, אשר אקוה כי יהיו לרצון לַמורים הנבונים, ולתועלת — להתלמידים.

השנוי העקרי הוא בדבר הציונים והמספרים אשר ממעל למלים הלועזיות בפרקי התרגום. במהדורא הראשונה הרביתי בציונים האלה למען הקל את מלאכת התרגום לילדים מתחילים. ואולם אחרי כן נוכחתי כי הציונים האלה, הנחוצים מאד בפרקים הראשונים, נסמנו ביד רחבה גם במקומות שהם מיותרים לגמרי. לכן השתדלתי לכלכל את דבר הציונים, במהדורא החדשה, בסדר יותר נכון: עד צד 35 הנחתים כמו שהיו בראשונה, ואולם משם והלאה החלותי לקמץ בציונים, ולא הצבתים אלא במקומות שהם נחוצים באמת, במקומות שעל התלמיד לשנן כלל חדש; אבל כיון שנשרש הכלל החדש בלב התלמיד דרך פרקים אחדים, חדלתי מִסַּמֵן את המבטאים הַלועזים התלוים בכלל ההוא, וכן עשיתי לכל כלל חדש, באופן שבמחצית הספר השֵׁנִיה, מעטים הציונים והמספרים מאד, מבלי אשר יצטרך הילד בכל זאת להוגיע את מוחו במלאכת התרגום; כי בכל מבטא לועזי הקשה לתרגמו עברית חשתי לעֶזרת התלמיד בציונים ובמספרים המורים איך תעשה המלאכה [ואולם במקומות שבאים הפעלים עם הכנוים, לא גרעתי את סמני החבור, למען יֵדע התלמיד כי עליו להתרגם את הפעל עם הכנוי במלה אחת ולא בשתי מלים, אעפ"י שגם כזאת יכשר; למשל: אונד וויר האבען זיע הינגעשטעללט, שלולי הציון היה מותר לתרגם „וַנַּעֲמֵד אותם"; ועוד כאלה].

אקוה כי השנוי הזה יהי לרצון לכל המורים הנבונים, והתלמידים יתרגלו לתרגם עברית מדעת עצמם, מבלי אשר תכבד המלאכה עליהם.

כן נוכחתי כי הפרק הראשון המַכיל את דיני ה' הידיעה ווי"ו החבור, קשה מעט לילדים מתחילים; לכן חִלקתיו, במהדורא החדשה, לשני פרקים: הראשון (1a) יכיל רק דיני ו' החבור עם דוגמאות רבות מכל שנויי הנקוד הנופלים בוי"ו החבור, והשני (1b) יכיל את דיני ה' הידיעה ושִׁנון הפרק הקודם לו.

כן תקנתי במקומות אחדים את סגנון הלשון, וביחוד השתדלתי להסיר מספרי את טעיות הדפוס, אשר אמנם לא רב מספרן גם במהדורא הראשונה. עתה הנה ספרי מוגה ומדויק עצהיו"ט.

אקוה כי מעתה יגדל עוד חן הספר בעיני המורים והתלמידים, ו„מורה הילדים" יוסיף להביא ברכה ותועלת לילדי ישראל ולחבב עליהם את למוד שפת קדשנו, אשר זה כל חפצי.

המחבר.

הקדמה.

הספר הזה נולד במחשבתי בשעה אחת עם אחיו „עדן הילדים", וימים רבים שַׁתִּי עצות בנפשי: למי מהם לתת את משפט הבכורה, ומי מהם יצא לאויר העולם ראשונה. אמנם ידעתי כי כזה כן זה נחוצים הם לתקנת ילדי ישראל, אך נבצר ממני להחליט למי מילדינו נחוץ להחיש עזרה: האם ראשית חובתנו היא להוציא את ילדינו האֻמללים מתחת סבלות (או: סכלות) „המהדורות" החדשות שנולדו לבהלה מזווג שאיננו הגון: זה זווג ההדיוטים עם „דעות החנוך" החדשות הממלאות את חלל ספרתנו היומית והעתית — או נטל עלינו לדאג בתחלה לתקנת חלק גדול מילדינו שכבר למדו את תורת הלשון העברית, למחצה, לשליש ולרביע, ואשר אין להם ספרי מקרא מתוקנים וערוכים לרוחם, אשר בעזרתם יִשָּׁמר למודם בלבם וגם יתפתח ויתברר יותר.

והנה בהשקפה ראשונה נדמה לי, כי נחיצות ספר מקרא לילדים מרגשת בזמן הזה ביתר עז מנחיצות ספר למוד השפה לילדים מתחילים. על כן הוצאתי בתחלה את הס' „עדן הילדים". ואף אמנם שמחתי לראות כי כונתי יפה: כי אמנם יש בקרבנו ילדים רבים מאד היודעים, בדוחק או ברוחה, את ראשית תורת הלשון, ואשר אינם חסרים בלתי אם ספר־מקרא מתוקן אשר יעשיר את אוצר מליהם ואשר יורם לדעת את שמוש הלשון, ע"י קריאה בענינים הקרובים אל לבם והערוכים לפי בינתם ולפי רוח ילדותם. והס' „עדן הילדים", בצורתו ובתכנו ובסגנונו, מלא את המשאלות האלה, ועל כן רבו הקופצים עליו. אפס כי תיכף אחרי הגלות הס' הנ"ל בקהל, סבוני הורים ומורים רבים בבקשות ובעצות, ולפעמים גם בתוכחות, ויורוני

לדעת, כי כשם שנחוץ „עדן הילדים" לילדים שכבר למדו בדרך גם את תורת הלשון, כן נחוץ עוד ביתר שאת ספר למוד השפה, לילדים מתחילים לגמרי; ולכן דרשו ממני, למהר ולתת „מתדה" מתוקנת לילדים מתחילים לגמרי, אשר מספרם גדול הרבה מאד ממספר הילדים שכבר למדו וצפנו בלבם מעט. כי, לפי דברי ההורים והמורים הנ"ל, אין לנו לע"ע כל מתדה מתוקנה ונוחה ללמוד שפ"ע. מובן מאליו הוא, כי האנשים הנכבדים הנ"ל לא גלו לי כל חדשה, כי מי כמוני יודע מה רחוקה היא דרך מתדותינו המצויות, ממחשבות לב הורים ומורים מתוקנים, ואפילו גם ממשאלות בעלי בתים פשוטים. ובכל זאת מלאתי שמחה בראותי, כי חסרון מתדה מתוקנה מרגש עתה בכל פנות עמנו, למרות, או אולי עקב, רבוי המתדות המשונות בשנים האחרונות. לכן נגשתי באהבה רבה אל העבודה, להוציא מחשבתי אל הפועל ולגמור את המלאכה אשר החילותי לעסוק בה זה שנים אחדות.

עתה שלמה המלאכה, והנני נותן על יד ההורים והמורים את הס' „מורה הילדים", ואקוה, כי כשם שספרי „עדן הילדים" מביא ברכה מרובה לילדים הבקיאים בדיני הדקדוק העקריים, כן יביא „מורה הילדים" גאולה לעולם הקטן שעוד לא למד מאומה מתורת הלשון, וכן ישמח את לב ההורים והמורים המצטערים על חסרון „דרך הוראה" טבעית, ברורה ומפורטת, בלמוד שפ"ע למתחילים.

בספרי זה השתדלתי, ביחוד, להקל את למוד השפה ואת הוראתה ככל האפשר, ולבלי השען על בינת הילדים וחריפותם. לכן מלבד שהרביתי במאמרים, עברים ולועזים, למען שנן את חקי הדקדוק לילדים, הכנסתי גם דוגמאות רבות בחלק הוואָקאַבעלן עם תרגומם בצדם, למען יראה הילד מיד איך יאָמר דבר בשפ"ע ואיך יאָמר אותו הדבר בלשון לעז. ובדעתי כי מלאכת התרגום מלשון לועזית לשפ"ע היא קשה מאד לילדים מתחילים, ביחוד מפני שסדור המלים בשפ"ע שונה לגמרי מסדורן בלשונות אירופא, לכן הצגתי ציונים ומספרים שונים ממעל למאמרים הלועזים, להורות לילד את סדור המלים ואת הצטרפותן בשפ"ע, באופן שתקל לו המלאכה עד מאד. ואולם הציונים והמספרים הולכים ופוחתים במדה שמתקדם התלמיד בידיעת הדקדוק.

כן השתדלתי מאד להביא בלב הילד את תורת הלשון לכל חקותיה. כמובן, נזהרתי מאד מגעת בדיני שוא נח ושוא נע, דג"ח ויתר הענינים שאינם ראוים להת לילדים, אבל תחת זאת התאמצתי לבאר ולפרט את כל חקות הלשון (הנטיות בשמות ובפעלים בכל הבנינים ובכל הגזרות, הכנויים, וכל הדינים העקריים והנחוצים וכל דיני הנקוד המעשי) בעזרת דוגמאות רבות, וגם דיני מלעיל ומלרע המובנים לילדים (למשל בנטיות הפעלים, איזה גופים באים מלעיל ואיזה מלרע, וכן גם בכנוים)

הכנסתי אל ספרי, באופן שהילד הלומד מעל הספר הזה ידע את כל חקות לשוננו על בורין, ולא בדרך קטוע כנהוג ברוב המתהדות. וגם מהלכות שמוש הלשון (סינטאק־סים) הבאתי אל ספרי, ככל הראוי להתת למתחילים ולפי בינת ילדים.

ביחוד השתדלתי לתקן בספרי את המעות המצויה בכל מהדותינו: זה חסר הטעם בחבור המאמרים לקריאה ולתרגום. לא אובה להעביר על פני הקורא הנבון את המאמרים הנלעגים שבכל מתדותינו. בטוח אני כי כל אב וכל מורה אשר טעמו אתו ירגז, ישחק ויבך גם יחד למראה „המאמרים" שבמתדותינו, הנתנים למקרא ולתרגום לילדים (אין כונתי בזה אל המתדות בשפת ז'רגון; הן עומדות למטה מכל בקרת ואי אפשר לדרוש מ„מחבריהן" טוב־טעם, נמוס ומוסר. אבל גם המתדות שחברו לילדים המדברים בלשון אירופית לא הטיבו לעשות ב„מאמריהן", כידוע לכל המשתמש בהן). ולכן השתדלתי לחבר מאמרים שיש בהם רעיון, שכל וגם חדוד ילדותי, באופן שיתענגו הילדים למקרא המאמרים, וממילא יבאו גם כללי הדקדוק בלבם בדרך קל ומשעשע.

הספר מנוקד כלו, כראוי לילדים מתחילים, וגם דיני מלעיל ומלרע נשמרו בנקוד הספר. המאמרים שבשפת אשכנז נכתבו באותיות עבריות, כדי שיוכלו גם מדברי זשרגון להשתמש בספרי. ומפני טעם זה לא סלסלתי את הסגנון האשכנזי, ולא נמנעתי לפעמים לחטא גם לחקי הסטיליסטיקא האשכנזית, כדי שלא לבייש את מי שאין לו, כלומר כדי שיובנו הדברים על נקלה גם למורים גם לתלמידים שאינם יודעים כל לשון מלבד לשון הזשרגון. ואולם המאמרים הרוסים כתובים כלם על טהרת הלשון הרוסית.

כללי הדקדוק הבאים בכל פרק אחרי הוואָקאַבעלן, כתובים עברית, והמורה יוכל להבינם לתלמידיו בכל לשון שהוא מדבר אתם. ואולם השתדלתי להכנים בהוואָקאַבעלן את כללי הדקדוק למעשה, באופן שהילד אשר שנן את הוואָקאַבעלן ידע מעצמו את כללי הדקדוק שבפרק ההוא, ולא יצטרך עוד ללמוד את הכללים כלמוד בפני עצמו, כי כל מה שנאמרו ב„כללים" להלכה, כבר נמצאו בדוגמאות הוואָקאַבעלן, למעשה.

מספר הוואקאבעלן אשר בספר הזה מעט מאד, כי כונת המתדה הזאת היא: להורות לילדים את חקי הלשון ולא את כל שרשי לשון עבר. אדרבא, התאמצתי לבאר לילדים את כללי הדקדוק בעזרת מלים מעטות, למען הקל להם את עבודת הלמוד; ותחת לפטמם במלים רבות, כנהוג, ברתי רק מלים אחדות בשמות ונתתי להן צורות שונות בנטיתן ובהצטרף הכנויים אליהן, וכן עשיתי גם בפעלים, למען אשר תעברנה תמיד על פני התלמיד מלין שכבר נשרשו במוחו, ולא תהי עליו עבודה כפולה ללמוד בכל פרק גם כללי דקדוק גם מלים חדשות. ואולם המלות השמושיות הנהוגות בלה"ק באו כלן בספרי, יען כי לא תרגמתין בס' „עדן הילדים".

אקוה כי כל רואי ספרי יכירו ויודו, כי ספר חדש הוא בכל מכל. וכמו"כ תקותי חזקה, כי ההורים אשר בניהם עומדים על הפרק להחל ללמוד את תורת הלשון העברית ישמחו עליו, כמו ששמחו האבות אשר בניהם עומדים על מדרגה גבוהה יותר בהשכלה העברית, על הס' „עדן הילדים".

המחבר.

הערה נחוצה. מדת הפרקים מכוונת לילדים בינונים. ואולם הדבר מסור אל המורה לכלכל את שיעור הלמוד לפי כשרוגות תלמידו ולפי ארך הזמן אשר הוא עוסק בלמוד שפ"ע. יש ילדים שכשרונותיהם טובים מאד או שהם מבלים שעות אחדות ביום בלמוד שפ"ע, ולהם אולי לא יספיק פרק אחד ליום; ולהיפך יש ילדים שכשרונותיהם גרועים מאד, או שהם עוסקים רק כשעה אחת ביום בלמוד שפ"ע, ולהם אולי רב גם פרק אחד ליום. לכן יעש נא המורה כבינתו. ואולם עצתי לכל המורים: לבל ימסרו את פרקי התרגום לתלמידיהם (לתרגמם בביהם) בטרם יעברו המורים בעצמם על כל הפרק, ויעירו את התלמידים על פרטים אחדים אשר אולי יקשו להם, וגם יבינום היטב איך להתנהג עם הציונים והמספרים אשר ממעל להמאמרים הלועזים.—

„המפתח" נועד רק למורים, או לנערים הלומדים בלי עזרת מורה.—

הנ"ל.

וְ־ (וּ־, וִ־, וָ־, וֶ־ וַ־) .	אונד	И, и
פֹּה .	הִיער	Здѣсь
שָׁם .	דאָרט	Тамъ
דָן פֹּה .	דָן איסט היער .	Данъ здѣсь

א) ו׳ החבור, לפני אותיות ב, ו, מ, פ ולפני שְׁוא: מְנֻקדת וּ, לפני יתר האותיות—וְ (לפני הברה עם׳ נגינה מפסקת-וָ), ולפני יו״ד שואית וִ־ והשוא יפול מן היו״ד הבא אחרי הוי״ו. ולפני החטפים נקודת הוא״ו כתנועת החטף.
ב) המלה האשכנזית „איסט״ („זינד״) איננה מתרגמת עברית (כמו בשפת רוסיא).
ג) אחרי אותיות א, ה, ו, י—באות אותיות בכפ״ת רפות (בלי דגש).

רְאוּבֵן וְשִׁמְעוֹן, לֵוִי וִיהוּדָה. — מֹשֶׁה וּשְׁמוּאֵל פֹּה, וּפִנְחָס וֶאֱלִיעֶזֶר שָׁם. — פֹּה וָשָׁם; שָׁם וּפֹה. — לֵוִי וּמֹשֶׁה פֹּה, וְשָׁם דָּן וַאֲחִיטוּב. — דָּוִד וַחֲנַנְאֵל, יוֹסֵף וּבִנְיָמִין, גָּד וֶאֱלִישָׁע. — נַפְתָּלִי וִיהוֹנָתָן פֹּה, וְשָׁם יִצְחָק וְגָד. — שָׁם אַבְרָהָם וַעֲזַרְיָה, וּפֹה יַעֲקֹב וּמָרְדְּכַי. —

1 b.

אָב .	(איין) פֿאַטער	[одинъ] Отецъ
הָ-אָב .	דער פֿאַטער	Отецъ
בֵּן .	(איין) זאָהן	[одинъ] Сынъ
הַ-בֵּן .	דער זאָהן	Сынъ
אֵם .	(איינע) מוטטער	[одна] Мать
הָ-אֵם .	דיע מוטטער	Мать
בַּת .	(איינע) טאָכֿטער	[одна] Дочь
הַ-בַּת .	דיע טאָכֿטער	Дочь
אָח .	ברודער	Братъ
אָח-וֹת .	שוועסטער	Сестра
מוֹרֶה .	לעהרער	Учитель
תַּלְמִיד .	שילער	Ученикъ
הַ־ (הָ־, הֶ־) .	דער, דיע, דאַס	

א) ה׳ הידיעה מְנֻקדת הַ־, (ורגש אחריה), ולפני אותיות א, ה, ע, ר — הָ. ולפני הָ גם לפני הָ עָ בלי נגינה, — הֶ.

אָב וָאֵם, בֵּן וּבַת. – הָאָב וְהַבֵּן, הָאֵם וְהַבַּת. – שָׁם אָח וְאָחוֹת, וּפֹה תַּלְמִיד וּמוֹרֶה. – הָאָח פֹּה, וְהָאָחוֹת שָׁם. – הַמּוֹרֶה וְהַתַּלְמִיד פֹּה. – הָאָב וְהַמּוֹרֶה שָׁם, וְהַתַּלְמִיד פֹּה. – פֹּה וָשָׁם. – אֵם וּבֵן, מוֹרֶה וְתַלְמִיד. – שָׁם הָאָח, וּפֹה הָאָחוֹת. – אַבְרָהָם אָב וְיִצְחָק בֵּן. – שִׁמְעוֹן מוֹרֶה וִיהוּדָה תַּלְמִיד.

2.

*) [одинъ] Отецъ и [одинъ] сынъ, [одинъ] учитель и [одинъ] ученикъ.— Мать здѣсь, а дочь тамъ.— Тамъ братъ, а здѣсь сестра.— Отецъ и Сынъ здѣсь. — Мать и сестра тамъ. — [одинъ] Ученикъ и [одинъ] учитель. — Тамъ и здѣсь. — Отецъ и братъ здѣсь, а мать и дочь тамъ.—

פֿאַטער אונד זאָהן, איין לעהרער אונד איין שילער. – דיא מוטטער איסט היער, אונד דיא טאָכטער איסט דאָרט. – דאָרט איסט דער ברודער, אונד היער איסט דיא שוועסטער. – דער פֿאַטער אונד דער זאָהן זינד היער. – דיא מוטטער אונד דיא שוועסטער זינד דאָרט. – שילער אונד לעהרער. – דאָרט אונד היער. – דער פֿאַטער אונד דער ברודער זינד היער, אונד דיא מוטטער אונד דיא טאָכטער זינד דאָרט. –

3.

Хорошій, добрый, хорошъ, добръ	איין גוטער, גוט	טוֹב.
Хорошая, добрая	איינע גוטע	טוֹבָ-ה.
(одинъ) Хорошій (добрый) сынъ	איין גוטער זאָהן	בֵּן טוֹב
Хорошій (добрый) сынъ	דער גוטע זאָהן	הַ-בֵּן הַ-טּוֹב.
Сынъ хорошъ (добръ)	דער זאָהן איסט גוט	הַ-בֵּן טוֹב.
[одна] Хорошая (добрая) дочь	איינע גוטע טאָכטער	בַּת טוֹבָה.
Хорошая (добрая) дочь	דיע גוטע טאָכטער	הַ-בַּת הַ-טּוֹבָה.
Дочь хороша (добра)	דיע טאָכטער איסט גוט	הַ-בַּת טוֹבָה.

*) הסימן ⁀ אשר על פני המלים הלועזיות, מורה כי כל המלים אשר תחת הסימן מצטרפות בתרגום העברי למלה אחת. – האות 0 אשר ממעל למלה, מורה כי המלה הלועזית ההיא איננה מתרגמת כלל בס"ע.

רָע.	איין שלעכטער, שלעכט	Худой, злой, дурной, худъ золъ, дурень
רָעָ-ה.	איינע שלעכטע	Худая, злая, дурная, худа, зла, дурна
דּוֹד.	אָנקעל	Дядя
דּוֹדָ-ה.	טאַנטע	Тетя
נַעַר.	קנאַבע	Мальчикъ
נַעֲרָ-ה.	מאֶדכען	Дѣвочка
אַיֵּה?	וואָ? (וואָ איסט?)	Гдѣ?
גַּם.	אויך	Также, и
מִי?	ווער? (ווער איסט?)	Кто?

א) התֹּאַר יבֹא בשפ"ע אחרי השֵּׁם.
ב) לתאר נקבה תֻּסַפת הכרת ָה בסוף המלה. —
ג) ה"א הידיעה באה גם בשם גם בתאר.

אָח טוֹב וְאָחוֹת טוֹבָה. — אַיֵּה הַדּוֹד הַטּוֹב? — הַדּוֹד הַטּוֹב פֹּה, וְהַדּוֹדָה הַטּוֹבָה שָׁם. — פֹּה נַעַר רָע, וְשָׁם נַעֲרָה טוֹבָה. — אַיֵּה הַנַּעֲרָה הַטּוֹבָה, וְאַיֵּה הַנַּעַר הַטּוֹב? — הַמּוֹרֶה טוֹב וְהַתַּלְמִיד רָע. — הָאֵם טוֹבָה וְגַם הַבַּת טוֹבָה. — הַבֵּן נַעַר טוֹב, וְהַבַּת נַעֲרָה טוֹבָה. — מִי פֹּה? פֹּה נַעַר טוֹב. — וּמִי שָׁם? שָׁם הַתַּלְמִיד הָרָע. — מִי טוֹב וּמִי רָע? הָאָח טוֹב וְהָאָחוֹת רָעָה. — פֹּה הַדּוֹד, וְאַיֵּה הַדּוֹדָה? הַדּוֹדָה הַטּוֹבָה שָׁם. — אַיֵּה תַּלְמִיד טוֹב? יִצְחָק בֵּן טוֹב וְגַם תַּלְמִיד טוֹב. — אַיֵּה הַנַּעֲרָה הָרָעָה? פֹּה נַעֲרָה טוֹבָה. — וְאַיֵּה הָרָעָה? שָׁם; וְגַם הַנַּעַר הָרָע שָׁם. — מִי נַעֲרָה טוֹבָה? הָאָחוֹת נַעֲרָה טוֹבָה. — וְהָאָח? גַּם הָאָח טוֹב. —

4.

*) (одинъ) Хорошій[2] сынъ[1] и[3] (одна) хорошая[4] дочь[5]. — Гдѣ добрая[2] тетя[1]? Добрая[2] тетя[1] здѣсь, а тамъ добрый[2] дядя[1]. — Мальчикъ хорошъ, а дѣвочка зла. — Кто тамъ? тамъ [од.] хорошій[2] ученикъ[1]. — А кто здѣсь? здѣсь хорошій[2] учитель[1]. — Яковъ (יַעֲקֹב) хорошій[2] мальчикъ[1], а также хорошій[2] ученикъ[1]. — А кто плохой[2] (=худой) ученикъ[1]? — Давидъ (דָּוִד) дурной[2] сынъ[1], а также плохой[2] ученикъ[1]. — Гдѣ добрая[2] мать[1] и гдѣ

*) סמני המספר אשר על פני המלים הלועזיות יורו את סדור המלים בתרגום העברי ואם יש ציון אחד על שתי מלים הרחוקות זו מזו, אות הוא כי בשפ"ע הן מצטרפות למלה אחת.

добрая дочь? Братъ хорошій мальчикъ. — А сестра? И сестра хороша. — А кто дурень? Дочь дурна.—

איין גוטער זאָהן אונד איינע גוטע טאָכטער. — וואָ איזט דיע גוטע טאַנטע? דיע גוטע טאַנטע איזט היער, אונד דאָרט איזט דער גוטע אָנקעל. — דער קנאַבע איזט גוט, אונד דאַס מאָדכען איזט שלעכט. — ווער איזט דאָרט? דאָרט איסט איין גוטער שילער. — אונד ווער איסט היער? היער איסט דער גוטע לעהרער. — יעקב איסט איין גוטער קנאַבע, אונד אויך איין גוטער שילער. — אונד ווער איסט איין שלעכטער שילער? דוד איסט איין שלעכטער זאָהן, אונד אויך איין שלעכטער שילער. — וואָ איסט דיע גוטע מוטטער ?אונד וואָ איסט דיע גוטע טאָכטער? — דער ברודער איסט איין גוטער קנאַבע. — אונד דיע שוועסטער? אויך דיא שוועסטער איסט גוט. — אונד ווער איסט שלעכט? דיע טאָכטער איסט שלעכט.

5.

Лошадь	פפערד	סוס*).
Лошади	פפערדע	סוס-ים.
Корова	קוה	פָּרָה.
Коровы	קיהע	פָּר-וֹת.
Бѣлый	וויים, איין ווייסער	לָבָן.
Бѣлая	איינע ווייסע	לְבָנָ-ה.
Бѣлые (муж.)	ווייסע (מאַננליך)	לְבָנִ-ים.
Бѣлыя (жен.)	ווייסע (ווייבליך)	לְבָנ-וֹת.
Великій, большой	גראָס	גָּדוֹל [גְּדוֹלָה, גְּדוֹלִים, גְּדוֹלוֹת]
Старый	אַלט	זָקֵן [זְקֵנָה, זְקֵנִים, זְקֵנוֹת].
Малый	קליין	קָטָן [קְטַנָּה, קְטַנִּים, קְטַנּוֹת], קָטֹן.
Черный	שוואַרץ	שָׁחוֹר (שְׁחוֹרָה, ־ִים, ־וֹת).
Умный	קלוג	חָכָם (חֲכָמָה, ־ִים, ־וֹת).

*) יבאר נא המורה לתלמידיו כי המינים שונים בכל לשון, ויש שמות שהם זכרים בשפ"ע ונקבות בלע"ז, ולהפך. —

הַזֶּה.	דיעזער	Этотъ
הַזֹּאת.	דיעזע (איינצאהל ווייבליך)	Эта
הָאֵלֶּה.	דיעזע (מעהרצאהל)	Эти
יֵשׁ (יֶשׁ־).	עס איסט דאַ, עס גיבט	Естъ
לְ־	צו, בײַ (דאַטיף)	У, къ (Дательный падежъ)
לִי.	מיר [געהערט מיר], איך האַבע	Мнѣ, у меня естъ
יֵשׁ לִי (יֶשׁ־לִי).	איך האַבע	Я имѣю, у меня есть
לְךָ.	דיר [געהערט], דוא האַסט	Тебѣ, у тебя есть
לְיִצְחָק.	דעם יצחק [געהערט], יצחק האַט	Исааку, у Исаака есть
לְמִי?	וועם (געהערט)? וועססען? ווער האַט?	Кому? чей? чья, чьи, у кого есть?

א) סימן הרבים לזכרים ־ִים ולנקבות ־וֹת יִסָּפֵח אל הַשֵּׁם ואל הַתֹּאַר.

ב) המלים „הזה, הזאת, האלה" באות אחרי הַתֹּאַר.

ג) אם יתֹאַר שם אחד בשני תְאָרִים, יבֹאו שניהם אחרי השם ויְחֻבְּרוּ בוא"ו החבור, ובשלשה תארים תְחֻבַּר הוא"ו רק אל התאר האחרון לבד.

ד) שם עצם פרטי לא יקבל ה' הידיעה (וגם לא סימן הרבים), ובבא אחריו תֹּאַר הַמְיַחֵד אותו, תבא ה' הידיעה רק על התאר לְבדו. למשל: דָּוִד הַקָּטָן (דער קליינע דוד • маленькій Давидъ), ואולם „דָּוִד קָטָן"=דוד איסט קליין, Давидъ малъ.

ה) אם זכרים ונקבות יתֹארו בתאר רבים אחד, יבֹא התאר בסימן הרבוי לזכרים ־ים (סוסים ופרות שחורים).

סוּסִים לְבָנִים. — הַסּוּסִים הַלְּבָנִים. — הַסּוּסִים לְבָנִים. — פָּרוֹת שְׁחוֹרוֹת. — הַפָּרוֹת שְׁחוֹרוֹת. — הַפָּרוֹת הַשְּׁחוֹרוֹת. — מִי הַנַּעַר הַזֶּה? הַנַּעַר הַזֶּה תַּלְמִיד טוֹב וְחָכָם. — מִי הַנְּעָרִים הָאֵלֶּה? הַנְּעָרִים הַחֲכָמִים הָאֵלֶּה תַּלְמִידִים לְיִצְחָק הַזָּקֵן (דעם אלטען יצחק, Стараго Исаака). — הַנַּעֲרָה הַקְּטַנָּה הַזֹּאת בַּת טוֹבָה וְאָחוֹת טוֹבָה. — מִי הַנְּעָרוֹת הַגְּדוֹלוֹת הָאֵלֶּה? הַנְּעָרוֹת הָאֵלֶּה דּוֹדוֹת לְדָוִד הַקָּטָן. — לְמִי הַסּוּסִים הַשְּׁחוֹרִים הָאֵלֶּה? הַסּוּסִים הָאֵלֶּה לְיַעֲקֹב הָרָע. — לִי סוּס קָטָן וְלָבָן. — גַּם לִי סוּס קָטָן. — הַסּוּסִים הַלְּבָנִים לִי, וְהַפָּרוֹת הַשְּׁחוֹרוֹת לְךָ. — לִי אָב וָאֵם, אַחִים וְאָחוֹת, דּוֹדִים וְדוֹדוֹת, וְגַם מוֹרֶה יֵשׁ לִי (האַבע איך, есть у меня). — יֵשׁ תַּלְמִידִים טוֹבִים, וְיֵשׁ תַּלְמִידִים רָעִים. — הַדּוֹדִים זְקֵנִים וְטוֹבִים, וְגַם הַדּוֹדוֹת הַזְּקֵנוֹת טוֹבוֹת. — לְמִי תַּלְמִידִים טוֹבִים? לִי תַּלְמִידִים קְטַנִּים, חֲכָמִים וְטוֹבִים. — וְהַתַּלְמִידִים הַגְּדוֹלִים? גַּם הַתַּלְמִידִים הַגְּדוֹלִים

טוֹבִים. — הַנְּעָרִים הַגְּדוֹלִים וְהַחֲכָמִים הָאֵלֶּה אַחִים לְצִפּוֹרָה הַקְּטַנָּה וְהַטּוֹבָה. — הַמּוֹרֶה הַזֶּה זָקֵן וְחָכָם. — לְשִׁמְעוֹן דּוֹדִים זְקֵנִים וְטוֹבִים וְדוֹדָה קְטַנָּה. — גַּם לִי דוֹדוֹת קְטַנּוֹת וְגַם דּוֹדִים קְטַנִּים; יֵשׁ דּוֹדִים וְדוֹדוֹת גְּדוֹלִים, וְיֵשׁ דּוֹדִים וְדוֹדוֹת קְטַנִּים. — הַנְּעָרִים הַגְּדוֹלִים הָאֵלֶּה טוֹבִים, וְגַם הַנְּעָרוֹת הַגְּדוֹלוֹת חֲכָמוֹת וְטוֹבוֹת. — תַּלְמִיד טוֹב וְחָכָם הַנַּעַר הַקָּטָן הַזֶּה (=הַנַּעַר הַקָּטָן הַזֶּה תַּלְמִיד טוֹב וְחָכָם). — אַיֵּה הַסּוּסִים וְהַפָּרוֹת? הַסּוּסִים הַלְּבָנִים פֹּה, וְשָׁם הַפָּרוֹת הַשְּׁחוֹרוֹת. — פֹּה הַסּוּסִים לְבָנִים וְהַפָּרוֹת שְׁחוֹרוֹת, וְשָׁם הַסּוּסִים וְהַפָּרוֹת שְׁחוֹרִים. — פֹּה הַנְּעָרִים הַקְּטַנִּים תַּלְמִידִים טוֹבִים וְהַנְּעָרִים הַגְּדוֹלִים תַּלְמִידִים רָעִים, וְשָׁם, הַגְּדוֹלִים וְהַקְּטַנִּים תַּלְמִידִים טוֹבִים. — וְהַנְּעָרוֹת? הַנְּעָרוֹת הַקְּטַנּוֹת חֲכָמוֹת וְטוֹבוֹת גַּם פֹּה גַּם שָׁם (היער וויע דאָרט, и здѣсь и тамъ), וְהַגְּדוֹלוֹת רָעוֹת גַּם שָׁם גַּם פֹּה. — נָבָל הָרָע הַזֶּה תַּלְמִיד לְאַבְרָהָם הַזָּקֵן וְהַטּוֹב; יֵשׁ תַּלְמִידִים רָעִים לְמוֹרֶה טוֹב. —

6.

Добрые дяди (безъ ה). — Добрые мальчики (съ ה). — Ученики малы.— Старыя тети (безъ ה).— Тети добры.— Большія коровы (съ ה).— Кто этотъ ученикъ? Этотъ ученикъ добрый и умный мальчикъ.— Кто эти дѣвочки? Эти умныя дѣвочки тети (ל־) маленькаго Исаака (маленькому Исааку).— Эта большая дѣвочка хорошая сестра и добрая тетя.— Кто эти маленькіе мальчики? Эти мальчики хорошіе ученики стараго Якова (ל). — Чьи (=кому) эти бѣлыя лошади? эти лошади а также эти коровы принадлежатъ доброму Аврааму.— У меня есть большая, *) (и) черная корова.—А я имѣю (=а мнѣ) маленькую (и) бѣлую лошадь.— Черныя коровы принадлежатъ мнѣ, а бѣлыя лошади—тебѣ.— Я имѣю сестру и братьевъ, а также старые дяди и тети есть у меня.

גוטע אָנקעל. — דיע גוטען קנאַבען. — דיע שילער זינד קליין. — אַלטע טאַנטען. — דיע טאַנטען זינד גוט. — דיע גראָסען קיהע. — ווער איסט דיעזער שילער? דיעזער שילער איסט איין גוטער אונד קלוגער קנאַבע. — ווער זינד דיעזע מאֶדכֿען? דיעזע קלוגען מאֶדכֿען זינד טאַנטען דעם (=דעם)(ל) קליינען יצחק. — דיעזעס גראָסע מאֶדכֿען

*) המלים אשר בחצאי לבנה ( ) מתרגמות עברית אבל בשפות הלועזיות אינן נצרכות.

איסט איינע גוטע שוועסטער אונד איינע גוטע טאַנטע. — ווער זינד דיעזע קליינען קנאַבען? דיעזע קנאַבען זינד גוטע שילער דעס (ל) אַלטען יעקב. — וועססען (=וועם) זינד דיעזע וויסען פפערדע? דיעזע פפערדע אונד אויך דיעזע קיהע געהאָרען דעם גוטען אברהם. — איך האַבע (לי) איינע האָסע, (אונד) שוואַרצע קוה. — אונד איך האַבע איין קליינעס, (אונד) וויסעס פפערד. — דיע שוואַרצען קיהע געהאָרען מיר, אונד דיע וויסען פפערדע — דיר. — איך האַבע איינע שוועסטער אונד ברידער, אונד אויך אַלטע אָנקעל אונד טאַנטען האַבע איך. —

7.

Тети стары и добры, а старые дяди тоже добры. — Маленькіе ученики хороши. — А большіе? большіе ученики дурны; есть хорошіе ученики и есть дурные ученики. — Эти хорошіе и умные мальчики братья маленькой и умной Сары (לְשָׂרָה). — У Моисея (לְמֹשֶׁה) маленькія тети. — Эта злая (=худая) Ципора дочь старой и доброй Сары. — Гдѣ добрыя дѣвочки? добрыя и умныя дѣвочки тамъ, а здѣсь дѣвочки дурны. — Маленькіе мальчики хорошіе ученики и (גם) здѣсь и (גם) тамъ. — Есть хорошій учитель плохимъ ученикамъ (безъ ה). — Мать и отецъ стары, а сынъ и дочь малы. —

דיע טאַנטען זינד אַלט אונד גוט אונד אויך דיע אַלטען אָנקעל זינד גוט. — דיע קליינען שילער זינד גוט. — אונד דיע גראָססען? דיע גראָססען שילער זינד שלעכט; עס יעבּט גוטע שילער אונד עס גיעבּט שלעכטע שילער. — דיעזע גוטען אונד קלוגען קנאַבען ינד ברידער דער (ל) קליינען אונד קלוגען שרה. — משה האַט קליינע טאַנטען. — עזע שלעכטע צפורה איסט איינע טאָכטער דער אַלטען אונד גוטען שרה. — וואָ זינד יע גוטען מאָדכען? דיע גוטען אונד קלוגען מאָדכען זינד דאָרט, אונד היער זינד דיע מאָדכען שלעכט. — דיע קליינען קנאַבען זינד גוטע שילער היער וויע דאָרט (=אויך היער אויך דאָרט). — עס גיעבּט איין גוטער לעהרער [בייא] שלעכטען שילערן. — יא מוטטער אונד דער פאַטער זינד אַלט, אונד דער זאָהן אונד דיע טאָכטער זינד ליין. —

8.

Моя лошадь	מיין פפערד	סוּס־י.
Твоя лошадь	דיין פפערד	סוּסְ־ךָ, סוּסֶ־ךָ.
Твоя лошадь (къ ж. лиц.)	דיין פפערד (צו ווייבל. פערזאנען)	סוּסֵ־ךְ.
Его лошадь	זיין פפערד	סוּס־וֹ.
Ея лошадь	איהר פפערד	סוּסָ־הּ.
Мой дядя добръ	מיין אָנקעל איסט גוט	דּוֹדִ־י טוֹב.
Мой добрый дядя	מיין גוטער אָנקעל	דּוֹדִ־י הַ־טּוֹב.
Твоя большая сестра	דיינע גראָסע שוועסטער	אֲחוֹתְ־ךָ הַ־גְּדוֹלָה.
Учителя	לעהרער (מעהרצאהל)	מוֹרִים.
Мой учитель	מיין לעהרער	מוֹרִי.
Родители, отцы	עלטערן, פֿאָטער	אָבוֹת.
Хорошіе родители	גוטע עלטערן	אָבוֹת טוֹבִים.
Матери	מיטטער	אִמּוֹת.
Дочери	טאָכטער	בָּנוֹת.
Моя дочь	מיינע טאָכטער	בִּתִּי.
Лѣнивый	פֿויל	עָצֵל (עֲצֵלָה ־ִים ־וֹת).
Сестры	שוועסטערן	אֲחָיוֹת.
Прилежный	פֿלייסיג	חָרוּץ. (חֲרוּצָה ־ִים ־וֹת).
Человѣкъ, мужъ	מאַנן, מענש	אִישׁ.
Люди	מענשען, לייטע	אֲנָשִׁים.
Женщина, жена	פֿרויא	אִשָּׁה.
Женщины	פֿרויען	נָשִׁים.
Умныя женщины	קלוגע פֿרויען	נָשִׁים חֲכָמוֹת.
Развѣ? ли?	דענן ?	הֲ־ ?
Имѣешь ли ты?	האַסט דוא?	הֲיֵשׁ לְךָ?
Развѣ и твой дядя старъ?	איסט אויך דיין אנקעל אַלט?	הֲגַם דּוֹדְךָ זָקֵן?

Старъ ли твой дядя?	איסט דיין אָנקעל אַלט?	הֲזָקֵן דּוֹדְךָ?
Твой ли дядя старъ?	איסט דיין אָנקעל אַלט?	הֲדוֹדְךָ זָקֵן?
Нѣтъ, не	ניין, ניכט	לֹא.
Но, а	זאָנדערען	כִּי־אִם.

א) סימן הרבים ־ִים והכנויים דוחים את ההברה ־ָה אשר בסוף השמות לזכרים (מוֹרֶה, מוֹרִים, מוֹרַי).

ב) יש שמות זכרים אשר סימן הרבים שלהם ־וֹת (אָבוֹת), וכן יש שמות נקבות בסימן הרבים ־ִים (נָשִׁים). אך התֹּאַר הבא אחריהם יבא תמיד כדת (אָבוֹת טוֹבִים, נָשִׁים חֲכָמוֹת).

ג) „לא" בהפסק (,.) פרושו „ניין, нѣтъ", ובלי הפסק פרושו „ניכט, не".

ד) ה' השאלה מנֻקדת הֲ, ולפני שוא ולפני אותיות אהח"ע — הַ; ולפני אָ הָ חָ עָ — הֶ.

ה) ההברה ־ָהּ אשר לנסתר נקבה יבא תמיד במפיק (הּ).

ו) אחרי סימן היחס שאליו [לְ־] בָּאות אותיות בכפ"ת רפות.

אָבִי זָקֵן וְגַם אִמִּי זְקֵנָה. — אֲחוֹתְךָ נַעֲרָה חָרוּצָה וַאֲחוֹתוֹ נַעֲרָה עֲצֵלָה. — מוֹרִי הַטּוֹב! הֲיֵשׁ לְךָ תַּלְמִידִים חָרוּצִים? — לֹא, בְּנִי (בֵּן) הֶחָכָם! לֹא תַלְמִידִים חָרוּצִים לִי, כִּי אִם תַּלְמִידִים עֲצֵלִים. — שָׂרָה, אַיֵּה דוֹדֵךְ הַזָּקֵן? דוֹדִי הַזָּקֵן וּבְנוֹ הֶחָרוּץ שָׁם. — הֲגַם בִּתּוֹ חָרוּצָה? לֹא, בִּתּוֹ נַעֲרָה עֲצֵלָה. — דוֹדָהּ אִישׁ חָכָם. — דוֹדוֹ הַזָּקֵן מוֹרֶה לִבְנְךָ הַקָּטָן; וּמִי הַמּוֹרֶה לְבִתְּךָ הַגְּדוֹלָה? שְׁמוּאֵל הֶחָכָם מוֹרֶה לְבִתִּי. — הֲלָבָן סוּסְךָ? לֹא לָבָן סוּסִי כִּי אִם שָׁחוֹר. — הַשְּׁחוֹרוֹת הַפָּרוֹת הָאֵלֶּה? לֹא שְׁחוֹרוֹת הַפָּרוֹת הָאֵלֶּה וְגַם לֹא לְבָנוֹת. — הַלְךָ הַסּוּסִים הָאֵלֶּה? לֹא לִי הַסּוּסִים כִּי אִם לְיִצְחָק וּלְדוֹדוֹ. — הַלְמוֹרְךָ הַסּוּס הַזֶּה? — לֹא, לְמוֹרִי פָּרָה וְלֹא סוּס. — הַנָּשִׁים הַחֲכָמוֹת הָאֵלֶּה אִמּוֹת לְבָנִים טוֹבִים וְלְבָנוֹת חָרוּצוֹת. — דוֹדָהּ הַזָּקֵן אָח לְמוֹרִי הֶחָכָם. — הַנַּעַר הַזֶּה עָצֵל, וַאֲחוֹתוֹ הַקְּטַנָּה חֲכָמָה וְחָרוּצָה. — הֲבִנְךָ עָצֵל? לֹא בְנִי עָצֵל כִּי אִם אָחִי הַקָּטָן. — מִרְיָם, אַיֵּה בְּנֵךְ וּבִתֵּךְ הַקְּטַנִּים? בְּנִי וּבִתִּי פֹּה, וְשָׁם גַּם אָחִי וַאֲחוֹתִי. — הַזְּקֵנָה אִמֵּךְ, רָחֵל? אִמִּי הַטּוֹבָה זְקֵנָה. — לְדוֹדִי בֵּן גָּדוֹל וּבַת קְטַנָּה; בְּנוֹ הַגָּדוֹל מוֹרֶה לְבִתּוֹ הַקְּטַנָּה. — הָאִשָּׁה הַזְּקֵנָה הַזֹּאת אָחוֹת לְמוֹרִי. וּבְנָהּ וּבִתָּהּ חָרוּצִים וַחֲכָמִים. — פֹּה אֲחוֹתִי וּמוֹרָהּ. וְשָׁם אָחִי וּמוֹרֵהוּ (=וּמוֹרוֹ). — הֲגַם לְבִתְּךָ הַקְּטַנָּה מוֹרֶה? יֵשׁ מוֹרֶה גַּם לְבִתִּי. — וּמִי מוֹרָהּ? דוֹדְךָ הַזָּקֵן וְהֶחָכָם. — הַאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה אָבוֹת לְבָנִים עֲצֵלִים; יֵשׁ בָּנִים עֲצֵלִים לְאָבוֹת חֲכָמִים וְטוֹבִים. — הָאִשָּׁה הַזֹּאת וְאִישָׁהּ טוֹבִים. — תַּלְמִידֵי חָכָם וְחָרוּץ וְתַלְמִידְךָ לֹא טוֹב.

9.

Мой братъ прилеженъ, а сестра моя лѣнива.— Мой ученикъ хорошій мальчикъ, а твой ученикъ дурной мальчикъ.— Мой добрый дядя! имѣешь ли ты умныхъ дочерей? Нѣтъ, у меня умные и прилежные сыновья, а дочери лѣнивыя дѣвочки.— Сара, гдѣ твой старый учитель? Здѣсь мой старый учитель и его большая дочь.— Прилежна ли его дочь? Нѣтъ, мой добрый братъ! не прилежна его дочь, а (כי אם) лѣнива.— А большой сынъ его? Его сынъ умный человѣкъ.— Ея старый дядя учитель (ל־) ея маленькой дочери.— Черна ли твоя лошадь? не черна моя лошадь, а бѣла.— Стары ли эти женщины? Нѣтъ —Твои ли эти коровы? Не мнѣ принадлежать коровы, а Миріамѣ и ея дядѣ.— Твоему ли дядѣ принадлежитъ эта лошадь? Нѣтъ, у моего дяди корова, а не лошадь.— Эти люди отцы прилежныхъ сыновей, а эти женщины матери лѣнивыхъ дочерей.— Здѣсь моя маленькая дочь и ея хорошій учитель, а тамъ мой старый дядя и его прилежный и умный сынъ.— Женщина и ея мужъ стары.— Твой ученикъ и мой ученикъ лѣнивы.

מיין בּרודער איסט פֿלייסיג אונד מיינע שוועסטער איסט פֿויל. — מיין שילער איסט איין גוטער קנאַבּע אונד דיין שילער איסט איין שלעכטער קנאַבּע. — מיין גוטער אָנקעל! האַסט דוא קלוגע טאָכטער? ניין, איך האַבּע קלוגע אונד פֿלייסיגע זאָהנע, אונד דיע טאָכטער זינד פֿוילע מאֶדכען. — שרה, וואָ איסט דיין אַלטער לעהרער? היער איסט מיין אַלטער לעהרער אונד זיינע גראָסע טאָכטער. — איסט זיינע טאָכטער פֿלייסיג? (=איסט פֿלייסיג זיינע טאָכטער?) ניין, מיין גוטער בּרודער, ניכֿט פֿלייסיג איסט זיינע טאָכטער, זאָנדערן פֿויל. — אונד זיין גראָסער זאָהן? זיין זאָהן איסט איין קלוגער מענש. — איהר אַלטער אָנקעל איסט לעהרער איהרער קליינען טאָכטער. — איסט דיין פֿפֿערד שוואַרץ? ניכֿט שוואַרץ איסט מיין פֿפֿערד זאָנדערן ווייס. — זינד דיעזע פֿרויען אַלט? ניין. — זינד דיעזע קיהע דיינע? (=דיר זינד דיעזע קיהע?) ניכֿט מיר געהאָרען דיע קיהע, זאָנדערן (ל)מרים אונד איהרעם אָנקעל. — געהאָרט דיינעם אָנקעל דיעזעס פֿפֿערד? ניין, מיין אָנקעל האַט איינע קוה, אונד ניכֿט איין פֿפֿערד. — דיעזע מאֶננער זינד פֿאֶטער (ל)פֿלייסיגער זאָהנע, אונד דיעזע פֿרויען זינד מיטטער פֿוילער טאָכטער. — היער איסט מיינע קליינע טאָכטער אונד איהר גוטער לעהרער, אונד דאָרט

איסט מיין אַלטער אָנקעל אונד זיין פֿלייסיגער אונד קלוגער זאָהן. — דיע פֿרויא אונד איהר מאַנן זינד אַלט. — מיין שילער אונד דיין שילער זינד פֿויל. —

10.

סוּסֵ-נוּ.	אונזער פּפֿערד	Наша лошадь
סוּסְ-כֶם.	אייער פּפֿערד	Ваша лошадь
סוּסְ-כֶן.	אייער (צו ווייבל. פערז.) פּפֿערד	Ваша (ж.) лошадь
סוּסָ-ם.	איהר (מעהרצאַהל מאָננל.) פּפֿערד	Ихъ (м.) лошадь
סוּסָ-ן.	איהר (מעהרצאַהל ווייבל.) פּפֿערד	Ихъ (ж.) лошадь
עִיר (נ') *).	שטאַדט	Городъ
עָרִים.	שטעֶדטע	Города
עָרִים גְּדוֹלוֹת.	גראָסע שטעֶדטע	Большіе города
גַּן.	גאַרטען	Садъ
יָפֶה (יָפָה, יָפִים, יָפוֹת).	שאָן	Красивый
בַּיִת, בֵּית (בָּתִּים).	הויז	Домъ
לוֹ.	איהם (געהאָרט), ער האַט	Ему, у него есть
לָהּ.	איהר „ , זיא האַט	Ей, у нея есть
לָנוּ.	אונס „ , וויר האַבען	Намъ, у насъ „
לָכֶם	אייך „ , איהר האַבט	Вамъ, у васъ „
לָכֶן.	אייך „ , „ „ (ווייבל.) (ж.)	„ „
לָהֶם.	איהנען „ , זיא האַבען	Имъ, у нихъ есть
לָהֶן.	„ „ (ווייבל.) (ж.)	„ „
אַיִן, אֵין, אָיִן.	עס איסט ניכֿט דאַ	Нѣтъ
אֵין לִי.	איך האַבע ניכֿט	Нѣтъ у меня
הַאֵין?	איסט ניכֿט דאַ?	Нѣтъ-ли?

*) האות (נ') אשר אחרי השמות, יורה כי השם הוא ממין נקבה. והסימן הזה — יבא רק אחרי שמות שאין הברתם האחרונה ־ָה; ואולם השמות אשר הברתם האחרונה ־ָה (ומלרע), הם תמיד ממין נקבה, והם לא יסומנו בסימן „נ'".

אֲבָל, אַךְ.	אַבער	Но'
מְאֹד.	זעהר	Очень
בְּ־.	אין	Въ

א) בהכנוי ־נוּ הנגינה תמיד מלעיל (סוּסֵנוּ, לָנוּ).
ב) מלת מְאֹד באה אחרי התֹּאר.
ג) אותיות לְ־, בְּ־ המשמשות בראש המלה, מנֻקדות לִ־ בִּ־ בבאן לפני שוא;
ד) בהפסק יֵאָמֵר: „אָיִן, אָיִן". ובחבור „־אֵין".
ה) אותיות בכפ"ת אחרי ב' השמוש רפות תמיד (בְּבֵיתִי).

בְּנִי, בִּנְךָ, בְּנֵךְ, בְּנוֹ, בְּנָהּ; בְּנֵנוּ, בִּנְכֶם, בִּנְכֶן, בְּנָם, בְּנָן.—בֵּיתִי, בֵּיתְךָ, בֵּיתֵךְ, בֵּיתוֹ, בֵּיתָהּ; בֵּיתֵנוּ, בֵּיתְכֶם, בֵּיתְכֶן, בֵּיתָם, בֵּיתָן.—עִירֵנוּ גְדוֹלָה וְיָפָה, וְעִירְכֶם גְּדוֹלָה, אֲבָל לֹא יָפָה.— בְּעִירָם הַקְּטַנָּה יֵשׁ גַּנִּים יָפִים מְאֹד.— מִי בְּבֵיתְכֶם? בְּנֵנוּ וּבִתֵּנוּ בְּבֵיתֵנוּ.— אַיֵּה הַתַּלְמִידִים וּמוֹרָם? הַתַּלְמִידִים וּמוֹרָם בְּגַנֵּנוּ.— בְּעָרִים גְּדוֹלוֹת יֵשׁ בָּתִּים גְּדוֹלִים וְגַנִּים יָפִים. וּבְעִירֵנוּ הַקְּטַנָּה אֵין בָּתִּים גְּדוֹלִים וְגַם גַּנִּים יָפִים אָיִן.— הַנָּשִׁים הָאֵלֶּה דּוֹדוֹת לְתַלְמִידֵי הֶחָרוּץ. וְלָהֶן בָּנִים טוֹבִים וַחֲכָמִים.— הֲיֵשׁ לָהֶן גַּם בָּנוֹת? לֹא, אֵין לָהֶן בָּנוֹת.— הֲלָכֶם הַבָּתִּים הַיָּפִים הָאֵלֶּה? לֹא לָנוּ הַבָּתִּים כִּי אִם לְדוֹדֵנוּ הַזָּקֵן.— הֲיֵשׁ גַּם גַּן לְדוֹדְכֶם? גַּן אֵין לוֹ.— הֲיֵשׁ בָּתִּים קְטַנִּים בְּעִירָה הַגְּדוֹלָה? אֵין בָּתִּים קְטַנִּים בְּעִירָהּ.— הֲיֵשׁ אֲחָיוֹת וְאַחִים לְתַלְמִידְךָ הַקָּטָן? יֵשׁ לוֹ אֲחָיוֹת קְטַנּוֹת וְיָפוֹת, אֲבָל אֵין לוֹ אַחִים.— הַאֵין סוּס לְדוֹדְכֶם? לְדוֹדֵנוּ סוּס וּפָרָה.— הַנְּעָרִים הֶחָרוּצִים הָאֵלֶּה בָּנִים לְאִישׁ טוֹב, וְלָהֶם מוֹרֶה חָכָם וְזָקֵן.— אַיֵּה אִמְּכֶן, נְעָרוֹת? אִמֵּנוּ בְּבֵיתָהּ.— הַנְּעָרוֹת הַקְּטַנּוֹת הָאֵלֶּה חָרוּצוֹת וַחֲכָמוֹת מְאֹד, וְלָהֶן אָח עָצֵל.— וּמִי מוֹרָן? אֲחוֹתָן הַגְּדוֹלָה.— יֵשׁ לְמוֹרֵנוּ תַּלְמִידִים גְּדוֹלִים וְתַלְמִידִים קְטַנִּים, אֲבָל תַּלְמִידִים עֲצֵלִים אֵין לוֹ.— אֵין מוֹרֶה לִבְנֵנוּ הַקָּטֹן.— אֵין בָּתִּים יָפִים בְּעִירָם הַקְּטַנָּה.— בֵּיתָהּ יָפֶה מְאֹד, אֲבָל גַּן אֵין לָהּ.— אֵין תַּלְמִיד עָצֵל בְּעִירֵנוּ הַקְּטַנָּה; הֶחָרוּצִים הַתַּלְמִידִים גַּם בְּעִירְכֶם? הַנְּעָרִים הַקְּטַנִּים וְהַנְּעָרוֹת הַקְּטַנּוֹת חָרוּצִים גַּם בְּעִירֵנוּ.— בְּנֵנוּ הַגָּדוֹל חָרוּץ מְאֹד, וּבִתֵּנוּ הַקְּטַנָּה חֲכָמָה וְיָפָה, אֲבָל לֹא חָרוּצָה.— הַאֵין לָהּ מוֹרֶה? דּוֹדָהּ מוֹרֶה לָהּ.— הַבְּבֵיתְכֶם בִּתֵּנוּ? אֵין בִּתְּכֶם הַקְּטַנָּה בְּבֵיתֵנוּ.— בִּנְכֶם בְּגַנֵּנוּ וּבְנֵנוּ בְּגַנְּכֶם.— בְּעִירֵנוּ הַקְּטַנָּה יֵשׁ אֲנָשִׁים וְנָשִׁים זְקֵנִים מְאֹד.— גַּם בֵּן גַּם בַּת אֵין לְדוֹדֵנוּ הַזָּקֵן (ווערער איינען זאָהן נאָך איינע טאָכטער האט אונזער אלטער אָנקעל. (Ни сына ни дочери нѣтъ у нашего стараго дяди). — גַּם לָנוּ גַּם לָכֶם אֵין גַּן.

11.

Нашъ сынъ очень прилеженъ, но наша маленькая дочь очень лѣнива.— Въ вашемъ большомъ городѣ есть и (=также) маленькіе дома.— Вашъ маленькій сынъ въ нашемъ домѣ.— Вашъ домъ малъ но красивъ, а ихъ (ж.) большой домъ не красивъ.— Нѣтъ ли маленькой лошади у ихъ (м.) маленькаго сына? Нѣтъ лошади у ихъ сына.— Развѣ и у ихъ маленькой дочери нѣтъ лошади? Нѣтъ, мой умный сынъ! нѣтъ лошадей у маленькихъ дѣвочекъ (бевъ ה).— Гдѣ мальчики и ихъ дядя? Дядя въ своемъ домѣ, а мальчики въ его красивомъ саду.— Нѣтъ лѣнивыхъ учениковъ у нашего умнаго учителя.— Гдѣ ваша сестра, мальчики? Наша большая сестра въ ея маленькомъ домѣ, а также ея мужъ тамъ.— Эти женщины очень стары и у нихъ (есть) дяди и тети. — Въ большихъ городахъ есть и красивые дома и красивые сады.— Вашему дядѣ ли принадлежитъ этотъ бѣлый домъ? Нѣтъ, нашъ добрый учитель! нѣтъ дома у нашего дяди.— Ни (גם) братьевъ ни (גם) сестёръ нѣтъ у вашей старой матери.—

אונזער זאָהן איסט זעהר פֿלייסיג, אַבער אונזערע קליינע טאָכֿטער איסט זעהר פֿויל. — אין אייערער גראָסען שטאַדט גיעבט עס אויך קליינע הייזער. — אייער קליינער זאָהן איסט אין אונזערעם הויזע. — אייער הויז איסט קליין אַבער היבש (שאָן), אונד איהר (ווייבל. מעהרצ.) גראָסעס הויז איסט ניכֿט היבש. — האַט איהר (מעהרצ. סאָנגל.) קליינער זאָהן קיין קליינעס פפֿערד (=איסט ניכֿט דאַ איין קליינעס פפֿערד איהרעם קליינען זאָהנע?) איהר זאָהן האַט קיין פפֿערד (=עס איסט ניכֿט דאַ איין פפֿערד איהרעם זאָהנע). — האַט אויך איהרע קליינע טאָכֿטער קיין פפֿערד? ניין, מיין קלוגער זאָהן, קליינע מאָדכֿען האַבען קיינע פפֿערדע. — וואָ זינד דיע קנאַבען אונד איהר אָנקעל? דער אָנקעל איסט אין זיינעם הויזע, אונד דיע קנאַבען זינד אין זיינעם שאָנען גאַרטען. — אונזער קלוגער לעהרער האַט קיינע פֿוילען שילער (=עס זינד ניכֿט דאַ פֿוילע שילער בייא אונזערם קלוגען לעהרער). — וואָ איסט אייערע שוועסטער, קנאַבען? אונזערע גראָסע שוועסטער איסט אין איהרעם קליינען הויזע, אונד אויך איהר מאַנן איסט דאָרט. — דיעזע פֿרויען זינד זעהר אַלט אונד (זיע) האַבען אָנקעל אונד טאַנטען. — אין גראָסען שטאָרטען זינד דאַ (אויך) שאָנע הייזער אונד [=אויך] שאָנע גאָרטען. — געהאָרט אייערעם אָנקעל דיעזעס וויסע הויז? ניין, אונזער גוטער לעהרער! אונזער

(ל) אֳנקְעל האַט קיין הויז. — ווערער (גם) ברידער נאָך (גם) שוועסטערן האט (אין
לְ-) אייערע אַלטע מוטטער. —

12.

Моя тетя	מיינע טאַנטע	דּוֹדָ-תִ-י.
Твоя тетя	דיינע טאַנטע	דּוֹדָ-תְ-ךָ, דּוֹדָ-תֶ-ךָ, דּוֹדָ-תֵ-ךְ.
Его, ея тетя	זיינע, איהרע טאַנטע	דּוֹדָ-ת-וֹ, דּוֹדָ-תָ-הּ.
Наша корова	אונזערע קוה	פָּרָ-תֵ-נוּ.
Ваша корова	אייערע קוה	פָּרַ-תְ-כֶם, פָּרַ-תְ-כֶן.
Ихъ корова	איהרע (מעהרצאהל) קוה	פָּרָ-תָ-ם, פָּרָ-תָ-ן.
Я	איך	אֲנִי.
Ты	דוא	אַתָּ-ה, אַתְּ.
Онъ	ער	ה-וּ-א.
Она	זיע	הִ-י-א.
Этотъ мальчикъ (есть) мой братъ	דיעזער קנאַבּע איסט מיין ברודער	הַנַּעַר הַזֶּה אָחִי הוּא.
Эта дѣвушка (есть) моя сестра	דיעזעס מֶאדכֶן איסט מיינע שוועסטער	הַנַּעֲרָה הַזּאת אֲחוֹתִי הִיא.
Тотъ	יענער	הַהוּא.
Та	יענע	הַהִיא.
Мальчику, у мальчика	דעם קנאַבּען, ביים קנאַבּען	לַנַּעַר (=לְהַנַּעַר)
Маленькому мальчику, у маленкаго мальчика	דעם (ביים) קליינען קנאַבּען	לַנַּעַר הַקָּטָן.
Въ томъ домѣ	אין יענעם הויזע	בַּ-בַּיִת (=בְּהַבַּיִת) הַהוּא.
Въ большомъ городѣ	אין דער גראָסען שטאַדט	בָּ-עִיר (=בְּהָעִיר) הַגְּדוֹלָה.
Служанка	דיענערין, דיענסטמאֶדכען	שִׁפְחָה (שְׁפָחוֹת).
Молодой	יונג	צָעִיר (צְעִירָה, צְעִירִים־וֹת).
Какъ	וויע, עבּענזא וויע	כְּ־

מִ־(מֵ־)	אַלס	Чѣмъ, нежели
פָּרָתִי גְדוֹלָה מִ־פָּרָתְךָ.	מיינע קוה איסט גרעֶסער אַלס דיינע (קוה)	Моя корова больше твоей (коровы)
הַנַּעַר הַזֶּה חָרוּץ מֵ־הַנַּעַר הַהוּא.	דיעזער קנאַבע איסט פֿלייסיגער אלס יענער (קנאַבע)	Этотъ мальчикъ прилежнѣе того (мальчика)
כָּ־זֶה, כָּ־זֹאת.	וויע דיעזער, וויע דיעזע = זאָלכֿער, זאָלכֿע	Какъ этотъ, какъ эта = такой, такая
כָּ־אֵלֶּה.	וויע דיעזע, זאָלכֿע	какъ эти, такіе

א) בשמות נקבות אשר הברתן האחרונה ָה, תשתנה הה"א לתי"ו בבואם עם הכנויים.
ב) בבוא אותיות השמוש ב, כ, ל, לפני ה' הידיעה, דוחות הן את הה' ומקבלות את תנועתה.
ג) מ' היתרון נקודתה מִ־ ולפני אחה"ער—מֵ־.

מִי הַנַּעֲרָה הַהִיא? הֲדוֹדָתְךָ הִיא? לֹא דוֹדָתִי הִיא, כִּי אִם אֲחוֹתִי. — דוֹדָתוֹ צְעִירָה מֵאֲחוֹתוֹ. — גַּם אֲנִי גָדוֹל מִדּוֹדָתִי; הֲגַם דוֹדַתְכֶם קְטַנָּה וּצְעִירָה כְּדוֹדָתֵנוּ? לֹא, דוֹדָתֵנוּ אִשָּׁה זְקֵנָה הִיא. — לָאִישׁ הַהוּא יֵשׁ בֵּן חָכָם וְחָרוּץ מְאֹד. — הֶחָרוּץ הוּא גַּם מֵאָחִי הַגָּדוֹל? לֹא, אֲבָל חָרוּץ הוּא מֵהַנְּעָרִים הָאֵלֶּה. — הֲיֵשׁ דוֹדָה לַנְּעָרוֹת הָאֵלֶּה? יֵשׁ לָהֶן דוֹדָה; דוֹדָתָן נַעֲרָה קְטַנָּה, אֲבָל חֲכָמָה וַחֲרוּצָה הִיא מְאֹד. — מִי אַתָּה, נַעַר חָכָם? אֲנִי בֵּן לָאִישׁ הַזָּקֵן הַהוּא, אֲבָל לֹא חָכָם אָנִי. — אַיֵּה דוֹדַתְכֶן הַצְּעִירָה, נְעָרוֹת קְטַנּוֹת? דוֹדָתֵנוּ בַּגַּן הַיָּפֶה הַהוּא. — לְמִי הַגַּן הַהוּא? הֲלָהּ הוּא? לֹא! לָנוּ הוּא; אֲבָל גַּם לָהּ יֵשׁ בַּיִת וְגַן בָּעִיר הַזֹּאת. — הָאִישׁ הַזֶּה דוֹדֵנוּ הוּא, וְהָאִשָּׁה הַהִיא דוֹדָתֵנוּ הִיא, אֲבָל לֹא אִשְׁתּוֹ הִיא וְגַם לֹא אֲחוֹתוֹ הִיא, כִּי אִם אָחוֹת לְאִמִּי הִיא וְהוּא אָח לְאָבִי. — לְמִי הַמִּשְׁפָּחָה הַזֹּאת? שִׁפְחָתֵנוּ הִיא. — מִי הַנַּעַר הֶעָצֵל הַהוּא? הֲגַם הוּא תַלְמִיד לְמוֹרְךָ? אֵין לְמוֹרֵנוּ תַלְמִיד עָצֵל כָּזֶה. — אֵין בָּתִּים יָפִים כָּאֵלֶּה בְּעִירֵנוּ הַקְּטַנָּה. — בֵּיתֵנוּ הַקָּטֹן יָפֶה מִבֵּיתְכֶם הַגָּדוֹל. — רְאוּבֵן וְשִׁמְעוֹן אַחִים; רְאוּבֵן גָּדוֹל מִשִּׁמְעוֹן, אֲבָל שִׁמְעוֹן חָכָם מֵרְאוּבֵן. — בַּבַּיִת הַלָּבָן הַזֶּה יֵשׁ שִׁפְחָה רָעָה מְאֹד; רָעָה הִיא גַּם מִשִּׁפְחַתְכֶם הָעֲצֵלָה. — הַשְּׁפָחוֹת הַצְּעִירוֹת עֲצֵלוֹת מֵהַזְּקֵנוֹת. — הַאֵין שִׁפְחָה לְדוֹדָתְךָ הַזְּקֵנָה? יֵשׁ לָהּ; אֲבָל שִׁפְחָתָהּ עֲצֵלָה כְּבִתָּהּ. — הַנַּעֲרָה הַהִיא לֹא גְדוֹלָה מֵאֲחוֹתִי, אֲבָל חֲכָמָה הִיא מֵאֲחוֹתִי מְאֹד. — אֵין בָּתִּים יָפִים בָּעִיר הַקְּטַנָּה הַהִיא, אֲבָל יֵשׁ שָׁם גַּן יָפֶה מְאֹד וּלְדוֹדֵנוּ הוּא. — כַּגַּן הַהוּא אֵין גַּם בְּעִירְכֶם הַגְּדוֹלָה. — לַנַּעַר הַזֶּה מוֹרִים טוֹבִים, אֲבָל עָצֵל

הוּא מְאֹד. – שָׁם פָּרָה שְׁחוֹרָה; לְמִי הִיא? לְדוֹדָתֵנוּ הַזְּקֵנָה. – לְמוֹרֵנוּ הַזָּקֵן יֵשׁ תַּלְמִידִים חָרוּצִים וַעֲצֵלִים, אֲבָל תַּלְמִיד עָצֵל כִּבִנְךָ אֵין לוֹ. – הֶחָרוּץ בִּנְךָ מִבְּנִי? לֹא, אָחִי הַטּוֹב, אֲבָל בְּנִי צָעִיר מִבִּנְךָ. – מִי אַתְּ, נַעֲרָה קְטַנָּה? אֲנִי אָחוֹת לְתַלְמִידְךָ הֶחָרוּץ. – אֲבָל מִי הוּא תַּלְמִידֵי הֶחָרוּץ? אֵין לִי תַּלְמִידִים חָרוּצִים, נַעֲרָה טוֹבָה! – אִשָּׁה טוֹבָה, חֲכָמָה, וְחָרוּצָה כְּאִשְׁתְּךָ, אָחִי, אֵין בָּעִיר הַזֹּאת! – בַּגַּן הַזֶּה יֵשׁ נַעַר קָטֹן וְיָפֶה מְאֹד; הֲתַלְמִידְךָ הוּא, מוֹרִי הַטּ״ב? תַּלְמִיד קָטֹן כָּזֶה אֵין לִי.

13.

Ваша корова больше нашей (коровы). — Ихъ служанка не хуже твоей (служанки), моя молодая дочь. — Такой умной женщины какъ ея старая тетя, нѣтъ въ этомъ городѣ. — Развѣ и ты, Миріамъ, умна, какъ моя дочь? Нѣтъ, мой добрый дядя, но я моложе твоей дочери. — Вашъ домъ малъ, но онъ красивѣе нашего большого дома. — Есть ли у вашего учителя такіе маленькіе ученики какъ эти мальчики? Нѣтъ у нашего учителя такихъ (כאלה) маленькихъ учениковъ. — У того прилежнаго мальчика есть молодая тетя и она умнѣе даже (גם) нежели его большая сестра. — Наша служанка стара, но она лучше вашей (ж.) молодой служанки. — Наша большая лошадь черна какъ ваша (м.) маленькая корова. — Въ томъ городѣ нѣтъ большихъ садовъ, какъ эти сады, но есть тамъ маленькій садъ и онъ красивѣе этихъ большихъ садовъ. — Такихъ большихъ коровъ какъ его черная корова нѣтъ въ нашемъ городѣ. — Бѣлой лошади какъ эта нѣтъ у насъ. — Ваша (м.) умная тетя есть сестра нашего стараго учителя. — У этихъ мужчинъ и женщинъ (=этимъ...) есть сыновья и дочери, но сестеръ и тетокъ нѣтъ у нихъ. — Онъ и она братъ и сестра, сестра больше брата но братъ умнѣе и прилежнѣе его сестры.

אייערע קוה איסט גרֶאסערע אַלס אונזערע (קוה). — איהר (מ. מ.) דיענסטמֶאדכֶען איסט ניכט שלעכטער אַלס דיין (דיענסטמֶאדכֶען), מיינע יונגע טֶאכטער. — זאָ איינע קלוגע פרוי וויא איהרע (איינצ.) אַלטע טאַנטע, איסט ניכט דאַ אין דיעזער שטאַדט. — ביסט אויך דוא, מרים, זאָ קלוג וויע מיינע טֶאכטער? ניין, מיין גוטער אָנקעל, אַבער

איך בין יינגער אַלס דיינע טאָכטער. — אייער הויז איסט קליין, אַבער עס איסט שאֶנער אַלס אונזער גראָסעס הויז. — האַט אייער לעהרער זאָלכע קליינע שילער וויע דיעזע קנאַבען? ניין, עס זינד ניכט דאַ בייא אונזערעם לעהרער זאָלכע (כאלה) קליינע שילער. — יענער פֿלייסיגע קנאַבע האַט איינע יונגע טאַנטע, אונד זיע איסט קליגער, זאָגאַר (גם) אַלס זיינע גראָסע שוועסטער. — אונזערע דיענערין איסט אַלט, אַבער זיע איסט בעססער אַלס אייער (וו.) יונגעס דיענסטמאֶדכען. — אונזער גראָסעס פפֿערד איסט שוואַרץ וויא אייערע (ם.) קליינע קוה. — אין יענער שטאַדט זינד ניכט דאַ זאָלכע גראָסע גאָרטען וויע דיעזע גאָרטען, אַבער דאָרט איסט דאַ איין קליינער גאַרטען, אונד ער איסט שאֶנער אַלס דיעזע גראָסען גאָרטען. — זאָלכע גראָסע קיהע וויא זיינע שוואַרצע קוה גיעבט ניכט אין אונזערער שטאַדט. — זאָ איין וייסעס פפֿערד וויא דיעזעס האַבען וויר ניכט. — אייערע (ם.) קלוגע טאַנטע איסט איינע שוועסטער אונזערעס אַלטען לעהרערס. — דיעזע מאֶננער אונד פֿרויען (=דיעזען...) האַבען זאֶהנע אונד טאֶכטער, אַבער שוועסטערן אונד טאַנטען האַבען זיע ניכט. — ער אונד זיע זינד ברודער אונד שוועסטער, דיע שוועסטער איסט גראָסער אַלס דער ברודער, אַבער דער ברודער איסט קליגער אונד פֿלייסיגער אַלס זיינע שוועסטער.

14.

אֲנַחְנוּ (נַחְנוּ).	וויר	Мы
אַ-תֶּם, אַ-תֶּן.	איהר	Вы
הֵ-ם, הֵ-ן.	זיע (מעהרצ.)	Они, онѣ
הָהֵם, הָהֵן.	יענע (ם.)	Тѣ
הַפָּרוֹת הָהֵן לָהֶם הֵן.	יענע קיהע געהאָרען איהנען	Тѣ коровы принадлежать имъ
בִּ-י.	אין מיר	Во мнѣ
בְּ-ךָ (בְּךְ), בָּ-ךְ.	אין דיר	Въ тебѣ
בּ-וֹ, בָּ-הּ.	אין איהם, אין איהר (דאַרין)	Въ немъ, въ ней
בָּ-נוּ.	אין אונס (אונטער אונס)	Въ насъ, (среди насъ)
בָּ-כֶם, בָּ-כֶן.	אין אייך, (אונטער אייך)	Въ васъ, (среди васъ)
בָּ-הֶם (בָּם), בָּ-הֶן.	אין איהנען (דארין) (אונטער איהנען)	Въ нихъ, (среди нихъ)

Кровать	בעטט	מִטָּה (מִטּוֹת, מִטָּתִי) .
Лампа	לאַמפּע	מְנוֹרָה (מְנוֹרוֹת, מְנוֹרָתִי).
Другъ	פֿריינד	רֵעַ (רֵעִים, רֵעִי, רֵעֲךָ, רֵעֵךְ, רֵעֲכֶם) .
Цвѣтъ	בלומע	פֶּרַח (פְּרָחִים, פִּרְחִי) .
Книга	בוך	סֵפֶר (סְפָרִים, סִפְרִי) .
Столъ	טיש	שֻׁלְחָן (שֻׁלְחָנוֹת, שֻׁלְחָנִי א׳).
Дерево	בוים	עֵץ (עֵצִים, עֲצִי) .
Который, которая, -ые, -ыя (коего, коихъ)	וועלכער, וועלכע, וועלכע (דעססען, דערען)	אֲשֶׁר .
Многіе, ія	פיעלע	רַבִּים (רַבּוֹת)
На	אויף	עַל .
Комната	ציממער	חֶדֶר, הַחֶדֶר (חֲדָרִים, חֶדְרִי).

א) השמות אָב, אָח, יחיד עם הכנויים, כך נטיתם :

*) אָבִי, אָבִיךָ, אָבִיךְ, אָבִיו, אָבִיהָ; אָבִינוּ, אֲבִיכֶם, אֲבִיכֶן, אֲבִיהֶם, אֲבִיהֶן. — אָחִי, אָחִיךָ, אָחִיךְ, אָחִיו, אָחִיהָ; אָחִינוּ, אֲחִיכֶם, אֲחִיכֶן, אֲחִיהֶם, אֲחִיהֶן. —

מִי אַתֶּם, נְעָרִים קְטַנִּים? בָּנִים אֲנַחְנוּ לְיִצְחָק הַזָּקֵן וּלְרִבְקָה אִשְׁתּוֹ. — אֲבִיכֶם וְאִמְּכֶם טוֹבִים וַחֲכָמִים הֵם, הֲגַם אַתֶּם טוֹבִים? הַבָּנִים אֲשֶׁר לְאָבוֹת טוֹבִים, טוֹבִים גַּם הֵם. — וּמִי מוֹרְכֶם? קְטַנִּים אֲנַחְנוּ וּמוֹרֶה אֵין לָנוּ, אֲבָל אָבִינוּ הוּא מוֹרֵנוּ. — הֲיֵשׁ לָכֶם גַּם רֵעִים? יֶשׁ־לָנוּ רֵעִים רַבִּים; גַּם הַנְּעָרִים אֲשֶׁר בַּגַּן הַהוּא, רֵעִים הֵם לָנוּ. — הַחָרוּצִים הֵם? יֵשׁ בָּהֶם חָרוּצִים וְיֵשׁ בָּהֶם עֲצֵלִים, אֲבָל הֶחָרוּצִים רַבִּים (מעהר больше) מֵהָעֲצֵלִים. — וְאַיֵּה בֵּיתְכֶם? הַבַּיִת הַקָּטָן אֲשֶׁר בַּגַּן הַיָּפֶה הַהוּא, בֵּיתֵנוּ הוּא, וּבוֹ חֲדָרִים קְטַנִּים אֲבָל יָפִים; יֵשׁ בּוֹ חֶדֶר לְאָבִינוּ וּלְאִמֵּנוּ, חֶדֶר לַאֲחוֹתֵנוּ הַגְּדוֹלָה, הֶחָדֶר לָנוּ, חֶדֶר לַסְּפָרִים, וְגַם לְשִׁפְחָתֵנוּ יֵשׁ חָדֶר; חֶדְרֵנוּ לֹא גָדוֹל, אֲבָל יֵשׁ בּוֹ שֻׁלְחָן, מִטּוֹת וּמְנוֹרָה גְּדוֹלָה וְיָפָה, וְגַם פְּרָחִים יָפִים יֵשׁ בּוֹ. — הֲיֵשׁ לָכֶם סְפָרִים רַבִּים? לִנְעָרִים קְטַנִּים אֵין סְפָרִים רַבִּים, אֲבָל לַאֲחוֹתֵנוּ הַגְּדוֹלָה יֵשׁ סְפָרִים רַבִּים, וְהֵם עַל שֻׁלְחָנָהּ אֲשֶׁר

---

*) בכנוי ־ךָ הנגינה תמיד מלעיל. ובכנוי ־ךְ אם תנועה לפניו הנגינה ג״כ מלעיל (אך אם שוא לפניו הנגינה מלרע) .

בְּחֶדְרָהּ. אַךְ לְאָבִינוּ יֵשׁ סְפָרִים רַבִּים מְאֹד, רַבִּים מֵאֲשֶׁר לַאֲחוֹתֵנוּ (מעהר אלס
אונזערע שוועסטער האט. больше чѣмъ у нашей сестры). — הֲיָפֶה גַּנְּכֶם כַּגַּן הַזֶּה?
גַּנֵּנוּ יָפֶה מֵהַגַּן הַזֶּה; הָעֵצִים אֲשֶׁר בּוֹ רַבִּים מֵאֲשֶׁר בַּגַּן הַזֶּה, וְגַם פְּרָחִים
יָפִים בּוֹ. — אַיֵּה מְנוֹרָתֵךְ, רָחֵל? מְנוֹרָתִי בְּחֶדְרִי עַל הַשֻּׁלְחָן, גַּם סְפָרַי עַל
שֻׁלְחָנִי. — הַסְּפָרִים אֲשֶׁר עַל שֻׁלְחָנֵנוּ, לְדוֹדָתֵנוּ הַזְּקֵנָה הֵם; יֵשׁ בָּהֶם סְפָרִים
גְּדוֹלִים וּסְפָרִים קְטַנִּים, אֲבָל בַּסְּפָרִים אֲשֶׁר לְאָחִינוּ הַקָּטָן אֵין סֵפֶר גָּדוֹל. —
רֵעִים טוֹבִים! הֲיֵשׁ בָּכֶם תַּלְמִידִים עֲצֵלִים? לֹא, אֵין בָּנוּ נַעַר עָצֵל, חָרוּצִים
אֲנָחְנוּ. — מִי שָׁם עַל הָעֵץ? רֵעֵנוּ הַגָּדוֹל. — הֲיֵשׁ הָאִישׁ בְּבֵיתוֹ (צו הויזע, дома)?
אֵין הָאִישׁ בְּבֵיתוֹ. — בַּבָּתִּים הַגְּדוֹלִים הָהֵם יֵשׁ חֲדָרִים רַבִּים, אַךְ חֶדֶר יָפֶה אֵין
בָּהֶם. — בַּתַּלְמִידִים הָרַבִּים אֲשֶׁר לְמוֹרֵנוּ הֶחָכָם, אֵין תַּלְמִיד עָצֵל. — אֵין גַּנִּים
הָהֵם בְּעִירְכֶם הַקְּטַנָּה. — מִטָּתְךָ הַשְּׁחוֹרָה לֹא גְדוֹלָה הִיא מִמִּטָּתוֹ, אֲבָל מְנוֹרָתְךָ
הַיָּפָה אֲשֶׁר עַל שֻׁלְחָנְךָ בְּחֶדְרְךָ, גְּדוֹלָה הִיא מִמְּנוֹרָתוֹ וְגַם מִמְּנוֹרָתֵנוּ. — הֲגַם
אַתֶּן נְעָרוֹת חָרוּצוֹת כְּדוֹדַתְכֶן הַצְּעִירָה? לֹא חָרוּצוֹת אֲנַחְנוּ כְּדוֹדָתֵנוּ; אֲבָל
חָרוּצוֹת אֲנַחְנוּ מֵהַנְּעָרוֹת הָהֵן. — הַפֶּרַח אֲשֶׁר בְּסִפְרְכֶן לִי הוּא. — לֹא פִּרְחֵךְ
הוּא כִּי אִם פִּרְחָהּ. — בַּחֶדֶר הַקָּטֹן הַזֶּה יֵשׁ שֻׁלְחָנוֹת רַבִּים מְאֹד, וְעַל הַשֻּׁלְחָנוֹת
סְפָרִים, פְּרָחִים וּמְנוֹרוֹת; הַסְּפָרִים לְרֵעֲכֶם הֵם וְהַפְּרָחִים לַאֲחִיכֶם הַקָּטָן. —
הַגַּן אֲשֶׁר לַאֲבִיהֶם גָּדוֹל מִגַּנֵּנוּ; אֵין גַּן כָּזֶה בְּעִירֵנוּ. — לִנְעָרִים חָרוּצִים יֵשׁ רֵעִים
טוֹבִים, וְלִנְעָרִים עֲצֵלִים רֵעִים רָעִים. — מִי טוֹבָה מֵאִמֵּנוּ? אִמֵּנוּ טוֹבָה לָנוּ
וְאִמְּכֶם טוֹבָה לָכֶם. —

15.

Кто вы, маленькія дѣвочки? Мы дочери старой (ל) Ревеки и Исаака ея мужа.—Развѣ и вы умны и добры какъ вашъ отецъ и какъ ваша мать?—Дочери добрыхъ родителей (=которыя у добрыхъ родителей) добры и онѣ.—А кто вашъ учитель? Мы маленькія, нѣтъ у насъ учителя.—А гдѣ вашъ домъ? большой домъ который въ этомъ саду принадлежитъ нашему отцу (הוא), а въ немъ много комнатъ: [одна] большая комната для (ל) нашего отца и нашей матери, [одна] комата для нашего старшаго (הגדול) брата и его учителя, [од.] комната для насъ (לנו) и нашей старой тети и комната для книгъ; въ нашей комнатѣ есть большой столъ, черныя кровати, и на столѣ наша красивая лампа и маленькія книги.—Красивъ

ли вашъ (м.) садъ? Есть ли въ немъ много цвѣтовъ?— Нашъ садъ прекраснѣе даже (גם) того большого сада, и много деревьевъ и цвѣтовъ въ немъ.— Дома ли вашъ (ж.) отецъ?—(Есть ли вашъ отецъ въ его домѣ?)— Нѣтъ нашего отца дома.— Гдѣ ихъ (м.) лѣнивый братъ? Тамъ онъ на деревѣ; но не лѣнивъ ихъ братъ, онъ прилежнѣе вашего (м.) сына.—Среди (= בּ) многихъ товарищей (которые у) моего молодого брата нѣтъ дурного мальчика.— Тѣ красивые цвѣты принадлежатъ тѣмъ дѣвочкамъ.— Ваша (ж.) лампа—Наша кровать.—Ея книга.—Ихъ (м.) цвѣтъ.— Вашъ (м.) другъ.

ווער זייד איהר, קליינע מאָדכען? וויר זינד טאָכטער דער (ל) אַלטען רבקה
אונד (ל) יצחק׳ס, איהרעם מאַננעס.— זייד איהר אויך קלוג אונד גוט וויא אייער פֿאַטער
אונד (וויע) אייערע מוטטער?—דיע טאָכטער גוטער עלטערן (וועלכע בייא גוטען עלטערן)
זינד אויך גוט (=גוט זייד אויך זיע).— אונד ווער איסט אייער לעהרער? וויר זינד קליין,
וויר האַבען קיינען לעהרער.— אונד וואָ איסט אייער הויז? דאס גראָסע הויז, וועלכעס
אין דיעזעם גאַרטען איסט, געהאָרט אונזערעם פֿאַטער (הוא), אונד דאַרין זינד דאַ
פֿיעלע ציממער: איין גראָסעס ציממער פֿיר (ל) אונזערן פֿאַטער אונד אונזערע
מוטטער, איין ציממער פֿיר אונזערן אָלטערן (הגדול) ברודער אונד זיינען לעהרער, איין
ציממער פֿיר אונס (לנו) אונד אונזערע (ל) אַלטע טאַנטע, אונד איין ציממער פֿיר
ביכער.— אין אונזערעם ציממער איסט דאַ איין גראָסער טיש, שוואַרצע בעטטען
אונד אויף דעם טישע איסט אונזערע שאָנע לאַמפּע אונד קליינע ביכער.— איסט שאָן
אייער (מ׳) גאַרטען? זינד דאַ אין איהם פֿיעלע בלומען? אונזער גאַרטען איסט שאָנער
זאָגאַר (גם) אַלס יענער גראָסע גאַרטען, אונד פֿיעלע בוימע אונד בלומען זינד
אין איהם.— איסט אייער (וו׳) פֿאַטער צו הויזע (=אין זיינעם הויזע)?— אונזער פֿאַטער
איסט ניכט צו הויזע.— וואָ איסט איהר (מ׳ מ׳) פֿוילער ברודער? דאָרט אויף דעם
בוימע איסט ער; אַבער ניכט פֿויל איסט איהר ברודער, ער איסט פֿלייסיגער אַלס
אייער (מ׳) זאָהן.— אונטער (ב־) דען פֿיעלען קאַמעראַדען מיינעס יונגען ברודערס
(=וועלכע ביי מיינעם בר׳) איסט קיין שלעכטער קנאַבע.— יענע שאָנען בלומען
געהאָרען יענען מאָדכען.— אייערע (וו׳) לאַמפּע.— אונזער בעטט.— איהר (וו׳
איינצ׳) בוך.— איהרע (מ׳ מ׳) בלומע.— אייער (מ׳) פֿריינד.

16.

Мои лошади	מיינע פפערדע	סוּסַ-י.
Твои лошади	דיינע פפערדע	סוּסֶ-יךָ.
Твои (ж.) лошади	דיינע (וו.) פפערדע	סוּסַ-יִךְ.
Его лошади	זיינע פפערדע	סוּסָ-יו.
Ея лошади	איהרע פפערדע	סוּסֶ-יהָ.
Наши лошади	אונזערע פפערדע	סוּסֵ-ינוּ.
Ваши лошади	אייערע פפערדע	סוּסֵ-יכֶם, סוּסֵ-יכֶן.
Ихъ лошади	איהרע (מעהרצאהל) פפערדע	סוּסֵ-יהֶם סוּסֵ-יהֶן.
Мои дома	מיינע הייזער	בָּתַּ-י (בָּתֶּיךָ וכו').
Мои коровы	מיינע קיהע	פָּרוֹתַ-י.
Твои коровы	דיינע קיהע	פָּרוֹתֶ-יךָ.
Твои (ж.) коровы	דיינע (וו.) קיהע	פָּרוֹתַ-יִךְ.
Его коровы	זיינע קיהע	פָּרוֹתָ-יו.
Ея коровы	איהרע קיהע	פָּרוֹתֶ-יהָ.
Наши коровы	אונזערע קיהע	פָּרוֹתֵ-ינוּ.
Ваши коровы	אייערע קיהע	פָּרוֹתֵ-יכֶם, פָּרוֹתֵ-יכֶן.
Ихъ коровы	איהרע (מעהרצאהל) קיהע	פָּרוֹתֵ-יהֶם, פָּרוֹתֵ-יהֶן.
Поле	פעלד	שָׂדֶה (שְׂדִי וכו') ז'.
Поля	פעלדער	שָׂדוֹת (שְׂדוֹתַי).
Дорогой, рѣдкій	טהייער, זעלטען	יָקָר (יְקָרָה, יְקָרִים־וֹת).
Еще	נאך	עוֹד.
Нѣтъ больше	ניכט מעהר	אֵין עוֹד, לֹא עוֹד.
Что, какъ?	וואס, וויע? (וויא איסט? וויא זינד?)	מַה? מָה? מֶה?.
Человѣкъ, которому принадлежитъ поле	דער מאַנן, דעם דאס פעלד געהאָרט	הָאִישׁ אֲשֶׁר לוֹ הַשָּׂדֶה (אֲשֶׁר הַשָּׂדֶה לוֹ).
Дитя	קינד	יֶלֶד (יַלְדֵי).

יְלָדִים (יַלְדֵי · יַלְדֵיכֶם · יַלְדֵיהֶם)	קינדער	Дѣти
אָדֹם (אֲדֻמָּה, אֲדֻמִּים־וֹת)	ראָטה	Красный
יָרוֹק (יְרוּקָה, ־יִם־וֹת)	גרין	Зеленый
אִם, אוֹ.	אָדער	Или

א) שמות זכר אשר סימן הרבים שלהם ־ות יִנָּטו עם הכנויים כנקבות: אֲבוֹתַי, שֻׁלְחנוֹתַי.
ב) מַה? מְנֻקד פת"ח; ולפני אה"ער—מָה? ולפני אָ הָ חָ עָ—מֶה.
ג) מלת „מה" היא גם מלת הקריאה: מַה יָּפֶה! וויע שאָן! Какъ красивъ!

אַחַי, אַחֶיךָ, אַחַיִךְ, אֶחָיו, אַחֶיהָ; אַחֵינוּ, אֲחֵיכֶם, אֲחֵיכֶן, אֲחֵיהֶם, אֲחֵיהֶן. — פְּרָחַי אֲדֻמִּים וּפְרָחֶיךָ לְבָנִים. — מַה פֵּרוֹתֵיכֶם, הַשְׁחוֹרוֹת הֵן אִם אֲדֻמּוֹת? פֵּרוֹתֵינוּ אֲדֻמּוֹת וְסוּסֵינוּ שְׁחוֹרִים. — מִי אֲבוֹתֵיכֶם, יְלָדַי הַיְקָרִים? הַמּוֹרֶה אֲשֶׁר לְבָנֶיךָ אָבִינוּ הוּא, וְאֵם אֵין לָנוּ. — מַה שִּׁפְחוֹתֵיכֶן, בְּנוֹתַי הַיְקָרוֹת, הַטּוֹבוֹת הֵן אִם רָעוֹת? שִׁפְחוֹתֵינוּ טוֹבוֹת מְאֹד, אָבִינוּ הַיָּקָר; אֵין שְׁפָחוֹת רָעוֹת בְּעִירֵנוּ הַקְּטַנָּה. — הַעוֹד לְךָ (הֲיֵשׁ לְךָ עוֹד) תַּלְמִידִים חָרוּצִים כַּיְלָדִים הָאֵלֶּה? אֵין לִי עוֹד תַּלְמִידִים כָּאֵלֶּה; תַּלְמִידַי הַגְּדוֹלִים עֲצֵלִים מְאֹד. — מַה יָּפֶה הַבַּיִת הַזֶּה! הַלְאָחִיךָ הוּא? אֵין בָּתִּים לְאַחַי בָּעִיר הַזֹּאת, אֲבָל יֵשׁ לָהֶם בָּתִּים, גַּנִּים וְשָׂדוֹת בָּעִיר הַהִיא, וּבָתֵּיהֶם יָפִים מֵהַבַּיִת הַזֶּה! — בִּפְרָחֶיהָ הָרַבִּים אֵין פֶּרַח יָפֶה כְּפִרְחֵךְ. — אַיֵּה אַחְיוֹתַיִךְ, נַעֲרָה חֲכָמָה? אַחְיוֹתַי בְּחַדְרֵיהֶן, וְשָׁם גַּם דּוֹדוֹתֵינוּ הַצְּעִירוֹת. — שְׂדוֹתָיו יְרוּקִים. — פֵּרוֹתֵינוּ אֲשֶׁר בְּשָׂדֵנוּ שְׁחוֹרוֹת (הֵן), וּפִרְחֵנוּ אֲשֶׁר בְּגַנֵּנוּ אֲדֻמָּה. — הָאִישׁ אֲשֶׁר לוֹ הַשָּׂדוֹת הָאֵלֶּה, זָקֵן הוּא מְאֹד, וּבָנָיו וּבְנוֹתָיו זְקֵנִים גַּם הֵם. — מִי בָּכֶם נַעַר אֲשֶׁר לוֹ סוּס קָטָן? אֵין בָּנוּ נַעַר כָּזֶה, לָנוּ יֵשׁ סְפָרִים וְלֹא סוּסִים; אֲבָל לַאֲבוֹתֵינוּ יֵשׁ סוּסִים, וְסוּסֵיהֶם גְּדוֹלִים. — מִי הֵם הַיְלָדִים הָרַבִּים אֲשֶׁר בְּגַנָּהּ? הֲבָנֶיהָ הֵם? לֹא, אֵין לָהּ בָּנִים בָּעִיר הַזֹּאת, אַךְ תַּלְמִידֶיהָ הֵם, וְיֵשׁ בָּהֶם יְלָדִים חָרוּצִים מְאֹד. — דּוֹדוֹתַי הַיְקָרוֹת, הֲיֵשׁ רֵעִים לִבְנֵיכֶן? יֵשׁ לְבָנֵינוּ רֵעִים רַבִּים, אֲבָל בָּנֵינוּ טוֹבִים וַחֲרוּצִים מֵרֵעֵיהֶם. — יְלָדִים חָרוּצִים כְּתַלְמִידָיו יְקָרִים מְאֹד בְּעִירֵנוּ. — אַיֵּה סִפְרֵיכֶם, יְלָדַי? סְפָרֵינוּ עַל שֻׁלְחֲנוֹתֵינוּ וְעַל מִטּוֹתֵינוּ בְּחַדְרֵנוּ. — אַיֵּה מְנוֹרָתֵךְ הַיְרוּקָה, בִּתִּי? עַל שֻׁלְחָנִי הַקָּטֹן בְּחַדְרִי הִיא, גַּם פְּרָחַי וּסְפָרַי עַל שֻׁלְחֲנוֹתֵיהֶם. — אֲנַחְנוּ דּוֹדֵיכֶם. — אַתֶּם מוֹרֵינוּ. — לַנָּשִׁים הַזְּקֵנוֹת הָאֵלֶּה אֵין עוֹד דּוֹדִים וְדוֹדוֹת, אֲבָל אָבוֹת יֵשׁ לָהֶן עוֹד, וְהַשָּׂדוֹת הָאֵלֶּה לַאֲבוֹתֵיהֶן הֵם. — וּלְמִי הַפָּרוֹת וְהַסּוּסִים אֲשֶׁר בִּשְׂדוֹתֵיהֶם?

הַפָּרוֹת לְדוֹדֵינוּ וְהַסּוּסִים לַאֲחִיהֶם. — הֲטוֹב מוֹרְכֶם לָכֶם? מוֹרֵנוּ טוֹב לְתַלְמִידָיו הַטּוֹבִים וְהֶחָרוּצִים, אֲבָל לֹא טוֹב הוּא לְתַלְמִידִים עֲצֵלִים וְרָעִים. — וּמָה אַתֶּם, חָרוּצִים אוֹ עֲצֵלִים? אֵין לַאֲבוֹתֵינוּ יְלָדִים עֲצֵלִים. — מִרְיָם, הֶחָרוּצוֹת אַחְיוֹתַיִךְ כְּאַחַיִךְ, אִם עֲצֵלוֹת הֵן כִּבְנוֹתַי? לֹא חָרוּצוֹת הֵן כְּאַחַי, אֲבָל חָרוּצוֹת הֵן מִבְּנוֹתֶיךָ, דּוֹדִי הַיָּקָר. — לָאִישׁ אֲשֶׁר לוֹ הַשָּׂדוֹת הָאֵלֶּה, יֵשׁ גַּם סוּסִים וּפָרוֹת רַבִּים. — הַיְלָדִים אֲשֶׁר אֲבוֹתֵיהֶם טוֹבִים, (דערען עלטערן גוט זינד (коихъ родители добры טוֹבִים גַּם הֵם. — מֶה חָרוּץ בִּנְךָ הַקָּטָן! הַעוֹד לְךָ יְלָדִים חָרוּצִים כָּזֶה? גַּם בָּנַי וּבְנוֹתַי הַגְּדוֹלִים חָרוּצִים מְאֹד, אֲבָל רֵעֵיהֶם עֲצֵלִים. — הֲיֵשׁ אִישׁ (יעמאנד (Кто нибудь, בַּגַּן הַהוּא? — אֵין שָׁם אִישׁ (ניעמאנד איסט דארט, (Никого нѣтъ тамъ. — סוּסִים לְבָנִים קְטַנִּים יְקָרִים מְאֹד. — בַּחֲדָרֵינוּ הָרַבִּים אֵין חֶדֶר גָּדוֹל. — אֵין מוֹרֶה אֲשֶׁר תַּלְמִידָיו חָרוּצִים כְּתַלְמִידֶיךָ. — אֵין עוֹד פְּרָחִים אֲדֻמִּים בְּגַנֵּיכֶם. — הַאֵין בָּעִיר הַזֹּאת בָּתִּים גְּדוֹלִים מִבֵּיתְךָ? יֵשׁ, אֲבָל יְקָרִים הֵם. — הַאֵין פְּרָחִים בִּשְׂדוֹתֵיכֶם? לֹא, דּוֹדֵנוּ הַיָּקָר!

17.

Его дома зелены какъ твои дома.—Ея маленькія дѣти прилежны, прилежнѣе они даже (גם) вашихъ (м.) сестеръ.—Въ ея полѣ нѣтъ деревьевъ, а въ вашихъ поляхъ есть и (גם) деревья и (גם) цвѣты.—Какъ твои ученики, наша дорогая тетя, прилежны ли они или (אם) лѣнивы?— Мои маленькіе ученики прилежны, а среди (=въ) моихъ большихъ учениковъ есть и прилежные и лѣнивые, но прилежныхъ больше (רבים) чѣмъ лѣнивыхъ.—Черны ли ихъ (м.) кровати или (אם) красны ?Кровати, которыя въ ихъ комнатахъ, черны, но у ихъ маленькихъ братьевъ есть красныя кровати. — Ихъ (ж.) лампы красивѣе твоихъ (ж.) зеленыхъ лампъ.— Нѣтъ среди его большихъ друзей лѣниваго мальчика.— Наши родители стары, а наши дяди и тети молоды. — Какъ лѣнивъ этотъ мальчикъ! Твой ученикъ ли онъ? Нѣтъ среди моихъ учениковъ такого лѣниваго мальчика. — Есть ли у тебя еще сестры въ нашемъ городѣ? Нѣтъ, мой дорогой учитель, нѣтъ у меня больше сестеръ въ этомъ городѣ; мои старшія (גדול) сестры (суть) въ томъ городѣ (הן). —

Гдѣ ваши книги и ваши цвѣты, мои дорогія дочери?—Наши книги на столѣ въ большой комнатѣ, а наши цвѣты на нашихъ столахъ въ нашей красной комнатѣ. — Твой умный братъ другъ (לְ) нашихъ прилежныхъ братьевъ.— Такіе бѣлые цвѣты, какъ цвѣты (которые) въ ихъ (м.) садахъ, очень рѣдки.— Что эти мальчики тебѣ? Твои братья ли они, или (אם) твои друзья?—Нѣтъ у меня такихъ большихъ братьевъ, но они мои друзья. — Наши старыя служанки очень добры къ дѣтямъ. — Нѣтъ дѣтей, родители которыхъ (אשר אבותיהם) недобры (רעים) къ нимъ.— Старые люди, которымъ принадлежатъ (אשר להם) эти зеленые дома, суть мои дяди.—

זיינע הייזער זינד זאָ גרין וויע דיינע הייזער.— איהרע (וו׳ א׳) קליינען קינדער זינד פֿלייסיג, זיע זינד זאָגאַר (גם) פֿלייסינער אַלס אייערע (מ׳) שוועסטערן.—אין איהרעם (וו׳ איינצ׳) פֿעלדע זינד קיינע ביימע, אַבער אין אייערען פֿעלדערן זינד דאַ זאָוואָהל (גם) ביימע אַלס (גם) בלומען.— וויע זינד דיינע שילער, אונזערע טהייערע טאַנטע, זינד זיע פֿלייסיג אָדער (אם) פֿויל? — מיינע קליינען שילער זינד פֿלייסיג, אונד אונטער (בְּ) מיינען גראָסען שילערן זינד דאַ זאָוואָהל פֿלייסיגע אַלס פֿוילע, אַבער דיע פֿלייסיגען זינד מעהר (רבים) אַלס דיע פֿוילען. — זינד שוואַרץ איהרע (מ׳ מ׳) בעטטען אָדער (אם) ראָטה?—דיע בעטטען וועלכֿע אין איהרען צימערן זינד שוואַרץ, אַבער איהרע קליינען ברידער האַבען ראָטהע בעטטען. — איהרע (וו׳ מעהרצ׳) לאַמפּען זינד שאֶנער אַלס דיינע (וו׳) גרינען לאַמפּען. — עס איסט ניכֿט דאַ אונטער זיינען גראָסען פֿריינדען איין פֿוילער קנאַבע. — אונזערע עלטערן זינד אַלט, אונד אונזערע אָנקעל אונד טאַנטען זינד יונג. — וויע פֿויל איסט דיעזער קנאַבע! איסט ער דיין שילער? עס גיעבט ניכֿט אונטער מיינען שילערן איינען זאָלכֿען פֿוילען קנאַבען. — האַסט דוא נאָך שוועסטערן אין אונזערער שטאַדט?—ניין, מיין טהייערער לעהרער, איך האַבע ניכֿט מעהר שוועסטערן אין דיעזער שטאַדט; מיינע אָלטערן (גדול) שוועסטערן זינד אין יענער שטאַדט (הן).— וואָ זינד אייערע ביכֿער אונד אייערע בלומען, מיינע טהייערען טאָכֿטער?— אונזערע ביכֿער זינד אויף דעם טישע אים גראָסען צימער, אונד אונזערע בלומען זינד אויף אונזערען טישען אין אונזערעם ראָטהען צימער (הם).— דיין קלוגער ברודער איסט איין פֿריינד אונזערער פֿלייסיגען ברידער. זאָלכֿע ווייסע בלומען וויא דיע בלומען וועלכֿע אין איהרען (מ׳ מ׳) גאָרטען זינד, זינד זעהר זעלטען. — וואַס זינד דיעזע קנאַבען דיר? זינד זיע דיינע ברידער אָדער (אם) דיינע פֿריינדע?—איך האַבע ניכֿט

זאָלכע גראָסע ברידער, אַבער זיע זינד מיינע פֿריינדע. — אונזערע אַלטען דיענערינגען זינד זעהר גוט צו קינדערן. — עס גיעבט קיינע קינדער, דערען עלטערן (אשר אבותיהם) שלעכט זינד צו איהנען. — דיא אַלטען מאֶננער, וועלכען יענע גרינען הייזער געהאָרען (אשר להם הבתים וכו׳), זינד (הם) מיינע אָנקעל. —

18.

בֶּן־יִצְחָק.	דער זאָהן יצחק׳ס (יצחק׳ס זאָהן)	Сынъ Исаака
בֶּן־מוֹרִי.	דער זאָהן מיינעס לעהרערס	Сынъ моего учителя
בֶּן־הַמּוֹרֶה.	דער זאָהן דעס לעהרערס	Сынъ учителя
אֲבִי־יִצְחָק,אֲחִי־יִצְחָק (אֲבִי־מוֹרִי; אֲחִי הַנַּעַר).	יצחק׳ס פֿאַטער, ברודער	Отецъ (братъ) Исаака
מִטַּת־יִצְחָק.	יצחק׳ס בעטט	Кровать Исаака
מִטַּת־אָחִי.	דאַס בעטט מיינעס ברודערס	Кровать моего брата
מִטַּת־הַנַּעַר.	דאַס בעטט דעס קנאַבען	Кровать мальчика
סוּסֵי־יַעֲקֹב. (סוּסֵי־אָבִינוּ; סוּסֵי הָאִישׁ).	יעקב׳ס פֿפֿערדע	Лошади Якова
פָּרוֹת־אַבְרָהָם (פָּרוֹת אַחַי; פָּרוֹת הַמּוֹרֶה).	אברהם׳ס קיהע	Коровы Авраама
תַּלְמִידֵי מוֹרִי חָרוּצִים.	דיא שילער מיינעס לעהרערס זינד פֿלייסיג	Ученики моего учителя прилежны
תַּלְמִידֵי־מוֹרִי (הַמּוֹרֶה) הֶחָרוּצִים.	דיע פֿלייסיגען שילער מיינעס (דעס) לעהרערס	Прилежные ученики [моего] учителя
דּוֹדַת־אָבִינוּ זְקֵנָה.	דיע טאַנטע אונזערעס פֿאַטערס איסט אַלט	Тетя нашего отца стара
דּוֹדַת־אָבִינוּ הַזְּקֵנָה.	דיע אַלטע טאַנטע אונזערעס פֿאַטערס	Старая тетя нашего отца
סִפְרֵי תַלְמִיד־טוֹב.	דיע ביכער איינעס גוטען שילערס	Книги [одного] хорошаго ученика
בָּתֵּי הָעִיר הַזּאת גְּדוֹלִים.	דיע הייזער דיעזער שטאַדט זינד גראָס	Дома этого города велики

אֵשֶׁת הַמּוֹרֶה.	דיע פֿרויא דעם לעהרערס	Жена учителя
נְשֵׁי־אַחֵינוּ.	דיע פֿרויען אונזערער ברידער	Жены нашихъ братьевъ
שָׁכֵן (שְׁכַן־שְׁכֵנִי, שְׁכֶנְכֶם, שְׁכֵנָם).	נאָכבאַר	Сосѣдъ
שְׁכֵנִים (שְׁכֵנֵי־שְׁכֵנַי, שְׁכֵנֵיכֶם, שְׁכֵנֵיהֶם.	נאָכבאַרען	Сосѣди
חָדָשׁ (חֲדָשָׁה, חֲדָשִׁים־וֹת).	נייא	Новый
יָשָׁן (יְשָׁנָה־ִים־וֹת).	אַלט (ניכט נייא)	Старый (не новый)
סִפּוּר (סִפּוּרִים, סִפּוּרֵי־, סִפּוּרַי).	ערצאֶהלונג	Разсказъ
כִּי.	דענן	Ибо
רַק.	נור	Только
תָּמִיד.	איממער	Всегда

יַלְדֵי־ חַדְרֵי־; סִפְרֵי־ פִּרְחֵי־; בֵּית־אָבִי; שִׁפְחוֹת־ אַחְיוֹת־; בְּנֵי־ בְּנוֹת־; שְׂדֵה־הָאִישׁ, שְׂדוֹת אָחִינוּ; אֲבוֹת הַיֶּלֶד.

א) בסמיכות שמות זכר יחיד ישֻׁנה עפ"י רוב נקוד המלה הנסמכה, אבל לא תִּפָּפח עליה כל אות (מלבד השנ֗ות: אָב, אָח — אֲבִי־אֲחִי).

ב) שמות נקבה ליחידה, אשר הברתם האחרונה, ־ָה, יהפכו את ההברה הזאת להברה ־ַת בבואם בסמיכות.

ג) כשבאים שני שמות בסמיכות, תבא ה"א הידיעה רק על השם השני (הסומך), למשל: בֶּן־הַמּוֹרֶה; גַּגֵּי הַשָּׁכֵן.

ד) אם הנסמך (ר"ל השם הראשון) בא בבנים זכרים, יפול סמן הרבים ־ִים ובמקומו יבא ־ֵי; וברבים ובבנות אשר סמנם ־וֹת ישאר הסמן הזה.

ה) תאר הנסמך יבא אחרי הסומך; למשל: דּוֹדַת אָבִינוּ הַזְּקֵנָה.

דּוֹדַת־רֵעִי זְקֵנָה מֵאֲבוֹתָיו. — חַדְרֵי־בֵיתֵנוּ גְּדוֹלִים מֵחַדְרֵי־בֵיתְכֶם. — בַּחֲדַר־אֲחוֹתִי הַיָּפָה יֵשׁ שֻׁלְחָן אָדֹם וּמִטָּה שְׁחוֹרָה. — בִּשְׂדֵה־שְׁכֵנֵנוּ יֵשׁ פְּרָחִים יָפִים, וּבִשְׂדוֹת־אַחֵינוּ אֵין עוֹד פְּרָחִים. — בְּסִפְרֵי אַחְיוֹתֵינוּ הַגְּדוֹלִים יֵשׁ סִפּוּרִים יָפִים מְאֹד. — סִפּוּרֵי דוֹדְכֶם הַזָּקֵן יָפִים, אֲבָל לֹא־תָמִיד חֲדָשִׁים הֵם. — סִפְרֵי־

רֵעֵיכֶם יְשָׁנִים כַּסִּפּוּרִים אֲשֶׁר בָּהֶם. — אֲנַחְנוּ יְלָדִים קְטַנִּים, וְלָנוּ חֲדָשִׁים
הַסִּפּוּרִים; אֲבָל אַתֶּם נְעָרִים גְּדוֹלִים, וְלָכֶם יְשָׁנִים הֵם. — רֵעֵי הַנַּעַר הֶחָרוּץ
הַזֶּה חָרוּצִים גַּם הֵם. — אֲבִי הַיֶּלֶד הַיָּפֶה הַזֶּה שְׁכַן־מוֹרִי הוּא. — בָּתֵּי הָעִיר
הַקְּטַנִּים יָפִים מִבָּתֶּיהָ הַגְּדוֹלִים. — בְּעִיר דּוֹדִי הַקְּטַנָּה יֵשׁ רַק בָּתִּים יְשָׁנִים. —
הֲרַק (=הֲיֵשׁ רַק) פְּרָחִים אֲדֻמִּים בְּגַנֵּי שְׁכֵנֵיכֶם? לֹא, רֵעִי הַיָּקָר, יֵשׁ גַּם
פְּרָחִים לְבָנִים בְּגַנֵּיהֶם. — הַיְרוּקִים עֲצֵי־גַנֵּיכֶם? לֹא יְרוּקִים הֵם עוֹד. — סִפְרֵי
הַתַּלְמִיד־הֶחָדָשׁ חֲדָשִׁים תָּמִיד. — לֹא תָמִיד; יֵשׁ תַּלְמִיד חָדָשׁ וּסְפָרָיו יְשָׁנִים, כִּי
סִפְרֵי אָחִיו הַגָּדוֹל הֵם. — מַה־שְּׁכֵנֵי־מוֹרְכֶם, הֲטוֹבִים הֵם אִם רָעִים? שְׁכֵנָיו
רָעִים אֲבָל נְשֵׁיהֶם טוֹבוֹת. — שִׁפְחוֹת־אַחְיוֹתֵינוּ בָּנוֹת הֵן לִשְׁכַן־יִצְחָק. — לְמִי
הַסְּפָרִים הַחֲדָשִׁים אֲשֶׁר עַל הַשֻּׁלְחָן בַּחֲדַר אֲחוֹתְךָ הַגְּדוֹלָה? סִפְרֵי שְׁכֶנְכֶם
הֶחָדָשׁ הֵם; אִישׁ חָכָם הוּא וְלוֹ סְפָרִים רַבִּים וְטוֹבִים. — לֹא־תָמִיד טוֹבִים
רֵעִים חֲדָשִׁים מֵרֵעִים יְשָׁנִים. — הַפָּרוֹת הַשְּׁחוֹרוֹת אֲשֶׁר בִּשְׂדֵה־אָחִינוּ לֹא לוֹ
הֵן כִּי אִם לְדוֹד־רֵעֵנוּ. — יַלְדֵי הָאִישׁ הַזֶּה יָפִים מְאֹד; אַךְ לֹא רַק יָפִים הֵם, כִּי
אִם גַּם חֲכָמִים וְחָרוּצִים, וְרַק אֲחִי־שְׁכֵנֵנוּ חָרוּץ מֵהַיְלָדִים הָאֵלֶּה. — הֲגַם לְאֵשֶׁת־
מוֹרְךָ יֵשׁ תַּלְמִידִים? גַּם לָהּ יֵשׁ תַּלְמִידִים לֹא רַבִּים, אַךְ תַּלְמִידֶיהָ קְטַנִּים
מִתַּלְמִידֵי־אִישָׁהּ. — סִפְרֵי נְעָרִים־עֲצֵלִים חֲדָשִׁים תָּמִיד. — בְּפִרְחֵי־אֲחוֹתִי הָרַבִּים
אֵין פֶּרַח אָדֹם. — אֵין בְּתַלְמִידֵי מוֹרֵנוּ נַעַר חָכָם וְחָרוּץ כְּאָחִי רֵעִי הֶחָדָשׁ. —
בְּגַן־שְׁכֵנִי יֵשׁ פְּרָחִים יְקָרִים מְאֹד. — בִּסְפָרֵי אָבִי הַיְשָׁנִים יֵשׁ סְפָרִים יְקָרִים מְאֹד. —
מָה הַסֵּפֶר הַזֶּה אֲשֶׁר עַל שֻׁלְחָנֶךָ? סֵפֶר אֲחוֹתִי הַצְּעִירָה הוּא, וְטוֹב הוּא מְאֹד;
בְּבֵית־אֲבוֹתֵינוּ יֵשׁ רַק סְפָרִים טוֹבִים. — מְנוֹרַת אָחִי הַגָּדוֹל יְשָׁנָה מְאֹד, אֲבָל
טוֹבָה הִיא מִמְּנוֹרוֹת אַחְיוֹתַי הַחֲדָשׁוֹת. — מִטַּת אֲחוֹתִי קְטַנָּה מִמִּטָּתִי, כִּי גָדוֹל
אֲנִי מֵאֲחוֹתִי. — בְּסִפְרִי יֵשׁ רַק סִפּוּר קָטָן, אֲבָל מַה־יָּפֶה הוּא! — בְּנוֹת שְׁכֵנֵנוּ
הֵן תָּמִיד בְּגַנָּן, כִּי בֵיתָן קָטָן מְאֹד וְלָהֶן אֲחָיוֹת וְאַחִים רַבִּים, וְגַם דּוֹדַת־אִמָּן
בְּבֵיתָן הִיא. — הֲיֵשׁ לְךָ פֹּה רֵעִים? לֹא רַק רֵעִים כִּי (אִם) גַּם אַחִים יֶשׁ־לִי בָּעִיר
הַזֹּאת. — הָאִישׁ אֲשֶׁר לוֹ הַבַּיִת הֶחָדָשׁ הַזֶּה, אֲבִי־רֵעִי הַטּוֹב הוּא. — בְּנֵי אָבוֹת־
טוֹבִים טוֹבִים גַּם הֵם.

19.

Сынъ[1] этого[3] человѣка[2] есть мой другъ.— Тетя вашего сосѣда есть сестра моего учителя.— Кровати нашихъ сестеръ больше нашихъ кроватей.— Маленькая[3] книга[1] моего друга[2] нова всегда, ибо онъ[3] лѣнивый[2]

мальчикъ.— Черная корова сосѣда есть всегда въ поле нашего брата.— Старая лампа моего дяди красивѣе вашихъ новыхъ лампъ.— Сады этого большого города красивѣе садовъ нашего маленькаго города, ибо (есть) въ иихъ много деревьевъ и очень рѣдкіе цвѣты.— Въ книгахъ вашихъ друзей есть только старые разсказы.— Разсказы вашего стараго сосѣда не новы намъ, ибо мы большіе мальчики и въ нашихъ книгахъ есть много разсказовъ какъ эти; но для (ל) его маленькихъ дѣтей его разсказы новы всегда.—У отца нашего друга есть много рѣдкихъ книгъ.— Его новыя ли книги рѣдки или (אם) его старыя книги? для насъ рѣже старыя чѣмъ новыя.— Въ многихъ комнатахъ его дома нѣтъ хорошей комнаты, ибо онѣ очень маленькія.— Новые ученики вашего учителя очень умны, но не всегда они прилежны; только въ домѣ учителя они прилежны, но въ домѣ ихъ родителей они очень лѣнивы, и всегда они или (או) на деревьяхъ ихъ сада или (או) на маленькихъ лошадяхъ ихъ сосѣда.— Новые дома вашего города меньше его старыхъ домовъ.— Гдѣ дѣти твоего хорошаго сосѣда, моя дорогая тетя? Они въ комнатѣ моего молодого сына, ибо они его друзья.— Тѣ мальчики которые тамъ въ поляхъ ихъ отца, суть братья маленькой Рахили (רחל).— Въ книгахъ твоихъ (ж.) большихъ сестеръ есть всегда цвѣты — Есть ли у тебя еще красивыя книги какъ эта новая книга? У меня нѣтъ больше; но у сестеръ моего друга есть много красивыхъ книгъ какъ моя книга.— Какъ добра жена вашего сосѣда къ ея дѣтямъ!— Отцы и матери добры всегда къ ихъ дѣтямъ.— Развѣ только (הרק) дома вашихъ сосѣдей зелены въ вашемъ городѣ? Нѣтъ, нашъ дорогой другъ, есть здѣсь еще такіе дома, но они рѣдки, а также не такъ новы какъ дома нашихъ сосѣдей.

דער זאָהן דיזעס מאננעס איסט מיין פֿריינד.— דיע טאַנטע אייערעס נאַכבאַרס איסט דיע שוועסטער מיינעס לעהרערס. — דיע בעטטען אונזערער שוועסטערן זינד גראָססער אלס אונזערע בעטטען. — דאס קליינע בוך מיינעס פֿריינדעס איסט איממער נייא, דענן ער איסט איין פֿוילער קנאבע.—דיע שוואַרצע קוה דעס נאַכבארס איסט איממער אויף (=אין) דעם פֿעלדע אונזערעס ברודערס.— דיע אַלטע לאַמפּע מיינעס

אַנקעלם איסט שאֶנער אַלס אייערע נייע לאמפען. — דיע גאֶרטען דיעזער גראָסען שטאַדט זינד שאֶנער אַלס דיע גאֶרטען אונזערער קליינען שטאַדט. דענן עס איסט דאַ אין איהגען פֿיעלע בוימע אונד זעהר זעלטענע בלומען. — אין דען ביכֿערן אייערער פֿריינדע זינד נור אַלטע ערצאֶהלונגען. — דיע געשיכֿטען (=ערצאֶהלונגען) אייערעס אַלטען נאַכֿבאַרס זינד אונס ניכֿט נייא, דענן וויר זינד גראָסע קנאַבען, אונד אין אונזערען ביכֿערן זינד דאַ פֿיעלע געשיכֿטען וויע דיעזע (מעחרצ.); אבער פֿיר (ל) זיינע קליינען קינדער זינד זיינע געשיכֿטען אימּמער נייא. — ביים פֿאַטער אונזערעס פֿריינדעס זינד דאַ פֿיעלע זעלטענע ביכֿער. — זינד זיינע נייען ביכֿער זעלטען, אָדער (אם) זיינע אַלטען ביכֿער? פֿיר אונס זינד זעלטענער דיע אַלטען אַלס דיע נייען. — אין דען פֿיעלען צימּמערן זיינעס הויזעס איסט ניכֿט דאַ איין גוטעס צימּמער, דענן זיע זינד זעהר קליין. — דיע נייען שילער אייערעס לעהרערס זינד זעהר קלוג, אבער ניכֿט אימּמער זינד זיע פֿלייסיג; נור אים הויזע דעס לעהרערס זינד זיע פֿלייסיג, אבער אים הויזע איהרער עלטערן זינד זיע זעהר פֿויל, אונד אימּמער זינד זיע ענטוועדער (או) אויף דען בוימען איהרעס גאַרטענס, אָדער (או) אויף דען קליינען פּפֿערדען איהרעס נאַכֿבאַרס. — דיע נייען הייזער אייערער שטאַדט זינד קליינער אַלס איהרע (ד. ה. דער שטאַדט) אַלטען הייזער. — וואָ זינד דיע קינדער דיינעס גוטען נאַכֿבאַרס, מיינע טהייערע טאַנטע? זיע זינד אים צימּמער מיינעס יונגען זאָהנעס, דענן זיע זינד זיינע פֿריינדע. — יענע קנאַבען וועלכֿע דאָרט אין דען פֿעלדערן איהרעס פֿאַטערס זינד, זינד דיע ברידער דער קליינען רחל. — אין דען ביכֿערן דיינער (ווי.) גראָסען שוועסטערן, זינד אימּמער דאַ בלומען. — האַסט דוא נאָך שאֶנע ביכֿער וויע דיעזעס נייע בוך? איך האַבע ניכֿט מעהר; אבער בייא דען שוועסטערן מיינעס פֿריינדעס זינד דאַ פֿיעלע זאָלכֿע שאֶנען ביכֿער וויע מיין בוך. — וויע גוט איסט דיע פֿרויא אייערעס נאַכֿבאַרס צו איהרען קינדערן! — דיע פֿאַטער אונד מיטטער זינד אימּמער גוט צו איהרען קינדערן. — זינד דענן נור (הֲרַק) דיע הייזער אייערער נאַכֿבארען גרין אין אייערער שטאַדט? ניין, אונזער טהייערער פֿריינד, עס גיעבט היער נאָך זאָלכֿע הייזער, אבער זיע זינד זעלטען, אונד אויך ניכֿט זאָ נייא וויע דיע הייזער אונזערער נאַכֿבאַרען. —

20.

כָּל־בַּיִת.	יעדעס הויז	Всякій домъ
כָּל־בַּיִת גָּדוֹל.	יעדעס הויז איסט גראָס	Всякій домъ великъ

Всякій большой домъ	יעדעס גראָסע הויז	כָּל בַּיִת־גָּדוֹל .
Весь домъ	דאַס גאַנצע הויז	כָּל־הַ־בַּיִת .
Весь домъ великъ	דאס גאַנצע הויז איסט גראָס	כָּל הַ־בַּיִת גָּדוֹל .
Весь большой домъ	דאַס גאַנצע גראָסע הויז	כָּל הַ־בַּיִת הַ־גָּדוֹל
Весь мой домъ	מיין גאַנצעס הויז	כָּל בֵּיתִ־י .
Весь домъ моего отца	דאַס גאַנצע הויז מיינעס פֿאַטערס	כָּל־בֵּית־אָבִי .
Всѣ дома	אללע הייזער	כָּל הַ־בָּתִּ־ים .
Всѣ дома новы	אַללע הייזער זינד נייא	כָּל הַ־בָּתִּים חֲדָשִׁים .
Всѣ новые дома	אַללע נייע הייזער	כָּל הַ־בָּתִּים הַ־חֲדָשִׁים .
Всѣ мои дома	אַללע מיינע הייזער	כָּל בָּתַּ־י .
Всѣ домо моего отца	אַללע הייזער מיינעס פֿאַטערס	כָּל בָּתֵּי אָבִי .
Все	אללעס	כֹּל , הַ־כֹּל .
Все что у меня есть	אללעס וואַס איך האַבע	כָּל אֲשֶׁר לִי .
Ко всѣмъ	צוא אַללען	לַ־כֹּל .
Мы всѣ	וויר אללע	כֻּלָּ־נוּ .
Вы всѣ	איהר אַללע	כֻּלְּ־כֶם, כֻּלְּ־כֶן .
Они, онѣ всѣ	זיע אַללע	כֻּלָּ־ם, כֻּלָּ־ן .
Нѣтъ ничего	ניכטס	אֵין־כֹּל .
У этого человѣка нѣтъ ничего	דיעזער מאַנן האַט ניכטס	לָאִישׁ הַזֶּה אֵין כֹּל .
Нѣтъ никакого стола въ комнатѣ	עס איסט קיין טיש דאַ אים צימּמער	אֵין כָּל שֻׁלְחָן בַּחֶדֶר .
Одинъ, одна	איינער , איינע	אֶחָד , אַחַת .
Нѣсколько нѣкоторые, -ыя	איינינע	אֲחָדִים, אֲחָדוֹת .
Стулъ	שטוהל	כִּסֵּא (כִּסְאִי, כִּסְאֲךָ, כִּסְאוֹ.— כִּסְאוֹת) .
Полный	פֿאָלל	מָלֵא (מְלֵאָה , מְלֵאִים , מְלֵאוֹת) .

בֶּן־מִי ? בְּנֵי־מִי ? — וועססען זאָהן (איסט?) , וועססען זאָהנע (זינד) ?
Чей сынъ? чьи сыновья?

עַתָּה · יעצט · Теперь

אַחֵר (אַחֶרֶת, אֲחֵרִים, אֲחֵרוֹת). אַין אַנדערער, אַנדערע, אַנדערעס Другой, =ая, =ie, =iя

א) „כָּל" שאחריו שם יחיד בלי ה' הידיעה ובלי כנוי וסמיכות, פירושו „יעדער, всякій". „כָּל" שאחריו שם יחיד עם ה' הידיעה או אם כנוי או סמיכות, פירושו, „גאַנץ, весь". „כָּל" שאחריו שם רבים עם ה' הידיעה או כנוי או סמיכות, פירושו „אללע, всѣ". (ואם יבא „כל" אחרי שלילה: „אין, לא" פירושו „ניכטס, קיין, ничего, никакой")

ב) שם המספר „אֶחָד, אַחַת" דינו כתאַר השם לכל דבר.

ג) אחרי המלה „מָלֵא" יבא השם בלי כל אות שמושית; למשל הַבַּיִת מָלֵא אֲנָשִׁים.

כָּל־אָב טוֹב לְבָנָיו. — לֹא כָל־סֵפֶר טוֹב לִילָדִים. — בְּכָל־עִיר־גְּדוֹלָה יֵשׁ בָּתִּים רַבִּים וּגְדוֹלִים, אֲבָל לֹא כָל הַבָּתִּים הַגְּדוֹלִים יָפִים הֵם. — לְכָל־אִישׁ־חָכָם יֵשׁ סְפָרִים רַבִּים. — אֵין כָּל־פֶּרַח בְּכָל־הַחֶדֶר הַזֶּה. — כָּל הַשֻּׁלְחָן אֲשֶׁר בַּחֲדַר־אָבִינוּ מָלֵא סְפָרִים גְּדוֹלִים וּקְטַנִּים. — כָּל הַסֵּפֶר הֶחָדָשׁ הַזֶּה מָלֵא סִפּוּרִים יָפִים. — כָּל גַּנְּכֶם מָלֵא עֵצִים וּפְרָחִים. — כָּל שְׂדֵה־אָחִינוּ מָלֵא סוּסִים וּפָרוֹת; הַפָּרוֹת פָּרוֹתָיו וְהַסּוּסִים סוּסֵי־שְׁכֵנֵנוּ הֵם. — חֶדֶר אֶחָד בְּבֵית הָאִישׁ הַזֶּה גָּדוֹל מִכָּל בֵּית־דּוֹדִי. — בְּכָל בֵּית־שְׁכֵנִי אֵין עַתָּה גַּם יֶלֶד אֶחָד, כִּי כָל הַיְלָדִים, בְּגַן־דּוֹדָתָם־הַזְּקֵנָה הֵם. — כָּל הַמִּטּוֹת אֲשֶׁר בְּחַדְרֵי־בֵיתְךָ שְׁחוֹרוֹת הֵן. — כָּל יְלָדָיו הַקְּטַנִּים חָרוּצִים וַחֲכָמִים מְאֹד, וְכֻלָּם תַּלְמִידֵי־מוֹרֵנוּ הַזָּקֵן הֵם. — כָּל פִּרְחֵי־אַחְיוֹתֶיךָ אֲשֶׁר עַל שֻׁלְחָנֵיהֶן הַקְּטַנִּים, אֲדֻמִּים אוֹ לְבָנִים הֵם, אֲבָל פְּרָחִים אֲחֵרִים אֵין לָהֶן. — אִמֵּנוּ הַיְקָרָה טוֹבָה לֹא רַק לִילָדֶיהָ, כִּי (אִם) גַּם לְכָל אִישׁ. — לְתַלְמִידֵי הֶחָדָשׁ אֵין כָּל־סֵפֶר־יָשָׁן; כָּל סְפָרָיו חֲדָשִׁים הֵם. — בֶּן־מִי הַנַּעַר הַזֶּה? בֶּן־מוֹרֵנוּ הוּא, וְחָרוּץ הוּא מִכָּל תַּלְמִידֵי אָבִיו. — בְּנֵי מִי אַתֶּם, יַלְדֵי הַיְקָרִים? אֲנַחְנוּ בְּנֵי יַעֲקֹב שְׁכֵנְךָ, וּבָנֶיךָ הַקְּטַנִּים רֵעֵינוּ הֵם. — בְּבֵית־אֲבוֹתֵינוּ יֵשׁ חֲדָרִים רַבִּים, וּבְכָל חֶדֶר יֵשׁ שֻׁלְחָן אֶחָד וּכְסְאוֹת אֲחָדִים. — הַאֵין גַּם מִטּוֹת בְּחַדְרֵי־בֵיתְכֶם? יֵשׁ גַּם מִטּוֹת אֲבָל לֹא בְכָל הַחֲדָרִים. — מִטַּת אָחִיךָ הַגָּדוֹל מְלֵאָה תָמִיד סְפָרִים; הַאֵין לוֹ כָּל שֻׁלְחָן לִסְפָרָיו? רַק שֻׁלְחָן אֶחָד יֵשׁ בְּחֶדְרוֹ, וְגַם הוּא מָלֵא סְפָרִים, כִּי סְפָרִים רַבִּים לוֹ עַתָּה. — הֲכֻלְּכֶם פֹּה, תַּלְמִידַי הַטּוֹבִים? לֹא כֻלָּנוּ פֹה; כִּי דָוִד הַקָּטָן עוֹד בַּגָּן. — מוֹרֵנוּ הַזָּקֵן טוֹב לַכֹּל. — הֲטוֹב הוּא גַּם לְתַלְמִידָיו הָרָעִים? אֵין כָּל תַּלְמִיד רַע בְּכָל תַּלְמִידֵי מוֹרֵנוּ. — כָּל כִּסְאוֹת חֶדְרֵנוּ הַגָּדוֹל שְׁחוֹרִים. — בַּת־מִי הַנַּעֲרָה הַקְּטַנָּה הַזֹּאת? בַּת דּוֹדָתֵנוּ הִיא,

וְאַחַת הִיא לְאִמָּהּ. – כָּל אֲשֶׁר לְרֵעִי יֵשׁ גַּם לִי. – הַנְּעָרוֹת הָהֵן כֻּלָּן בְּנוֹת אָב אֶחָד וְאֵם אַחַת (הֵן). – מְנוֹרָתְךָ, רֵעִי, יְשָׁנָה מְאֹד; הַאֵין לְךָ מְנוֹרָה אַחֶרֶת? מְנוֹרָה אַחֶרֶת אֵין לִי, וְגַם כָּל הַמְּנוֹרוֹת אֲשֶׁר בְּבֵיתֵנוּ יְשָׁנוֹת הֵן. – לָאִישׁ הַזֶּה יֵשׁ בָּתִּים רַבִּים, גַּנִּים וְשָׂדוֹת, וּלְאָחִיו אֵין כֹּל. – הַאָחִי־תַלְמִידִי הֶחָדָשׁ אַתָּה? לֹא אָחִיו אֲנִי כִּי אִם רֵעוֹ, אֲבָל יָקָר הוּא לִי כְּאָח, כִּי נַעַר טוֹב הוּא. – כָּל הַיְלָדִים אֲשֶׁר בַּגַּן הַהוּא, תַּלְמִידֵי מוֹרֶה אֶחָד הֵם. – חֲדַר אָחִי הַגָּדוֹל מָלֵא תָּמִיד נְעָרִים, כִּי רֵעִים רַבִּים לוֹ. – הֲכֹל הַסְּפָרִים אֲשֶׁר בַּחֲדַר אֲחוֹתְךָ לָהּ הֵם? לֹא כֻלָּם; לָהּ יֵשׁ רַק סְפָרִים אֲחָדִים, אֲבָל גַּם סְפָרַי גַּם סִפְרֵי־אָחִי הַקָּטָן בְּחֶדְרָהּ הֵם תָּמִיד. – אֵין כָּל סִפּוּר יָפֶה בְּכָל סְפָרֶיךָ הָרַבִּים. – לְכָל־בַּיִת אֲשֶׁר בְּעִירֵנוּ הַקְּטַנָּה יֵשׁ גַּן קָטֹן אוֹ גָדוֹל. – מָה עֲצֵלָה הַנַּעֲרָה הַזֹּאת! גַּם אַחְיוֹתֶיהָ לֹא חָרוּצוֹת הֵן, אֲבָל הִיא עֲצֵלָה מִכֻּלָּן. – הֲכֹל עֲצֵי־גַנְּכֶם יְרֻקִּים עַתָּה? לֹא, רַק אֲחָדִים; אַף בְּגַן שְׁכֵנֵנוּ עוֹד אֵין גַּם עֵץ יָרֹק אֶחָד. –

21.

Всякая мать добра къ ея дѣтямъ. — Всякая (ל) добрая мать имѣетъ добрыхъ дѣтей. — Не всякій умный мальчикъ прилеженъ. — Весь этотъ городъ полонъ маленькими домами. — Вся книга твоего друга полна старыми разсказами. — Всѣ цвѣты, которые въ комнатѣ твоихъ молодыхъ сестеръ, красивы. — Не всѣ старыя книги дороги. — Всѣ мои братья теперь въ другомъ городѣ. — Всѣ дочери моей старой тети очень прилежны. — Нѣтъ никакого (אין כל) друга у моего новаго ученика. — Лошади твоего сосѣда всѣ (онѣ) черны, а всѣ его коровы красны. — Только одна книга у маленькой сестры моего друга, но какъ красива ея книга! — Во всемъ твоемъ саду еще нѣтъ ни (גם) одного зеленаго дерева. — Цвѣты сада моего (אשר ל־) добраго дяди, бѣлы или красны, а только нѣсколько деревьевъ въ его саду. — Всѣ новые дома нашего города велики. — У каждаго прилежнаго ученика есть много книгъ. — Всѣ черные стулья твоей тети очень стары. — Весь садъ вашего (אשר ל־) большого брата полонъ теперь мальчиками и дѣвочками; развѣ они всѣ его сыновья и дочери? Нѣтъ, нашъ дорогой

учитель, у нашего брата только одинъ сынъ и одна дочь, а всѣ другія дѣти которые всегда въ его саду, суть друзья его дѣтей или дѣти его сосѣдей, ибо у его сосѣдей нѣтъ никакого сада для (ל) ихъ дѣтей.— Чьи сыновья вы, дорогіе дѣти? Мы всѣ сыновья одного отца и одной матери, а также одинъ учитель у насъ всѣхъ (לכלנו).— Жена нашего сосѣда добра ко всѣмъ.— Мой старый другъ дороже мнѣ всѣхъ моихъ новыхъ друзей.— Вы всѣ умные и прилежные мальчики, мои дорогіе ученики.— Всѣ черныя коровы, которыя въ полѣ этого человѣка, принадлежатъ нашимъ родителямъ.— Всѣ люди нашего города очень добры.— Въ каждой комнатѣ есть кровать, столъ и нѣсколько стульевъ, и на каждомъ столѣ есть лампа.

יעדע מוטטער איסט גוט צו איהרען קינדערן.— (ל) יעדע גוטע מוטטער האט גוטע קינדער.— ניכט יעדער קלוגע קנאבע איסט פֿלייסיג.— דיעזע גאנצע שטאדט איסט פֿאלל מיט קליינען הייזערן.— דאס גאנצע בוך דיינעס פֿריינדעס איסט פֿאלל מיט אלטען געשיכטען.— אללע בלומען, וועלכע אים צימממער דיינער יונגען שוועסטערן זינד, זינד שאן.— ניכט אללע אלטען ביכער זינד טהייער.— אללע מיינע ברידער זינד יעצט אין איינער אנדערן שטאדט.— אללע טאכטער מיינער אלטען טאנטע זינד זעהר פֿלייסיג.—(ל) מיין נייער שילער האט קיינען (אין כל) פֿריינד.— דיע פֿפערדע דיינעס נאכבארס זינד (זיא) אללע שווארץ, אונד אללע זיינע קיהע זינד ראטה.— נור איין בוך האט דיע קליינע שוועסטער מיינעס פֿריינדעס, אבער וויע שאן איסט איהר בוך!— אין דיינעם גאנצען גארטען איסט נאך ניכט דא איין איינציגער (אחד) גרינער בוים.— דיע בלומען דעס גארטענס מיינעס (אשר ל־) גוטען אנקעלס זינד וויים אדער ראטה, אונד נור איניגע בוימע זינד אין זיינעם גארטען.— אללע נייען הייזער אונזערער שטאדט זינד גראס.— יעדער פֿלייסיגע שילער האט פֿיעלע ביכער.— אללע שווארצען שטיהלע דיינער טאנטע זינד זעהר אלט.— דער גאנצע גארטען אייערעס (אשר ל־) גראסען ברודערס איסט יעצט פֿאלל מיט קנאבען אונד מאדכען; זינד זיע דען אללע זיינע זאהנע אונד טאכטער? ניין, אונזער טהייערער לעהרער, אונזער ברודער האט נור איינען זאהן אונד איינע טאכטער, אונד אללע אנדערען קינדער וועלכע אימממער אין זיינעם גארטען זינד, זינד פֿריינדע זיינער קינדער אדער קינדער זיינער נאכבארען, דענן זיינע נאכבארען האבען קיינען גארטען פֿיר (ל־) איהרע קינדער.— וועסען זאהנע זייד איהר, טהייערע קינדער? וויר אללע זינד זאהנע איינעס פֿאטערס אונד איינ…

מוטטער, אונד אויך איין לעהרער איסט פיר אונס אללע (לכלנו). — דיע פרויא אונזערעס נאכבארס איסט גוט צו אללען. — מיין אלטער פריינד איסט מיר טהייערער אלס אללע מיינען נייען פריינדע. — איהר אללע זייד קלוגע אונד פלייסיגע קנאבען, מיינע טהייערע שילער. — אללע שווארצען קיהע, וועלכע אויף (ב) דעם פעלדע דיעזעס מאננעס זינד, געהערען אונזערען עלטערן. — אללע מענשען אונזערער שטאדט זינד זעהר גוטע. — אין יעדעם צימממער איסט איין בעטט, איין טיש אונד איינגע שטיהלע, אונד אויף יעדעם טישע איסט איינע לאמפע. —

22.

Какъ	וויע	כְּמוֹ.
какъ я	וויע איך	כָּמוֹ-נִי.
Какъ ты	וויע דוא	כָּמוֹ-ךָ, כָּמוֹ-ךְ.
Какъ онъ, какъ она	וויע ער, וויע זיע	כָּמוֹ-הוּ, כָּמוֹ-הָ.
Какъ мы	וויע וויר	כָּמוֹ-נוּ.
Какъ вы	וויע איהר	כְּמוֹ-כֶם, כְּמוֹ-כֶן.
Какъ они, какъ онѣ	וויע זיע (מעהרצאהל)	כְּמוֹ-הֶם, כְּמוֹ-הֶן.
Отъ, изъ (нежели)	פאן, אויס (אלס)	מִן, מִ-, מֵ-.
Отъ меня, чѣмъ я	פאן מיר, אלס איך	מִמֶּ-נִּי.
Отъ тебя, чѣмъ ты	פאן דיר, אלס דוא	מִמְּ-ךָ, מִמֵּ-ךְ.
Отъ него, отъ нея, чѣмъ онъ, — она	פאן איהם, פאן איהר. אלס ער, אלס זיע	מִמֶּ-נּוּ, מִמֶּ-נָּה.
Отъ насъ, чѣмъ мы	פאן אונס, אלס וויר	מִמֶּ-נּוּ.
Отъ васъ, чѣмъ вы	פאן אייך, אלס איהר	מִ-כֶּם, מִ-כֶּן.
Отъ нихъ, чѣмъ они, онѣ	פאן איהנען, אלס זיע	מֵ-הֶם, מֵ-הֶן.
Я великъ какъ ты	איך בין זא גראס וויע דוא	אֲנִי גָּדוֹל כָּמוֹךָ.
Нѣтъ подобнаго ему	עס איסט ניכט דא זיינעס גלייכען	אֵין כָּמוֹהוּ.
Ты меньше меня	דוא ביסט קליינער אלס איך	אַתָּה קָטֹן מִמֶּנִּי.

מִי מִכֶּם רֵעַ לִבְנִי ?	ווער פֿאָן אייך איסט איין פֿריינד מיינעס זאָהנעס ?	Кто изъ васъ другъ моего сына ?
כָּמוֹנִי כָּמוֹךָ.	איך בין וויע דוא אונד דוא וויע איך	Я какъ ты, а ты какъ я.
אֵינֶ-נִּי.	איך (בין) ניכט	Я не.
אֵינְ-ךָ, אֵינֵ-ךְ.	דוא (ביסט) ניכט	Ты не.
אֵינֶ-נּוּ, אֵינֶ-נָּה.	ער ניכט, זיע ניכט	Онъ не, она не
אֵינֶ-נּוּ.	וויר ניכט	Мы не
אֵינְ-כֶם, אֵינְ-כֶן.	איהר ניכט	Вы не
אֵינָ-ם, אֵינָ-ן.	זיע (מעהרצאהל) ניכט	Они не, онѣ не
הַנַּעַר אֵינֶנּוּ בְּבֵיתֵנוּ.	דער קנאַבע איסט ניכט דאַ אין אונזערעם הויזע	Мальчика нѣтъ въ нашемъ домѣ
אֵינְךָ חָרוּץ מִמֶּנִּי.	דוא ביסט ניכט פֿלייסיגער אַלס איך	Ты не прилежнѣе меня
עוֹדֶ-נִּי.	איך (בין) נאָך	Я еще

עוֹדְ-ךָ, עוֹדָ-ךְ; עוֹדֶ-נּוּ, עוֹדֶ-נָּה; עוֹדֶ-נּוּ; עוֹדְ-כֶם, עוֹדְ-כֶן; עוֹדָ-ם, עוֹדָ-ן.

עוֹדֶנִּי נַעַר.	איך בין נאָך איין קנאַבע	Я еще мальчикъ
הַעוֹדֶנָּה בְּגַנְּכֶם?	איסט זיע נאָך אין אייערעם גאַרטען	Есть ли она еще въ вашемъ саду ?
אֵצֶל.	בייא, נעבען	При, возлѣ
אֶצְלִ-י.	בייא מיר, (נעבען מיר)	При мнѣ, возлѣ меня

אֶצְלְ-ךָ, אֶצְלֵ-ךְ; אֶצְלוֹ, אֶצְלָ-הּ; אֶצְלֵ-נוּ; אֶצְלְ-כֶם, אֶצְלְ-כֶן; אֶצְלָ-ם, אֶצְלָ-ן.

רָחוֹק (רְחוֹקָה, רְחוֹקִים, רְחוֹקוֹת).	ווייט	Далеко, далекій
קָרוֹב (קְרוֹבָה, קְרוֹבִים, קְרוֹבוֹת).	נאַהע. פֿערוואַנדטע	Близкій, родственникъ
זֶה, זֹאת, אֵלֶּה.	דיעזער, דיעזע, דיעזעס	Этотъ, эта, эти
מִי זֶה? מִי זֹאת? מִי אֵלֶּה?	ווער איסט דער (דאַס), דיעזע?	Кто этотъ, эта, эти?

זֶה בְּנִי! זֹאת בִּתִּי! דאס איסט מיין זאָהן, מיינע טאָכטער, מיינע הייזער
Это мой сынъ, моя дочь, мои дома
אֵלֶּה בָּתַּי!

מֵאַיִן? וואָהער? Откуда?

הַרְחוֹקָה עִירְכֶם מֵעִירֵנוּ? עִירֵנוּ קְרוֹבָה לְעִירְכֶם. — הֲגַם אַחֶיךָ חָרוּצִים כָּמוֹךָ? לֹא כָּל אַחַי חָרוּצִים; אַחַי הַקְּטַנִּים כֻּלָּם חָרוּצִים כָּמוֹנִי, אֲבָל אַחַי הַגְּדוֹלִים עֲצֵלִים. — וּמָה אַחְיוֹתֶיךָ, הֶחָרוּצוֹת הֵן אִם לֹא? אַחְיוֹתַי עוֹדָן קְטַנּוֹת מְאֹד. — בֵּית־דּוֹדִי הֶחָדָשׁ יָפֶה מְאֹד, אֵין כָּמוֹהוּ בְּכָל עִירֵנוּ. — בַּגַּן הַיָּפֶה אֲשֶׁר אֵצֶל בֵּית־שְׁכֵנֵנוּ יֵשׁ פְּרָחִים יְקָרִים מְאֹד, אֵין כְּמוֹהֶם בְּכָל גַּנֵּי עִירֵנוּ. — כָּל תַּלְמִידֵי מוֹרֵנוּ אֵינָם חָרוּצִים מְאֹד, אַךְ הַתַּלְמִיד הֶחָדָשׁ עָצֵל מִכֻּלָּם. — וּמִי הוּא? זֶה בֶּן שְׁכֵנֶךָ. — אֲחוֹתִי צְעִירָה מִמֵּךְ, מִרְיָם, אֲבָל אַתְּ אֵינֵךְ חָרוּצָה כָּמוֹהָ. — מֵאַיִן אַתֶּם? מֵעִיר רְחוֹקָה אֲנָחְנוּ. — הַגְּדוֹלָה עִירְכֶם? עִירֵנוּ אֵינֶנָּה גְדוֹלָה כְּעִירְכֶם, אֲבָל יָפָה הִיא מִמֶּנָּה; בְּעִירְכֶם יֵשׁ רַק בָּתִּים גְּדוֹלִים, וְגַנִּים יָפִים אָיִן, אֲבָל בְּעִירֵנוּ יֵשׁ גַּנִּים יָפִים רַבִּים. — הַנַּעַר הָרָע הַזֶּה אֵינֶנּוּ עוֹד רֵעַ לִבְנִי; עַתָּה כָּל רֵעֵי בְנִי טוֹבִים הֵם. — אֲנַחְנוּ אֵינֶנּוּ עֲצֵלִים כְּמוֹכֶם, וְגַם אַחֵינוּ הַקְּטַנִּים חָרוּצִים מִכֶּם. — בְּבֵית דּוֹדִי טוֹב (איסט גוט, хорошо) לִי מְאֹד, כִּי יֵשׁ שָׁם יְלָדִים רַבִּים, וְלָהֶם סְפָרִים מְלֵאִים סִפּוּרִים יָפִים; וְגַם עַתָּה עוֹדֶנִּי בְּבֵית דּוֹדִי. — רֵעֵי הַנַּעַר הֶעָצֵל עֲצֵלִים כָּמוֹהוּ. — הַקְּרוֹבִים הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה לָכֶם? אֲחָדִים מֵהֶם קְרוֹבִים לְאִמֵּנוּ, וְהָאֲחֵרִים רֵעֵי אָבִינוּ הֵם; אַךְ כֻּלָּם יְקָרִים לָנוּ מְאֹד, כִּי אֲנָשִׁים טוֹבִים כְּמוֹהֶם אֵין בְּכָל הָעִיר הַזֹּאת. — נְשֵׁי אֲחֵיכֶם קְרוֹבוֹת לְדוֹדָתֵנוּ. — לֹא טוֹב הַסֵּפֶר הַזֶּה לִילָדִים קְטַנִּים כְּמוֹכֶם, רֵעַי הַיְקָרִים! — אַיֵּה אָחִינוּ? הַעוֹדֶנּוּ בִּשְׂדֵה דוֹדַתְכֶם? אֲחִיכֶם אֵינֶנּוּ עַתָּה בִּשְׂדֵה דוֹדָתֵנוּ, כִּי אִם בְּבֵית רֵעֵהוּ הֶחָדָשׁ. — מִי הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה, וּמֵאַיִן הֵם? אֵלֶּה דוֹדֵי־רֵעֵנוּ, וּמֵעִיר אַחֶרֶת הֵם. — אַחֵינוּ הַגְּדוֹלִים רְחוֹקִים עַתָּה מִמֶּנּוּ מְאֹד, כִּי אֵינָם עוֹד בְּעִירֵנוּ. — אַיֵּה סֵפֶר אֲחוֹתֵךְ? עַל כִּסְאָהּ בְּחֶדְרָהּ הוּא, וְגַם סִפְרִי אֶצְלוֹ. — סוּסֵי־אֲבִיכֶם עוֹדָם בְּשָׂדֵנוּ, וְגַם פָּרוֹת שְׁכֵנֵנוּ אֶצְלָם. — הֶחָרוּצִים אֲחֵיכֶן מִכֶּן, נְעָרוֹת קְטַנּוֹת? רַק אָחִינוּ הַצָּעִיר חָרוּץ מִמֶּנּוּ, אֲבָל אַחֵינוּ הָאֲחֵרִים אֵינָם חָרוּצִים כָּמוֹנוּ, כִּי עֲצֵלִים הֵם כְּמוֹכֶם. — וְאַחְיוֹתֵיכֶן? אַחְיוֹתֵינוּ כֻּלָּן טוֹבוֹת וְחָרוּצוֹת; הַנְּעָרוֹת הַחֲכָמוֹת וְטוֹבוֹת תָּמִיד מֵהַנְּעָרִים. — לֹא תָמִיד; אֲחוֹתִי הַקְּטַנָּה עֲצֵלָה מִכָּל אַחַי. — בַּת דּוֹדָתֵנוּ בְּבֵיתֵנוּ הִיא עַתָּה, וּמִטָּתָהּ בַּחֲדַר אֲחוֹתִי. — מְנוֹרַת אָחִי הַגָּדוֹל, הִיא

עַל שֻׁלְחָנוֹ תָּמִיד אֵצֶל מִטָּתוֹ. — פֹּה אֵין כָּל עֵץ יָרוֹק. — אֲבִי־רֵעִי קָרוֹב (הוּא)
לָנוּ. כִּי אַחַת מִבְּנוֹתָיו אִשָּׁה לְבֶן דּוֹדִי. — כָּל אִישׁ קָרוֹב לָךְ! — לֹא כָל אִישׁ;
אֲבָל בָּעִיר הַזֹּאת יֵשׁ לִי קְרוֹבִים רַבִּים. — אֲנַחְנוּ תָּמִיד בְּגַן דּוֹדֵנוּ, כִּי אֵצֶל
בֵּיתֵנוּ הוּא. — דּוֹדַי אֲנָשִׁים טוֹבִים הֵם מְאֹד, אֵין טוֹב מֵהֶם בְּכָל אַנְשֵׁי עִירֵנוּ. —
רַק דּוֹד אֶחָד לִי, וְגַם הוּא אֵינֶנּוּ בְּעִירִי. — כָּל־סוּס־לָבָן יָקָר מְאֹד. — אַחַי
הַצְּעִירִים עוֹדָם יְלָדִים קְטַנִּים, וְכֻלָּם בְּחֶדֶר אֶחָד הֵם, אֲבָל אֲנִי גָדוֹל וְלִי חֶדֶר
אַחֵר. — וּמַה־יֵּשׁ בְּחֶדְרְךָ? כָּל אֲשֶׁר בַּחֲדַר אֲחוֹתִי הַגְּדוֹלָה יֵשׁ גַּם בְּחֶדְרִי:
גַּם לִי שֻׁלְחָן, מִטָּה, כִּסֵּא וּמְנוֹרָה; גַּם פְּרָחִים אֲחָדִים יֵשׁ עַל שֻׁלְחָנִי, אֲבָל
פְּרָחַי אֵינָם יָפִים כִּפְרָחֶיהָ. —

23.

Я великъ какъ ты, но ты умнѣе меня.— Твой братъ моложе тебя, но ты (ты) не прилеженъ какъ онъ.— Его сестра меньше его, а онъ (онъ) не уменъ какъ она.— Всѣ наши друзья моложе насъ, но они не лѣнивы какъ мы.— Ты еще маленькій мальчикъ, мой дорогой другъ.— Твоя молодая сестра (она) еще въ комнатѣ моихъ сестеръ, а также наша тетя у (=возлѣ) нихъ.—Вы не лучше вашихъ друзей, ибо вы всѣ лѣнивы какъ они.— Всѣ твои книги новы какъ мои книги, только одна изъ нихъ (она) не красива какъ онѣ.— Вашъ городъ очень далекъ отъ нашего города, но городъ нашихъ братьевъ еще дальше (отъ него).— Моя маленькая сестра красивѣе васъ (ж.), но вы (ж.) не лѣнивы какъ она.— Чьи сыновья эти (אלה)? Эти[1] сыновья[2] нашего добраго учителя, и они моложе всѣхъ его учениковъ, но умнѣе они ихъ.— Наши коровы (онѣ) еще въ полѣ вашего сосѣда.— Одна изъ дочерей твоей старой тети добра какъ ея мать, но ея другія дочери (онѣ) не добры какъ она.— Откуда вы, мои дорогія дѣти? мы изъ города твоего большого сына, но наши родители теперь здѣсь, и[1] мы[2] тоже[1] у (=возлѣ) нихъ; мы всѣ въ домѣ нашего дяди, а наша тетя нѣтъ дома (איננה בביתה), ибо она еще въ близкомъ городѣ у ея большой дочери.— Всѣ эти дѣвочки родственницы намъ.— Этотъ мальчикъ прилежнѣе насъ, нѣтъ

подобнаго ему среди (=во) всѣхъ умныхъ учениковъ нашего учителя.— Разсказы нашей старой тети очень прекрасны, даже (גם) разсказы которые въ моей новой книгѣ, (сии) не красивѣе ихъ.

איך בין זאָ גראָס וויע דוא, אַבער דוא ביסט קלינגער אַלס איך. — דיין ברודער איסט יינגער אַלס דוא, אַבער דוא ביסט (דוא) ניכט זאָ פלייסיג וויע ער. — זיינע שוועסטער איסט קליינער אַלס ער, אונד ער איסט (ער) ניכט זאָ קלוג וויע זיע. — אַללע אונזערע פריינדע זינד יינגער אַלס וויר, אַבער זיע זינד (זיע) ניכט זאָ פויל וויע וויר. — דוא ביסט נאָך איין קליינער קנאַבע, מיין טהייערער פריינד. — דיינע יונגע שוועסטער (זיא) איסט נאָך אים צימּמער מיינער שוועסטערן, אונד אויך אונזערע טאַנטע איסט בייא (=נעבען) איהנען. — איהר זייד ניכט בעסער אַלס אייערע פריינדע, דענן איהר אַללע זייד פויל וויע זיע. — אַללע דיינע ביכער זינד זאָ נייא וויע מינע (ביכער), נור איינעס פאָן איהנען (ער) איסט ניכט זאָ שאָן וויע זיע. — אייערע שטאַדט איסט זעהר וויט פאָן אונזערער שטאַדט, אַבער דיע שטאַדט אונזערער ברידער איסט נאָך וויטער (אַלס זיע). — מיינע קליינע שוועסטער איסט שאָנער אַלס איהר (ווי), אַבער איהר (ווי) זייד ניכט זאָ פויל וויע זיע. — וועסען זאָהנע זינד דיעזע (אלה)? דיעזע זינד דיע זאָהנע אונזערעס גוטען לעהרערס, אונד זיע זינד יינגער אַלס אַללע זיינע שילער, אַבער זיע זינד קליגער אַלס יענע (=אַלס זיע). — אונזערע קיהע (זיע) זינד נאָך אויף דעם פעלדע אייערעס נאַכבאַרס. — איינע פאָן דען טאָכטערן דיינער אַלטען טאַנטע. איסט עבענזאָ גוט וויע איהרע מוטטער, אַבער איהרע אַנדערען טאָכטער (זיע) זינד ניכט זאָ גוט וויע זיע. — וואָהער זייד איהר, מיינע טהייערען קינדער? וויר זינד אויס דער שטאַדט דיינעס גראָסען זאָהנעס, אַבער אונזערע עלטערן זינד יעצט היער, אונד וויר זינד אויך בייא (=נעבען) איהנען; וויר אַללע זינד אים הויזע אונזערעס אָנקעלס, אַבער אונזערע טאַנטע איסט ניכט צו הויזע (איננה בביתה), דענן זיע איסט נאָך אין דער נאַהען שטאַדט בייא איהרער גראָסען טאָכטער. — אַללע דיעזע מאָדכען זינד אונס פערוואַנדטע. — דיעזער קנאַבע איסט פלייסיגער אַלס וויר, עס איסט ניכט דאַ זיינעס גלייכען אונטער אַללען קלוגען שילערן אונזערעס לעהרערס. — דיע געשיכטען אונזערער אַלטען טאַנטע זינד זעהר שאָן, זאָגאַר (גם) דיע ערצאָהלונגען וועלכע אין מיינעם נייען בוכע זינד, (זיע) זינד ניכט שאָנער אַלס זיע. —

~~~~~~~~~~~~~~~~~~
~~~~~~~~~~~~~~~~~~

24.

[одна] Школа	איינע שולע	בֵּית־סֵפֶר.
Школа	דיע שולע	בֵּית־הַ־סֵּפֶר.
Моя школа	מיינע שולע	בֵּית־סִפְרִ־י.
Школы	שולען	בָּתֵּ־י־סֵפֶר.
Школы	דיע שולען	בָּתֵּ־י הַ־סֵּפֶר.
Мои школы	מיינע שולען	בָּתֵּ־י־סִפְרִ־י.
Серебряный подсвѣчникъ	איין (דער) זילבערנע (ר) לייכטער	מְנוֹרַת־כֶּסֶף, מְנוֹרַת הַ־כֶּסֶף.
Мои серебряные подсвѣчники	מיינע זילבערנען לייכטער	מְנוֹר־וֹת־כַּסְפִּ־י.
Синагога	(דיע) זינאגאגע	בֵּית־תְּפִלָּה, בֵּית הַ־תְּפִלָּה.
Моя синагога	מיינע זינאגאגע	בֵּית־תְּפִלָּתִ־י.
Мои синагоги	מיינע זינאגאגען	בָּתֵּ־י־תְפִלָּת־י.
Ученики нашей школы	דיע שילער אונזערער שולע	תַּלְמִידֵ־י בֵית־סִפְרֵ־נוּ
Домъ отца моего друга	דאס הויז דעם פאטערס מיינעס פריינדעס	בֵּית־אֲבִ־י־רֵעִ־י.
Подсвѣчникъ	לייכטער	מְנוֹרָה.
Серебро, деньги	זילבער, געלד	כֶּסֶף (כַּסְפִּי)
Молитва	איין געבעט	תְּפִלָּה.
Мало	וועניג, איין ווענינ	מְעַט (מְעַטִּים).
Мѣдь	קופפער	נְחֹשֶׁת (נְחָשְׁתִּי).
Языкъ	צונגע, שפראכע	לָשׁוֹן (לְשׁוֹן־ לְשׁוֹנִי, לְשׁוֹנוֹת), נ׳.
Языкъ	שפראכע	שָׂפָה (שְׂפַת־ שְׂפָתִי).
Еврейскій языкъ	העבראישע שפראכע	שְׂפַ־ת־עֵבֶר.
Товарищъ	קאמעראד, שולגענאסע	חָבֵר (חֲבֵרִי, חֲבֵרִים, חַבְרֵי־).
Господинъ, хозяинъ	הערר, בעזיטצער	אָדוֹן (אֲדוֹן־ אֲדֹנִי, אֲדוֹנִים).

ה׳. אֱלֹהִים.	גאָטט	Богъ
עִבְרִי (עִבְרִים).	יודע (העבּרֶער), העבראָיש	Еврей, еврейскій
בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל.	זאֶהנע ישראל׳ס = יודען	Сыны Израиля = евреи
אָרוֹךְ (אֲרֻכָּה, אֲרֻכִּים, ־וֹת).	לאַנג	Длинный
אֶרֶץ (אַרְצִי, אֲרָצוֹת, אַרְצוֹת־ אַרְצוֹתַי), נ׳.	לאַנד, וועלט	Страна, міръ
קָצָר (קְצָרָה ־ים ־וֹת).	קורץ	Короткій
כָּל יִשְׂרָאֵל.	אַללע יודען	Всѣ евреи
לָכֵן.	דעסוועגען	Потому

א) שֵׁם מֻרכב דינו כשני שמות הנסמכים וע״ז. לכן תבא ה׳ הידיעה רק בשם השני. וסימן הרבים בשם הראשון, והכנויים — בשם השני. —

ב) יש אשר יבאו גם שלשה שמות נסמכים וע״ז; למשל פרת־דודת־רעי.

ג) יש שמות שלא יבאו לעולם ברבים כגון: זהב, נחשת, ועוד. —

ד) שם ה׳ נחשב כשם עצם פרטי, לכן איננו מקבל ה׳ הידיעה; וכן גם שם „ישראל" במובן „יהודים".

אַיֵּה בִּנְךָ, אֲדֹנִי הַיָּקָר? בְּנִי עוֹדֶנּוּ בְּבֵית הַסֵּפֶר. — הֲרָחוֹק בֵּית־סִפְרוֹ מִבֵּיתֶךָ? לֹא; שָׁם הוּא, אֵצֶל הַבַּיִת הַיָּרוֹק. — הֲגַם בִּתְּךָ הַקְּטַנָּה אֵינֶנָּה בְּבֵיתָהּ? גַּם הִיא עוֹדֶנָּה בְּבֵית־סִפְרָהּ. אֲבָל מִי אַתָּה, יֶלֶד קָטָן? אֲנִי רֵעַ בִּנְךָ הֶחָדָשׁ, אֲבָל אֵינֶנִּי חֲבֵרוֹ, כִּי לֹא תַלְמִיד־בֵּית־סִפְרוֹ אָנִי. — וּמֵאַיִן אָתָּה? מֵעִיר רְחוֹקָה מְאֹד אֲנִי, כִּי עִירִי בְּאֶרֶץ אַחֶרֶת הִיא, וְשָׁם אֲבוֹתַי וְכָל אַחַי וְאַחְיוֹתַי, רַק אֲנִי פֹּה בְּבֵית־דּוֹדִי. — וּמָה עִירְךָ? הַגְּדוֹלָה הִיא כְּעִירֵנוּ, אִם קְטַנָּה הִיא מִמֶּנָּה? עִירֵנוּ קְטַנָּה מְאֹד, וַאֲנָשִׁים בָּהּ מְעַט; בָּתֵּי־סֵפֶר אֵין בְּעִירֵנוּ, רַק מוֹרֶה אֶחָד לְכָל הָעִיר, לָכֵן אֵין בָּהּ נַעַר חָכָם גַּם אֶחָד, כִּי כֻלָּם רָעִים וַעֲצֵלִים, וְגַם הַנְּעָרוֹת אֵינָן טוֹבוֹת מֵהֶם. — סִפּוּרְךָ אָרוֹךְ מְאֹד, נַעַר קָטָן, וְגַם לְשׁוֹנְךָ אֲרֻכָּה מְאֹד. — מָה הַבַּיִת הַגָּדוֹל וְהַיָּפֶה הַזֶּה? זֶה בֵּית תְּפִלָּתֵנוּ הֶחָדָשׁ; יֵשׁ בְּעִירֵנוּ בָּתֵּי תְפִלָּה אֲחָדִים, אַךְ כֻּלָּם קְטַנִּים מִמֶּנּוּ, וְלֹא רַק בְּעִירֵנוּ כִּי אִם גַּם בְּכָל הֶעָרִים הַקְּרוֹבוֹת אֵין כָּמוֹהוּ. — וּמָה הַבַּיִת אֲשֶׁר אֶצְלוֹ? זֶה בֵּית סִפְרֵנוּ הָעִבְרִי; לֹא אֶחָד הוּא הַבַּיִת הַזֶּה, כִּי יֵשׁ לָנוּ עוֹד בָּתֵּי סֵפֶר רַבִּים, אֲבָל הַבַּיִת הַזֶּה טוֹב מֵהֶם, לָכֵן הוּא מָלֵא תָמִיד תַּלְמִידִים, לֹא רַק מֵעִירֵנוּ כִּי אִם גַּם מֵעָרִים אֲחֵרוֹת, קְרוֹבוֹת וּרְחוֹקוֹת. — שְׂפַת עֵבֶר הִיא לָשׁוֹן יָפָה מְאֹד, וּקְצָרָה הִיא מִכָּל

הַלְּשׁוֹנוֹת אֲשֶׁר בָּאָרֶץ. — יַעֲקֹב אָבִינוּ הוּא יִשְׂרָאֵל, לָכֵן כָּל הָעִבְרִים בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הֵם. — כָּל יִשְׂרָאֵל חֲבֵרִים וְאַחִים הֵם, כִּי כֻלָּם בְּנֵי אַבְרָהָם, יִצְחָק וְיַעֲקֹב. — ה׳ הוּא אֲדוֹן כָּל הָאָרֶץ וַאֲבִי כָּל הָאֲנָשִׁים. — טוֹב ה׳ לַכֹּל (ה׳ טוֹב לַכֹּל). — כָּל תַּלְמִידֵי בֵּית סִפְרִי חֲבֵרַי הֵם, אֲבָל לֹא כֻלָּם רֵעַי הֵם. — רֵעִי הַיָּקָר, בְּסִפְרְךָ יֵשׁ סִפּוּרִים חֲדָשִׁים וְסִפּוּרִים יָפִים, אֲבָל הַחֲדָשִׁים אֵינָם יָפִים וְהַיָּפִים אֵינָם חֲדָשִׁים. — אֲנִי צָעִיר מִמְּךָ, לָכֵן כָּל־סִפּוּר חָדָשׁ לִי, אַךְ אַתָּה אֵינְךָ נַעַר קָטֹן כָּמוֹנִי, לָכֵן כָּל הַסִּפּוּרִים הַחֲדָשִׁים לִי, יְשָׁנִים לָךְ. — אַיֵּה מְנוֹרַת־נְחֻשְׁתְּךָ, אָחִי? כָּל מְנוֹרוֹת־נְחֻשְׁתֵּנוּ עַל הַשֻּׁלְחָן הֵן אֵצֶל מִטָּתִי. — כָּל נַעַר אֲשֶׁר חֲבֵרָיו עֲצֵלִים, אֵינֶנּוּ חָרוּץ גַּם הוּא. — מַה־קְּצָרָה מִטַּת־אֲחוֹתֶךָ! אֲחוֹתִי עוֹדֶנָּה נַעֲרָה קְטַנָּה מְאֹד, וּמִטָּתָהּ הַקְּצָרָה אֲרֻכָּה עוֹד מִמֶּנָּה. — הֲיֵשׁ גַּם בְּבָתֵּי סִפְרְכֶם תַּלְמִידִים עֲצֵלִים, אֲדוֹנַי הַיְקָרִים? תַּלְמִידִים עֲצֵלִים יֵשׁ בְּכָל בֵּית סֵפֶר, אֲבָל מְעַט הֵם מְאֹד, וְתָמִיד הֶחָרוּצִים רַבִּים מֵהֶם. — בְּסִפְרִי יֵשׁ גַּם תְּפִלָּה קְצָרָה. — אֲבוֹתֵינוּ עוֹדָם בְּבֵית־תְּפִלָּתָם; מָה אֲרֻכָּה תְּפִלָּתָם! — מָה הִיא שְׂפַת תְּפִלַּתְכֶם? כִּשְׂפַת כָּל תְּפִלּוֹת הָעִבְרִים בְּכָל הָאֲרָצוֹת; שְׂפַת עֵבֶר. — בְּבֵית תְּפִלָּתֵנוּ יֵשׁ מְנוֹרוֹת כֶּסֶף גְּדוֹלוֹת וְיָפוֹת. — מוֹרִי הַיָּקָר, מַה־זֶּה בֵּית־ה׳? בֵּית ה׳ אוֹ בֵּית אֱלֹהִים, זֶה בֵּית הַתְּפִלָּה. — כָּל אֲשֶׁר בְּבֵית סִפְרְכֶם יֵשׁ גַּם בְּבֵית סִפְרֵנוּ, רַק תַּלְמִידִים עֲצֵלִים כְּמוֹכֶם אֵין בּוֹ. — אֵין כֶּסֶף לִנְעָרִים קְטַנִּים. — הֲזֶה (איסט דאס развѣ это) כָּל כַּסְפְּךָ, דּוֹדִי הַיָּקָר? הֲזֹאת בְּתוֹךְ הַחָכְמָה, אֲדֹנִי? הַאֵלֶּה כָּל סְפָרֶיךָ, רֵעִי הַטּוֹב? — חַדְרֵי בָּתֵּי סִפְרֵנוּ גְּדוֹלִים וַאֲרֻכִּים, כִּי תַלְמִידִים רַבִּים בָּהֶם, וְגַם הַשֻּׁלְחָנוֹת אֲרֻכִּים מְאֹד. — בַּאֲרָצוֹת רְחוֹקוֹת יֵשׁ אֲנָשִׁים שְׁחוֹרִים, וְגַם אֲדֻמִּים כַּנְּחֹשֶׁת, אַךְ אַנְשֵׁי אַרְצוֹת אֵירוֹפָּא כֻּלָּם לְבָנִים. — הֲיֵשׁ גַּם אֲנָשִׁים יְרוּקִים? אֲנָשִׁים יְרוּקִים אֵין בְּכָל הָאָרֶץ. — אֲנַחְנוּ עוֹדֶנּוּ נְעָרִים לָכֵן אֵינֶנּוּ גְדוֹלִים, אֲבָל יֵשׁ אֲנָשִׁים זְקֵנִים וְגַם הֵם אֵינָם גְּדוֹלִים מִמֶּנּוּ. — אֲבָל הַחֲכָמִים הֵם מִכֶּם. — גַּנֵּנוּ הַקָּטֹן גַּן־פְּרָחִים הוּא, כִּי רַק פְּרָחִים בּוֹ, אַךְ גַּן־שְׁכֵן־אָחִינוּ גַּן־עֵצִים הוּא. —

25.

Всѣ столы, которые въ нашей школѣ, очень длинны.— Наша[1] большая[2] синагога близка къ вашей школѣ.— У хозяина большого поля, которое возлѣ нашего города, есть много лощадей и коровъ.— Ваши серебряные[2] подсвѣчники[1] очень красивы.— У меня только одинъ мѣдный подсвѣчникъ, но (ל־)[2] для[1] маленькаго мальчика, какъ я, хорошъ и

(גם) такой подсвѣчникъ.— Въ моей школѣ есть только маленькія дѣти какъ я, а только нѣкоторыя изъ нихъ (они) не лѣнивы, но я (я) не одинъ изъ нихъ.— А въ нашей школѣ есть только одинъ лѣнивый ученикъ, и я этотъ единственный (זה האחד).— Въ каждой странѣ есть много городовъ, но есть далекія страны, въ которыхъ (אשר בהן) только мало городовъ.— Не во всѣхъ городахъ нашей страны есть Евреи.— Въ книгахъ моего товарища есть длинные (разсказы) и короткіе разсказы, но длинные (они) не красивы, а короткіе (они) не новы.— Дома ли твой отецъ? Нѣтъ, мой дорогой господинъ, мой отецъ (онъ) еще въ его синагогѣ.— Молитва моихъ дѣтей очень коротка.— Кто прилежнѣе моей молодой дочери? Нѣтъ прилежнѣе ея (=чѣмъ она), нѣтъ подобной ей въ ея школѣ.— Служанка нашей старой тети (она) не изъ дочерей этой страны, ибо она изъ другой страны, а потому и (גם) ея языкъ не какъ нашъ языкъ.— Здѣсь мало училищъ.— Вся твоя комната полна всегда маленькими дѣтьми; развѣ нѣтъ въ вашемъ домѣ комнаты для вашихъ дѣтей?— Наши новые стулья (они) не красивы какъ черныя стулья вашего брата, и потому они не такъ дороги какъ тѣ (=какъ они).

אַללע טישע, וועלכֿע אין אונזערער שולע זינד, זינד זעהר לאַנג.— אונזערע גראָסע זינאַגאָגע איסט נאַהע צו אייערער שולע.— דער בעזיטצער דעס גראָסען פֿעלדעס, וועלכֿעס נעבען אונזערער שטאַדט איסט, האַט פֿיעלע פּפֿערדע אונד קיהע.— אייערע לייכֿטער זינד זעהר שאָן.— איך האַבע נור איינען קופּפֿערנען לייכֿטער, אַבער פֿיר (ל־) איינען קליינען קנאַבען וויע איך בין, איסט אויך איין זאָלכֿער לייכֿטער גוט.— אין מיינער שולע זינד נור זאָלכֿע קליינע קינדער וויע איך, אונד נור איינינע פֿאָן איהנען (זיע) זינד ניכֿט פֿויל, אַבער איך (איך) בין ניכֿט איינער פֿאָן איהנען.— אונד אין אונזערער שולע איסט נור איין פֿוילער שילער, אונד איך בין דיעזער איינציגע (זה האחד).— אין יעדעם לאַנדע גיעבט'ס פֿיעלע שטאֶדטע, אַבער עס זינד דאַ וויטע לאֶנדער, אין וועלכֿען (אשר בהן) נור וועניג שטאֶדטע זינד.— ניכֿט אין אללען שטאֶדטען אונזערעס לאַנדעס גיעבט'ס יודען.— אין דען ביכֿערן מיינעס קאַמעראַדען זינד דאַ לאַנגע (געשיכֿטען) אונד קורצע געשיכֿטען, אַבער דיע לאַנגען (זיע) זינד ניכֿט שאֶן אונד דיע קורצען (זיע) זינד ניכֿט נייא.— איסט דיין פֿאַטער צו הויזע? ניין, מיין טהייערער הערר, מיין פֿאַטער (ער) איסט נאָך אין זיינער זינאַגאָגע.—דאַס געבעט

מיינער קינדער איסט זעהר קורץ. — ווער איסט פֿלייסיגער אַלס מיינע יונגע טאָכטער? עס גיעבט קיינע פֿלייסיגערע אַלס זיע, עס איסט ניכֿט דאַ איהרעס גלייכֿען אין איהרער שולע. — דיע דיענערין אונזערער אַלטען טאַנטע (זיע) איסט ניכֿט פֿאָן דען טאָכֿטערן דיעזעס לאַנדעס, דענן זיע איסט אויס איינעם אַנדערן לאַנדע, אונד דעסוועגען איסט אויך איהרע שפּראַכֿע (זיע) ניכֿט וויע אונזערע שפּראַכֿע. — היער זינד וועניג שולען. — דיין גאַנצעס צימער איסט אימער פֿאָלל מיט קליינען קינדערן; איסט דענן ניכֿט דאַ אין אייערעם הויזע איין צימער פֿיר אייערע קינדער? — אונזערע נייען שטיהלע (זיע) זינד ניכֿט זאָ שאָן וויע דיע שוואַרצען שטיהלע אייערעס ברודערס, אונד דעסוועגען זינד זיע ניכֿט זאָ טהייער וויע יענע (=וויע זיע). —

26.

אֲחִי הַנַּעַר וְאַחְיוֹתָיו.	דער ברודער אונד דיע שוועסטערן דעס קנאַבען	Братъ и сестры мальчика
הֶחָרוּץ בַּתַּלְמִידִים.	דער פֿלייסיגסטע אונטער דען שילערן	Прилежнѣйшій изъ учениковъ
בִּנְךָ הוּא הֶחָרוּץ בְּתַלְמִידַי.	דיין זאָהן איסט דער פֿלייסיגסטע פֿאָן מיינען שילערן	Твой сынъ прилежнѣйшій изъ моихъ учениковъ
בִּנְךָ הוּא הֶחָרוּץ מִכָּל תַּלְמִידַי.	דאָסזעלבע	(то-же)
שֵׁם (שְׁמִי, שִׁמְךָ, שְׁמֶךָ, שְׁמֵךְ, שְׁמוֹ וכו׳, שִׁמְכֶם, שְׁמָם; שֵׁמוֹת, שְׁמוֹת־, ז׳.	נאָמען	Имя
מַה־שֵּׁם אָבִיךָ?	וויע איסט דער נאָמען דיינעס פֿאַטערס? =וויע הייסט דיין פֿאַטער?	Какъ имя твоего отца? =какъ называютъ его?
מַה־שְּׁמֶךָ?	וויע הייסט דוא?	Какъ твое имя?
שָׁלוֹם (שְׁלוֹם־ שְׁלוֹמִי).	פֿריעדען, געזונדהייט	Миръ, здоровье
מַה־שְּׁלוֹמֶךָ?	וויע איסט דיין בעפֿינדען?	Какъ твое здоровье?
הֲשָׁלוֹם לְךָ (אַתָּה)?	ביסט דוא געזונד (וואָהל)?	Здоровъ ли ты?
שָׁלוֹם לִי (אֵין שָׁלוֹם לִי).	איך בין געזונד (ניכֿט געזונד)	Я здоровъ (нездоровъ)

שָׁלוֹם לְךָ! שָׁלוֹם לָכֶם!	זייא געגריסט! זייד געגריסט!	Здравствуй, здравствуйте!
בְּלִי.	אָהנע	Безъ
הַר.	בערג	Гора
עָשִׁיר (עֲשִׁירִים).	איין רייכער, רייך	Богачъ, богатый
זִקְנֵי הָעִיר הַזֹּאת.	דיע אַלטען (אֶלטעסטען) דיעזער שטאַדט	Старики, (старшіе) этого города
צְעִיר־אֶחָיו.	דער יינגסטע פֿאָן זיינען ברידערן	Младшій изъ своихъ братьевъ
זְקַן־בֵּיתֵנוּ.	דער אֶלטעסטע אין אונזערעם הויזע	Старшій въ нашемъ домѣ
כֵּן.	זאָ; יאַ	Такъ; да
מְאוּמָה.	עטוואַס	Что нибудь
אֵין לִי מְאוּמָה.	איך האַבע ניכטס	Нѣтъ у меня ничего
הִנֵּה.	היער איסט, דאַ איסט	Вотъ
הִנְנִי (הִנֶּנִּי, הִנֵּנִי).	דאַ בין איך (איך בין)	Вотъ я (я есмь)

הִנְּךָ, הִנָּךְ; הִנֵּהוּ, הִנֶּהָ; הִנְנוּ, (הִנֶּנּוּ, הִנֵּנוּ); הִנְּכֶם, הִנְּכֶן; הִנָּם, הִנָּן.

עִם, אֶת.	מיט, בייא	Съ, у
עִמִּי עִמָּדִי, אִתִּי.	מיט מיר	Со мною

עִמְּךָ, עִמָּךְ; עִמּוֹ, עִמָּהּ; עִמָּנוּ; עִמָּכֶם, עִמָּכֶן; עִמָּם (עִמָּהֶם), עִמָּן, (עִמָּהֶן).

אִתְּךָ, (אִתָּךְ) אִתֵּךְ; אִתּוֹ, אִתָּהּ; אִתָּנוּ, אִתְּכֶם, אִתְּכֶן; אִתָּם, אִתָּן.

אֶל.	צוא	Къ

אֵלַי (צו מיר, ко мнѣ), אֵלֶיךָ, אֵלַיִךְ; אֵלָיו, אֵלֶיהָ; אֵלֵינוּ, אֲלֵיכֶם, אֲלֵיכֶן; אֲלֵיהֶם, אֲלֵיהֶן.

עָלַי (אויף מיר, на мнѣ), עָלֶיךָ, עָלַיִךְ; עָלָיו, עָלֶיהָ; עָלֵינוּ, עֲלֵיכֶם עֲלֵיכֶן; עֲלֵיהֶם, עֲלֵיהֶן.

לָמָּה (לָמָּה־זֶּה).	וואָצו? (וואַרום), וואָצו דענן?	Къ чему? (почему же?)

לָמָּה זֶּה לְּךָ סְפָרִים .	וואָצו האַסט דוא דענן נאָטהיג ביכֿער ?	Къ чему же тебѣ книги?
אִם .	ווענן	Если
גָּבֹהַּ (גְּבֹהָה , גְּבֹהִים , גְּבֹהוֹת) .	האָך	Высокій
עָנִי (עֲנִיָּה , עֲנִיִּים , עֲנִיּוֹת) .	אַרם , איין אַרמער	Бѣдный, нищій
עֲנִיֵּי עִירֶךָ .	דיע אַרמען דיינער שטאַדט	Нищіе твоего города
בָּנִים .	קינדער	Дѣти
אָדָם , בְּנֵי אָדָם .	מענש , לייטע	Человѣкъ, люди
כָּל הָאָדָם .	אללע מענשען	Всѣ люди

א) אם יש שני נסמכים לסומך אחד , יבא הראשון לפניו והשני אחריו ; למשל : סוּסֵי־יִצְחָק וּפְרוֹתָיו (אבל לא : סוּסֵי וּפְרוֹת יִצְחָק) .

ב) ערך ההפלגה יתאר בשתי דרכים ; למשל הַיָּפָה בַּנָּשִׁים (הַיָּפָה בִּבְנוֹתַי) , או , הַטּוֹב מִבָּנַי (הַטּוֹב מִכָּל בָּנַי) . ויש גם דרך אחרת ע״י סמיכות , למשל : צְעִיר־אֶחָיו .

ג) מלת „מְאוּמָה״ כשתבא אחרי שלילה (לֹא , אַיִן) הוראתה : ניכֿטס , ничего .

ד) מלות היחס „אֶל , עַל״ (ועוד אחרות אשר תבאנה להלן) בבאן עם הכנוים , תנטינה תמיד בדרך הרבים (אֵלֶיךָ ולא אֵלְךָ) .

ה) יש תארים רבים שמשתמשים בהם כמו בשמות , ולכן נוהגים בהם דיני סמיכות וכנויים וכו׳ למשל : חֲכָמֶיהָ , גְּדוֹלֵי־יִשְׂרָאֵל .

ו) „בָּנִים״ יתורגם גם „קינדער , дѣти״ ונכלל בהם גם זכרים ונקבות , קטנים וגדולים — אבל רק ביחוסם אל אבותיהם . ואולם „ילדים״ הוא שם לקטנים בכלל , גם בלי יחוסם אל אבותיהם . למשל : לְמִי הַיְלָדִים הָאֵלֶּה ? (ולא : לְמִי הַבָּנִים הָאֵלֶּה ?) ; „הָאִישׁ הַזֶּה וְהָאִשָּׁה הַהִיא בָּנָיו הֵם (וְלֹא : יַלְדֵי הֵם כי גדולים הם) . —

הִנֵּה בֵּית־דּוֹדֵנוּ וְגַנּוֹ ! — אַחַי רֵעַי הֶחָדָשׁ וְאַחְיוֹתָיו אֵינָם חָרוּצִים כָּמוֹהוּ . — אַיֵּה סוּסֵי שְׁכֵנְכֶם וּפָרוֹתָיו ? — הִנָּם בְּשָׂדֵהוּ ! — הִנְּךָ חָכָם , תַּלְמִידִי , אֲבָל בֶּן דּוֹדְךָ חָכָם מִמְּךָ ; הוּא הֶחָכָם בְּתַלְמִידֵי בֵית־סִפְרִי . — חֲבֵרַי כֻּלָּם טוֹבִים , כֻּלָּם חָרוּצִים , אַךְ חֲבֵרִי זֶה הוּא הַטּוֹב בָּהֶם . — כָּל דּוֹדֵי יִצְחָק וְדוֹדוֹתָיו אֲשֶׁר בָּעִיר הַזֹּאת עוֹדָם צְעִירִים כָּמוֹנוּ , רַק דּוֹדוֹ אֲשֶׁר בָּעִיר הָרְחוֹקָה גָּדוֹל מִמֶּנּוּ . — אִם כָּל בָּנֶיךָ בְּעִיר אַחֶרֶת הֵם , לָמָּה זֶּה לְּךָ בַּיִת גָּדוֹל כָּזֶה ? רַק בָּנַי הַגְּדוֹלִים אֵינָם אֶצְלִי , אֲבָל יַלְדֵי הַקְּטַנִּים כֻּלָּם אִתִּי בְּבֵיתִי , וְגַם דּוֹד אִשְׁתִּי וְדוֹדָתָהּ וְעוֹד קְרוֹבִים אֲחֵרִים , עִמָּנוּ הֵם . — אָחִי הַגָּדוֹל הִנֵּהוּ עַתָּה בְּחֶדְרוֹ , וְכָל רֵעָיו עִמּוֹ . — אַיֵּה סְפָרֵינוּ ? הַאִתְּכֶם הֵם ? אֵין אִתָּנוּ רַק סִפְרֵי אֲחוֹתֵנוּ . — הִנֵּה הַמּוֹרָה

עִם כָּל תַּלְמִידָיו! — אֲנִי הֶעָצֵל מִכָּל חֲבֵרָי. — לֹא, רֵעִי הַיָּקָר! הִנְּךָ לֹא רַק
הֶעָצֵל בַּחֲבֵרֶיךָ, כִּי אִם גַּם הֶעָצֵל מִכָּל נַעֲרֵי עִירֵנוּ. — אִם כֵּן אָנִי, לָמָּה לְּךָ
רֵעַ רַע כָּזֶה? הִנְּךָ רַק עָצֵל, אַךְ אֵינְךָ רָע; יֵשׁ בְּבֵית־סִפְרֵנוּ נְעָרִים רַבִּים
חָרוּצִים מִמְּךָ, אַךְ אֵינָם טוֹבִים כָּמוֹךָ, לָכֵן הִנְּךָ יָקָר לִי מִכֻּלָּם. — אַיֵּה בִּתְּךָ
הַקְּטַנָּה, אֲדֹנִי? הִנֶּהָ עַתָּה בְּגַן־שְׁכֵנֵנוּ עִם אַחֶיהָ הַקְּטַנִּים. — הֲיֵשׁ אִתָּם סְפָרִים
יָפִים? לֹא! סִפְרֵיהֶם אִתִּי. — בֵּית־תְּפִלָּתֵנוּ גָּבֹהַּ מִכָּל הַבָּתִּים הַקְּרוֹבִים אֵלָיו.
אֲבָל אֵינֶנּוּ הַגָּבֹהַּ בְּבָתֵּי עִירֵנוּ. — אֲחוֹת רֵעִי הַגְּדוֹלָה גְּבֹהָה מֵאִמָּהּ. — עַל
הָהָר הַגָּבֹהַּ אֲשֶׁר אֵצֶל עִירֵנוּ יֵשׁ בַּיִת קָטֹן וְיָפֶה מְאֹד, וְגַם גַּנִּים וְשָׂדוֹת רַבִּים
עָלָיו. — הָהָר אֲשֶׁר אֵצֶל עִירִי הוּא הַגָּבֹהַּ מִכָּל הֶהָרִים הָאֲחֵרִים. — אִם
בִּנְךָ גָּבֹהַּ מִמְּךָ, לָמָּה לוֹ מוֹרֶה? הֲגַם נְעָרִים גְּדוֹלִים כָּמֹהוּ עוֹדָם תַּלְמִידִים?
בְּנִי גָּבֹהַּ מִמֶּנִּי, אֲבָל עוֹדֶנּוּ צָעִיר מְאֹד. — הָאִישׁ הַזֶּה שְׁכֵנֵנוּ הֶעָשִׁיר הוּא,
וְהָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר אִתּוֹ קְרוֹבִים אֵלָיו, וְהֵם עֲנִיִּים כְּכָל בְּנֵי (=אַנְשֵׁי) עִירָם, אֵין
לָהֶם מְאוּמָה. — הֲגַם בָּנִים אֵין לָהֶם? בָּנִים יֵשׁ לָהֶם, אֲבָל כֶּסֶף אֵין לָהֶם. —
כָּל בְּנֵי הָאָדָם אַחִים הֵם, כִּי אָב אֶחָד לְכֻלָּם. — וּמִי אֲבִיהֶם? ה׳ הוּא אֲבִי כָל
הָאָדָם, כִּי הוּא אֲדוֹן הַכֹּל. — מַה־שֵּׁם רֵעֲךָ הֶחָדָשׁ? טוֹבִיָּה שְׁמוֹ, וְכִשְׁמוֹ כֵּן
הוּא, כִּי הוּא הַטּוֹב מִכָּל רֵעַי, וְהוּא גַם הֶחָרוּץ בָּהֶם. — בְּאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל
(פַּלֶּסְטִינָה) יֵשׁ הָרִים רַבִּים מְאֹד, אַךְ הַר הַלְּבָנוֹן הוּא הַגָּבֹהַּ בְּהָרֵי־יִשְׂרָאֵל. —
אֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יַעֲקֹב אָבִינוּ: רְאוּבֵן, שִׁמְעוֹן, לֵוִי וִיהוּדָה, יִשָּׂשכָר, זְבֻלוּן, יוֹסֵף
וּבִנְיָמִין, דָּן וְנַפְתָּלִי, גָּד וְאָשֵׁר; הֵמָּה (=הֵם) אֲבוֹת כָּל־יִשְׂרָאֵל. — שָׁלוֹם לְךָ,
אֲדֹנִי! הַאַתָּה אֲבִי יִצְחָק חֲבֵרִי? כֵּן, אֲנִי אָבִיו. — הֲשָׁלוֹם לוֹ? שָׁלוֹם לוֹ,
הִנֵּהוּ עַתָּה בְּגַן־שְׁכֵנֵנוּ עִם אֲחָדִים מֵרֵעָיו. — הֲגַם אֲחוֹתוֹ הַצְּעִירָה אִתּוֹ בַּגָּן?
לֹא, בִּתִּי אֵינֶנָּה אִתּוֹ, כִּי עוֹדֶנָּה בְּבֵית הַסֵּפֶר. — הַנַּעַר הַזֶּה צְעִיר־אֶחָיו הוּא,
אַךְ גָּבֹהַּ הוּא מֵהֶם. — אֲבוֹתַי אֵינָם עַתָּה בְּבֵיתָם, וְאָחִי הַגָּדוֹל הִנֵּהוּ עַתָּה זְקַן־
בֵּיתֵנוּ. — הַסְּפָרִים אֲשֶׁר עַל שֻׁלְחָנוֹתַי לְאָחַי הֵם, וְהַפְּרָחִים אֲשֶׁר עֲלֵיהֶם לַאֲחוֹתַי
הֵם. — אֵשֶׁת שְׁכֵנֵנוּ וְדוֹדָתוֹ עוֹדָן בְּגַנֵּנוּ וְגַם אַחְיוֹת־רֵעַי אִתָּן; כִּי קְרוֹבוֹת הֵן
אֲלֵיהֶן. — עֲנִיֵּי־עִירֵנוּ רַבִּים מְאֹד וַעֲשִׁירֶיהָ מְעַטִּים. — הַהִנְּכֶם בְּחַדְרְכֶם? כֵּן,
הִנְנוּ בְחַדְרֵנוּ, וְגַם כָּל חֲבֵרֵינוּ אִתָּנוּ פֹּה. — מִי שָׁם עַל הָהָר הַגָּבֹהַּ הַהוּא?
אֵין אִישׁ עָלָיו. — יֵשׁ לְשׁוֹנוֹת רַבּוֹת בָּאָרֶץ. — שָׂפָה אַחַת לְכָל יִשְׂרָאֵל; זֹאת
שְׂפַת־עֵבֶר. — הֲיֵשׁ אִתְּךָ מְאוּמָה? אֵין אִתִּי מְאוּמָה. — אִם אֵין לְךָ בָּנִים,
אֲדֹנִי, אֵינְךָ עָשִׁיר, גַּם אִם כֶּסֶף לָךְ; כִּי אִישׁ בְּלִי בָנִים עָנִי הוּא. —

27.

Всѣ друзья и товарищи моего брата (вотъ они) теперь въ его комнатѣ, поэтому комната полна.— Мой новый другъ есть прилежнѣйшій изъ своихъ товарищей, а также въ моей школѣ нѣтъ подобнаго ему.— Дочь моей тети есть умнѣйшая изъ всѣхъ своихъ сестеръ; (вотъ) она теперь въ нашемъ саду съ своей матерью.— (вотъ) Вы (вы) всѣ добры ко (אל) мнѣ, но вы не такъ добры какъ молодой сынъ нашего сосѣда; онъ лучшій изъ васъ.— (вотъ) Вы дороги мнѣ какъ всѣ мои друзья.— Гдѣ книги и цвѣты твоей маленькой сестры? Ея Книги у (את) насъ, а ея цвѣты у нея въ ея комнатѣ.— Какъ имя сына твоей тети? Его имя какъ твое имя.— Какъ здоровье твоей доброй матери, мой дорогой другъ?—Она здорова, но ея теперь нѣтъ дома, ибо она въ ближайшемъ (=близкомъ) городѣ у (אצל) ея дяди, а также мой маленькій братъ тамъ съ ней.— Вотъ твои родители; а кто человѣкъ который у (את) нихъ? Это (זה) нашъ бѣдный родственникъ.— Твоя книга, въ которой (אשר־בו) короткіе и прекрасные разсказы, на моемъ стулѣ, а также моя книга на немъ.— Эти бѣдныя женщины родственницы намъ (אל).— Возлѣ нашего города есть нѣсколько высокихъ горъ, и на нихъ поля и сады.— Нѣтъ страны безъ нищихъ, и въ каждой странѣ больше (רבים) бѣдныхъ чѣмъ богатыхъ.— Жена нашего богатаго сосѣда очень маленькая, и ея дочь выше ея.— Какъ великъ домъ твоего дяди! къ чему ему такой большой домъ, если у него нѣтъ дѣтей? Но у него много бѣдныхъ родственниковъ, и они всѣ при немъ.— Есть ли что-нибудь у этого человѣка? У него нѣтъ ничего, только дѣтей онъ имѣетъ, и даже (גם) они (они) не у (את) него, ибо они въ далекомъ городѣ въ домѣ [одного] богатаго человѣка который (ה־) есть родственникъ имъ (אל).— Если такъ, то ихъ родственникъ очень добрый человѣкъ.—

אללע פריינדע אונד שולגענאָסען מיינעס ברודערס (דאָ) זינד יעצט אין זיינעם צימער, דעסוועגען איסט דאָס צימער־פאָלל.— מיין נייער פריינד איסט דער

פלייסיגסטע אונטער זיינען קאַמעראַדען, אונד אויך אין מיינער שולע איסט ניכט דאָ זיינעסגלייכען. — דיע טאָכטער מיינער טאַנטע איסט דיע פאָן אַללען איהרען שוועסטערן; זיע איסט (=דאַ איסט זיע) יעצט אין אונזערעם גאַרטען מיט איהרער מוטטער. — איהר זייד (דאַ) (איהר) אַללע גוט צוא (אל) מיר, אַבער איהר זייד ניכט זאָ גוט וויע דער יונגע זאָהן אונזערעס נאַכבאַרס; ער איסט דער בעסטע אונטער אייך. — איהר זייד מיר עבענזאָ טהייער וויע אַללע מיינע פריינדע. — וואָ זינד דיע ביכער אונד דיע בלומען דיינער קליינער שוועסטער? איהרע ביכער זינד בייא (את) אונס, אונד איהרע בלומען זינד בייא (את) איהר אין איהרעם צימטער. — וויא הייסט דער זאָהן דיינער טאַנטע? ער הייסט וויע דוא (=זיין נאַמען איסט וויא דיין נאַמען). — וויע איסט דאַס בעפינדען דיינער גוטען מוטטער, מיין טהייערער פריינד? זיא איסט געזונד, אַבער זיע איסט יעצט ניכט צו הויזע, דענן זיע איסט אין דער נאַהען שטאַדט בייא (אצל) איהרעם אָנקעל, אונד אויך מיין קליינער ברודער איסט מיט (עם) איהר דאָרט. — דאַ זינד דיינע עלטערן, אונד ווער איסט דער מאַנן וועלכער בייא (את) איהנען איסט? דאַס איסט (זה) אונזער אַרמער פערוואַנד-טער. — דיין בוך, אין וועלכעם (אשר־בו) דיע קורצען אונד היבשען געשיכטען זינד, איסט אויף מיינעם שטוהל, אונד אויך מיין בוך איסט דאַרויף (=אויף איהם). — דיעזע אַרמען פרויען זינד אונס (אל) פערוואַנדט. — נעבען אונזערער שטאַדט זינד דאָ איינינע האָהען בערגע, אונד אויף איהנען זינד פעלדער אונד גאַרטען. — עס גיעבט קיין לאַנד אָהנע אַרמע, אונד אין יעדעם לאַנדע זינד מעהר (דיע) אַרמע אַלס (דיע) רייכע. — דיע פרויא אונזערעס רייכען נאַכבאַרס איסט זעהר קליין, אונד איהרע טאָכטער איסט האָהער אַלס זיע. — וויע גראָס איסט דאַס הויז דיינעס אָנקעלס! וואָצו האַט ער זאָ איין גראָסעס הויז נאָטהיג, ווענן ער קיינע קינדער האַט? ער האַט אַבער פיעלע אַרמען פערוואַנדטען, אונד זיע אַללע זינד בייא איהם. — האַט דיעזער מאַנן עטוואַס? ער האַט ניכטס, נור קינדער האַט ער, אונד אויך זיע (זיע) זינד ניכט בייא (את) איהם, דענן זיע זינד אין איינער וויטען שטאַדט, אים הויזע איינעם רייכען מאַננעס, וועלכער (ה־) איהנען (אל) פערוואַנדט איסט. — ווענן זאָ, איזט איהר פערוואַנדטער איין זעהר גוטער מאַנן. —

28.

עַיִן (עֵין־, עֵינִי, נ׳.	אויגע	Глазъ
עֵינַיִם (עֵינֵי־, עֵינַי).	אויגען	Глаза́

יָד (יַד־, יָדִי, יֶדְכֶם, יָדָם), ג׳.	האַנד	Рука
יָדַיִם (יְדֵי־, יָדַי, יְדֵיכֶם, יְדֵיהֶם).	האֶנדע	Руки
רֶגֶל (רַגְלִי, רַגְלַיִם, רַגְלַי, רַגְלֵי־), ג׳.	פֿוּס	Нога
אֹזֶן (אָזְנִי, אָזְנַיִם, אָזְנֵי), ג׳.	אָהר	Ухо
לְחִי, לֶחִי (לְחִי־, לֶחְיִי, לֶחְיְךָ וכו׳).	וואַנגע	Щека
לְחָיַיִם (לְחָיֵי־ לְחָיַי, לְחָיֶיךָ).	וואַנגען	Щеки
שָׂפָה (שְׂפַת, שְׂפָתִי).	ליפּפּע	Губа
שְׂפָתַיִם (שִׂפְתֵי־, שְׂפָתַי; שִׂפְתוֹתַי).	ליפּפּען	Губы
שֵׁן (שִׁנִּי, שִׁנַּיִם, שִׁנֵּי־), ג׳.	צאַהן	Зубъ
פֶּה (פִּי־, פִּי, פִּיךָ, פִּיו וכו׳ פִּיוֹת), ז׳.	מונד	Ротъ
שָׁמַיִם (שְׁמֵי־).	הימּמעל	Небо
מַיִם (מֵי־, מֵימֵי־, מֵימַי, מֵימֶיךָ).	וואַססער	Вода
פָּנִים (פְּנֵי־, פָּנַי, פְּנֵיכֶם, פְּנֵיהֶם), זו״נ.	געזיכט, אויסזעהען	Лицо, видъ
כּוֹס (כּוֹסוֹת), נ׳.	גלאַז	Стаканъ
הוֹלֶה (חוֹלָה, חוֹלִים ־וֹת).	קראַנק, איין קראַנקער	Больной
מַדּוּעַ.	וואַרום?	Зачѣмъ
מָקוֹם (מְקוֹם־, מְקוֹמִי, מְקוֹמוֹת), ז׳.	אָרט	Мѣсто
תַּחַת.	אונטער	Подъ
חֲמוֹר.	עזעל	Оселъ

א) יש שמות אשר סימן הרבים שלהם, הוא ־ַיִם, והרבוי הזה הוא רבוי זוגי, כי עפ״י רוב יורה על דברים שהם זוג אחד, למשל: יָדַיִם, רַגְלַיִם (אבל „שָׁמַיִם, מַיִם" אינם כן).

ב) יש שמות הבאים רק בלשון רבים, כגון: שָׁמַיִם, מַיִם, פָּנִים, ועוד. וכלם מתרגמים בלשון יחיד.

ג) כל האברים הכפולים אשר באדם, לשון נקבה הם, וסימנם ברבים ־ַיִם.

עֵינֵי אָחִי הַקָּטָן שְׁחוֹרוֹת, וּשְׂפָתָיו וּלְחָיָו אֲדֻמּוֹת תָּמִיד. – פָּנֶיךָ רָעִים מְאֹד, רֵעִי הַיָּקָר. הַחוֹלֶה אַתָּה? כֵּן, חוֹלֶה אֲנִי בְּשִׁנָּי. – יְדֵי הַיֶּלֶד הַקָּטָן הַזֶּה הִנָּן תָּמִיד בְּפִיו. – אָזְנֵי הַחֲמוֹר אֲרֻכּוֹת. – פְּנֵי הַשָּׁמַיִם שְׁחוֹרִים עַתָּה. – הָאִישׁ הֶעָנִי הַזֶּה חוֹלֶה בְּרַגְלָיו, לָכֵן הִנֵּהוּ עַתָּה בְּבֵית־הַחוֹלִים (קראַנקענהויז, больница). – יְדֵי הַנַּעַר הַזֶּה וּפָנָיו שְׁחוֹרִים תָּמִיד; הַאֵין מַיִם בְּבֵיתוֹ? – לְחָיֵי אֲחוֹתְךָ הַקְּטַנָּה אֲדֻמּוֹת וּלְבָנוֹת כַּפְּרָחִים אֲשֶׁר בְּיָדָהּ. – תַּלְמִידִי הַקָּטָן! שִׁנֶּיךָ שְׁחוֹרוֹת כְּעֵינֶיךָ, אֲבָל שִׁנַּיִם שְׁחוֹרוֹת אֵינָן יָפוֹת לְיֶלֶד חָכָם כָּמוֹךָ. – פִּרְחֵי אֲחוֹתִי הִנָּם עַתָּה בְּחַדְרִי עַל שֻׁלְחָנִי בְּכוֹס מְלֵאָה מָיִם. – אִם חוֹלֶה רֵעֲכֶם, מַדּוּעַ אֵינְכֶם אֶצְלוֹ? רֵעֵנוּ אֵינֶנּוּ חוֹלֶה, רַק עָצֵל הוּא. – הַמַּיִם אֲשֶׁר בְּעִירְכֶם רָעִים מְאֹד, לָכֵן הִנְּכֶם חוֹלִים תָּמִיד. – יֵשׁ חוֹלֶה אֲשֶׁר פָּנָיו לְבָנִים, וְיֵשׁ חוֹלִים אֲשֶׁר פְּנֵיהֶם אֲדֻמִּים. אֲבָל פְּנֵי הָאִשָּׁה הַחוֹלָה הַזֹּאת יְרוֹקִים. – רֵעִי הַיָּקָר! מְקוֹם הָרַגְלַיִם הוּא תַּחַת הַשֻּׁלְחָן וְלֹא עָלָיו. – יְדֵי יֶלֶד חָכָם הִנָּן תָּמִיד תַּחַת הַשֻּׁלְחָן. – אַיֵּה מְקוֹם ה׳? ה׳ הוּא בְּכָל מָקוֹם, בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ. – לְרַגְלֵי הָהָר הַגָּבֹהַּ הַזֶּה, יֵשׁ גַּנִּים וְשָׂדוֹת רַבִּים, אַךְ עָלָיו אֵין כֹּל. – אַיֵּה סִפְרְךָ הֶחָדָשׁ? הִנֵּהוּ לְרַגְלֶיךָ תַּחַת כִּסְאֲךָ. – לֹא זֶה הַמָּקוֹם לִסְפָרִים; הַאֵין בְּחֶדְרְךָ מָקוֹם אַחֵר לְסִפְרֶךָ? כָּל סְפָרַי הִנָּם עַל שֻׁלְחָנִי, רַק הַסֵּפֶר הָאֶחָד הַזֶּה עַל הָאָרֶץ (אויף דער ערדע, на землѣ) הוּא. – עֵינֶיךָ בַּכֹּל (איבעראַלל, вездѣ) רַק לֹא בְּסִפְרֶךָ. – בְּפִי יְלָדִים קְטַנִּים יֵשׁ רַק מְעַט שִׁנַּיִם, וְגַם לַאֲנָשִׁים זְקֵנִים אֵין שִׁנַּיִם רַבּוֹת. – אֲבָל דּוֹדִי זָקֵן מְאֹד, וְכָל שִׁנָּיו עוֹדָן בְּפִיו. – שִׂפְתֵי הַנַּעֲרָה הַזֹּאת לְבָנוֹת, כִּי אֵין שָׁלוֹם לָהּ. – בִּתְּךָ הַקְּטַנָּה אֵינֶנָּה בְּבֵית־סִפְרָהּ, הַחוֹלָה הִיא? לֹא חוֹלָה הִיא כִּי אִם עֲצֵלָה. – הֲיֵשׁ תַּחַת יָדְךָ (=אִתְּךָ) מְעַט מָיִם? לֹא, אֲדֹנִי! אֲבָל בַּחֲדַר־אֲחוֹתִי יֵשׁ כּוֹס מְלֵאָה מָיִם. – בֶּן דּוֹדָתִי הֶעָצֵל הִנֵּהוּ תָּמִיד בִּשְׂדֵה־שְׁכֵנָם אֵצֶל פָּרוֹתָיו וְסוּסָיו. – אַיֵּה אֲחוֹתֶךָ? הִנֶּהָ בַּגָּן תַּחַת הָעֵץ הַגָּבֹהַּ, וּפְרָחִים רַבִּים בְּיָדָהּ. – אָזְנֶיךָ גְּדוֹלוֹת כְּאָזְנֵי חֲמוֹר. – שִׁפְחָתֵנוּ חָרוּצָה מְאֹד וְיָדָהּ בַּכֹּל. – הַמָּקוֹם אֲשֶׁר בֵּית־סִפְרֵנוּ עָלָיו, יָפֶה מְאֹד, כִּי יֵשׁ בּוֹ גַּנֵּי־פְרָחִים וְגַנֵּי־עֵצִים. – יֵשׁ אֲנָשִׁים אֲשֶׁר שִׁנֵּי־כֶסֶף בְּפִיהֶם. – הַקְּרוֹבָה עִיר אֲחִיכֶם אֲלֵיכֶם? לֹא, רְחוֹקָה הִיא מִמֶּנּוּ מְאֹד. – כֹּל אֲשֶׁר בְּעִירֵנוּ טוֹב מְאֹד, רַק מֵימֶיהָ רָעִים. – מֵאַיִן אַתָּה יֶלֶד קָטָן? הֲמֵאֶרֶץ אַפְרִיקָא הִנְּךָ? לֹא, אֲדֹנִי, בֶּן־עִירְךָ אָנִי. – אִם כֵּן, מַדּוּעַ פָּנֶיךָ שְׁחוֹרִים כִּפְנֵי אִישׁ־אַפְרִיקָא?

29.

У ословъ длинныя уши.— Щеки моего маленькаго брата очень красны теперь, ибо онъ боленъ.— Мать моего друга страдаетъ (=больна) (ея) очами.— Какъ малъ ротъ твоей молодой сестры!— Твои ноги всегда на моемъ стулѣ, не имѣешь ли ты другого мѣста для (ל־) твоихъ длинныхъ ногъ? Зачѣмъ твои губы бѣлы, мой дорогой товарищъ? боленъ ли ты? Я не боленъ, но мои губы всегда бѣлы.— Вы (вотъ) всегда въ вашей маленькой комнатѣ, потому вы больны, и ваше лицо всегда зелено; но мы всегда въ саду или на горахъ, потому мы здоровы, и наше лицо и наши губы всегда красны.— Очи и губы твоей сестры прекрасны, а также ея ротъ и все ея лицо красивы, но ея зубы черны.— Книги моего лѣниваго друга всегда подъ его столомъ или подъ его стульями.— Мѣсто этого мѣднаго подсвѣчника на столѣ а не на землѣ (ארץ).— Это дерево есть высшее изъ всѣхъ деревьевъ нашего сада.— Видъ неба очень красивъ теперь.— Это маленькое дитя всегда на рукахъ своей матери.— Боленъ ли ты еще, мой добрый дядя? Нѣтъ, я теперь здоровъ.— Вода хороша для (ל־) цвѣтовъ.— Его очи всегда въ его книгахъ, ибо онъ очень прилежный мальчикъ, и онъ лучшій среди учениковъ нашей школы.— Кто у (אצל) тебя въ твоей комнатѣ? Никого нѣтъ (אין איש) у (את) меня.— Мои книги (онѣ всѣ) всегда на одномъ мѣстѣ.

(ל) דיע עזעל האַבען לאַנגע אָהרען. — דיע וואַנגען מיינעס קליינען ברודערס זינד יעצט זעהר ראָטה, דענן ער איסט קראַנק. — דיע מוטטער מיינעס פריינדעס איסט קראַנק אַן (ב) איהרען אויגען. — וויע קליין איסט דער מונד דיינער יונגען שוועסטער! — דיינע פיסע זינד איממער אויף מיינעם שטוהל, האַסט דוא דענן קיינען אַנדערן אָרט פיר (ל) דיינע לאַנגען פיסע? — ווארום זינד דיינע ליפפען וויים, מיין טהייערער קאַמעראַד? ביסט דוא דענן קראַנק? איך בין ניכט קראַנק, אַבער מיינע ליפפען זינד איממער וויים. — איהר זייד (דאַ) איממער אין אייערעם קליינען צימער, דעסוועגען זייד איהר קראַנק אונד אייערע געזיכטער זינד איממער גרין; אַבער וויר זינד איממער אים גאַרטען אָדער אויף דען בערגען, דעסוועגען זינד וויר געזונד,

אונד אונזערע געזיכֿטער אונד אונזערע ליפּפּען זינד איממער ראָטה.—דיע אויגען אונד ליפּפּען דיינער שוועסטער זינד שאָן, אויך איהר מונד אונד איהר גאַנצעס געזיכֿט איסט שאָן, אַבער איהרע צאֶהנע זינד שוואַרץ.— דיע ביכֿער מיינעס פֿוילען פֿריינדעס זינד אימּמער אונטער זיינעם טישע אָדער אונטער זיינען שטיהלען.— דער אָרט דיעזעס קופּפֿערנען לייכֿטערס איסט אויף דעם טישע אונד ניכֿט אויף דער ערדע (ארץ).— דיעזער בוים איסט דער האֶכֿסטע פֿאָן אַללען בוימען אונזערעס גאַרטענס.— דאַס אויס-זעהען דעם הימּמעלס איסט יעצט זעהר שאָן.— דיעזעס קליינע קינד איסט איממער אויף דען האֶנדען זיינער מוטטער.— ביסט דוא נאָך קראַנק, מיין גוטער אָנקעל? ניין, איך בין יעטצט געזונד.— וואַססער איסט גוט דען בלומען.— זיינע אויגען זינד איממער אין זיינען ביכֿערן, דענן ער איסט איין זעהר פֿלייסיגער קנאַבע, אונד ער איסט דער בעסטע אונטער דען שילערן אונזערער שולע.— ווער איסט ביא (אצל) דיר אין דיינעם צימּמער? ניעמאַנד איסט (איש אין) ביא (את) מיר.— מיינע ביכער (זיע אַללע) זינד איממער אויף (ב) א י נ ע ם אָרט.—

30.

Одинъ, одна	איינס, איינע	1	א. אֶחָד (אַחַד־), אַחַת.
Два, двѣ	צווייא	2	ב. שְׁנַיִם (שְׁנֵי־), שְׁתַּיִם (שְׁתֵּי־).
Три	דריי	3	ג. שְׁלֹשָׁ-ה (שְׁלֹשֶׁת־), שָׁלֹשׁ (שְׁלֹשׁ).
Четыре	פֿיער	4	ד. אַרְבָּעָ-ה (אַרְבַּעַת), אַרְבַּע.
Пять	פֿינף	5	ה. חֲמִשָּׁ-ה (חֲמֵשֶׁת־), חָמֵשׁ (חֲמֵשׁ־).
Шесть	זעכּס	6	ו. שִׁשָּׁ-ה (שֵׁשֶׁת־), שֵׁשׁ.
Семь	זיעבּען	7	ז. שִׁבְעָ-ה (שִׁבְעַת־), שֶׁבַע (שְׁבַע־).
Восемь	אַכֿט	8	ח. שְׁמוֹנָה (שְׁמוֹנַת־), שְׁמוֹנֶה.
Девять	ניין	9	ט. תִּשְׁעָ-ה (תִּשְׁעַת־), תֵּשַׁע (תְּשַׁע־).
Десять	צעהן	10	י. עֲשָׂרָ-ה (עֲשֶׂרֶת־), עֶשֶׂר.
Одинадцать	עלף	11	יא. אַחַד (עַשְׁתֵּי) עָשָׂר, אַחַת עֶשְׂרֵ-ה.
Двѣнадцать	צוועֶלף	12	יב. שְׁנֵים (שְׁנֵי) עָשָׂר, שְׁתֵּים (שְׁתֵּי־) עֶשְׂרֵ-ה.

Тринадцать	13 דרייצעהן	יג. שְׁלֹשָׁ-ה עָשָׂר, שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵ-ה.
Четырнадцать	14 פֿיערצעהן	יד. אַרְבָּעָ-ה עָשָׂר, אַרְבַּע עֶשְׂרֵ-ה.
Пятнадцать	15 פֿינפֿצעהן	טו. חֲמִשָּׁ-ה עָשָׂר, חֲמֵשׁ-עֶשְׂרֵ-ה.
Шестнадцать	16 זעכצעהן	טז. שִׁשָּׁ-ה עָשָׂר, שֵׁשׁ-עֶשְׂרֵ-ה.
Семнадцать	17 זיעבצעהן	יז. שִׁבְעָ-ה עָשָׂר, שְׁבַע-עֶשְׂרֵ-ה.
Восемнадцать	18 אַכטצעהן	יח. שְׁמוֹנָה עָשָׂר, שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵ-ה.
Девятнадцать	19 ניינצעהן	יט. תִּשְׁעָ-ה עָשָׂר, תְּשַׁע-עֶשְׂרֵ-ה.
Сколько ?	וויעפֿיעל ?	כַּמָּה ?
Разъ	מאָל	פַּעַם (פְּעָמִים), נ׳.
Два раза	צוויא מאָל	פַּעֲמַ-יִם.
Мѣсяцъ	מאָנאַט	חֹדֶשׁ (חָדְשִׁי, חֳדָשִׁים, חָדְשֵׁי-, חָדָשַׁי).
Маленькая монета, копѣйка	קליינע מינצע, קאָפּעקע	אֲגוֹרָה.
Годъ	יאַהר	שָׁנָה (שְׁנַת-, שְׁנָתִי, שָׁנִים, שְׁנֵי-, שְׁנוֹת-, שְׁנוֹתַי).
Два года	צוויי יאַהרע	שְׁנָתַיִם (שְׁנָתַיִם יָמִים).
День	טאַג	יוֹם (יָמִים, יְמֵי-, יָמַי, יְמֵיכֶם, יְמֵיהֶם).
Два дня	צוויי טאַגע	יוֹמַ-יִם.
Жизнь	דאַס לעבען	חַיִּים (חַיֵּי-, חַיַּי, חַיֶּיךָ).
Сколько лѣтъ тебѣ ?	וויע אַלט בּיסט דוא ?	כַּמָּה יְמֵי שְׁנֵי חַיֶּיךָ ?
Мнѣ девять лѣтъ отъ роду	איך בין ניין יאַהרע אַלט	אֲנִי בֶן (בַּת) תֵּשַׁע שָׁנִים.

א) שמות המספר משלשה עד עשרה בכלל לזכרים יבאו בסימן ָה (המיוחד לתאר נקבה), ולנקבות יבאו בלי סימן זה; ומעשרה והלאה יבאו רק היחידים בדרך המהפך הזה ורבם בתמונת הנפרד לזכר

והנסמך לנקבה (מלבד אַחַד עָשָׂר וּשְׁנַיִם (או שְׁנֵי) עָשָׂר — ג"כ בתמונת הסמיכות), והמספר עשרה יבא כמשפט.

ב) המספרים יבאו לרוב לפני השם, רק המספר „אֶחָד, אַחַת". יבא תמיד אחר השם, כמשפט התארים.

ג) ה' הידיעה לא תבא על המספר כי אם על השם אשר אחריו, למשל: שְׁנֵי הָאַחִים. ואולם אם המספר עומד בפני עצמו, אז יוכל לבא גם בה', למשל: טוֹבִים הַשְּׁנַיִם מִן הָאֶחָד.״

ד) אין כל הבדל בין מספר בסמיכות או בנפרד, ואחת היא אם נאמר „שְׁלֹשֶׁת־אֲנָשִׁים" או „שְׁלֹשָׁה אֲנָשִׁים".

כַּמָּה בָנִים לְךָ, אֲדֹנִי? לִי שְׁלשָׁה בָנִים וּשְׁתֵּי בָנוֹת. — שָׁלשׁ פְּעָמִים שֵׁשׁ הֵן שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה. — שְׁנֵי הַסּוּסִים אֲשֶׁר לִשְׁכֵנֵנוּ לְבָנִים הֵם. — הֲיֵשׁ לְךָ כֶּסֶף? יֶשׁ־לִי כֶסֶף מְעַט, רַק חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה אֲגוֹרוֹת־נְחֹשֶׁת. — בַּשָּׁנָה שְׁנֵים עָשָׂר חֳדָשִׁים. — כַּמָּה יְמֵי שְׁנֵי חַיַּיִךְ, נַעֲרָה קְטַנָּה? אֲנִי בַּת־שֶׁבַע שָׁנִים, וַאֲנִי הַצְּעִירָה בְּבֵיתֵנוּ, אַךְ יֶשׁ־לִי עוֹד אַרְבָּעָה אַחִים וְאַרְבַּע אֲחָיוֹת. וְהַגָּדוֹל בְּכֻלָּם הוּא אָחִי אֲשֶׁר בָּעִיר הַקְּרוֹבָה, כִּי הוּא בֶן שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה שָׁנָה. — אַחַד־עָשָׂר תַּלְמִידִים בְּבֵית סִפְרֵנוּ, עֲשָׂרָה חָרוּצִים וְרַק הָאֶחָד עָצֵל. — וּמִי הוּא הָאֶחָד? אֲנִי הוּא. — לְמִי תֵּשַׁע הַפָּרוֹת אֲשֶׁר בִּשְׂדֵה הָאָדוֹן הַזֶּה? אַרְבַּע הַשְּׁחוֹרוֹת לוֹ, וְחָמֵשׁ הָאֲדֻמּוֹת לִשְׁכֵנֵנוּ. — אָחִי רֵעִי הַקָּטָן חָרוּץ מִכָּל אֶחָיו. — וְכַמָּה יְמֵי שְׁנֵי חַיָּיו? הוּא רַק בֶּן שְׁמוֹנֶה שָׁנִים אֲבָל חָכָם הוּא גַּם מִבֶּן־עֶשֶׂר שָׁנִים. — דּוֹדֵנוּ הַזָּקֵן חוֹלֶה בִּשְׁתֵּי עֵינָיו, זֶה (שָׁאן, вотъ уже) שְׁנָתַיִם יָמִים. — בַּמְּקוֹמוֹת הָאֵלֶּה אֵין חֲמוֹרִים, אֲבָל בָּעִיר הָרְחוֹקָה אֲשֶׁר אָחִינוּ בָהּ, יֵשׁ חֲמוֹרִים רַבִּים. וְגַם לְאָחִינוּ חֲמִשָּׁה חֲמוֹרִים. — שְׁלֹשֶׁת הַגַּנִּים אֲשֶׁר בְּעִירֵנוּ מְלֵאִים תָּמִיד אָדָם. — עַל הָהָר הַגָּבֹהַּ הַזֶּה יֵשׁ עַתָּה אֲנָשִׁים רַבִּים מְאֹד: שְׁנֵים עָשָׂר אֲנָשִׁים, שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה נָשִׁים, אַרְבָּעָה עָשָׂר נְעָרִים וְאַרְבַּע עֶשְׂרֵה נְעָרוֹת, וְכֻלָּם קְרוֹבִים אֵלֵינוּ. — רֵעִי הֶחָדָשׁ אֵינֶנּוּ בְּבֵיתוֹ זֶה יוֹמַיִם, כִּי אֵצֶל אָחִיו הוּא, בְּעִיר אַחֶרֶת, וְגַם שְׁתֵּי אַחְיוֹתָיו הַצְּעִירוֹת אִתּוֹ שָׁם. — לָאָדָם שְׁתֵּי רַגְלַיִם וּשְׁתֵּי יָדַיִם; וְלַסּוּס, לַפָּרָה וְלַחֲמוֹר אַרְבַּע רַגְלָיִם. — בְּכָל עַשְׁתֵּי עָשָׂר הַחֲבֵרִים אֲשֶׁר לִי, אֵין עָצֵל גַּם אֶחָד. — לָאִישׁ הֶעָנִי הַזֶּה עֲשָׂרָה בָנִים: שֵׁשׁ בָּנוֹת וְאַרְבָּעָה בָנִים; שְׁתֵּי בְנוֹתָיו הַגְּדוֹלוֹת שְׁפָחוֹת הֵן בְּבֵית שְׁכֵנֵנוּ, וּשְׁתֵּי הַצְּעִירוֹת עוֹדָן אִתּוֹ; אַךְ אַרְבָּעָה בָנָיו כֻּלָּם בְּעִיר אַחֶרֶת הֵם, בְּבֵית אִישׁ עָשִׁיר הַקָּרוֹב אֲלֵיהֶם. — כַּמָּה פְּעָמִים בַּיּוֹם הִנְּךָ בְּבֵית רֵעֲךָ? בְּכָל יוֹם הִנְנִי בְּבֵיתוֹ רַק פַּעַם אַחַת, אַךְ בַּיּוֹם הַזֶּה פַּעֲמַיִם, כִּי חוֹלֶה־הוּא. — אָחִי הַקָּטֹן בֶּן־שָׁנָה הוּא עַתָּה, וְרַק שְׁתֵּי שִׁנַּיִם בְּפִיו. — עוֹדְךָ צָעִיר מְאֹד רֵעִי, כִּי רַק בֶּן תֵּשַׁע שָׁנִים אַתָּה, אֲבָל פָּנֶיךָ כִּפְנֵי נַעַר גָּדוֹל. — לִי שְׁלֹשָׁה רֵעִים יְשָׁנִים וּשְׁנַיִם חֲדָשִׁים, אַךְ טוֹבִים הַשְּׁלֹשָׁה מִן הַשְּׁנָיִם. — כַּמָּה סִפּוּרִים בְּסִפְרְךָ

הֶחָדָשׁ, אֲחוֹתִי הַיְקָרָה? שְׁלֹשָׁה אֲרֻכִּים וּשְׁלֹשָׁה קְצָרִים. אַךְ הָאֲרֻכִּים אֵינָם
יָפִים וְהַקְּצָרִים אֵינָם חֲדָשִׁים. – כַּמָּה עֵצִים עַל הָהָר הַזֶּה? שִׁבְעָה עָשָׂר עֵצִים
עָלָיו. – בֶּן עֶשֶׂר שָׁנִים אָנֹכִי (=אֲנִי), וְאַתָּה בֶּן שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה; אַתָּה גָדוֹל
מִמֶּנִּי, אֲבָל אֲנִי גָבֹהַּ עַתָּה מִמְּךָ מְאֹד; כִּי אֲנִי הִנְנִי עַתָּה עַל הָעֵץ וְאַתָּה הִנְּךָ
עַל הָאָרֶץ. – בְּעִירֵנוּ הַגְּדוֹלָה יֵשׁ תִּשְׁעָה עָשָׂר בָּתֵּי־סֵפֶר, שְׁלֹשָׁה עָשָׂר לַנְּעָרִים
וְשִׁשָּׁה לַנְּעָרוֹת. – חַיֵּי הֶעָנִי הַזֶּה רָעִים מְאֹד, כִּי אֵין לוֹ מְאוּמָה. – כָּל יְמֵי
חַיֵּינוּ הִנְנוּ בְּיַד־ה'. – הַיּוֹם הַזֶּה הוּא הַטּוֹב בְּכָל יְמֵי חַיַּי. –

31.

У моего стараго дяди 2 сына и 2 дочери. — Сколько лошадей и коровъ на этой горѣ? Семь лошадей на ней, и 7 коровъ.— Ты моложе меня, моя маленькая тетя, ибо тебѣ только 11 лѣтъ а мнѣ 13 лѣтъ. — Въ томъ большомъ домѣ 15 комнатъ.— Во всѣхъ нашихъ комнатахъ есть 16 кроватей, 12 столовъ и 19 стульевъ.— Въ нашей большой синагогѣ есть 8 [2]серебряныхъ [1]подсвѣчниковъ и 12 [3]большихъ [2]мѣдныхъ [1]подсвѣчниковъ.— Сколько лѣтъ тебѣ, мой дорогой ученикъ? Я младшій въ нашемъ домѣ, ибо мнѣ только 10 лѣтъ.— Мой товарищъ боленъ (его) зубами, вотъ уже (זה) 2 дня, поэтому его нѣтъ теперь съ нами (עם) въ саду.—Всѣ 17 стакановъ которые на [3]тѣхъ [1]4 [2]столахъ, полны водою, а въ 5 изъ нихъ есть цвѣты.— Какъ здоровье твоего маленькаго брата, мой господинъ? Онъ боленъ (его) ушами, вотъ уже 14 дней.— Два раза въ году мы всѣ у нашей старшей (большой) сестры, которая въ далекомъ городѣ; она имѣетъ тамъ очень большой домъ, ибо у нея 11 дѣтей: 3 дѣвочки и 8 мальчиковъ; старшей (גדולה) изъ ея дочерей теперь 14 лѣтъ, а старшему изъ ея сыновей теперь 12 лѣтъ и 9 мѣсяцевъ.— Три зеленыхъ дома, которые возлѣ нашего училища, [0](они) всѣ принадлежатъ хозяину этого поля.— Всѣ дни бѣднаго несчастны (=худы).— Жизнь этого человѣка очень дурна, потому и (גם) его видъ дуренъ.— Какъ лѣнивъ этотъ мальчикъ! только 18 дней въ мѣсяцъ онъ въ школѣ, и даже въ тѣ дни онъ боленъ 10 разъ въ день, то (פעם) (его) зубами,

то (его) очами, то (его) ногами и еще подобное (=какъ эти).— Въ далекой странѣ, въ которой городъ моего брата, есть только 19 большихъ городовъ.— У меня одна старая книга и 2 новыхъ, но та одна лучше двухъ послѣднихъ. — Всѣ братья и сестры моего новаго друга (вотъ они) теперь въ нашемъ саду подъ деревьями, и въ рукѣ каждаго (כל אחד) — цвѣты. — Сколько копѣекъ у тебя? у меня 17 мѣдныхъ монетъ.— Языкъ (שפה) моего стараго дяди— еврейскій (עברית), ибо онъ изъ Палестины (=изъ страны Израиля).— Всѣ люди (האדם) въ рукѣ Бога. — Твои обѣ (двѣ) щеки красны теперь.—

(ל־) מיין אלטער אנקעל האט 2 זאהנע אונד 2 טאכטער.— וויא פיעל פפערדע אונד קיהע זינד אויף דיעזעם בערגע? זיעבען פפערדע זינד אויף איהם, אונד 7 קיהע.— דוא ביסט יינגער אלס איך, מיינע קליינע טאנטע, דענן דוא ביסט נור עלף יאהרע אלט אונד איך בין דרייצעהן יאהרע אלט.— אין יענעם גראסען הויזע זינד 15 ציממער.— אין אללען אונזערען צימערן זינד דא זעכצעהן בעטטען, 12 טישע אונד 19 שטיהלע.— אין אונזערער גראסען זינאגאגע זינד דא 8 זילבערנע לייכטער אונד 12 גראסע קופפערנע לייכטער.— וויע אלט ביסט דוא, מיין טהייערער שילער? איך בין דער יינגסטע אין אונזערעם הויזע, דענן איך בין נור 10 יאהרע אלט.— מיין קאמעראד איסט קראנק אן זיינען צאהנען, שאן זייט (זה) 2 מאגען, דעסוועגען איסט ער ניכט יעצט מיט אונס (עם) אים גארטען.— אללע 17 גלאזער וועלכע אויף יענען 4 טישען זינד, זינד פאלל מיט וואסער, אונד אין 5 פאן איהנען זינד בלומען.— וואס מאכט (=וויע איסט דאס בעפינדען) דיין קליינער ברודער, מיין הערר? ער איסט קראנק אן זיינען אהרען שאן זייט 14 טאגען.— צוויימאל אים יאהרע זינד וויר אללע בייא אונזערער אלטערן שוועסטער (גראסען), וועלכע אין דער וויטען שטאדט איסט; זיע האט דארט איין זעהר גראסעס הויז, דענן זיע האט עלף קינדער: 3 מאדכען אונד 8 קנאבען; דיע אלטעסטע (גדולה) אונטער איהרען טאכטערן איסט יעצט 14 יאהרע אלט, אונד דער אלטעסטע איהרער זאהנע איסט יעצט 12 יאהרע אונד 9 מאנאטע;— דיע 3 גרינען הייזער, וועלכע נעבען אונזערער שולע זינד, געהארען (זיע) אללע דעם בעזיטצער (הערן) דיעזעס פעלדעס.— אללע טאגע דעם ארמען זינד שלעכטע.— דאס לעבען דיעזעס מאננעס איסט זעהר שלעכט, דעסוועגען איסט אויך זיין אויסזעהן שלעכט.— וויא פיעל איסט דיעזער קנאבע! נור 18 טאגע אים מאנאט איסט ער אין דער שולע, אונד אויך אין יענען טאגען איסט ער צעהן מאל אים טאגע קראנק, איינמאל

(פעם) אַן זיינען צאָהנען, איינמאַל אַן זיינען אויגען, איינמאַל אַן זיינען פֿיסען, אונד נאָך דערגלייכֿען (וויע דיעזע).—אין דעם ווייטען לאַנדע, אין וועלכֿעם דיא שטאַדט מיינעס ברודערס איסט, גיעבט׳ס נור 19 גראָסע שטאָדטע.— איך האַבע איין אַלטעס בּוּך אונד 2 נייע, אַבער דאַס איינע איסט בּעסער אַלס דיע צווייא. — אַללע בּרידער אונד שוועסטרן מיינעס נייען פֿריינדעס (דאַ) זינד (זיע) יעצט אין אונזערעס גאַרטען אונטער דען בּוימען. אונד אין דער האַנד איינעס יעדען (כל אחד) זינד בּלומען. — וויעפֿיעל קאָפּעקען האַסט דוא? איך האַבע 17 קופּפֿער-מינצען. — דיע שפּראַכֿע מיינעס אַלטען אָנקעלס איסט העבּראָיש (עברית), דענן ער איסט אויס פּאַלעסטינאַ. (= אויס דעם לאַנדע ישראלים).— אַללע מענשען (אדם) זינד אין גאָטטעס האַנד.— דיינע בּיידען (צווייא) וואַנגען זינד יעצט ראָטה. —

32.

Двадцать	צוואַנציג	20	כ. עֶשְׂרִ-ים.
Двадцать одинъ, одна	איין אונד צוואַנציג	21	כא. אֶחָד וְעֶשְׂרִים, אַחַת וְעֶשְׂרִים; עֶשְׂרִים וְאֶחָד, עֶשְׂרִים וְאַחַת.
Двадцать два, двѣ	צוויי אונד צוואַנציג	22	כב. עֶשְׂרִים וּשְׁנַיִם (וּשְׁתַּיִם), שְׁנַיִם וְעֶשְׂרִים, שְׁתַּיִם וְעֶשְׂרִים.
Тридцать	דרייסיג	30	ל. שְׁלֹשִׁ-ים.
Сорокъ	פֿיערציג	40	מ. אַרְבָּעִ-ים.
Пятьдесятъ	פֿינפֿציג	50	נ. חֲמִשִּׁ-ים.
Шестьдесятъ	זעכֿציג	60	ס. שִׁשִּׁ-ים.
Семьдесятъ	זיעבּציג	70	ע. שִׁבְעִ-ים.
Восемьдесятъ	אַכֿטציג	80	פ. שְׁמוֹנִ-ים.
Девяносто	נייַנציג	90	צ. תִּשְׁעִ-ים.
Сто	הונדערט	100	ק. מֵאָה (מְאַת־).
Двѣсти	צווייהונדערט	200	ר. מָאתַ-יִם.

Триста	300 דרייהונדערט	ש. שְׁלשׁ מֵא-וֹת.
Четыреста	400 פיער "	ת. אַרְבַּע מֵאוֹת.
Пятьсотъ	500 פינף "	תק. חֲמֵשׁ מֵאוֹת.
Сто одинъ	101 הונדערט אונד איינס	קא. מֵאָה וְאֶחָד (וּשְׁנַיִם, וּשְׁלֹשָׁה וכו').
172 дня	172 טאַגע	קעב. מֵאָה שִׁבְעִים וּשְׁנַיִם יָמִים.
425 монетъ	425 מינצען	תכה. אַרְבַּע מֵאוֹת וְעֶשְׂרִים וְחָמֵשׁ אֲגוֹרוֹת.
Тысяча	1000 טויזענד	אֶלֶף (אֲלָפִים, אַלְפֵי).
Двѣ тысячи	2000 צווי "	אַלְפַּ-יִם.
Три тычячи	3000 דריי "	שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים.
Сто тысячъ	100000 הונדערט "	מְאַת-אֶלֶף.
Милліонъ	1,000,000 איינע מיללִיאָן	אֶלֶף-אֲלָפִים.
Первый, первая	ערסטער, ערסטע	רִאשׁוֹן, רִאשׁוֹנָ-ה.
Второй, вторая	צווייטער, צווייטע	שֵׁנִי, שֵׁנִי-ת (שְׁנִיָּה).
Третій, третья	דריטטער, דריטטע	שְׁלִישִׁ-י, שְׁלִישִׁ-ת.

רְבִיעִי, רְבִיעִית; חֲמִישִׁי, חֲמִישִׁית; שִׁשִּׁי, שִׁשִּׁית; שְׁבִיעִי, שְׁבִיעִית; שְׁמִינִי, שְׁמִינִית; תְּשִׁיעִי, תְּשִׁיעִית; עֲשִׂירִי, עֲשִׂירִית.

Одиннадцатый ученикъ	דער עלפטע שילער	הַתַּלְמִיד הָ-אַחַד-עָשָׂר.
Двѣнадцатый годъ	דאַס צוועלפטע יאַהר	הַשָּׁנָה הַ-שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה.
(то-же)	(דאס זעלבע)	שְׁנַת הַ-שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה.
Двадцатый день	דער צוואַנציגסטע טאַג	יוֹם הָ-עֶשְׂרִים.
До	ביס	עַד.
Сегодня	היינטע	הַיּוֹם.
Недѣля	וואָכע	שָׁבוּעַ (שָׁבוּעוֹת-ים), ז'.
Праздникъ	פֿייערטאַג	חַג.
Часъ	שטונדע	שָׁעָה.

רֹאשׁ, (רָאשִׁים). קָאפּף, אַנפַאנג, שפּיטצע Голова, начало, вершина

א) מעשרים ומעלה אין הבדל אם יבאו האחדים לפני העשיריות או אחריהן; „עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה, אַרְבָּעָה וְעֶשְׂרִים".

ב) „מֵאָה" הוא שֵׁם נקבה, ולכן צ"ל שְׁלֹשׁ מֵאוֹת וכו' ולא שְׁלֹשָׁה מֵאוֹת. ואין הבדל בין „מֵאָה־אִישׁ" ובין „מְאַת־אִישׁ" (מֵאָה־אֶלֶף או מְאַת־אֶלֶף).

ג) המספרים הסדורים „רִאשׁוֹן" וכו' תארים הם לכל חקותיהם, לכן יבאו רק אחרי השם.

ד) מעשרה ומעלה אין סימן מיוחד למספרים הסדורים, מלבד שהם באים אחרי השם וגה' הידיעה, ואולם למען יעד את יום החדש יאמר גם: בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן (ובמקום „ביום הראשון לחדש" יֵאָמֵר: בְּאֶחָד לחדש), „נ'.

שְׁלֹשׁ מֵאוֹת וְשִׁשִּׁים וַחֲמִשָּׁה יָמִים בְּשָׁנָה, וּבְכָל יוֹם יֵשׁ עֶשְׂרִים וְאַרְבַּע שָׁעוֹת; כַּמָּה שָׁעוֹת בְּשָׁנָה? שְׁמוֹנַת אֲלָפִים שְׁבַע מֵאוֹת וְשִׁשִּׁים שָׁעוֹת. — כֵּן הוּא. תַּלְמִידִי הֶחָרוּץ; לָכֵן הִנְּךָ מֵהַיּוֹם הַזֶּה הָרִאשׁוֹן בְּתַלְמִידֵי בֵּית־סִפְרִי. — בִּשְׂפַת־עֵבֶר אֵין שֵׁמוֹת לִימֵי הַשָּׁבוּעַ; כִּי שְׁמוֹתֵיהֶם בִּלְשׁוֹנֵנוּ: יוֹם רִאשׁוֹן (אוֹ יוֹם הָרִאשׁוֹן, אוֹ יוֹם א'), יוֹם שֵׁנִי, יוֹם שְׁלִישִׁי, יוֹם רְבִיעִי, יוֹם חֲמִישִׁי, יוֹם שִׁשִּׁי, וְיוֹם הַשְּׁבִיעִי הוּא יוֹם הַשַּׁבָּת. — לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל יֵשׁ חֳדָשִׁים אֲחֵרִים מֵאֲשֶׁר לִבְנֵי כָּל הָאֲרָצוֹת, וְרֹאשׁ הַשָּׁנָה לָעִבְרִים הוּא בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי, הוּא חֹדֶשׁ תִּשְׁרֵי. — בְּעִירֵנוּ יֵשׁ חֲמִשָּׁה עָשָׂר בָּתֵּי־סֵפֶר גְּדוֹלִים לִנְעָרִים וַעֲשָׂרָה לִנְעָרוֹת; בְּכָל בָּתֵּי הַסֵּפֶר לִנְעָרִים יֵשׁ שֵׁשׁ מֵאוֹת וּשְׁלֹשִׁים וְתִשְׁעָה תַּלְמִידִים; וּבְבָתֵּי הַסֵּפֶר לִנְעָרוֹת יֵשׁ אַרְבַּע מֵאוֹת וְשֵׁשׁ עֶשְׂרֵה תַּלְמִידוֹת. — הָאִישׁ הַזֶּה חוֹלֶה הוּא. כִּי רַגְלוֹ הָאַחַת קְצָרָה מֵהַשֵּׁנִית. — בְּעִירֵנוּ יֵשׁ אִישׁ זָקֵן מְאֹד, הוּא בֶּן מֵאָה וְאַחַת עֶשְׂרֵה שָׁנָה. — לָאָדָם שְׁתַּיִם וּשְׁלֹשִׁים שִׁנַּיִם. — הָהָר הַזֶּה גָּבֹהַּ אַלְפַּיִם וּמָאתַיִם וַחֲמִשִּׁים וְחָמֵשׁ רָגֶל. — הִנֵּה הַשָּׁעָה הַתְּשִׁיעִית; כָּל חֲבֵרֶיךָ הִנָּם עַתָּה בְּבֵית הַסֵּפֶר, וְאַתָּה בְּנִי הֶעָצֵל, עוֹדְךָ עַל מִטָּתֶךָ. — אֵינֶנִּי עָצֵל, אָבִי הַיָּקָר, כִּי חוֹלֶה אֲנִי הַיּוֹם בְּרֹאשִׁי. — מִי שָׁם עַל רֹאשׁ הָהָר? שָׁם בְּנִי עִם שִׁבְעָה עָשָׂר חֲבֵרָיו; מוֹרָם חוֹלֶה הַיּוֹם, לָכֵן אֵינָם בְּבֵית הַסֵּפֶר. — ה' אֶחָד וְאֵין שֵׁנִי לוֹ. — לְאָבִי יֵשׁ סְפָרִים בְּאַרְבַּע לְשׁוֹנוֹת. — בְּעִירֵנוּ יֵשׁ אֶלֶף וּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת עֲנִיִּים, וְרַק חֲמִשָּׁה וְאַרְבָּעִים עֲשִׁירִים. — אֲנִי הַתַּלְמִיד הָעֶשְׂרִים וְאֶחָד בְּבֵית סִפְרֵנוּ. — וְכַמָּה תַלְמִידִים בְּבֵית־סִפְרְךָ? שְׁנַיִם וְעֶשְׂרִים. — הַיּוֹם יוֹם הָאַרְבָּעָה עָשָׂר לַחֹדֶשׁ הַתְּשִׁיעִי, הוּא חֹדֶשׁ כִּסְלֵו. — הַסִּפּוּר הָרְבִיעִי אֲשֶׁר בְּסִפְרִי הֶחָדָשׁ, טוֹב מִכָּל עֲשֶׂרֶת הַסִּפּוּרִים אֲשֶׁר בּוֹ. — בַּגַּן הַגָּדוֹל הַהוּא יֵשׁ

מֵאָה עֵצִים וְאֶחָד (101). – אֲנִי הִנְנִי בְּבֵית הַסֵּפֶר מִשָּׁעָה הַתְּשִׁיעִית עַד הַשָּׁעָה הַשְּׁתֵּים עֶשְׂרֵה. – כַּמָּה שָׁבוּעוֹת יֵשׁ בְּמָאתַיִם וְשִׁבְעָה עָשָׂר יָמִים? אֶחָד וּשְׁלֹשִׁים שָׁבוּעוֹת. – עַתָּה אֵינְךָ עוֹד נַעַר, בְּנִי, כִּי הִנְּךָ בִּשְׁנַת הַשְּׁבַע עֶשְׂרֵה לְחַיֶּיךָ. – עוֹד שִׁבְעָה עָשָׂר יָמִים מִן הַיּוֹם עַד רֹאשׁ הַשָּׁנָה. – בְּבֵית סִפְרֵנוּ יֵשׁ תַּלְמִידִים מִבֶּן שֶׁבַע שָׁנִים וְעַד בֶּן שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה שָׁנָה. – הָאָדָם יֶלֶד עַד הַשָּׁנָה הָעֲשִׂירִית לְחַיָּיו, אֲבָל מֵהַשָּׁנָה הָעֲשִׂירִית וְעַד הַשָּׁנָה הַשְּׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה הִנֵּהוּ נַעַר. – אֶלֶף שָׁנִים כְּיוֹם אֶחָד הֵם בְּעֵינֵי ה'. – בְּעִירִי הַקְּטַנָּה יֵשׁ רַק כִּשְׁלֹשֶׁת אַלְפֵי אִישׁ (אונגעפֿאֶהר 3000 около). – מַדּוּעַ יָדְךָ עַל לֶחְיְךָ תָּמִיד? הַחוֹלֶה אַתָּה בְּשִׁנֶּיךָ? כֵּן, דּוֹדִי הַיָּקָר, שִׁנַּי רָעוֹת מְאֹד, וּפְעָמִים רַבּוֹת בַּשָּׁנָה חוֹלֶה אֲנִי בְּשִׁנַּי, וְלָכֵן גַּם פָּנַי רָעִים תָּמִיד. – אֵלֶּה הֵם חַגֵּי יִשְׂרָאֵל: בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן, הוּא חֹדֶשׁ נִיסָן, חַג שְׁמוֹנַת יָמִים, זֶה חַג הַפֶּסַח אוֹ חַג הַמַּצּוֹת; בַּחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי אֵין כָּל חָג; בַּיּוֹם הַשִּׁשִּׁי וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי לַחֹדֶשׁ הַשְּׁלִישִׁי, הוּא חֹדֶשׁ סִיוָן, חַג הַשָּׁבוּעוֹת; וּמִן הַחֹדֶשׁ הַשְּׁלִישִׁי עַד הַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי אֵין כָּל חָג; אַךְ בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי יֵשׁ חַגִּים רַבִּים: בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן וּבַשֵּׁנִי לַחֹדֶשׁ רֹאשׁ הַשָּׁנָה, בֶּעָשׂוֹר (בָּעֲשִׂירִי) לַחֹדֶשׁ הַהוּא יוֹם הַכִּפּוּרִים, וּמִן הַיּוֹם הַחֲמִשָּׁה עָשָׂר וְעַד הַיּוֹם הָעֶשְׂרִים וּשְׁלֹשָׁה בּוֹ, חַג הַסֻּכּוֹת תִּשְׁעָה יָמִים: הוּא הָאָרוֹךְ בְּכָל חַגֵּי הַשָּׁנָה. אֵלֶּה הֵם חַגֵּינוּ הַגְּדוֹלִים, אַךְ יֵשׁ עוֹד חַגִּים קְטַנִּים: מִיּוֹם הָעֶשְׂרִים וַחֲמִשָּׁה לַחֹדֶשׁ הַתְּשִׁיעִי (כִּסְלֵו) עַד הַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי לַחֹדֶשׁ הָעֲשִׂירִי (טֵבֵת) הֵם שְׁמוֹנַת יְמֵי־חֲנֻכָּה, וּבְאַרְבָּעָה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ הַשְּׁנֵים עָשָׂר (אֲדָר) – פּוּרִים. וְגַם בַּחֹדֶשׁ הָאַחַד עָשָׂר, הוּא חֹדֶשׁ שְׁבָט, יֵשׁ חַג קָטָן, כִּי בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם בּוֹ רֹאשׁ הַשָּׁנָה לָעֵצִים. –

33.

Моему отцу 42 года отъ роду, а моей матери 39 лѣтъ.— Мой дядя очень старъ, ибо онъ теперь въ восемьдесятъ третьемъ году (его (ל) жизни); а его женѣ, (она) моей тетѣ, теперь 77 лѣтъ.— 14 разъ 16 есть 224.—Ты ли первый ученикъ въ вашей школѣ? Нѣтъ, мой сударь, я девятнадцатый, а во всей нашей школѣ есть только 21 ученикъ; всѣ мои товарищи моложе меня, но я самый лѣнивый изъ нихъ.— Въ нашемъ городѣ есть около (כ-) 22 тысячъ и шести сотъ евреевъ,

и они имѣютъ 4 большихъ синагоги и 8 маленькихъ, и они всѣ полны людьми въ дни праздниковъ.—Въ еврейскихъ мѣсяцахъ (=мѣсяцы евреевъ) есть только 29 или 30 дней.—Вотъ десятый часъ, а моего новаго ученика еще нѣтъ въ школѣ; что это (זאת)? боленъ ли онъ? Нѣтъ, мой дорогой учитель, но онъ очень лѣнивъ, и (въ) каждый день онъ въ (על) своей кровати до одиннадцатаго часа.— Потому его лицо зелено всегда.— Сегодня я не въ школѣ, ибо сегодня маленькій праздникъ у меня.—Что это за праздникъ? (=Что этотъ праздникъ?).— Сегодня мнѣ немного болитъ голова (=Сегодня я боленъ немного моей головой).— Это ли (הזה) твой праздникъ? Какъ лѣнивъ ты, мой маленькій сынъ!— Твоя одна щека краснѣе другой (=второй).— Въ томъ большомъ городѣ есть 175 тысячъ и 752 человѣка.— 6 книгъ, которыя на моемъ черномъ столѣ, (онѣ) всѣ принадлежатъ моимъ двумъ большимъ сестрамъ, а седьмая книга, которая возлѣ нихъ, принадлежитъ моей третьей сестрѣ.— А гдѣ твои книги? Я имѣю 25 книгъ, и вотъ онѣ всѣ на моихъ 4 стульяхъ.— Это ли мѣсто для книгъ? Ихъ мѣсто всегда въ комнатѣ для книгъ, только сегодня онѣ здѣсь.— У этого мальчика нѣтъ больше учителя, вотъ уже 2 года; онъ теперь въ 19-томъ году (его жизни).— Если такъ, онъ уже (עוד) не мальчикъ.— Въ нашемъ домѣ нѣтъ комнаты безъ цвѣтовъ.— Видъ твоей маленькой сестры, которая въ саду подъ высокимъ деревьемъ, очень худъ, а ея губы бѣлы какъ цвѣты которые въ ея рукѣ.—

מיין פֿאַטער איסט 42 יאַהרע אַלט, אונד מיינע מוּטטער 39 יאַהרע — מיין אָנקעל איסט זעהר אַלט, דענן ער איסט יעצט אים דרייא אונד אַכּטציגסטען יאַהרע (זיינעס (ל) לעבענס); אונד זיינע פֿרויא, דאַס איסט (היא) מיינע טאַנטע, איסט יעצט 77 יאַהרע אַלט. — 14 מאַל 16 איסט 224. — ביסט דוא דער ערסטע שילער אין אייערער שולע? ניין, מיין העררר, איך בין דער נייןצעהנטע, אונד אין אונזערער גאַנ-צען שולע זינד נור דאַ 21 שילער; אַללע מיינע קאַמעראַדען זינד יינגער אַלס איך, אַבער איך בין דער פֿוילסטע אונטער איהנען. — אין אונזערער שטאַדט זינד דאַ אונגעפֿאַהר (כ״) 22 טויזענד אונד זעכס הונדערט יודען, אונד זיא האַבען 4 גראָסע זינאַגאָגען אונד 8 קליינע, אונד (זיע) אַללע זינד פֿאַלל מענשען אַן דען פֿייערטאַגען;

(=אין טאַגען דער פֿייערטאַגע). — אין דען יידישען מאָנאַטען (=מאָנאַטע דער יודען) זינד נור 29 אָדער 30 טאַגע. — דאַ איסט דיע צעהנטע שטונדע (=10 אוהר) אונד מיין נייער שילער איסט נאָך ניכט דאַ אין דער שולע; וואַס איסט דאַס (זאת)? איסט ער דענן קראַנק? ניין, מיין טהייערער לעהרער, אַבער ער איסט זעהר פֿויל, אונד (אין) יעדען טאַג איסט ער אין (על) זיינעם בעטט בים צור עלפֿטען שטונדע. — דעסוועגען איסט זיין געזיכט איממער גרין. — הייטע בין איך ניכט אין דער שולע, דענן הייטע איסט איין קליינער פֿייערטאַג פֿיר מיך. — וואַס איסט דאַס פֿיר איין פֿייערטאַג? (=וואַס איסט דיעזער פֿייערטאַג?). — איך האַבע הייטע איין וועניג קאָפּפֿשמערצען (=איך בין הייטע קראַנק איין וועניג אַן מיינעם קאָפּפֿע). — איסט דאַס (הזה) דיין פֿייערטאַג? וויע פֿויל ביסט דוא, מיין קליינער זאָהן! — דיינע איינע וואַנגע איסט ראָטהער אלס דיע צווייטע. — אין יענער גראָסען שטאַדט זינד דאַ 175 טויזענד אונד 752 מענשען. — דיע 6 ביכער, וועלכע אויף מיינעם שוואַרצען טישע זינד, געהאָרען (זיע) אַללע מיינען צווייא גראָסען שוועסטרן, אונד דאַס זיבענטע בוך, וועלכעס נעבען איהנען איסט, געהאָרט מיינער דריטטען שוועכטער. — אונד וואָ זינד דיינע ביכער? איך האַבע 25 ביכער, אונד דאַ זינד זיע אַללע אויף מיינען 4 שטיהלען. — איסט דאַס דער אָרט פֿיר ביכער? איהר אָרט איסט איממער אין אונזערם ביכערציממער (=ציממער דער ביכער), נור הייטע זינד זיע היער. — (ל) דיעזער קנאַבע האַט מעהר קיינען לעהרער, שאָן זייט 2 יאַהרען; ער איסט יעצט אים 19 טען יאַהרע (זיינעס לעבענס). — וועננ זאָ, איסט ער ניכט מעהר איין קנאַבע. — אין אונזערעם הויזע גיעבטס קיין צים-מער אָהנע בלומען. — דאַס אויסזעהן דיינער קליינען שוועסטער, וועלכע אים גאַרטען איסט אונטער דעם האָהען בוימע, איסט זעהר שלעכט, אונד איהרע ליפּפען זינד וויים וויע דיא בלומען וועלכע אין איהרער האַנד זינד. —

34.

Мы оба	וויר צוויי (ביידע)	שְׁנֵי-נוּ.
		שְׁנֵי-כֶם, שְׁתֵּי-כֶן; שְׁנֵי-הֶם, שְׁתֵּי-הֶן (שְׁתֵּיהֶם).
Мы трое	וויר דרייא	שְׁלָשְׁתֵּ-נוּ.
Вы трое	איהר דרייא	שְׁלָשְׁתְּ-כֶם, שְׁלָשְׁתְּ-כֶן
Они „	זיע „	שְׁלָשְׁתָּ-ם, שְׁלָשְׁתָּ-ן.

Половипа	האֶלפּטע	חֲצִי, חֲצִי (חֲצוֹת־ חֶצְיִי׳, חֶצְיְךָ־יֵךְ) מֶחֱצָה (מַחֲצִית־).
Послѣдпій, —няя	לעטצטער, לעטצטע	אַחֲרוֹן, אַחֲרוֹנָ-ה.
За, послѣ, сзады	נאָך, הינטער	אַחַר, אַחֲרֵי.
За мною, послѣ меня	נאָך (הינטער) מיר	אַחֲרַ-י.

אַחֲרֶי-ךָ, אַחֲרַיִ-ךְ; אַחֲרָי-ו, אַחֲרֶי-הָ; אַחֲרֵי-נוּ; אַחֲרֵי-כֶם, אַחֲרֵי-כֶן; אַחֲרֵי-הֶם, אַחֲרֵי-הֶן.

За городомъ	הינטער דער שטאָדט	(מֵ)אַחֲרֵי הָעִיר.
Предъ	פֿאָר	לִפְנֵי.
Предо мною	פֿאָר מיר	לְפָנַי.

לְפָנֶי-ךָ, לְפָנַיִ-ךְ; לְפָנָי-ו, לְפָנֶי-הָ; לְפָנֵי-נוּ; לִפְנֵי-כֶם, לִפְנֵי-כֶן; לִפְנֵי-הֶם, לִפְנֵי-הֶן.

На поверх- ности воды	אויף דער אָבערפֿלאֶכֿע דעם וואַססערס	עַל־פְּנֵי הַמָּיִם.
Между	צווישען	בֵּין.
Между до- момъ и другимъ	צווישען איינעם הויזע אונד דעם אַנדערן	בֵּין בַּיִת לְבָיִת.

בֵּינִ-י; בֵּינְ-ךָ, בֵּינֵ-ךְ; בֵּינ-וֹ, בֵּינָ-הּ; בֵּינֵי-נוּ (בֵּינוֹתֵינוּ); בֵּינֵי-כֶם, -כֶן; בֵּינֵי-הֶם, -הֶן (בֵּינוֹתָם־תָן).

Гдѣ ты?	וואָ ביסט דו?	אַיֶּךָּ (אַיֶּכָּה), אַיֵּךְ.

אַיּ-וֹ (אַיּוֹ), אַיָּ-הּ; אַיְּ-כֶם, אַיְּ-כֶן; אַיָּ-ם, אַיָּ-ן?

Единственно, отдѣльно	אַלליין, אַבגעזאָנדערט	לְבַד.
Я одинъ	איך אַלליין	לְבַדִּ-י (לְבַדְּךָ וכו׳).
Кромѣ, исключая	אויסער, אויסגענאָממען	מִלְּבַד, לְבַד מִן, מִ־
Кромѣ меня	אויסער מיר	מִלְּבַדִּי (מִלְּבַדְּךָ).
Подъ мною	אונטער מיר	תַּחְתַּ-י (תַּחְתֶּיךָ).

תַּחְתֶּ֫יךָ , תַּחְתַּ֫יִךְ ; תַּחְתָּיו , תַּחְתֶּיהָ ; תַּחְתֵּינוּ ; תַּחְתֵּיכֶם , תַּחְתֵּיכֶן ;
תַּחְתֵּיהֶם (תַּחְתָּם) תַּחְתֵּיהֶן (תַּחְתָּן) .

לַיִל, לַיְלָה (לֵיל־, לֵילוֹת), ז׳.	נאַכט	Ночь
חֲצוֹת־הַלַּיְלָה .	מיטטערנאַכט	Полночь
דֶּרֶךְ (דַּרְכִּי, דְּרָכִים, דַּרְכֵי־, דְּרָכַי), ז״נ.	וועג , רייזע	Дорога, путь
קַיִץ .	זאָממער	Лѣто
חֹרֶף .	ווינטער	Зима
עָנָן . (עֲנָנִים, עַנְנֵי־) .	וואָלקע	Облако
קַר .	קאַלט	Холодный
חָם (חַמִּים) .	וואַרם	Теплый
רַב .	פיעל, גראָס	Многій, большой

א) מלת היחס „בֵּין" כשבאה עם הכנוים ליחידים, נִטְיָתָהּ בלי יו״ד הרבים (בֵּינְךָ, בֵּינָהּ), ולרבים תבא בה היוד (בֵּינֵינוּ, בֵּינֵיכֶם).

בַּקַּיִץ הַיָּמִים אֲרֻכִּים וְהַלֵּילוֹת קְצָרִים , וּבַחֹרֶף הַלֵּילוֹת אֲרֻכִּים וְהַיָּמִים קְצָרִים. — יְדֵי הַיֶּלֶד הַזֶּה וְאָזְנָיו אֲדֻמּוֹת מְאֹד, כִּי קַר לוֹ. — מַדּוּעַ אַתָּה לְבַדְּךָ בַּגָּן, וְאַיֵּה אָחִיךָ וְאַחְיוֹתֶיךָ ? אַחַי עוֹדָם בְּבֵית הַסֵּפֶר, וְאַחְיוֹתַי הִנָּן אַחֲרַי, מֵאַחֲרֵי הָעֵץ הַגָּבֹהַּ. — בְּכָל הַדֶּרֶךְ הָרַב, אֲשֶׁר בֵּין שְׁתֵּי הֶעָרִים הָאֵלֶּה, אֵין גַּם עֵץ אֶחָד. — לִשְׁכֵנֵנוּ יֵשׁ שְׁנֵי בָנִים, וּשְׁנֵיהֶם הָרוֹצִים מְאֹד. — מִי אַתֶּם, נְעָרִים, וּמֵאַיִן אַתֶּם ? שְׁלָשְׁתֵּנוּ בְּנֵי אִישׁ אֶחָד, וּמֵאֶרֶץ רְחוֹקָה אֲנָחְנוּ . — וּמַה לָּכֶם בְּעִירֵנוּ ? יֶשׁ־לָנוּ פֹה קְרוֹבִים אֲחָדִים, וּבְבֵיתָם אֲנַחְנוּ זֶה אַרְבָּעָה עָשָׂר יוֹם . — הַאֵין תַּחַת יָדְךָ (=אִתְּךָ) מַיִם חַמִּים ? אֵין בְּחֶדְרִי רַק מַיִם קָרִים. — בִּימֵי הַקַּיִץ הִנֶּנּוּ תָּמִיד בַּשָּׂדֶה, כִּי בָעִיר חַם מְאֹד. — מִלְּבַד עֲשֶׂרֶת הַסְּפָרִים אֲשֶׁר עַל שְׁנֵי שֻׁלְחָנוֹתַי, יֶשׁ־לִי עוֹד סְפָרִים אֲחָדִים. — וְאַיָּם ? הִנָּם עַתָּה בְּחֶדֶר אֲחוֹתִי הַצְּעִירָה. — כָּל תַּלְמִידַי יוֹדְעִים קְטַנִּים. לְבַד מִמֶּךָּ. — ה׳ הוּא הָאֱלֹהִים בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ, אֵין עוֹד מִלְּבַדּוֹ (кромѣ его, אויסער איהם). — פְּנֵי הַשָּׁמַיִם יָפִים עַתָּה מְאֹד, אֵין עוֹד עֲנָנִים שְׁחוֹרִים עֲלֵיהֶם. — בֵּית סִפְרֵנוּ קָרוֹב אֶל בֵּית תְּפִלָּתֵנוּ, כִּי רַק שְׁלֹשָׁה בָתִּים בֵּינֵיהֶם. — לֹא כָל הָעֲנָנִים שְׁחוֹרִים הֵם , יֵשׁ גַּם עֲנָנִים לְבָנִים. — יוֹם הַשְּׁלֹשִׁים וְאֶחָד לַחֹדֶשׁ דֶּצֶמְבֶּר הוּא הָאַחֲרוֹן לִימֵי הַשָּׁנָה. —

בנות מי הן שלש הנערות אשר על ראש ההר? שלשתן בנות שכננו העשיר הן, האחת בת עשתי עשרה שנה, השנית בת שלש עשרה שנה, והשלישית בת חמש עשרה שנה. — איה ספרי? הנהו לפניך על כסאי, וגם פרחיך תחתיו. — הבית הירוק ההוא והגן היפה אשר לפניו לבן־דודי הם. — איכם, רעי? הננו על ההר מאחרי העצים, וגם שני אחיך אתנו. — הנני קרוב עתה אליך מאד, רק הגן הקטן ביני ובינך (=בינינו). — בין חג הפסח ובין חג הסכות ששה חדשים, או כמאה ושמונים יום. — האשה הזקנה ההיא אשת מורי היא, והנערה אשר אחריה, בתה היא. — הננו עתה בחצי הדרך בין שדיכם ובין שדנו. — הנה חצות הלילה ובני עודנו על ההר. — אבי איננו בביתו זה שנתים ימים. — ואיהו? בעיר רחוקה מאד הוא, דרך מאתים וחמשים יום מזה (=מפה). — לאיש העני הזה אין מאומה מלבד בנים. — אתה האחרון בתלמידי מורך, כי אתה העצל בכל חבריך. — כל גן־דודי מלא עתה ילדים, וכלם חברי בנו הם, לבד משלשה. — ומי הם השלשה? האחד בן־שכננו, והשנים בני שכננו, ושלשתם מבית־ספר אחד הם. — כל הספורים אשר בספרך יפים מאד, מלבד הספור האחרון. — כמה ימי שני חייך, דודי היקר? אני זקן מאד, בן תשעים ושתים שנה אנכי; אין זקן כמוני בכל עירנו. — אדון הבית הזה, הנהו בארצות החמות כל ימי החרף, כי חולה הוא. — בגננו יש עצים רבים, ופרחים בין עץ לעץ. — שתי מטות בחדרי, ושלחן קטן ביניהן. — דודתנו רחוקה ממנו מאד, כי דרך מאה ושלשים וחמשה ימים בינינו ובינה. — בין בית־דודנו לביתנו יש גן־פרחים יפה. —

35.

Гдѣ вы, мои сестры? Мы очень близки тебѣ, ибо только этотъ маленькій садъ между нами и (между) тобою.— Эта высокая гора есть на (=въ) половинѣ дороги между вашимъ городомъ, и (къ) вашимъ городомъ.— Путь въ 115 часовъ между мною и тобою.— Мнѣ очень холодно, потому и (גם) мои руки и (גם) мои уши красны.—Въ длинные дни лѣта мы только 6 часовъ въ училище.— Гдѣ вы, мои 2 друга? Мы оба на высокомъ деревѣ сзади горы, а твои братья всѣ 3 (=они три) подъ нимъ. — Наша школа очень красива: передъ ней

цвѣтникъ (=садъ цвѣтовъ) а за ней есть гора, и нѣсколько часовъ въ день мы на ней.— Вотъ уже второй часъ послѣ полночи, а мои родители (они) еще въ домѣ нашего дяди.— Палестина не принадлежитъ больше (нѣтъ больше) евреямъ, вотъ уже около (כ־) 1.900 лѣтъ.— Ваша вода очень тепла, нѣтъ ли въ вашемъ домѣ холодной воды? Нѣтъ, мой добрый другъ, лѣтомъ (בקיץ) у насъ только такая вода (=вода какъ эта).— Кромѣ мѣднаго подсвѣчника, который на моемъ столѣ, есть въ нашемъ домѣ и (גם) нѣсколько серебряныхъ подсвѣчниковъ.— Человѣкъ, которому (אשר לו) принадлежатъ тѣ 4 зеленыхъ дома, боленъ всегда, и всю зиму (=всѣ дни зимы) онъ въ теплой странѣ.— Только еще одно маленькое облако на поверхности неба.— Есть ли у тебя много денегъ? у меня около 65 мѣдныхъ монетъ.— Это (זה) очень много для (ל) маленькаго мальчика какъ ты.— Развѣ ты еще послѣднiй въ вашей школѣ? Нѣтъ, въ этомъ году я восемнадцатый ученикъ, и это очень много для такого лѣниваго ученика какъ я.— Вы ли (вы) одни въ вашемъ саду, или ваши товарищи тоже съ вами? Только мы (мы) одни въ саду, но наши товарищи (они) не далеки отъ насъ, ибо только гора между ними и (между) нами.— 1.235 домовъ въ нашемъ городѣ, и 75.613 человѣкъ въ нихъ.

וואָ זייד איהר, מיינע שוועסטרן? וויר זינד דיר זעהר נאָהע, דענן נור דיעזער קליינע גאַרטען איסט צווישען אונס אונד (צווישען) דיר. — דיעזער האָהע בערג. איסט אויף (=אין) דער האָלפטע דעם וועגעס צווישען אונזערער שטאַדט, אונד (=צוא) אייערער שטאַדט. — עס איסט איינע רייזע פאָן 115 שטונדען צווישען מיר אונד דיר. — עס איסט מיר זעהר קאַלט, דעסוועגען זינד (אויך) מיינע האָנדע אונד (אויך) מיינע אָהרען ראָטה. — אין דען לאַנגען טאַגען דעס זאָממערס זינד וויר נור 6 שטונדען אין דער שולע. — וואָ זייד איהר, מיינע 2 פריינדע? וויר זינד ביידע אויף דעם האָהען בוימע הינטער דעם בערגע, אונד דיינע ברידער זינד אַללע דרייא (=זיע דריי) אונטער איהם. — אונזערע שולע איסט זעהר שאָן, פאָר איהר איסט איין בלומענגאַרטען אונד הינטער איהר איסט איין בערג, אונד איינינע שטונדען דעס טאַגעס (אים טאַגע) זינד וויר דאַרויף (=אויף איהם). — עס איסט שאָן (הנה) דיע צווייטע שטונדע נאַך מיטטערנאַכט, אונד מיינע עלטערן זינד נאָך אים הויזע אונזערעס אָנקעלס. —

פאַלעסטינא געהאָרט (איסט) ניכט מעהר דען יודען, שאָן זייט אונגעפֿאָהר (כ״) טויזענד נײַנהונדערט יאהרע. — אייער וואַססער איסט זעהר וואַרם, גיעבט׳ס ניכט אין אייערעם הויזע קאַלטעם וואַססער? ניין, מיין גוטער פֿריינד, אים זאָממער האַבען וויר נור זאָלכעם וואַססער (=וואַססער וויא דיעזע).—אויסער דעם קופּפֿערנעם לייכטער וועלכער אויף מיינעם טישע איסט, גיעבט׳ס אין אונזערעם הויזע אויך איינינע זילבערנע לייכטער. — דער מאַנן דעם (אשר לו) יענע 4 גרינע הייזער געהאָרען, איסט איממער קראַנק, אונד דען גאַנצען ווינטער (=אַללע טאַגע דעם ווינטערס) איסט ער אין איינעם וואַרמען לאַנדע. — נור נאָך איינע קליינע וואָלקע איסט אויף דער אָבערפֿלאֶכע דעם הימעלס. — האַסט דוא פֿיעל געלד? איך האַבע אונגעפֿאָהר 65 קופּפֿערמינצען. — דאַס (זה) איסט זעהר פֿיעל פֿיר (ל) איינען קליינען קנאַבען וויא דוא ביסט. — ביסט דוא נאָך דער לעצטע אין אייערער שולע? ניין, אין דיעזעם יאַהרע בין איך דער אַכטצעהנטע שילער, אונד דאַס איסט זעהר פֿיעל פֿיר (ל) איינען זאָ פֿוילען שילער וויע איך.—זייד איהר (איהר) אַלליין אין אייערעם גאַרטען, אָדער (אם) זינד אויך אייערע קאַמעראַדען מיט איך? נור וויר (וויר) אַלליין זינד אים גאַרטען, אַבער אונזערע קאַמעראַדען (זיע) זינד ניכט וויט פֿאָן אונס, דענן נור דער בערג איסט צווישען איהנען אונד (צווישען) אונס. — 1,235 הייזער זינד אין אונזערער שטאַדט, אונד 75,633 מענשען זינד דאַרין (בהם).

36.

כָּתַב.	שרייבען	Писать
לָמַד.	לערנען	Учиться, заучивать
לִ-לְמֹד.	צוּ לערנען	(чтобы) Учиться
לִ-כְתֹּב.	צוּ שרייבען	(чтобы) Писать
ל-ו-מֵד, ל-ו-מְדָ-ה [לוֹמֶדֶת].	איין לערנענדער, איינע לערנענדע	Учащійся, учащаяся
ל-ו-מְדִ-ים, ל-ו-מְד-וֹת.	לערנענדע	Учащіеся, учащіяся
אֲנִי כ-ו-תֵב.	איך שרייבע, (=איך בין איין שרייבענדער)	Я пишу, (=я пишущій)
אַתָּה כ-ו-תֵב.	דוּא שרייבסט (=דוּא ביסט איין שרייבענדער)	Ты пишешь (=ты пишущій)
הוּא כ-ו-תֵב.	ער שרייבט (=ער איסט איין שרייבענדער)	Онъ пишетъ, (=онъ пишущій)

Мы пишемъ, (=мы пишущіе)	וויר שרייבען (=וויר זינד שרייבענדע)	אֲנַחְנוּ כּ-וֹ-תְב-ים.
Вы пишете	איהר שרייבט	אַתֶּם כּ-וֹ-תְב-ים.
Они пишутъ	זיע שרייבען	הֵם כּ-וֹ-תְב-ים.
Я (ж.) пишу (=я пишущая)	איך (וו.) שרייבע (=איך בין איינע שרייבענדע)	אֲנִי כּ-וֹ-תְבָ-ה[כּ-וֹ-תֶבֶ-ת].
Ты (ж.) пишешь	דוא (וו.) שרייבסט	אַתְּ כּ-וֹ-תְבָ-ה[כּ-וֹ-תֶבֶ-ת].
Она пишетъ	זיע שרייבט	הִיא כּ-וֹ-תְבָ-ה[כּ-וֹ-תֶבֶ-ת].
Мы (ж.) пишемъ	וויר (וו.) שרייבען	אֲנַחְנוּ כּ-וֹ-תְב-וֹת.
Вы (ж.) пишете	איהר (וו.) שרייבט	אַתֶּן כּ-וֹ-תְב-וֹת.
Онѣ пишутъ	זיע (וו.) שרייבען	הֵן כּ-וֹ-תְב-וֹת.
Кто учится	ווער לערנט?	מִי לוֹמֵד?
Мой ученикъ учится, мои ученики учатся	מיין שילער לערנט, מיינע שילער לערנען	תַּלְמִידִי לוֹמֵד, תַּלְמִידַי לוֹמְדִים.
Я не учусь (=я не учащійся)	איך לערנע ניכט (=איך בין קיין לערנענדער)	אֵינֶנִּי לוֹמֵד.
Она не учится	זיע לערנט ניכט	אֵינֶנָּה לוֹמֶדֶת.
Мы не учимся	וויר לערנען ניכט	אֵינֶנּוּ לוֹמְדִים, אֵינֶנּוּ לוֹמְדוֹת.
Мой сынъ не пишетъ	מיין זאָהן שרייבט ניכט	בְּנִי אֵינֶנּוּ כּוֹתֵב.
Вотъ я пишу	דאַ שרייבע איך	הִנְנִי כּוֹתֵב, כּוֹתֶבֶת.
Я еще учусь	איך לערנע נאָך	עוֹדֶנִּי לוֹמֵד, לוֹמֶדֶת.
Учитесь ли вы?	לערנט איהר?	הֲלוֹמְדִים אַתֶּם?
Любить	ליעבען	אָהֹב.
(чтобы) Любить	צוא ליעבען	לֶאֱהֹב.
Кушать	עססען	אָכֹל.
„	צו עססען	לֶאֱכֹל.
Я люблю писать	איך ליעבע צו שרייבען	אֲנִי אוֹהֵב לִכְתֹּב.
Сидѣть, (жить), садиться	זיטצען, (וואָהנען), זיך זעטצען	יָשֹׁב.

הָלֹךְ.	געהען	Ходить
לַ-הֲלֹךְ.	צו געהען	„
דָּבָר (דְּבַר־, דְּבָרִי; דְּבָרִים, דִּבְרֵי־, דְּבָרַי; דִּבְרֵיכֶם, ־הֶם).	וואָרט, זאַכע	Слово, дѣло, вещь
הֲיֵשׁ לְךָ דָבָר.	האַסט דוא עטוואַס?	Есть ли у тебя чего нибудь?
אֵין לִי דָבָר.	איך האַבע ניכטס	Нѣтъ у меня ничего
שָׁכֹב.	ליעגען	Лежать
עָמֹד.	שטעהען	Стоять
לַ-עֲמֹד.	צו שטעהען	Чтобы стоять
אֵת, אֶת.	דען, דיע	(винительн. падежъ)

אֹ-ו-תִ-י (מיך, меня), אֹ-ו-תְ-ךָ, אֹ-ו-תֵ-ךְ; אֹ-ו-ת-ו, אֹ-ו-תָ-הּ; אֹ-ו-תָ-נוּ; ־ ־תְ-כֶם, אֶתְ-כֶן; אֹ-ו-תָ-ם, אֹ-ו-תָ-ן.

כָּל אָב אוֹהֵב אֶת בְּנוֹ	יעדער פאַטער ליעבט זיינען זאָהן	Всякій отецъ любитъ своего сына
אֶת־מִי?	ווען?	Кого?
מִכְתָּב.	איין בריעף	Письмо
עֵת (עִתִּי; עִתִּים, עִתּוֹת), נ׳.	צייט	Время, пора
עֵת לֶאֱכֹל.	עס איסט צייט צו עססען	Пора кушать
הַיּוֹשֵׁב (הַיּוֹשֶׁבֶת; הַיּוֹשְׁבִים; הַיּוֹשְׁבוֹת).	דער זיטצענדע (=וועלכער זיטצט)	Сидящій, (=который сидитъ)
הַנְּעָרִים הָעוֹמְדִים עַל הָהָר.	דיע קנאַבען, וועלכע אויף דעם בערגע שטעהען	Мальчики которые стоятъ (=стоящіе) на горѣ
הַרְבֵּה.	פיעל	Много

א) המקור נקודתו ־ָ ־ֹ (לְמֹד). ובבאו בתור שם הפעל וביהוד עם אותיות בכל"ם יפול הקמץ, ובמקומו יבא שו"א (לִכְתֹּב). ופעלים המתחילים באל"ף מהפכים את נקודתם לחטף סגול, והלמ"ד אשר לפניהם תקבל נקודת סגול. ופעלים המתחילים בעי"ן מהפכים את תנועתם הראשונה לחטף פתח, והלמד תִּנָּקד בפתח.

ב) בשפת עבר אין זמן ההוה כמו בכל הלשונות, כי הבינוני הוא כשם תאר לכל דבר, והוראת „אֲנִי כוֹתֵב" היא: אֲנִי אִישׁ כּוֹתֵב (כמו: „אֲנִי חָכָם" =אֲנִי אִישׁ חָכָם).

ג) נקוד הבינוני הוא עפ"י רוב ־וֹ ־ֵ (לוֹמֵד).

ד) שמות הגוף יבאו או לפני הבינוני או אחריו (אֲנִי כוֹתֵב, כּוֹתֵב אֲנִי), אך בשאלה יבאו תמיד אחריו.

ה) פעלים יוצאים, כגון: אָהֹב, אָכֹל, כָּתֹב, שפעולתם יוצאת לאַחר, דורשים אחריהם את יחס הפעול „אֶת" (אבל רק אם השם הפעול בא בה' הידיעה או בכנוי או בסמיכות).

ו) „הַרְבֵּה" הוא תאר גם לפעלים גם לשמות. ואולם „רַב, רַבִּים" יבאו רק אצל שמות.

ז) למלת „דָּבָר" יש גם הוראת מְאוּמָה, ואחרי השלילה, „לֹא" או „אֵין" פירושו: ניכטס, ничего.

ח) אם יקשרו שני פעלים, יבא למ"ד בפעל השני (אֲנִי אוֹהֵב לִלְמוֹד).

אֲנִי הוֹלֵךְ אֶל דּוֹדִי הַיָּקָר פַּעֲמַיִם בַּיּוֹם. — אֲחוֹתִי אֵינֶנָּה הוֹלֶכֶת הַיּוֹם אֶל בֵּית הַסֵּפֶר, כִּי חוֹלָה הִיא; הִנֵּה שׁוֹכֶבֶת עוֹד עַל מִטָּתָהּ. — הִנֵּה חֲצוֹת הַלַּיְלָה, וְאָבִי עוֹדֶנּוּ יוֹשֵׁב אֶל שֻׁלְחָנוֹ וְכוֹתֵב מִכְתָּבִים. — אֲבוֹתֵינוּ אוֹהֲבִים אוֹתָנוּ מְאֹד, וַאֲנַחְנוּ אוֹהֲבִים אוֹתָם. — אֲנִי כוֹתֵב הַיּוֹם שְׁלֹשָׁה מִכְתָּבִים: הָאֶחָד אֶל אִמִּי הַיְקָרָה, הַיּוֹשֶׁבֶת עַתָּה עִם אָחִי הַקָּטָן בְּעִיר דּוֹדִי, הַשֵּׁנִי אֶל דּוֹדָתִי, וְהַשְּׁלִישִׁי אֶל רֵעִי הַיּוֹשֵׁב בָּעִיר הַקְּרוֹבָה. — בְּנִי הַקָּטָן אוֹהֵב לֶאֱכוֹל הַרְבֵּה וְלִלְמוֹד מְעַט. — אֲנַחְנוּ לוֹמְדִים אֶת הַלָּשׁוֹן הָעִבְרִית זֶה שְׁנֵי חֳדָשִׁים, וַאֲנַחְנוּ אוֹהֲבִים אוֹתָהּ מְאֹד, כִּי שָׂפָה יָפָה הִיא. — הַיֶּלֶד הַזֶּה אוֹכֵל עֶשֶׂר פְּעָמִים בַּיּוֹם, וּפִיו מָלֵא תָמִיד. — מִי הֵם הַנְּעָרִים הָעוֹמְדִים מֵאַחֲרֵי הָעֵצִים הָאֵלֶּה? בְּנֵי שְׁכֵנֵנוּ הֵם, וַאֲנִי אוֹהֵב אוֹתָם מְאֹד, כִּי נְעָרִים חָרוּצִים וְטוֹבִים הֵם. — הַנַּעַר הֶעָצֵל הַהוּא אֵינֶנּוּ לוֹמֵד לִכְתֹּב, אֲבָל לוֹמֵד הוּא לַעֲמוֹד עַל רֹאשׁוֹ וְלַהֲלֹךְ עַל יָדָיו. — אָחִי הַקָּטָן הַיּוֹשֵׁב עַתָּה בְּעִיר אֲחוֹתֵנוּ הַגְּדוֹלָה, כּוֹתֵב אֵלַי מִכְתָּבִים, שָׁלֹשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁבוּעַ; מִכְתָּבָיו אֲרֻכִּים מְאֹד, אֲבָל יָפִים הֵם; בְּמִכְתָּבוֹ הָרִאשׁוֹן מִיּוֹם הַשְּׁנֵים עָשָׂר לַחֹדֶשׁ הַזֶּה, הוּא כוֹתֵב כַּדְּבָרִים הָאֵלֶּה (=פָאלגענדעס, слѣдующее):
אָחִי הַיָּקָר! בְּבֵית אֲחוֹתֵנוּ טוֹב לִי מְאֹד, כִּי יֶשׁ־לָהּ גַּן יָפֶה וְגַם סוּס לָבָן קָטָן. גַּם בֵּן וּבַת לָהּ, אֲבָל הֵם עוֹדָם יְלָדִים קְטַנִּים, וְעוֹד אֵינָם הוֹלְכִים עַל רַגְלֵיהֶם. גַּם אִישָׁהּ אִישׁ טוֹב הוּא, וְהוּא אוֹהֵב אוֹתִי מְאֹד, וַאֲנִי הוֹלֵךְ עִמּוֹ אֶל בֵּית תְּפִלָּתוֹ בְּכָל יוֹם הַשַּׁבָּת. פֹּה יֵשׁ דְּבָרִים רַבִּים לֶאֱכֹל, וַאֲנִי אוֹכֵל פְּעָמִים רַבּוֹת בַּיּוֹם. פֹּה אֵינֶנִּי לוֹמֵד כָּל־דָּבָר (ניכטס, ничего), מִלְּבַד שְׂפַת עֵבֶר שָׁעָה אַחַת בַּיּוֹם, וְזֶה טוֹב בְּעֵינַי מְאֹד. גַּם יֶשׁ־לִי פֹּה רֵעִים רַבִּים, נְעָרִים קְטַנִּים כָּמוֹנִי, וְגַם הֵם אֵינָם לוֹמְדִים כָּמוֹנִי. אֲנַחְנוּ יוֹשְׁבִים כָּל הַיּוֹם בַּגָּן אוֹ בַשָּׂדֶה אוֹ עַל הֶהָרִים אֲשֶׁר אֵצֶל הָעִיר. מִטָּתִי עוֹמֶדֶת בַּחֲדַר הַיְלָדִים, וְאֵצֶל מִטָּתִי שֻׁלְחָן קָטָן וְעָלָיו מְנוֹרָה יָפָה. פֹּה חַם עַתָּה מְאֹד, הֲגַם בְּעִירְכֶם חַם? מַה־שְּׁלוֹם אֲבוֹתֵינוּ? מַה־שְּׁלוֹם מוֹרִי? מַה שְּׁלוֹם יוֹסֵף חֲבֵרִי? כַּמָּה שָׁנִים עַתָּה בְּפִי אֲחוֹתֵנוּ הַקְּטַנָּה? מַה־שְּׁלוֹם שִׁפְחָתֵנוּ הַזְּקֵנָה? עַתָּה עֵת לִי לִשְׁכַּב עַל מִטָּתִי.

כי הנה השעה התשיעית, לכן אינני כותב לך עוד ביום הזה. שלום לך מאת (=מן) אחיך האוהב אותך מאד שלמה. האין המכתב הזה יפה מאד? — כמה ימי שני אחיך? בן שבע שנים וחצי הוא עתה. — אם כן, טוב המכתב מאד. — הזאת אמך? ומי הנערה ההולכת אחריה? זאת אחותי. — אם אוהבים אתם את רעכם, למה אינכם כותבים אליו מכתבים? אין לנו עת לכתוב אליו, כי לומדים אנחנו הרבה. — כל־דבר טוב בעתו. — הנערה העומדת ביני ובינך לומדת גם היא שפת־עבר. — שכננו חכם גדול הוא, ועד אחרי חצות הלילה הוא יושב ולומד בספריו. — אחיותי הולכות היום אל דודתנו, היושבת בבית הקטן אשר על ראש ההר, אצל עירנו. — מדוע אתה יושב לבדך וכל רעיך עומדים? אין בחדרי רק כסא אחד, לכן כלם עומדים. — בן האשה העניה הזאת חרוץ מאד, וגם בעת אשר הוא אוכל, לומד הוא בספרו אשר לפניו על שלחנו. — לא טוב הדבר הזה, כי לכל עת: עת ללמוד ועת לאכל, ולא טוב ללמוד ולאכל בעת אחת. — האינכם הולכים עמנו אל גן רענו? לא, אין לנו עת; כי עתה השעה האחת עשרה, ובשעה השתים עשרה אנחנו יושבים לאכל. — לא טוב לעינים ללמוד בלילה. — הנערות האלה לומדות עתה את השפה האנגלית, כי בשנה הזאת הן הולכות אל דודן, היושב בארץ אנגליה. — לנער הזה דודים ודודות הרבה בערים רבות, לכן הוא כותב מכתבים בכל יום. —

37.

Мальчики сидятъ въ школѣ, а учитель стоитъ.— Если вы меня любите, мои хорошіе ученики, почему вы не учитесь много? Мы очень любимъ тебя, нашъ доргой учитель, но мы лѣнивы.— Моя маленькая сестра (она) не любитъ (ל) писать писемъ.— Мои умныя сестры, почему вы сидите въ саду на землѣ въ такой холодный день? Мы не сидимъ на землѣ, только на маленькихъ стульяхъ подъ деревьями.— Моя дорогая мать, идешь ли ты со мною сегодня къ нашему старшему дядѣ? Нѣтъ, мой добрый сынъ, у меня сегодня времени нѣтъ.—Кто эти люди которые стоятъ предъ этимъ домомъ, и кто женщины сидящія предъ ними? Мужчины суть братья хозяина дома, а женщины ихъ жены; въ комнатѣ тепло имъ, потому онѣ сидятъ предъ домомъ.— Эти

маленкія дѣти лежатъ всегда на землѣ въ саду ихъ родителей, поэтому ихъ лица и руки черны.— Моей маленькой дочери теперь одинъ годъ и 2 мѣсяца, и она учится теперь стоять на (ея) погахъ.— Моя больная тетя лежитъ на (ея) постели, вотъ уже 5 недѣль, и во все это время она кушаетъ только одинъ разъ въ день.— Я очень люблю (את) моихъ сестеръ, и онѣ любятъ меня.— Всякій мальчикъ, который лежитъ на (его) кровати до десятаго часа, есть лѣнивый ученикъ, развѣ (מלבד) если онъ боленъ.— Кто учится еще въ твоей школѣ, кромѣ тебя? Въ моей школѣ учатся 18 ученнковъ кромѣ меня, а я послѣдній.— Мы очень любимъ васъ, а вы не идете съ нами, ибо вы сидите всегда у (возлѣ) тѣхъ мальчиковъ, которые учатся въ другой школѣ.— Дорога, по которой (אשר־עליה) ты идешь, моя тетя, очень прекрасна, и я тоже люблю (ל) ходить по (על) ней.— Дочь моей тети, которая живетъ въ Палестинѣ, пишетъ намъ письма на (-ב) еврейскомъ языкѣ; въ ея послѣднемъ письмѣ отъ одинадцатаго дня послѣдняго (ל) мѣсяца, она пишетъ, что мѣсто, въ которомъ они живутъ, очень красиво; предъ ихъ домомъ н за нимъ есть деревья и сады цвѣтовъ; а также тамъ много горъ.— Моя прилежная дочь (она) еще сидитъ за (אל) ея столомъ и учится по (ב) своимъ книгамъ.— Этотъ больной мальчикъ лежитъ на своей кровати и пишстъ письмо къ своимъ родителямъ.—Теперь пора учиться, а ты еще въ саду, и ты стоишь на (своей) головѣ; какъ лѣнивъ ты, мой малеьнкій ученикъ.— Я не лѣнивѣе всѣхъ моихъ товарищей, ибо и они не очень любятъ (ל) учиться въ теплые дни лѣта.

דיע קנאַבען זיטצען אין דער שולע אונד דער לעהרער שטעהט. — ווענן איהר מיך ליעבט, מיינע גוטען שילער, ווארום לערנט איהר ניכט פֿיעל? וויר ליעבען דיך זעהר, אונזער טהייערער לעהרער, אַבער וויר זינד פֿויל. — מיינע קליינע שוועסטער ליעבט ניכט בריעפֿע צו שרייבען. — מיינע קלוגען שוועסטערן, ווארום זיצט איהר אים גארטען אויף דער ערדע אַן (=אין) איינעם זאָ קאַלטען טאגע? וויר זיטצען ניכט אויף דער ערדע, זאָנדערן אויף קליינען שטיהלען אונטער דען בוימען. — מיינע טהייערע מוטטער, געהסט דוא היינטע מיט מיר צוא אונזערם אלטען אָנקעל? ניין, מיין גוטער זאָהן, איך האבע היינטע קיינע צייט. — ווער זינד דיע מאָננער וועלכֿע פֿאַר דיעזעם

הויזע שטעהען, אונד ווער זינד דיע פרויען וועלכע פאר איהנען זיטצען? דיע מאננער זינד דיע ברידער דעס הויזהעררן (=דעס הערין דעס הויזעס), אונד דיע פרויען זינד איהרע פרויען; אים צימממער איסט איהנען ווארם, דעססוועגען זיטצען זיע פאר דעם הויזע. — דיעזע קליינען קינדער ליעגען אימממער אויף דער ערדע אים גארטען איהרער עלטערן, דעססוועגען זינד איהרע געזיכטער אונד איהרע האנדע שווארץ. — מיינע קליינע טאכטער איסט יעטצט איין יאהר אונד 2 מאנאטע אלט, אונד זיע לערנט יעטצט צוא שטעהען אויף איהרען פיסען. — מיינע קראנקע טאנטע ליעגט אויף איהרעם בעטט שאן זייט 5 וואכען, אונד אין דיעזער גאנצען צייט איססט זיע נור איינמאל אים טאגע. — איך ליעבע (את) מיינע שוועסטערן זעהר, אונד זיע ליעבען מיך. — יעדער קנאבע, וועלכער ליעגט אויף זיינעם בעטט ביס צור צעהנטען שטונדע, איסט איין פוילער שילער, אויסער ווענן ער קראנק איסט. — ווער לערנט נאך אין דיינער שולע אויסער דיר? אין מיינער שולע לערנען 18 שילער אויסער מיר, אונד איך בין דער לעטצטע. — וויר ליעבען אייך זעהר, אונד איהר (איהר) געהט ניכט מיט אונס, דענן איהר זיטצט אימממער נעבען יענען קנאבען, וועלכע לערנען אין איינער אנדערן שולע. — דער וועג אויף וועלכעם (אשר—עליו) דוא געהסט, מיינע טאנטע, איסט איין זעהר שאנער, אונד אויך איך ליעבע אויף איהם צוא געהען. — דיא טאכטער מיינער טאנטע, וועלכע וואהנט אין פאלעסטינא, שרייבט אונס בריעפע אין דער העבראישען שפראכע; אין איהרעם לעטצטען בריעפע פאם עלפטען טאגע דעס (ל) לעטצטען מאנאטס, שרייבט זיע, דאסס דער ארט, אין וועלכעם זיע וואהנען, איסט איין זעהר שאנער; פאר איהרעם הויזע אונד הינטער איהם זינד בוימע אונד בלומענגארטען, אונד אויך פיעלע בערגע זינד דארט. — מיינע פלייסיגע טאכטער זיטצט נאך בייא (אל) איהרעם טישע אונד לערנט אין איהרען ביכערן. — דיעזער קראנקע קנאבע ליעגט אויף זיינעם בעטט אונד שרייבט איינען בריעף אן זיינע עלטערן. — יעצט איסט צייט צוא לערנען, אונד דוא ביסט נאך אים גארטען אונד דוא שטעהסט אויף דיינעם קאפפע; וויע פויל ביסט דוא מיין קליינער שילער. — איך בין ניכט פוילער אלס אללע מיינע קאמעראדען, דענן אויך זיע ליעבען ניכט זעהר צו לערנען אין דען ווארמען טאגען דעס זאממערס. —

38.

שָׁמַע (לִשְׁמֹעַ). הארען, צו הארען Слушать

(שׁוֹמֵעַ, שׁוֹמַעַת, שׁוֹמְעָה;
שׁוֹמְעִים, שׁוֹמְעוֹת).

Знать	וויססען, קעננען	יָדַע (יוֹדֵעַ, יוֹדַעַת).
Посылать	שיקען	שָׁלַח (לִשְׁלֹחַ), (שׁוֹלֵחַ, שׁוֹלְחָה, שׁוֹלַחַת; שׁוֹלְחִים, שׁוֹלְחוֹת).
Стеречь, хранить, беречь	היטען	שָׁמַר. (שׁוֹמֵר, שׁוֹמְרָה, שׁוֹמֶרֶת; שׁוֹמְרִים, שׁוֹמְרוֹת).
Мой хранитель, сторожъ	מיין היטער, וואָכטער	שׁוֹמְרִ-י.

שׁוֹמֶרְ-ךָ, שׁוֹמְרֵ-ךְ, שׁוֹמְרֵ-ךָ; שׁוֹמְר-וֹ, שׁוֹמְרָ-הּ; שׁוֹמְרֵ-נוּ; שׁוֹמֶרְ-כֶם, שׁוֹמֶרְ-כֶן; שׁוֹמְרָ-ם, שׁוֹמְרָ-ן.

Моя хранительница	מיינע היטערין	שׁוֹמַרְתִּ-י.

שׁוֹמַרְתְּ-ךָ, שׁוֹמַרְתֵּ-ךְ; שׁוֹמַרְתּ-וֹ, שׁוֹמַרְתָּ-הּ; שׁוֹמַרְתֵּ-נוּ; שׁוֹמַרְתְּ-כֶם, שׁוֹמַרְתְּ-כֶן; שׁוֹמַרְתָּ-ם, -תָּ-ן.

Богъ хранитъ меня	גאָטט היטעט מיך	ה' שׁוֹמְרֵ-נִי
Ты стережешь меня	דוא היטעסט מיך	אַתָּה שׁוֹמְרֵנִי, (=שׁוֹמֵר אוֹתִי).

שׁוֹמֶרְ-ךָ (=שׁוֹמֵר אוֹתְךָ), שׁוֹמְרֵ-ךְ; שׁוֹמְרוֹ, שׁוֹמְרָ-הּ (=שׁוֹמֵר אוֹתוֹ, אוֹתָהּ); שׁוֹמְרֵ-נוּ (=שׁוֹמֵר אוֹתָנוּ) וכו' (כמו למעלה).

שׁוֹמַרְתְּ-נִי, (=שׁוֹמֶרֶת אוֹתִי); שׁוֹמַרְתְּךָ, שׁוֹמַרְתֵּךְ, (שׁוֹמֶרֶת אוֹתְךָ, אוֹתָךְ) וכו' (כמו למעלה).

Яблоко	אַפּפעל	תַּפּוּחַ, (תַּפּוּחֵי, תַּפּוּחִים).
Кто кушаетъ яблоко?	ווער איססט דען אַפּפעל?	מִי אוֹכֵל אֶת הַתַּפּוּחַ?
Моя сестра кушаетъ его	מיינע שוועסטער איססט איהן	אֲחוֹתִי אוֹכַלְתּוֹ, (אוֹכֶלֶת אוֹתוֹ).
Я его кушаю	איך עססע איהן	אֲנִי אוֹכְלוֹ, (אוֹכְלֵהוּ = אוֹכֵל אוֹתוֹ).
Который посылаетъ меня	דער מיך שיקט	הַשּׁוֹלְחֵנִי (הַשּׁוֹלֵחַ), וכו'.
Кричать	שרייען	צָעַק.

Вырывать, искоренять	אויסרייסען, ענטוואורצעלן	עָקֹר.
Ломать, разбить	צערברעכֿען	שָׁבֹר.
Брать, взять	נעהמען	לָקֹחַ, (לִנְקֹחַ, לִנְקֹחַת).
Читать	לעזען	קָרֹא אֶת, בְּ־.
Звать	רופֿען	קָרֹא אֶל־, לְ־, אֶת. (קוֹרֵא, קוֹרְאָה, קוֹרֵאת; קוֹרְאִים, קוֹרְאוֹת).
Лѣчить, исцѣлять	היילען	רָפֹא.
Врачъ (=исцѣлитель)	אַרצט (=היילער)	רוֹפֵא (רוֹפְאִים).
Вѣтеръ, буря	ווינד, שטורם	רוּחַ (רוּחוֹת), זו"נ.
Голосъ, крикъ	שטיממע, געשרייא	קוֹל (קוֹלוֹת), זו"נ.
Слушаться, повиноваться	געהאָרכֿען	שָׁמֹעַ בְּקוֹל, (לְ־, אֶל).
Куда?	וואָהין?	אָנָה? לְאָן?
Я иду въ Іерусалимъ	איך געהע נאָך ירושלים	אֲנִי הוֹלֵךְ יְרוּשָׁלַיְמָה (=לִירוּשָׁלַיִם).
Мой отецъ посылаетъ меня въ садъ, домой	מיין פֿאַטער שיקט מיך אין גאַרטען, נאָך הויזע	אָבִי שׁוֹלְחֵנִי הַגַּנָּה, (=לְהַגַּן, =לַגַּן), הַבַּיְתָה (לְהַבַּיִת=לַבַּיִת, אֶל הַבַּיִת).

א) בפעלים הגומרים בע׳ או בח׳, יבא ל׳ הפעל בפתח גנובה, במקור ובבינוני פועל; למשל: שְׁמֹעַ, שׁוֹמֵעַ, שׁוֹמַעַת, שׁוֹלֵחַ, שׁוֹלַחַת.

ב) הכנויים הנוספים על הבינוני פועל, שתי הוראות להם: אם ליחס הקנין ככנויי השמות, למשל: שׁוֹלְחִי (מיין שיקער, мой посылатель) וכו׳. או במקום יחס הפעול, למשל: „אָבִי שׁוֹלְחֵנִי" במקום „שׁוֹלֵחַ אוֹתִי". (אך ההבדל בנקוד הוא רק בגוף הראשון „שׁוֹלְחֵנִי — שׁוֹלְחִי" וביתר הגופים אין הבדל). אך מובן מאליו הוא כי כנויים כאלה יתכנו רק בפעלים יוצאים, אך לא בפעלים עומדים, ואי אפשר לאמר „הוֹלְכֵנִי" כמו שאי אפשר לאמר „הֹלֵךְ אוֹתִי".

ג) כנויי הרבים לבינוני פועל דומים בַּכֹּל לכנויי שמות רַבִּים, למשל שׁוֹלְחַי, שׁוֹלְחֶיךָ, שׁוֹלְחוֹתַי, שׁוֹלְחוֹתֶיךָ.

ד) אם כנויי הבינוני פועל מורים על יחס הפעול, אז יוכל הפועל לבא גם בה׳ הידיעה, כגון: אָבִי הַשּׁוֹלְחֵנִי (=אָבִי הַשּׁוֹלֵחַ אוֹתִי). אבל אם הוראת הכנוי על יחס הקנין, אי אפשר הפועל לבא בה׳ וכמו שאין לאמר „הַסּוּסִי" כן אין לאמר „הַשּׁוֹלְחִי" או הַשּׁוֹמְרִי. (וכן אין לאמר „הַשּׁוֹלְחַי" אם הוא כנוי הקנין).

ה) כל שם שצריך ל׳ או „אל“ בתחלתו (להוראת „אָנָה“) נותנים ה׳ בסופו. ותחת „לִשְׁכֶם“ אומרים „שְׁכֶמָה“. ואם השם הוא מיוחד בה׳ הידיעה (הנבלע באות הל׳) אז יוקח הל׳ ויושם במקומו ה׳ בראש המלה וה׳ בסופה: הַבַּיְתָה = לַבַּיִת (= לְהַבַּיִת). ואם השם בא בסמיכות, מובן מאליו הוא, כי אין ה׳ הידיעה בראשו, ולכן תבא במקום הל׳ רק ה׳ בסוף: בֵּיתָה שמואל = לְבֵית־שמואל.

ו) בכנויי ־נִי, ־נוּ, ־נָה, הנגינה מלעיל.

אָחִיךָ הַקָּטָן קוֹרֵא לְךָ בְּקוֹל גָּדוֹל, וְאַתָּה יוֹשֵׁב עַל מְקוֹמְךָ וְאֵינְךָ הוֹלֵךְ אֵלָיו; הַאֵינְךָ שׁוֹמֵעַ אֶת קוֹלוֹ? שׁוֹמֵעַ אֲנִי, אֲבָל אֵינֶנִּי הוֹלֵךְ אֵלָיו, כִּי קוֹרֵא אֲנִי בְּסִפְרִי סִפּוּר יָפֶה מְאֹד. — נְעָרִים טוֹבִים שׁוֹמְעִים לֹא רַק בְּקוֹל אֲבוֹתֵיהֶם וּמוֹרֵיהֶם, כִּי אִם גַּם לְדִבְרֵי כָּל אִישׁ חָכָם. — הֲיוֹדַעַת אַתְּ, אֲחוֹתִי, כִּי דוֹדָתֵנוּ שׁוֹלַחַת אֶת בְּנָהּ הַקָּטָן אֵלֵינוּ לִימֵי חַג הַפָּסַח? לֹא, אָחִי, אֵינֶנִּי יוֹדַעַת אֶת הַדָּבָר הַזֶּה. — הַיֶּלֶד הַזֶּה שׁוֹבֵר אֶת כָּל הַדְּבָרִים אֲשֶׁר הוּא לוֹקֵחַ בְּיָדוֹ. — מַדּוּעַ אַתָּה צוֹעֵק בְּקוֹל גָּדוֹל כָּזֶה, יַלְדִּי הַיָּקָר? אֲחוֹתִי לוֹקַחַת אֶת תַּפּוּחַי מִיָּדִי, לָכֵן אֲנִי צוֹעֵק. — אָנָה אַתֶּם הוֹלְכִים, חֲבֵרַי? אֲנַחְנוּ הוֹלְכִים בֵּיתָה שְׁמוּאֵל רֵעֵנוּ; כִּי מוֹרֵנוּ שׁוֹלְחֵנוּ (= שׁוֹלֵחַ אוֹתָנוּ) לִקְרֹא לָרוֹפֵא הַיּוֹשֵׁב שָׁם. — רוּחַ גְּדוֹלָה עוֹקֶרֶת גַּם עֵצִים גְּבוֹהִים וְשׁוֹבְרָתָם (= וְשׁוֹבֶרֶת אוֹתָם). — מִי עוֹקֵר אֶת פִּרְחֵי־גַנֵּנוּ? אָחִיךָ הַקָּטָן עוֹקְרָם, כִּי הוּא אוֹהֵב לַעֲקֹר כָּל דָּבָר מִמְּקוֹמוֹ. — מָה הַקּוֹל הַזֶּה אֲשֶׁר בְּבֵיתְכֶם? בְּבֵיתֵנוּ יוֹשֵׁב רוֹפֵא־שִׁנַּיִם (צאָהנאַרצט, Зубный врачъ), וְהָאֲנָשִׁים, אֲשֶׁר הוּא עוֹקֵר אֶת שִׁנֵּיהֶם, צוֹעֲקִים תָּמִיד בְּקוֹל גָּדוֹל. — הָאִישׁ הַזָּקֵן הַזֶּה שׁוֹמֵר גַּנֵּנוּ הוּא, וּבְכָל פַּעַם, אֲשֶׁר רֵעֵינוּ לוֹקְחִים תַּפּוּחִים מִגַּנֵּנוּ, הוּא צוֹעֵק עֲלֵיהֶם בְּקוֹל גָּדוֹל. — אָנָה אַתְּ הוֹלֶכֶת, אֲחוֹתִי? אֲנִי הוֹלֶכֶת הַבַּיְתָה, כִּי אִמִּי שׁוֹלַחְתֵּנִי (שׁוֹלַחַת אוֹתִי) לִשְׁמֹר אֶת בֵּיתֵנוּ. — הַאֵין אִישׁ בְּבֵיתֵנוּ? וְאַיֵּה שִׁפְחָתֵנוּ? אֲבוֹתֵינוּ יוֹשְׁבִים עַתָּה בְּבֵית דּוֹדֵנוּ, וְשִׁפְחָתֵנוּ שׁוֹמֶרֶת אֶת פָּרָתֵנוּ אֲשֶׁר בְּגַן־שְׁכֵנֵנוּ. — הִנְּךָ קוֹרֵא תָמִיד בִּסְפָרִים, גַּם בָּעֵת אֲשֶׁר אַתָּה שׁוֹכֵב עַל מִטָּתְךָ בַּלַּיְלָה, לָכֵן הִנְּךָ חוֹלֶה בְּעֵינֶיךָ. — הַיֶּלֶד צוֹעֵק זֶה כְּשָׁעָה, וְקוֹרֵא לְאִמּוֹ, וְאֵין שׁוֹמֵעַ (אונד ניעמאַנד הערט, и никто не слышитъ), כִּי כָל אַנְשֵׁי הַבַּיִת יוֹשְׁבִים בַּגָּן. — בֶּן־דּוֹדָתְךָ הַקָּטָן, הַלּוֹמֵד בְּבֵית סִפְרֵנוּ, כּוֹתֵב מִכְתָּבִים יָפִים בִּשְׂפַת עֵבֶר, וְהוּא הֶחָרוּץ בְּכָל חֲבֵרַי, לָכֵן כָּל יוֹדְעָיו (= כָּל הַיּוֹדְעִים אוֹתוֹ) אוֹהֲבִים אוֹתוֹ מְאֹד, וְגַם בְּעֵינֵי מוֹרֵנוּ הוּא יָקָר מְאֹד. — אַחְיוֹתַי הַקְּטַנּוֹת הוֹלְכוֹת בְּכָל יוֹם אֶל דּוֹדָתֵנוּ הַטּוֹבָה, לִשְׁמֹעַ אֶל הַסִּפּוּרִים הַיָּפִים אֲשֶׁר הִיא קוֹרְאָה בְּאָזְנֵיהֶן. — עַל עֲצֵי גַנֵּנוּ יֵשׁ תַּפּוּחִים אֲדֻמִּים הַרְבֵּה, וְאֵין לוֹקֵחַ אוֹתָם, כִּי שִׁפְחָתֵנוּ הַזְּקֵנָה שׁוֹמְרָתָם. — יוֹשְׁבֵי הָעִיר הַזֹּאת (יוֹשְׁבִים = איינוואָהנער, жители) אֲנָשִׁים טוֹבִים הֵם. — אַיֵּה אָחִי? — אֵינֶנִּי יוֹדֵעַ מְקוֹמוֹ אַיּוֹ; הֲשֹׁמֵר אָחִיךָ

אָנֹכִי? (בִּין איך דענן דער היטער דיינעם ברודערס?? Развѣ я сторожъ твоего брата??), —
אָחִי הַקָּטָן עוֹדֶנּוּ יוֹשֵׁב בְּעִיר אֲחוֹתִי, וְעוֹדֶנּוּ כוֹתֵב אֵלַי מִכְתָּבִים יָפִים; וְהִנְנִי לִקְרֹא בְאָזְנֵיכֶם אֶת דִּבְרֵי מִכְתָּבוֹ הָאַחֲרוֹן מִיּוֹם הָעֶשְׂרִים וַחֲמִשָּׁה לַחֹדֶשׁ הַזֶּה; הוּא כוֹתֵב כַּדְּבָרִים הָאֵלֶּה: אָחִי הַיָּקָר! הֲיוֹדְעִים אַתֶּם, כִּי פָּרַת אֲחוֹתֵנוּ הַשְּׁחוֹרָה חוֹלָה זֶה יוֹמָיִם? הִיא אֵינֶנָּה אוֹכֶלֶת עַתָּה מְאוּמָה, וְכָל הַיּוֹם הִיא שׁוֹכֶבֶת עַל הָאָרֶץ וְרַגְלֶיהָ תַחְתֶּיהָ; גַּם אֲחוֹתֵנוּ חוֹלָה הַיּוֹם בְּשִׁנֶּיהָ, וְאִישָׁהּ הוֹלֵךְ עַתָּה לִקְרֹא לָרוֹפֵא לַעֲקוֹר לָהּ אֶת שִׁנָּהּ הָרָעָה. אֲבָל הִיא אֵינֶנָּה צוֹעֶקֶת, כִּי אִשָּׁה חֲכָמָה הִיא. הֲיוֹדֵעַ אַתָּה אֶת שְׁמוֹת יַלְדֵי אֲחוֹתֵנוּ? שֵׁם הַבֵּן אֲחִיטוּב, אֲבָל אֵינֶנּוּ טוֹב כִּשְׁמוֹ, כִּי הוּא צוֹעֵק כָּל הַיּוֹם בְּקוֹל גָּדוֹל. וְשֵׁם הַבַּת צִפּוֹרָה; זֶה שֵׁם יָפֶה מְאֹד, אֲבָל גַּם הִיא צוֹעֶקֶת כְּאָחִיהָ. הֵם שׁוֹכְבִים לִפְעָמִים (מאַנכע מאָל, иной разъ) בְּמִטָּה אַחַת, וְהֵם יְלָדִים יָפִים מְאֹד. יֶשׁ לִי פֹּה רֵעַ יָקָר, וּשְׁמוֹ יְהוּדָה. וְהוּא שׁוֹלֵחַ לְךָ הַיּוֹם מִכְתָּב, כִּי הוּא אוֹהֵב אוֹתִי מְאֹד, וְלָכֵן הוּא אוֹהֵב גַּם אוֹתְךָ, אָחִי, אִם גַּם אֵינֶנּוּ יוֹדֵעַ אוֹתָךְ. בְּגַן אֲחוֹתֵנוּ יֵשׁ עַתָּה תַּפּוּחִים אֲדֻמִּים רַבִּים מְאֹד, וַאֲנִי וְרֵעַי אוֹכְלִים אוֹתָם, אֲבָל בְּנֵי הַשָּׁכֵן אוֹכְלִים לְבַדָּם אֶת תַּפּוּחֵי גַנָּם. מַה־שְּׁלוֹם כֻּלְּכֶם? הֲלוֹמֵד אַתָּה הַרְבֵּה? הַיּוֹם פֹּה רוּחַ גָּדוֹל וָקַר. וַעֲנָנִים שְׁחוֹרִים עַל פְּנֵי הַשָּׁמַיִם, לָכֵן הִנְנִי יוֹשֵׁב בַּחֲדַר הַיְלָדִים הַחַם, וְהַיְלָדִים צוֹעֲקִים בְּאָזְנָי. עַתָּה אֵין לִי עֵת לִכְתּוֹב לְךָ עוֹד, כִּי אֲחוֹתִי שׁוֹלַחְתֵּנִי לִשְׁכַּב עַל מִטָּתִי, וַאֲנִי שׁוֹמֵעַ תָּמִיד בְּקוֹלָהּ. לְאָבִי רֵעִי יֵשׁ חֲמוֹר קָטָן, וְהוּא עוֹמֵד עַתָּה לִפְנֵי בֵיתֵנוּ. הֲשָׁלוֹם לְכָל חֲבֵרַי? הֲשָׁלוֹם לְסוּסֵנוּ הַקָּטָן? אֵין לִי עוֹד מַה לִּכְתּוֹב. הַשִּׁפְחָה אֲשֶׁר בְּבֵית אֲחוֹתִי שׁוֹבֶרֶת בְּכָל יוֹם כּוֹס אַחַת אוֹ שְׁתָּיִם. מִי עַתָּה הָרִאשׁוֹן בְּבֵית סִפְרְךָ? שָׁלוֹם לְךָ מֵאֵת אָחִיךָ הָאוֹהֵבְךָ שְׁלֹמֹה. —

39.

Зачѣмъ ты не посылаешь мнѣ моей книги которая у (את) тебя? Моя сестра еще [3] читаетъ [1] ее (בו), ибо [2] разсказы которые въ ней очень нравятся ей (=очень хороши въ ея глазахъ).— Твоя маленькая сестра лежитъ лицомъ внизъ (=на ея лицѣ) [1] въ ея кровати, и кричитъ (ב־) громкимъ (=великимъ) голосомъ; развѣ твоя [2] мать [1] не слышитъ (את) ея голоса? да, но моя мать знаетъ, что ея маленькая дочь любитъ

всегда (ל־) кричать, потому она не идетъ къ ней.— Кто зоветъ меня (לי)? Твоя тетя зоветъ тебя, чтобы прочитать ей (=читать въ ея ушахъ) письма ея мужа, ибо она больна глазами, и она не читаетъ писемъ ночью.— Не знаете[1] ли[2] вы[1], гдѣ здѣсь (בזה) врачъ? вотъ онъ живетъ въ домѣ, который между тѣмъ садомъ и (между) нашимъ полемъ.— Наша умная мать оберегаетъ насъ отъ дурныхъ товарищей, и потому она выгоняетъ (посылаетъ) всегда вонъ (=изъ нашего дома) (את) сыновей нашего сосѣда, и мы слушаемся ея (לקולה) и не ходимъ съ ними, и не сидимъ возлѣ нихъ.— Зачѣмъ вы вырываете цвѣты изъ нашего сада, вы дурныя дѣвочки? мы очень любимъ цвѣты, и у насъ нѣтъ сада, потому мы беремъ цвѣты вашего сада.— Но развѣ вы не знаете, дѣвушки, что Богъ не любитъ людей берущихъ вещи, которыя не при[0]надлежатъ имъ? Если такъ, мы идемъ домой безъ цвѣтовъ. — Эта маленькая дѣвочка ломаетъ все что (את כל אשר) она н[0]и возьметъ въ (ея) руки, и потому мать[2] ея кричитъ[1] на нее.— Куда ты идешь (ты) одна (לבד־), моя сестра? Я иду въ городъ (העירה), ибо наша мать посылаетъ меня къ нашему дядѣ, чтобы позвать его къ намъ; но я не возьму тебя со мною, ибо ты не слушаешься твоего учителя и ты не учишься (ל) читать и (ל) писать п[0]о еврейски.— Теперь я одинъ во всемъ этомъ большомъ домѣ, и я стерегу его,— Почему ты не кушаешь (את) яблока которое на столѣ предъ тобою? Яблоко прина[0]длежитъ моему маленькому брату и я не беру того что (את אשר) не принад[0]лежитъ мнѣ.— Эти яблоки худы, и всѣ кушающіе ихъ больны.— Маленькая дочь[1] моего дяди[2] очень прилежна, она учится 3 языкамъ, и знаетъ также (ל) читать и писать п[0]о еврейски, потому всѣ знающіе ее любятъ ее.—

ווארום שיקסט[2] דוא[1] מיר[3] ניכט[1] (את) מיין בוך וועלכעס בייא (את) דיר איסט[0]? מיינע שוועסטער ליעזט עס (בו) נאָך, דענן דיע געשיכטען וועלכע דארין (=אין איהם) זינד[0], געפֿאללען איהר זעהר (=זינד זעהר[0] גוט[3] אין[1] איהרען[2] אויגען). — דיינע קליינע שוועסטער ליעגט אויף איהרעם בעטט אין איהרעם נעזיכט אונד שרייט מיט (ב־) לויטער (=גראָסער) שטיממע; האָרט[3] דענן[1] דיינע[2] מוטטער ניכט[1] איהרע שטיממע? יא, אבער מיינע מוטטער וויים, דאָסס איהרע קליינע מאָכטער ליעבט איכער צו שרייען,

דעסוועגען געהט זיע ניכּט צוא איהר. — ווער רופֿט מיך (לי)? דיינע טאַנטע רופֿט דיך איהר פֿאַרצולעזען (=צו לעזען אין איהרען אָהרען) דען בּריעף איהרעס מאַננעס, דעגן זיא איסט קראַנק אָן איהרען אויגען, אונד אין דער נאַכּט ליעזט זיע ניכּט בּריעפֿע. — וויססעט איהר ניכּט וואָ איסט היער (בזה) איין אַרצט? דאַ וואָהנט ער אין דעם הויזע, וועלכּעס צווישען יענעם גאַרטען אונד צווישען אונזערעם פֿעלדע. — אונזערע קלוגע מוטטער היטעט אונס פֿאָר (=פֿאָן) שלעכּטען קאַמעראַדען, אונד דעסוועגען שיקט זיע איממער פֿאָרט (=פֿאָן אונזערעם הויזע) דיע זאָהנע אונזערעס נאַכּבּאַרס, אונד וויר געהאָרכּען איהר (שומעים בקולה) אונד געהען ניכּט מיט איהנען אונד זיטצען ניכּט בּייא איהנען. — וואַרום רייסט איהר אויס דיע בּלומען פֿאָן אונזערעם גאַרטען, איהר שלעכּטען מאָרכּען? וויר ליעבּען זעהר בּלומען, אונד וויר האַבּען קיינען גאַרטען, דעסוועגען נעהמען וויר דיא בּלומען אייערעס גאַרטענס. — אַבּער וויססעט איהר דענן ניכּט, מאָרכּען, דאַסס גאָטט ליעבּט ניכּט דיא מענשען וועלכּע נעהמען זאַכּען דיע (=וועלכּע) ניכּט איהנען געהאָרען? וועגן זאָ, געהען וויר נאַך הויזע אָהנע בּלומען. — דיעזעס קליינע מאָדכּען צערבּריכּט אַללעס וואַס (את כל אשר) זיע נימממט אין איהרע האָנדע, אונד דעסוועגען שרייט איהרע מוטטער אויף זיע. — וואָהין געהסט דוא אלליין (דוא), מיינע שוועסטער? איך געהע צור שטאַדט (העירה), דענן אונזערע מוטטער שיקט מיך צוא אונזערעם אָנקעל, אום איהן צוא אונס צוא רופֿען, אַבּער איך נעהמע דיך ניכּט מיט מיר, דענן דוא געהאָרכּסט ניכּט דיינעם לעהרער, אונד דוא לערנסט ניכּט (ל) שרייבּען אונד (צוא) לעזען העבּראָיש. — יעצט בּין איך אלליין אין דיעזעם גאַנצען גראָססען הויזע, אונד איך היטע עס. — וואַרום איססט דוא ניכּט דען אַפּפֿעל, וועלכּער אויף דעם טישע פֿאָר דיר איסט? דער אַפּפֿעל געהאָרט מיינעם קליינען בּרודער אונד איך געהמע ניכּט וואַס (את אשר) ניכּט מיר געהאָרט. — דיעזע אָפּפֿעל זינד שלעכּט, אונד אַללע דיע זיע עססען (=אַללע איהרע עססער) זינד קראַנק. — דיע קליינע טאָכּטער מיינעם אָנקעלס איסט זעהר פֿלייסיג, זיע לערנט 3 שפּראַכּען, אונד פֿערשטעהט (=וויים) אויך העבּראָיש צו לעזען אונד צוא שרייבּען; דעסוועגען ליעבּען זיע אללע דיא זיע קעננען (=אַללע איהרע קעננער). —

40.

לְ-שָׁמְרֵ-נִי (=לִשְׁמֹר אוֹתִי). [אום] מיך צו היטען Чтобы стеречь меня

לְ-שָׁמְרְ-ךָ (=לִשְׁמֹר אוֹתְךָ), לְ-שָׁמְרֵ-ךְ; לְ-שָׁמְר-וֹ , ־ֵ־הוּ (לִשְׁמֹר אוֹתוֹ), לְ-שָׁמְרָ-הּ (לִשְׁמֹר אוֹתָהּ), לְ-שָׁמְרֵ-נוּ (=לִשְׁמֹר אוֹתָנוּ); לְ-שָׁמְרְ-כֶם , ־-כֶן (לִשְׁמֹר אֶתְכֶם) ; לְ-שָׁמְרָ-ם, ־ָן , (לִשְׁמֹר אוֹתָם) .

לִי לִשְׁמֹר אֶת הַבָּיִת. עָלַי לִשְׁמֹר אֶת הַבָּיִת.	איך מוּס היטען דאַס הויז	Я долженъ стеречь домъ
טוֹב לִקְרֹא מִכְּתוֹב.	עס איסט בעססער צוּ לעזען אַלס צוּ שרייבען	Лучше читать чѣмъ писать
לֹא טוֹב קְרֹא בַּמִּטָּה.	עס איסט ניכט גוּט צוּ לעזען אים בעטט	Не хорошо читать въ кровати
לֹא עֵת לִי עַתָּה אֱכוֹל.	איך האַבּע יעצט ניכט צייט צוּ עססען	Теперь не время мнѣ кушать
עַל מַה צוֹעֵק הַיֶּלֶד?	וואָריבּער (ווּעסוועגען) שרייט דאַס קינד?	Отчего (почему) кричитъ мальчикъ?
עַל אָכְלִי אֶת תַּפּוּחוֹ.	דאַריבּער דאַס איך זיינען אַפּפעל עססע	Потому что я кушаю его яблоко

(שָׁמְרִי , שָׁמְרְךָ , שָׁמְרֵךְ , שָׁמְרֵךְ , שָׁמְרוֹ, שָׁמְרָהּ , שָׁמְרֵנוּ , שָׁמְרְכֶם , ־ְכֶן, שָׁמְרָם , ־ָן) .

בְּ-שָׁמֹר .	היטענד (אים היטען)	Стережá
בִּשְׁמֹר הָאִישׁ .	ווענן דער מאַנן היטעט, אינדעם (וואָהרענד) ער היטעט	Когда человѣкъ стережетъ
בְּ-שָׁמְרִ-י .	ווענן איך היטע (אין מיינעם היטען), אינדעם [וואָהרענד] איך היטע	Когда я стерегу

(בְּשָׁמְרְךָ, בְּשָׁמְרֵךְ , בְּשָׁמְרֵךְ ; בְּשָׁמְרוֹ , בְּשָׁמְרָהּ ; בְּשָׁמְרֵנוּ ; בְּשָׁמְרְכֶם, ־ְכֶן ; בְּשָׁמְרָם , ־ָן) .

רְעוּת (רֵעוּת , רֵעוּתִי) .	פריינדין	Подруга
אִישׁ אֶל (לְ) אָחִיו . אִישׁ אֶל (לְ) רֵעֵהוּ .	איינער דעם (צוּם) אַנדערן	Другъ другу (къ другу)
אִישׁ אֶת אָחִיו . אִישׁ אֶת רֵעֵהוּ .	איינער דען אַנדערן	Другъ друга

(אִישׁ בְּאָחִיו, בְּרֵעֵהוּ ; אִישׁ מֵאָחִיו, מֵרֵעֵהוּ) .

אִשָּׁה אֶל (לְ) אֲחוֹתָהּ . אִשָּׁה אֶל (לְ) רְעוּתָהּ .	איינער דער (צוּר) אַנדערן	Одна къ другой

Живой

אִשָּׁה אֶת אֲחוֹתָהּ. אִשָּׁה אֶת רְעוּתָהּ.	איינע דיע אַנדערע	Одна другук
(אִשָּׁה מֵאֲחוֹתָהּ, מֵרְעוּתָהּ; אִשָּׁה בַּאֲחוֹתָהּ, בִּרְעוּתָהּ).		
יַעַן (יַעַן כִּי, יַעַן אֲשֶׁר).	ווייל, וועגען	За то что, потому что
יַעַן כָּתְבְךָ (אֶת־), יַעַן כָּתְבֵךְ.	ווייל דוא שרייבסט (וועגען דיינעס שרייבענס)	За то что ты пишешь
אָמֹר (לֵאמֹר).	זאָגען, דענקען	Сказать, думать, хотѣть
שָׁאַל אֶת (בְּ־).	פֿראַגען	Спрашивать
שָׁאַל מִן (מֵאֵת, מֵעִם).	ביטטען יעמאַנד	Просить у кого.
שָׁאַל לְ־.	זיך ערקונדיגען נאַך	Освѣдомиться о
שָׁאַל לְשָׁלוֹם.	נאַך דעם בעפֿינדען פֿראַגען	Спрашивать о здоровьи
הוּא שׁוֹאֵל אוֹתִי לִשְׁלוֹם אָבִי.	ער פֿראַגט מיך נאַך דעם בעפֿינדען מיינעס פֿאַטערס	Онъ спрашиваетъ меня о здоровьи моего отца
קָצַף עַל־.	צירנען, באָזע זיין	Прогнѣваться, сердиться
עָנַשׁ.	שטראַפֿען, ציכֿטיגען	Наказывать
שָׁפַךְ.	אויסגיעסען	Выливать, лить
דְּיוֹ.	טינטע	Чернила
אֵין לִכְתֹּב	מאַן קאַנן ניכֿט, מאַן דאַרף ניכֿט שרייבען	Нельзя, не дозволено писать
עָזֹר (אֶת, לְ־).	העלפֿען	Помогать
בְּ־.	מיט, דורך	Съ, посредствомъ
בְּיַד.	דורך	Черезъ
בְּיַד־מִי?	דורך וועןּ?	Черезъ кого?
בַּמֶּה?	וואָדורך? וואָמיט?	Чѣмъ? черезъ что
עָיֵף (עֲיֵפָה, עֲיֵפִים, ־וֹת).	מידע	Усталый
כֹּחַ (כֹּחִי).	קראַפֿט	Сила
לֶקַח (לִקְחִי, לְקָחִים, לִקְחֵי־, לְקָחַי).	אויפֿגאַבע, לעקציאָ	Урок

Шабос не живой этот
прошедший будет

א) המקור בא בשתי תמונות: שָׁמוֹר וכשם פעל: שְׁמֹר ובבאו בלמ"ד יורה על פעולה תכליתית: לִשְׁמֹר, אפס אחרי שלילה יבוא בלי ל׳ (לא טוב קְצוֹף), ואם האות הראשונה במקור היא מאותיות אהח"ע, תבוא בחטף: אֱמֹר, עֲמוֹד.

ב) המקור עם הכנויים, ול׳ בראשו, נטיתו כשֵׁם, רק בגוף הראשון יבא ־ֵנִי (במקום ־ִי) להוראת הפָּעִיל.

ג) אִישׁ־רֵעֵהוּ (או אָחִיו), אִשָּׁה־אֲחוֹתָהּ (או רְעוּתָהּ), יֵאָמֵר בין בבעלי חיים בין בכל הדברים שאין בהם רוח חיים. ובמקום אִישׁ אֶל אָחִיו יֵאָמֵר ג"כ „זֶה אֶל זֶה".

ד) ב־בראש המלה מורה יחס הדבר שבו משתמשים, למשל: אֲנִי כוֹתֵב בִּדְיוֹ (מיט טינטע, чернилами), ר"ל בעזרת, ע"י: „דורך, посредствомъ" לכן אין להחליפו במלת „עם".

הַמּוֹרֶה קוֹצֵף עַל תַּלְמִידוֹ עַל עָמְדוֹ עַל הָהָר שָׁעָה אַחַת, מִבְּלִי (בְּלִי) שְׁאֹל אֶת פִּיו (=אוֹתוֹ), וְלָכֵן הוּא אוֹמֵר לְעָנְשׁוֹ. — אִמִּי עוֹנֶשֶׁת אֶת אֲחוֹתִי הַקְּטַנָּה עַל שָׁפְכָהּ אֶת הַדְּיוֹ עַל הַשֻּׁלְחָן, בְּכָתְבָהּ מִכְתָּב לִרְעוּתָהּ. — אִם חוֹלֶה אַתָּה, מַדּוּעַ אֵינְךָ שׁוֹאֵל בָּרוֹפְאִים? הָרוֹפְאִים אֵינָם יוֹדְעִים בַּמֶּה לְרַפְּאֵנִי. — לִי לִכְתֹּב הַיּוֹם מִכְתָּבִים הַרְבֵּה, אֲבָל אֵין בִּי כֹחַ לְכָתְבָם כֻּלָּם. כִּי עָיֵף אֲנִי מְאֹד, לָכֵן אֲנִי שׁוֹאֵל מִמְּךָ לְעָזְרֵנִי, וְלִכְתֹּב שְׁלֹשָׁה מִכְתָּבִים בִּשְׁמִי. — אָחִי הַגָּדוֹל עוֹזְרֵנִי תָּמִיד בְּלָמְדִי אֶת לְקָחִי לְבֵית הַסֵּפֶר, אֲבָל מוֹרִי קוֹצֵף עָלָיו עַל עָזְרוֹ לִי, בְּאָמְרוֹ כִּי עַל כָּל תַּלְמִיד (יעדער שילער מוּס, каждый учен. долженъ) לִלְמֹד אֶת לִקְחוֹ בְּלִי עוֹזֵר. — גַּם לִי יֵשׁ עוֹזֶרֶת, זֹאת אֲחוֹתִי הַקְּטַנָּה. אֲבָל הִיא עוֹזַרְתֵּנִי (עוֹזֶרֶת אוֹתִי) רַק לֶאֱכֹל אֶת תַּפּוּחָי. — בְּכָתְבֹ אַחְיוֹתַי הַקְּטַנּוֹת מִכְתָּבִים, יְדֵיהֶן שְׁחוֹרוֹת מְאֹד, כִּי הֵן שׁוֹפְכוֹת דְּיוֹ הַרְבֵּה בְּכָתְבָן. — טוֹב לַחֲבֵרִים לַעֲזוֹר אִישׁ אֶת רֵעֵהוּ. — לֹא טוֹב אֲכוֹל תַּפּוּחִים הַרְבֵּה. — לֹא טוֹב לַחֲבֵרִים קְצוֹף אִישׁ עַל אָחִיו. — הַנְּעָרוֹת הָאֵלֶּה אוֹהֲבוֹת מְאֹד אִשָּׁה אֶת רְעוּתָהּ, וּפַעֲמַיִם בְּיוֹם הֵן הוֹלְכוֹת אִשָּׁה אֶל אֲחוֹתָהּ, וְכָל יוֹדְעֵיהֶן אוֹמְרִים עֲלֵיהֶן כִּי גַם בְּלָמְדָן הֵן עוֹזְרוֹת אִשָּׁה לִרְעוּתָהּ. — אֵין לִכְתֹּב בִּדְיוֹךָ, כִּי הוּא מָלֵא מַיִם, וְלָבָן הוּא. — עָלַי לִשְׁלוֹחַ סְפָרִים לְרֵעִי, וְאֵינֶנִּי יוֹדֵעַ בְּיַד־מִי לְשָׁלְחָם. — אַחַי קוֹרְאִים בִּסְפָרִים גַּם בְּאָכְלָם, וְגַם בְּשָׁכְבָם עַל מִטָּתָם בַּלַּיְלָה, וְאָבִי אוֹמֵר לְעָנְשָׁם עַל הַדָּבָר הַזֶּה. — מִי שׁוֹלַחֲךָ אֵלַי? אָבִי שׁוֹלְחֵנִי לִשְׁאֹל לִשְׁלוֹמְךָ וְלֵאמֹר לְךָ, כִּי דוֹדָתְךָ הַיּוֹשֶׁבֶת בְּבֵיתֵנוּ קוֹצֶפֶת עָלֶיךָ עַל עָקְרְךָ פִּרְחֵי גַנָּהּ. — הַנַּעַר הַזֶּה צוֹעֵק בְּכָל כֹּחוֹ בַּעֲקוֹר לוֹ הָרוֹפֵא אֶת שִׁנּוֹ הָרָעָה. — הַתַּלְמִידִים עוֹמְדִים בִּשְׁאֹל אוֹתָם מוֹרָם דָּבָר. — יֵשׁ סִפּוּרִים יָפִים בְּסִפְרִי, אֲבָל אֵין לִי עֵת לְקָרְאָם, כִּי טוֹב לִלְמֹד מִקְרָא סִפּוּרִים. — עַל מָה קוֹצְפוֹת אַחְיוֹתֶיךָ עָלָי? עַל אָמְרְךָ עֲלֵיהֶן כִּי עֲצֵלוֹת הֵן. — אֲבָל כָּל יוֹדְעֵי אַחְיוֹתֶיךָ אוֹמְרִים עֲלֵיהֶן כַּדָּבָר הַזֶּה, וְגַם בִּשְׁאֳלִי אֶת מוֹרָן הוּא אוֹמֵר תָּמִיד, כִּי אֵינָן שׁוֹמְעוֹת בְּקוֹלוֹ. וְכִי אֲחִיהֶן הַגָּדוֹל עוֹזְרָן לִלְמוֹד אֶת לִקְחֵיהֶן, וּבְלִי עוֹזֵר אֵינָן יוֹדְעוֹת דָּבָר; אִם כֵּן לָמָּה הֵן

קוֹצְפוֹת עָלָי ? – הַיֶּלֶד הַקָּטָן הַזֶּה קוֹצֵף עָלַי מְאֹד עַל אָכְלִי אֶת תַּפּוּחוֹ, וְהוּא אוֹמֵר לְאָכְלֵנִי. – לֹא טוֹב שְׁלֹחַ דְּבָרִים יְקָרִים בְּיַד נַעַר קָטָן, כִּי הוּא אֵינֶנּוּ יוֹדֵעַ לְשָׁמְרָם. – הִנְנִי לַעֲנוֹשׁ אֶת אָחִיךָ עַל שָׁבְרוֹ אֶת מְנוֹרָתִי הַיָּפָה. – נַעַר טוֹב אֵינֶנּוּ הוֹלֵךְ אֶל כָּל מָקוֹם מִבְּלִי שְׁאֹל אֶת (פִּי) אֲבוֹתָיו, וְגַם בְּקָרְאוֹ בַסֵּפֶר הוּא שׁוֹאֵל אֶת אֲבוֹתָיו, הֲטוֹב הַסֵּפֶר לוֹ. אִם אָיִן. – מִי הָאִישׁ הֶעָנִי הַהוֹלֵךְ לְפָנֵינוּ ? זֶה אֲחִי שְׁכֵנֵנוּ הֶעָשִׁיר, וְהַנַּעֲרָה הַהוֹלֶכֶת אַחֲרָיו בִּתּוֹ הִיא; הֵם הוֹלְכִים אֶל שְׁכֵנֵנוּ לִשְׁאֹל מֵאִתּוֹ כֶּסֶף לִימֵי הֶחָג. – אֲנִי עוֹמֵד אֶצְלְךָ לִשְׁמָרְךָ מִן הַנַּעַר הָרָע הַהוּא. – לָמָּה אַתֶּם שׁוֹכְבִים עַל מִטַּתְכֶם בְּלָמְדְכֶם אֶת לִקְחֵיכֶם ? יַעַן כִּי אֵין בָּנוּ כֹּחַ לִלְמֹד בְּעָמְדֵנוּ עַל רַגְלֵינוּ. – יַעַן שְׁמַרְכֶם אֶת בֵּיתִי בְּעֵת עָמְדִי בַשָּׂדֶה, לָכֵן הִנְנִי שׁוֹלֵחַ לָכֶם הַיּוֹם תַּפּוּחִים הַרְבֵּה. – בְּקָרְאֵנוּ אֶתְכֶם לְעָזְרֵנוּ הִנְּכֶם קוֹצְפִים עָלֵינוּ, לָכֵן אֵינֶנּוּ קוֹרְאִים לָכֶם עוֹד. – וּמִי עוֹזֶרְכֶם, אִם אֵינֶנּוּ הוֹלְכִים לְעָזְרְכֶם ? ה׳ עוֹזְרֵנוּ. – אֲחוֹתִי חוֹלָה בִּשְׂפָתוֹתֶיהָ, וְהָרוֹפֵא הוֹלֵךְ אֵלֶיהָ יוֹם יוֹם (טאֶגליך ежедневно) לְרַפְּאָהּ. –

41.

Моя мать сердится на меня и хочетъ (אמר) (ל) наказать меня, за то что я выливаю чернила на столъ когда я пишу.— Нашъ учитель посылаетъ меня къ тебѣ, чтобы спросить тебя, зачѣмъ ты не идешь въ (ל) школу вотъ уже три дня.— Я прошу тебя (ל־) помочь мнѣ когда я заучиваю (למד) мои уроки, ибо я боленъ сегодня головою.— Я не знаю чѣмъ помочь тебѣ, а также не хорошо помогать ученикамъ когда они учатся, и нашъ учитель готовъ (אומר) наказать насъ, когда мы помогаемъ другъ другу.— Всѣ знающіе вась говорятъ, что нѣтъ во всемъ городѣ такихъ лѣнивыхъ мальчиковъ какъ вы, а вы еще сердитесь на насъ, за то что мы говоримъ это (=какъ это слово).— За то что (יען) вы кушаете всегда (вы) одни ваши яблоки, вы должны (עליכם) теперь также одни заучивать ваши уроки, и мы не думаемъ помогать вамь когда вы учитесь.— Маленькая дѣвочка кричитъ изо (ב) всей (ея) силы, ибо ея братъ беретъ ея яблоко, и онъ кушаетъ его, не спрашивая ея.— Вотъ я посылаю тебѣ, мой дорогой другъ, черезъ

этого мальчика книгу, которую ты просишь (отъ меня).— Зачѣмъ ты не идешь, моя дочь, къ твоей тетѣ (чтобы) освѣдомиться о ея здоровьи? Я теперь очень устала, моя добрая мать, но я пишу ей письмо и я посылаю его къ ней черезъ моего маленькаго брата.— Нельзя (ל) посылать писемъ черезъ него, ибо онъ еще малъ и онъ не умѣетъ (знаетъ) беречь ихъ.— Мои сестры очень любятъ своихъ подругъ, и онѣ идутъ одна къ другой 7 разъ въ недѣлю.— Когда я думаю послать тебя въ садъ (ה׳), ты лежишь на своей кровати.— Чернила не черны и нельзя писать ими (בו); кто льетъ воду въ чернила? Наша маленькая сестра льетъ всегда воду въ чернила когда мы учимся въ другой комнатѣ, и зато (על זאת) я сержусь на нее и думаю наказать ее.— Сторожъ вашего сада есть злой человѣкъ, ибо онъ наказываетъ насъ всегда, когда мы кушаемъ яблоки и когда мы срываемъ цвѣты, не спрашивая его.— Если такъ, онъ хорошій сторожъ, ибо онъ стоитъ въ саду для того чтобы стеречь его.— Мы слушаемъ (ב־) (нашими) ушами и ходимъ (нашими) ногами.

מיינע מוטטער איסט בּאֶזע אויף מיך, אונד זיע וויללל (אמר) מיך בּעשטראַפֿען, ווייל איך אויסגיעסע (=וועגען מיינעם אויסגיעסענם) טינטע אויף דען טיש וועגן איך שרייבּע. — אונזער לעהרער שיקט מיך צוא דיר (אום) דיך צוא פֿראַגען וואַרום דוא ניכֿט געהסט צור שולע שאָן זייט 3 טאַגען. — איך בּיטטע דיך מיר צו העלפֿען וועגן איך לערנע מיינע אויפֿגאַבּען, דענן איך האַבּע הייטע קאָפּשמערצען (בין קראַנק אַם קאָפּפֿע). — איך וויים ניכֿט וואָמיט דיר צו העלפֿען, אונד עס איסט אויך ניכֿט גוט צו העלפֿען (ל) שילערן אין איהרעם לערנען, אונד אונזער לעהרער דענקט אונס צו בּעשטראַפֿען וועגן וויר העלפֿען איינער דעם אַנדערן. — אַללע דיע איך קענגען זאַגען, דאַסס עס גיעבּט ניכֿט אין דער גאַנצען שטאַדט זאָלכֿע פֿוילע שילער וויא איהר זייד, אונד איהר זייד נאָך בּאָזע אויף אונס (דאַריבּער), דאַסס וויר זאַגען דאַסזעלבּע (=וויא דיעזע זאַכֿע). — ווייל (יען) איהר עססט איממער אייערע אֶפּפֿעל (איהר) אלליין, דעסוועגען מיססט איהר (עליכם) יעצט אויך אלליין (ל) לערנען אַייערע אויפֿגאַבּען, אונד וויר דענקען ניכֿט אַייך צו העלפֿען אין אייערעם לערנען. — דאַס קליינע מאֶדכֿען שרייט מיט איהרער גאַנצען קראַפֿט, דענן איהר בּרודער ניממט איהרען אַפּפֿעל אונד ער איססט איהן אָהנע זיע צו פֿראַגען. — איך שיקע דיר (דאַ שיקע איך), מיין טהייערער

פֿריינד, דורך דיזען קנאַבען, דאַס ביך וועלכֿעס דוא ביטטעסט (פֿאָן מיר). — וואַרום געהסט דוא ניכֿט, מיינע טאָכֿטער, צו דיינער טאַנטע, זיך נאַך איהרעם בעפֿינדען צו ערקונדיגען? איך בין יעצט זעהר מידע, מיינע גוטע מוטטער, אַבער איך שרייבע איהר איינען בריעף אונד איך שיקע איהר איהן דורך מיינען קליינען ברודער. — מאַן קאַנן ניכֿט (ל־) שיקען בריעפֿע דורך איהן, דענן ער איסט נאָך קליין אונד (ער) ווייס ניכֿט זיע צו היטען. — מיינע שוועסטערן ליעבען זעהר איהרע פֿריינדיננען, אונד זיע געהען איינער צור אַנדערן 7 מאַל אין דער וואָכֿע. — ווענן איך דענקע דיך צו שיקען אין דען גאַרטען (הַ־), ליעגסט דוא אויף דיינעם בעטט. — דיע טינטע איסט ניכֿט שוואַרץ אונד מאַן קאַנן ניכֿט (ל־) שרייבען מיט איהר (בוֹ); ווער גיעסט דענן וואַססער אין דיא טינטע? אונזערע קליינע שוועסטער גיעסט איממער וואַססער אין דיא טינטע, ווענן וויר לערנען אים צווייטען צימער, אונד דאַריבער (על זאת) בין איך בעֶזע אויף זיע אונד דענקע זיא צו בעשטראַפֿען. — דער וואֶכֿטער אייערעס גאַרטענס איסט איין שלעכֿטער מאַנן, דענן ער בעשטראַפֿט אונס איממער ווענן וויר עססען אֶפּפֿעל אונד ווענן וויר רייססען בלומען, אָהנע איהן צו פֿראַגען. — ווענן זאָ, (דאַ) איסט ער איין גוטער וואֶכֿטער, דענן ער שטעהט אים גאַרטען אום איהן צו היטען. — וויר הערען מיט (דורך) אונזערען אָהרען אונד געהען מיט אונזערען פֿיסען.

42.

שָׁב-וּ-ר (שְׁבוּרָה, שְׁבוּרִים, ־וֹת).	צערבראָכֿען, איין צערבראָכֿענער	Ломаный, ломанъ
שָׁל-וּ-חַ (שְׁלוּחָה, שְׁלוּחִים, ־וֹת).	געשיקט, איין געשיקטער	Посланный, посланъ
אֲנִי שָׁלוּחַ וכו׳.		
קָרוּא (קְרוּאָה, קְרוּאִים, ־וֹת).	גערופֿען, געלאַדען	Званый, приглашенный
קָרַע.	צעררייססען	Разорвать
קָר-וּ-עַ (קְרוּעָה, קְרוּעִים, ־וֹת).	צערריסען, איין צערריסענער	Разорванный, разорванъ
שָׁא-וּ-ל.	געליעהען, איין געליעהענער	Заемный, взятый въ заемъ
שְׁל-וּ-חִ-י, שְׁל-וּ-חָ-תִי.	מיין געשיקטער, מיינע געשיקטע	Мой посланный, моя посланная

Мои посланные, =ыя	מיינע געשיקטען	שְׁל־וּ־חַ־י, שְׁל־וּ־ח־וֹתַי.
Любимецъ моего отца	דער געליעבטע מיינעם פֿאַטערס	אֲה־וּ־ב־אָבִי.
Любимица моей матери	דיע געליעבטע מיינער מוטטער	אֲה־וּ־בַ־ת־אִמִּי.
		אֲה־וּ־בֵ־י, אֲה־וּ־ב־וֹת.
По поводу, изъ-за	וועגען	עַל־דְּבַר.
Давать	געבען	נָתַן.
Одѣваться, надѣть	אנקליידען, אַנציעהען	לָבַשׁ.
Одежда, платья	קלייד	בֶּגֶד (בִּגְדִי, בְּגָדִים, בִּגְדֵי־, בְּגָדַי; בִּגְדֵיכֶם, בִּגְדֵיהֶם).
Сердце	הערץ	לֵב, לֵבָב (לִבִּי, לְבָבִי, לִבּוֹת, לְבָבוֹת).
Я имѣю дѣло къ тебѣ	איך האַבע איינע אַנגעלעגענהייט צו דיר	דָּבָר לִי אֵלֶיךָ.
Правда	וואַהרהייט	אֱמֶת (אֲמִתִּי).
Правда ли?	איסט דיע זאַכע וואַהר?	הַאֱמֶת הַדָּבָר?
Правдивыя слова	וואַהרע ווערטע	דִּבְרֵי־אֱמֶת.
Улица	דרויסען	חוּץ.
Внѣ города	אויסערהאַלב דער שטאַדט	מִחוּץ לָעִיר.
То что	דאַס וואַס	אֵת אֲשֶׁר.
Гдѣ?	וואָ?	אֵיפֹה.
Такъ, же	זאָ, אַלזאָ, דענן	אֵיפֹא, אֵיפוֹ.
Вечеръ	אַבענד	עֶרֶב.
Утро	מאָרגען (פֿריה)	בֹּקֶר.
Давно, уже	לאַנגסט, שאָן	כְּבָר.

א) לכל פעל יוצא יש, מלבד בינוני פועל, גם בינוני פָּעוּל. האות הראשונה בו קמוצה ליחיד זכר לבד, ובשאר הגופים בשו"א (או בחטף אם היא מאותיות אהח"ע). בבינוני פָּעוּל משתמשים כמו בתאַר לכל פרטיו. —

ב) מלת השאלה „אֵיפֹה?" מצויה עפ"י רוב בפעלים (אֵיפֹה הֵם יוֹשְׁבִים?). אך „אַיֵּה?" באה רק בשמות או במלות הגוף (איה הם? איה בנך?)

הַסֵּפֶר, אֲשֶׁר אַתָּה שׁוֹאֵל מִמֶּנִּי בְּמִכְתָּבְךָ מִיּוֹם הַשְּׁמוֹנָה עָשָׂר לַחֹדֶשׁ הַזֶּה, שָׁלוּחַ אֵלֶיךָ כְּבָר. – הַדְּיוֹ שָׁפוּךְ, וְעַתָּה אֵין לִי בַּמֶּה לִכְתֹּב. – מַדּוּעַ הִנְּךָ הוֹלֵךְ הַחוּצָה בְּבֶגֶד קָרוּעַ כָּזֶה? אֲנִי לוֹבֵשׁ עָלָיו בֶּגֶד אַחֵר חָדָשׁ. – הַמִּכְתָּבִים כְּתוּבִים כְּבָר, אֲבָל עוֹד אֵינָם שְׁלוּחִים, כִּי אֵין אִישׁ אִתִּי לְשָׁלְחָם בְּיָדוֹ. – הַיֶּלֶד אֵינֶנּוּ לָבוּשׁ, לָכֵן הוּא צוֹעֵק וְקוֹרֵא לְאִמּוֹ. – הַאֱמֶת הַדָּבָר, כִּי כָל תַּפּוּחֵי גַּנְּכֶם אֲכוּלִים כְּבָר? אֱמֶת הַדָּבָר, אֵין עוֹד כָּל תַּפּוּחַ בְּגַנֵּנוּ. – הַקְּרוּאִים אַתֶּם אֶל בֵּית דּוֹדֵנוּ בָּעֶרֶב הַזֶּה? אֵינֶנּוּ קְרוּאִים אֵלָיו, וְגַם בְּקָרְאוֹ לָנוּ אֵינֶנּוּ הוֹלְכִים אֵלָיו, כִּי קוֹצְפִים אֲנַחְנוּ עָלָיו עַל קָרְעוֹ אֶת הַסֵּפֶר הַזֶּה. – שְׁלוּחִים אֲנַחְנוּ אֵלֶיךָ מֵאֵת רֵעֲךָ לִשְׁאֹל מִמְּךָ אֶת סִפְרוֹ אֲשֶׁר אִתְּךָ. – עַתָּה יוֹדֵעַ אֲנִי, מַדּוּעַ הִנְּךָ חוֹלֶה תָּמִיד; יַעַן עָמְדְךָ בַחוּץ בִּימֵי הַחֹרֶף הַקָּרִים, מִבְּלִי לְבֹשׁ בֶּגֶד חָם. – הַנְּעָרִים הָאֵלֶּה אֲהוּבֵי־מוֹרָם הֵם, וְגַם כָּל יוֹדְעֵיהֶם אוֹהֲבִים אוֹתָם, כִּי הֲרוּצִים וַחֲכָמִים הֵם. – דָּבָר לִי אֵלֶיךָ, אֲדֹנִי! – מַה־זֹּאת? עַל דְּבַר הַסֵּפֶר הַקָּרוּעַ, אֲשֶׁר אַתָּה שׁוֹלֵחַ אֶל אָחִי; עָלַי לֵאמֹר לְךָ כִּי אָחִי אֵינֶנּוּ לוֹקֵחַ מִמְּךָ סֵפֶר כָּזֶה, וְאִם אֵינְךָ נוֹתֵן לוֹ סֵפֶר אַחֵר הוּא קוֹצֵף עָלֶיךָ מְאֹד. – בַּקַּיִץ אֲנַחְנוּ לוֹבְשִׁים בְּגָדִים לְבָנִים, וּבַחֹרֶף בְּגָדִים שְׁחוֹרִים. – בְּבֵית הַחוֹלִים יֵשׁ אֲנָשִׁים רַבִּים שְׁבוּרֵי־יָד וּשְׁבוּרֵי־רָגֶל. – מִי הוּא הַנַּעַר קְרוּעַ־הַבֶּגֶד הַהוֹלֵךְ מֵאַחֲרֵינוּ? זֶה בֶּן שְׁכֵנֵנוּ הֶעָנִי, וְכָל אֶחָיו וְאַחְיוֹתָיו הוֹלְכִים קְרוּעֵי־בְגָדִים, מֵאֵין (יַעַן אֲשֶׁר אֵין) כֶּסֶף לַאֲבִיהֶם. – הַמְּנוֹרָה אֲשֶׁר עַל שֻׁלְחָנְךָ שְׁאוּלָה הִיא, לָכֵן עָלֶיךָ לְשָׁמְרָהּ מְאֹד. – הִנְנוּ קוֹצְפִים עֲלֵיכֶם מְאֹד עַל שָׁפְכְכֶם דְּיוֹ עַל סְפָרֵינוּ הַשְּׁאוּלִים לָכֶם. – יוֹשְׁבֵי הַבַּיִת הַקָּטָן הַזֶּה עֲנִיִּים יְדוּעִים הֵם, וְאָבִי שׁוֹלֵחַ לָהֶם כֶּסֶף בִּידֵי אַרְבַּע פְּעָמִים בַּחֹדֶשׁ. – לְמִי נְתוּנִים בְּגָדֶיךָ הַיְשָׁנִים? אֲנִי נוֹתְנָם תָּמִיד לִבְנֵי שְׁכֵנֵנוּ הָעֲנִיִּים, וַאֲנִי עוֹזְרָם גַּם בְּכֶסֶף וּבִסְפָרִים. – הַנַּעֲרָה הָרָעָה הַזֹּאת עוֹמֶדֶת בַּחוּץ, בְּלִי שְׁמֹעַ לְקוֹל אֲחוֹתָהּ הַגְּדוֹלָה הַשּׁוֹלַחְתָּהּ הַחֶדְרָה. – אִם טוֹב הַדָּבָר בְּעֵינֵי מוֹרֵנוּ הִנְנִי לְעָזְרְךָ הַיּוֹם בְּלָמְדֶךָ, אֲבָל אֵינֶנִּי עוֹזֶרְךָ בְּלִי שְׁאֹל אֶת פִּי מוֹרֵנוּ. – הָאִשָּׁה הָעֲגִיָּה הַזֹּאת שׁוֹפֶכֶת אֶת לִבָּהּ לִפְנֵי ה׳ בְּעָמְדָהּ בְּבֵית הַתְּפִלָּה. – לֵב הָרוֹפֵא הַזֶּה טוֹב מְאֹד, וּבְרָפְאוֹ חוֹלִים עֲנִיִּים אֵינֶנּוּ לוֹקֵחַ מֵהֶם כָּסֶף. – מַדּוּעַ אֵינְךָ לוֹבֵשׁ אֶת בִּגְדְּךָ הֶחָדָשׁ? בִּגְדִי הֶחָדָשׁ שָׁמוּר הוּא אִתִּי לְלָבְשׁוֹ בְּיוֹם הֶחָג הַקָּרוֹב. – הַפְּרָחִים הַשְּׁמוּרִים אִתִּי בַּכּוֹסוֹת הָאֵלֶּה, חֶצְיָם לִי וְחֶצְיָם לַאֲחוֹתִי הַקְּטַנָּה. – עַל מִכְתָּבְךָ שָׁפוּךְ דְּיוֹ וְאֵין לְקָרְאוֹ. – אוֹהֲבַי הֵם גַּם אֲהוּבָי. – כָּל הַכִּסְאוֹת אֲשֶׁר בַּחֲדָרַי שְׁבוּרִים, כִּי אָחִי הַקָּטָן שׁוֹבְרָם בְּעָמְדוֹ עֲלֵיהֶם תָּמִיד, לָכֵן אוֹמֶרֶת אִמִּי לְעָנְשׁוֹ. – מַדּוּעַ אֵינְךָ שׁוֹלֵחַ לִי אֶת הַבְּגָדִים הַשְּׁאוּלִים לְךָ

מֵאִתִּי? בְּגָדֶיךָ שְׁלוּחִים לְךָ כְּבָר הַיּוֹם בַּבֹּקֶר וְאַתָּה עוֹדְךָ שׁוֹאֲלָם מִמֶּנִּי! — אַיֵּה בִּנְךָ הַגָּדוֹל? אֵיפֹה הוּא יוֹשֵׁב עַתָּה? הוּא יוֹשֵׁב בְּבֵית דּוֹדוֹ בָּעִיר הָרְחוֹקָה — . אִם כֵּן אֵיפֹא, הִנְנִי לִכְתֹּב לוֹ הַיּוֹם מִכְתָּב, כִּי דָבָר לִי אֵלָיו. —

43.

Сегодня сильная буря (=большой вѣтеръ) искореняющая деревья; (и) также въ нашемъ саду искоренены 2 высокихъ дерева.—Дѣти нашего бѣднаго сосѣда одѣты въ разорванныя платья.— А почему ты не даешь имъ твоихъ старыхъ платьевъ? Я ихъ отдаю имъ отъ (ב־) всего (моего) сердца, но они не берутъ ихъ, говоря, что ихъ разорванныя платья лучше въ ихъ глазахъ чѣмъ прекрасныя платья которыя даны имъ (отъ) другими людьми.—Наказанныя дѣти лежатъ на своихъ кроватяхъ и кричатъ и говорятъ, что они больны (своей) головою; правда ли это? Нѣтъ, они здоровы; но сердясь на свою старшую сестру, наказывающую ихъ всегда, они кричатъ изо (ב) всей (своей) силы.— Я иду сегодня въ далекій путь, потому я прошу тебя прислать мнѣ платье которое я тебѣ одолжилъ (=одолженное тебѣ отъ меня).— Щеки этого мальчика и его руки и (его) уши красны, потому что онъ стоитъ на улицѣ въ такой холодный день, съ (מ) утра до сихъ поръ (=теперь) не надѣвая теплой одежды.—Я долженъ писать теперь много писемъ и не имѣю чѣмъ писать, ибо всѣ чернила вылиты.—Вода вылита, теперь нѣтъ стакана воды во всемъ нашемъ домѣ.— Мы приглашены (званы) къ нашей тетѣ сегодня вечеромъ (בערב), ибо сегодня большой праздникъ въ ея домѣ, такъ какъ (ב־) она посылаетъ своего сына сегодня въ первый разъ въ школу; она говоритъ, что этотъ день есть прекраснѣйшій изъ всѣхъ дней ея жизни.— Эта дѣвочка любимица ея родителей, а также всѣ знающіе ее очень любятъ ее за (על) ея доброе сердце, и за то что она помогаетъ своимъ бѣднымъ подругамъ деньгами и книгами.—

הייטע איסט איין גראָסער ווינד, דער בוימע ענטוואורצעלט (עקר); אויך אין אונזערעם גאַרטען זינד 2 האָהע בוימע ענטוואורצעלט. — דיע קינדער אונזערעס אַרמען

נאַכבאַרס זינד אַנגעקליידעט צערריססענע קליידער. — אונד וואַרום גיעבסט דוא איהנען ניכט דיינע אַלטען קליידער? איך געבע זיע איהנען זעהר גערנע (= מיט מיינעם גאַנצען הערצען), אַבער זיע נעהמען זיע ניכט, אינדעם זיע זאַגען, דאַסס איהרע צערריססענען קליידער געפאַללען איהנען בעססער (= זינד אין איהרען אויגען בעססער) אַלס שאָנע קליידער דיע איהנען געגעבען זינד פאָן אַנדערען מענשען. — דיע בעשטראַפטען קינדער ליעגען אויף איהרען בעטטען אונד שרייען אונד זאַגען, דאַסס זיע קאָפפשמערצען האַבען; איסט'ס וואַהר? ניין; זיע זינד וואָהל, אַבער דאַ זיא באָזע זינד (ב—) אויף איהרע גראָסע שוועסטער וועלכע זיע בעשטראָפט איממער, שרייען זיע מיט איהרער גאַנצען קראַפט. — איך געהע הייטע אין איינען וויטען וועג, דעסוועגען ביטטע איך דיך מיר צו שיקען דאַס קלייד וועלכעס איך דיר געליעהען האַבע (= דאַס געליעהענע דיר פאָן מיר). — דיע וואַנגען דיעזעס קנאַבען אונד זיינע האָנדע אונד אָהרען זינד ראָטה, וויל ער שטעהט דרויסען אין איינעם זאָלכען קאַלטען טאַג, פאָם מאָרגען ביס יעטצט, אָהנע איין וואַרמעס קלייד אַנצוציעהען. — איך מוס יעצט פיעלע בריעפע שרייבען, אונד איך האַבע ניכט וואָמיט צו שרייבען, דען דיע גאַנצע טינטע איסט אויסגעגאָסען. — דאַס וואַססער איסט אויסגעגאָסען, יעצט איסט קיין גלאַס וואַססער אין אונזערעם גאַנצען הויזע. — וויר זינד געלאַדען (= גערופען) צו אונזערער טאַנטע, הייטע אַבענד (בערב), דען עס איסט הייטע איין גראָסעס פעסט (פייערטאַג) אין איהרעם הויזע, אינדעם זיע הייטע איהרען זאָהן צום ערסטען מאַלע צור שולע שיקט; זיע זאַגט, דאַסס דיעזער טאַג איסט דער שאָנסטע אין דען טאַגען איהרעס לעבענס. — דיעזעס מאָרכען איסט דער ליעבלינג (= געליעבטע) איהרער עלטערן, אונד אויך אללע דיע זיע קעננען (איהרע קעננער) ליעבען זיע זעהר, וועגען (על) איהרעס גוטען הערצענס, אונד וויל זיע הילפט איהרען אַרמען פריינדיננען מיט געלד אונד מיט ביכערן. —

44.

Я писалъ	איך האַבע געשריעבען (איך שריעב)	כָּתַב-תִּי.
Ты писалъ	דוא האַסט געשריעבען	כָּתַב-תָּ.
Ты писала	דוא (ווי) האַסט געשריעבען	כָּתַב-תְּ.
Онъ писалъ	ער האַט געשריעבען	כָּתַב.
Она писала	זיע האַט געשריעבען	כָּתְבָ-ה.
Мы писали	וויר האַבען געשריעבען	כָּתַב-נוּ.

כְּתַבְ־תֶּם, כְּתַבְ־תֶּן.	איהר האָבט געשריעבען	Вы писали
כָּתְב־וּ.	זיא האָבען געשריעבען	Они, онѣ писали
לוּ אָהַבְתָּ (אֲהַבְתֶּם) אוֹתִי,	האָטטעסט דוא (האָטטעט איהר) מיך געליעבט,	Еслибъ ты (вы) любилъ (любили) меня,
כִּי עַתָּה עֲזַרְתָּ (עֲזַרְתֶּם) אוֹתִי.	זאָ ווירדעסט דוא (ווירדעט איהר) מיך העלפען	Тогда бы ты (вы) помогъ (помогли) меня
לוּלֵי (לוּלֵא) שָׁלְחוּ לָנוּ אֶת הַסֵּפֶר,	האָטטען זיא אונז ניכט געשיקט דאַס בוך,	Еслибъ они не прислали намъ книги,
כִּי עַתָּה קָצַפְנוּ עֲלֵיהֶם.	זאָ וואָרען וויר אויף זיא בּאָזע	Тогда бы мы сердились на нихъ
לוּ כָּתַבְתָּ אֵלַי,	האָטטעסט דוא מיר געשריעבען	Еслибъ ты писалъ мнѣ,
כִּי עַתָּה לֹא קָצַפְתִּי עָלֶיךָ.	זאָ וואָרע איך אויף דיך ניכט בּאָזע	То я не сердился бы на тебя
כַּאֲשֶׁר.	זאָ וויא; אַלס	Какъ, когда
כַּאֲשֶׁר כָּתַבְתִּי.	זאָ וויא איך שריעב	Какъ я писалъ
כַּאֲשֶׁר כָּתַבְתִּי.	אַלס איך שריעב	Когда я писалъ
[שָׁמַעַתְּ.	דוא (ווי.) האַסט געהאָרט	[Ты слышала
[לָקַחַתְּ.	דוא (ווי.) האַסט גענאָממען	[Ты взяла
הֲלֹא	דענן ניכט? דאָך	Нужели не? вѣдь
הֲלֹא יָדַעְתָּ?	האַסט דוא דענן ניכט געוואוסט?	Развѣ ты не зналъ?
הֲלֹא אָמַרְתִּי לָךְ.	איך האַבע דיר דאָך געזאַגט	Вѣдь я тебѣ сказалъ
הֲלָמַדְתָּ? הֲלְמַדְתֶּם?	האַסט דוא (האַבט איהר) געלערנט?	Учился ли ты? Учились ли вы?
אֶתְמוֹל.	געסטערן	Вчера
אָז.	דאַנן	Тогда
מֵאָז (כִּן אָז).	זייט דאַנן (זייטדעם)	Съ того времени (какъ)
לֶחֶם (לַחְמִי).	בראָד, שפייזע	Хлѣбъ, пища
חָשַׁב.	דענקען, בעאַבזיכטיגען	Думать, расчитывать

בִּשְׁמֹעַ רְאוּבֵן אֶת הַדָּבָר הַזֶּה, צָעַק בְּקוֹל גָּדוֹל.	אַלס ראובן דיזע זאַכע האָרטע, שריע ער מיט לויטער שטיממע Услышавъ это дѣло, Рувимъ закричалъ громкимъ голосомъ
בְּכָתְבִי (כְּעֵת כָּתְבִי) אֶת הַמִּכְתָּב, שָׁפַכְתִּי אֶת הַדְּיוֹ.	אַלס איך דען בריעף שריעב, נאָס איך דיע טינטע אויס Пишучи письмо, я пролилъ чернила
אַחֲרֵי כָתְבִי. אַחֲרֵי אֲשֶׁר כָּתַבְתִּי.	נאַך מיינעם שרייבען (נאַכדעם איך געשריעבען האַבע) Написавъ= (послѣ того какъ я писалъ)
לִפְנֵי.	בעפֿאָר Прежде чѣмъ
לִפְנֵי כָתְבִי.	בעפֿאָר איך געשריעבען האַבע Прежде чѣмъ я написалъ
שׁוֹנֶה (שׁוֹנָה, ־ִים, ־וֹת	פֿערשיעדען Разный

א) העבר איננו צריך למִלות הגוף: אֲנִי, אַתָּה וכו׳, וסמָני הגוף נוספים מאחרי הפעַל: ־תִּי במקום אֲנִי, ־תָּ במקום אַתָּה וכו׳ (רק לנסתר אין סימן, כי רבים הם והגושא נזכר המיד במאמר).

ב) האות הראשונה של פעל עבר נקודה קמץ בכל הגופים, מלבד לנוכחים רבים ורבות, אשר בהם יבוא שוא תחת הקמץ [שְׁמַרְתֶּם–תֶּן], או חטף פתח אם היא מאותיות אהח״ע [אֲהַבְתֶּם, עֲמַדְתֶּם, הֲלַכְתֶּם, חֲשַׁבְתֶּם]

ג) אם אות הפעל האחרונה היא ח׳ או ע׳, אז יבוא בנוכחת פַּתח במקום השוא [יָדַעַתְּ, לָקַחַתְּ].

ד) בשפת עֵבֶר אֵין דרך התנאי (קאניונקטיוו, Сослагательный) הנמצא בלשון אשכנז; וכשנצרך לסַמֵּן את הדרך הזה משתמשים בדרך העבר, בצירוף מלות לוּ — כִּי עַתָּה, אִי לוּלֵא (לוּלֵי) — כִּי עַתָּה (כמו שיאמר הרוסי Еслибъ — то бы).

ה) המקור עם הב׳ (בִּשְׁמֹר, בְּשָׁמְרִי וכו׳) מצטרף גם אל העבר, ואז יש לו הוראת עָבר. לכן למַען דעת את הוראת המקור עם ב׳, צריך לראות את הפעל הקודם לו או ההולך אחריו: אם הוא בבינוני אז גם המקור הוראתו בינוני, ואם הוא בעבר אז גם המקור בהוראת עבר. למשל: בְּכָתְבִי אֶת הַמִּכְתָּב אֲנִי שׁוֹפֵךְ דְּיוֹ (הרי שניהם בבינוני). אבל „בְּכָתְבִי אֶת הַמִּכְתָּב שָׁפַכְתִּי דְיוֹ" (הרי שניהם בעבר). וכידוע כן גם דין ה причастіе בשפת רוסיא. — (ואולם במקום המקור יוכל להֵאָמֵר בעבר גם „כַּאֲשֶׁר —"; למשל „אֲנִי כָתַבְתִּי מִכְתָּב כַּאֲשֶׁר לָמַד אָחִי אֶת לְקָחוֹ" = בִּלְמוֹד אָחִי אֶת לִקְחוֹ כָּתַבְתִּי מִכְתָּב). —

ו) בעבר הנגינה מלעיל בגופי, ־תִי, ־תָ, ־נוּ; וביתר הגופים הנגינה מלרע. —

מִי עָקַר אֶת הַפְּרָחִים מִגַּנֵּנוּ? אֲנִי עֲקַרְתִּי אוֹתָם, כִּי הָשַׁבְתִּי לְשָׁלְחָם אֶל רֵעַי. — לָמָּה שָׁבַרְתָּ אֶת הַכּוֹס? לֹא אֲנִי שְׁבַרְתִּי אוֹתָהּ, כִּי אִם אֲחוֹתִי שָׁבְרָה

אוֹתָהּ, אֲבָל אֵין לְעָנְשָׁהּ עַל זֹאת, כִּי עוֹדֶנָּה קְטַנָּה מְאֹד. — הֲלֹא יָדַעַתְּ, רְעוּתִי, כִּי הַסֵּפֶר אֲשֶׁר שָׁלַחְתִּי לָךְ שָׁאוּל הוּא לִי מֵאֵת דּוֹדָתִי, וְלָמָּה שָׁפַכְתְּ עָלָיו דְּיוֹ? אַחַי הַקְּטַנִּים שָׁפְכוּ עָלָיו דְּיוֹ בְּכָתְבָם בְּחֶדְרִי, כַּאֲשֶׁר עָמַדְתִּי בַחוּץ, אַךְ אָנֹכִי לֹא שָׁפַכְתִּי עָלָיו דְּיוֹ, כִּי יוֹדַעַת אֲנִי לִשְׁמֹר סֵפֶר שָׁאוּל. — לוּ יָדַעְנוּ כִּי חוֹלִים אַתֶּם, כִּי עַתָּה הָלַכְנוּ עוֹד אֶתְמוֹל לִשְׁאֹל לִשְׁלוֹמְכֶם. — לוּלֵא קְרַעְתֶּם אֶת הַסֵּפֶר, כִּי עַתָּה לֹא עָנְשׁוּ אֶתְכֶם אֲבוֹתֵיכֶם. — אַחֲרֵי אָכְלִי אֶת לַחְמִי יָשַׁבְתִּי אֶל הַשֻּׁלְחָן לִלְמֹד אֶת לִקְחִי; אַךְ לִפְנֵי אָכְלִי אֵין בִּי כֹחַ לִלְמֹד. — הַשְׁלַחְתֶּם אֶת בִּגְדֵיכֶם הַיְשָׁנִים אֶל שְׁכֵנֵינוּ הָעֲנִיִּים, כַּאֲשֶׁר אָמַר לָכֶם אֲבִיכֶם? שְׁלַחְנוּ אוֹתָם לָהֶם עוֹד בְּיוֹם אֶתְמוֹל, אַךְ אַחֲרֵי שָׁלַחְנוּ אוֹתָם, שָׁמַעְנוּ כִּי גַם בְּנֵי דוֹדֵנוּ, שָׁלְחוּ לָהֶם אֶת בִּגְדֵיהֶם. — בָּעֵת אֲשֶׁר יָשַׁבְנוּ בְגַן־דּוֹדֵנוּ עָמְדוּ רֵעֵינוּ עַל הָהָר אֲשֶׁר מֵאַחֲרָיו, — הֲלֹא יְדַעְתֶּם כִּי הַיּוֹם קַר מְאֹד, וְלָמָּה הֲלַכְתֶּם הַחוּצָה מִבְּלִי לִבֹּשׁ בְּגָדִים חַמִּים? בְּגָדֵינוּ הַחַמִּים קְרוּעִים הֵם, לָכֵן לֹא לְבַשְׁנוּ אוֹתָם. — רֵעַי הָאֲהוּבִים! מַדּוּעַ לֹא שְׁלַחְתֶּם אֵלַי אֶתְמוֹל אֶת הַסְּפָרִים, כַּאֲשֶׁר אֲמַרְתֶּם? חָשַׁבְנוּ לְשָׁלְחָם לְךָ אֶתְמוֹל, כִּי אָמַרְנוּ לִשְׁאָלָם מֵאֵת בְּנֵי שְׁכֵנֵנוּ, וְלוּ נָתְנוּ הֵם לָנוּ אֶת סִפְרֵיהֶם, כִּי עַתָּה שָׁלַחְנוּ אוֹתָם לְךָ, אֲבָל הֵם קוֹצְפִים עָלֶיךָ עַל אֲשֶׁר לֹא עָזַרְתָּ לָהֶם בְּלָמְדָם אֶת לִקְחָם, לָכֵן לֹא נָתְנוּ לָנוּ אֶת הַסְּפָרִים. — הִנְנִי לִקְרֹא בְאָזְנֵיכֶם אֶת מִכְתַּב אָחִי הַקָּטָן מִיּוֹם אֶתְמוֹל; וְאֵלֶּה הַדְּבָרִים הַכְּתוּבִים בּוֹ: אָחִי הַיָּקָר! פָּרַת־אֲחוֹתִי הַשְּׁחוֹרָה אֵינֶנָּה עוֹד חוֹלָה, וְהִיא עוֹמֶדֶת עַתָּה בַּשָּׂדֶה. גַּם לַאֲחוֹתִי שָׁלוֹם עַתָּה, מֵעֵת אֲשֶׁר עָקַר הָרוֹפֵא אֶת שִׁנָּהּ הָרָעָה. הִיא לֹא צָעֲקָה אָז, כַּאֲשֶׁר כָּתַבְתִּי לְךָ בַּפַּעַם הָאַחֲרוֹנָה. רֵעִי יְהוּדָה קוֹצֵף עָלֶיךָ עַל אֲשֶׁר לֹא כָתַבְתָּ לוֹ מִכְתָּב, כִּי הוּא כָּתַב לְךָ מִכְתָּב אָרוֹךְ, זֶה שִׁשָּׁה יָמִים. כְּבָר כָּתַבְתִּי לְךָ כִּי מִלְּבַד שְׂפַת עֵבֶר אֵינֶנִּי לוֹמֵד פֹּה דָּבָר, אַךְ הַיּוֹם אָמְרָה לִי אֲחוֹתִי, כִּי הִיא לְקַחַת לִי עוֹד מוֹרֶה, וְכַאֲשֶׁר שְׁאַלְתִּי אוֹתָהּ לָמָּה לִי עוֹד מוֹרֶה? אָמְרָה כִּי עָלַי לִלְמֹד מֵעַתָּה גַּם לְשׁוֹן אַרְצֵנוּ וְעוֹד דְּבָרִים רַבִּים. אִם כֵּן, חָשַׁבְתִּי בְּלִבִּי, לֹא טוֹב לִי עַתָּה פֹּה מֵאֲשֶׁר בְּבֵיתֵנוּ. הֲגַם אַתָּה חוֹשֵׁב כֵּן? בַּפַּעַם הַזֹּאת אֵינֶנִּי כוֹתֵב לְךָ הַרְבֵּה, כִּי עָיֵף אֲנִי מְאֹד, כִּי הָלַכְתִּי בַחוּץ מִן הַבֹּקֶר וְעַד עָתָּה. הֲיָדַעְתָּ כִּי יֵשׁ אוֹכְלֵי־אָדָם בַּאֲרָצוֹת רְחוֹקוֹת? הַיּוֹם שָׁמַעְתִּי אֶת הַדָּבָר הַזֶּה מִפִּי רֵעִי וְגַם אֲחוֹתִי אוֹמֶרֶת כִּי אֱמֶת הַדָּבָר. מָה רַע לֵב אֲנָשִׁים כָּאֵלֶּה! אֲבָל הַאֵין לָהֶם לֶחֶם אוֹ תַּפּוּחִים? הַפְּרָחִים הַשְּׁלוּחִים לְךָ בְּמִכְתָּבִי זֶה, פִּרְחֵי גַנֵּנוּ הֵם, אֲשֶׁר עָקַרְנוּ אֲנִי וְרֵעִי. עַתָּה אֵין לִי עוֹד מַה לִּכְתֹּב לָךְ. הֲשָׁלוֹם לַאֲבוֹתֵינוּ? הֲשָׁלוֹם לַחֲבֵרַי? אֲחוֹתִי

וְאִישָׁה שָׁלְחוּ לָכֶם אֶתְמוֹל מִכְתָּב קָצָר. בִּגְדֵי הֶחָדָשׁ אֲשֶׁר שְׁלַחְתֶּם לִי, זֶה חֲמִשָּׁה שָׁבוּעוֹת, כְּבָר קָרוּעַ הוּא, וַאֲחוֹתִי אוֹמֶרֶת כִּי אֲנִי קוֹרֵעַ אֶת בְּגָדַי, יַעַן אֲשֶׁר אֲנִי יוֹשֵׁב תָּמִיד עַל הָעֵצִים הַגְּבוֹהִים. הַעוֹדְךָ אוֹהֵב לַעֲמֹד עַל רֹאשְׁךָ? רֵעִי יוֹדֵעַ לִקְרֹא בְּקוֹלוֹת שׁוֹנִים, כְּקוֹל הַסּוּס, כְּקוֹל הַפָּרָה, וְגַם כְּקוֹל הַחֲמוֹר. שָׁלוֹם לְכֻלְּכֶם מֵאֵת אָחִיךָ הָאוֹהֶבְךָ מְאֹד שְׁלֹמֹה. — אֵיפֹה יְשַׁבְתֶּם אֶתְמוֹל בְּכָתְבֵנוּ מִכְתָּבִים לְדוֹדֵינוּ? אֲנַחְנוּ יָשַׁבְנוּ אָז בְּחֶדְרֵנוּ וְלָמַדְנוּ אֶת לִקְחֵנוּ. — אָנָה שָׁלַח הַמּוֹרֶה אֶת תַּלְמִידוֹ? הוּא שָׁלַח אוֹתוֹ הַבַּיְתָה, כִּי חוֹלֶה הוּא. —

45.

Куда ты шелъ вчера съ твоей сестрой? Я шелъ съ ней къ нашей тетѣ, ибо мы слыхали, что она послала (чтобы звать) за (ל) врачемъ, потому мы думали, что она нездорова; но она не больна.— А почему же (אפוא) она звала (ל) врача? Мы[2] тоже[1] спросили ее объ этомъ (כדבר הזה) и она сказала намъ, что она просила (отъ) доктора прислать ей книгу, которую онъ взялъ у нея въ вторникъ (ביום השלישי).— Въ эту ночь буря[2] сломала[1] нѣсколько деревьевъ въ садахъ нашего города; также въ саду нашего сосѣда лежали на землѣ сегодня утромъ (בבקר) 2 вырваныхъ [съ корнемъ] деревья.—Моя любимая подруга! почему ты[2] не[1] прислала[2] мнѣ бѣлыхъ цвѣтовъ, какъ ты сказала? Я расчитывала прислать ихъ тебѣ, но моя подруга Миріамъ (מרים), которая сидѣла вчра въ моей комнатѣ когда (ב־) я училась, взяла мои цвѣты, не спрашивая меня, и поэтому нѣтъ у меня теперь цвѣтовъ, чтобы послать тебѣ.— Вы трое[2] сидѣли[1] на этомъ маленькомъ стулѣ, потому вы сломали его, и моя мать сердилась на меня, говоря, что я сломалъ его.— Еслибъ вы прислали намъ деньги своевременно (=въ его время) то мы помогли бы ими (בו) бѣдной женщинѣ, но вы не слушались насъ (=не слушали къ нашему голосу) и вы даете намъ деньги послѣ 4 недѣль, а теперь женщина уже (давно) ушла (הלך) отсюда (מזה).— Вѣдь ты знала, моя дочь, что твое старое платье разорвано, а почему ты надѣла его сегодня? Надѣвая его я[2] не[1] знала[2] что оно разорвано, и еслибъ я знала это (זאת), то

я взяла бы другое платье.— Ты лучшій изъ всѣхъ 17 учениковъ, которые учатся въ нашей школѣ.— Евреи сидѣли въ ихъ странѣ около (כ־) тысячи (и) 300 лѣтъ.— Сколько дней вы шли (т. е. ѣхали) отъ вашего города до этого мѣста? Мы шли 3 дня и 3 ночи, ибо путь очень длиненъ (=многій).

וואהין גינגסט דוא געסטערן מיט דיינער שוועסטער? איך גינג מיט איהר צו אונזערער טאנטע, דענן וויר האבען געהארט, דאסס זיע האט געשיקט (צו) רופען דען (ל) ארצט, דעסוועגען האבען וויר געדאכט, דאסס זיע ניכט וואהל איסט; אבער זיע איכט ניכט קראנק. — אונדווארום אלזא (אפוא) האט זיע גערופען דען (ל) ארצט? אויך וויר האבען זיע דאסזעלבע (כדבר הזה) געפראגט, אונד זיע האט אונס געזאגט, דאסס זיע האט געבעטען דען ארצט איהר צו שיקען דאס בוך, וועלכעס ער פאן איהר גענאממען האט אם דיענסטאג (=ביום השלישי). — אין דיעזער נאכט האט דער ווינד צערבראכען איינינע בוימע אין דען גארטען אונזערער שטאדט; אויך אין דעם גארטען אונזערעס נאכבארס לאגען היטע מארגען (בבקר) 2 ענטוואורצעלטע בוימע (אויף דער ערדע). — מיינע געליעבטע פריינדין! ווארום האסט דוא מיר ניכט געשיקט דיע וויסען בלומען, וויע דוא געזאגט האסט? איך דאכטע זיע דיר צו שיקען, אבער מיינע פריינדין מרים, וועלכע געסטערן אין מיינעם צימממער זאס, אלס איך לערנטע (ב—), האט גענאממען מיינע בלומען אהנע מיך צו פראגען, אונד דעסוועגען האבע איך יעצט קיינע בלומען דיר צו שיקען. — איהר זייד (איהר) אללע דרייא געזעססען אויף דיעזעם קליינען שטוהל, דעסוועגען האבט איהר איהן צערבראכען, אונד מיינע מוטטער האט זיך געארגערט (קצף) אויף מיך, אינדעם זיע זאגטע, דאסס איך איהן צערבראכען האבע. — האטטעט איהר אונס געשיקט דאס געלד צור צייט (=אין זיינער צייט), זא האטטען וויר דאמיט (בו) געהאלפען דער ארמען פרויא, אבער איהר האבט אונס ניכט געפאלגט (=ניכט געהארט צו אונזערער שטיממע), אונד איהר גיעבט אונס דאס געלד נאך 4 וואכען, אונד יעצט איסט דיע פרויא שאן (לאנגסט) וועגגעגאנגען (הלך) פאן היער (מזה). — דוא וואוסטעסט דאך מיינע טאכטער, דאסס דיין אלטעס קלייד צעררייססען איסט, אונד ווארום האסט דוא עס (=איהן) היטע אנגעצאגען? אלס (ב—) איך עס אנצאג וואוסטע איך ניכט, דאסס עס צעררייססען איסט, אונד האטטע איך עס (זאת) געוואוסט, זא האטטע איך איין אנדערעס קלייד גענאממען. — דוא ביסט דער בעסטע אונטער אללען 17 שילערן וועלכע אין אונזערער שולע לערנען. — דיע יודען זאסען אין איהרעם לאנדע אונגעפאהר (כ—) טויזענד אונד 300 יאהרע. — וויעפיעל טאגע זייד איהר געגאנגען

ד. ה. געריזט) פֿאָן אייערער שטאַדט ביז צו דיעזעם אָרט? וויר זינד 3 טאַגע אונד 3 באָכטע געגאַנגען, דענן דער וועג איסט זעהר לאנג (=פִּיעל).

46.

(שָׁמַרְתִּי), שְׁמַרְתִּי-ךָ — איך היטעטע דיך — Я берегъ тебя
(=שְׁמַרְתִּי אוֹתְךָ).

שְׁמַרְתִּי-ךְ, (שָׁמַרְתִּי אוֹתָךְ); שְׁמַרְתִּי-ו, -תִּי-הוּ (שָׁמַרְתִּי אותו), שְׁמַרְתִּי-הָ (שָׁמַרְתִּי אוֹתָהּ); שְׁמַרְתִּי-כֶם, -כֶן (שָׁמַרְתִּי אֶתְכֶם, -כֶן); שְׁמַרְתִּי-ם, -תִּי-ן (שָׁמַרְתִּי אוֹתָם, אוֹתָן).

(שָׁמַרְתָּ), שְׁמַרְתַּ-נִי — דוּא היטעטעסט מיך — Ты берегъ меня
(=שָׁמַרְתָּ אוֹתִי).

שְׁמַרְתּ-וֹ, שְׁמַרְתָּ-הּ (שָׁמַרְתָּ אותו, אוֹתָהּ); שְׁמַרְתָּ-נוּ (שָׁמַרְתָּ אוֹתָנוּ); שְׁמַרְתָּ-ם, -תָּ-ן (שָׁמַרְתָּ אוֹתָם, אוֹתָן).

(שָׁמַרְתְּ), שְׁמַרְתִּ-נִי — דוּא (ווּ.) היטעטעסט מיך — Ты берегла меня
(=שָׁמַרְתְּ אוֹתִי).

שְׁמַרְתִּ-יו (גם שְׁמַרְתִּיהוּ), שְׁמַרְתִּ-יהָ (שָׁמַרְתְּ אותו, אוֹתָהּ); שְׁמַרְתִּ-ינוּ (שָׁמַרְתְּ אוֹתָנוּ); שְׁמַרְתִּ-ים, -תִּ-ין (שָׁמַרְתְּ אוֹתָם, אוֹתָן).

(שָׁמַר), שְׁמָרַ-נִי — ער היטעטע מיך — Онъ берегъ меня
(=שָׁמַר אוֹתִי).

שְׁמָרְ-ךָ, (שְׁמָרֶךָּ), שְׁמָרֵ-ךְ, (שָׁמַר אוֹתְךָ, אוֹתָךְ); שְׁמָר-וֹ, שְׁמָרָ-הּ (שָׁמַר אותו אוֹתָהּ); שְׁמָרָ-נוּ (שָׁמַר אוֹתָנוּ), שְׁמַרְ-כֶם, -כֶן (שָׁמַר אֶתְכֶם, -כֶן); שְׁמָרָ-ם -רָ-ן (שָׁמַר אוֹתָם, אוֹתָן).

(שָׁמְרָה), שְׁמָרַתְ-נִי — זיע היטעטע מיך — Она берегла меня
(=שָׁמְרָה אוֹתִי).

שְׁמָרַתְ-ךָ, שְׁמָרָתֶ-ךְ (שָׁמְרָה אוֹתְךָ, אוֹתָךְ): שְׁמָרַתּ-וּ, -רַתְ-הוּ, שְׁמָרַתָּ-הּ (שָׁמְרָה אותו, אוֹתָהּ); שְׁמָרַתְ-נוּ (שָׁמְרָה אוֹתָנוּ), שְׁמָרַתְ-כֶם (או: שְׁמַרְתְּ-כֶם) -כֶן (שָׁמְרָה אֶתְכֶם, -כֶן); שְׁמָרָתַ-ם, -תַ-ן (שָׁמְרָה אוֹתָם, אוֹתָן).

[שְׁמַרְנוּ], שְׁמַרְנוּ-ךָ, וויר האַבען דיך געהיטעט — Мы берегли тебя
שְׁמַרְנוּ-ךְ, [שְׁמַרְנוּ אוֹתָךְ, אוֹתָךְ].

שְׁמַרְנוּ-הוּ, שְׁמַרְנוּ-הָ (שְׁמַרְנוּ אוֹתוֹ, אוֹתָהּ); שְׁמַרְנוּ-כֶם, ־כֶן (שְׁמַרְנוּ אֶתְכֶם, ־כֶן); שְׁמַרְנוּ-ם, שְׁמַרְנוּ-ן (שְׁמַרְנוּ אוֹתָם, אוֹתָן).

[שְׁמַרְתֶּם, ־תֶּן], שְׁמַרְתֻּ-נִי איהר האַבט מיך געהיטעט — Вы берегли меня
[=שְׁמַרְתֶּם, ־תֶּן אוֹתִי].

שְׁמַרְתֻּ-הוּ, שְׁמַרְתֻּ-הָ (שְׁמַרְתֶּם אוֹתוֹ, אוֹתָהּ); שְׁמַרְתֻּ-נוּ, (שְׁמַרְתֶּם אוֹתָנוּ)
שְׁמַרְתֻּ-ם, ־תֻּ-ן; (שְׁמַרְתֶּם אוֹתָם, אוֹתָן).

[שָׁמְרוּ], שְׁמָרוּ-נִי זיע האַבען מיך געהיטעט — Они берегли меня
(=שָׁמְרוּ אוֹתִי).

שְׁמָרוּ-ךָ, שְׁמָרוּ-ךְ (שָׁמְרוּ אוֹתְךָ, אוֹתָךְ); שְׁמָרוּ-הוּ, שְׁמָרוּ-הָ (שָׁמְרוּ אוֹתוֹ, אוֹתָהּ); שְׁמָרוּ-נוּ (שָׁמְרוּ אוֹתָנוּ); שְׁמָרוּ-כֶם (או: שְׁמָרוּ-כֶם), ־כֶן (שָׁמְרוּ אֶתְכֶם, ־כֶן); שְׁמָרוּ-ם, ־רוּ-ן (שָׁמְרוּ אוֹתָם, ־תָן).

שְׁאֵרִית, נ׳. רעסט — Остатокъ

א) כל פעל יוצא מקבל בעבר כנויים, המורים על יחס הפעול (במקום אותי, אותך, וכו׳). הכנויים דומים לכנויי השמות, רק שבגוף הראשון (במקום אותי) יבא ־נִי תחת ־ִי (כמו במקור עם הל׳). — ובבוא העבר עם הכנויים יפול הקמץ אשר באות הראשונה ותחתיו יבוא שוא (שָׁמַרְתִּי, שְׁמַרְתִּיךָ).

ב) עבר נקבה נסתרת (שָׁמְרָה) כשיבוא עם הכנויים יחליף את הה״א בתי״ו (שָׁמְרָה, שְׁמָרַתְנִי). —

ג) נכח נקבה, כשיבוא עם הכנויים (זולת כנוי מד״ב) ישים חירק עם יו״ד לפני הכנויים (שָׁמַרְתְּ: שְׁמַרְתִּיהוּ; שְׁמַרְתִּינוּ; שְׁמַרְתִּים; ובכנוי מדבר חסר יו״ד: שְׁמַרְתִּנִי. ולכן דומה נכח נקבה אל מדבר בעדו, (כמו שְׁמַרְתִּים), ורק לפי הענין יש לראות אם נכחת היא או מ״ב.

ד) בנסתר יחיד, יחידה ורבים, נעתקות הנקודות מאות לאות (שָׁמַר: שְׁמָרַנִי; שָׁמְרָה: שְׁמָרַתְנִי. שָׁמְרוּ: שְׁמָרוּנִי).

ה) בנכחים רבים ורבות יפול המ״ם והנו״ן, ובמקום־תֶּם, תֶּן יבוא־תֻ עם הכנויים (שְׁמַרְתֶּם: שְׁמַרְתֻּנִי).

ו) הגופים אשר סמנם בעבר אות ו׳ בסוף המלה, כשיבאו עם כנוי נסתר, יבא הכנוי ־הוּ תחת ו, כדי להקל על המבטא (שמרנוהו במקום שמרנוו).

ז) הכנוי ־ָה הבא במקום אוֹתָהּ יבא במפיק (־ָהּ). זולת כשהפעל הוא „נסתרת" אז יבא כנוי הפעולה ־ָה בלי מפיק).

הַכִּסֵּא אֲשֶׁר בְּחֶדְרְךָ שָׁבוּר הוּא; מִי שְׁבָרוֹ? אֲנִי לֹא שְׁבַרְתִּיו, כִּי אֲחוֹתִי הַקְּטַנָּה שְׁבָרַתְהוּ. — כָּל הַתַּפּוּחִים אֲשֶׁר שָׁלַח לִי בֶּן־שְׁכֵנֵנוּ אֲכוּלִים הֵם; כִּי

אֲכָלָם ? רֵעֵי־אָחִיךָ, אֲשֶׁר יָשְׁבוּ בַּבֹּקֶר בְּחֶדְרֶךָ, אֲכָלוּם. — לוּ עֲזַרְתַּנִי בְּלִמּוּדִי,
כִּי עַתָּה אֲהַבְתִּיךָ מְאֹד. — חָשַׁבְתִּי לְעָזְרֶךָ, אֲבָל הַמּוֹרֶה קוֹצֵף עַל תַּלְמִידָיו
הָעוֹזְרִים אִישׁ אֶת רֵעֵהוּ בְּלָמְדָם, וּכְבָר עֲנָשַׁנִי יַעַן אֲשֶׁר עֲזַרְתִּיךָ בַּחֹדֶשׁ הָאַחֲרוֹן. —
בִּתִּי הַיְקָרָה, הֲשָׁלַחַתְּ אֶת מְנוֹרַת הַכֶּסֶף לְדוֹדָתֵךְ. כַּאֲשֶׁר אָמַרְתִּי לָךְ הַיּוֹם בַּבֹּקֶר ?
וּבְיַד מִי שְׁלַחְתִּיהָ ? לִפְנֵי שָׁעָה שְׁלַחְתִּיהָ בְּיַד שִׁפְחָתֵנוּ. — רְעוּתִי הַטּוֹבָה,
אֶתְמוֹל שְׁאַלְתִּי מִמֵּךְ לִשְׁלוֹחַ לִי פְּרָחִים מִגַּנְּכֶם, אֲבָל עוֹד לֹא שְׁלַחְתִּים. — לֹא
שְׁלַחְתִּים יַעַן כִּי אֵין עוֹד פְּרָחִים בְּגַנֵּנוּ, כִּי בְּנוֹת שְׁכֵנֵנוּ עֲקָרוּם. — אַיֵּה סִפְרִי
הֶחָדָשׁ ? הַאַתֶּם לְקַחְתֶּהוּ ? אֲנַחְנוּ לֹא לְקַחְנוּהוּ, כִּי אֲחִיוֹתֶיךָ הַקְּטַנּוֹת לְקָחוּהוּ
לִקְרֹאוֹ. — אֲחִיוֹתַי הַקְּטַנּוֹת אֵינָן לוֹקְחוֹת סְפָרִים לְקָרְאָם כִּי אִם לְקָרְעָם,
וְאִמֵּנוּ כְּבָר עֲנָשָׁתַן פְּעָמִים רַבּוֹת עַל זֶה. — אֲבָל לוּ שָׁמַרְתָּ אֶת סְפָרֶיךָ, כִּי
עַתָּה לֹא לְקָחוּם וְלֹא קְרָעוּם; וְלוּ שְׁאַלְתַּנִי אִמְּךָ, כִּי עַתָּה אָמַרְתִּי לָהּ לַעֲנוֹשׁ
אוֹתְךָ, וְלֹא אֶת אֲחִיוֹתֶיךָ הַקְּטַנּוֹת. — הֲלֹא שְׁלַחְנוּךָ, בְּנֵנוּ, אֶל אֲדוֹן הַשָּׂדֶה
הַהוּא, וְלָמָּה לֹא הָלַכְתָּ אֵלָיו ? יַעַן כִּי לֹא יָדַעְתִּי אֶת מְקוֹמוֹ. — אַתֶּם אוֹמְרִים
לִי תָּמִיד כִּי אֲהַבְתֶּנִי, אֲבָל בְּשָׁאֲלִי מִכֶּם דָּבָר (Что нибудь, עטוואס) אֵינְכֶם נוֹתְנִים
אוֹתוֹ לִי. — אֶתְמוֹל לְקַחְתֶּם שְׁלֹשָׁה סְפָרִים מִבֵּיתִי וְעוֹד לֹא שְׁלַחְתֶּם לִי. —
הִנֵּה יְשַׁבְתֶּם שְׁלָשְׁתְּכֶם עַל מִטָּתִי הַקְּטַנָּה וּשְׁבַרְתֶּהָ, וְאִמִּי הוֹשֶׁבֶת, כִּי אֲנִי
שְׁבַרְתִּיהָ, וְהִיא אוֹמֶרֶת לְעָנְשֵׁנִי עַל זֶה. — אֲחוֹתְךָ עֲזָרַתְנִי לֶאֱכֹל אֶת הַתַּפּוּחַ
הַגָּדוֹל, אֲבָל לֹא לִלְמוֹד אֶת לִקְחִי הָאָרוֹךְ. — אַיֵּה אֲחוֹתְךָ הַקְּטַנָּה ? דוֹדָתֵנוּ
לְקָחַתָּה אֶל בֵּיתָהּ לִימֵי הֶחָג. — עַל כָּל הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר בֵּינֵינוּ וּבֵינֵיכֶם שׁוֹכְבִים
עֵצִים קְטַנִּים עַל הָאָרֶץ, כִּי אֶתְמוֹל בַּלַּיְלָה עֲקָרָתַם הָרוּחַ וּשְׁבָרָתַם. — בִּתִּי,
הִנֵּה בִּגְדֵךְ הָהֵם, אֲשֶׁר אָמַרְתִּי לָךְ לְלָבְשׁוֹ, וּמַדּוּעַ לֹא לְבַשְׁתִּיו ? לֹא לְבַשְׁתִּיו יַעַן
כִּי קָרוּעַ הוּא. — הֲלֹא יוֹדְעִים אַתֶּם, בָּנַי, כִּי לָכֶם לִשְׁמוֹר אֶת הַמְּנוֹרָה הַשְּׁאוּלָה,
וּמַדּוּעַ לֹא שְׁמַרְתֶּהָ ? אֲנַחְנוּ שְׁמַרְנוּהָ, וְלֹא אֲנַחְנוּ שְׁבַרְנוּהָ, כִּי שִׁפְחָתֵנוּ הַזְּקֵנָה
שְׁבָרָתָה. — אֶתְמוֹל חָשַׁבְתִּי לִכְתּוֹב הַיּוֹם מִכְתָּב אָרוֹךְ לְרֵעִי, הַיּוֹשֵׁב בָּעִיר
הָרְחוֹקָה, אֲבָל לֹא כְתַבְתִּיו כִּי הִנְנִי עָיֵף הַיּוֹם מְאֹד, אַחֲרֵי לָמְדִי כְּשָׁלֹשׁ שָׁעוֹת
אֶת לִקְחִי. — הֲלֹא אָמַרְתָּ לִשְׁלוֹחַ לִי הַיּוֹם אֶת תְּשַׁע עֶשְׂרֵה הָאֲגוֹרוֹת הַנְּתוּנוֹת
לְךָ מֵאִתִּי, וְעוֹד לֹא שְׁלַחְתָּן לִי. — עָמַדְתִּי אֶתְמוֹל בַּחוּץ כְּשָׁלֹשׁ שָׁעוֹת, בְּעֵת
קָרָה מְאֹד, לָכֵן הִנְנִי חוֹלֶה הַיּוֹם בְּשִׁנָּי. — בִּשְׁלוֹחַ שְׁכֵנֵנוּ הֶעָשִׁיר לָהֶם וְכֶסֶף
לִקְרוֹבוֹ הֶעָנִי, שָׁלַחְתִּי גַם אֲנִי לוֹ אֶת בְּגָדַי הַיְשָׁנִים, אֲבָל הוּא לֹא לְקָחָם,
בְּאָמְרוֹ כִּי אֵינֶנּוּ לוֹקֵחַ דָּבָר מִנַּעַר קָטֹן כָּמוֹנִי. — הִנֵּה מַיִם שְׁפוּכִים בְּחֶדְרִי,
מִי שְׁפָכָם ? אֲנִי לֹא שְׁפַכְתִּים, וְגַם אֲחוֹתְךָ הַקְּטַנָּה לֹא שְׁפָכָתַם, כִּי הִיא יוֹשֶׁבֶת

וְלוֹמֶדֶת בְּחֶדְרָהּ כָּל הַיּוֹם. – אַיֵּה הַתַּפּוּחִים הַנְּתוּנִים לָכֶם מֵאֵת דּוֹדְכֶם? הַכְּבָר אֲכַלְתֶּם כֻּלָּם? אֲנַחְנוּ אָכַלְנוּ רַק חֶצְיָם, וְאֶת הַשְּׁאֵרִית שָׁלַחְנוּ לִבְנֵי שְׁכֵנֵנוּ הֶעָנִי וְהֵם אֲכָלוּם. – מַה כָּתוּב בַּמִּכְתָּב הַשָּׁלוּחַ לְךָ מֵאֵת דּוֹדָתְךָ הַזְּקֵנָה? לֹא עֶת־לִי עַתָּה קְרֹא בוֹ, כִּי עָלַי עוֹד לִלְמוֹד הַרְבֵּה. – לוּ שְׁמַעְתֶּם בְּקוֹלִי וְלֹא הֲלַכְתֶּם עִם הַנְּעָרִים הָרָעִים הָהֵם, כִּי עַתָּה לֹא קָצְפוּ אֲבוֹתֵיכֶם עֲלֵיכֶם וְלֹא עֲנָשׁוּכֶם. – לוּלֵא עֲזָרַתְךָ אֲחוֹתְךָ הַגְּדוֹלָה בְּלָמְדְךָ אֶת לִקְחֶךָ, כִּי עַתָּה לֹא יָדַעְתָּ דָּבָר בִּשְׁאוֹל הַמּוֹרֶה אוֹתְךָ. – הַנַּעַר הַזֶּה לוֹמֵד אֶת לִקְחוֹ לְבַדּוֹ, וְאֵין עוֹזֵר לוֹ; כַּמָּה יְמֵי שְׁנֵי חַיָּיו? בֶּן אַחַת עֶשְׂרֵה שָׁנָה הוּא עַתָּה. –

47.

Моя маленькая дочь, вотъ чернила вылиты на столѣ, развѣ ты пролила ихъ? Нѣтъ, моя дорогая мать, я не пролила ихъ, но моя подруга, которая писала сегодня утромъ письмо въ моей комнатѣ, пролила ихъ. — Мой добрый товарищъ, нашъ учитель послалъ меня къ тебѣ, чтобы спросить тебя, зачѣмъ ты не ходилъ вчера въ школу. — Почему онъ послалъ тебя спросить у меня о такомъ дѣлѣ? развѣ онъ не знаетъ, что я лѣнивый ученикъ? — Нашъ дорогой дядя, зачѣмъ ты не взялъ насъ съ собою на (ל־) праздники? Я не взялъ васъ, потому что нѣтъ мѣста въ моемъ домѣ для всѣхъ васъ. — Вѣдь ты мнѣ сказалъ, что ты любилъ меня, а почему же ты не помогалъ мнѣ когда (כ־) я звалъ тебя (לך)? И (גם) теперь я еще люблю тебя, но я не помогалъ тебѣ, потому что (יען כי) я не знаю, чѣмъ помочь тебѣ. — Кто взялъ мѣдный подсвѣчникъ, который стоялъ на моемъ столѣ? Вы ли взяли его? Мы не взяли его, только (כי) твоя большая сестра взяла его. — Моя дочь, вчера ты спросила меня, кому (ל) прислать твои старыя платья, и я сказала тебѣ, что ты должна послать ихъ женѣ нашего бѣднаго сосѣда, которой я помогалъ деньгами и платьями много разъ, а почему ты не послала ихъ ей? Я ихъ послала ей, но она не взяла ихъ. — Еслибъ вы любили меня, какъ вы сказали мнѣ, то вы не сердились бы изъ-за (על) такого маленькаго дѣла. — Если дѣло неважно

(=мало) въ твоихъ глазахъ, оно велико въ нашихъ глазахъ.— Еслибъ вы не помогли ему, то наша тетя помогла бы ему, а также мы помогли бы ему, ибо онъ дорогъ намъ всѣмъ, а наше сердце добро какъ ваше сердце.— Съ того времени какъ (מאז) я кушалъ яблоки въ вашемъ саду, я боленъ.— Вѣдь и мы кушали ихъ, а мы не больны, и даже (וגם) наша маленькая сестра кушала ихъ, и опа здорова.— Я долженъ писать сегодня много писемъ, и еще не писалъ ихъ, ибо я очень усталъ.— Еслибъ моя старшая сестра не помогла мнѣ когда (ב־) я заучивалъ мои уроки, то я не зналъ бы ничего (דבר), когда (כאשר) учитель спросилъ меня.— Всѣ люди, которые знали его, очень любили его, ибо такого добраго человѣка какъ онъ нѣтъ больше во всемъ нашемъ городѣ.— Я думалъ, что ты уже шелъ туда, куда (אל המקום אשר) я послалъ тебя, а теперь ты еще стоишь предо мною; какъ ты лѣнивъ!—

מיינע קליינע טאָכטער, דאַ איסט טינטע אויסגעגאָססען אויף דעם טישע, האָסט דוא זיע אויסגעגאָססען? ניין, מיינע טהייערע מוטטער, איך האָבע זיע ניכט אויסגעגאָססען, אַבער מיינע פֿריינדין, וועלכע הייטע מאָרגען איינען בריעף אין מיינעם ציממער שריעב, האַט זיע אויסגעגאָססען. — מיין גוטער קאַמעראַד, אונזער לעהרער האַט מיך געשיקט צו דיר, דיך צו פֿראַגען, וואַרום דוא געסטערן ניכט אין דיע שולע גינגסט. — וואָצו האַט ער דיך געשיקט מיך זאָ וואַס (כדבר הזה) צו פֿראַגען? ווייס ער דען ניכט, דאַסס איך איין פֿוילער שילער בין? — אונזער טהייערער אָנקעל, וואַרום האַסט דוא אונס ניכט מיטגענאָממען מיט דיר צו דען פֿייערטאַגען? איך האָבע אייך ניכט מיטגענאָממען, וויל אין מיינעם הויזע קיין אָרט פֿיר אייך אַללע איסט. — דוא האַסט מיר דאָך געזאַגט, דאַסס דוא מיך ליעבטעסט, אונד וואַרום אַלזאָ האַסט דוא מיר ניכט געהאָלפֿען אַלס (ב—) איך דיך (לך) ריעף? אויך יעצט ליעבע איך דיך נאָך (עודֶני), אַבער איך האָבע דיר ניכט געהאָלפֿען, וויל (יען כי) איך ניכט וויים וואָמיט דיר צו העלפֿען. — ווער האַט גענאָממען דען קופּפֿערנען לייכטער, וועלכער שטאַנד אויף מיינעם טישע? האָבט איהר איהן גענאָממען? וויר האָבען איהן ניכט גענאָממען, זאָנדערן (כי) דיינע גראָסע שוועסטער האַט איהן גענאָממען. — מיינע טאָכטער, געסטערן האַסט דוא מיך געפֿראַגט וועם צוא שיקען דיינע אַלטען קליידער, אונד איך האָבע דיר געזאַגט, דאַסס דוא מוסט זיע שיקען (צו) דער פֿרויא אונזערעס אַרמען נאַכבאַרס, וועלכער איך שאָן מעהרערע מאַל מיט (ב—) געלד אונד קליידערן געהאָלפֿען האָבע, אונד וואַרום האַסט דוא זיע

איהר ניכט געשיקט? איך האַבע זיע איהר געשיקט, אַבער זיע האַט זיע ניכֿט גענאָממען. — האַטטעט איהר מיך געליעבט, זאָ וויע איהר מיר געזאַגט האַבט, זאָ וואָרעט איהר ניכֿט באָזע וועגען (על) זאָ איינער קליינען זאַכֿע. — ווענן דיע זאַכֿע אין דיינען אויגען קליין איסט, איסט זיע אַבער גראָס אין אונזערען אויגען. — ווענן איהר איהם ניכֿט געהאָלפֿען האַטטעט, זאָ האַטטע אונזערע טאַנטע איהם געהאָלפֿען, אונד אויך וויר האַטטען איהם געהאָלפֿען, דענן ער איסט אונס אַללען טהייער, אונד אונזער הערץ איזט זאָ גוט וויע אייער הערץ. — זייטדעם (מאָז) איך גענעסען האַבע דיע אָפפֿעל אין אייערעם גאַרטען, בין איך קראַנק. — וויר האַבען זיע דאָך אויך גענעסען, אונד וויר זינד ניכֿט קראַנק, אונד זאָגאַר (וגם) אונזערע קליינע שוועסטער האַט זיע גענעסען אונד זיע איסט געזונד. — איך מוס הייטע פֿיעלע בריעפֿע שרייבען, אונד איך האַבע זיע נאַך ניכֿט געשריעבען, דענן איך בין זעהר מידע. — האַטטע מיר מיינע גראָסע שוועסטער ניכֿט געהאָלפֿען אַלס (ב—) איך לערנטע מיינע אויפֿגאַבען, זא האַטטע איך ניכֿטס (דבר) (ניכֿט) געוואוסט, ווענן (כאשר) דער לעהרער מיך פֿראַגטע. — אַללע מענשען וועלכֿע איהן קאַננטען ליעבטען איהן זעהר, דענן זאָ איין גוטער מענש וויע ער איסט ניכֿט מעהר דאַ אין אונזערער גאַנצען שטאַדט. — איך האַבע געדאַכֿט, דאַס דוא בּיסט שאָן לאָנגסט געגאַנגען דאָרט וואָהין (אל המקום אשר) איך דיך שיקטע, אונד יעצט שטעהסט דוא נאָך פֿאָר מיר; וויא פֿויל ביסט דוא!

48.

Я буду стеречь	איך ווערדע היטען	אֶ-שְׁמֹר.
Ты будешь стеречь	דוא ווירסט היטען	תִּ-שְׁמֹר.
Ты (ж.) будешь стеречь	דוא (װ.) ווירסט היטען	תִּ-שְׁמְרִ-י.
Онъ будетъ стеречь	ער ווירד היטען	יִ-שְׁמֹר.
Она будетъ стеречь	זיע ווירד היטען	תִּשְׁמֹר.
Мы будемъ стеречь	וויר ווערדען היטען	נִ-שְׁמֹר.
Вы будете стеречь	איהר ווערדעט היטען	תִּ-שְׁמְר-וּ.
Вы (ж.) будете стеречь	איהר (װ.) ווערדעט היטען	תִּ שְׁמֹרְ-נָה.
Они будутъ стеречь	זיע ווערדען היטען	יִ-שְׁמְר-וּ.

Онѣ будутъ стеречь	זיע (זיי) ווערדען היטען	תִּ-שְׁמֹרְ-נָה.
Оставить	פֿערלאַססען	עֲזֹב.
Забывать	פֿערגעססען	שָׁכֹחַ.
Завтра	מאָרגען	מָחָר.
Я буду посылать	איך ווערדע שיקען	אֶשְׁלַח.
Я буду слушать	איך ווערדע האָרען	אֶשְׁמַע.
Я буду думать	איך ווערדע דענקען	אֶחְשֹׁב.
Ты будешь думать	דוא ווירסט דענקען	תַּחְשֹׁב.
		(יַחְשֹׁב, נַחְשֹׁב וכו׳)
Я буду стоять	איך ווערדע שטעהען	אֶעֱמֹד.
Ты будешь стоять	דוא ווירסט שטעהען	תַּעֲמֹד.
		(יַעֲמֹד, נַעֲמֹד וכו׳).
Не пиши! Ты не долженъ писать	דוא זאָללסט ניכט שרייבען	אַל תִּכְתֹּב. אַל תִּכְתְּבִי.
Не пиши-же!	שרייבע דאָך ניכט	אַל-נָא תִכְתֹּב.
Не пишите Вы не должны писать	איהר זאָללט ניכט שרייבען	אַל תִּכְתְּבוּ. אַל תִּכְתֹּבְנָה.
Когда?	וואַנן?	מָתַי?
Можетъ быть	פֿיעללייכט	אוּלַי.
Прежде чѣмъ	בעפֿאָר	בְּטֶרֶם.
Же, пожалуйста!	דאָך! ביטטע!	נָא.

א) בעתיד יבאו סמני הגוף לפני הפעל ילאחריו

ב) הגוף הראשון (אֶ־) נְקֻדתו סג"ל ויתר הגופים נקדתם חִירק, אך אם פ"א הפעל (אות הראשונה של הפעל) היא מאותיות הח"ע, אז נְקֻדת כל הגופים (מלבד המדבר) פַּתַח [תַּחְשֹׁב, תַּעֲמֹד], ויש אשר נקדתם סגול כאשר יתבאר במקום אחר).

ג) פעלים אשר האות האחרונה בהם, מאותיות הח"ע, גומרים בעתיד בפתח תחת חולם בכל הגופים (אֶשְׁמַע, תִּשְׁלַח); אך לפעמים ינקדו כן גם פעלים שאין בהם אותיות הח"ע (עפ"י רוב פעלים עומדים). למשל: אֶשְׁכַּב, אֶלְמַד ויש פעלים המשמשים לפעמים בחולם ולפעמים בפתח, בלי הבדל בהוראתם).

ד) אם תבא המלה „אַל" (או „לא") לכני העתיד בנכח יחיד ורבים, אז יש לו הוראת צווי

לבלתי עשות דבר. ואם תְּלֻוָה מלת „נָא" אל השלילה, הוא לחזק את הצווי, או גם להוראת בקשה.

ה) המקור עם הב' מצטרף גם לזמן העתיד; למשל: בְּלָמְדִי אֶת שְׂפַת עֵבֶר אֶכְתּוֹב לְךָ בִּכְתָבִים בַּלָּשׁוֹן הַזֹּאת.

ו) בעתיד משתמשים לפעמים גם להוראת הֹוֶה.

מָתַי תִּכְתֹּב לְדוֹדֶךָ? אִם לֹא אֶשְׁכַּח, אֶכְתָּב לוֹ מָחָר. – אַל תַּעֲמוֹד בַּחוּץ, בְּלִי בֶּגֶד חָם, בְּיוֹם קַר כָּזֶה! – אַל תִּשְׁכְּחִי, בִּתִּי, כִּי הִנָּךְ עַתָּה בִּשְׁנַת הַשְּׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה לְחַיַּיִךְ, וְלָךְ לִלְמוֹד עַתָּה הַרְבֵּה! – אֲדֹנִי הַיָּקָר! אָבִי שְׁלָחַנִי לֵאמֹר לְךָ, כִּי אִם לֹא תִשְׁלַח לוֹ הַיּוֹם אֶת הַסְּפָרִים אֲשֶׁר לָקַחְתָּ מִמֶּנּוּ, יִקְצֹף עָלֶיךָ מְאֹד. – אִם תַּעַזְבוּ אֶת אֲחִיכֶם הַקָּטָן לְבַדּוֹ בְּחֶדְרוֹ, תִּקְצוֹף אִמְּכֶם עֲלֵיכֶם מְאֹד; כִּי הוּא יִקְרַע וְיִשְׁבֹּר אֶת כָּל אֲשֶׁר בַּחֶדֶר אִם לֹא תַעַמְדוּ אֶצְלוֹ. – לֹא עֲזַבְנוּהוּ וְלֹא נַעֲזוֹב אוֹתוֹ לְבַדּוֹ. – אֲנַחְנוּ הוֹלְכִים הַגַּנָּה, הֲגַם אַתֶּם הוֹלְכִים עִמָּנוּ? לֹא, חֲבֵרֵינוּ, אֵינֶנּוּ הוֹלְכִים הַחוּצָה בְּטֶרֶם נִלְמַד אֶת כָּל לְקָחֵינוּ; כִּי כְבָר עֲנָשַׁתְנוּ אִמֵּנוּ עַל אֲשֶׁר הָלַכְנוּ אֶתְמוֹל עִמָּכֶם. – תַּלְמִידַי הַטּוֹבִים! הַיּוֹם תִּלְמְדוּ בְּבֵית הַסֵּפֶר רַק עַד חֲצִי הַיּוֹם, כִּי מָחָר חַג הַשָּׁבוּעוֹת; הֲטוֹב הַדָּבָר בְּעֵינֵיכֶם? לָמָּה זֶה תִשְׁאַל, מוֹרֵנוּ הַיָּקָר, כַּדָּבָר הַזֶּה? הֲלֹא יָדַעְתָּ, כִּי בְכָל לִבֵּנוּ נִשְׁמַע לְקוֹלְךָ בְּשָׁלְחֲךָ אוֹתָנוּ הַבַּיְתָה. – אֲחָיוֹתַי הַטּוֹבוֹת, אַל נָא תִקְצֹפְנָה עָלַי, עַל אֲשֶׁר עֲזַבְתִּיכֶן לְבַדְּכֶן בַּגַּן, כִּי מוֹרִי שָׁלַח לִקְרֹא לִי, וְאַתֶּן הֲלֹא יְדַעְתֶּן כִּי עָלֵינוּ לִשְׁמֹעַ בְּקוֹל מוֹרֵנוּ. – הִנֵּה הַשָּׁעָה הַתְּשִׁיעִית בָּעֶרֶב, מַדּוּעַ אֵיפֹא לֹא יִשְׁכְּבוּ הַיְלָדִים עַל מִטָּתָם? אִמָּם אֵינֶנָּה עַתָּה בְּבֵיתָהּ, וְהַשִּׁפְחָה כְּבָר אָמְרָה לָהֶם לִשְׁכַּב, אֲבָל בְּקוֹלָהּ לֹא יִשְׁמָעוּ. – אִמִּי אָמְרָה לְאַחְיוֹתַי, כִּי בַשָּׁנָה הַזֹּאת תִּלְמַדְנָה גַם הֵן שְׂפַת-עֵבֶר; אָז נִלְמַד כֻּלָּנוּ אֵצֶל מוֹרֶה אֶחָד. – בִּתִּי! אַל תַּעַזְרִי לְאָחִיךְ בְּלָמְדוֹ אֶת לִקְחוֹ, כִּי מוֹרֵהוּ יִקְצֹף מְאֹד עַל זֶה. – מָתַי תַּעַזְבוּ אֶת עִירֵנוּ, אֲדוֹנַי הַיְקָרִים? אֲנַחְנוּ חָשַׁבְנוּ לְעָזְבָהּ אֶתְמוֹל, אֲבָל עוֹד אֵין לָנוּ כֶּסֶף לְדַרְכֵּנוּ. – רֵעוֹתַי! מָתַי תִּשְׁלַחְנָה לִי אֶת הַסְּפָרִים הַשְּׁאוּלִים? אוּלַי נִשְׁלַח אוֹתָם לָךְ מָחָר, כִּי עַתָּה עוֹדֶנּוּ קוֹרְאוֹת בָּהֶם. וְאַתְּ אַל נָא תִקְצְפִי עָלֵינוּ, עַל אֲשֶׁר לֹא שְׁלַחְנוּם לָךְ בְּעִתָּם. – אִם תִּשְׁפְּכוּ עוֹד דְּיוֹ עַל הַכִּסְאוֹת וְהַשֻּׁלְחָנוֹת, כַּאֲשֶׁר שְׁפַכְתֶּם אֶתְמוֹל, תִּקְצוֹף אִמְּכֶם עֲלֵיכֶם וְתַעֲנוֹשׁ אֶתְכֶם. – בַּקַּיִץ לֹא נִלְמַד עוֹד בַּלַּיְלָה, כִּי אָז אֲרֻכִּים הַיָּמִים מְאֹד. – אַל תִּשְׁכַּחְנָה, בְּנוֹתַי, לִכְתּוֹב מָחָר מִכְתָּב לְדוֹדְכֶן הַיּוֹשֵׁב בָּעִיר הַקְּרוֹבָה. – הֲיוֹדֵעַ אַתָּה אֶת הָאִישׁ הַהוֹלֵךְ מֵאַחֲרֵינוּ? יוֹדֵעַ אֲנִי אוֹתוֹ, אֲבָל שָׁכַחְתִּי אֶת שְׁמוֹ; אֶשְׁאַל אֶת אֲחוֹתִי, אוּלַי יוֹדַעַת הִיא אֶת שְׁמוֹ. – בְּכָתְבֵךְ אֶת הַמִּכְתָּב, בִּתִּי, אַל תִּשְׁפְּכִי אֶת הַדְּיוֹ! –

הָאֱמֶת הַדָּבָר אֲשֶׁר שָׁמַעְתִּי עָלֶיךָ, כִּי בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ הַזֶּה אַתָּה הוֹלֵךְ לְאֶרֶץ אַחֶרֶת? כֵּן הַדָּבָר, בַּיּוֹם הַהוּא אֶעֱזוֹב אֶת עִירִי וְאֶת אַרְצִי, כִּי אָבִי שׁוֹלְחֵנִי אֶל אָחִיו לִלְמוֹד שָׁם אֶת לְשׁוֹן הָאָרֶץ הַהִיא. — כָּל הַבָּתִּים הָאֵלֶּה עֲזוּבֵי־יוֹשְׁבֵיהֶם (=עֲזוּבִים מִיּוֹשְׁבֵיהֶם) הֵם. — עַד מָתַי יִצְעַק הַיֶּלֶד הַזֶּה? וְעַל מָה הוּא צוֹעֵק? אִמּוֹ עֲנָשַׁתּוּ עַל שָׁבְרוֹ שְׁתֵּי כוֹסוֹת, לָכֵן הוּא צוֹעֵק. — פְּנֵי אָחִיךָ הַגָּדוֹל רָעִים מְאֹד; הַאֵין שָׁלוֹם לוֹ? שָׁלוֹם לוֹ, אֲבָל מָחָר יַעֲזוֹב אֶת עִירֵנוּ, כִּי אָבִינוּ שׁוֹלְחֵהוּ אֶל עִיר רְחוֹקָה, לָכֵן פָּנָיו רָעִים. — אַל תִּשְׁכְּחוּ אֶת הַדָּבָר אֲשֶׁר אָמַר לָכֶם הַמּוֹרֶה! — אֲנַחְנוּ נִשְׁמֹר אֶת הַדָּבָר בְּלִבֵּנוּ, וְלֹא נִשְׁכַּח אוֹתוֹ. — מָחָר אֶכְתֹּב לְךָ מִכְתָּב אָרוֹךְ, אֲבָל הַיּוֹם אֵין בִּי כֹחַ לִכְתּוֹב לְךָ עוֹד, כִּי הָלַכְתִּי בְּרַגְלַי דֶּרֶךְ רְחוֹקָה. —

49.

Если ты будешь рвать (=вырывать) еще цвѣты изъ нашего сада то сторожъ сада будетъ наказывать тебя, какъ онъ наказывалъ тебя въ послѣднее лѣто.— Я не пошлю вамъ новой книги, прежде чѣмъ вы не пришлете мнѣ первой книги.— Моя сестра! не проси же меня помогать тебѣ когда ты учишься, ибо если я послушаюсь тебя въ этомъ дѣлѣ, то наша мать будетъ сердиться на насъ обоихъ.— Сегодня учитель пошлетъ своихъ учениковъ домой въ полдень, ибо сегодня маленькій праздникъ.— Завтра мы будемъ писать нашей любимой тетѣ; а когда будете вы писать ей, мои сестры? развѣ вы уже (הַכְּבָר) забыли ее? Кто же (זה) можетъ (=будетъ) забыть свою тетю! можетъ быть мы напишемъ ей еще сегодня вечеромъ.— Не надѣвайте же такихъ разорванныхъ платьевъ!—Въ двѣнадцатый день этого мѣсяца, мои братья оставятъ этотъ городъ, ибо мой отецъ посылаетъ ихъ учиться въ большой школѣ, которая въ городѣ моего дяди.— Мои сестры будутъ очень сердиться на меня за то что (על אשר) я взялъ ихъ новыя книги, не спрашивая ихъ.— Сегодня мы надѣнемъ наши новыя платья, ибо сегодня большой праздникъ.— Если такъ, зачѣмъ мы идемъ сегодня въ школу? праздникъ только для нашего дома, ибо сегодня сидѣла моя маленькая

сестра одинъ часъ въ своей комнатѣ, она одна, не разбивъ ничего (דבר); это (זה) великій праздникъ! — Мой любимый товарищъ! Я имѣю дѣло къ тебѣ: вѣдь ты мнѣ сказалъ, что въ день, когда (אשר) ты оставишь нашъ городъ, ты мнѣ пришлешь всѣ твои книги чтобы хранить ихъ; а теперь я слыхалъ, что ты прислалъ ихъ нашему другу Симеону (שמעון); правда ли это (הדבר)? да, мой товарищъ, я прислалъ ихъ ему, потому что я знаю, что твоя маленькая сестра возьметъ твои книги изъ твоей комнаты, и изорветъ ихъ, а мнѣ не нравится (=не хорошо въ моихъ глазахъ) чтобы она разорвала (буд. время) и (גם) мои книги.— Миріамъ, моя сестра послала меня сказать тебѣ, что, если (כי, אם) ты прольешь въ другой разъ чернила на ея книгу, она не пошлетъ тебѣ больше книги для чтенія (чтобы читать).— Этотъ домъ оставленъ своими обитателями (יושב), ибо владѣлецъ дома злой человѣкъ. — Если вы забудете меня, то и я забуду васъ.— Весь день сидѣли твои дѣти на горѣ и въ саду, а теперь уже восьмой часъ вечера, и когда же они начнутъ (=будутъ) заучивать свои уроки? Они не улягутся на своихъ постеляхъ прежде чѣмъ они все (הכל) выучатъ.

ווענן (אם) דוא ווירסט נאָך בלומען רייססען אויס אונזערעם גאַרטען, ווירד דיך דער וואַכטער דעם גאַרטענס בעשטראָפֿען, זא וויע ער האַט דיך בעשטראַפֿט אים לעטצטען זאָממער. — איך ווערדע דיר ניכט שיקען דאָס נייע בוך, בעפֿאָר איהר ווערדעט מיר שיקען דאָס ערסטע בוך. — מיינע שוועסטער, דוא זאָללסט מיך ניכט ביטטען דיר צו העלפֿען, וואָהרענד דוא לערנסט, דענן, ווענן איך דיר פֿאָלגען ווערדע אין דיעזער זאַכע, ווירד אונזערע מוטטער באָזע זיין אויף אונס ביידע. — היטע ווירד דער לעהרער זיינע שילער אום מיטטאַג (בחצי היום) נאָך (איהרעם) הויזע שיקען, דענן היטע איסט איין קליינער פֿייערטאַג. — מאָרגען ווערדען וויר שרייבען אַן אונזערע געליעבטע טאַנטע, אונד וואַנן ווערדעט איהר אַן זיע שרייבען, מיינע שוועסטערן? האַבט איהר זיע שאָן (הַדָּבָר) פֿערגעססען? — ווער ווירד דענן (זה) זיינע טאַנטע פֿער-געסען! פֿיעללייכט שרייבען וויר (ווערדען וויר שרייבען) איהר נאָך היטע אם אַבענד. — ציעהט דאָך ניכט אַן זאָלכע צעררייססענע קליידער! — אם צוואָלפֿטען (טאַגע) דיעזעס מאָנאַטס ווערדען מיינע ברידער דיעזע שטאַדט פֿערלאַססען, דענן מיין פֿאַטער שיקט זיע לערנען אין דער גראָססען שולע, וועלכע איזט אין דער שטאַדט מיינעס אָנקעלס. —

מיינע שוועסטערן ווערדען אויף מיך זעהר בּאָזע זיין, ווייל (על אשר) איך האַבּע גענאָממען איהרע נייען בּיכֿער, אָהנע זיא צוא פֿראַגען. — הייטע ווערדען וויר אַנציעהען אונזערע נייען קליידער, דענן הייטע איסט איין גראָססער פֿייערטאַג. — ווענן זאָ, ווארום געהן וויר דענן הייטע צור שולע? דער פֿייערטאַג איזט נור פֿיר אונזער הויז, דענן הייטע זאָם מיינע קליינע שוועסטער איינע שטונדע אין איהרעם ציממער (זיע) אַלליין אָהנע עטוואַס (דבר) צוא צערברעכֿען; דאַס (זה) איסט דער גראָססע פֿייערטאַג! — מיין ליעבער (=געליעבּטער) קאַמעראַד, איך האַבּע איינע אַנגעלעגענהייט (דבר) צו דיר: דוא האַסט מיר דאָך געזאַגט; דאַסס אַם טאַגע ווענן (אשר) דוא ווירסט פֿערלאַססען אונזערע שטאַדט, ווירסט דוא מיר אַללע דיינע בּיכֿער שיקען אום זיע אויפֿצובּעוואַהרען (=היטען); אונד יעצט האַבּע איך געהאָרט, דאַסס דוא האַסט זיע געשיקט געסטערן צוא אונזערעם פֿריינדע שמעון; איסט'ס וואַהר? יא, מיין קאַמעראַד, איך האַבּע זיע איהם געשיקט, ווייל איך וויים, דאַסס דיינע קליינע שוועסטער דיינע בּיכֿער אוים דיינעם ציממער ניממט אונד זיע צעררייסט, אונד עס געפֿאָללט מיר ניכֿט (=עס איסט ניכֿט גוט אין מיינען אויגען), דאַסס זיע אויך מיינע בּיכֿער צעררייססען זאָלל (=ווירד). — מרים, מיינע שוועסטער האַט מיך געשיקט דיר צו זאַגען, דאַסס, ווענן (כי, אם) דוא איין אַנדערעס מאַל טינטע אויף איהר בּוך גיעססען ווערדעסט, ווירד זיע דיר קיין בּוך מעהר צום לעזען (ניכֿט) שיקען. — דיעזעס הויז איזט פֿערלאַססען פֿאָן זיינען איינוואָהנערן, דענן דער בּעזיטצער דעס הויזעס איסט איין שלעכֿטער מאַנן. — ווענן איהר מיך פֿערגעססען ווערדעט, ווערדע איך אייך אויך פֿערגעססען. — דען גאַנצען טאַג זאַסען דיינע קינדער אויף דעם בּערג אונד אים גאַרטען, אונד יעצט איסט שאָן 8 אוהר אַבּענדס (=דיא אַכֿטע שטונדע אים אַבּענד), אונד וואַנן ווערדען זיא לערנען איהרע אויפֿגאַבּען? זיע ווערדען זיך ניכֿט לעגען אויף איהרע בּעטטען, בּעפֿאָר (בטרם) זיע אַללעס (הכל) אויסגעלערנט האַבּען (=אויסלערנען ווערדען).

50.

[אֶשְׁמֹר], אֶשְׁמָרְ-ךָ, אֶשְׁמְרֶ-ךְ (=אֶשְׁמֹר אוֹתְךָ, אוֹתָךְ).

אֶשְׁמְרֶ-הוּ, אֶשְׁמְרֶ-נּוּ (אֶשְׁמֹר אוֹתוֹ); אֶשְׁמְרֶ-הָ, אֶשְׁמְרֶ-נָּה (אֶשְׁמֹר אוֹתָהּ); אֶשְׁמָרְ-כֶם, אֶשְׁמָרְ-כֶן (אֶשְׁמֹר אֶתְכֶם, ־כֶן); אֶשְׁמְרֵ-ם, אֶשְׁמְרֵ-ן (אֶשְׁמֹר אוֹתָם, אוֹתָן).

[אַתָּה תִשְׁמֹר], תִשְׁמְרֵ-נִי (תִשְׁמֹר אוֹתִי); תִשְׁמְרֵ-הוּ, תִשְׁמְרֶ-נּוּ (תִשְׁמֹר אוֹתוֹ);

תִּשְׁמְרֶ-הָ, תִּשְׁמְרֶ-נָּה (תִּשְׁמֹר אוֹתָהּ); תִּשְׁמְרֵ-נוּ (תִּשְׁמֹר אוֹתָנוּ); תִּשְׁמְרֵ-ם, תִּשְׁמְרֵ-ן (תִּשְׁמֹר אוֹתָם, ־תָן).

[תִּשְׁמְרִי], תִּשְׁמְרִי-נִי (תִּשְׁמְרִי אוֹתִי); תִּשְׁמְרִי-הוּ, תִּשְׁמְרִי-הָ (תִּשְׁמְרִי אוֹתוֹ, אוֹתָהּ); תִּשְׁמְרִי-נוּ (תִּשְׁמְרִי אוֹתָנוּ); תִּשְׁמְרִי-ם, תִּשְׁמְרִי-ן (תִּשְׁמְרִי אוֹתָם, אוֹתָן).

[יִשְׁמֹר], יִשְׁמְרֵ-נִי (יִשְׁמֹר אוֹתִי); יִשְׁמָרְ-ךָ, יִשְׁמְרֵ-ךְ (יִשְׁמֹר אוֹתְךָ, אוֹתָךְ); יִשְׁמְרֵ-הוּ, יִשְׁמְרֶ-נּוּ (יִשְׁמֹר אוֹתוֹ); יִשְׁמְרֶ-הָ, יִשְׁמְרֶ-נָּה (יִשְׁמֹר אוֹתָהּ); יִשְׁמְרֵ-נוּ (יִשְׁמֹר אוֹתָנוּ); יִשְׁמָרְ-כֶם, ־כֶן (יִשְׁמֹר אֶתְכֶם, ־כֶן); יִשְׁמְרֵ-ם, יִשְׁמְרֵ-ן (יִשְׁמֹר אוֹתָם, אוֹתָן).

[הִיא תִּשְׁמֹר], תִּשְׁמְרֵ-נִי (תִּשְׁמֹר אוֹתִי); תִּשְׁמָרְ-ךָ, תִּשְׁמְרֵ-ךְ (תִּשְׁמֹר אוֹתְךָ, אוֹתָךְ); תִּשְׁמְרֵ-הוּ, תִּשְׁמְרֶ-נּוּ (תִּשְׁמֹר אוֹתוֹ); תִּשְׁמְרֶ-הָ, ־נָּה (תִּשְׁמֹר אוֹתָהּ); תִּשְׁמְרֵ-נוּ (תִּשְׁמֹר אוֹתָנוּ); תִּשְׁמָרְ-כֶם, ־כֶן (תִּשְׁמֹר אֶתְכֶם, ־כֶן); תִּשְׁמְרֵ-ם, ־רֵ-ן (תִּשְׁמֹר אוֹתָם, ־תָן).

[נִשְׁמֹר], נִשְׁמָרְ-ךָ, נִשְׁמְרֵ-ךְ (נִשְׁמֹר אוֹתְךָ, אוֹתָךְ); נִשְׁמְרֵ-הוּ ־רֶ-נּוּ, ־ר-וֹ, נִשְׁמְרָ-ה, ־רֶ-נָּה, ־רֶ-הָ (נִשְׁמֹר אוֹתוֹ, אוֹתָהּ); נִשְׁמָרְ-כֶם, נִשְׁמָרְ-כֶן (אֶתְכֶם, ־כֶן); נִשְׁמְרֵ-ם, ־רֵ-ן (אוֹתָם ־תָן).

[תִּשְׁמְרוּ], תִּשְׁמְרוּ-נִי (תִּשְׁמְרוּ אוֹתִי); תִּשְׁמְרוּ-הוּ, תִּשְׁמְרוּ-הָ (אוֹתוֹ, אוֹתָהּ); תִּשְׁמְרוּ-נוּ (אוֹתָנוּ); תִּשְׁמְרוּ-ם, ־רוּ-ן (אוֹתָם, אוֹתָן).

[אַתֶּן תִּשְׁמֹרְנָה], תִּשְׁמְרֻ-נִי (תִּשְׁמְרוּ אוֹתִי); תִּשְׁמְרֻ-הוּ, ־רֻ-הָ (אוֹתוֹ, אוֹתָהּ); תִּשְׁמְרֻ-נוּ (אוֹתָנוּ); תִּשְׁמְרֻ-ם, ־רֻ-ן (אוֹתָם, ־תָן).

[יִשְׁמְרוּ], יִשְׁמְרוּ-נִי (יִשְׁמְרוּ אוֹתִי); יִשְׁמְרוּ-ךָ, ־רוּ-ךְ (אוֹתְךָ, ־אוֹתָךְ); יִשְׁמְרוּ-הוּ, יִשְׁמְרוּ-הָ (אוֹתוֹ, אוֹתָהּ); יִשְׁמְרוּ-נוּ (אוֹתָנוּ); יִשְׁמְרוּ-כֶם, ־כֶן; יִשְׁמְרוּ-ם, רוּ-ן.

[הֵן תִּשְׁמֹרְנָה], תִּשְׁמְרֻ-ךָ, ־רֻ-ךְ (אוֹתְךָ, ־תָךְ); תִּשְׁמְרֻ-כֶם, ־רֻ-כֶן, והשאר כמו בנוכחות.

לְמַעַן (לְמַעַן אֲשֶׁר). דאמיט, אום, וועגען Чтобы, дабы, ради

לְמַעַן יִשְׁמֹר.	דאַמיט ער היטען זאָלל	Чтобы онъ хранилъ
לְמַעַן אֲשֶׁר לֹא יִכְתֹּב.	דאַמיט ער ניכט שרייבען זאָלל	Дабы онъ не писалъ
לְמַעֲנִי (לְמַעַנְךָ וכו׳).	מיינעטוועגען	Ради меня
פֶּן.	דאַמיט ניכט, פיללייכט	Чтобы не, можетъ быть
פֶּן יִקְצוֹף.	דאַמיט ער ניכט צירנען זאָלל	Чтобы не сердился
חָדֹל.	אויפהאָרען	Перестать
מָכֹר.	פערקויפען	Продать
צָהֳרַיִם.	מיטטאַג (צייט)	Полдень
יוֹתֵר.	מעהר	Больше
תָּמֹךְ.	שטיטצען	Поддерживать
יַחַד. יַחְדָּו (יַחְדָּיו).	צוזאַממען	Вмѣстѣ
בָּטֹחַ, (ב׳, עַל).	פערטרויען, זיך פערלאַססען	Полагаться, надѣяться
חֶסֶד.	גנאַדע, געפאַללען	Милость, одолженіе

א) גם בעתיד יבאו הכנויים להוראת יחס הפעול במקום אותי, אותך וכו׳.

ב) במלת „פֶּן" יש גם הוראת אולי. למשל: אַל תְּשַׁלַּח אֶת הַסֵּפֶר בְּיַד הַיֶּלֶד פֶּן יְקָרְעֵהוּ. כלומר: אוּלַי יְקָרְעֵהוּ, יכול להיות כי יקרעהו, אבל אין הדבר ודאי. —

אַל תְּשַׁלַּח אֶת הַכּוֹסוֹת בְּיַד בִּנְךָ הַקָּטָן, פֶּן יְשַׁבְּרֵן! — אִם לֹא תֶחְדְּלוּ לִצְעֹק בְּקוֹל גָּדוֹל כָּזֶה, תֵּעָנְשׁוּ אִמְּכֶם. — הַבַּיִת הַגָּדוֹל הַזֶּה אֵינֶנּוּ עוֹד לְאָבִינוּ, כִּי מְכָרוֹ לְדוֹדֵנוּ זֶה שְׁנֵי חֳדָשִׁים, וְגַם דּוֹדֵנוּ יִמְכְּרֵהוּ, כִּי הַמָּקוֹם אֲשֶׁר הוּא עוֹמֵד עָלָיו לֹא טוֹב בְּעֵינָיו. — אַתֶּם שְׁכַחְתֻּנִי וְלֹא עֲזַרְתֻּנִי, אֲבָל אֲנִי לֹא אֶשְׁכָּחֲכֶם וְלֹא אֶעֱזָבְכֶם. — טוֹב לִבְטוֹחַ בַּה׳ מִבְּטֹחַ בָּאָדָם. — ה׳ לֹא יַעֲזוֹב אֶת כָּל הַבּוֹטְחִים בּוֹ. — רֵעִי הַיָּקָר! הָאִישׁ הַזֶּה, אֲשֶׁר בְּיָדוֹ אֲנִי שׁוֹלֵחַ אֶת מִכְתָּבִי אֵלֶיךָ, אִישׁ חָרוּץ וְחָכָם הוּא, אֲבָל עָנִי הוּא; לָכֵן אֲנִי שׁוֹאֵל מִמְּךָ לְעָזְרוֹ וּלְתָמְכוֹ, וַאֲנִי בּוֹטֵחַ בְּחַסְדְּךָ וּבְלִבְּךָ הַטּוֹב, כִּי תִשְׁמַע לְקוֹלִי וְתַעַזְרֶנּוּ וְתִתְמְכֵהוּ בְּכָל לִבְּךָ וּבְכָל כֹּחֶךָ, וְגַם אֲנִי לֹא אֶעֶזְבֵהוּ וּבְכָל כֹּחִי אֶתְמְכֶנּוּ; שָׁלוֹם לְךָ וּלְכָל אֲשֶׁר לָךְ, מֵאֵת רֵעֲךָ הָאוֹהַבְךָ מְאֹד... — הַיּוֹם יְשַׁלְּחֵנוּ מוֹרֵנוּ הַבַּיְתָה בַּצָּהֳרַיִם, כִּי חַג קָטֹן

הַיּוֹם. – אַתָּה חוֹשֵׁב תָּמִיד רַק עַל דְּבַר חַגִּים. וַאֲנִי יוֹדֵעַ כִּי לוּ שְׁלָחֲךָ מוֹרְךָ הַבַּיְתָה בְּכָל יוֹם בַּצָּהֳרַיִם, כִּי עַתָּה לֹא קָצַפְתָּ עָלָיו מְאֹד. – בְּנִי הוֹלֵךְ הַיּוֹם אֶל בְּנֵי דוֹדוֹ לִלְמוֹד אִתָּם יַחְדָּו, כִּי הֵם חֲכָמִים מִמֶּנּוּ, וְלָכֵן יַעַזְרוּהוּ בְּלָמְדוֹ. – אֲנִי אָמַרְתִּי לָכֶן בְּנוֹתַי, אֶת הַדָּבָר הַזֶּה פְּעָמִים רַבּוֹת, לְמַעַן אֲשֶׁר לֹא תִשְׁכָּחֻהוּ, וְאַתֶּן שְׁכַחְתֶּנֻהוּ. – הֲלֹא קָרוֹב לָנוּ הָאִישׁ הֶעָנִי הַזֶּה, וְאִם אֲנַחְנוּ לֹא נִתְמְכֵהוּ, מִי יַעַזְרֶנּוּ? – אִמִּי הַיְקָרָה, הֲלֹא אָמַרְתְּ לִי, כִּי תִשְׁלָחִינִי הַיּוֹם בַּצָּהֳרַיִם אֶל דּוֹדָתִי, וּמַדּוּעַ לֹא שְׁלַחְתִּנִי? לֹא שְׁלַחְתִּיךָ, יַעַן כִּי בִגְדְךָ קָרוּעַ, וְאִם תִּלְבָּשֵׁהוּ תִקְרָעֵהוּ עוֹד יוֹתֵר. – אַל תַּעַזְבִי אֶת הַסֵּפֶר בִּידֵי אֲחוֹתֵךְ הַקְּטַנָּה, פֶּן תִּקְרָעֶהוּ! – הָאִשָּׁה הַזֹּאת עוֹנֶשֶׁת אֶת בְּנָהּ לְמַעַן אֲשֶׁר יִשְׁמַע בְּקוֹלָהּ. – ה׳ יִשְׁמְרֵנוּ מִכָּל רָע! – רְאוּבֵן וְשִׁמְעוֹן הוֹלְכִים תָּמִיד שְׁנֵיהֶם יַחְדָּו, כִּי הֵם אוֹהֲבִים מְאֹד אִישׁ אֶת רֵעֵהוּ. – שָׁמַעְתִּי, כִּי אָבִיךָ אוֹמֵר לִמְכּוֹר אֶת פָּרָתוֹ, הֲיִמְכְּרֶהָ לָנוּ? – מַדּוּעַ לֹא יִמְכְּרֶנָּה לָכֶם? אָבִי מוֹכְרָהּ לְכָל אִישׁ הַנּוֹתֵן לוֹ כֶּסֶף! – זֹאת יָדַעְתִּי גַּם אָנִי; אֲבָל לָנוּ אֵין עַתָּה כֶּסֶף, וְלָכֵן שְׁאַלְתִּיךָ כַּדָּבָר הַזֶּה: אוּלַי יִמְכְּרֶהָ לָנוּ אָבִיךָ, וַאֲנַחְנוּ נְשַׁלַּח לוֹ אֶת הַכֶּסֶף בַּחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי. – זֹאת לְךָ לִשְׁאֹל אֶת אָבִי. – הֶחָדַל אָחִיךָ הַקָּטָן מִכְּתֹב אֵלֶיךָ? לֹא, עוֹדֶנּוּ כּוֹתֵב לִי מִכְתָּבִים אֲרֻכִּים, פַּעֲמַיִם בְּשָׁבוּעַ, אֲבָל עַד הַיּוֹם שָׁכַחְתִּי לְקָרְאָם בְּאָזְנֵיכֶם, הִנֵּה לִפְנֵיכֶם מִכְתָּבוֹ מִיּוֹם הָעֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה לַחֹדֶשׁ הַזֶּה, וְאֵלֶּה הַדְּבָרִים הַכְּתוּבִים בּוֹ: אָחִי הָאָהוּב! לִי שָׁלוֹם וְגַם לְפָרַת אֲחוֹתִי וּלְסוּסָהּ שָׁלוֹם. אֶת הַבֶּגֶד הֶחָדָשׁ אֲשֶׁר שָׁלְחָה לִי אִמִּי אֶלְבַּשׁ מָחָר, כִּי הַיּוֹם קַר פֹּה. לָכֵן לֹא אֶלְבָּשֶׁנּוּ הַיּוֹם, כִּי לֹא חַם הוּא. בְּפִי בַּת אֲחוֹתִי הַקְּטַנָּה יֵשׁ כְּבָר שְׁתֵּי שִׁנַּיִם, אַךְ בְּפִי הַיֶּלֶד עוֹד אֵין כָּל שֵׁן. אֲנַחְנוּ יוֹשְׁבִים בַּשָּׂדֶה, מִחוּץ לָעִיר, זֶה חֲמִשָּׁה יָמִים, כַּאֲשֶׁר כָּתַבְתִּי לְךָ כְּבָר. מָתַי תַּעַזְבוּ אַתֶּם אֶת הָעִיר? אֲבוֹת יוֹסֵף רֵעִי יִשְׁלָחוּהוּ אֵלֵינוּ, בַּשָּׁבוּעַ הַשֵּׁנִי, לְמַעַן יִלְמַד אִתִּי יָחַד. עַתָּה יֶשׁ־לִי שְׁנֵי מוֹרִים, כַּאֲשֶׁר יָדַעְתָּ: הָאֶחָד לִשְׂפַת עֵבֶר, וְהַשֵּׁנִי לִלְשׁוֹנוֹת אֲחֵרוֹת, וּשְׁנֵיהֶם אָמְרוּ לַאֲחוֹתִי כִּי עָצֵל אֲנִי מְאֹד. מָה אַתָּה חוֹשֵׁב? הַאֱמֶת הַדָּבָר? אֲחוֹתִי אָמְרָה כִּי לֹא תְשַׁלָּחֵנִי הַבַּיְתָה בְּטֶרֶם אֶלְמַד הַכֹּל; וְעַל זֶה לֹא אֶקְצֹף עָלֶיהָ, כִּי טוֹב לִי פֹה מְאֹד. בִּקְצֹף אֲחוֹתִי עַל בִּתָּהּ הַקְּטַנָּה, הִיא אוֹמֶרֶת כִּי תִמְכְּרֶנָּה בְּעֶשֶׂר אֲגוֹרוֹת לִשְׁכֵנָהּ, אֲבָל עוֹד לֹא מְכָרַתָּהּ, וְהִיא אוֹמֶרֶת זֹאת רַק לְמַעַן אֲשֶׁר תִּשְׁמַע לְקוֹלָהּ; וַאֲנִי יוֹדֵעַ כִּי לֹא תִמְכְּרֶהָ, כִּי הִיא אוֹהֶבֶת אֶת בִּתָּהּ מְאֹד. מַה שְּׁלוֹמְכֶם עַתָּה? מַה שְּׁלוֹם מוֹרִי? הֲיוֹדֵעַ הוּא כִּי אוֹהֵב אֲנִי אוֹתוֹ יוֹתֵר מִמּוֹרַי אֲשֶׁר פֹּה? בְּכָתְבְךָ אֵלַי אַל תִּשְׁכַּח לִכְתּוֹב גַּם לְרֵעִי לְיוֹסֵף, פֶּן יִקְצוֹף

עָלֶיךָ. יוֹתֵר לֹא אֶכְתּוֹב לְךָ הַיּוֹם, כִּי עָלַי עוֹד לִלְמֹד הַרְבֵּה עַד הָעָרֶב.
שָׁלוֹם לְכֻלְּכֶם מֵאֵת אָחִיךָ הָאוֹהַבְךָ מְאֹד שְׁלֹמֹה.

51.

Не думай, мой другъ, что я забылъ тебя; я не забуду тебя, и (וגם) ты не забудь же (נא) меня — Если ты не забылъ меня, зачѣмъ же ты не писалъ мнѣ никакого письма съ тѣхъ поръ какъ (מאז) я ушелъ въ другой городъ? Потому что я не зналъ мѣста, гдѣ ты живешь (אשר אתה יושב בו).—Не оставляйте ребенка одного у чернилъ, чтобы онъ не (פן) пролилъ ихъ! — Сторожъ нашего сада говоритъ, что онъ васъ накажетъ, дабы (למען אשר) вы не вырывали больше (עוד) цвѣтовъ изъ нашего сада.— Моя дочь, не отошли письма прежде чѣмъ ты спросишь меня, ибо можетъ быть ты забыла писать что-нибудь (דבר). — Перестанете ли вы кричать мнѣ въ уши (=въ мои уши), вы злыя дѣти? Если вы не перестанете, я накажу васъ.— Вѣдь эта бѣдная женщина родственница вашего (ל) богатаго сосѣда, а почему онъ не помогаетъ (=поможетъ) ей? Потому что онъ злой человѣкъ.— Мы слыхали, что ты хочешь продать свои старыя книги; не продавай же ихъ, прежде чѣмъ ты спросишь насъ.— Когда пошлютъ тебя твои родители къ твоей тетѣ учиться въ школѣ, которая въ ея городѣ? Мои родители не пошлютъ меня въ городъ моей тети, ибо я еще малъ.— Одна твоя щека очень красна; боленъ ли ты (твоими) зубами? да, мой товарищъ, два испорченныхъ (=худыхъ) зуба у меня во рту (בפי), и мои родители послали за (=звать) врачемъ, чтобы (למען) онъ вырвалъ ихъ.— Вѣдь этотъ бѣдный человѣкъ вашъ родственникъ, и если вы не поддержите его, кто его поддержитъ и кто поможетъ ему? Мы не оставимъ его, а также наша тетя будетъ поддерживать его. — Не стойте на моихъ новыхъ стульяхъ, чтобы вы не (פן) разломали ихъ! Если мы будемъ ломать ихъ, ты насъ накажешь.— Моя новая книга разорвана; кто разорвалъ её? Твоя маленькая сестра разорвала её.— Вѣдь я полагался на васъ, что

вы будете хранить ее, а почему вы не оберегали ее отъ рукъ моей сестры?

דוא זאָללסט ניכט דענקען, מיין פריינד, דאס איך דיך פערגעססען האבע; איך ווערדע דיך ניכט פערגעססען, אונד אויך דוא, (דוא) פערגיסס מיך דאָך (נא) ניכט. — ווענן (אם) דוא מיך ניכט פערגעססען האסט, ווארום האסט דוא מיר קיינען בריעף (ניכט) געשריעבען, זייטדעם (מאז) איך פאָרטגינג נאך איינער אנדערן שטאדט? ווייל איך ניכט וואוסטע דען אָרט, וואו דוא וואָהנסט (אשר אתה יושב בו). — איהר זאָללט ניכט לאססען (עזב) דאס קינד אַלליין בייא דער טינטע, דאמיט עס זיע ניכט (פן) אויסגיעססע! — אונזער גארטען-וואכטער זאגט דאס ער אייך בעשטראפען ווירד, דאמיט (למען אשר) איהר זאָללט ניכט מעהר (עוד) אויסרייססען בלומען אויס אונזרעם גארטען. — מיינע טאָכטער, דוא זאָללסט ניכט פאָרטשיקען דען בריעף בעפאָר דוא מיך פראגען ווירסט, דענן פיעל-לייכט האסט דוא פערגעססען צו שרייבען עטוואס (דבר). — ווערדעט איהר אויפהאָרען צו (מ-) שרייען אין מיינע אָהרען, איהר באָזען קינדער? ווען איהר ניכט אויפהאָרען ווערדעט, ווערדע איך אייך בעשטראפען. — דיעזע ארמע פרויא איסט דאָך איינע פערוואנדטע אייערעס (ל) רייכען נאכבארס, אונד ווארום הילפט ער (=ווירד ער העלפען) איהר ניכט? ווייל ער איין שלעכטער מענש איסט. — וויר האבען געהאָרט, דאסס דוא ווילסט דיינע אַלטען ביכער פערקויפען; פערקויפע זיא דאָך ניכט, בעפאָר דוא אונס פראגען ווירסט. — וואנן ווערדען דיך שיקען דיינע עלטערן צו דיינער טאנטע, (אום) צו לערנען אין דער שולע וועלכע אין איהרער שטאדט איסט? מיינע עלטערן ווערדען מיך ניכט שיקען אין דיא שטאדט מיינער טאנטע, דענן איך בין נאָך קליין. — דיינע איינע וואנגע איסט זעהר ראָט, ביסט דוא קראנק אַן דען (=דיינען) צאָהנען? יא, מיין קאמעראד, 2 שלעכטע צאָהנע זינד אין מיינעם מונדע, אונד מיינע עלטערן האבען געשיקט (ל-) רופען דען ארצט, דאמיט (למען) ער זיא אויסציעהען (עקר) זאָלל. — דיעזער ארמע מאנן איסט דאָך אייער פערוואנדטער, אונד ווענן איהר איהן ניכט אונטערשטיטצען ווערדעט, ווער ווירד איהן שטיצטען אונד ווער ווירד איהם העלפען? וויר ווערדען איהן ניכט פערלאססען, אונד אויך אונזערע טאנטע ווירד איהן שטיצען. — איהר זאָללט ניכט שטעהן אויף מיינען נייען שטיהלען, דאס איהר זיע ניכט (פן) צערברעכען זאָללט! — ווענן וויר זיע צערברעכען ווערדען, ווירסט דוא אונס בעשטראפען. — מיין נייעס בוך איסט צעררייססען; ווער האט עס צעררייססען? דיינע קליינע שוועסטער האט עס צעררייססען. — איך האבע מיך דאָך פערלאססען (בטח) אויף אייך, דאסס איהר עס היטען ווערדעט, אונד ווארום האבט איהר עס ניכט געהיטעט פאָר דען, האנדען מיינער שוועסטער?

52.

Береги!	היטע!	שְׁמוֹר.
Береги! (ж.)	היטע (וו.)	שִׁמְרִי.
Берегите!	היטעט!	שִׁמְרוּ, שְׁמוֹרְנָה.
Береги-же!	היטע דאָך!	שְׁמָר-נָא.
Стой! (Стойте!)	שטעהע! (שטעהעט!)	עֲמוֹד! (עִמְדִי! עִמְדוּ! עֲמוֹדְנָה!)
Слушай! (Слушайте!)	הערע! (הערעט!)	שְׁמַע! (שִׁמְעִי! שִׁמְעוּ! שְׁמַעְנָה!).
Посылай! (Посылайте!)	שיקע! (שיקעט!)	שְׁלַח! (שִׁלְחִי! שִׁלְחוּ! שְׁלַחְנָה!).
Спрашивай! (Спрашивайте!)	פֿראַגע! (פֿראַגעט!)	שְׁאַל! (שַׁאֲלִי! שַׁאֲלוּ! שְׁאַלְנָה!)
Пиши-же!	שרייבע דאָך!	כְּתָב-נָא.
Будемъ же писать	וואָללען וויר דאָך שרייבען!	נִכְתְּבָה-נָּא.
Долженъ ли я писать?	זאָלל איך שרייבען?	הַאֶכְתּוֹב?
Пусть онъ посылаетъ	לאַסס ער שיקקען	יִשְׁלַח.
Пусть они перестанутъ! чтобы они перестали!	לאַססען זיע אויפֿהערען! מאַן זאָלל אויפֿהערען!	יֶחְדָּלוּ.
Пожалуйста!	ביטטע!	אָנָּא.
Пожалуйста, пошли же, пошлите же!	ביטטע, שיקע דאָך, שיקט דאָך!	אָנָּא, שְׁלַח-נָא! שִׁלְחוּ-נָא!
Давай, пожалуй!	וואָהלאַן!	הָבָה.
Давай, поучимся	וואָהלאַן, וואָללען וויר לערנען!	הָבָה נִלְמַד!
Возлѣ, при	בייא, נעבען	לְיַד, אֶל-יַד, עַל-יַד.
Чтобы не	דאַמיט ניכט, אום ניכט	לְבִלְתִּי.
Чтобы я не ломалъ	דאַמיט איך ניכט צערברעכע	לְבִלְתִּי שַׁבְּרִי (שַׁבֶּרְךָ, שַׁבֶּרְךְ וכו').

א) הצווי נגזר מן העתיד בנכַּח. למשל: תִּ־שְׁמוֹר (שְׁמוֹר!); תִּ־שְׁמוֹרְנָה (שְׁמוֹרְנָה!); תִּ־שְׁלַח (שְׁלַח!); תִּ־שְׁלַחְנָה (שְׁלַחְנָה!); תִּ־שְׁכַּב (שְׁכַב!); תַּ־עֲמוֹד (עֲמוֹד!) וכו׳. ואולם הצווי לנקבה יחידה ולזכרים רבים נקוד חירק באות הראשונה (שִׁמְרִי! שִׁלְחוּ!). ואם אות השניה בפעל היא מאותיות אהח״ע, יבא הצווי לנקבה יחידה ולזכרים רבים בפתח (שַׁאֲלִי! צַעֲקוּ!).

ב) העתיד, כמעט בכל הגופים יורה לפעמים גם על צווי ובקשה, ביחוד אם תְּלוּה אליו אחת ממלות הבקשה והצווי והזירוז (אנא, נא, הבה).

ג) הצווי ביחיד, אם תבוא אחריו מלת נָא במקף (־), יֵהפך החולם לקמץ (כְּתָב־נָא, במקום „כְּתוֹב נָא"), וכן גם העתיד (נִכְתָּב־נא), אבל אם הפעל גומר באותיות ח״ע, לא תשתנה הנקודה (שְׁלַח־נא! תִּשְׁלַח־נָא!)

ד) מלת „לְבִלְתִּי" היא מין אזהרה, שיש בה ודאיות, להפך ממלת „פֶּן" שיש בה ספק. —

שְׁמוֹר אֶת הַפְּרָחִים מִפָּרָתְךָ לְבִלְתִּי אָכְלָה אוֹתָם! — עֲמוֹד, בְּנִי, לְיַד אֲחוֹתְךָ הַקְּטַנָּה וְאַל תַּעֲזְבֶנָּה לְבַדָּהּ אֵצֶל הַסְּפָרִים, פֶּן תִּקְרָעֵם! — שִׁכְבִי, בִּתִּי, אֶת הַמַּיִם הָאֵלֶּה, כִּי רָעִים הֵם! — לִבְשׁוּ הַיּוֹם אֶת בִּגְדֵיכֶם הַחַמִּים, כִּי קַר בַּחוּץ. — חֲדוֹלְנָה, רֵעוֹתַי, לַעֲקוֹר פְּרָחִים מִגַּנֵּנוּ, פֶּן יִקְצוֹף עֲלֵיכֶן שׁוֹמֵר־גַּנֵּנוּ וְיַעַנְשְׁכֶן! — שַׁאֲלִי, בִּתִּי, לִשְׁלוֹם דּוֹדָתֵךְ, וְאַל תִּשְׁכְּחִי לֵאמֹר לָהּ, כִּי מָחָר בָּעֶרֶב הִיא קְרוּאָה אֵלֵינוּ. — שַׁאֲלוּ אֶת פִּי אֲבוֹתֵיכֶם, בְּטֶרֶם תִּמְכְּרוּ אֶת סִפְרֵיכֶם הַיְשָׁנִים! — שְׁלַח לִי אֶת הַסְּפָרִים אֲשֶׁר שָׁאַלְתִּי מִמְּךָ, רַק אַל תִּשְׁלָחֵם בְּיַד אָחִיךָ הַקָּטָן, פֶּן יִקְרָעֵם! — שְׁמַעְנָה, בְּנוֹתַי, לְקוֹל אֲחִיכֶן הַגָּדוֹל, כִּי חָכָם הוּא מִכֶּן! — אָנָּא, עֲזָר־נָא לִי, וְאַל תַּעַזְבֵנִי; וְגַם אֲנִי אֶעֱזָרְךָ בְּכָל עֵת אֲשֶׁר תִּשְׁאַל דָּבָר מִמֶּנִּי. — אִם חוֹלֶה הִנְּךָ, שְׁאַל בָּרוֹפְאִים! — הָבָה, נִתְמְכָה־נָּא אֶת הָאִישׁ הֶעָנִי הַזֶּה וְנַעַזְרֵהוּ בְּכֶסֶף וּבִבְגָדִים, לְמַעַן יַעַזְרֵנוּ ה׳, וּלְמַעַן יִשְׁמַע לִתְפִלָּתֵנוּ בְּקָרְאֵנוּ אֵלָיו. — יִלְמַד נָא בִנְךָ עִם בְּנִי יַחַד, לְמַעַן אֲשֶׁר יַעַזְרוּ אִישׁ אֶת אָחִיו. — אִם חוֹלֶה אָחִיךָ בְּשִׁנָּיו, יִשְׁלַח לִקְרֹא לָרוֹפֵא! — יִשְׁכְּבוּ הַיְלָדִים עַל מִטָּתָם, כִּי עֲיֵפִים הֵם מְאֹד! — יֶחְדְּלוּ נָא אַחֶיךָ הַקְּטַנִּים לִצְעֹק בְּאָזְנַי, וְאִם אַיִן אַעַנְשֵׁם! — עִמְדוּ עַל רַגְלֵיכֶם, תַּלְמִידַי, וְאִמְרוּ לִי: מִי מִכֶּם שָׁפַךְ אֶת הַדְּיוֹ עַל הַשֻּׁלְחָן. — אַל תַּעַזְרוּ לַאֲחִיכֶם הַקָּטָן בְּלָמְדוֹ אֶת לִקְחוֹ, לְבִלְתִּי קְצוֹף (=לְמַעַן אֲשֶׁר לֹא יִקְצוֹף) הַמּוֹרֶה עֲלֵיכֶם. — אָנָה אַתֶּם הוֹלְכִים? הוֹלְכִים אֲנַחְנוּ הַגִּנָּה, לִקְרֹא שָׁם בִּסְפָרִים תַּחַת הָעֵץ. — אָנָּא, רֵעוֹתַי, שְׁלַחְנָה לִי מָחָר בַּצָּהֳרַיִם אֶת סִפְרֵיכֶן הַחֲדָשִׁים. — נִשְׁאַל נָא אֶת פִּי אִמֵּנוּ, בְּטֶרֶם נַעֲזוֹב אֶת הַבַּיִת, פֶּן תִּקְצוֹף עָלֵינוּ. — יִשְׁמְעוּ הַיְלָדִים לְקוֹל אֲבוֹתֵיהֶם, וְלֹא יֵעָנְשׁוּ מֵאֲבוֹתֵיהֶם! — לָמָּה לָכֶם סְפָרִים, אִם אֵינְכֶם יוֹדְעִים לִקְרֹא אֶת הַכָּתוּב בָּהֶם? אַחְיוֹתֵינוּ תַּעֲזֹרְנָה לָנוּ לִקְרֹא אֶת הַסִּפּוּרִים הַיָּפִים הַכְּתוּבִים בִּסְפָרֵינוּ. — בְּטַח בִּי רֵעִי, כִּי לֹא אֶעֶזְבֶךָּ. — בִּטְחוּ בַה׳ בְּכָל עֵת, וְהוּא

יַעֲזָרְכֶם תָּמִיד. — אִמִּי הַיְקָרָה! אֲחוֹתִי אוֹמֶרֶת כִּי חוֹלָה הִיא; הַאֶשְׁלַח לִקְרֹא לָרוֹפֵא? — אֶת מִי תִשְׁלַח? — אֶשְׁלַח אֶת שִׁפְחָתֵנוּ. — חִדְלִי, בִּתִּי, לִלְמֹד, כִּי עֵת לֶאֱכוֹל! — עִמְדוּ אֶל יַד אֲחִיכֶם הַקָּטָן עַד חָדְלוֹ לִכְתֹּב, לְבִלְתִּי שָׁפְכוּ דְיוֹ עַל מִכְתָּבוֹ. — תִּשְׁמֹרְנָה אַחְיוֹתֵיכֶם אֶת הַבַּיִת וְאַל תַּעַזְבֻהוּ, פֶּן תִּקְצוֹף אִמְּכֶם עֲלֵיהֶן! — הֲלֹא אָמַרְתִּי לְךָ: שְׁמֹר אֶת הַסּוּס וְאַל תַּעַזְבֵהוּ לְבַדּוֹ בַּשָּׂדֶה! וְלָמָּה עֲזַבְתּוֹ?

53.

Пиши, дочь моя, письмо къ твоей тетѣ, и спроси о ея здоровьи.— Пожалуйста, продай же мнѣ твою бѣлую лошадь, и не продай ее другому человѣку.— Разорвите, мои сестры, письмо, которое вы писали, и не отправьте (שלח) его къ вашему дядѣ, ибо оно написано (ב־) очень дурнымъ языкомъ.— Учитесь, мои сыновья, вмѣстѣ съ сыномъ нашего сосѣда, чтобы онъ помогалъ вамъ, ибо онъ прилежнѣе и умнѣе васъ.— Моя дорогая мать, должна (=буду) ли я одѣть сегодня мое новое платье? Нѣтъ, дочь моя, не одѣвай его предъ (לפני) днями праздника; одѣнь сегодня твое старое платье.— Давай, накажемъ этого мальчика, дабы (למען) онъ не вырывалъ (=будетъ вырывать) больше цвѣтовъ изъ нашего сада.— Пусть твой братъ пошлетъ мнѣ 16 копеекъ, которыя онъ занялъ (שאל מ־) у меня, а если онъ не пошлетъ ихъ мнѣ до вечера, я буду очень сердиться на него, и не буду помогать ему больше.— Пусть дѣти одѣнутъ теплыя платья, ибо зима на дворѣ (בחוץ).— Надѣйтесь, мои дочери, на вашихъ подругъ, ибо онѣ хорошія дѣвочки, и онѣ не оставятъ васъ; но и (גם) вы не забудьте ихъ и помогайте имъ когда онѣ призываютъ васъ.— Береги твою новую лампу отъ твоего маленькаго брата, чтобы онъ не разбилъ ее (לבלתי שברו אותה).— Пусть спрашиваютъ (ישאלו) ребенка (=дитя), зачѣмъ онъ кричитъ, можетъ быть онъ боленъ, а если онъ здоровъ, пусть онъ перестанетъ кричать.— Поддержите-же вашего бѣднаго родственника, дабы (למען) Богъ помогъ вамъ.— Кого вы послали къ врачу? Мы еще не послали никого (איש).—

Не забудьте, дочери мои, спросить вашу тетю, когда она пишетъ письмо своему мужу.— Вылей эту дурную воду!—

שרייבע, מיינע טאָכטער, איינען בריעף אַן דיינע טאַנטע אונד פֿראַגע נאָך איהרער געזונדהייט. — ביטטע, פֿערקויפֿע מיר דאָך דיין ווייסעס פפֿערד, אונד פֿערקויפֿע עס ניכט איינעם אַנדערן מענשען. — צעררייססעט, מיינע שוועסטערן, דען בריעף, דען (=וועלכען) איהר געשריבען האבט, אונד איהר זאָללט איהן ניכט שיקען צו אונזערעם אָנקעל, דענן ער איסט געשריעבען אין (ב-) איינער זעהר שלעכטע שפּראַכע. — לערנט, מיינע זאָהנע, צוזאַממען מיט דעם זאָהנע אונזערעם נאַכבאַרס, דאמיט ער אייך העלפֿען זאָלל, דענן ער איסט פֿלייסיגער אונד קליגער אַלס איהר. — מיינע טהייערע מוטטער, זאָלל איך היטע אַנציעהען מיין נייעס קלייד? ניין, מיינע טאָכטער, דוא זאָללסט עס ניכט אַנציעהען פֿאָר (לפני) דען פֿייערטאַגען; ציעהע היטע אַן דיין אַלטעס קלייד. — וואָהלאַן, וואָללען וויר בעשטראַפֿען דיעזען קנאַבען, דאמיט (למען) ער זאָלל ניכט מעהר רייססען בלומען אוים אונזערעם גאַרטען. — לאַס מיר דיין ברודער שיקען דיא 16 קאָפּעקען, וועלכע ער פֿאָן מיר געליעהען (שאל) האַט, אונד ווענן ער ווירד זיע מיר ניכט שיקען ביס צום אַבענד, ווערדע איך אויף איהן זעהר בּאָזע זיין, אונד ווערדע איהם ניכט מעהר העלפֿען. — לאַססען דיע קינדער היטע וואַרמע קליידער אַנציעהען, דענן עס איסט ווינטער דרויססען (בחוץ). — פֿערטרויעט, מיינע טאָכטער, אויף אייערע פֿריינדיננען, דענן זיע זינד גוטע מאָדכען, אונד זיע ווערדען אייך ניכט פֿערלאַססען; אבער אויך איהר זאָללט זיא ניכט פֿערגעססען, אונד העלפֿעט איהנען ווענן זיא אייך רופֿען. — היטע דיינע נייע לאַמפּע פֿאָר (מ-) דיינעם קליינעם ברודער, דאסס ער זיע ניכט צערברעכע (לבלתי שברו אותה). — לאַס מאַן פֿראַגען (ישאלו) דאס קינד וואַרום עס שרייט, פֿילייכט איסט עס קראַנק; אונד ווענן עס געזונד איסט, זאָלל עס אויפֿהאָרען צו שרייען! — אונטערשטיטצעט דאָך אייערען ארמען פֿערוואַנדטען, דאמיט גאָטט אייך העלפֿען זאָלל. — ווען האַבט איהר געשיקט צום אַרצט? וויר האַבען נאָך (ניכט) ניעמאַנד (איש) געשיקט. — איהר זאָללט ניכט פֿערגעססען, מיינע טאָכטער, צו פֿראַגען אייערע טאַנטע; וואַנן זיע איינען בריעף אַן איהרען מאַנן שרייבען ווירד. — גיעססע אוים דיעזעס שלעכטע וואַססער!

54.

(שְׁמוֹר אוֹתוֹ. שָׁמְרֶ-הָ! שָׁמְרֶ-הּ! שָׁמְרֵ-הוּ! ;(=שְׁמוֹר אוֹתִי!) שָׁמְרֵ-נִי! ,(שְׁמוֹר!)

אוֹתָהּ!); שָׁמְרֶ֫-נוּ! (שְׁמוֹר אוֹתָנוּ!); שָׁמְרֵ-ם, שָׁמְרֵ-ן! (שְׁמוֹר אוֹתָם, אוֹתָן!).

(שִׁמְרִי!), שִׁמְרִי-נִי! (=שִׁמְרִי אוֹתִי); שִׁמְרִי-הוּ! שִׁמְרִי-הָ! (שִׁמְרִי אוֹתוֹ, אוֹתָהּ); שִׁמְרִי-נוּ! (שִׁמְרִי אוֹתָנוּ); שִׁמְרִי-ם, שִׁמְרִי-ן! (שִׁמְרִי אוֹתָם, אוֹתָן!).

(שִׁמְרוּ, שְׁמוֹרְנָה!), שִׁמְרוּ-נִי (=שִׁמְרוּ אוֹתִי!); שִׁמְרוּ-הוּ, שִׁמְרוּ-הָ! (שִׁמְרוּ אוֹתוֹ, אוֹתָהּ); שִׁמְרוּ-נוּ! (שִׁמְרוּ אוֹתָנוּ!); שִׁמְרוּ-ם, שִׁמְרוּ-ן! (שִׁמְרוּ אוֹתָם, אוֹתָן!).

שְׁמָעֵנִי! (=שְׁמַע אוֹתִי).	הֶערע מיך	Слушай меня
שְׁמָעֵהוּ! שְׁמָעֶהָ! שְׁמָעֵנוּ! שְׁמָעֵם! שְׁמָעֵן!		
חָפֵץ.	ווינשען, וואָללען	Желать, хотѣть
חָפֵץ, חֲפֵצָה, חֲפֵצִים, חֲפֵצוֹת.	איין ווינשענדער, ווינשענדע	Желающій, -ая, -іе, -ія
אֲנִי חָפֵץ, חֲפֵצָה וכו'.	איך וויל, ווינשע	Я желаю, хочу
חָפַצְתִּי וכו', חָפֵץ, חָפְצָה; חָפַצְנוּ וכו'.		
שָׂמֵחַ.	זיך פרייען	Радоваться
[בינוני: שָׂמֵחַ, שְׂמֵחָה, שְׂמֵחִים, שְׂמֵחוֹת.]		
עוֹד מְעַט.	באַלד, נאָך איין ווענינ	Скоро, еще немного
בְּעוֹד שְׁלֹשֶׁת יָמִים.	נאָך 3 טאַגען	Черезъ 3 дня
אַהֲבָה.	ליעבע, פריינדשאַפט	Любовь, дружба
זָכַר.	זיך עראיננערן, געדענקען	Помнить
עוֹלָם.	עוויגקייט	Вѣчность
עַד־עוֹלָם.	עווינ, עוויגליך	На вѣки, вѣчно

א) בבוא הצווי עם הכנויים יֵהָפֵךְ השוא לקמץ ביחיד (שְׁמוֹר! שָׁמְרֵנִי!). ואולם אם אות האחרונה, או האמצעית של הפעל, היא מאותיות אהח"ע, ישָׁאר השוא בראש המִלה, והקמץ יבא באות השניה (שְׁמַע! שְׁמָעֵנִי! — שְׁאַל! שְׁאָלֵנִי!)

ב) יש פעלים אשר בבינוני הם מנוקדים קמץ וצירה, ולא חולם וצירה, כגון: אֲנִי חָפֵץ, שָׂמֵחַ. וגם בנסתר עבר הם מנוקדים כן: „חָפֵץ" ולא „חָפַץ".

זָכְרֵנִי, רֵעִי, וְעָזְרֵנִי לְמַעַן אַהֲבָתֵנוּ הַיְשָׁנָה! — עָזְרֵנוּ אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ וְאַל

תעזבנו, כי בך אנחנו בוטחים! — אם אין תלמידך החדש שומע בקולך, שלחהו מעל פניך! — המים האלה רעים, שפכם, ואני נותן לך מים טובים מאלה. — שמחתי מאד בשמעי. כי בעוד שלשת ימים ישלחך אביך אלינו, למען נלמד יחדו. — שמעני. רעי! נחדל נא מקצוף איש על אחיו! — אמי! אחי הקטן שפך דיו על ספרי; ענשיהו נא! — למה לך מטה שבורה כזאת? מכרה! — אינני חפץ למכרה, כי יקרה היא לי מאד, כי שנים רבות שכבתי עליה. — זכרו את הדברים אשר אמר לכם מורכם היום בצהרים, כתבום על ספר, לבלתי שכחכם אותם! — עזריני נא, רעותי הטובה, ואני לא אשכח חסדך עמדי (=עמי) עד עולם. — שמה, תלמידי העצל, כי עוד מעט אשלחך הביתה. — הנני נותן לכם, בני, ספר חדש מלא ספורים יפים, ואתם שמרוהו ואל תקרעוהו! — בעוד ימים אחדים אשלח לך את הכסף אשר לקחתי ממך. — היש מוכרי ספרים בעירך? יש תחת ידי ספרים ישנים הרבה ואני חפץ למכרם. — חפצים אנחנו לעזור לקרובנו העני ולתמכו. אבל איננו יודעים מקומו איו, כי מאז הלך מעירנו, לא כתב לנו כל מכתב. — דודתנו חפצה לעזוב את עירה, ולמכור את ביתה, כי אין בעירה בית ספר טוב לבניה. — אם כן, תשלח נא את בניה אליכם, למען ילמדו אתכם יחד. — בתי. לא טובה רעותך החדשה בעיני, עזביה! — אני שאלתי ממך לעזרני בכסף מעט, ואתה לא עזרתני ועוד קצפת עלי; הזאת אהבתך אלי? — השמחת באמור לך המורה, כי לא נלמד מחר אחרי הצהרים? אני שמח תמיד על דבר כזה. — על מה אתם שמחים, ילדים? הלא עוד מעט תענשכם אמכם על אשר שברתם את שתי הכוסות. — רעי היושב בעיר הקרובה כותב לי בכל מכתביו דברי־אהבה. — „אהבת־עולם אהבתנו ה' אלהינו", כן כתוב בספר תפלתנו. — האנשים האלה שמחים כל ימי חייהם, אם גם עניים הם. — שמחנה, בנותי, ביום הזה, כי חג גדול היום לבני ישראל. — זכרו, בני, ואל תשכחו כי הספרים האלה שאולים הם, לכן שמרום מאד, לבלתי קרעכם אותם ולבלתי שפככם דיו עליהם. — הלא רע אתה לבן־דודי, ומדוע לא תחפוץ לעזרו? זכר. כי הוא עזרך תמיד בכל עת קראך לו, עזרהו נא גם אתה! — הנערים האלה אהבו איש את אחיו כל הימים; אך מאז קרע האחד את ספר רעהו, אין עוד שלום (פריעדען, Миръ) ביניהם, ולא יחדלו לקצוף איש על אחיו. — אל תזכר־לי עוד את אהבתנו הישנה; שכחה, כי אינני חפץ בך (=אותך) עוד. —

55.

Я слыхалъ что ты имѣешь теперь новую книгу; пришли же ее мнѣ, ибо я желаю читать ее.— Наказывай меня, отецъ мой, но не сердись на меня!— Вотъ твои теплыя платья, сынъ мой, одѣнь ихъ, ибо сегодня очень холодно.— Твоя маленькая дочь кричитъ весь день; накажи же ее, чтобы она перестала кричать.— Дочь моя, слова, которыя твоя тетя писала тебѣ въ ея письмѣ, суть правдивыя слова; помни ихъ и не забудь ихъ навѣки.— Помогайте же мнѣ, мои товарищи, ибо я не желаю учиться (я) одинъ.— Радуетесь ли вы краснымъ (עַל) цвѣтамъ, которые я прислалъ вамъ? Еслибъ ты прислалъ намъ бѣлые цвѣты, то мы радовались бы больше (יותר); ибо мы не желаемъ (חפץ ב־) красныхъ цвѣтовъ.— Сынъ мой, письмо, которое ты писалъ, не нравится мнѣ; разорви его и напиши другое письмо.— Вашъ новый другъ злой мальчикъ, оставьте его, дабы не (פֶּן) сердились на васъ ваши родители.— Моя тетя, если ты желаешь продать твою корову, продай ее намъ, и не продай ее другому человѣку.— Если ваша вода дурна, вылейте ее!— Радуйтесь, мои маленькіе ученики, ибо вы будете учиться только до полудня.— Наша любимая мать, пошли же насъ къ нашей тетѣ, чтобы ея сыновья помогли намъ когда мы учимся.— Черезъ 5 недѣль я пошлю васъ къ ней, а до тѣхъ поръ, вы будете учиться (вы) одни.— За то что вы не слушались меня, (потому) я оставлю васъ и перестану помогать вамъ.— Пожалуйста, мой другъ, помни нашу старую любовь и не забудь меня!— Этотъ мальчикъ оставилъ школу 8 мѣсяцевъ тому назадъ (לפני־), и онъ уже (וכבר) забылъ все чему онъ учился. —Дѣло обстоитъ не такъ: онъ не забылъ ничего, ибо онъ не зналъ ничего, даже (גם) учась въ школѣ.—Слушайте меня, мои товарищи, ибо я хочу прочитать вамъ (=въ вашихъ ушахъ) очень прекрасный разсказъ.—Не думай, что я забылъ тебя, и что (וכי) я оставлю тебя; спроси твоихъ товарищей, и ты услышишь отъ нихъ (=изъ ихъ рта), какъ велика моя любовь къ тебѣ до сегодняшняго дня (עד היום הזה).— Если желаешь, моя подруга, прислать мнѣ новую

книгу, пришли ее мнѣ сегодня; ибо черезъ нѣсколько дней я оставлю ваш городъ.—

איך האבע געהערט, דאסס דוא יעצט איין נייעס בוך האסט ; שיקע עס דאך מיר, דענן איך ווינשע עס צו לעזען. — שטראפע מיך, מיין פאטער, אבער זייא ניכט בעזע אויף מיך. — דא זינד דיינע ווארמען קליידער, מיין זאהן, ציעהע זיא אן, דענן הייטע איסט זעהר קאלט.— דיינע קליינע טאכטער שרייט דען גאנצען טאג ; בעשטראפע זיע דאך, דאמיט זיע זאלל אויפהערען צו שרייען. — מיינע טאכטער, דיא ווארטע, וועלכע דיינע טאנטע דיר אין איהרעם בריעפע שריעב, זינד וואהרע ווארטע (דברי אמת) ; דענקע אן־זיע (=עראיננערע זיע) איממער, אונד דוא זאללסט זיע ניכט פערגעססען עוויגליך. — העלפעט מיר דאך, מיינע קאמעראדען, דענן איך וויל ניכט לערנען (איך אלליין). — פרייט איהר אייך אויף דיע ראטהען בלומען, וועלכע איך אייך געשיקט האבע? האטטעסט דוא אונס געשיקט וויסע בלומען, האטטען וויר אונס מעהר (יותר) געפרייט ; דענן וויר ווינשען ניכט (חפץ ב-) ראטהע בלומען. — מיין זאהן, דער בריעף, וועלכען דוא געשריבען האסט, געפאללט מיר ניכט ; צעררייססע איהן, אונד שרייבע איינען אנדערן בריעף! — אייער נייע פריינד איסט איין שלעכטער קנאבע, פערלאססעט איהן, דאמיט אייערע עלטערן אויף אייך ניכט (פן) בעזע זיין זאללען. — מיינע טאנטע, ווענן דוא וויללסט פערקויפען דיינע קוה, פערקויפע זיא אונס, אונד דוא זאללסט זיע ניכט פערקויפען איינעם אנדערן מענשען. — ווענן אייער וואססער שלעכט איסט, גיעסט עס אוים! — פרייעט אייך, מיינע קליינען שילער, דענן הייטע ווערדעט איהר נור בים מיטטאג לערנען. — אונזערע ליעבע מוטטער! שיקע אונס דאך צוא אונזערער טאנטע, דאמיט (למען) איהרע זעהנע אונס העלפען זאללען ווענן וויר לערנען. — נאך 5 וואכען ווערדע איך אייך צו איהר שיקען, אונד בים צו יענער צייט ווערדעט איהר לערנען (איהר) אלליין. — וויל איהר האבט מיר ניכט געפאלגט, דעסוועגען ווערדע איך אייך פערלאססען אונד ווערדע אויפהערען אייך צו העלפען. — ביטטע, מיין פריינד, עראיננערע דיך דאך אן אונזערע אלטע ליעבע, אונד פערגיס מיך ניכט! — דיעזער קנאבע האט פערלאססען דיע שולע, פאר 8 מאנאטען, אונד ער האט שאן (כבר) פערגעססען אללעס וואס ער געלערנט האט. — ניכט זא איסט דיא זאכע: ער האט (ניכט) ניכטס פערגעססען, דענן ער האט (ניכט) ניכטס געוואוסט אלס ער אויך אין דער שולע לערנטע. — הערט מיך אן, מיינע קאמעראדען, דענן איך וויל אייך איינע זעהר שאנע געשיכטע פארלעזען (= לעזען אין אייערע אהרען). — דוא זאללסט ניכט דענקען, דאסס איך דיך פערגעססען האבע אונד דאסס (וכי) איך דיך פערלאססען ווערדע ; פראגע דיינע קאמעראדען אונד דוא ווירסט

הארען אים איהרעם מונדע, וויא גראס מיינע ליעבע איסט צו דיר ביס צום היטיגען טאגע (עד היום הזה). — ווענן דוא ווינשעסט, מיינע פריינדין, מיר דאס נייע בוך צו שיקען, שיקע עס מיר היטע, דענן נאך איניגען טאגען ווערדע איך אייערשטארט פערלאססען. —

56.

וְ-אֶשְׁמוֹר.	אונד איך ווערדע היטען	И я буду хранить
וָ-אֶשְׁמוֹר.	אונד איך האבע געהיטעט	И я хранилъ
וַ-תִּשְׁמוֹר.	אונד דוא האסט געהיטעט	И ты хранилъ
(וַיִּשְׁמוֹר, וַתִּשְׁמוֹר, וַנִּשְׁמוֹר, וַתִּשְׁמְרוּ וכו׳).		
וָ-אֶשְׁמְרֶךָ.	אונד איך האבע דיך געהיטעט	И я хранилъ тебя
וַ-תִּשְׁמְרֵנִי.	אונד דוא האסט מיך געהיטעט	И ты хранилъ меня
זָכַרְתָּ וַ-תִּכְתּוֹב.	דוא האסט דיך עררינערט אונד האסט געשריעבען	Ты вспоминалъ и писалъ
אָבִי קָצַף עָלַי וַ-יַּעַנְשֵׁנִי.	מיין פאטער האט זיך אויף מיך געערגערט אונד האט מיך בעשטראפט	Мой отецъ разсердился на меня и наказалъ меня
בְּלָמְדִי אֶת לִקְחִי וָ-אֶשְׁכַּח לֶאֱכֹל.	אלס איך מיינע לעקציאן לערנטע, דא פערגאס איך צו עססען	Заучивая свой урокъ, я забылъ кушать
וְ-לָמַדְתִּי.	אונד איך האבע געלערנט	И я учился
כָּתַבְתִּי וְ-לָמַדְתִּי.	איך האבע געשריעבען אונד געלערנט	Я писалъ и учился
אֶכְתֹּב וְ-לָמַדְתִּי.	איך ווערדע שרייבען אונד ווערדע לערנען	Я буду писать и буду учиться
אֶשְׁאָלֵהוּ וְ-יָדַעְתִּי.	איך ווערדע איהן פראגען, דאנן ווערדע איך וויססען	Я спрошу его, тогда я буду знать
לְמוֹד וְ-יָדַעְתָּ!	לערנע, (דאנן) ווירסט דוא וויססען	Учись, и ты узнаешь!
תְּמוֹךְ אֶת רֵעֲךָ וְ-תְמַכְתִּיו גַּם אָנִי.	שטיטצע דיינען פריינד, דאנן ווערדע אויך איך איהן אונטערשטיטצען	Поддержи твоего друга, и я буду поддержвать его

וְ-שָׂמַחְתָּ בְּחַגֶּךָ!
(אונד) דוא זאָללסט דיך פֿרייען אַן דיינעם פֿייערטאַג
(И) Радуйся въ твой праздникъ.

בְּלָמְדִי וַ-יַּעַזְרֵנִי אָחִי
(בְּלָמְדִי יַעַזְרֵנִי אָחִי).
ווענן איך לערנען ווערדע, ווירד מיין ברודער מיר העלפֿען
Когда буду учиться, поможетъ мнѣ мой братъ

בְּשָׂמְחֲךָ בְּחַגֶּךָ, וְ-זָכַרְתָּ אֶת קְרוֹבְךָ הֶעָנִי וַ-עֲזַרְתּוֹ.
ווענן דוא אַן דיינעם פֿעסטע דיך פֿרייען ווירסט, זאָללסט דוא דיינעם אַרמען פֿערוואַנדטען געדענקען, אונד דוא זאָללסט איהם העלפֿען
Радуясь въ твой праздникъ, помни твоего бѣднаго родственника и помоги ему

קָרָאתִי.
איך לאַז, ריעף
Я звалъ, читалъ

(קָרָאתָ, קָרָאת; קָרָא, קָרְאָה; קָרָאנוּ; קְרָאתֶם־תֶן; קָרְאוּ).

אֶקְרָא.
איך ווערדע רופֿען, לעזען
Я буду звать, читать

(תִּקְרָא, תִּקְרְאִי; יִקְרָא, תִּקְרָא; נִקְרָא; תִּקְרְאוּ, תִּקְרֶאנָה; יִקְרְאוּ, תִּקְרֶאנָה).

קְרָא! קִרְאִי! קִרְאוּ! קְרֶאנָה!

מָצָא.
פֿינדען
Найти

חָטָא (ל-).
זינדיגען
Грѣшить

(עתיד: אֶחֱטָא, תֶּחֱטָא וכו').

תּוֹרָה.
לעהרע, געזעטץ
Ученіе, законъ

שְׁגִיאָה.
פֿעהלער
Ошибка

רֵעַ.
נאָכסטער
Ближній

אֵיךְ?
וויא? וויעזאָ?
Какъ? какъ-же?

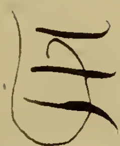
א) הוי"ו מהפך את הפעלים מעבר לעתיד ומעתיד לעבר. — ההפך הזה יבוא עפ"י תנאים שונים: 1) כאשר נצרך לכתוב שני פעלים בזמן אחד, אז יבוא הפעל הראשון בזמנו, והשני בזמן המהופך עם הויו (זָכַרְתָּ וַתִּכְתֹּב; אֶזְכֹּר וְכָתַבְתִּי). 2) בבוא הפעל האחד במקור עם ב', אז יצטרף אליו הפעל השני עם ו' המהפך. למשל, תחת האֹמר: בְּלָמְדִי אֶת לִקְחִי שָׁכַחְתִּי לֶאֱכוֹל, נוכל לאמר: „בְּלָמְדִי—וָאֶשְׁכַּח" — וכן תחת: בְּלָמְדִי יַעַזְרֵנִי אָחִי, נוכל לאמר: בְּלָמְדִי וַעֲזָרַנִי אָחִי. — 3) במקום „אָז" לעתיד יבוא ע"פ רוב הפעל עם ו' המהפך מעבר לעתיד; למשל: אֶשְׁאָלֵהוּ וְיָדַעְתִּי (=אז אֵדַע). — 4) אחרי צווי יבא ג"כ הפעל השני מהופך מעבר לעתיד; למשל: לְמוֹד וְיָדַעְתָּ! (=אָז תֵּדַע). 5) במקום צווי יבא ג"כ ויו המהפך מעבר לעתיד (בְּשָׂמְחֲךָ בְּחַגֶּךָ וְזָכַרְתָּ=זְכוֹר!). ובאופן כזה יוכל לָבֹא גם בראש המאמר; למשל: וְאָהַבְתָּ לְרֵעֲךָ כָּמוֹךָ!=אֱהוֹב אֶת רֵעֲךָ כָּמוֹךָ! (בשלשה האופנים האחרונים אין צריך לתרגם את הויו במלת „אונד, и"). כאשר יהפך העבר לעתיד, תעתק גם הנגינה מן מלעיל למלרע בגוף נכח ומדבר. למשל וְשָׁמַרְתִּי (מלעיל) הוא עבר, וְשָׁמַרְתִּי (מלרע) הוא עתיד. וכן וְשָׁמַרְתָּ (עבר) וְשָׁמַרְתָּ (עתיד). אך בפעלים מנחי למד אלף לא תעתק הנגינה.

ב) הויו המהפך מעתיד לעבר נקודתו בגוף הראשון ליחיד ָ (וְאֶשְׁמֹר = שָׁמַרְתִּי), ובכל יתר הגופים נקודתו תמיד פתח ודגש אחריו, לכן נקל להבדילו מן וי"ו החבור שנקודתו בעתידותמיד שו"א. — זאולם הויו המהפך מעבר לעתיד נקודתו ודינו בכל כויו החבור (שוא עפ"י רוב, ולפני שוא ואותיות במ"ף מלאפום [וּ], ולפני יו"ד שואית־חירק: וִידַעְתֶּם) ולכן אי אפשר להבדילו מויו החבור אלא ע"י הענין. ובשני הגופים הראשונים, אפשר להבדילו ע"י הנגינה, כאמור בסעיף א'). למשל: אם הפעל הראשון בעבר, אז מובן כי גם השני הבא בויו הוראתו עבר [כָּתַבְתִּי וְלָמַדְתִּי], ואם הפעל הראשון עתיד, אז מובן כי הפעל הבא אחריו בעבר עם ו', מהופך הוא לעתיד [אֶכְתּוֹב וְלָמַדְתִּי]. וכן כשהוא בא אחרי צווי, או בראשית מאמר, אז הוא תמיד מהופך או בתור צווי. —

ג) הפעלים אשר אות האחרונה שבהם א' [נחי למד אלף], יִנָּטוּ עפ"י דוגמת הפעל „קרא": היינו במקום שיבוא בשלמים פתח בעבר, יבוא בהם קמץ (קָרָאתִי); ולפי שאחרי אותיות אהו"י, לא יבוא דגש, לכן התָוי"ם רפויות הן: ־תִי, ־תָ, ־תֶם. ובעתיד נקבות נוכחות ונסתרות יבוא סגול במקום החולם או הפתח (תִּקְרֶאנָה), וכן גם בצווי. — הצווי עם הכנויים יבוא עפ"י דין הפעלים הגומרים באהח"ע (קְרָאֵנִי! = שְׁמָעֵנִי!). —

אַתָּה שְׁכַחְתַּנִי וַתַּעַזְבֵנִי, וַאֲנִי זְכַרְתִּיךָ וָאֶעֱזְרֶךָּ, כַּאֲשֶׁר קָרָאתָ לִי. — הַנְּעָרִים הָאֵלֶּה עָקְרוּ פְּרָחִים מִגַּנֵּנוּ, וַיִּקְצוֹף עֲלֵיהֶם שׁוֹמֵר הַגַּן וַיַּעַנְשֵׁם. — אֲנִי לֹא חָטָאתִי לָךְ, וְלָמָּה זֶה קָצַפְתָּ עָלַי וַתֶּחְדַּל מִכְּתֹב לִי מִכְתָּבִים? לֹא כָתַבְתִּי לְךָ מִכְתָּב, יַעַן כִּי חוֹלֶה אֲנִי זֶה יָמִים רַבִּים, וְאַתָּה לֹא יָדַעְתָּ אֶת הַדָּבָר, וַתַּחְשֹׁב, כִּי קוֹצֵף אֲנִי עָלֶיךָ. — רַק כַּחֲצִי שָׁעָה יָשַׁב אָחִי הַקָּטָן בְּחַדְרִי לְבַדּוֹ, וּבְעֵת הַקְּצָרָה הַהִיא שָׁבַר שְׁתֵּי כוֹסוֹת וַיִּקְרַע סֵפֶר חָדָשׁ וַיִּשְׁפֹּךְ דְּיוֹ עַל הַשֻּׁלְחָן; הַאֵין זֶה יֶלֶד חָרוּץ? — וּמָה אָמְרָה אִמְּךָ עַל הַדָּבָר הַזֶּה? אִמִּי לֹא אָמְרָה דָבָר, כִּי שָׁלְחָה אֶת הַיֶּלֶד מֵחֶדְרִי וַתַּעַנְשֵׁהוּ. — אַחֲרֵי לָמְדִי אֶת לְקָחִי אֶקְרָא לְךָ, וְהָלַכְנוּ שְׁנֵינוּ יַחְדָּו הַגִּנָּה. — אִם תִּשְׁמַע לְקוֹלִי וְתֶחְדַּל לִצְעֹק בְּאָזְנַי, אֶקְרָא בְאָזְנֶיךָ סִפּוּר יָפֶה וּלְקַחְתִּיךָ אִתִּי אֶל בֵּית דּוֹדָתֵנוּ, הַיּוֹם בָּעֶרֶב. — הַנַּעַר הַזֶּה חָטָא לְמוֹרֵהוּ, וַיַּעַנְשֵׁהוּ הַמּוֹרֶה וְלֹא שְׁלָחוֹ הַבַּיְתָה עַד הָעָרֶב. — קְרָא בְסִפְרְךָ הֶחָדָשׁ, וְאָמַרְתָּ לִי: הֲטוֹב הוּא, וּקְרָאתִיו גַּם אָנִי; אַךְ בְּטֶרֶם תִּקְרָאֵהוּ לֹא אֶקְרָאֶנּוּ. — קָרָאתִי אֶת מִכְתָּבְךָ וָאֶמְצָא בוֹ שְׁגִיאוֹת רַבּוֹת; הֲלֹא לָמַדְתָּ אֶת תּוֹרַת הַלָּשׁוֹן (גראממאטיק, Грамматика) הָעִבְרִית, וְלָמָּה אֵינְךָ כוֹתֵב בְּלִי שְׁגִיאוֹת? בְּכָתְבִי אֶת הַמִּכְתָּב יָשַׁב אָחִי הַקָּטָן לְיָדִי וַיִּצְעַק בְּאָזְנַי, לָכֵן מִכְתָּבִי מָלֵא שְׁגִיאוֹת; אַךְ בְּפַעַם אַחֶרֶת אֶכְתּוֹב לְךָ מִכְתָּב יָפֶה וְשָׁמַרְתִּי אֶת לְשׁוֹנִי מִכָּל שְׁגִיאָה. — בְּמָצְאֲךָ אֶת הַסֵּפֶר אֲשֶׁר שָׁאַלְתִּי מִמְּךָ, וּשְׁלַחְתּוֹ אֵלַי, וְאֶשְׁלַח לְךָ גַּם אֲנִי סֵפֶר חָדָשׁ. — אַתֶּם חֲטָאתֶם לִי, כִּי הֲלַכְתֶּם אֶל רֵעֲכֶם וְלֹא קְרָאתֶם לִי; אַךְ אֲנִי לֹא אֶקְצוֹף עֲלֵיכֶם וּבְקָרְאֲכֶם לִי אֶעֱזְרֶכֶם. וִידַעְתֶּם כִּי טוֹב אֲנִי מִכֶּם. — בְּתוֹרַת יִשְׂרָאֵל כָּתוּב: וְאָהַבְתָּ לְרֵעֲךָ (= אֶת רֵעֲךָ) כָּמוֹךָ! (וויע

דיד זעלבסט, (Какъ самого себя. — אֲנִי נוֹתֵן לְךָ סֵפֶר יָפֶה, וְאַתָּה קְרָאֵהוּ וְיָדַעְתָּ דְּבָרִים רַבִּים, אֲשֶׁר לֹא יָדַעְתָּ עַד הַיּוֹם. — סִפְרְךָ טוֹב מְאֹד; עַד חֲצוֹת הַלַּיְלָה קְרָאתִיו וָאֶשְׁכַּח גַּם לֶאֱכֹל אֶת לַחְמִי. — הִנְנִי שׁוֹלֵחַ לְךָ אֶת הַסֵּפֶר הַיָּשָׁן הַזֶּה לְמָכְרוֹ, וְאַתָּה מְכָרֵהוּ נָא וּשְׁלַח לִי אֶת הַכֶּסֶף. — לֹא אֶמְכֹּר אֶת סִפְרְךָ בְּטֶרֶם אֶשְׁאַל אֶת אָבִיךָ, פֶּן יִקְצוֹף עָלֶיךָ וְעָנַשׁ אוֹתְךָ. — שְׁלַח אֶת בִּגְדְךָ הַיָּשָׁן אֶל שְׁכֵנְךָ הֶעָנִי, וְשָׁלַחְתִּי לוֹ גַּם אֲנִי אֶת בְּגָדַי הַיְשָׁנִים, וְשָׂמַח מְאֹד, וְאָהַב אוֹתָנוּ בְּכָל לִבּוֹ. — קִרְאוּ לָרוֹפֵא וְיַעֲקוֹר אֶת שִׁנִּי הָרָעָה! — אַךְ אוּלַי אֵין הָרוֹפֵא עַתָּה בְּבֵיתוֹ? אִם לֹא תִמְצָאֵהוּ בְּבֵיתוֹ, וּמְצָאתוֹ בְּגַן שְׁכֵנוֹ, כִּי הוּא יוֹשֵׁב שָׁם תָּמִיד. — אַחֲרֵי כָתְבְךָ אֶת הַמִּכְתָּב, קְרָא לַשִּׁפְחָה וְשָׁלַחְתָּ אֶת הַמִּכְתָּב בְּיָדָהּ! — עוֹד מְעַט תַּעֲנָשְׁךָ אִמְּךָ, וְחָדַלְתָּ לִצְעֹק! — אִם יַעֲקוֹר בְּנִי פְּרָחִים מִגַּנְּכֶם, וַאֲמַרְתֶּם לִי, וַעֲנַשְׁתִּיו! — קִרְאוּ אֶת הַסֵּפֶר הַזֶּה וְשָׂמַח לִבְּכֶם. — תָּמְכֵנִי, רֵעִי, וְעָזְרֵנִי, וְיָדַעְתִּי כִּי עוֹד לֹא שָׁכַחְתָּ אֶת אַהֲבָתֵנוּ הַיְשָׁנָה. — אֵיךְ נַעַזְרְךָ וּבַמֶּה נַעַזְרְךָ, וּבְיָדֵינוּ אֵין כָּסֶף?! — אֲנִי קָצַפְתִּי עָלֶיךָ וָאֶחְדַּל לְעָזְרְךָ, יַעַן אֲשֶׁר הֶחֱטֵאתָ לִי. — אֲנִי בָטַחְתִּי בְךָ, כִּי לֹא תִמְכֹּר אֶת בֵּיתְךָ בְּטֶרֶם תִּשְׁאָלֵנִי, כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ לִי לִפְנֵי שְׁנֵי חֳדָשִׁים; וְעַתָּה הִנֵּה מָכַרְתָּ אֶת בֵּיתְךָ וַתִּשְׁכַּח אֶת דְּבָרֶךָ. — אִם חָפֵץ אַתָּה כִּי יַעַזְרְךָ ה׳, זְכֹר אֶת רֵעֲךָ הֶעָנִי וְעָזַרְתָּהוּ: אָז יִזְכָּרְךָ גַּם ה׳ וַעֲזָרֶךָ. — אֶלְמַד אֶת לִקְחִי וְשָׁכַבְתִּי עַל מִטָּתִי, כִּי עָיֵף אֲנִי מְאֹד. —

57.

Твой братъ сидѣлъ у меня (אתי) вчера 2 часа, и (וַ) мы учились и (וַ) читали вмѣстѣ.— Твой отецъ читалъ твое письмо и (וַ) онъ нашелъ въ немъ 4 ошибки.— Я слыхалъ что твоя мать пошлетъ тебя къ намъ черезъ 3 недѣли, и (וַ) я радовался очень.— Я вспомнилъ нашего бѣднаго друга и (וַ) помогъ ему, а ты забылъ его и (וַ) оставилъ его.— Это дитя одѣло свое платье только 2 раза и (וַ) оно разорвало его, и (וַ)[1] его[2] мать наказала его.[1]— Завтра я пошлю тебѣ прекрасную

*) הווי"ן הסגורים בחצאי לבנה (ו) בפרקים הלועזים מורים כי הפעל הבא במקום ההוא מהופך באופן כזה: אם הוי"ו הסגור נקוד קמץ (וָ) או פתח (וַ) אז צריך להפכו מעתיד לעבר, ואם הוי"ו הסגור נקוד (וְ) (וּ) (ו) אות הוא כי צריך להפוך את הפעל מעבר לעתיד. —

книгу, и (ו) ты будешь читать ее и (ו) найдешь въ ней новые разсказы, которыхъ ты еще не зналъ.— Если (אם) ты не перестанешь кричать, то (ו) твоя мать будетъ сердиться на тебя, и (ו) она накажетъ тебя.—Если вы желаете писать письмо нашему дядѣ, спросите вашего отца и (ו) онъ скажетъ вамъ гдѣ (אֵיפֹה) онъ теперь.— Если (אם) вы оставите книгу у вашей маленькой сестры, то (ו) она возьметъ ее, и (ו) будетъ рвать ее, ибо она рветъ и ломаетъ все что она ни находитъ въ комнатѣ.— Поддержите меня, друзья мои, и помогайте мнѣ, тогда (ו) я буду знать, что вы не забыли меня.— Если мой сынъ будетъ грѣшить противъ тебя (לך), то (ו) скажи (=будешь сказать) мнѣ, и (ו) я накажу его,— Гдѣ ваши книги? нашли ли вы ихъ? Мы нашли ихъ на кровати вашего маленькаго брата, и вотъ они разорваны; ибо, когда (כ־) мы заучивали наши уроки въ другой (=второй) комнатѣ, онъ взялъ ихъ и (ו) разорвалъ ихъ.— Скажите вашей матери, и (ו) она накажетъ его, чтобы (למען) онъ не рвалъ больше (עוד) все что онъ находитъ.— Нашъ учитель! Твой новый ученикъ боленъ, пошли его домой, и пусть онъ (ו) лежитъ на своей кровати!— Онъ не боленъ, онъ только лѣнивъ и не хочетъ учиться; и если (ואם) я пошлю его домой, то (ו) его родители будутъ сердиться на меня.— Чѣмъ я согрѣшилъ противъ тебя (לך), что (כי) ты разсердился на меня и (ו) (ты) оставилъ меня?— Какъ-же не буду сердиться на тебя? вѣдь ты мнѣ сказалъ, что ты не продашь твоихъ старыхъ книгъ прежде чѣмъ спросишь меня, а вотъ (ו) ты продалъ ихъ и не спросилъ меня!— Вѣдь всѣ 4 ножки твоего стола отломаны, и какъ ты будешь писать на нёмъ? Правда (дѣло), а я не зналъ этого и (ו) хотѣлъ писать на немъ.— Когда (כ־) ты найдешь твоего друга, ты (ו) скажешь ему, что мой отецъ помнилъ его дядю и (ו) поддерживалъ его, и (ו) его сердце будетъ радоваться.

דיין ברודער איסט בייא מיר (אתי) געזעססען 2 שטונדען געזעסען אונד (ו) וויר האבען געלערנט אונד (ו) וויר האבען געלעזען צוזאממען. — דיין פאטער האט געלעזען דיינען בריעף, אונד (ו) ער פאנד דארין (בו) פיער פעהלער. — איך האבע געהארט

דאַס נאָך 3 וואָכֿען ווירד דיינע מוטטער דיך שיקען צו אונס, דאַ (וָ) האַבע איך מיך געפֿרייט זעהר. — איך געדאַכֿטע (זכר) אונזערעס אַרמען פֿריינדעס אונד (וָ) האַבע איהם געהאָלפֿען, אונד דוא האַסט איהן פֿערגעססען אונד (וַ) דוא האַסט איהן פֿערלאַססען. — דיעזעס קינד האַט אַנגעצאָגען זיין קלייד נור 2 מאַל, אונד (וַ) האַט עס צעררייססען, דאַ (וַ) האַט עס זיינע מוטטער בעשטראַפֿט. — מאָרגען ווערדע איך דיר שיקען איין שאָנעס בוך, ווירסט (וְ) דוא עס לעזען אונד (וּ) ווירסט פֿינדען דאַרין נייע געשיכֿטען, וועלכֿע דוא נאָך ניכֿט קאַננטעסט. — ווענן (אִם) דוא ווירסט ניכֿט אויפֿהאָרען צו שרייען, ווירד (וְ) דיינע מוטטער זיך אָרגערן אויף דיך אונד (וְ) זיא ווירד דיך בעשטראַפֿען. — ווענן איהר ווינשעט צו שרייבען איינען בריעף אַן אונזערן אָנקעל, פֿראַגעט אייערן פֿאַטער אונד (וְ) ער ווירד אייך זאַגען וואָ (איפה) ער יעטצט איסט. — ווענן (אִם) איהר ווערדעט לאַססען דאַס בוך בייא אייערער קליינען שוועסטער, ווירד (וּ) זיא עס נעהמען אונד (וּ) ווירד עס צעררייססען, דענן זיע צעררייססט אונד צעבריכֿט אַללעס וואַס זיע פֿינדעט אים ציממער. — שטיטצעט מיך, מיינע פֿריינדע, אונד העלפֿעט מיר, דאַנן (וְ) ווערדע איך וויססען, דאַסס איהר מיך ניכֿט פֿערגעססען האַבט. — ווענן מיין זאָהן זינדיגען ווירד געגען דיך (לך), זאָללסט דוא (וְ) מיר זאַגען, ווערדע (וְ) איך איהן בעשטראַפֿען. — וואָ זינד אייערע ביכֿער? האַבט איהר זיע געפֿונדען? וויר האַבען זיע געפֿונדען אויף דעם בעטט אונזערעס קליינען ברודערס; אונד דאַ זינד זיע צעררייססען, דענן אַלס (כ־) וויר אונזערע אויפֿגאַבען לערנטען אים צווייטען ציממער, האַט ער זיע גענאָממען אונד (וַ) האַט זיע צעררייססען. — זאַגעט אייערער מוטטער, ווירד (וְ) זיא איהן בעשטראַפֿען, דאַמיט (למען) ער זאָלל ניכֿט מעהר (עוד) צעררייססען אַללעס וואַס ער פֿינדעט. — אונזער לעהרער! דיין נייער שילער איסט קראַנק, שיקע איהן נאָך הויזע אונד (וְ) ער זאָלל זיך לעגען אויף זיין בעטט. — ער איסט ניכֿט קראַנק, ער איסט נור פֿויל אונד ער וויל ניכֿט לערנען; אונד ווענן (אם) איך ווערדע איהן שיקען נאָך הויזע ווערדען (וְ) זיינע עלטערן אויף מיך בעזע זיין. — וואַרום האַבע איך געגען דיך (לך) געזינדיגט, דאַס (כי) דוא אויף מיך צירנטעסט אונד (וַ) האַסט מיך פֿערלאַססען? — וויעזאָ זאָלל (= ווערדע) איך ניכֿט בעזע זיין אויף דיך? דוא האַסט דאָך מיר געזאַגט, דאַסס דוא ווירסט ניכֿט פֿערקויפֿען דיינע אַלטען ביכֿער, בעפֿאָר דוא מיך פֿראַגען ווירסט, אונד דאַ (וַ) האַסט דוא זיע פֿערקויפֿט אונד האַסט מיך ניכֿט געפֿראַגט! — אַללע 4 פֿיסע דיינעס טישעס זינד דאָך צערבראָכֿען, אונד וויעזאָ ווירסט דוא שרייבען אויף איהם? עס איזט וואַהר (דיע זאַכֿע), אונד איך וואוסטע עס ניכֿט אונד (וְ) איך וואָללטע אויף איהם שרייבען. — ווענן (כ־) דוא ווירסט פֿינדען דיינען פֿריינד זאָללסט דו (וְ) איהם

זאָגען, דאַסס מיין פֿאַטער האַט זיך ויינעם אָנקעלס ערא־נגנערט יונגר (!) ער האַט איהן אונ־
טערשטיטצט , ווירד (!) זיך זיין הערץ זעהר פֿרייען . —

58.

Купить	קויפֿען	קָנָה, (קְנוֹת) .
Чтобы купить	צוא קויפֿען	לִקְנוֹת .
		(לִקְנוֹתִי ־תֵנִי , לִקְנוֹתְךָ) .
		בִּקְנוֹת־ , (בִּקְנוֹתִי , בִּקְנוֹתְךָ , בִּקְנוֹתוֹ , בִּקְנוֹתָהּ , בִּקְנוֹתֵנוּ , בִּקְנוֹתְכֶם , בִּקְנוֹתָם) .
Покупающій, -ая Покупатель, покупательница	איין קויפֿער , איינע קויפֿערין	קוֹנֶה, קוֹנָה .
Покупатели, покупающіе, -ія	קייפֿער , קויפֿענדע	קוֹנִים, קוֹנוֹת .
Я покупаю	איך קויפֿע	אֲנִי קוֹנֶה, קוֹנָה .
Мы покупаемъ	וויר קויפֿען	אֲנַחְנוּ קוֹנִים, קוֹנוֹת .
Купленный -ая; купленъ	געקויפֿטער , געקויפֿטע , געקויפֿט	קָנוּי , קְנוּיָה .
Купленные, -ыя	געקויפֿטע	קְנוּיִם, קְנוּיוֹת .
Я купилъ, купила	איך האַבע געקויפֿט	קָנִיתִי .
Ты купилъ, купила	דוא האַסט געקויפֿט	קָנִיתָ, קָנִית .
Онъ купилъ	ער האַט געקויפֿט	קָנָה .
Она купила	זיע האַט געקויפֿט	קָנְתָה .
Мы купили	וויר האַבען געקויפֿט	קָנִינוּ .
Вы купили	איהר האַבט געקויפֿט	קְנִיתֶם, קְנִיתֶן .
Они, онѣ купили	זיע האַבען געקויפֿט	קָנוּ .
Я буду покупать, куплю	איך ווערדע קויפֿען	אֶקְנֶה .
Ты будешь „	דוא ווירסט „	תִּקְנֶה, תִּקְנִי .
Онъ, она будетъ „	ער (זיע) ווירד „	יִקְנֶה, תִּקְנֶה .
Мы будемъ „	וויר ווערדען „	נִקְנֶה .
Вы будете „	איהר ווערדעט . „	תִּקְנוּ, תִּקְנֶינָה .

Они, онѣ будутъ покупать	זיע ווערדען קויפֿען	יִקְנוּ, תִּקְנֶינָה .
Купи!	קויפֿע!	קְנֵה!
Купи! (ж.)	קויפֿע! (וו.)	קְנִי!
Купите!	קויפֿעט!	קְנוּ!
Купите! (ж.)	קויפֿעט! (וו)	קְנֶינָה!
Видѣть, смотрѣть	זעהען	רָאָה (רְאוֹת, לִרְאוֹת).
Быть	זיין	הָוָה,הָיָה (הֱיוֹת, לִהְיוֹת).
		[בינוני] הֹוֶה, הֹוָה, הֹוִים, הֹוֹת, (או: הוֹיֶה, הוֹיָה, הוֹיִם, הוֹיוֹת).
		[עבר] הָיִיתִי; הָיִיתָ, הָיִית; הָיָה; הָיְתָה; הָיִינוּ; הֱיִיתֶם, ־ן; הָיוּ.
		[עתיד] אֶהְיֶה; תִּהְיֶה, תִּהְיִי וכו׳. [צווי] הֱיֵה! הֲיִי! (הֱיִי) הֱיוּ! הֱיֶינָה!
Дѣлать	טהון, מאַכֿען	עָשֹׂה, (עֲשׂוֹת, לַעֲשׂוֹת).
		[עתיד] אֶעֱשֶׂה, תַּעֲשֶׂה וכו׳.
Отвѣчать	אנטוואָרטען	עָנָה (עֲנוֹת, לַעֲנוֹת) אֶת־.
Пить	טרינקען	שָׁתָה, (שְׁתוֹת, לִשְׁתּוֹת).
Болѣть, заболѣть	ערקראַנקען, קראַנק ווערדען	חָלָה, (חֲלוֹת, בַּחֲלוֹת).
		[עתיד] אֶחֱלֶה, תֶּחֱלֶה וכו׳
Плакать	וויינען	בָּכָה.
И я купилъ	אונד איך האַבע נעקויפֿט	וָאֶקֶן (=וָאֶקְנֶה).
И я дѣлалъ	אונד איך האַבע געמאַכֿט, נעטהאַן	וָאַעַשׂ.
И онъ отвѣчалъ	אונד ער האַט נעאַנטוואָרטעט	וַיַּעַן.
И я видѣлъ	אונד איך האַבע נעזעהען	וָאֵרֶא.
И онъ видѣлъ	אונד ער זאַה	וַיַּרְא.
И былъ (случилось	אונד (ער) עס וואַר	וַיְהִי.
И онъ пилъ	אונד ער טראַנק	וַיֵּשְׁתְּ.
И онъ плакалъ	אונד ער וויינטע	וַיֵּבְךְּ.
Вѣдь	דאָך	הֵן.

לִי הָיָה סוּס.	איך האַטטע (מיר געהערטע) איין פֿערד	У меня была, (мнѣ принадлежала) лошадь
לֹא הָיְתָה לוֹ בַת.	ער האַטטע קיינע טאָכטער	Онъ не имѣлъ дочери
לֹא הָיוּ לִי מַיִם.	איך האַטטע קיין וואַססער	Я не имѣлъ воды
יְהִי! (=יִהְיֶה)!	עס זאָלל זיין!	Да будетъ!
וַיְהִי הַיּוֹם.	איינעס טאַגעס, דאַ-	Въ одинъ день, однажды
וַיְהִי הַיּוֹם וַיִּקֶן אָבִי.	איינעס טאַגעס קויפֿטע מיין פֿאַטער	Однажды мой отецъ купилъ
אוֹר.	ליכט	Свѣтъ
חֹשֶׁךְ.	פֿינסטערניס	Темнота
בָּרָא.	ערשאַפֿפֿען	Сотворить

א) הפעלים אשר האות האחרונה בהם ה׳ (נחי למד הא) יְנֻטּוּ בדרך כזה: המקור השני יבוא בהוספת ־וֹת תחת הה״א; בבינוני פועל זכר, חולם וסגול, (קוֹנֶה) · ולנקבה, חולם וקמץ (קוֹנָה), וברבים יפול הה״א (קוֹנִים, רוֹאוֹת). בבינוני פָּעוּל יהפך הה״א ליו״ד (קָנוּי, עֲשׂוּיָה, שְׁתוּיִם, עֲשׂוּיוֹת) · בעבר יִפּוֹל ההא בכל הגופים, ותחתיו יבוא יו״ד (רָאִיתִי, עֲשִׂיתֶם), ובנסתר זכר ישאר ההא והאות שלפניו נקודה קמץ תחת פתח (עָשָׂה, רָאָה), ובנסתרת נקבה יהפך ההא לתי״ו (קָנְתָה, רָאֲתָה!), ובנסתרים רבים לא יבוא הה״א כלל (קָנוּ, רָאוּ). בעתיד יבוא סגול (במקום חולם או פתח) לפני ההא (אֶרְאֶה), ובנכחת נקבה יפול ההא (תִּקְנִי, תִּרְאִי), ובנקבות נוכחות ונסתרות יבוא יוד תחת ההא (תִּקְנֶינָה). — בצווי, יבוא צירה תחת ההולם (רְאֵה!). —

ב) אם אות הראשונה היא מאותיות אהח״ע תחי נקודות הפעל כמו בשלמים (אֶעֱשֶׂה=אֶעֱמֹד; תַּעֲשֶׂה=תַּעֲמוֹד, — או: תֶּחֱלֶה=תֶּחְפָּץ).

ג) כשבא העתיד עם ויו המהפכו לעבר, יפול הה״א שבסופו, ואז תִּשתנה גם נקוד המלה (וַיִּקֶן, וַיַּרְא, וָאֵרֶא, וַיֵּשְׁתְּ). ואולם בגופים שאין ה״א בסופם לא ישתנה הנקוד כלל (וַיִּרְאוּ, וַתִּקְנִי, וַיִּשְׁתּוּ), — ואולם גם בלי וי״ו המהפך אפשר לכתוב העתיד בלי ה״א: יַעַשׂ (=יַעֲשֶׂה, יִקֶן (=יִקְנֶה), אֵשְׁתְּ, (=אֶשְׁתֶּה), יֵבְךְּ, (=יִבְכֶּה). —

ד) אחרי הפעל „ענה" יבוא עפ״י רוב יחס הפעול (עָנִיתִי אוֹתוֹ=עֲנִיתִיו).

ה) בהצטרף הכנויים אל נחי ל״ה יפול הה״א בכל הגופים: קוֹנְךָ=קוֹנֶה אוֹתְךָ; קָנְךָ=קָנָה אוֹתְךָ (ובנקבה קָנָתְךָ=קָנְתָה אוֹתְךָ); אֶקְנֵם=אֶקְנֶה אוֹתָם, וכדומה.

ו) העתיד בא לפעמים במקום הזמן ההוה; ביחוד בשאלה (לָמָּה תִבְכֶּה?=לָמָּה אַתָּה בוֹכֶה?) או בפעולה מתמדת מה שקוראים בלשון לעז „פפלעגען, бывать„

אַל־נָא תִמְכּוֹר אֶת סוּסְךָ, בְּטֶרֶם תִּשְׁאָלֵנִי, כִּי חָפֵץ אֲנִי לִקְנוֹתוֹ. — מָה אַתָּה עוֹשֶׂה אַחֲרֵי אָכְלֶךָ? אַחֲרֵי אָכְלִי אֲנִי הוֹלֵךְ הַגַּנָּה. — אַל תִּשְׁתּוּ אֶת הַמַּיִם הָרָעִים הָאֵלֶּה, פֶּן תֶּחֱלוּ! — מַדּוּעַ לֹא הָיִיתָ אֶתְמוֹל בְּבֵית הַסֵּפֶר? יַעַן אֲשֶׁר

בִּגְדִי הָיָה קָרוּעַ, אַךְ הַיּוֹם קָנְתָה לִי אִמִּי בֶּגֶד חָדָשׁ. – אִם תִּרְאֶה אֶת רֵעֲךָ, וְאָמַרְתָּ לוֹ כִּי מָחָר אֶהְיֶה אֵצֶל מוֹכֵר הַסְּפָרִים, וְקָנִיתִי לוֹ אֶת הַסֵּפֶר אֲשֶׁר שָׁאַל מִמֶּנִּי. – בְּשֵׁשֶׁת יָמִים בָּרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ; בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן הָיָה הַחֹשֶׁךְ עַל פְּנֵי כָל הָאָרֶץ, אָז אָמַר אֱלֹהִים: יְהִי אוֹר! וַיְהִי אוֹר; וַיַּרְא אֱלֹהִים אֶת הָאוֹר כִּי טוֹב, וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לָאוֹר יוֹם, וְלַחֹשֶׁךְ קָרָא לָיְלָה. כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה כְּתוּבִים בְּסֵפֶר הַתּוֹרָה. – אֶתְמוֹל הָלַכְתִּי בַחוּץ וָאֵרֶא וְהִנֵּה יֶלֶד בֹּכֶה. וָאֶשְׁאָלֵהוּ: „לָמָּה תִבְכֶּה, יֶלֶד?“ וַיַּעַן הַיֶּלֶד: „הִנְנִי בוֹכֶה יַעַן אֲשֶׁר אָכְלָה אֲחוֹתִי אֶת תַּפּוּחִי“. וַיְהִי כַּאֲשֶׁר שָׁמַעְתִּי אֶת הַדָּבָר הַזֶּה, וָאֶתֵּן לוֹ תַפּוּחַ גָּדוֹל, בְּאָמְרִי אֵלָיו: „הִנְנִי נוֹתֵן לְךָ תַּפּוּחַ אַחֵר, וְעַתָּה הֲלֹא תֶחְדַּל לִבְכּוֹת?“ אַךְ הוּא לָקַח אֶת הַתַּפּוּחַ מִיָּדִי וַיֵּבְךְּ עוֹד יוֹתֵר. „לָמָּה זֶה תִבְכֶּה עוֹד?“ שְׁאֶלְתִּיו. אָז עָנָנִי (=עָנָה אוֹתִי) הַיֶּלֶד כַּדְּבָרִים הָאֵלֶּה: „אֵיךְ לֹא אֶבְכֶּה? הֵן לוּלֵי לָקְחָה אֲחוֹתִי אֶת תַּפּוּחִי, כִּי עַתָּה הָיוּ לִי עַתָּה שְׁנֵי תַפּוּחִים!“ – הַאֵין זֶה יֶלֶד חָכָם? – אִם תַּעַשׂ (=תַּעֲשֶׂה) אֶת הַדָּבָר אֲשֶׁר שָׁאַלְתִּי מִמְּךָ וַאֲהַבְתִּיךָ מְאֹד. – הָאִשָּׁה הַזְּקֵנָה הַזֹּאת אֵינֶנָּה רוֹאָה עוֹד בְּעֵינֶיהָ, וּבְחָפְצָהּ לִקְרֹא בַּסֵּפֶר, וְקָרְאָה לִבְנָהּ אוֹ לְבִתָּהּ, וְקָרְאוּ בְאָזְנֶיהָ. – אֵיךְ נַעֲשֶׂה אֶת הַדָּבָר הַזֶּה? כָּמוֹנִי תִרְאוּ (=תִּרְאוּ אֵיךְ אֲנִי עוֹשֶׂה) וְכֵן תַּעֲשׂוּ! – אִמִּי, רְאִי־נָא מֶה עָשְׂתָה אֲחוֹתִי הַקְּטַנָּה; הִנֵּה שָׁתְתָה מִן הַמַּיִם הָרָעִים, אֲשֶׁר אָמַרְתְּ לָהּ לְבִלְתִּי שְׁתוֹתָהּ אוֹתָם; עַתָּה תֶּחֱלֶה וְשָׁכְבָה עַל מִטָּתָהּ יָמִים רַבִּים! – אָבִי הַיָּקָר, קְנֵה נָא לִי אֶת הַסֵּפֶר הַיָּפֶה הַזֶּה, אָנָּא קְנֵהוּ (=קְנֵה אוֹתוֹ), וְשָׂמַחְתִּי עָלָיו מְאֹד. – כָּל הַמַּיִם שְׁתוּיִם, וְעַתָּה אֵין לָנוּ מַיִם לִשְׁתּוֹת. – הַדָּבָר אֲשֶׁר חָשַׁבְתָּ לַעֲשׂוֹת, עָשׂוּי כְּבָר. – חֲבֵרִי הַיָּקָר, הַמִּטָּה אֲשֶׁר בְּחֶדְרִי אֵינֶנָּה עֲשׂוּיָה לַעֲמוֹד עָלֶיהָ, כִּי אִם לִשְׁכַּב עָלֶיהָ. – לֹא אֶעֱשֶׂה דָבָר בְּטֶרֶם אֶשְׁאַל אֶת פִּי אֲבוֹתַי. – אֶתְמוֹל בַּלַּיְלָה שָׁכַבְתִּי עַל מִטָּתִי וָאֶקְרָא בַּסֵּפֶר לְאוֹר הַמְּנוֹרָה הָעוֹמֶדֶת עַל שֻׁלְחָנִי, וַיְהִי כַּאֲשֶׁר רָאֲתָה זֹאת אִמִּי וַתִּקְצֹף עָלַי מְאֹד, בְּאָמְרָהּ: אִם תִּקְרָא בַּלַּיְלָה בְּשָׁכְבְּךָ עַל מִטָּתְךָ, וְחָלִיתָ בְּעֵינֶיךָ! אָז חָדַלְתִּי לִקְרֹא. – הַיּוֹם בַּצָּהֳרַיִם עָמַדְתִּי עַל הָהָר, וְאַתָּה הָלַכְתָּ עִם אֲחוֹתְךָ בַּשָּׂדֶה אֲשֶׁר תַּחְתָּיו; אַתָּה לֹא רְאִיתַנִי, וְגַם אֲחוֹתְךָ לֹא רָאַתְנִי (=רָאֲתָה אוֹתִי), אֲבָל אָנֹכִי רְאִיתִיכֶם שְׁנֵיכֶם, וָאֶקְרָא לָכֶם וְלֹא שְׁמַעְתֶּם, וְלֹא עֲנִיתֶם. – לַאֲבִי רֵעִי הָיָה בַּיִת גָּדוֹל וְגַן יָפֶה, וַיִּמְכְּרֵם לְדוֹדֵנוּ. – אֲנִי כָתַבְתִּי לָכֶם שְׁלֹשָׁה מִכְתָּבִים וְאַתֶּם לֹא עֲנִיתֶנִי; עֲנוּנִי־נָא! – בִּהְיוֹתְכֶם מָחָר בְּבֵיתִי וּרְאִיתֶם אֶת הַמְּנוֹרָה הַיָּפָה אֲשֶׁר קָנָה לִי אָבִי. – אֲחוֹתִי הַיְקָרָה, כַּאֲשֶׁר תִּהְיִי מָחָר בְּבֵית רֵעוּתֵךְ, אַל תִּשְׁכְּחִי לִשְׁאָלָהּ עַל דְּבַר הַסֵּפֶר אֲשֶׁר לָקְחָה מִמֶּנִּי. – אֵיפֹה הֱיִיתֶם

אֶתְמוֹל? הֵן אָנֹכִי שָׁלַחְתִּי אֶת שִׁפְחָתֵנוּ לִקְרֹא לָכֶם, וְהִיא לֹא מְצָאַתְכֶם בְּבֵיתְכֶם. – אֲנַחְנוּ הָיִינוּ אֶתְמוֹל בְּבֵית דּוֹדֵנוּ, וַנַּרְא אֶת הַדְּבָרִים הַיָּפִים אֲשֶׁר שָׁלַח לוֹ בְּנוֹ הַגָּדוֹל מֵעִירוֹ. – רְאֵינָה אַחְיוֹתַי, מֶה עָשָׂה אָחִינוּ הַקָּטָן: הוּא לָקַח אֶת הַדְּיוֹ מֵעַל הַשֻּׁלְחָן וַיִּשְׁפְּכֵהוּ עַל הַסֵּפֶר אֲשֶׁר קָנִיתָ אֶתְמוֹל. – אֲחוֹתִי הָיְתָה אֶתְמוֹל בְּגַן דּוֹדִי, וַתֵּרֶא שָׁם פְּרָחִים יָפִים אֲשֶׁר לֹא רָאֲתָה כְמוֹהֶם עַד הַיּוֹם, וַתִּשְׁאַל אֶת דּוֹדִי: מֵאַיִן הֵם הַפְּרָחִים וּמַה שְּׁמָם? וַיַּעֲנֶה דּוֹדֵנוּ: הַפְּרָחִים הֵם מֵאֶרֶץ רְחוֹקָה מְאֹד וּשְׁמָם כָּזֶה וְכָזֶה. – הַנַּעַר הַזֶּה עָצֵל מְאֹד! וַיְהִי הַיּוֹם וַיִּשְׁכַּב עַל מִטָּתוֹ וַיִּצְעַק וַיֵּבְךְּ; וַיִּשְׁאָלוּהוּ אֲבוֹתָיו: עַל מָה אַתָּה בוֹכֶה? וַיַּעַן: חוֹלֶה אָנִי. וַיִּשְׁלְחוּ אֲבוֹתָיו לִקְרֹא לָרוֹפֵא, וַיַּרְא הָרוֹפֵא אֶת הַנַּעַר וַיִּקְרָא: הֲזֶה הוּא הַחוֹלֶה? שִׁלְחוּהוּ לְבֵית הַסֵּפֶר; וְיָשַׁב שָׁם מִן הַבֹּקֶר עַד הָעֶרֶב, וְלֹא יֶחֱלֶה עוֹד! – אֲנִי רָאִיתִי אֶת אֲחֵיכֶם וְהֵם לֹא רָאוּנִי. – אָחִי הָלַךְ לְבֵית הַסֵּפֶר וַיִּרְאֵהוּ דוֹדִי מֵרָחוֹק וַיִּקְרָאֵהוּ אֵלָיו וַיִּתֵּן לוֹ תַּפּוּחַ. – עֲשִׂי נָא רְעוּתִי, אֶת הַדָּבָר אֲשֶׁר אָמַר לָךְ הַמּוֹרָה, וְרָאוּ אֲבוֹתַיִךְ כִּי חָרוּצָה אַתְּ וְחָדְלוּ לִקְצוֹף עָלָיִךְ. --

59.

Видѣлъ ли ты новую книгу, которую моя мать купила мнѣ? Нѣтъ, я еще не видѣлъ ее; но когда я буду (=будучи) завтра у васъ, я увижу ее и (!) буду читать въ ней.—Мы были вчера въ саду нашего дяди, и (!) [мы] видѣли тамъ прекрасные цвѣты.— Не пей, моя подруга, этой дурной воды, дабы ты не (פן) заболѣла какъ заболѣлъ мой братъ, когда (ב־) онъ пилъ дурную воду.—Дѣлай же, мой другъ, то что сказала тебѣ твоя мать, тогда (!) она увидитъ что ты ей послушаешься, и (!) она перестанетъ сердиться на тебя.— Я спрашивалъ дѣвочку зачѣмъ она плачетъ? и (!) она отвѣчала мнѣ: потому что у меня нѣтъ денегъ чтобы купить красивую книгу.—Отвѣчай же мнѣ, моя дочь, и не плачь же больше (עוד)!—Вчера утромъ былъ нашъ дядя въ нашей школѣ, и (!) онъ видѣлъ (то) что мы дѣлаемъ и (то) что мы учимся, и (!) онъ очень радовался когда (ב־) учитель сказалъ ему, что мы прилежны; онъ спрашивалъ меня нѣсколько вещей (דבר), и (!) я отвѣчалъ ему на

все что онъ спрашивалъ. Тогда онъ мнѣ сказалъ: Такъ какъ (יען אשר) я видѣлъ, какъ (מה) прилеженъ ты, поэтому я куплю тебѣ маленькую лошадь какъ лошадь, которую имѣлъ мой сынъ; и (ו) я плакалъ слыша это, и не зналъ что отвѣчать ему; ибо я плачу всегда, когда (כאשר) я радуюсь.— Купилъ ли онъ тебѣ лошадь? Да, а завтра когда (כאשר) вы будете въ нашемъ домѣ, вы увидите ее.— Мой другъ писалъ вамъ 2 письма; отвѣчали ли вы ему? Мы хотѣли отвѣчать ему, и вотъ (ו) мы заболѣли, но черезъ нѣсколько дней мы отвѣтимъ ему, тогда (ו) онъ увидитъ, что мы не забыли его.— Дѣлайте, мои дочери, все что будутъ дѣлать ваши добрыя тети, и (ו) я буду любить васъ очень.— Посмотри, мой отецъ, на эту красивую лампу; пожалуйста, купи ее мнѣ! У нашего отца Якова (יעקב) было 12 сыновей.— Вѣдь я сказалъ вамъ: не пейте (изъ) этой дурной воды, а вы пили ее и (ו) (вы) заболѣли; теперь смотрите, что вы надѣлали!— Моя маленькая сестра кричала и (ו) плакала, когда (ב־) наша мать отвѣчала ей, что (כי) она не купитъ [того] что она просила.— Видѣлъ ли тебя мой братъ, когда (כאשר) ты былъ въ его городѣ? Нѣтъ, онъ не видѣлъ меня, но его сыновья видѣли меня, а также его жена видѣла меня.— Зачѣмъ (על מה) плакали дѣти? Дѣло было такъ: они шли съ ихъ матерью по (ב־) улицѣ, и вотъ (ו) увидѣли женщину, продающую яблоки, и (ו) они просили свою мать купить имъ яблоки; и (было) когда (כאשר) мать отвѣчала, что она не будетъ покупать ихъ, то (ו) они кричали и (ו) плакали громкимъ (великимъ) голосомъ. Тогда мать взяла ихъ домой, и (ו) наказала ихъ; и тогда они плакали еще больше (עוד יותר).

האַסט דוא געזעהען דאָס נייע בוך, וועלכעס מיינע מוטטער מיר געקויפט האַט? ניין, איך האַבע עס נאָך ניכט געזעהען; אַבער ווענן (ב־) איך ווערדע זיין בייא איהר מאָרגען, ווערדע איך עס זעהען אונד (ו) ווערדע לעזען דאַרין (בו). — וויר וואַרען געסטערן אים גאַרטען אונזערעס אָנקעלס, אונד (ו) וויר האַבען דאָרט געזעהען שאָנע בלומען.—דוא זאָללסט ניכט טרינקען, מיינע פריינדין, דיעזעס שלעכטע וואַססער, דאַמיט דוא זאָלסט ניכט (פן) קראַנק ווערדען, וויא מיין ברודער קראַנק וואורדע אַלס (ב־) ער טראַנק שלעכטעס וואַססער. — טהוע דאָך, מיין פריינד, דאַס וואַס דיינע מוטטער

דיר געזאַגט האַט, דאַנן (!) ווירד זיע זעהען, דאַסס דוא איהר געהאָרכסט, ווירד (!) זיע אויפהערען באָזע צו זיין אויף דיך. — איך פֿראַגטע דאַס מאָדכען, וואַרום זיא ווינט? אונד (!) זיע אַנטוואָרטעטע מיר: ווייל איך קיין געלד האַבע צו קויפֿען דאַס שאָנע בוך. — אַנטוואָרטע מיר דאָך, מיינע טאָכטער, אונד ווינע דאָך ניכט מעהר (עוד). — געסטערן מאָרגען וואַר אונזער אָנקעל אין אונזערער שולע, אונד (!) ער האַט געזעהען דאַס וואַס וויר טהון אונד וואַס וויר לערנען, אונד (!) ער פֿרייטע זיך זעהר אַלס (ב—) דער לעהרער איהם זאַגטע, דאַסס וויר פֿלייסיג זינד; ער פֿראַגטע מיך איינינגע זאַכען אונד (ו) איך אַנטוואָרטעטע איהם אויף אַללעס וואַס ער פֿראַגטע. דאַנן זאַגטע ער מיר: ווייל איך האַבע געזעהען וויא (מה) פֿלייסיג דוא ביסט, דעסוועגען ווערדע איך דיר קויפֿען איין קליינעס פפֿערד, וויא דאַס פפֿערד וועלכעס מיין זאָהן האַטטע. אונד (!) איך וויינטע אַלס (ב—) איך דאַס האָרטע, אונד איך וואוסטע ניכט וואַס איהם צו אַנטוואָרטען; דענן איך וויינע אימטער, ווענן (כאשר) איך מיך פֿרייע. — האַט ער דיר געקויפֿט דאַס פפֿערד? יאַ, אונד מאָרגען, ווענן (כאשר) איהר ווערדעט זיין אין אונזערעם הויזע, ווערדעט איהר עס זעהען. — מיין פֿריינד האַט איך געשריעבען 2 בריעפֿע, האַבט איהר איהם געאַנטוואָרטעט? וויר וואָללטען איהם אַנטוואָרטען, דא (!) וואורדען וויר קראַנק; אַבער נאָך איינינגען טאַגען ווערדען וויר איהם אַנטוואָרטען, דאַנן (!) ווירד ער זעהן, דאַסס וויר איהן ניכט פֿערגעססען האַבען. — טהוט, מיינע טאָכטער, אַללעס וואַס אייערע גוטען טאַנטען טהון ווערדען, דאַנן (!) ווערדע איך אייך זעהר ליעבען. — זיעהע, מיין פֿאַטער, דיעזע שאָנע לאַמפּע, ביטטע, קויפֿע זיע דאָך מיר! — אונזער פֿאַטער יעקב האַטטע 12 זאָהנע. — איך האַבע אייך דאָך געזאַגט: איהר זאָללט ניכט טרינקען פֿאָן דיעזעם שלעכטען וואַססער, אונד איהר האַבט עס געטרונקען אונד (!) איהר זייד קראַנק געוואָרדען; יעצט זעהט וואַס איהר געמאַכט האַבט! — מיינע קליינע שוועסטער שריע אונד (!) וויינטע, אַלס (ב—) אונזערע מוטטער איהר אַנטוואָרטעטע, דאַסס (כי) זיע ניכט קויפֿען ווירד דאַס וואַס זיע באַט (=פֿראַגטע). — האַט דיך געזעהען מיין ברודער, אַלס (כאשר) דוא וואַרסט אין זיינער שטאַדט? ניין, ער האַט מיך ניכט געזעהען, אַבער זיינע זאָהנע האַבען מיך געזעהען, אונד אויך זיינע פֿרויא זאַה מיך. — וואָריבער (על מה) וויינטען דיא קינדער? דיע זאַכע וואַר זאָ: זיע גינגען מיט איהרער מוטטער אין דער שטראַססע, דאַ (!) זאַהען זיע איינע פֿרויא וועלכע אָפּפֿעל פֿערקויפֿט, אונד (!) זיע באַטען איהרע מוטטער איהנען דיע אָפּפֿעל צו קויפֿען. אונד (עס וואַר) אַלס (כאשר) דיע מוטטער אנטוואָרטעטע, דאַסס זיע זיע ניכט קויפֿען ווירד, דאַ (!) שריען זיע אונד (!) וויינטען מיט לויטער (=גראָס) שטיממע. דאַנן נאַהם זיע דיע מוטטער נאָך

הויזע אונד (!) בעשטראַפֿטע זיע, אונד דאַן וויינטען זיא נאָך מעהר (עוד יותר).

60.

אָמֹר (בֶּאֱמוֹר, בְּאָמְרִי; לֵאמֹר). זאַגען — Сказать

עתיד: א-מַר. איך ווערדע זאַגען — Я скажу, буду сказывать

ת-אמַר, ת-אמְרִ-י; י-אמַר, ת-אמַר; נ-אמַר; ת-אמְר-וּ, ת-אמַרְ-נָה; י-אמְר-וּ, ת-אמַרְ-נָה.

אֱמֹר! אִמְרִ-י! אִמְר-וּ! אֱמֹרְ-נָה!

וַיּ-אמֶר. אונד ער זאַגטע, (שפראַך) — И онъ сказалъ

אָכֹל (עתיד: אֹכַל, תּאכַל וכו׳).

אָבֹה. וואללען, איינוויללינגען — Согласиться, хотѣть

עתיד: אֹבֶה, ת-אבֶה וכו׳.

לא ת-אבֶה לוֹ! דוא זאָללסט איהם ניכט פֿאָלגען! דוא זאָללסט ניכט איינוויללינגען — Не повинуйся ему! не соглашайся съ нимъ!

אָבֹד (בֶּאֱבוֹד). פֿערלאָרען געהען, פֿערשווינדען — Пропадать, исчезать

עתיד: אֹבַד, ת-אבַד וכו׳.

לִי אָבַד סֵפֶר, (או: סֵפֶר אָבַד לִי). מיר גינג איין בוך פֿערלאָרען, =איך האַבע פֿערלאָרען איין בוך — У меня пропала книга

סֵפֶר אָבַד מִבֵּיתִי. איין בוך גינג פֿערלאָרען (פֿערשוואַנד) אויס מיינעם הויזע — Книга пропала (исчезла) изъ моего дома

אָסֹף (לֶאֱסוֹף). זאַממעלן, אויפֿנעהמען — Собирать, принять

עתיד: אֶ-אֱסוֹף; תֶּ-אֱסוֹף, תַּ-אַסְפִי; יֶ-אֱסוֹף וכו׳; תַּ-אַסְפ-וּ, יַ-אַסְפ-וּ. —

צווי: אֱסוֹף! אִסְפִ-י! אִסְפ-וּ! אֱסוֹפְ-נָה!

אָהֹב (עתיד: א-הַב, תֶּ-אֱהַב; יֶ-אֱהַב וכו׳. — צווי: אֱהוֹב! אֶהֱב-וּ!).

מְלָאכָה, (מְלֶאכֶת־, מְלַאכְתִּי). אַרבייט, בעשעֶפֿטיגונג — Работа, занятіе

כָּבֵד (כְּבֵדָה, כְּבֵדִים· ־וֹת).	שווער	Тяжелый, трудный
הַ־דָּבָר הַ־זֶּה כָּבֵד מִמֶּנִּי.	דיעזע זאַכע איסט פיר מיך צו שווער	Это дѣло слишкомъ тяжело для меня
כָּכָה, כֹּה.	זאָ	Такъ
אָמְנָם.	צוואַר, ווירקליך	Хотя, дѣйствительно
הַאָמְנָם?	ווירקליך?	Дѣйствительно-ли ?
הַאָמְנָם תִּשְׁכַּח?	ווירסט דוא ווירקליך פערגעסען?	Дѣйствительно-ли ты забудешь?
פְּרִי (פִּרְיִי, פֶּרְיְךָ, פִּרְיוֹ).	פרוכט, פריכטע	Плодъ, плоды

א) הפעלים אשר האות הראשונה בהם היא אל"ף (נ ה י פ א א ל ף) ינטו בבינוני ובעבר ככל הפעלים השלמים, רק בעתיד יש פעלים אחדים המפילים בגוף הראשון את האלף וביתר הגופים ינקדו בחולם (אֹכַל, תֹּאכַל). אך ר ו ב נחי פ"א ינטו על דרך השלמים, רק שהם מנוקדים סגול או פתח (אֶאֱסֹף, תֶּאֱסֹף, תַּאַסְפִי); ויש פעלים שינטו בשני האופנים האלה יחד (למשל: אֹהַב, תֶּאֱהַב, ועוד רבים כאלה)

ב) הפעל „אבד" בקל, הוא רק ע ו מ ד. לכן אין לאמר „אֲנִי אָבַדְתִּי אֶת כַּסְפִּי" אלא „לִי אָבַד כַּסְפִּי" או „כַּסְפִּי אָבַד מִמֶּנִּי".

לִי הָיוּ סְפָרִים רַבִּים, אֲבָל לֹא שְׁמַרְתִּים, וַיֹּאבְדוּ וְאֵינָם. — דוֹדָתִי עָשְׂתָה אֶתְמוֹל חַג גָּדוֹל. וַתִּקְרָא גַם לָנוּ; וַנֹּאכַל וַנֵּשְׁתְּ בְּבֵיתָהּ עַד חֲצוֹת הַלָּיְלָה. — בְּטֶרֶם אֹכַל לֹא אֶעֱשֶׂה כָּל מְלָאכָה. — בְּנִי, אִם יִקְרְאוּ לְךָ הַנְּעָרִים הָרָעִים הָאֵלֶּה, לֹא תֹאבֶה וְלֹא תִשְׁמַע לָהֶם! — הַלֶּחֶם הַזֶּה עוֹדֶנּוּ חַם, לֹא אֹכְלֵהוּ, וְגַם אַתָּה אַל תֹּאכְלֶנּוּ, כִּי אֶתְמוֹל הָיָה הָרוֹפֵא בְּבֵיתֵנוּ, וַיֹּאמֶר כִּי אִם נֹאכַל לֶחֶם חַם וְחָלִינוּ. — אֲנִי מָצָאתִי אֶת הַסֵּפֶר אֲשֶׁר אָבַד לָךְ; כִּי בְלָמְדְךָ אִתִּי בְּחֶדְרִי עֲזַבְתּוֹ עַל הַשֻּׁלְחָן וַתִּשְׁכָּחֵהוּ, וַאֲחוֹתִי לֹא יָדְעָה כִּי סִפְרְךָ הוּא, לָכֵן לְקָחַתּוּ אֶל חֶדְרָהּ, וְהַיּוֹם רְאִיתִיו וָאֶזְכֹּר כִּי לְךָ הוּא. — בְּסֵפֶר הַתּוֹרָה כָּתוּב פְּעָמִים רַבּוֹת: „וַיֹּאמֶר יְיָ אֶל מֹשֶׁה לֵּאמֹר", כִּי כֵן דֶּרֶךְ (געברויך, обычай) לְשׁוֹן עֵבֶר; וְכֵן דֶּרֶךְ לְשׁוֹנֵנוּ לֵאמֹר: „וַיַּעַן, וַיֹּאמַר". — אֱסֹף אֶת פֵּרוֹתֶיךָ מֵעַל הַשֻּׁלְחָן, פֶּן יֹאבֵדוּ! — אָחִי, אֲנִי הוֹלֵךְ עַתָּה אֶל רֵעֲךָ, וְהָיָה כִּי (=אִם) יִשְׁאָלֵנִי, הֲקָנִיתָ לוֹ אֶת הַסֵּפֶר, מָה אֹמַר לוֹ? אֹמַר לוֹ כִּי הַכֶּסֶף אֲשֶׁר שָׁלַח לִי אָבַד מִמֶּנִּי, לָכֵן עוֹד לֹא קָנִיתִי אֶת הַסֵּפֶר, וּמָחָר אֶרְאֶה מַה לַּעֲשׂוֹת; אָמְנָם יוֹדֵעַ אֲנִי כִּי לֹא אֶמְצָא עוֹד אֶת הַכֶּסֶף אֲשֶׁר אָבַד, אַךְ אוּלַי אֶשְׁאַל כֶּסֶף מֵאֵת אָבִי.—בְּגַנֵּנוּ יֵשׁ

עֲצֵי־פְרִי הַרְבֵּה, וּבְעוֹד שָׁבוּעוֹת אֲחָדִים נֶאֱסֹף אֶת פִּרְיָם. – אָבִי! אֶתְמוֹל הָלַכְתִּי בַחוּץ וָאֵרֶא נַעַר בּוֹכֶה, וְהוּא לָבוּשׁ בְּגָדִים קְרוּעִים, וַיֹּאמֶר לִי כִּי אֵין לוֹ אָב וָאֵם, וְאִישׁ לֹא יֹאבֶה לְאָסְפוֹ אֶל בֵּיתוֹ, אָז חָשַׁבְתִּי בְלִבִּי כִּי טוֹב נַעֲשֶׂה אִם נַאַסְפֵהוּ אֶל בֵּיתֵנוּ; הֲתֹאבֶה, אָבִי? שָׂמֵחַ אֲנִי מְאֹד, בְּנִי, כִּי לִבְּךָ טוֹב כָּכָה, הִנְנִי לַעֲשׂוֹת כִּדְבָרֶךָ, וּמָחָר אֶאֱסֹף אֶת הַיֶּלֶד אֶל בֵּיתֵנוּ, וְאָכַל וְשָׁתָה אִתָּנוּ וְיָשַׁב אִתָּנוּ יָמִים אֲחָדִים, עַד אֲשֶׁר אֶמְצָא לוֹ מְלָאכָה. – אִם כֹּה תַעֲשֶׂה אֶשְׂמַח מְאֹד. – אַל תֹּאכַלְנָה, אַחְיוֹתַי, מִפְּרִי הָעֵץ הַזֶּה, פֶּן יִרְאֶה שׁוֹמֵר הַגַּן וְקָצַף עֲלֵיכֶן. – אֱכֹל וּשְׁתֵה וַעֲשֵׂה מְלַאכְתֶּךָ. – אַל תַּעַזְבוּ אֶת הַיֶּלֶד לְבַדּוֹ בַּחוּץ, פֶּן יֹאבֵד! – הֵן הַמְּלָאכָה הַזֹּאת אֵינֶנָּה כְבֵדָה מִמְּךָ, וּמַדּוּעַ לֹא עֲשִׂיתָהּ? אָמְנָם לֹא כְבֵדָה הִיא, אֲבָל עָיֵף אֲנִי עַתָּה, וְאֵין בִּי כֹחַ לַעֲשׂוֹתָהּ. – עַתָּה זָכַרְתִּי כִּי עוֹד לֹא עָנִיתִי אֶת רֵעִי עַל מִכְתָּבוֹ מִיּוֹם הַחֲמִשָּׁה עָשָׂר לַחֹדֶשׁ הַזֶּה, הָבָה, אֶכְתֹּב לוֹ מִכְתָּב, וְרָאָה כִּי לֹא שְׁכַחְתִּיו. – קָרָאתִי אֶת מִכְתַּב אָחִיךָ וְלֹא מָצָאתִי בוֹ כָּל שְׁגִיאָה; הַאֻמְנָם יִכְתּוֹב אָחִיךָ בְּלִי שְׁגִיאוֹת? – אָבִי נוֹתֵן לִי חָמֵשׁ אֲגוֹרוֹת־נְחֹשֶׁת בְּכָל שָׁבוּעַ. וְהָיָה כַּאֲשֶׁר אֶאֱסֹף כְּמָאתַיִם אֲגוֹרוֹת וְקָנִיתִי לִי סֵפֶר יָפֶה. – אִם תֶּאֱהָבֵנִי אֹהַבְךָ גַם אָנִי. – אֲחוֹתִי, אִם תִּהְיִי מָחָר בְּבֵית רְעוּתֵךְ, אִמְרִי נָא לָהּ כִּי חָפֵץ אֲנִי לִמְכֹּר אֶת סִפְרִי הַיָּשָׁן, אוּלַי תֹּאבֶה לִקְנוֹתוֹ; וְאַל תִּשְׁכְּחִי לֵאמֹר לִי אֵת אֲשֶׁר תַּעֲנֶה אוֹתָךְ. – רְעוּתִי כְּבָר הָיְתָה בְּבֵיתֵנוּ וַתֵּרֶא אֶת סִפְרְךָ וַתֹּאמֶר כִּי לֹא תֹאבֶה לִקְנוֹתוֹ, יַעַן אֲשֶׁר קָרוּעַ הוּא בִּמְקוֹמוֹת אֲחָדִים. –

61.

Мы нашли 15 копеекъ, которыя пропали у тебя.— Гдѣ (איפה) вы нашли ихъ?— Онѣ были между цвѣтами подъ столомъ, и собирая цвѣты мы (!) нашли твои деньги.— Сыновья нашего сосѣда купили яблоки и (!) кушали ихъ на улицѣ, и (!) ихъ отецъ увидѣлъ ихъ и (!) разсердился на нихъ очень, и (!) сказалъ имъ, что не красиво ѣсть на улицѣ.— Я буду кушать и (буду) пить, тогда (!) я сдѣлаю мою работу.— Мой дядя очень добрый человѣкъ: онъ идетъ разъ въ недѣлю изъ дома въ домъ, чтобы собирать деньги для (למען) больныхъ бѣдныхъ, которые въ нашемъ городѣ.— Въ одинъ день онъ заболѣлъ (נֶחֱלָה) и

вотъ (ו̣) плакали всѣ бѣдные и (ו̣) сказали: помилуй (אנא) Боже, исцѣли же (רְפָא־נא) его, чтобы (למען) мы не пропали, ибо никто не (איש לא) согласится дѣлать для насъ, какъ дѣлаетъ этотъ добрый человѣкъ. И (-) Богъ услышалъ ихъ молитву и (ו̣) Онъ исцѣлилъ его. И теперь онъ соберетъ опять (עוד) деньги для нихъ (למענם).— Вчера вечеромъ была большая темнота на улицѣ, и мы оба шли одни съ (מִן) поля домой, и вотъ (ו̣) мы плакали, ибо мы не нашли дороги; хотя мы знали, что нашъ домъ не далекъ отъ поля, но въ густой (=большой) темнотѣ мы не видѣли ничего. И вотъ (ו̣) мы услыхали голосъ зовущій: дѣти! дѣти! гдѣ вы? (אַיֶּכֶם), и (ו̣) мы увидѣли, что (והנה) нашъ отецъ стоитъ предъ нами, и (ו̣) мы очень обрадовались.— Отецъ мой, если (אם) мой учитель спроситъ меня, почему я не былъ вчера въ школѣ, что я скажу ему? Такъ (כה) ты скажешь ему: Я кушалъ много яблокъ, и вотъ (ו̣) я заболѣлъ, потому я не ходилъ въ школу.— Хотя это дѣйствительно такъ (אמנם כן הוא), но я не соглашусь сказать ему это, ибо это (הדבר) не красиво.— Вѣдь я тебя просилъ прислать мнѣ мою книгу, и ты не отвѣчалъ мнѣ ничего (דבר); развѣ книга пропала изъ твоего дома? Изъ моего дома не пропадетъ ничего (דבר), но я не отвѣчалъ тебѣ, потому что я былъ боленъ въ продолженіи многихъ дней.— Если ты сдѣлаешь это (дѣло), я буду любить тебя очень, а также всѣ мои друзья будутъ любить тебя.— Давай! соберемъ плоды (פרי) съ деревьевъ нашего сада.— Этотъ мальчикъ очень бѣденъ, прими же его въ (אל) свой домъ!— Не плачьте, сестры мои, и дѣлайте вашу работу; а если она слишкомъ трудна для васъ, позовите меня, и (ו̣) я помогу вамъ.—

וויר האַבען געפונדען דיא 15 קאָפּעקען, וועלכע דיר פערלאָרען גינגען. — וואו (אֵיפה) האַבט איהר זיע געפונדען? זיא וואַרען צווישען דען בלומען אונטער דעם טישע, אונד אַלס (ב) וויר זאַממעלטען דיע בלומען דאַ (ו̣) פאַנדען וויר דיין געלד. — דיע זאָהנע אונזערעס נאַכבאַרס קױפטען אֶפּפעל אונד (ו̣) אַססען זיא אין דער שטראַסע, דאַ (ו̣) זאַה זיע איהר פאַטער אונד (ו̣) ער אֶרגערטע זיך אויף זיע זעהר, אונד (ו̣) ער זאַגטע איהנען, דאַס עס איסט ניכט שאֶן צו עססען אין דער שטראַסע. — איך ווערדע עססען אונד (ווערדע) טרינקען, דאַנן (ו̣) ווערדע איך מאַכען מיינע אַרבייט. — מיין אָנקעל איסט איין

זעהר גוטער מאַנן: ער געהט איין מאָל אין דער וואָכע פֿאָן הויז צו הויז, צו זאַממעלן געלד פֿיר (למען) דיא קראַנקען אַרמען, וועלכע אין אונזערער שטאַדט זינד. איינעס טאַגעס וואורדע מיין אָנקעל קראַנק (ויְחַל—), דאַ (!) וויינטען אַללע אַרמען, אונד (!) זיע זאַגטען: ביטטע, גאָט, היילע (רפא) דאָך איהן, דאַמיט (למען) וויר זאָללען ניכט פֿערלאָרען געהען, דענן ניעמאַנד (איש לא—) ווירד וואָללען (אבה) פֿיר אונס טהון, וויע דיעזער גוטע מאַנן פֿיר אונס טהוט. דאַ (!) האָרטע גאָטט איהר געבעט, אונד (!) ער היילטע איהן. אונד יעצט ווירד ער וויעדער (עוד) געלד זאַממעלן פֿיר זיע (למענם). — געסטערן אַם אַבענד וואַר איינע גראָסע פֿינסטערניס דרויסען, אונד וויר ביידע גינגען אליין פֿאָם פֿעלדע נאַך הויזע, אונד (ו) וויר וויינטען, דענן וויר פֿאַנדען ניכט דען וועג. צוואַר וואוסטען וויר, דאַסס אונזער הויז ניכט וויט איסט פֿאָם פֿעלדע, אַבער אין דער גראָסען פֿינסטערניס זאַהען וויר (ניכט) ניכטס. דאַ (!) האָרטען וויר איינע שטיממע רופֿט: קינדער! קינדער! וואָ זייד איהר? (אַיֶּכֶם), אונד דאַ (!) זאַהען וויר, דאַסס (והנה) אונזער פֿאַטער שטעהט פֿאָר אונס. אונד דאַ (!) פֿרייטען וויר אונס זעהר. — מיין פֿאַטער, ווענן (אם) מיין לעהרער מיך פֿראַגען ווירד: וואַרום איך ניכט וואַר געסטערן אין דער שולע, וואַס זאָלל (=ווערדע) איך איהם זאַגען? זאָ (כֹּה) זאָללסט דוא איהם זאַגען: איך אַסס פֿיעלע אֶפּפֿעל, דאַ (!) וואורדע איך קראַנק, דעס-וועגען גינג איך ניכט צור שולע. — צוואַר איסט עס ווירקליך זאָ (אמנם כן הוא), אַבער איך ווערדע ניכט וואָללען (אבה) איהם דיעזעס צו זאַגען, דענן עס (הדבר) איסט ניכט שאָן. — איך האַבע דיך דאָך געבעטען מיר מיין בוך צו שיקען, אונד דוא האַסט מיר ניכט (דבר) געאַנטוואָרטעט; איסט דענן דאַס בוך אויס דיינעם הויזע פֿערלאָרען געגאַנ-גען? אויס מיינעם הויזע ווירד ניכטס (דבר) פֿערלאָרען געהען, אַבער איך האַבע דיר ניכט געאַנטוואָרטעט, וויל איך וואַר קראַנק פֿיעלע טאַגע. — ווענן דוא ווירסט טהון דיעזע זאַכע ווערדע איך דיך זעהר ליעבען, אונד אויך אַללע מיינע פֿריינדע ווערדען דיך ליעבען. — וואָהלאַן, וואָללען וויר זאַממעלן דיא פֿריכטע (פרי) פֿאָן דען ביימען אונזערעס גאַרטענס. — דיעזער קנאַבע איסט זעהר אַרם, נימם איהן דאָך אויף אין (אל) דיינעם הויזע! — וויינעט ניכט, מיינע שוועסטערן, אונד טהוט אייערע אַרבייט, אונד ווענן זיע פֿיר איך צו שווער איסט, רופֿעט מיך, ווערדע (!) איך אייך העלפֿען.

62.

יֵשֵׁב (שֶׁבֶת). זיטצען, זיך זעטצען, וואָהנען. Сидѣть, садиться, проживать

[לָשֶׁבֶת. - כְּשֶׁבֶת, בְּשִׁבְתִּי, בְּשִׁבְתְּךָ וכו'].

אֵ-שֵׁב. איך ווערדע זיטצען Я буду сидѣть

תֵּ-שֵׁב, תֵּ-שְׁבִ-י; יֵ-שֵׁב, תֵּ-שֵׁב; נֵ-שֵׁב; תֵּ-שְׁבוּ, תֵּ-שַׁבְנָה; יֵ-שְׁבוּ, תֵּ-שַׁבְ-נָה.

צווי: שֵׁב! שְׁבִ-י! שְׁבוּ! שֵׁבְ-נָה!

יָדַע [דַּעַת. לָדַעַת, – בְּדַעַת, בְּדַעְתִּי, בְּדַעְתְּךָ וכו'].

עתיד: אֵ-דַע; תֵּ-דַע, תֵּ-דְעִ-י; יֵ-דַע, תֵּ-דַע; נֵ-דַע; תֵּ-דְעוּ, תֵּ-דַעְ-נָה; יֵ-דְעוּ, תֵּ-דַעְ-נָה.

צווי: דַּע! דְּעִ-י! דְּעוּ! דַּעְ-נָה!

יָצָא [צֵאת]. הערויסגעהען Выходить

[לָצֵאת, – בְּצֵאת, בְּצֵאתִי, בְּצֵאתְךָ וכו'].

בינוני: יוֹצֵא, יוֹצְאָ-ה, יוֹצְאִ-ים, יוֹצְא-וֹת. – עבר: יָצָא-תִי, יָצָא-תָ וכו' כמו „קָרָא".

עתיד: אֵ-צֵא; תֵּ-צֵא, תֵּ-צְאִ-י; יֵ-צֵא, תֵּ-צֵא; נֵ-צֵא; תֵּ-צְאוּ, תֵּ-צֶא-נָה; יֵ-צְאוּ, תֵּ-צֶא-נָה.

צווי: צֵא! צְאִ-י! צְאוּ! צֶא-ינָה (=צֶאנָה)!

יָלַךְ, לֶכֶת. נעהען Итти

[לָלֶכֶת; בְּלֶכֶת, בְּלֶכְתִּי, בְּלֶכְתְּךָ וכו'].

עתיד: אֵ-לֵךְ, תֵּ-לֵךְ, תֵּ-לְכִ-י, וכו', כמו „יָשַׁב". צווי: לֵךְ! לְכִ-י! לְכוּ! לֵכְ-נָה!

יָרַד (רֶדֶת). הערונטערשטייגען, הערונטערפליעסען Нисходить, стекать

וָאֵ-שֵׁב (כמו יָשַׁב). אונד איך בין געזעססען И я сидѣлъ

וַתֵּ-שֶׁב, וַיֵּ-רֶד, וַנֵּ-לֶךְ.

יַעַר (יְעָרִים, יְעָרוֹת, ז'). וואלד Лѣсъ

יָשַׁן (לִישׁוֹן; בְּיָשְׁנוֹ). שלאפען Спать

בינוני: יָשֵׁן, יְשֵׁנָה, יְשֵׁנִ-ים, יְשֵׁנ-וֹת. – עבר: יָשַׁנְתִּי וכו'; יָשַׁנּוּ (=יָשַׁנְנוּ), יְשַׁנְתֶּם וכו'.

עתיד: אִ-ישַׁן. איך ווערדע שלאפען Я буду спать

תִּ-ישַׁן, תִּ-ישְׁנִ-י; יִ-ישַׁן, תִּ-ישַׁן; נִ-ישַׁן; תִּ-ישְׁנ-וּ, תִּ-ישַׁ-נָּה; יִ-ישְׁנ-וּ, תִּ-ישַׁ-נָּה.

צווי: יְשַׁן! יְשְׁנִ-י! יְשְׁנ-וּ! יְשַׁ-נָּה.

יָרֵא (לִירֹא; בִּירֹא, בְּיִרְאִי; מִירֹא).	פירכטען	Бояться, пугаться

בינוני: יָרֵא, יְרֵאָ-ה, יְרֵא-ים, יְרֵא-וֹת.

עבר: יָרֵא-תִי; יָרֵא-תָ, יָרֵא-ת; יָרֵא, יָרְאָ-ה; יָרֵא-נוּ; יְרֵא-תֶם, ־-תֶן; יָרְא-וּ.

עתיד: אִ-ירָא; תִּ-ירָא, תִּ-ירְאִ-י; יִ-ירָא, תִּ-ירָא; נִ-ירָא; תִּ-ירְא-וּ, תִּ-ירֶא-נָה, יִ-ירְא-וּ, תִּ-ירֶא-נָה.

צווי: יְרָא! יִרְאִ-י! יִרְא-וּ! (יִרְאוּ!) יְרֶא-נָה!

יְרֵא־אֱלֹהִים.	איין גאָטטעספירכטיגער	Богобоязненный
יָגַע (לִיגֹעַ; בְּיָגְעִי).	ערמידען (מידע ווערדען)	Уставать

בינוני: יָגֵעַ, יְגֵעָ-ה, יְגֵעִ-ים, יְגֵע-וֹת. — עבר: יָגַעְ-תִּי וכו׳ כמו „שָׁמַע".

עתיד: אִ-יגַע; תִּ-יגַע, תִּ-יגְעִ-י; יִ-יגַע, תִּ-יגַע; נִ-יגַע; תִּ-יגְע-וּ, תִּ-יגַע-נָה; יִ-יגְע-וּ, תִּ-יגַע-נָה.

יָכֹל.	קאָננען	Умѣть, мочь

בינוני: יָכֹל, יְכֹלָ-ה, יְכֹלִ-ים, יְכֹל-וֹת.

עבר: יָכֹלְ-תִּי; יָכֹלְ-תָּ, יָכֹלְ-תְּ; יָכֹל, יָכְלָ-ה; יָכֹלְ-נוּ; יְכָלְ-תֶּם, ־-תֶּן; יָכְל-וּ.

עתיד (בהפעל): אוּ-כַל; תּוּ-כַל, תּוּ-כְלִ-י; יוּ-כַל, תּוּ-כַל; נוּ-כַל; תּוּ-כְל-וּ, תּוּ-כַלְ-נָה; יוּ-כְל-וּ, תּוּ-כַלְ-נָה.

מִפְּנֵי (מִפָּנַי, מִפָּנֶיךָ).	פאָר	Отъ
אֲנִי יָרֵא מִפָּנָיו (או: מִמֶּנּוּ או: אוֹתוֹ).	איך פירכטע פאָר איהם	Я боюсь его
מָטָר, גֶּשֶׁם.	רעגען	Дождь
עָנָף (עֲנַף־, עֲנָפִים, עַנְפֵי־).	צווייג	Вѣтвь
בְּעַד (בַּעֲדִי, בַּעַדְךָ וכו׳).	דורך, פיר	Черезъ, за
גֶּשֶׁם יוֹרֵד (או: מָטָר יוֹרֵד).	עס רעגנעט	Дождь идетъ

א) הפעלים אשר אות הראשונה בהם היא יו"ד, יֵחלקו לשתי מחלקות. 1) חסרי פ"א יוד. הם יפילו את היוד בעתיד ובצווי, ואז הם מנוקדים בצירי (אֵשֵׁב, יֵרֵד; רֵד!) ואם למ"ד פעל בהם מאותיות הח"ע, יִנָּקדו בפתח, כדין [אֵדַע; דַּע!]. ובבוא העתיד עם הויו המהפך, תהפך הציר"ה לסגול, יבנגינה מלעיל [וַיֵּשֶׁב, וַיֵּרֶד], רק בגוף הראשון לא ישתנה הנקוד [וָאֵרֵד]. במקור השני, ועם אותיות בכל"ם, יפול היו"ד בראש המלה, ויבא תיו בסוף המלה [יָשַׁב–שֶׁבֶת. יָדַע–דַּעַת. יָצָא–צֵאת]. ואולם בבינוני פועל ופעול ובעבר, ינטו הפעלים האלה כִּשְׁלֵמִים. — אל המחלקה הזאת יֵחָשֵׁב גם הפעל „יָלַךְ", ככתוב למעלה. — 2) נחי פ"א יוד. בהם ישאר היו"ד בכל הזמנים, אלא שבעתיד הוא נָח, וחירק גדול בא לפניו (אִישַׁן, אִירָא).

ב) הפעל „יָרֵא" ינטה בעבר בצירה (יָרֵאתִי) ולא בקמץ, כדין נחי ל"א (ויש עוד פעלים מנחי ל"א הנוטים בעבר בצירה.

ג) עתיד הפעל „יכל", בלתי נמצא בקל כ"א בהָפעל, ככתוב למעלה.

ד) הפעלים הגומרים בנון, כשילוו אליהם סמני הגוף ־נו, ־נָה, יפול נון אחד להקל המבטא, ובנון השני יבוא דגש למלא את החסרון [יָשַׁנּוּ, במקום ישַׁנְנוּ].

שְׁנֵי נְעָרִים יָשְׁבוּ בַּיַּעַר, וַיִּרְאוּ וְהִנֵּה עֲנָנִים שְׁחוֹרִים עַל פְּנֵי הַשָּׁמָיִם, וַיֹּאמֶר הַנַּעַר הָאֶחָד: הָבָה, נֵלֵךְ הַבַּיְתָה, כִּי יָרֵא אֲנִי פֶּן יֵרֵד גָּשֶׁם. „אַל תִּירָא, רֵעִי!" עֲנָהוּ הַשֵּׁנִי, „אִם יֵרֵד הַגֶּשֶׁם נֵשֵׁב תַּחַת עַנְפֵי הָעֵץ הַזֶּה". „אֲבָל", אָמַר הָרִאשׁוֹן, „הֵן בְּרֶדֶת הַמָּטָר עַל הָאָרֶץ יֵרֵד גַּם בְּעַד עַנְפֵי הָעֵץ, וּמַה נַּעֲשֶׂה אָז?" „אָז נֵשֵׁב תַּחַת עֵץ אַחֵר!" עָנָה הַנַּעַר הֶחָכָם. — יַעַן אֲשֶׁר לֹא שָׁמַעְתָּ בְּקוֹלִי, לָכֵן זֹאת אֶעֱשֶׂה לָּךְ: לֵךְ אֶל חֶדְרְךָ, וְשֵׁב בּוֹ, וְאַל תֵּצֵא מִמֶּנּוּ, עַד אֲשֶׁר אֹמַר לְךָ: צֵא, וְיָצָאתָ. — הַיֶּלֶד צָעַק עַד אֲשֶׁר יָגַע, וַיִּישָׁן. — עַד מָתַי, עָצֵל, תִּישָׁן? הִנֵּה כָל אַחֶיךָ כְּבָר אָכְלוּ וְשָׁתוּ וַיֵּלְכוּ לְבֵית סִפְרָם, וְאַתָּה עוֹדְךָ יָשֵׁן; רֵד מִמִּטָּתְךָ, וֶאֱסוֹף סְפָרֶיךָ וְלֵךְ לְבֵית סִפְרֶךָ! — צְאֶינָה, בְּנוֹתַי, וּרְאֶינָה מִי עוֹמֵד לִפְנֵי בֵיתֵנוּ. — לֹא אוּכַל לַעֲשׂוֹת אֶת הַמְּלָאכָה הַזֹּאת, כִּי יָרֵא אֲנִי פֶּן אִיגָע. — הִנֵּה שְׁלַחְתִּיכֶם אֶל דּוֹדְכֶם, וּמַדּוּעַ לֹא תֵלֵכוּ? הַאֻמְנָם תִּירְאוּ לָלֶכֶת בָּעֶרֶב בַּחוּץ? הֲלֹא נְעָרִים גְּדוֹלִים אַתֶּם! — הַיּוֹם יָשַׁנּוּ עַד הַשָּׁעָה הַתְּשִׁיעִית בַּבֹּקֶר, כִּי אֶתְמוֹל בָּעֶרֶב הָלַכְנוּ דֶּרֶךְ רְחוֹקָה, וַנִּיגָע. — דְּעִי נָא, אֲחוֹתִי, כִּי הָאִישׁ הַשָּׁחוֹר אֲשֶׁר רָאִינוּ אֶתְמוֹל בְּלֶכְתֵּנוּ בַחוּץ, וַאֲשֶׁר יָרֵאת מִפָּנָיו כָּכָה, מֵאֶרֶץ אַפְרִיקָה הוּא, וְלֹא רַע הוּא מִכָּל בְּנֵי הָאָדָם, לָכֵן אַל תִּירְאִי עוֹד מִפָּנָיו אִם תִּרְאִיהוּ בַחוּץ. — מָתַי תֵּרְדוּ מֵהָהָר? הֲלֹא אִם יִרְאֲכֶם אֲבִיכֶם וְקָצַף עֲלֵיכֶם. — דּוֹדִי הַזָּקֵן אִישׁ טוֹב הוּא וִירֵא אֱלֹהִים מְאֹד. — לֹא טוֹב שֶׁבֶת בַּמָּקוֹם הַזֶּה, כִּי מֵימָיו רָעִים, וְכָל שׁוֹתֵיהֶם יֶחֱלוּ. — שְׁבוּ נָא אִתִּי, רֵעַי, וְעִזְרוּנִי לַעֲשׂוֹת אֶת מְלַאכְתִּי, כִּי אֵינֶנִּי יָכֹל לַעֲשׂוֹתָהּ לְבַדִּי. — אֶתְמוֹל

בָּעֶרֶב בְּשָׁכְבִי לִישׁוֹן, שָׁמַעְתִּי קוֹל נַעַר בּוֹכֶה בַּחוּץ, וָאֵרֵד מִמִּטָּתִי וָאֵצֵא
לִרְאוֹת מִי שָׁם. וָאֵרֶא וְהִנֵּה בֶּן־שְׁכֵנֵנוּ הוּא, וָאֶשְׁאָלֵהוּ: לָמָּה זֶּה תִבְכֶּה? וַיַּעַן
הַנַּעַר וַיֹּאמַר: אָבִי שְׁלָחַנִי לִקְנוֹת לֶחֶם, וַיְהִי בְּלֶכְתִּי בַּדֶּרֶךְ וַיֹּאבַד הַכֶּסֶף מִיָּדִי
וְלֹא יָכֹלְתִּי לְמָצְאוֹ, וָאִירָא מְאֹד פֶּן יַעַנְשֵׁנִי אָבִי. וָאֶעֱמוֹד לִפְנֵי בֵיתְכֶם וָאֵבְךְּ".
וַיְהִי בְּשָׁמְעִי אֶת דְּבָרָיו וָאֹמַר אֵלָיו: שְׁמָעֵנִי, נַעַר, הֵן לֹא תוּכַל לַעֲמוֹד בַּחוּץ
כָּל הַלַּיְלָה, הָבָה נֵלְכָה יַחְדָּו אֶל אָבִיךָ, וּבְטַח בִּי כִּי לֹא יַעַנְשֶׁךָּ. הַנַּעַר שָׁמַע
לְקוֹלִי וַיֵּלֶךְ אִתִּי. וְכַאֲשֶׁר אָמַרְתִּי כֵּן הָיָה: אָמְנָם קָצַף עָלָיו אָבִיו, אֲבָל לֹא עָשָׂה
לוֹ מְאוּמָה. — אִם תֵּדַע אִמְּךָ אֵת אֲשֶׁר עָשִׂיתָ וְקָצְפָה עָלֶיךָ. — אֶתְמוֹל הָיִינוּ
בְּבֵית דּוֹדָתֵנוּ וַנֵּשֶׁב שָׁם עַד הַשָּׁעָה הָאַחַת עֶשְׂרֵה בָּעֶרֶב. — אַל תִּירְאוּ מֵאִישׁ
(פָאר ניעמאַנד, никого), יְראוּ אֶת ה' לְבַדּוֹ! — הֲלֹא אָמַרְתִּי לָכֶם: עִמְדוּ פֹה עַד
רִדְתִּי (=עַד אֲשֶׁר אֵרֵד) מִן הָהָר, וְלָמָּה לֹא שְׁמַעְתֶּם בְּקוֹלִי וַתֵּלְכוּ מִזֶּה? לֹא
אָבִינוּ (אָבה) לַעֲמוֹד בַּחֹשֶׁךְ לְבַדֵּנוּ, כִּי יָרֵאנוּ. — דּוֹדִי הַיָּקָר, יֵשֶׁב־נָא בִּנְךָ
אִתָּנוּ עוֹד יָמִים אֲחָדִים עַד צֵאתֵנוּ לָשֶׁבֶת בַּשָּׂדֶה. — אַתָּה עָזַבְתָּ אֶת הַיֶּלֶד
לְבַדּוֹ בְּחֶדְרוֹ, וַיַּרְא הַיֶּלֶד כִּי אֵין אִישׁ אִתּוֹ וַיִּירָא וַיֵּבְךְּ. — לֹא יָכֹלְתִּי לָשֶׁבֶת
אֶצְלוֹ עוֹד, כִּי בְּכָל עֵת שִׁבְתִּי בְחֶדְרוֹ צָעַק בְּאָזְנַי, לָכֵן יָצָאתִי וָאֵלֵךְ הַגַּנָּה. —
דַּע, בְּנִי, כִּי מָחָר בַּבֹּקֶר נֵצֵא לָשֶׁבֶת בַּשָּׂדֶה, לָכֵן לֹא תוּכַל לִישׁוֹן מָחָר עַד
הַשָּׁעָה הַתְּשִׁיעִית, כְּדַרְכְּךָ תָּמִיד; וְגַם אַתֶּן בְּנוֹתַי, דַּעְנָה זֹאת, וֶאֱסֹפְנָה אֶת
סִפְרֵיכֶן וְאֶת בִּגְדֵיכֶן הַיּוֹם בָּעֶרֶב בְּטֶרֶם תֵּלַכְנָה לִישׁוֹן. — רְדוּ, אַחַי, מִן הָהָר,
וְגַם אַתֵּן, אַחְיוֹתַי, רֵדְנָה, כִּי אִמֵּנוּ קוֹרְאָה לָכֶם לֶאֱכֹל. — דְּעוּ, רֵעַי, כִּי בְּצֵאתִי
מִן הָעִיר הַזֹּאת לָלֶכֶת אֶל אֶרֶץ אַחֶרֶת, אֶעֱזוֹב אֶת סְפָרַי בְּיֶדְכֶם לְמָכְרָם, וְאִם
לֹא תוּכְלוּ לְמָכְרָם וּשְׁלַחְתֶּם אֵלָי. — אֲנִי לֹא אִירָא אֶת מוֹרִי, כִּי אִם אֹהֲבֵהוּ,
בְּדַעְתִּי כִּי אִישׁ טוֹב הוּא. — חִדְלוּ מִמְּלַאכְתְּכֶם וּלְכוּ לִישׁוֹן, פֶּן תִּיגְעוּ וַחֲלִיתֶם! —
אֲחוֹתִי יְרֵאָה לָלֶכֶת לְבֵית הַסֵּפֶר, בְּדַעְתָּהּ כִּי לֹא לָמְדָה אֶת לִקְחָהּ, וְאִם יִשְׁאָלֶהָ
הַמּוֹרֶה דָּבָר, לֹא תֵדַע מַה לַּעֲנוֹת. — רֵעִי הָיָה אֶתְמוֹל בְּחֶדְרִי, וַיֵּשֶׁב אִתִּי
כְּשָׁלֹשׁ שָׁעוֹת וַנַּעַשׂ יַחַד אֶת מְלַאכְתֵּנוּ, עַד אֲשֶׁר יָגַעְנוּ וַנִּישָׁן. — הַיֶּלֶד שָׁבַר
שְׁתֵּי כוֹסוֹת, וַיִּירָא לָצֵאת מֵחֶדְרוֹ, פֶּן תַּעַנְשֵׁהוּ אִמּוֹ. —

63.

Не сидите на этихъ стульяхъ, ибо они разломаны.— Идите на улицу и сядьте на горѣ, и не сойдите съ нея пока (עד אשר) я не скажу

вамъ сойдете, тогда (ו) вы сойдете.— Завтра мы можемъ спать до десятаго часа, ибо завтра мы не пойдемъ въ школу.— Когда (בלכת) мои маленькіе братья ходили вчера вечеромъ по улицѣ, они (ו) увидѣли (והנה) 2 черныхъ человѣка, стоящихъ предъ ними, и (ו) они испугались ихъ (—מפני), и (ו) (они) заплакали. И вотъ (ו) вышелъ мой дядя изъ своего дома и увидѣлъ ихъ, и сказалъ: зачѣмъ вы испугались этихъ людей? знайте, что они изъ (страны) Африки, и они не сдѣлаютъ вамъ ничего. Тогда (ו) перестали мои братья (ל־) плакать, и они отвѣтили: Теперь мы будемъ знать и не будемъ бояться больше.— Моя подруга была вчера у насъ и (ו) она сидѣла со мною 2 часа и (ו) помогла мнѣ дѣлать мою работу; а потомъ (ואחרי כן) позвала насъ моя мать къ столу, и (ו) мы ѣли и (ו) пили, и (ו) (мы) ходили въ садъ, и (ו) (мы) собирали цвѣты. Мы думали сидѣть въ саду до вечера, но нельзя было (=мы не могли), ибо шелъ (ירד) дождь.— Не выходите на улицу, дочери мои, ибо скоро пойдетъ дождь; сидите въ своей комнатѣ и дѣлайте вашу работу, и когда (כאשר) вы устанете, вы (ו) ляжете (=будете ложиться) на ваши кровати, и (ו) будете спать.— Мы не можемъ помогать вамъ, ибо мы боимся, что[0] можетъ быть (פן) нашъ[0] учитель[2] узнаетъ[1], что мы помогли вамъ сдѣлать вашъ урокъ, и (ו) онъ будетъ сердиться на насъ.— Мы не могли спать въ эту ночь, ибо дѣти спящія въ другой комнатѣ не переставали кричать и плакать всю ночь; если такъ[2] будетъ[1] (въ) каждую ночь, мы[2] не[1] согласимся[2] спать въ этой комнатѣ.— Будь добръ къ каждому человѣку, (ו) и ты будешь любимъ всѣми (=всѣмъ); но если ты будешь злымъ, тогда (אז) люди[3] будутъ[2] только[1] бояться тебя[2], но не будутъ любить тебя.— Если ты[3] устала[1], моя подруга, иди домой и спи; а можетъ быть ты будешь бояться ходить одна, скажи же мнѣ, и (ו) я позову нашу служанку чтобы (למען) она ходила съ тобою.— Вчера моя мать[2] сердилась[1] на мою маленькую сестру и (ו) сказала ей: Если (אם) ты не будешь (хотѣть אבה) учиться, я тебя продамъ (=къ) злой женщинѣ. И (ו) плакала моя сестра. Но я сказалъ ей: не бойся и не плачь; знай, что никто не (איש לא) купитъ

тебя, потому что ты очень лѣнива. Тогда она перестала плакать и (!) ушла дѣлать свою работу.—

איהר זאָללט ניכט זיטצען אויף דיעזען שטיהלען, דענן זיע זינד צערבראָכען. — נעהט דרויסען אונד זעטצט אייך אויף דעם בערגע, אונד איהר זאָללט ניכט הערונטער־שטייגען פאָן איהם, ביז איך ווערדע אייך זאגען: קאָממט הערונטער, דאַנן (!) ווערדעט איהר הערונטער שטייגען. — מאָרגען ווערדען וויר קאָננען שלאַפען ביס 10 אוהר (=ביז צור צעהנטען שטונדע), דענן מאָרגען ווערדען וויר ניכט געהען צור שולע. — אַלס (בלכת) מיינע קליינען ברידער געסטערן אַבענדס אויף דער שטראַסע גינגען, דאַ (!) זאהען זיע (והנה) 2 שווארצע מענשען שטעהען פאָר איהנען, דאַן (!) פירכטעטען זיע זיך פאָר איהנען, אונד (!) זיא וויינטען. דאַ (!) גינג מיין אָנקעל אויס זיינעם הויזע הערויס אונד (!) ער זאַה זיע, אונד (!) זאַגטע: וואַרום האַבט איהר געפירכטעט פאָר דיעזען מענשען? וויססעט, דאַסס זיא אויס (דעם לאַנדע) אַפריקה זינד, אונד זיע ווערדען אייך ניכטס טהון. דא (!) האָרטען מיינע ברידער אויף צו וויינען, אונד זיע אַנטוואָרטעטען: יעצט ווערדען וויר וויססען אונד ווערדען ניכט מעהר פירכטען. — מיינע פריינדין וואַר געסטערן בייא אונס, אונד (!) זיע זאַס מיט מיר 2 שטונדען אונד (!) זיע האַט מיר געהאָלפען מיינע אַרבייט צו מאַכען; אונד נאַכהער (ואחרי כן) ריעף אונס מיינע מוטטער צום טישע, אונד (!) וויר אַססען אונד (!) טראַנקען, אונד (!) וויר גינגען אין דען גאַרטען, אונד וויר זאַממעלטען בלומען. וויר דאַכטען צו זיטצען אים גאַרטען ביס צום אַבענד, אַבער וויר קאָננטען ניכט, דענן עס קאַם הערונטער איין רעגען. — איהר זאָללט ניכט הערויסגעהען דרויסען, מיינע טאָכטער, דענן באַלד ווירד געהען (ירד) איין רעגען; זיטצט אין אייערעם צימממער אונד מאַכט אייערע אַרבייט, אונד ווענן (כאשר) איהר ווערדעט מידע ווערדען, זאָללט איהר (!) אייך לעגען אויף אייערע בעטטען, אונד (!) איהר זאָללט שלאַפען. — וויר קאָננען אייך ניכט העלפען, דענן וויר פירכטען פיללייכט (פן) ווירד וויססען אונזער לעהרער, דאַסס וויר אייך געהאָלפען האַבען צו מאַכען אייערע לעקציאָן, ווירד (!) ער אויף אונס באָזע זיין. — וויר קאָננטען אין דיעזער נאַכט ניכט שלאַפען, דענן דיע קינדער וועלכע שלאַפען אים צווייטען צימממער האָרטען ניכט אויף צו שרייען אונד צו וויינען דיע גאַנצע נאַכט; ווענן עס זאָ זיין ווירד יעדע נאַכט, ווערדען וויר ניכט איינוויללינגען צו שלאַפען אין דיעזעם צימממער. — זיי גוט צו יעדעם מאַן, ווירסט דוא (!) זיין געליעבט פאָן (=צו) אַללען; אַבער ווענן דוא ווירסט שלעכט זיין דאַנן (אז) ווערדען דיך דיע מענשען נור פירכטען. אַבער זיע ווערדען דיך ניכט ליעבען. — ווענן דוא ביסט מידע, מיינע פריינדין, געהע נאַך הויזע אונד שלאַפע; אונד פיללייכט

(אולי) ווירסט דוא פירכטען צו געהען אלליין, זאגע מיר דאָך, ווערדע (!) איך רופען אונזערע דיענערין, דאַסס (למען) זיא זאָלל געהען מיט דיר. — געסטערן אֶרגערטע זיך מיינע מוטטער אויף מיינע קליינע שוועסטער, אונד (!) זיע זאַגטע איהר: ווענן (אם) דוא ווירסט ניכט וואָללען (אבה) (צוא) לערנען, ווערדע איך דיך פערקויפען (צו) איינער שלעכטען פרויא; דאַ (!) וויינטע מיינע שוועסטער: אַבער איך זאַגטע איהר: וויינע דאָך ניכט אונד פירכטע ניכט; וויססע, דאַסס קיינער (איש לא) ווירד דיך קויפען, ווייל דוא זעהר פויל ביסט. דאַנן האָרטע זיע אויף צו וויינען, אונד (!) זיע גינג איהרע ארבייט מאַכען. —

64.

נָגַשׁ [גֶּשֶׁת; לָגֶשֶׁת; בְּגִשְׁתִּי]. זיך נאָהערן, הינצוטרעטען — Приближаться, подходить

[עתיד] אֶגַּשׁ; תִּ-גַּשׁ, תִּ-גְּשִׁ-י; יִ-גַּשׁ, תִּ-גַּשׁ; נִ-גַּשׁ; תִּ-גְּשׁ-וּ, תִּ-גַּשְׁ-נָה; יִ-גְּשׁ-וּ, תִּ-גַּשְׁ-נָה.

[צווי] גַּשׁ (גֶּשׁ־)! גְּשִׁי (גְּשִׁי)! גְּשׁ-וּ! גַּשְׁ-נָה!

נָשָׂא [שְׂאֵת, לָשֵׂאת; בְּשְׂאֵתִי, בְּנָשְׂאִי]. טראַגען, אויפהעבען — Нести, поднять

[עתיד] אֶ-שָּׂא; תִּ-שָּׂא, תִּ-שְּׂאִ-י; יִ-שָּׂא, תִּ-שָּׂא; נִ-שָּׂא; תִּ-שְּׂא-וּ, תִּ-שֶּׂא-נָה; יִ-שְּׂא-וּ, תִּ-שֶּׂא-נָה.

צווי: שָׂא! שְׂאִ-י! שְׂא-וּ! שֶׂא-נָה! (שָׂאֵהוּ! = שָׂא אותו!).

נָגַע (בְּ־, אֶל־) (גַּעַת, לָגַעַת, לִנְגּוֹעַ; בְּגַעְתִּי, בְּנָגְעִי). בעריהרען, אַנפאַסען — Касаться, трогать

עתיד: אֶ-גַּע וכו' כמו „נָגַשׁ". — צווי: גַּע! גְּעִ-י! גְּע-וּ! גַּעְ-נָה!

נָפַל (לִנְפּוֹל; בְּנָפְלִי). פאַללען — Падать

עתיד: אֶ-פּוֹל; תִּ-פּוֹל, תִּ-פְּלִ-י; יִ-פּוֹל, תִּ-פּוֹל; נִ-פּוֹל; תִּפְּל-וּ, תִּ-פֹּלְ-נָה; יִ-פְּל-וּ, תִּ-פֹּלְ-נָה.

צווי: נְפוֹל! נִפְלִ-י! נִפְל-וּ! נְפֹלְ-נָה!

נָסַע (כמו „נָגַע").	רייזען, פֿאַהרען	Ѣхать, путешествовать
נָשַׁק (לְ־נָשַׁק).	קיססען	Цѣловать

עתיד: אֶ-שַּׁק וכו׳ כמו „נָגַשׁ".

לָקַח (קַחַת, לָקַחַת; בְּקַחְתִּי).	נעהמען	Взять

עתיד: אֶ-קַּח וכו׳ כמו „נָגַשׁ". — צווי: קַח! קְחִ-י! קְחוּ-וּ! קַחְ-נָה! (קָחֵנִי! = קַח אוֹתִי!).

נָתַן (תֵּת, לָתֵת; בְּתִתִּי).	געבען, צולאַססען	Давать, допускать
לֹא נְתָנוֹ (לֹא נָתַן לוֹ) לָרֶדֶת.	ער ליעס איהן ניכט הערונטערשטייגען	Онъ не давалъ ему сойти

עבר: נָתַ-תִּי; נָתַ-תָּ, נָתַ-תְּ; נָתַ-ן, נָתְ-נָה; נָתַ-נּוּ; נְתַ-תֶּם, ־תֶּן; נָתְ-נוּ.

עתיד: אֶ-תֵּן; תִּ-תֵּן, תִּ-תְּנִ-י; יִ-תֵּן, תִּ-תֵּן; נִ-תֵּן; תִּ-תְּנוּ-וּ, תִּ-תֵּנָּ-ה; יִ-תְּנוּ-וּ, תִּ-תֵּנָּ-ה. צווי: תֵּן! תְּנִ-י! תְּנוּ-וּ! תֵּנָּ-ה! (תְּנֵהוּ! = תֵּן אוֹתוֹ!).

נָהַג (אֶת, בְּ־).	פֿיהרען, לייטען	Водить, править

עתיד: אֶ-נְהַג וכו׳. צווי: נְהַג! וכו׳.

חַלּוֹן (חַלּוֹנִים, חַלּוֹנוֹת), ז׳.	פֿענסטער	Окно
פֶּתַח (פִּתְחִי, פְּתָחִים, פִּתְחֵי־).	טהיר	Дверь
פָּתַח.	אֶפֿפֿנען	Отворять, открывать
קָרָה.	פּאַססירען, צושטאָסען	Случаться
אָסוֹן.	אונגליק, אונגליקספֿאַלל	Несчастіе, несчастный случай
הָלְאָה.	וויטער, פֿערנערהין	Дальше, впереди
גֶּשׁ-הָלְאָה.	נעה פֿאָרט!	Ступай прочь!
מַשָּׂא.	לאַסט	Ноша, бремя
נֶגֶד (נֶגְדִּי וכו׳).	פֿאָר, געגען	Передъ, противъ
אַךְ נָגַעְתִּי בוֹ וַ־.	קוים בעריהרטע איך איהן, דאַ	Едва я тронулъ его, какъ-
נָתַן קוֹל (נָשָׂא קוֹל).	אויפֿהעבען דיא שטיממע	Поднять голосъ
נָתַן בְּ-קוֹל עַל־.	איינען אַנשרייען	Кричать на кого

א) הפעלים אשר האות הראשונה בהם היא נו"ן (חסרי פ"א נו"ן), מפילים ע"פ רוב את הנו"ן בעתיד (ולפעמים גם במקור וצווי); ואז יבוא דגש באות השניה (בעין הפעל) למלא החסרון, ובמקור שני יבוא תי"ו בסוף המלה, כמו בחסרי פ"א יו"ד. ולפי שאותיות אהחע"ר אינן מקבלות דגש, לכן אם עי"ן הפעל, הוא מאותיות אהחע"ר, לא יפול הנו"ן לעולם. — ויש אשר יפול הנו"ן רק בעתיד לבד; וגם יש אשר במקור ובצווי, ינטו על שני אופנים, כשלמים וכחסרי פ"ן (ראה כל הדוגמאות למעלה). ואולם בעבר ובבינוני פועל ופָעול ינטו כשלמים.

ב) הפעל „לָקַח" מפיל גם הוא את האות הראשונה בעתיד, צווי, ומקור. ובזה הוא דומה להסרי פ"א נו"ן. —

ג) לפעל „נָתֹן" יש נטיה מיוחדת בכל הזמנים (ראה למעלה).

אַל תִּגַּשׁ אֶל הַיֶּלֶד הַזֶּה וְאַל תִּגַּע בּוֹ, כִּי יָרֵא הוּא מִפְּנֵי אֲנָשִׁים; הַיּוֹם בַּבֹּקֶר חָפַצְתִּי לָגֶשֶׁת אֵלָיו וְלִנְשֹׁק לוֹ, וְאַךְ נָגַעְתִּי בוֹ וַיִּשָּׂא אֶת קוֹלוֹ וַיֵּבְךְּ. — אַל תִּתֵּן אֶת הַסֵּפֶר הַשָּׁאוּל בִּידֵי אֲחוֹתְךָ הַקְּטַנָּה, כִּי הִיא תִקְרַע אֶת כָּל אֲשֶׁר תִּקַּח בְּיָדָהּ. — קַח אֶת שְׁנֵי הַכִּסְאוֹת וְשָׂא אוֹתָם (או: וְשָׂאֵם) הַגִּנָּה וְתֵן אוֹתָם (או: וּתְנֵם) לְרֵעֶיךָ לְמַעַן יֵשְׁבוּ עֲלֵיהֶם. — לֹא אוּכַל לְשֵׂאתָם, כִּי כְבֵדִים הֵם מִמֶּנִּי, וְיָרֵא אֲנִי פֶּן יִפְּלוּ מִיָּדִי. — בִּהְיוֹת הַיֶּלֶד לְבַדּוֹ בֶּחָדֶר, יָרַד מִמִּטָּתוֹ, וַיִּקַּח כִּסֵּא וַיַּעֲמוֹד עָלָיו לְיַד הַחַלּוֹן הַפָּתוּחַ, וַיִּפֹּל בַּעֲדוֹ הַחוּצָה, אֲבָל לֹא קָרָהוּ (=קָרָה אוֹתוֹ) כָּל אָסוֹן, כִּי הַחַלּוֹן אֵינֶנּוּ גָּבֹהַּ מֵהָאָרֶץ. — גְּשִׁי אֵלַי, בִּתִּי, וְאֶשָּׁקֵךְ! — בְּטֶרֶם אֶסַּע מִזֶּה אֶתֵּן לָךְ אֶת הַסֵּפֶר אֲשֶׁר שָׁאַלְתְּ מִמֶּנִּי, וְאַחֲרֵי קְרֹאֵךְ בּוֹ תִּתְּנֵהוּ לְרֵעֲנוּ כִּי גַם הוּא חָפֵץ לְקָרְאוֹ. — הַמַּיִם שְׁתוּיִם, וּמֵאַיִן אֶקַּח עַתָּה מַיִם לִשְׁתּוֹת? לְכִי אֶל חֲדָרִי וּמָצָאתְ שָׁם מַיִם, קְחִי וּשְׁתִי אוֹתָם! — הַיֶּלֶד הַזֶּה הִנֵּהוּ כְבָר בֶּן שְׁתֵּי שָׁנִים, וְעוֹדֶנּוּ נָשׂוּא עַל יְדֵי אִמּוֹ, כִּי עוֹד אֵינֶנּוּ יָכֹל לָלֶכֶת בְּרַגְלָיו. — אַל תִּשְׂאִי, בִּתִּי, אֶת הַמַּשָּׂא הַזֶּה כִּי כָבֵד הוּא מִמֵּךְ, תְּנִיהוּ לְאָחִיךְ הַגָּדוֹל וְנָשָׂאוֹ בְּיָדוֹ. — מַדּוּעַ נָתַתְּ עָלַי בְּקוֹלֵךְ, בְּקַחְתִּי אֶת סִפְרֵךְ בְּיָדִי? הֵן לֹא יֶלֶד קָטֹן אֲנִי, כִּי תִירָא פֶּן אֶקְרָעֵהוּ! — לֹא נְתַתִּיךָ (לאַססען, пускать) לְקַחְתּוֹ (=לָקַחַת אוֹתוֹ) בְּיָדְךָ, יַעַן כִּי הַסֵּפֶר לֹא לִי הוּא כִּי אִם לַאֲחוֹתִי הַגְּדוֹלָה. — אַל תִּשַּׁק אֶת אָחִי הַקָּטֹן עַל פִּיו, שָׁקֵהוּ עַל לְחָיָיו, כִּי אִמִּי לֹא תִתֵּן לְאִישׁ (ניעמאַנד, никого) לִנְשׁוֹק אֶת יְלָדֶיהָ עַל פִּיהֶם, בְּאָמְרָהּ כִּי לֹא טוֹב עֲשׂוֹת כֵּן לִילָדִים קְטַנִּים, וְגַם הָרוֹפֵא אָמַר כַּדָּבָר הַזֶּה. — לֹא טוֹב תֵּת (לאַססען, пускать) לִילָדִים לָשֶׁבֶת לְיַד חַלּוֹן פָּתוּחַ, בְּאֵין (ווענן ניכט איסט, когда нѣтъ) אִישׁ שׁוֹמְרָם, פֶּן יִקְרֵם אָסוֹן. — בְּנוֹתַי, קְחֶינָה אֶת הַיְלָדִים וְשֶׂאנָה אוֹתָם הַגִּנָּה, וְשֵׁבְנָה עַל יָדָם וּשְׁמַרְתֶּן אוֹתָם, וְאַל תִּתֵּנָּה לָהֶם לִנְגֹּעַ בַּפְּרָחִים פֶּן יַעַקְרוּם. — אָנָה אַתֶּם נוֹסְעִים? אֲנַחְנוּ נִסַּע לְעִיר רְחוֹקָה, מֵהָלְאָה (וויטער אַלס, дальше) לְעִיר אֲחִיכֶם, וְשָׁם נֵשֵׁב שְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים. — אָבִי הַיָּקָר, קָחֵנִי נָא אִתְּךָ בְּנָסְעֲךָ אֶל דּוֹדֵנוּ! —

אם יֹאמַר לִי מוֹרְךָ, כִּי הָיִיתָ (געוואָרדען , сталъ) לְנַעַר חָרוּץ, אֶקָּחֲךָ אִתִּי עַל דַּרְכִּי. — אֶתְמוֹל בְּלֶכְתִּי מִבֵּית הַסֵּפֶר הַבַּיְתָה, וָאֵרֶא וְהִנֵּה נַעַר נוֹהֵג בְּסוּס קָטָן, וָאֶגַּשׁ אֵלָיו וָאֹמַר: אָנָּא, תֶּן לִי אֶת הַסּוּס וְאֶנְהָגֵהוּ עַד בֵּיתֶךָ, כִּי אוֹהֵב אֲנִי לִנְהוֹג בְּסוּס קָטָן. אֲבָל הַנַּעַר לֹא אָבָה לָתֶת־לִי אֶת הַסּוּס, וַיִּתֵּן עָלַי בְּקוֹלוֹ וַיִּקְרָא: גֶּשׁ־הָלְאָה! אַךְ אָנֹכִי לֹא יָרֵאתִי מִפָּנָיו וָאֶקַּח אֶת הַסּוּס מִיָּדוֹ וָאֶנְהַג בּוֹ; אֲבָל הַנַּעַר עָמַד לְנֶגְדִּי וְלֹא נְתָנַנִי לָלֶכֶת הָלְאָה; וַיְהִי בְּעָמְדֵנוּ כָכָה, וְהִנֵּה יַד נָגְעָה בִּי, וָאֶשָּׂא אֶת עֵינַי וָאֵרֶא וְהִנֵּה אָבִי עוֹמֵד מֵאַחֲרַי, וָאִירָא מְאֹד. וְאָבִי אָמַר: אֲנִי רָאִיתִי אֵת כָּל אֲשֶׁר עָשִׂיתָ, וְעַתָּה שְׁמַע אֵת אֲשֶׁר אֹמַר לָךְ: דַּע כִּי בְּקַחְתְּךָ דָבָר מֵאִישׁ אֲשֶׁר לֹא יֹאבֶה לְתִתּוֹ לָךְ, וְחָטָאתָ לֵאלֹהִים! „אֲבָל, אָבִי“, עָנִיתִי, „הִנֵּה גַּם הַנַּעַר הַזֶּה חוֹטֵא לֵאלֹהִים, כִּי רַע־לֵב הוּא“. אָמְנָם כֵּן הוּא, עָנָנִי אָבִי, לֹא טוֹב עָשָׂה גַּם הוּא בְּתִתּוֹ עָלֶיךָ בְּקוֹלוֹ עַל לֹא דָבָר (אָהנע אורזאַכֿע. безъ причины), כִּי הֲלֹא יָכֹל לֵאמֹר לְךָ בְּאַהֲבָה: לֹא אֶתֵּן לְךָ אֶת סוּסִי; אֲבָל אַתָּה חָטָאתָ יוֹתֵר מִמֶּנּוּ; לָכֵן זֹאת עֲשׂוּ: תְּנוּ יֶדְכֶם אִישׁ לְאָחִיו וְאִמְרוּ: אָמְנָם חָטָאנוּ! וָאַעַשׂ כְּדִבְרֵי אָבִי, וְגַם הַנַּעַר עָשָׂה כֵּן, וָאֹמַר לָלֶכֶת לְדַרְכִּי. וַיִּגַּשׁ אֵלַי הַנַּעַר וַיֹּאמַר: עַתָּה אֶתֵּן לְךָ אֶת סוּסִי, קָחֵהוּ וּנְהַג בּוֹ כְּכֹל אֲשֶׁר תַּחְפֹּץ, וַאֲנִי אֵלֵךְ אַחֲרֶיךָ. וָאֶשְׂמַח מְאֹד וָאֶנְהַג אֶת הַסּוּס. וְאָבִי אָמַר לִי: עַתָּה רְאֵה כִּי לֵב הַנַּעַר אֵינֶנּוּ רַע כַּאֲשֶׁר חָשַׁבְתָּ. — צֵא וּרְאֵה מִי עוֹמֵד מֵאַחֲרֵי הַפָּתַח! — הָפַצְתִּי לָצֵאת מִפֶּתַח חֶדְרִי, אַךְ אָחִי עָמַד מֵאַחֲרָיו וְלֹא נְתָנַנִי לָצֵאת. — הֲלֹא אָמַרְתִּי לְךָ: אַל תִּשָּׂא אֶת הַיֶּלֶד כִּי כָבֵד הוּא מִמְּךָ, וְאַתָּה נְשָׂאתוֹ וַתִּפֹּל עִמּוֹ יַחַד אַרְצָה, וְעַתָּה יָרֵא אֲנִי פֶּן קְרָהוּ אָסוֹן; לָכֵן, קַח אֶת בִּגְדְּךָ וְלֵךְ אֶל הָרוֹפֵא וְקָרָאתָ לוֹ. — אַל תִּפְתַּח אֶת הַחַלּוֹן בְּשִׁבְתִּי לְנֶגְדּוֹ, כִּי רוּחַ גְּדוֹלָה בַּחוּץ, וַאֲנִי חוֹלֶה בְּשִׁנָּי. — בְּגִשְׁתִּי אֶל הַחַלּוֹן רָאִיתִי וְהִנֵּה אִישׁ עָנִי עוֹמֵד לְנֶגֶד בֵּיתֵנוּ, וָאֶקַּח מֵאָבִי אֲגוֹרוֹת אֲחָדוֹת וָאֵצֵא הַחוּצָה וָאֶתֵּן אֶל הֶעָנִי, וַיִּשְׂמַח הָאִישׁ מְאֹד וַיִּשַּׁק אֶת יָדִי. — כַּאֲשֶׁר אֶהְיֶה בְּעִיר אָחִיךָ לֹא אֵשֵׁב בְּבֵיתוֹ, פֶּן אֶהְיֶה עָלָיו לְמַשָּׂא, כִּי בֵיתוֹ קָטֹן וּבָנִים רַבִּים לוֹ. — אַל תִּסְעוּ מִזֶּה בְּטֶרֶם תִּרְאוּ אֶת פָּנַי (=אוֹתִי). — עוֹד לֹא נֵדַע מָתַי נִסַּע, נִרְאֶה אֵיךְ יִפֹּל דָּבָר (וויא דיע זאַכֿע אויספֿאַללען [ענדען] ווירד, какъ выйдетъ, чѣмъ кончится дѣло). — אַל תִּישַׁן בַּחֶדֶר הַקַּר הַזֶּה, לְנֶגֶד הַחַלּוֹן הַפָּתוּחַ, פֶּן יִקְרְךָ אָסוֹן! —

65.

Если ты не можешь нести эту ношу, дай ее мнѣ, и я буду

нести ее, ибо я больше тебя.— Дай мнѣ твою руку, моя подруга, ибо я боюсь сойти одна съ горы, чтобы я не (פן) упала.— Сегодня утромъ, выходя изъ (двери) моей компаты, я увидѣлъ стараго человѣка сидящага у (אל) стола. И (было) когда онъ меня увидѣлъ, онъ (!) сказалъ мнѣ: подойди ко мнѣ и дай мнѣ твою руку, ибо я твой дядя изъ (страны) Америки. И (!) я обрадовался очень и подошелъ къ нему и далъ ему мою руку. А (!) онъ взялъ меня на (его) руки и цѣловалъ меня съ (ב) большой (רבה) любовью, и далъ мнѣ очень красивыя книги; и послѣ того онъ сказалъ мнѣ: Завтра я поѣду въ ближній городъ. Тогда (!) я поднялъ (мой) голосъ и заплакалъ, и я сказалъ: Вѣдь это (זאת) первый разъ какъ (=что) (אשר) я вижу тебя (פניך), а почему ты не хочешь оставаться (=сидѣть) у насъ (עמנו) много дней? И (!) мой дядя отвѣчалъ: Не плачь, мой сынъ, я пробуду (=буду сидѣть) у васъ еще много времени, ибо только 2 дня я буду въ пути (בדרכי). Тогда я перестал плакать. А моя мать сказала мнѣ: Сегодня ты не пойдешь въ школу, чтобы ты могъ (буд. вр.) радоваться своему (ב־) дядѣ весь день. И отъ этого (על זה) мое сердце возрадовалось еще больше.— Далъ-ли ты моему другу книгу, которую онъ у тебя просилъ? Нѣтъ, я не далъ ея ему еще, ибо моя сестра еще читаетъ ее.— Возьмите столъ и несите его въ садъ, ибо сегодня мы будемъ кушать въ саду.— Отвори, дочь моя, окно, но не пускай (נתן) твоего маленькаго брата подходить къ нему.— Не троньте, мои подруги, этого стола, ибо онъ стоитъ только на 3 ножкахъ и если вы тронете его (בו), онъ упадетъ.— Веди дитя домой и если оно устанетъ въ пути (=идя בלכתו) то (ו) ты понесешь его.— Я не могу нести его, ибо оно слишкомъ тяжело для меня, и если я понесу его, то (!) мы упадемъ оба.— Мы дали вашему бѣдному сосѣду деньги и хлѣбъ, а что дали вы ему? Мы хотѣли дать ему наши старыя платья, но мы не нашли его болѣе въ его домѣ, ибо вчера онъ уѣхалъ отсюда (מזה).— Дѣти устанутъ, если они пойдутъ до дома нашего дяди.—

ווענן דוא קאננסט ניכט טראגען דיעזע לאסט, גיעב זיע מיר אונד איך ווערדע

זיע טראַגען, דענן איך בין גראָסער אַלס דוא. — גיעב מיר דיינע האַנד, מיינע שוועס-
טער, דענן איך פֿירכטע הערונטער צו שטייגען אַלליין פֿאָם בערגע, דאַסס איך זאָלל
ניכט (פֿן) פֿאַללען. — הייטע אַם מאָרגען אַלס (ב—) איך הערוויסקאַם אוים (דער טהיר)
מיינעס צימממער זאַה איך (והנה) איינען אַלטען מאַנן זיטצט (יושב) ביים (אל) טישע.
אונד (עס וואַר] אַלס ער מיך זאַה, דאַ (!) זאַגטע ער צו מיר: נאָהערע דיך צו
מיר, אונד גיעב מיר דיינע האַנד, דענן איך בין דיין אָנקעל אוים (דעם לאַנדע)
אַמעריקאַ. דאַ (!) פֿרייטע איך מיך זעהר, אונד (!) איך נאָהערטע מיך צו איהם אונד
(!) איך גאַב איהם מיינע האַנד. אונד (!) ער נאַהם מיך אויף זיינע האָנדע אונד
(!) ער קיססטע מיך מיט [ב] גראָססער (רבה) ליעבע, אונד (!) ער גאַב מיר זעהר שאָנע
ביכער. אונד נאַכהער זאַגטע ער צו מיר: מאָרגען ווערדע איך פֿעררייזען נאַך דער
נאַהען שטאַדט. דאַ (!) ערהאָב איך מיינע שטיממע אונד וויינטע אונד איך זאַגטע: דאַס
(זאת) איסט דאָך דאַס ערסטע מאַל, דאַס (אשר) איך דיך (פניך) זעהע, אונד וואַרום
ווילל‍סט דוא ניכט בלייבען (=זיטצען) ביי אונס (אתנו) פֿיעלע טאַגע? דאַ (!) אַנט-
וואָרטעטע מיין אָנקעל: וויינע ניכט, מיין זאָהן, איך ווערדע נאָך זיטצען ביי איך פֿיעלע
צייט, דענן נור צוויא טאַגע ווערדע איך זיין אויף מיינער רייזע (בדרכי). דאַנן האָרטע
איך אויף צו וויינען. אונד מיינע מוטטער זאַגטע מיר: הייטע ווירסט דוא ניכט געהען
צור שולע, דאַמיט (למען) דוא זאָללסט דיך קאָננען פֿרייען מיט (ב) דיינעם אָנקעל דען
גאַנצען טאַג. אונד דאַריבער (על זה) פֿרייטע זיך מיין הערץ נאָך מעהר. — האַסט
דוא געגעבען מיינעם פֿריינדע דאַס בוך, וועלכעס ער דיך געבעטען האַט? ניין, איך
האַבע עס איהם נאָך ניכט געגעבען, דענן מיינע שוועסטער ליעזט עס נאָך. — נעהמעט
דען טיש אונד טראַגעט איהן אין דען גאַרטען, דענן הייטע ווערדען וויר עססען אים
גאַרטען. — אָפּפּנע, מיינע טאָכטער, דאַס פֿענסטער, אַבער דוא זאָללסט ניכט לאַססען
(נתן) דיינען קליינען ברודער, זיך איהם צו נאָהערן. — איהר זאללט ניכט בעריהרען,
מיינע פֿריינדיננען, דיעזען (ב) טיש, דענן ער שטעהט נור אויף 3 פֿיסען, אונד וויענן
איהר איהן (בו) בעריהרען ווערדעט, ווירד ער אומפֿאַללען. — פֿיהרע דאַס קינד נאַך
הויזע אונד וועננ עס ווירד ערמידען אים געהען (=אין זיינעם געהען) זאָללסט דוא (ו)
עס טראַגען. — איך ווערדע עס ניכט טראַגען קאָננען, דענן עס איסט צו שווער. פֿיר
מיך, אונד וועננ (ואם) איך עס טראַגען ווערדע, ווערדען (!) וויר בײדע פֿאַללען. — וויר
האַבען געגעבען אייערעם אַרמען נאַכבאַר געלד אונד בראָט, אונד וואַס האַבט איהר
איהם געגעבען? וויר וואָללטען איהם געבען אונזערע אַלטען קליידער, אַבער וויר
פֿאַנדען איהן ניכט מעהר צו הויזע (=אין זיינעם הויזע), דענן געסטערן פֿוהר ער פֿאָרט

(מזה). — דיע קינדער הערדען ערמידען, ווענן זיע ווערדען געהען ביז צום היזוע אונ-זערעס אָנקעלס.

66.

קוּם. אויפשטעהען Вставать

[לָקוּם; בְּקוּם, בְּקוּמִי, בְּקוּמְךָ וכו'].

בינוני: קָם, קָמָ-ה, קָמִ-ים, קָמ-וֹת; אני קָם וכו'.

עבר: קַמְ-תִּי; קַמְ-תָּ, קַמְ-תְּ; קָם, קָמָ-ה; קַמְ-נוּ; קַמְ-תֶּם, קַמְ-תֶּן; קָמ-וּ.

עתיד: אָ-קוּם; תָּ-קוּם, תָּ-קוּמִ-י; יָ-קוּם, תָּ-קוּם; נָ-קוּם; תָּ-קוּמ-וּ, תָּ-קֹמְ-נָה; יָקוּמ-וּ, תָּ-קֹמְ-נָה.

צווי: קוּם! קוּמִ-י! קוּמ-וּ! קֹמְ-נָה.

וָאָ-קוּם. אונד איך שטאַנד אויף И я всталъ

וַתָּ-קָם; וַיָּ-קָם; וַנָּ-קָם; וַתָּ-קוּמ-וּ; וַיָּ-קוּמ-וּ.

בּוֹא (לָבוֹא, בְּבוֹא; בְּבוֹאִי, בְּבוֹאֲךָ וכו'). קאָממען Приходить

בינוני: בָּא, בָּאָ-ה, בָּאִ-ים, בָּא-וֹת.

עבר: בָּא-תִי; בָּא-תָ, בָּא-ת; בָּא, בָּאָ-ה; בָּא-נוּ; בָּא-תֶם, בָּא-תֶן; בָּא-וּ.

עתיד: אָ-בוֹא; תָּ-בוֹא, תָּ-בוֹאִ-י; יָ-בוֹא, תָּ-בוֹא; נָ-בוֹא; תָּ-בוֹא-וּ, תָּ-בֹאנָה; יָבֹא-וּ, תָּ-בֹא-נָה.

צווי: בֹּא! בֹּאִ-י! בֹּא-וּ! בֹּאנָה!

וָאָ-בוֹא, וַתָּ-בֹא, וַיָּ-בֹא-וּ וכו'.

שׁוּב (כמו: „קום"). צוריקקעהרען (ווידערהאָלען, נאָך איינמאַל טהון) Возвращаться (повторять, дѣлать вторично)

וַיָּ-שֻׁב-וּ, וַיַּ-עֲשׂ-וּ. אונד זיע האָבען ווידער געמאַכט И они дѣлали опять

רוּץ (כמו „קום"). לויפען Бѣгать

סוּר מִן, מֵעַל. וועגגעהען Отходить

סוּר אֶל. איינקעהרען, אַנגעהן Заходить

שִׁיר (לָשִׁיר, בְּשִׁירִי). — זינגען — Пѣть

בינוני: שָׁר, שָׁרָ־ה, שָׁרִ־ים, שָׁר־וֹת; עבר: שַׁרְ־תִּי וכו׳ כמו „קום".

עתיד (בתמונת הפעיל): אָ־שִׁיר; תָּ־שִׁיר, תָּ־שִׁירִ־י; יָ־שִׁיר, תָּ־שִׁיר; נָ־שִׁיר;
תָּ־שִׁירוּ, תָּ־שֵׁרְ־נָה; יָ־שִׁירוּ, תָּ־שֵׁרְ־נָה.

צווי: שִׁיר! שִׁירִ־י! שִׁירוּ! שֵׁרְ־נָה.

רִיב (כמו „שִׁיר"). — צאַנקען, שטרייטען — Ссориться, спорить

שִׂים (כמו „שִׁיר"). — לעגען, מאַכען (צו עטוואס) — Сдѣлать, назначать, класть

(בתמונת הפעיל:) וַיָּ־שֶׂם, וַיָּ־רֶב, וַיָּ־שַׁר.

שִׂים עֵינְךָ עַל הַיֶּלֶד! — ריכטע דיין אויגע אויף דאס קינד ד. ה. פאסטע איהן אויף — Обращай твой глазъ на дитя, т. е. береги его

שִׂים לִבְּךָ לַדָּבָר הַזֶּה! — ריכטע דיין הערץ (אויפמערקזאמקייט) אויף דיזע זאכע — Обращай твое сердце (вниманіе) на это дѣло

שֶׁמֶשׁ (שִׁמְשִׁי), זו״נ. — זאָננע — Солнце

הַ־שֶּׁמֶשׁ יָצָא (עַל הָאָרֶץ). — דיע זאָננע ערשיען ד. ה. אויפגעגאַנגען — Солнце появилось т. е. взошло

הַ־שֶּׁמֶשׁ בָּא. — דיע זאָננע איסט אונטערגעגאַנגען — Солнце зашло

שֵׁנָה (שְׁנָתִי). — שלאף — Сонъ

שִׁיר, שִׁירָה. — ליעד, געדיכט — Пѣсня, стихотвореніе

צִפּוֹר (צִפֳּרִים), זו״נ. — פֿאָגעל — Птица

לִ־קְרַאת (לִקְרָאתִי, לִקְרָאתְךָ וכו׳). — ענטגעגען — Противъ, навстрѣчу

הֲלוֹם, הֵנָּה. — היערהער — Сюда

יְ־הִי מָה. — לאַס זיין וואַס עס וויל! — Будь что будетъ

מַה לִּי וָלָךְ? — וואס האַסט דוא מיט מיר? וואס געהע איך דיך אַן? — Что тебѣ до меня?

מַהֵר, מְהֵרָה. — שנעלל — Скоро

א) הפעלים אשר אות האמצעית בהם. היא וי״ו (נחי ע״ין וי״ו), כפילים את הוי״ו בבינוני ובעבר. הבינוני נָקוד בקמץ (שָׁב, רָצִים), והעבר נקוד בפתח, מלבד בגוף השלישי ליחיד ולרבים; ואם למ״ד הפעל הוא אות א׳ אז יִנָּקֵד בכל הגופים בקמץ (בָּאתִי וכו׳, כמו „קָרָאתִי"). בין הבינוני יחיד ובין העבר יחיד לנסתר אין הבדל, ויובן רק לפי הענין (הוא קָם עַתָּה = בינוני, הוא קָם וַיֵּלֶךְ = עבר)

ואולם בין הבינוני ליחידה, וכין העבר לנסתרת יש הבדל בנגינה, כי הבינוני הוא מלרע (קָמָה) והעבר הוא מלעיל (קָמָה). הצווי הוא כמו המָקור (שׁוּב!). בעתיד יבוא הויו באמצע בכל הגופים, ואותיות הגוף איה"ן יְנֻקדו בקמץ (אָקוּם, תָּשׁוּב, יָרוּצוּ). וכשבא העתיד עם הוי"ו המהפך יפול הויו באמצע מן הגופים לנכח יחיד, לנסתר ולנסתרת ולמדברים רבים, והנגינה אז מלעיל (וַיָּקָם, וַתָּשָׁב, וַיָּרָץ). רק בפעל „בוא" אין שנוי בנקוד בבואו עם וי"ו המהפך.

ב) הפעלים אשר יו"ד באמצעיתם (נחי עין יוד) דומים בכל אל נחי עין ויו, רק שבעתיד (בתמונת הפעיל) ובצווי יבוא באמצעיתם היו"ד (אָרִיב, שִׁירוּ!)

ג) אם הפעל „שׁוּב" נקשר עם פעל אחר, אז הוראתו: עשִׂית הפעולה (האמורה בפעל השני) עוד פעם, או פעמים אחדות (שָׁב וַיִּשְׁלַח = שלח עוד פעם. וַיָּשׁוּבוּ וַיִּבְכּוּ = בכו עוד פעם).

קַמְתִּי מִשְּׁנָתִי וָאֶלְבַּשׁ אֶת בְּגָדַי וָאֵצֵא הַחוּצָה, וָאֵרֶא וְהִנֵּה אִישׁ רָץ לִקְרָאתִי, וַיָּבֹא אֵלַי וַיֹּאמַר: לֵךְ מְהֵרָה לְבֵית דּוֹדְךָ כִּי קָרָהוּ אָסוֹן! וָאֶשָּׂא אֶת רַגְלַי וָאָרוּץ לִרְאוֹת מַה זֹּאת. וָאָבֹא אֶל דּוֹדִי וְהִנֵּה הוּא שׁוֹכֵב עַל מִטָּתוֹ, וּשְׁנֵי רוֹפְאִים עוֹמְדִים עָלָיו; וָאֵדַע כִּי חוֹלֶה הוּא. וָאֶשְׁאָלֵהוּ: מַה לְּךָ דוֹדִי? מַה קָּרְךָ? וַיַּעַן דּוֹדִי לֵאמֹר: בַּלַּיְלָה חָפַצְתִּי לָרֶדֶת מִמִּטָּתִי וְלָקַחַת מַיִם לִשְׁתּוֹת, וַיְהִי בְרִדְתִּי מִמִּטָּתִי וָאֶפֹּל אַרְצָה, וָאֶשְׁבּוֹר אֶת רַגְלִי. וָאֵבְךְּ מְאֹד בְּשָׁמְעִי אֶת הַדָּבָר הַזֶּה; אַךְ הָרוֹפְאִים אָמְרוּ לִי כִּי בְּעוֹד שְׁלֹשָׁה שָׁבוּעוֹת יוּכַל דּוֹדִי לָקוּם וְלָלֶכֶת בַּחוּץ. — עַל מָה אַתֶּם רָבִים, נְעָרִים? — אֵיךְ לֹא נָרִיב? הִנֵּה הַנַּעַר הַזֶּה בָּא אֵלֵינוּ וַיִּקַּח אֶת סְפָרֵינוּ הַחֲדָשִׁים וַיִּשְׁפֹּךְ דְּיוֹ עֲלֵיהֶם. — אַיֵּה אֲחוֹתֵךְ? הִנֵּה הִיא בָּאָה עִם רְעוּתָהּ, וְגַם אַחַי הִנָּם בָּאִים מִבֵּית הַסֵּפֶר. — הַכְבָר שָׁב אָבִיךְ מִדַּרְכּוֹ? לֹא, אֲבָל הַיּוֹם בָּעֶרֶב יָשׁוּב הֵנָּה, וְגַם דּוֹדֵנוּ יָבֹא עִמּוֹ. — לָמָּה אַתֶּן רָצוֹת כָּכָה, רֵעוֹתַי? אֲנַחְנוּ רָצוֹת הַבַּיְתָה, כִּי שִׁפְחָתֵנוּ בָּאָה לִקְרֹא לָנוּ.־בְּבֹא בֶן שְׁכֵנֵנוּ לִקְרָאתֵנוּ, אֲנַחְנוּ סָרִים מַהֵר מִן הַדֶּרֶךְ, כִּי נַעַר רָע הוּא. — הֲלֹא שַׁבְתָּ עוֹד אֶתְמוֹל מִדַּרְכֶּךָ, וּמַדּוּעַ לֹא סַרְתָּ אֶל רֵעֲךָ הַחוֹלֶה לִשְׁאֹל לִשְׁלוֹמוֹ? אָמְנָם שַׁבְתִּי עוֹד בְּיוֹם אֶתְמוֹל, אֲבָל אָבִי לֹא נְתָנַנִי לָצֵאת מִבֵּיתִי עַד עַתָּה, כִּי יָגַעְתִּי מְאֹד בְּנָסְעִי בַדֶּרֶךְ שְׁנֵי יָמִים וּשְׁנֵי לֵילוֹת. — שֵׁב אֶל הַשֻּׁלְחָן וַעֲשֵׂה אֶת מְלַאכְתֶּךָ, וְאַל תָּקוּם מִמְּקוֹמְךָ, עַד אָמְרִי לְךָ: קוּם! וְקַמְתָּ! — אֲנַחְנוּ שִׁלַּחְנוּ אֶת הַנַּעַר הָרָע הַזֶּה מֵעַל פָּנֵינוּ, אַךְ הוּא לֹא שָׁמַע בְּקוֹלֵנוּ וַיָּשָׁב וַיֵּשֶׁב אֶצְלֵנוּ, אָז קַמְנוּ וַנֵּלֵךְ. — כַּאֲשֶׁר יָשׁוּבוּ אֲבוֹתַי מִדַּרְכָּם, יֵשְׁבוּ בָעִיר יָמִים אֲחָדִים, וְאַחֲרֵי כֵן נֵצֵא כֻלָּנוּ לָשֶׁבֶת בַּשָּׂדֶה. — רְדוּ, יְלָדִים, מִן הָהָר וְשׁוּבוּ הַבַּיְתָה, כִּי כְבָר בָּאָה הַשָּׁמֶשׁ. — רְאוּ, הִנֵּה כְבָר יָצָא הַשֶּׁמֶשׁ עַל הָאָרֶץ. וְהַצִּפֳּרִים קָמוּ כְבָר מִשְּׁנָתָן, וְהִנָּן יוֹשְׁבוֹת עַל עַנְפֵי הָעֵצִים וְשָׁרוֹת אֶת שִׁירֵיהֶן הַיָּפִים, וְאַתֶּם עוֹדְכֶם יְשֵׁנִים. קוּמוּ וְנָרוּצָה הַחוּצָה, וְנֵלְכָה הַיַּעְרָה! — אַל תַּרְבֶּנָה,

רעותי! באנה ושבנה בגן, ונשיר יחדו את השירה היפה, אשר למדנו מדודתנו. — שובי, אחותי, ושבי אצלי, כי לא אשוב לריב עמך. — בשובי מבית הספר סרתי אל דודי, ואשב עם בניו בגנו, ובתו שרה לנו שיר יפה. — דודתי נסעה מזה בחדש הראשון, ותשב מדרכה בחדש השני ותשב אתנו חמשה שבועות. ואחרי כן שבה לעירה ולביתה. — רעי היקר! אל נא תשיר באזני, כי קולך איננו יפה, ואם תפתח את פיך לשיר, וסרתי מהר מעליך. — יהי מה! אשיר וראיתי, התצא מביתי אם לא! — הלא אמרתי לך, אחותי, שימי עינך על אחינו הקטן, ואל תעזביהו לבדו, ואת לא שמת לבך לדברי ותצאי מן החדר, ויקם הילד משנתו וירא. כי אין איש אתו. וירא וישא את קולו ויבך, ולולי באתי החדרה, כי עתה נפל מעל המטה ברדתו מעליה. — גשו הלום, בני, ושירו לי את השירה היפה, אשר שרתם אתמול בשבתנו בגן. — הילדים רצו כל היום בגן, וייגעו ויישנו; אל תבואו עתה לחדרם ואל תשירו עתה את שיריכם. למען יוכלו לישון. — הנך רבה, בתי, עם אחיך על לא דבר! — אתמול בלכתי בחוץ רץ נער מאחרי. וישם את שתי ידיו על עיני, ויאמר: התדע מי אני? ואען: איך אוכל לדעת מי אתה, אם לא תתנני לראות את פניך? — באו, רעי, הנה, ונשוב לקרא את השירים היפים אשר בספרי. — בתי, הנה איש עני עומד בפתח, קראי לו ויבא הביתה, ושימי לפניו לאכל! — מה לי ולך כי באת אלי לריב עמי? אני רב עמך על דבר הספר אשר קרעת. — אני סרתי מעליך. ואתה רצת אחרי ותשב ותרב בי. — כאשר תשובנה אחיותי מבית הספר תשבנה לכתב מכתב לדודתנו. — מי שמך (=שם אותך) לאדון לי. כי תתן עלי בקולך? — אם תהיה חרוץ במלאכתך, אשימך (=אשים אותך) למורה לבני. — דודי אסף אל ביתו נער עני וישימהו (=וישם אותו) לשומר גנו. — כאשר יסע אבי אל העיר הרחוקה, ושמני לאדון עליכם, כי אתם כלכם צעירים ממני. —

67.

Я зайду къ тебѣ, возвращаясь (ב־) изъ школы.— Моя тетя пришла сегодня къ намъ и (!) просидѣла у насъ нѣсколько часовъ и пѣла намъ прекрасныя пѣсни.— Вѣдь я сказалъ вамъ: не бѣгите по улицѣ, а вы не обращали вниманія (=ваше сердце) на (ל) мои слова, и (!) бѣгали.

и упали.— Куда вы бѣжите, мои друзья? Мы приходимъ теперь изъ школы, и вотъ (!) мы услыхали, что нашъ отецъ вернулся съ (своего) пути, и (!) мы побѣжали домой.— Твоя сестра встаетъ теперь со (מ) (своего) сна, а моя сестра встала уже давно, и (!) пошла въ садъ и сидѣла тамъ полчаса и возвратилась.— Почему вы спорите всегда мои подруги? Пойдите со мной въ мою комнату, и будемъ пѣть, и (ו) вы забудете спорить.— Когда (—ב) я былъ въ томъ городѣ, я заходилъ къ твоему брату.— Подойди (=приди) ка сюда, маленькая дѣвочка, и спой намъ пѣсню!— Кто тотъ (הוא) мальчикъ, который бѣжитъ навстрѣчу намъ? Это злой мальчикъ, и я боюсь его очень, потому уйдемъ отсюда (מזה).— Дочь моя, если придетъ человѣкъ и (!) спроситъ меня (לי), скажи ему, что черезъ часъ я возвращусь домой.—Встаньте, дочери мои, и идите въ лѣсъ, и (ו) вы найдете тамъ вашего дядю и вашу тетю и когда (כאשר) они возвратятся домой вы тоже возвратитесь.— Кому ты далъ 15 копеекъ, которыя я тебѣ далъ вчера? Идя (—ב) сегодня въ школу, я увидѣлъ бѣдную женщину, стоитъ и плачетъ, и (!) я подошелъ къ ней и спросилъ ее, что ей? и (!) она отвѣтила мнѣ: Оба мои дѣти заболѣли сегодня, а въ моемъ домѣ нѣтъ (אין) денегъ и (нѣтъ) хлѣба. И вотъ (!) я далъ ей деньги, и (!) она очень обрадовалась и побѣжала домой.— Хорошо ты сдѣлалъ, сынъ мой, приди ко мнѣ и я тебя поцѣлую.— Бѣгите, сыновья мои, къ врачу и позовите его и пусть онъ придетъ скоро, ибо наша служанка заболѣла.— Мои братья пришли изъ школы и (!) побѣжали въ свою комнату, и бѣгая (—ב) они затронули (ב) лампу и (!) сломали ее, и (!) они увидѣли что они сдѣлали, и (!) они очень испугались. Но, еслибъ они не бѣгали, то не случилось бы это несчастіе.— Возвратись въ садъ, дочь моя, и сиди тамъ пока (עד) я приду къ тебѣ.— Возьми дитя и неси его въ садъ, только не бѣги, чтобы (פן) ты не упала.— Моя подруга пришла въ мою комнату, и (!) взяла мою книгу и ушла, а я не видѣла ее.—

איך ווערדע אנגעהען צו דיר ווענן (ב־) איך צוריקקעהרען ווערדע פאָן דער

שולע. — מיינע טאַנטע קאַם הייטע צו אונס אונד (!) זיע זאַס בייא (את) אונס איינינע שטונדען, אונד (!) זיע זאַנג אונס פֿאַר שאָנע ליעדער. — איך זאַגטע איהר דאָך: איהר זאָללט ניכט לויפֿען אין דער שטראַסע, אונד איהר האַבט איך ניכט געקיממערט אום מיינע וואָרטע (=איהר האַבט ניכט געריכטעט אייער הערץ צו מיינען וואָרטען) אונד (!) איהר זייד געלויפֿען אונד (!) איהר זייט געפֿאַללען. — וואָהין לויפֿט איהר, מיינע פֿריינדע? וויר קאָממען יעצט פֿאָן דער שולע, אונד (!) דא האָרטען וויר, דאַסס אונזער פֿאַטער איסט צוריקגעקעהרט פֿאָן זיינער רייזע (=וועג), אונד (!) דאַ ליעפֿען וויר נאַך הויזע. — דיינע שוועסטער שטעהט יעטצט אויף פֿאָם (=פֿאָן איהרעם) שלאַפֿע, אונד מיינע שוועסטער איסט שאָן לאָנגסט אויפֿ-געשטאַנדען אונד (!) זיא גינג אין דען גאַרטען אונד (!) זאַס דאָרט איינע האַלבע שטונדע אונד (!) קעהרטע צוריק. — וואַרום צאַנקט איהר איממער, מיינע פֿריינדינגען? קאָממט מיט מיר אין מיין צימער אונד וואָללען וויר (=ווערדען וויר) זינגען, דאַנן (ו) ווערדעט איהר פֿערגעססען צו צאַנקען. — אַלס איך וואַר (ב־) אין יענער שטאַדט קעהרטע איך איין בייא (סור אֶל) דיינעם ברודער. — קאָם דאָך היערהער, קליינעס מאָדכען, אונד זינגע אונס איין ליעד! — ווער איסט דער קנאַבע וועלכער אונס ענטגעגען לויפֿט? דאַס איסט איין באָזער קנאַבע, אונד איך פֿירכטע איהן זעהר, דעסוועגען וואָללען וויר פֿאָרטגעהען פֿאָן היער. — מיינע טאָכטער, ווענן (אם) עס ווירד קאָממען איין מאַנן אונד (!) ווירד פֿראַגען נאַך מיר (לי), זאַגע איהם, דאַסס נאַך איינער שטונדע ווערדע איך צוריקקעהרען נאַך הויזע. — שטעהט אויף, מיינע טאָכטער, אונד געהט אין דען וואַלד, אונד (ו) איהר ווערדעט דאָרט פֿינדען אייערען אָנקעל אונד אייערע טאַנטע, אונד ווענן (כאשר) זיע ווערדען צוריקקעהרען נאַך הויזע, זאָללט (=ווערדעט) איהר (איהר) אויך צוריקקעהרען. — וועם האַסט דוא געגעבען דיע 15 קאָפּעקען, וועלכע איך דיר נאַב געסטערן? אַלס איך הייטע צור שולע גינג (ב־), זאַה איך איינע אַרמע פֿרויא שטעהט אונד וויינט, דאַ (!) נאָהערטע איך מיך (צו) איהר, אונד איך פֿראַגטע זיא וואַס איהר פֿעהלט (מה לה), דאַ (!) אַנטוואָרטעטע זיע מיר: מיינע ביידע קינדער ערקראַנק-טען הייטע, אונד אין מיינעם הויזע איסט קיין (אין) געלד אונד קיין (ואין) בראָט. דאַ נאַב איך איהר דאַס געלד, אונד (!) זיע פֿרייטע זיך זעהר אונד זיע ליעף נאַך הויזע. — דוא האַסט גוט געטהאַן, מיין זאָהן, קאָמם צו מיר אונד איך ווערדע דיך קיססען. — לויפֿעט, מיינע זאָהנע, צום אַרצט אונד רופֿט איהן, אונד לאָס ער שנעלל קאָממען, דענן אונזער דיענסטמאַדכען ערקראַנקטע. — מיינע ברידער קאַמען פֿאָן דער שולע אונד (!) ליעפֿען אין איהר צימער, אונד אין איהרעם לויפֿען בעריהרטען זיע (ב) דיע לאַמפּע

אונד (!) זיע צערבראָכֿען זיע , אונד (!) זיע זאָהען וואַס זיע געטהאַן האַבען אונד (!) פֿירכֿטעטען זיהר ;אַבער האַטטען זיע ניכֿט געלויפֿען , זאָ האַטטע דאַס אונגליק ניכֿט פאַסירט . — קעהרע צוריק אין דען גאַרטען, מיינע טאָכֿטער , אונד זיטצע דאָרט , בּיס איך ווערדע קאָממען צו דיר . — נימם דאַס קינד אונד טראַגע עס אין דען גאַרטען , נור לויפֿע ניכֿט , דאַמם דוא זאָללסט ניכֿט (פֿן) פֿאַללען . — מיינע פֿריינדין קאַם אין מיין צימּמער אונד (!) זיע נאַהם מיין בוך אונד זיע גינג פֿאָרט . אונד איך זאַה זיע ניכֿט . —

68.

חָגֹג .	פֿייערן	Праздновать

(לָחֹג ; בְּחֹג ، בְּחָגִי). בינוני פועל ופעול כמו בשלמים , (או : חַג ، חַגָּה , חַגִּים ، חַגּוֹת).

עבר : חַגֹּ-תִי ; חַגֹּ-תָ ، חַגֹּ-ת ; חָגַג , חָגְגָה ; חַגֹּ-נוּ ; חַגֹּ-תֶם , חַגֹּ-תֶן ; חָגְג-וּ .

עתיד : אָ-חֹג ; תָּ-חֹג , תָּ-חֹגִּ-י ; יָ-חֹג , תָּ-חֹג ; נָ-חֹג ; תָּ-חֹגּ-וּ ، תְּ-חֻגֶּ-ינָה ; יָ-חֹגּוּ , תְּ-חֻגֶּ-ינָה .

צווי : חֹג ! (או חָגָּה) ; חֹגִּ-י (או חָגִּי) ! חֹגּ-וּ ! (או חָגּוּ) ! חֹגְנָה ! (חָגֵּהוּ ! =חֹג אותו).

סָבֹב .	אומרינגען , זיך ווענדען	Окружать, оборачиваться обходить

(לָסֹב ; בְּסֹבִּי . או לִסְבוֹב ; בִּסְבְבִי . (עתיד : אָסֹב וכו׳ תְּסֻבֶּינָה).

חָנֹן .	זיך ערבּאַרמען	Помиловать
בָּרֹר (עבר : בְּרוֹתִי) .	אויסזוכֿען	Выбирать
בָּרוּר .	קלאַר , דייטליך	Ясный
מָדֹד .	מעססען	Мѣрять

וָאָ-חֹג , וַתָּ-סָב , וַיָּ-חָן וכו׳ ; וַיָּ-מֹדּ-וּ .

יום הֻלֶּדֶ-ת (יום הֻלַּדְתִּי וכו׳ , או יום הֻלֶּדֶת אוֹתִי) .	געבורטסטאַג	День рожденія
יום הֻלֶּדֶת אֶת אָחִי .	געבורטסטאַג מיינעם ברודערס	День рожденія моего брата

סָבִיב.	רינגס אום	Кругомъ, вокругъ
סְבִיב-וֹתַי (סְבִיבוֹתֶיךָ וכו׳, או סְבִיבֶךָ).	רינגס אום מיך	Вокругъ меня
מִשְׁתֶּה (מן: שָׁתָה).	מאָהלצייט, גאַסטמאַהל	Пиръ
כָּרַת.	אַבשניידען, צערשניידען	Отрѣзать, разрѣзывать

עבר: כָּרַתִּ-י; כָּרַתָּ, כָּרַתְּ; כָּרַת, כָּרְתָה; כָּרַתְ-נוּ; כְּרַתֶּ-ם,-ן; כָּרְת-וּ.

שָׁבַת.	רוהען (אויפהערען)	Отдохнуть, перестать
תָּוֶךְ.	דיע מיטטע	Середина
בְּ-תוֹךְ (בְּתוֹכוֹ וכו׳).	אין דער מיטטע, דורך	Въ серединѣ
מַתָּנָה, מִנְחָה (מְנָחוֹת, מִנְחוֹתַי).	געשענק	Подарокъ
חֵלֶק (חֶלְקִי, חֲלָקִים).	טהייל	Часть
אוֹרֵחַ (אוֹרְחִי, אוֹרְחִים).	גאַסט	Гость

א) הפעלים אשר שתי אותיותיהם האחרונות דומות (גזרת הכפולים) יִנָּטוּ בדרך הזה: במקור עם כבל״ם יש אשר יפילו את האות האחרונה (לָחֹג, בְּחָגִּי) ויש אשר ינטו כשְׁלֵמים. וכן גם בבינוני (ואולם הפעול יבוא רק על דרך השלמים: בָּרוּר, מָדוּד). בעבר תפול האות האחרונה, (ובעין הפעל יבוא דגש, אם איננו מאותיות אהחע״ר), והפעל ינקד אז פתח וחולם (מַדּוֹתִי). ובגוף השלישי ינטו עפ״י רוב כשלמים (חָגַג, מָדְדוּ). בצווי תפול תמיד האות האחרונה. ובבוא העתיד עם וי״ו המהפך ינקד כנחי ע״ו.

ב) הפעלים שאות האחרונה בהם היא תי״ו, בבואם עם סמני הגוף ־תִּי, ־תָּ, ־תֶּם, תפול התי״ו להקל המבטא (כָּרַתִּי, במקום כָּרַתְתִּי).

אֶתְמוֹל חַגֹּנוּ אֶת יוֹם הֻלֶּדֶת אֶת אָחִי, וַנַּעַשׂ מִשְׁתֶּה גָּדוֹל, וַיָּבֹאוּ כָּל רֵעָיו וַחֲבֵרָיו, וַיִּתְּנוּ לוֹ מַתָּנוֹת יָפוֹת. גַּם אֲבוֹת הַנְּעָרִים וְאַחְיוֹתֵיהֶם בָּאוּ אֶל הַמִּשְׁתֶּה, וַיֹּאכְלוּ וַיִּשְׁתּוּ, וְאַחֲרֵי כֵן קַמְנוּ וַנֵּלֶךְ הַגַּנָּה. וַנִּבְחַר מִתּוֹכֵנוּ שְׁלֹשָׁה נְעָרִים יוֹדְעֵי שִׁיר, וַיַּעַמְדוּ בַּתָּוֶךְ וַיָּשִׁירוּ, וַאֲנַחְנוּ עָמַדְנוּ סְבִיבוֹתֵיהֶם, וַנֵּשֶׁב בַּגָּן עַד הַשָּׁעָה הָעֲשִׂירִית; וַנָּשָׁב הַחַדְרָה וַתָּשֶׂם אִמֵּנוּ לְפָנֵינוּ עוֹד לֶאֱכֹל; וּבַשָּׁעָה הָאַחַת עֶשְׂרֵה קָמוּ הָאוֹרְחִים וַיֵּלְכוּ לְבֵיתָם, וַאֲנַחְנוּ שָׁכַבְנוּ לִישׁוֹן. — בְּצֵאתִי מִבֵּיתִי סַבּוּנִי (או: סְבָבוּנִי) עֲנִיִּים רַבִּים וַיֹּאמְרוּ: חָנֵּנוּ (=חֹן אוֹתָנוּ) וְתֵן לָנוּ כֶּסֶף מְעָט. — אִם תָּחֹן עֲנִיִּים יַעַזְרְךָ אֱלֹהִים וִיחָנְּךָ (=וְיָחֹן אוֹתְךָ).—סֹבּוּ אֶת הָהָר הַזֶּה, כַּאֲשֶׁר

סבנוהו אנחנו, ובאתם אל גן יפה. – כבותי את כל העיר בחפצי לבר לי בית טוב לשבת בו, אבל לא מצאתי. – הלא אמרתי לך בשפה ברורה, כי דודותי תחנינה את שכנך העני כאשר הן חוננות את כל העניים, וכבר סבבו בעיר, ותאספנה כסף רב בעדו, ומחר תשלחנה לו את הכסף למען יקנה את הפרה; ואתה עודך שואל מתי יהיה הדבר! – סב את ביתי ומדותו, וראית כי לא קטן הוא. – אני ברותי מנחה יפה לאחותך ליום הלדת אותה. – אמי כרתה תפוח לשנים (אין 2 טהיילע, на 2 части), ותתן חציו לי וחציו לאחותי הקטנה, ותמד אחותי את חלקה, ותרא כי קטן הוא מחלקי, ותשא את קולה ותבך. ואתן לה את חלקי, ואמר לקחת את חלקה, ותקח אחותי את שני החלקים ותרן הגנה. – ומה עשית אז? אז בכיתי אני. – חנוני (=חנו אותי), רעי, ועזרוני, כאשר חנותם אותי עד הנה (=עד עתה), כי מי יחן אותי אם לא תעזרוני אתם?! סבנה, אחיותי, ועמודנה מאחרי העצים האלה, כי הנה רעותכן באה, ובראותה אתכן הלא תריב בכן (=עמכן) כאשר רבה עמכן אתמול. – שכננו העשיר חגג אתמול את יום הלדתו, ויזכור את קרובו העני ויחן אותו, וישלח לו כסף ובגדים. – אנחנו קוראים ליום השביעי בשבוע: שבת, כי בו שבת אלהים מכל מלאכתו אחרי אשר ברא הכל, ולכן גם אנחנו שובתים ביום הזה, ואיננו עושים כל מלאכה. – אני שבתי (=שבתתי) אתמול ממלאכתי. הגם אתה שבת? לא שבתנו, כי לא שבת ולא חג אתמול. – מדוע כרתם את ענף העץ הזה? כרתנוהו, כי אמרנו לקחת פריו, אבל אין כל פרי עליו. – כאשר יצאנו מבית הספר, רצו לקראתנו נערים רבים ויגשו אלינו ויסבו אותנו מהרה ולא נתנונו ללכת הלאה; ונרב בהם, ונקרא: מה לכם ולנו כי סבותם אותנו ולא תתנונו ללכת לדרכנו? סורו מעלינו, ואם אין נשא קולנו וצעקנו עד אשר יבאו אנשים לעזרנו; אבל הנערים לא שמו לבם לדברינו, ולא סרו מעלינו, ויעמדו סביב לנו ואנחנו בתוך. אז נשאנו קולנו ונצעק בכל כחנו, ויצא מורנו החוצה, וירא את אשר עשו לנו הנערים, ויתן עליהם בקולו, וייראו מפניו, ויסורו מעלינו, וילכו לדרכם. – מדותי את גנכם, והנה הוא ארוך מאד. – בתוך החדר עומד שלחן, וסביבותיו עומדים כסאות רבים. – אחותי רצה סביב להר ואני רצתי אחריה, ונסב את ההר הגדול בחצי שעה. – שוב סב את הגן שנית (=פעם שנית), אולי תמצא את הספר אשר אבד לך.

69.

Когда ты будешь праздновать день твоего рожденія? Когда (כאשר) моя мать возвратится съ своего пути, тогда (!) мы будемъ праздновать его.— Вашъ городъ очень малъ, вчера я обошелъ его въ одинъ часъ.— Выбрали ли вы красивый подарокъ для вашей тети? Мы обошли (סָבַב בּ׳) весь городъ и не нашли никакой хорошей вещи (דבר), пока (עד אשר) мы пришли къ книгопродавцу (מוכר ספרים), и (!) выбрали прекрасную книгу и купили ее.— Помилуйте же этого человѣка и дайте ему деньги и (!) Богъ помилуетъ васъ и поможетъ вамъ.— Сегодня въ полдень я зашла къ (סור אל) моей подругѣ чтобы увидѣть новую книгу, которую купила ей ея тетя, и (!) я просидѣла у нея одинъ часъ, и думала (אמר) возвратиться домой; и вотъ (!) встала моя подруга съ ея 2 сестрами и (!) онѣ окружили меня и не дали мнѣ выйти изъ (двери) ихъ комнаты, и (!) онѣ сказали; скоро (עוד מעט) мы будемъ праздновать день рожденія нашего маленькаго брата, потому мы желаемъ, чтобы (כי) ты была (=будешь) у насъ до вечера, и (!) ты будешь пѣть намъ пѣсни, ибо твой голосъ очень красивъ. И (!) я сказала имъ: вѣдь (הן) я не знала, что сегодня праздникъ въ вашемъ домѣ, а у меня нѣтъ (ובידי אין) подарка чтобы дать вашему брату. И (!) онѣ отвѣчали: Пойди съ нами въ нашъ садъ, и мы выберемъ тамъ (מִשָּׁם) 2 большихъ яблока, и (!) ты дашь ихъ нашему брату, и (!) онъ очень обрадуется имъ (עליהם), ибо онъ еще малъ, и яблоко дороже ему всего (מִכֹּל). Такъ онѣ сказали мнѣ, и такъ мы сдѣлали; и (!) я праздновала съ ними ихъ праздникъ, и (!) пѣла нѣсколько пѣсенъ, и я возвратилась домой въ 7 часовъ (=въ седьмой часъ) вечера.— Мои сестры, помилуйте же вашу подругу, и помогайте ей заучивать свой урокъ, ибо она одна не можетъ приготовить (сдѣлать) его.— Обойди, сестра моя, гору, и я тоже обойду его, можетъ быть мы найдемъ книгу, которая пропала у тебя.— Примѣрь мой другъ, свои уши, и (!) ты увидишь, что онѣ длинны какъ уши осла.— Почему ты разрѣзалъ яблоко? Я его разрѣзалъ, чтобы

(למען) дать тебѣ (его) половину, но если ты не хочешь, я съѣмъ обѣ (его) части.

וואַנן ווירסט דוא פֿייערן דיינען געבורטסטאַג? ווענן (כאשר) מיינע מוטטער ווירד צוריקקעהרען פֿאָן איהרער רייזע, דאַנן (וְ) ווערדען וויר איהן פֿייערן. — אייערע שטאַדט איסט זעהר קליין, געסטערן אומקרייזטע (סבב) איך זיע אין איינער שטונדע. — האַבט איהר אויסגעזוכט איין שאָנעס געשענק פֿיר אייערע טאַנטע? וויר גינגען אומהער (סבב) אין דער גאַנצען שטאַדט אונד פֿאַנדען קיינע גוטע זאַכע; ביס וויר קאַמען צום בוכהאָנדלער (מוכר ספרים) אונד (וְ) וויר זוכטען אויס איין שאָנעס בוך, אונד וויר קויפֿטען עס. — ערבאַרמט אייך דאָך דיעזעס מאַננעס אונד גיעבט איהם געלד, ווירד (וְ) גאָטט זיך אייערער (=אייך) ערבאַרמען אונד (ער) ווירד אייך העלפֿען. — הייטע אום (ב־) מיטטאַג גינג איך אַן (סור אל) ביי מיינער פֿריינדין, צו זעהען דאַס נייע בוך, וועלכעס איהרע טאַנטע איהר געקויפֿט האַט, אונד (וְ) איך זאַס ביי איהר איינע שטונדע, אונד איך וואָללטע (=זאגטע) צוריקצוקעהרען נאַך הויזע. דאַ (וְ) שטאַנד אויף מיינע פֿריינדין מיט איהרען 2 שוועסטערן, אונד (וְ) זיע אומרינגטען מיך, אונד זיע ליעסען מיך ניכט הערויסגעהען פֿאָן דער טהיר איהרעס ציממערס. אונד (וְ) זיע זאַגטען: באַלד ווער־דען וויר פֿייערן דען געבורטסטאַג אונזערעס קליינען ברודערס, דעסוועגען ווינשען וויר, דאַסס דוא זאָללסט זיין ביי אונס ביז צום אַבענד אונד (וְ) דוא ווירסט אונס זינגען ליעדער, דענן דיינע שטיממע איסט זעהר שאָן. דאַ (וְ) זאַגטע איך איהנען: איך וואוסטע דאָך (הן) ניכט, דאַסס הייטע אין אייערעם הויזע איין פֿעסט איסט, אונד איך האַבע קיין (ובידי אין) געשענק צו געבען אייערעם ברודער. דאַ אַנטוואָרטעטען זיע: קאָממע מיט אונס אין אונזערען גאַרטען, אונד וויר ווערדען אויסזוכען פֿאָן דאָרט 2 גראָסע אֶפּפֿעל, אונד (וּ) דוא ווירסט זיע געבען אונזערעם ברודער, ווירד (וְ) ער זיך דאַריבער (עליהם) זעהר פֿרייען, דענן ער איסט נאָך קליין, אונד איין אַפּפֿעל איסט איהם טהייערער אַלס אַללעס (מכל). זאָ זאַגטען זיע צו מיר אונד זאָ האַבען וויר געטהאַן. אונד (וְ) איך פֿייערטע מיט (את) איהנען איהר פֿעסט, אונד (וְ) איך זאַנג איינינע ליעדער, אונד איך קעהרטע נאַך הויזע צוריק אום זיעבען איהר (=אין דער 7-טען שטונדע) אַבענדס. — מיינע שוועסטערן, ערבאַרמט אייך דאָך אייערער פֿריינדין אונד העלפֿט איהר צו לערנען איהרע אויפֿגאַבע, דענן זיע אַלליין ווירד ניכט קאָננען עס (איהן) מאַכען. — אומקרייזע, מיינע שוועסטער, דען בערג, אונד אויך איך ווערדע איהן אומקרייזען, פֿיללייכט ווערדען וויר פֿינדען דאַס בוך וועלכעס דיר פֿערלאָרען גינג. — מיס [מעכסע] מיין פֿריינד דיינע אָהרען, ווירסט (וְ) דוא זעהען, דאַסס זיע זאָ לאַנג זינד וויע דיע אָהרען דעס

עזעלם. — וואָצו האָסט דוא צערשניטטען דען אַפּפעל? איך האָבע איהן צערשניטטען, אום (למען) דיר זיינע האֶלפטע צו געבען; אָבער וועגן דוא ניכט ווילסט, ווערדע איך (זיינע) ביידע טהיילע אויפעססען.

70.

לַמֵּד.	לעהרען, אונטעררינטען	Учить, обучить

(לְלַמֵּד, בְּלַמֵּד, בְּלַמְּדִי; לְלַמְּדֵנִי, לְלַמֶּדְךָ, לְלַמְּדוֹ וכו׳).

מְ-לַמֵּד.	איין לעהרענדער (לעהרער)	Учащій (учитель)

מְ-לַמְּדָ-ה, מְ-לַמֶּדֶ-ת; מְ-לַמְּדִ-ים, מְ-לַמְּד-וֹת.

אֲנִי מְ-לַמֵּד, מְ-לַמֶּדֶ-ת	איך לעהרע	Я учу
מְ-לֻמָּד (מְלֻמָּדָה, מְלֻמָּדִים, -וֹת).	איין געלעהטער, געלעהרט	Ученый, ученъ

עבר: לִמַּדְ-תִּי; לִמַּדְ-תָּ, לִמַּדְ-תְּ; לִמֵּד (לִמַּד) לִמְּדָ-ה; לִמַּדְ-נוּ; לִמַּדְ-תֶּם, -תֶּן; לִמְּד-וּ.

עתיד: אֲ-לַמֵּד; תְּ-לַמֵּד, תְּ-לַמְּדִ-י; יְ-לַמֵּד, תְּ-לַמֵּד; נְ-לַמֵּד; תְּ-לַמְּדוּ, תְּ-לַמֵּדְנָ-ה; יְ-לַמְּד-וּ; תְּ-לַמֵּדְנָ-ה.

צווי: לַמֵּד! לַמְּדִ-י! לַמְּד-וּ! לַמֵּדְ-נָה! (לַמְּדֵנִי! =לַמֵּד אוֹתִי).

שַׁלֵּם.	בעצאַהלען	Платить, уплатить
שַׂמֵּחַ.	ערפרייען (איינען אַנדערן)	Обрадовать

בינוני: מְ-שַׂמֵּחַ, מְ-שַׂמְּחָ-ה, מְ-שַׂמְּחִ-ים, מְ-שַׂמְּח-וֹת.

יַשֵּׁן.	איינשלאֶפערן (איינען)	Усыплять кого
בַּקֵּשׁ (אֶת).	זוכען	Искать
בַּקֵּשׁ (מִן, מִיַּד).	ביטטען, פאָרדערן	Просить, требовать
קַבֵּל.	עמפפאַנגען, ערהאַלטען	Получать, принимать
דַּבֵּר.	שפרעכען	Говорить
מָלֵא (לְמַלֹּאת, בְּמַלֹּאת, בְּקַלֹּאִי)	פאָל ווערדען	Наполняться, исполняться

בינוני: מָלֵא, מְלֵאָ-ה, מְלֵאִ-ים, ־-וֹת. עבר: מָלֵא-תִי, מָלֵא-תָ וכו׳ (כמו יָרֵא).
עתיד: אֶ-מְלָא וכו׳.

מַלֵּא. ערפֿיללען, פֿאָלל מאַכֿען Исполнить, наполнять

עבר: מִלֵּא-תִי, מִלֵּא-תָ וכו׳. עתיד: אֲ-מַלֵּא וכו׳ תְּ-מַלֶּא-נָה.

צווי: מַלֵּא! וכו׳ מַלֶּא-נָה!

כַּלֵּה (לְכַלּוֹת, בְּכַלּוֹתִי). בעענדען Кончать

בינוני: מְכַלֶּה, מְ-כַלָּה. מְ-כַלִּ-ים, מְ-כַלּ-וֹת.

עבר: כִּלֵּי-תִי; כִּלִּי-תָ, כִּלִּי-ת; כִּלָּה, כִּלְּ-תָה; כִּלִּי-נוּ; כִּלִּי-תֶם, כִּלִּי-תֶן; כִּלּ-וּ.

עתיד: אֲ-כַלֶּה; תְּכַלֶּה, תְּ-כַלִּ-י; יְ-כַלֶּה, תְּ-כַלֶּה; נְ-כַלֶּה; תְּ-כַלּ-וּ, תְּ-כַלֶּ-ינָה; יְ-כַלּ-וּ; תְּ-כַלֶּ-ינָה.

צווי: כַּלֵּה! כַּלִּ-י! כַּלּ-וּ! כַּלֶּ-ינָה!

צַוֵּה (אֶת).	בעפֿעהלען	Приказать
הַלֵּל.	לאָבען, ריהמען	Хвалить, славить
סַפֵּר.	ערצֶאהלען	Разсказать
סָפֹר.	צֶאהלען	Считать
חַכֵּה לְ־.	וואַרטען	Ждать
קַוֵּה לְ־.	האָפֿפֿען	Надѣяться
מְחִיר.	פרייז	Цѣна
מִשְׁאָלָה (מן "שָׁאֹל"). (מִשְׁאַלְתִּי, מִשְׁאָלוֹת, מִשְׁאֲלוֹתַי).	וואונש, ביטטע	Желаніе, просьба

א) הפעלים אשר בפרק הזה, הם מִבִּנְיַן פִּעֵל (או מבנין הַכָּבֵד), תחת אשר כל הפעלים שבאו עד הנה, נקראים בשם בנין הקל. — סימן הבנין הזה הוא הדגש אשר באות האמצעית (ע״כ קראו לו בנין הכבד). המקור נקוד פתח וצירה. בבינוני פועל ופעול נוסף מ׳ בראש המלה. העבר מנוקד חירק בכל הגופים (תחת הקמץ אשר בַּקל). בעתיד, אותיות איה״ן מְנֻקדות שו״א (והאל״ף בחטף פתח). הצווי (ליחיד) נקודו כמקור.

ב) בנחי למ״ד ה״א, יהפך הה״א במקור להברת ־וֹת, ובעבר ליו״ד — הכל כמו בבנין הקל.

ג) הוראת הבנין פִּעֵל, הוא עפ״י רוב להוציא לשני את הפעלים שהם עומדים בקל

(למשל: „יָשַׁן" בקל עומד, „יִשֵּׁן" יוצא לאחר או: שָׂמַח – שִׂמַּח, ועוד הרבה מאד), ויש אשר יוציא את הפעולה לשלישי (למשל „לָמַד" בקל – לִמֵּד בפִּעֵל). ולפעמים נמצא פעלים אשר הוראתם בפִּעֵל שונה לגמרי מהוראתם בקל (למשל סָפַר – סִפֵּר, ועוד רבים). ויש אשר פעל אחד נמצא בשני הבנינים, ואין כל הבדל בהוראתם (למשל רָפָא – רִפֵּא; שָׁבַר – שִׁבֵּר) אלא שבפִּעל הוא מורה על חִזּוּק הפעולה והתמדתה. ואולם פעלים רבים נמצאים בבנין הכבד לבד, ובקל אינם, והוראתם היא פעולה עומדת (כמו קִוָּה, חִכָּה).

מִי מְלַמֵּד אוֹתְךָ אֶת הַלָּשׁוֹן הָעִבְרִית? הַמּוֹרֶה אֲשֶׁר לִמֵּד אֶתְכֶם, הוּא מְלַמֵּד גַּם אוֹתִי. — אַתָּה קָנִיתָ מִיָּדִי שְׁנֵי סְפָרִים, זֶה יָמִים רַבִּים, וְעוֹד לֹא שִׁלַּמְתָּ לִי מְחִירָם; עַד מָתַי אֲחַכֶּה לָּךְ? חַכֵּה לִי עוֹד יוֹם אוֹ יוֹמַיִם, וְשִׁלַּמְתִּי לָךְ; כִּי מָחָר יָשׁוּב אָבִי הַבַּיְתָה, וּבִקַּשְׁתִּי כֶסֶף מִמֶּנּוּ, וַאֲנִי מְקַוֶּה כִּי יִתְּנֵהוּ לִי. — דּוֹדִי הוּא אִישׁ מְלֻמָּד וְחָכָם גָּדוֹל, וְהוּא מְדַבֵּר וְכוֹתֵב בְּאַרְבַּע לְשׁוֹנוֹת. — הַנַּעַר הַזֶּה מְהֻלָּל בְּפִי כָל יוֹדְעָיו, וְגַם מוֹרֵהוּ הִלְלוֹ אֵלֵינוּ וַיְסַפֵּר לָנוּ כִּי עוֹד בְּטֶרֶם תִּמָּלֶאנָה (=מָלְאוּ) לוֹ עֶשֶׂר שָׁנִים כְּבָר כָּתַב מִכְתָּבִים בִּשְׂפַת עֵבֶר, בְּלִי כָל שְׁגִיאָה. — חַכּוּ לִי, רֵעַי, עַד אֲשֶׁר אֲכַלֶּה אֶת מְלַאכְתִּי, וְקַמְתִּי וְהָלַכְתִּי אִתְּכֶם. אַךְ לִפְנֵי כַלּוֹתִי אוֹתָהּ לֹא אוּכַל לָלֶכֶת אִתְּכֶם, כִּי אָבִי צִוַּנִי (=צִוָּה אוֹתִי) לְכַלּוֹתָהּ עַד הַצָּהֳרָיִם. — אִמִּי מְיַשֶּׁנֶת אֶת אָחִי הַקָּטֹן, בְּסַפְּרָהּ לוֹ סִפּוּרִים יָפִים, וְאִם לֹא תְסַפֶּר לוֹ סִפּוּר, לֹא יִישָׁן. — הַיּוֹם מָלְאוּ לַאֲחוֹתִי אַחַת עֶשְׂרֵה שָׁנָה, וַנָּחָג חַג גָּדוֹל, וַתָּבֹאנָה כָּל רֵעוֹתֶיהָ לִשְׂמֹחַ בְּחַגָּהּ, וַתִּתֵּנָּה לָהּ מְנָחוֹת יָפוֹת, וְגַם מֵאֲבוֹתַי קִבְּלָה מַתָּנוֹת רַבּוֹת. — מִכְתָּבְךָ אֲשֶׁר קִבַּלְתִּי הַיּוֹם, שִׂמַּח אֶת לִבִּי מְאֹד, וְגַם בְּכָל עֵת אֲשֶׁר אֲנִי מְקַבֵּל מִכְתָּב מִמְּךָ, אֶשְׂמַח מְאֹד. — אֶת מִי אַתֶּם מְבַקְשִׁים, אֲדוֹנַי? רוֹפֵא אֲנַחְנוּ מְבַקְשִׁים. וַנִּשְׁמַע כִּי בַּבַּיִת הַזֶּה יוֹשֵׁב רוֹפֵא מְהֻלָּל, וַנָּבֹא לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ לָלֶכֶת אִתָּנוּ אֶל רֵעֵנוּ הַחוֹלֶה. — אֵינֶנִּי יוֹדֵעַ הַיְמַלֵּא הָרוֹפֵא אֶת מִשְׁאַלְתְּכֶם, כִּי חֲדָרָיו מְלֵאִים חוֹלִים. וּבְטֶרֶם יְכַלֶּה לְקַבֵּל אֶת כֻּלָּם, לֹא יֵצֵא מִבֵּיתוֹ. — אִם כֵּן נֵשֵׁב וּנְחַכֶּה עַד כַּלּוֹתוֹ אֶת מְלַאכְתּוֹ, הָבָה, נְסַפְּרָה נָא אֶת הָאֲנָשִׁים הַמְחַכִּים בַּחֲדָרָיו, וְיָדַעְנוּ עַד מָתַי עָלֵינוּ לְחַכּוֹת עוֹד. — דּוֹדָתִי מְסַפֶּרֶת לָנוּ סִפּוּרִים יָפִים, בְּבוֹאֵנוּ אֵלֶיהָ; גַּם הַיּוֹם הָיִינוּ בְּבֵיתָהּ, בְּשׁוּבֵנוּ מִבֵּית רֵעֵנוּ, וַתְּסַפֵּר לָנוּ סִפּוּר יָפֶה אֲשֶׁר שִׂמְּחָנוּ (=שִׂמַּח אוֹתָנוּ) מְאֹד. — כַּלּוּ, בָּנַי, אֶת מְלַאכְתְּכֶם, וְגַם אַתֶּן בְּנוֹתַי, כַּלֶּינָה אֶת מְלַאכְתְּכֶן, וַהֲלַכְתֶּן יַחְדָּו הַגַּנָּה, כִּי דוֹדַתְכֶן מְחַכָּה לָכֶן שָׁם. — הֲלֹא צִוִּיתִיךְ, בִּתִּי, לְיַשֵּׁן אֶת אָחִיךְ הַקָּטֹן, וּלְבִלְתִּי צֵאת מֵחֶדְרוֹ עַד אֲשֶׁר יִישָׁן, וְאַתְּ לֹא יִשַּׁנְתּוֹ, וַתֵּצְאִי מֵחֶדְרוֹ וַתֵּלְכִי הַחוּצָה; דְּעִי, בִּתִּי, כִּי אִם לֹא תָשִׂימִי לִבֵּךְ לַדָּבָר אֲשֶׁר אֲנִי מְצַוָּה

אוֹתָךְ, אֶקְצוֹף עָלַיִךְ וַעֲנַשְׁתִּיךְ. — אָנֹכִי קִוִּיתִי לַיְיָ וַיְמַלֵּא אֶת כָּל מִשְׁאֲלוֹתַי, וְגַם אַתֶּם, רֵעַי, קַוּוּ לַיְיָ תָּמִיד, וּמִלֵּא אֶת מִשְׁאֲלוֹתֵיכֶם. — צַוִּי נָא, דּוֹדָתִי, אֶת בְּנֵךְ, לְבִלְתִּי רִיב תָּמִיד עִם אֲחוֹתוֹ. — כַּלֵּה דְבָרֶיךָ וָצֵא, כִּי כְּבָר הָיִיתָ עָלַי לְמַשָּׂא! — כַּמָּה מַתָּנוֹת קִבַּלְתָּ, כַּאֲשֶׁר חַגֹּתָ אֶת יוֹם הֻלֶּדֶת אוֹתָךְ? בּוֹא אִתִּי אֶל חֲדָרִי וְסָפְרֵן (וּסְפוֹר אוֹתָן), כִּי רַבּוֹת הֵן מְאֹד וְהֵן מְמַלְאוֹת אֶת כָּל חֲדָרִי. — אֶתְמוֹל בְּלֶכְתִּי בַּגָּן אָבְדוּ לִי חָמֵשׁ אֲגוֹרוֹת, וָאֲבַקְשֵׁן וְלֹא מְצָאתִין, וְגַם אָחִי בִקְשָׁן וַיְּסֹב אֶת כָּל הַגָּן וְלֹא מְצָאָן. — אֲחוֹתִי כְּבָר עָשְׂתָה כָּל אֲשֶׁר צִוַּתָּה (=צִוְּתָה אוֹתָהּ) אִמֵּנוּ; אֲבָל אֲנִי עוֹד לֹא כִלִּיתִי אֶת הַמְּלָאכָה אֲשֶׁר צִוַּתְנִי אִמֵּנוּ לַעֲשׂוֹת, כִּי מְלַאכְתִּי כְּבֵדָה מְאֹד. — רֵעִי, לַמְּדֵנִי נָא אֶת הַשִּׁירָה הַיָּפָה אֲשֶׁר שַׁרְתָּ אֶתְמוֹל בְּשִׁבְתְּךָ אִתָּנוּ בַּיָּעַר. — סַפְּרוּ נָא לָנוּ, מַה דִּבֶּר אִתְּכֶם מוֹרֵנוּ, בְּלֶכְתְּכֶם עִמּוֹ. — לֹא נֹאבֶה וְלֹא נוּכַל לְסַפֵּר לָכֶם אֵת כָּל הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דִּבַּרְנוּ: וְאִם נְסַפְּרֵם לָכֶם לֹא יְשַׂמְּחוּכֶם מְאֹד, רַק זֹאת נֹאמַר לָכֶם, כִּי לֹא הִלְלְנוּכֶם וְגַם מוֹרְכֶם לֹא הִלְלְכֶם; כִּי מִי יְהַלֵּל נְעָרִים עֲצֵלִים כְּמוֹכֶם? — גַּם אֲנַחְנוּ לֹא קִוִּינוּ כִּי תְהַלְלוּנוּ. — בִּמְלֹאת לִי שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה יָחֹגּוּ אֲבוֹתַי חַג גָּדוֹל וְעָשׂוּ מִשְׁתֶּה לְכָל קְרוֹבֵינוּ וְרֵעֵינוּ, וְדִבַּרְתִּי לִפְנֵי הַקְּרוּאִים אֶת הַדְּבָרִים אֲשֶׁר יְלַמְּדֵנִי מוֹרִי. — דּוֹדָתִי הַטּוֹבָה עוֹשָׂה חֶסֶד לַעֲנִיִּים, וְאֵינֶנָּה מְסַפֶּרֶת לְאִישׁ אֶת אֲשֶׁר עָשְׂתָה, לָכֵן מְהֻלֶּלֶת הִיא בְּכָל עִירֵנוּ. — אַחְיוֹתַי, אַל נָא תְסַפֵּרְנָה לְרֵעִי אֵת אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי עָלָיו בְּאָזְנֵיכֶן, פֶּן יָרֶב בִּי. — בְּתוֹרַת מֹשֶׁה כָּתוּב כַּדְּבָרִים הָאֵלֶּה: שְׁמַע יִשְׂרָאֵל, יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ אֶחָד, אֵין עוֹד מִלְּבַדּוֹ. וְאָהַבְתָּ אֵת יְיָ אֱלֹהֶיךָ בְּכָל לְבָבְךָ; וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם, עַל לְבָבֶךָ; וְדִבַּרְתָּ בָּם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתֶךָ וּבְלֶכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ, וּבְשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ, וְלִמַּדְתֶּם אוֹתָם אֶת בְּנֵיכֶם. — וּמָה הֵם הַדְּבָרִים אֲשֶׁר צִוָּה יְיָ אוֹתָנוּ בְּיַד מֹשֶׁה? אֱלֹהֵינוּ צִוָּנוּ לֶאֱהוֹב אֶת כָּל אִישׁ, לַעֲשׂוֹת טוֹב וָחֶסֶד לַכֹּל, לָחֹן עֲנִיִּים, וְעוֹד דְּבָרִים טוֹבִים כָּאֵלֶּה. — חַכֵּה לִי, אָחִי, עַד כַּלּוֹתִי אֶת מְלַאכְתִּי, וְאָז אֲסַפֵּר לְךָ סִפּוּר יָפֶה, כַּאֲשֶׁר בִּקַּשְׁתָּ מֵאִתִּי. — הִנְנִי מְחַכֶּה לְךָ, זֶה שָׁעָה, וְאַתָּה עוֹד לֹא כִלִּיתָהּ. וּמָתַי תְּכַלֶּנָּה? אִם תֶּחְדַּל לִצְעוֹק בְּאָזְנַי, אֲקַוֶּה לְכַלּוֹתָהּ בְּעוֹד חֲצִי שָׁעָה. — בְּטֶרֶם אֶסַּע מִזֶּה אֲשַׁלֵּם לְךָ אֶת מְחִיר הַסְּפָרִים אֲשֶׁר קָנִיתִי מִמְּךָ, וְגַם אָבֹר לִי עוֹד סְפָרִים אֲחָדִים מִסְּפָרֶיךָ הַיְשָׁנִים, לְקַחְתָּם אִתִּי אֶל בֵּיתִי. —

71.

Мой сынъ, если придетъ мой другъ спрашивать обо мнѣ (לי),

прими его любезно (באהבה), и проси его (בקש מ־) ждать пока (עד) я возвращусь, и если онъ согласится ждать, то (!) прикажешь нашей служанкѣ дать ему кушать и пить. Надѣюсь, что ты исполнишь мое желаніе, и (!) сдѣлаешь какъ я приказалъ тебѣ.— Моя сестра учила меня пѣть прекрасную пѣснь, и видя, что я выучилъ ее скоро, она очень обрадовалась, и (!) она хвалила меня передъ (אל) моими родителями, и теперь она учитъ меня еще прекраснымъ пѣснямъ.— Сестра моя ждала васъ (לכם), а вы не пришли, и (!) она ушла (она) одна, окончивъ (—־אחרי אשר) свою работу, и (!) она приказала мнѣ сказать вамъ, что она исполнитъ ваши просьбы, и она выберетъ для васъ (לכם) книги, которыя вы ищете.— Дочь моя, наполни стаканъ водою, и отнеси его въ садъ, и дай пить твоему маленькому брату, и подожди, пока онъ перестанетъ (=окончитъ) пить, и не оставляй стакана въ его рукѣ, дабы онъ не (פן) разбилъ его.— Добрый человѣкъ говоритъ мало и дѣлаетъ много (הרבה).— Мы надѣемся, что вы уже (כבר) получили подарки, которые мы послали вамъ, и теперь мы ожидаемъ (ל) ваше письмо, въ которомъ (אשר—בו) вы разскажете намъ, какъ (איך) вы праздновали вашъ праздникъ.— Мои дорогіе родители! Ваше письмо очень обрадовало меня, и сто разъ я читалъ его; надѣюсь, что и мое письмо обрадуетъ васъ, ибо я имѣю хорошія новости (חדשות), чтобы (ל) разсказать вамъ. Первая новость та (היא), что я прибылъ (בוא) благополучно (בשלום) къ моей тетѣ, и (!) она приняла меня съ большой любовью. Вторая новость (חדשה) та (היא), что мой новый учитель, который учитъ меня еврейскому языку, очень хвалилъ меня и (!) онъ разсказалъ моей тетѣ, что я исполняю всѣ его желанія, и что я дѣлаю все что онъ приказываетъ (=прикажетъ) мнѣ. Развѣ это не радостная (=радующая) новость? Третья и послѣдняя новость та, что сегодня вечеромъ моя тетя будетъ праздновать день рожденія ея сына, ибо сегодня ему исполнилось 12 лѣтъ. И (!) моя тетя просила (בקש) меня пѣть въ этотъ вечеръ вмѣстѣ съ ея дочерьми передъ гостями (קרואים) нѣсколько пѣсенъ, которыя мы выберемъ. Это (=эти)

всѣ мои новости. А теперь я буду просить васъ о чемъ нибудь (דבר): прикажите моей сестрѣ отвѣчать мнѣ скоро на письмо, которое я посылаю ей при семъ (בזה), ибо я знаю, что она очень лѣнится (=лѣнива) писать, и если вы не прикажете ей сдѣлать это (הדבר), она заставитъ (=пуститъ) меня ждать на ея письмо много дней. Кланяется вамъ (=миръ вамъ отъ—) вашъ сынъ любящій васъ.— Это письмо писалъ мой другъ: онъ славный (=хваленый) мальчикъ, и также очень ученъ, какъ вы видите.

מיין זאָהן, וועגן (אם) עס ווירד קאָממען מיין פֿריינד צו פֿראַגען נאָך מיר (לי), עמפּפֿאַנגע איהן מיט ליעבע אונד ביטטע איהן (בַּקֵּשׁ מִ־) צו וואַרטען ביס איך צוריקקעהערן ווערדע, אונד וועגן ער ווירד איינווילליגען צו וואַרטען, זאָללסט דוא (!) בעפֿעהלען אונזערער דיענערין איהם צו געבען צו עססען אונד צו טרינקען; איך האָפֿפֿע, דאַסס דוא ווירסט ערפֿיללען מיינען וואונש, אונד (!) דוא ווירסט טהון, וויא איך דיר בעפֿאָהלען האַבע. — מיינע שוועסטער האַט מיך געלעהרט צו זינגען איין שאָנעס ליעד, אונד אַלס זיע זאַה, דאַסס איך עס שנעלל אויסלערנטע, האַט זיע זיך זעהר געפֿרייט, אונד (!) זיע האַט מיך געלאָבט פֿאָר (אֶל) מיינען עלטערן, אונד יעטצט לעהרט זיע מיך נאָך שאָנע ליעדער. — מיינע שוועסטער האַט אויף אייך (לכם) געוואַרטעט, אונד איהר זייד ניכט געקאָממען, דאַ (!) איסט זיע פֿאָרטגעגאַנגען (זיע) אַלליין, נאַכדעם (אחרי אשר) זיע איהרע אַרבייט בעענדעט האַטטע, אונד (!) זיע בעפֿאַהל מיר אייך צו זאַגען, דאַסס זיע אייערע ביטטען ערפֿיללען ווירד אונד זיע ווירד אויסזוכען פֿיר אייך (לכם) דיע ביכער, וועלכע איהר זוכט. — מיינע טאָכטער, פֿיללע דאס גלאַז מיט וואַססער, אונד טראַגע עס אין דען גאַרטען, אונד גיעב צו טרינקען דיינעם קליינען ברודער, אונד וואַרטע ביס ער ווירד בעענדען צו טרינקען, אונד דוא זאָללסט ניכט לאַססען דאַס גלאַס אין זיינער האַנד, דאַסס ער עס ניכט (פן) צערברעכען זאָלל. — איין גוטער מענש שפריכט וועניג אונד טהוט פֿיעל (הרבה). — וויר האָפֿפֿען, דאַסס איהר שאָן (כבר) עמפּפֿאַנגען האַבט דיע געשענקע, וועלכע וויר אייך שיקטען, אונד יעטצט וואַרטען וויר אויף (ל־) אייערן בריעף, אין וועלכעם (אשר־בו) איהר אונס ערצאָהלען ווערדעט, וויא (איך) איהר געפֿייערט האַבט אייער פֿעסט. —מיינע טהייערע עלטערן! אייער בריעף האַט מיך זעהר ערפֿרייט, אונד הונדערט מאַל האַבע איך איהן געלעזען; איך האָפֿפֿע, דאַסס אויך מיין בריעף אייך ערפֿרייען ווירד, דענן איך האַבע גוטע נייאיגקייטען (חדשות) אייך צו ערצאָהלען. דיע ערסטע נייאיגקייט (חדשה) איסט (היא)

דאַסס איך בין וואָהל (בשלום) אַנגעקאָממען (בוא) צו מיינער טאַנטע אונד (!) זיע עמפּפינג מיך מיט גראָסער ליעבע. דיע צווייטע נאַכריכט (חדשה) איסט, דאַסס מיין נייער לעהרער, וועלכער מיך דיע העבראַאישע שפּראַכע אונטערריכטעט, מיך זעהר געלאָבט האַט אונד (!) ער האַט ערצאָהלט מיינער טאַנטע, דאַסס איך אַללע זיינע ווינשע ערפּיללע, אונד דאַסס איך טהוע אַללעס וואַס ער מיר בעפיעלהט (=בעפעהלען ווירד). איסט דאַס ניכט איינע ערפרייענדע נאַכריכט? דיע דריטטע אונד דיע לעטצטע נייאיגקייט איסט, דאַסס היוטע אַבענד ווירד מיינע טאַנטע דען געבורטסטאַג איהרעס זאָהנעס פּייערן, דענן הייטע האַט ער פאָללענדעט (מָלאו לו) זיין צוואָלפטעס (=12) יאהר. אונד (!) מיינע טאַנטע האַט מיך געבעטען (בקש) צו זינגען אַן דיעזעם אַבענד, צוזאַממען (יחד) מיט איהרען טאָכטערן, פאָר (לפני) דען גאָסטען (קרואים), אייניגע ליעדער, וועלכע וויר אויסזוכען ווערדען, דיעזע זינד אַללע מיינע נייאיגקייטען, אונד יעטצט ווערדע איך איך איינע זאַכע ביטטען: בעפעהלט מיינער שוועסטער, מיר שנעלל צו אַנטוואָרטען אויף דען בריעף, וועלכען איך איהר היעמיט (בזה) שיקע, דענן איך וויים, דאַסס זיע זעהר פּויל איסט צו שרייבען, אונד ווענן (ואם) איהר איהר ניכט בעפעהלען ווערדעט עס (הדבר) צו טהון, ווירד זיע מיך לאַססען (נתן) וואַרטען אויף איהרען בריעף פּיעלע טאַגע. עס גריסט איך (=פּריעדען צו איך פאַן) אייער איך ליעבענדער זאָהן (=אייער זאָהן וועלכער איך ליעבט). — דיעזען בריעף האַט געשריעבען מיין פריינד, ער איסט איין בעריהמטער קנאַבע אונד אויך זעהר געלעהרט, וויע איהר זעהט. —

72.

בֵּרֵךְ. זעגנען, דאַנקען, גריסען — Благословить, благодарить, привѣтствовать

(לְבָרֵךְ, לְבָרְכֵנִי, לְבָרֶכְךָ, לְבָרְכוֹ. — בְּבָרֵךְ, בְּבָרְכִי).

בינוני: מְ-בָרֵךְ, מְ-בָרְכָ-ה (מְבָרֶכֶת), מְ-בָרְכִ-ים, מְ-בָרְכ-וֹת.

פעול: מְ-בֹרָךְ, מְ-בֹרָכָ-ה (מְבֹרֶכֶת), מְ-בֹרָכִ-ים, מְ-בֹרָכ-וֹת.

עבר: בֵּרַכְ-תִּי; בֵּרַכְ-תָּ, בֵּרַכְ-תְּ; בֵּרַךְ, בֵּרְכָ-ה; בֵּרַכְ-נוּ; בֵּרַכְ-תֶּם, ־-תֶּן; בֵּרְכ-וּ.

עתיד: אֲ-בָרֵךְ; תְּ-בָרֵךְ, תְּ-בָרְכִ-י; יְ-בָרֵךְ, תְּ-בָרֵךְ; נְ-בָרֵךְ; תְּ-בָרְכ-וּ, תְּ-בָרֵכְ-נָה; יְ-בָרְכ-וּ, תְּ-בָרֵכְ-נָה.

צווי: בָּרֵךְ! בָּרְכִ-י! בָּרְכ-וּ! בָּרֵכְ-נָה! (בָּרְכֵנִי! = בָּרֵךְ אוֹתִי!).

בָּאֵר.	ערקלאֶרען	Объяснять
מָאֵן.	זיך וויינערן , ניכט וואָללען	Отказываться, не хотѣть
גָּרֵשׁ.	פֿאָרטיאַגען , פֿערטרייבען	Прогонять
תָּעֵב.	פֿעראַכשייען	Презирать
שׁוֹבֵב (מן שוב).	צוריקגעבען	Возвращать

בינוני: מְ-שׁוֹבֵב, מְ-שׁוֹבְבָ-ה (מְשׁוֹבֶבֶת), מְ-שׁוֹבְבִ-ים, מְ-שׁוֹבְבוֹת.

עבר: שׁוֹבַבְ-תִּי; שׁוֹבַבְ-תָּ, שׁוֹבַבְ-תְּ; שׁוֹבֵב, שׁוֹבְבָ-ה; שׁוֹבַבְ-נוּ; שׁוֹבַבְ-תֶּם, ־-תֶּן; שׁוֹבְבוּ.

עתיד: אֲ-שׁוֹבֵב; תְּ-שׁוֹבֵב, תְּ-שׁוֹבְבִ-י; יְ-שׁוֹבֵב, תְּ-שׁוֹבֵב; נְ-שׁוֹבֵב; תְּ-שׁוֹבְבוּ, תְּ-שׁוֹבֵבְ-נָה; יְ-שׁוֹבְבוּ, תְּ-שׁוֹבֵבְ-נָה.

ציווי: שׁוֹבֵב! שׁוֹבְבִ-י! שׁוֹבְבוּ! שׁוֹבֵבְ-נָה!

נֶפֶשׁ (נַפְשִׁי, נְפָשׁוֹת), נ׳.	זעעלע (פערזאָן)	Душа (особа)
שׁוֹבֵב נֶפֶשׁ (לְנַפְשִׁי =לִי).	דיע זעעלע בערוהיגען, ערפֿרישען	Успокоить, освѣжать душу
כַּלְכֵּל.	אויסהאַלטען , ערנאֶהרען	Выдержать, терпѣть, питать

בינוני: מְ-כַלְכֵּל, מְ-כַלְכְּלָ-ה (מְכַלְכֶּלֶת), מְ-כַלְכְּלִ-ים, מְ-כַלְכְּלוֹת.

עבר: כִּלְכַּלְ-תִּי; כִּלְכַּלְ-תָּ, כִּלְכַּלְ-תְּ; כִּלְכֵּל, כִּלְכְּלָ-ה; כִּלְכַּלְ-נוּ; כִּלְכַּלְ-תֶּם, ־-תֶּן; כִּלְכְּלוּ.

עתיד: אֲ-כַלְכֵּל; תְּ-כַלְכֵּל, תְּ-כַלְכְּלִ-י; יְ-כַלְכֵּל, תְּ-כַלְכֵּל; נְ-כַלְכֵּל; תְּ-כַלְכְּלוּ, תְּ-כַלְכֵּלְ-נָה; יְ-כַלְכְּלוּ, תְּ-כַלְכֵּלְ-נָה.

ציווי: כַּלְכֵּל! כַּלְכְּלִ-י! כַּלְכְּלוּ! כַּלְכֵּלְ-נָה!

שַׁעֲשֵׁעַ.	אַמיזירען , שפּיעלען	Забавлять, играть
מִצְרַיִם.	עגיפּטען	Египетъ
עָבֹר.	פֿאָריבערגעהען	Проходить
יַעֲבוֹר עָלַי מָה!	לאַס איבער מיך קאָממען וואַס דאַ וויל !	Что бы ни постигло меня!

שֶׁ־ (=אֲשֶׁר).	וועלכער, וועלכע	Который-ая-ые-ыя
שֶׁלִּי (שֶׁלְּךָ, שֶׁלּוֹ וכו').	דער, דיא מייניגע	Мой, моя, мои
בַּשָּׁבוּעַ שֶׁעָבַר.	אין דער פֿערגאַנגענען וואָכע	Въ прошлую недѣлю
כִּמְעַט שֶׁעָבַרְתִּי.	קוים בין איך פֿאָריבערגעגאַנגען	Едва (какъ только) я прошелъ
כִּמְעַט נָפַלְתִּי.	(פֿאַסט) ביינאַהע (אום איין ווייניגעס) פֿיעל איך	Я чуть не (почти) упалъ
לְפָנִים.	איינסט; אין פֿריעהערער צייט	Прежде, встарину
מֶלֶךְ (מַלְכִּי, מְלָכִים, מַלְכֵי־).	קאָניג	Царь
מָשָׁל (מְשַׁל־, מְשָׁלִי, מְשָׁלִים, מִשְׁלֵי).	שפריכוואָרט, ביישפיעל	Примѣръ, пословица
גּוֹי, עַם.	פֿאָלק	Народъ
הֵיטֵב.	גוט (ביא צייטוואָרטערן)	Хорошо (при глаголахъ)

א) בפעלים מבנין הכבד (פִּעֵל), אשר האות האמצעית בהם היא מאותיות אע"ר, יְנֻקַּד פ"א הפעל (האות הראשונה) קמץ במקום פתח במקור, בינוני פועל, צווי ועתיד (בָּרֵךְ במקום בַּרֵךְ; אֲגָרֵשׁ וכו' במקום אֲגַרֵשׁ, מְתָעֵב במקום מְתַעֵב); ובעבר צירה במקום חירק (בֵּרַכְתִּי במקום בִּרַכְתִּי); ובפעול חולם במקום שורק (מְבֹרָךְ, מְבֹאָרִים במקום מְבֻרָךְ, מְבֻאָרִים). —

ב) הפעלים מגזרת נחי עין וא"ו, כשיבאו בפִּעֵל, הם בעלי ארבע אותיות (שׁוֹבֵב מן שׁוּב וכן ברוב פעלי גזרה זו) וינטו עפ"י הדוגמא אשר למעלה.

ג) הפעלים כִּלְכֵּל, שִׁעֲשֵׁעַ, הם פעלים מרובעים או כְּפולים (כי שרשם כול, שעה) מבנין הכבד, ולפי הדוגמא אשר למעלה ינטו כל הפעלים ממין זה, וכלם יבואו בפִּעֵל ולא בקל.

ד) תאר הפעל „היטב" יבוא רק אחרי הפעל.

לְפָנִים בַּעֲבוֹר אִישׁ יִשְׂרָאֵל בַּשָּׂדֶה, וַיַּרְא אֶת הָאֲנָשִׁים הָעוֹשִׂים מְלַאכְתָּם שָׁם, וַיְבָרֶךְ אוֹתָם לֵאמֹר: יְיָ עִמָּכֶם! וְהֵם עָנוּ: יְבָרֶכְךָ יְיָ! כֵּן בֵּרַךְ גַּם בֹּעַז אֶת הָאֲנָשִׁים, אֲשֶׁר עָשׂוּ בְּשָׂדֵהוּ, כַּכָּתוּב בְּסֵפֶר רוּת. — חָנֵּנִי נָא, רֵעִי, וְעָזְרֵנִי, וּבֵרַכְךָ יְיָ בְּכֹל אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה. — הַיּוֹם אָמַר מוֹרֵנוּ אֶל אַחַד הַתַּלְמִידִים: אִם תְּמָאֵן לִשְׁמֹעַ בְּקוֹלִי, אֲגָרֶשְׁךָ מִבֵּית־סִפְרִי; וַיִּשָּׂא הַנַּעַר אֶת קוֹלוֹ וַיֵּבְךְּ. — מוֹרֵנוּ מְבָאֵר לָנוּ הֵיטֵב אֵת כָּל אֲשֶׁר יְלַמְּדֵנוּ, לָכֵן יוֹדְעִים כָּל תַּלְמִידָיו הֵיטֵב אֶת אֲשֶׁר לָמְדוּ. — מִכְתָּבְךָ, אֲשֶׁר קִבַּלְתִּי אֶתְמוֹל, מָלֵא שְׁגִיאוֹת, וּדְבָרָיו אֵינָם מְבֹאָרִים הֵיטֵב, אָנָּא בָּאֲרֵם לִי, לְמַעַן אֵדַע לַעֲשׂוֹת אֵת אֲשֶׁר בִּקַּשְׁתָּ מִמֶּנִּי. — אֲנִי מְתָעֵב אֶת הַנַּעַר הַזֶּה וְלֹא אוּכַל כַּלְכֵּל אוֹתוֹ, וְאִם יָבֹא לָשֶׁבֶת אֶצְלִי

וְגֵרַשְׁתִּיו מֵעַל פָּנָי. – אַל תְּתָעֵב אִישׁ, בְּנִי, כִּי תוֹרָתֵנוּ מְצַוָּה אוֹתָנוּ לֶאֱהוֹב כָּל אָדָם, וְהַמְתָעֵב אֲנָשִׁים מְתֹעָב גַּם הוּא. – בְּמִשְׁלֵי שְׁלֹמֹה בֶּן דָּוִד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל כָּתוּב: בֵּן חָכָם יְשַׂמַּח אָב. – רֵעִי הַיָּקָר! מִכְתָּבְךָ שׁוֹבֵב אֶת נַפְשִׁי וַיְשַׁעַשְׁעֵנִי מְאֹד, אָנָּא שַׂמְּחֵנִי נָא לְעִתִּים קְרוֹבוֹת (אָפְט, часто) בְּמִכְתָּבֶיךָ הַיְקָרִים. – דּוֹדֵנוּ הַטּוֹב מְכַלְכֵּל עֲנִיִּים רַבִּים בְּעִירוֹ, לָכֵן מְבֹרָךְ שְׁמוֹ בְּפִי כֹל, וְכָל יוֹדְעָיו יְהַלְלוּהוּ. – בִּתִּי, שְׁבִי אֶל מִטַּת אָחִיךְ הַקָּטָן וְיַשְּׁנִי אוֹתוֹ, סַפְּרִי לוֹ סִפּוּרִים וְשַׁעַשְׁעִי אֶת נַפְשׁוֹ (=אוֹתוֹ) בְּשִׁירִים, אָז יִישָׁן. – אִמִּי, עָשִׂיתִי כְּכֹל אֲשֶׁר צִוִּיתָנִי, אֲבָל הַיֶּלֶד מֵאֵן לִישׁוֹן, וַיֵּרֶד מִמִּטָּתוֹ וַיַּעֲמוֹד בְּתוֹךְ הַחֶדֶר וַיִּצְעַק וַיֵּבְךְּ. – אִם כֵּן אֵלֵךְ אֲנִי אֵלָיו וְשׁוֹבַבְתִּי אוֹתוֹ אֶל מִטָּתוֹ, וּבֵאַרְתִּי לוֹ בְּשָׂפָה בְּרוּרָה אֶת הַדָּבָר אֲשֶׁר עָלָיו לַעֲשׂוֹת, וְאִם יְמָאֵן לִשְׁמוֹעַ בְּקוֹלִי, וְדִבַּרְתִּי אֵלָיו בְּלָשׁוֹן אַחֶרֶת. – לְכוּ, בָּנַי, אֶל דּוֹדְכֶם הַזָּקֵן וּבָרְכוּ (גראַטוּלירט, поздравьте), אוֹתוֹ, כִּי הַיּוֹם מָלְאוּ לוֹ שִׁבְעִים שָׁנָה. – גָּרֵשׁ נָא אֶת הַנַּעַר הַזֶּה מֵעַל פָּנֶיךָ, כִּי נַעַר רָע הוּא, וְהוּא מְתֹעָב בְּפִי כֹל. – מוֹרֵנוּ מְלַמֵּד אוֹתָנוּ אֶת הַלָּשׁוֹן הָרוּסִית בְּדֶרֶךְ מְשַׁעֲשֵׁעַ מְאֹד: הוּא כָּתַב לָנוּ מְשָׁלִים אֲחָדִים, וַיְצַו אוֹתָנוּ לְבָאֲרָם; גַּם סִפֵּר לָנוּ סִפּוּר קָצָר, וּכְכַלּוֹתוֹ לְסַפֵּר צִוָּנוּ לְסַפְּרוֹ לוֹ. – אֲנַחְנוּ גֵּרַשְׁנוּ אֶת הַנַּעַר הָרָע, אַךְ הוּא לֹא שָׂם לִבּוֹ לָזֹאת, וַיָּשָׁב וַיֵּשֶׁב אֶצְלֵנוּ, אָז קַמְנוּ וַנֵּלֶךְ וַנְּבַר לָנוּ מָקוֹם אַחֵר לָשֶׁבֶת, וְכִמְעַט שֶׁיָּשַׁבְנוּ וַיָּבֹא גַּם הוּא וַיֵּשֶׁב לְיָדֵינוּ, וַנִּתֵּן עָלָיו בְּקוֹלֵנוּ, אַךְ הוּא לֹא יָרֵא מִפָּנֵינוּ, וְלֹא סָר מֵעָלֵינוּ; אָז קָצַפְנוּ מְאֹד וַנִּקְרָא: חַכֵּה מְעַט, וְרָאִיתָ אֵת אֲשֶׁר נֵעָשֶׂה לָךְ! – וּמָה עֲשִׂיתֶם? הָלַכְנוּ הַבַּיְתָה! – בַּלַּיְלָה שֶׁעָבַר הָיָה חֹשֶׁךְ גָּדוֹל בַּחוּץ, וּבְשׁוּבִי הַבַּיְתָה מִבֵּית דּוֹדִי לֹא רָאִיתִי אֶת הַדֶּרֶךְ וָאֶפֹּל וְכִמְעַט שִׁבַּרְתִּי אֶת רַגְלִי. – „מַה שֶּׁהָיָה הוּא שֶׁיִּהְיֶה וְאֵין כָּל חָדָשׁ תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ", כֵּן כָּתוּב בְּסֵפֶר קֹהֶלֶת. – „בְּשִׁבְעִים נֶפֶשׁ יָרְדוּ אֲבוֹתֵינוּ מִצְרַיְמָה וַיִּהְיוּ שָׁם לְגוֹי גָּדוֹל", כֵּן קָרָאנוּ הַיּוֹם בַּסֵּפֶר, וַנִּשְׁאַל אֶת מוֹרֵנוּ וַנֹּאמַר: אָנָּא מוֹרֵנוּ בָּאֵר נָא לָנוּ לָמָּה כָּתוּב בַּמָּקוֹם הַזֶּה „יָרְדוּ" וְלֹא „הָלְכוּ" אוֹ „בָּאוּ"? וַיַּעֲנֵנוּ מוֹרֵנוּ: דְּעוּ כִּי אֶרֶץ כְּנַעַן, אֲשֶׁר מִשָּׁם הָלַךְ יַעֲקֹב אָבִינוּ עִם בָּנָיו מִצְרַיְמָה, גְּבוֹהָה הִיא מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם, וְלָכֵן בְּלֶכֶת אִישׁ מֵאֶרֶץ כְּנַעַן מִצְרַיְמָה, הִנֵּהוּ כְּיוֹרֵד מִן הָהָר. וַנְּבָרֵךְ אֶת מוֹרֵנוּ עַל אֲשֶׁר בֵּאֵר לָנוּ אֶת הַדָּבָר, וַנָּשָׁב לִקְרֹא אֶת הַדְּבָרִים הַכְּתוּבִים בַּסֵּפֶר, וְהַדְּבָרִים הַמְסֻפָּרִים שָׁם שִׁעַשְׁעוּ אֶת נַפְשֵׁנוּ מְאֹד. עַתָּה יוֹדְעִים אֲנַחְנוּ כָּל אֲשֶׁר קָרָה לְיוֹסֵף בֶּן יַעֲקֹב אָבִינוּ, אֲשֶׁר בָּא מִצְרַיְמָה, וַיִּקְרָא גַּם לְאָבִיו וּלְאֶחָיו לָבֹא שָׁמָּה וַיְכַלְכְּלֵם בְּאַהֲבָה רַבָּה. וְעוֹד סִפּוּרִים יָפִים מְאֹד. – אֲנִי לֹא אֶלְמַד הַיּוֹם אֶת

לִקְחִי, וְיַעֲבוֹר עָלַי מָה! בֵּן אָמַר הַיּוֹם אָחִי הַקָּטָן, וַתָּבֹא אִמֵּנוּ, וָאֲסַפֵּר לָהּ אֶת דִּבְרֵי אָחִי, וַתַּעַנְשֵׁהוּ.

73.

[מכאן ואילך ימעטו הציונים בפרקי הקריאה, ולכן על המורה לשַׁנֵּן לתלמידיו את הכללים האלה בהלכות סדור המלים וחבור המשפטים בשפ"ע: א) אחרי מלות החבור: אולי, אז, אֵיךְ, אם, יען אשר, כאשר, לכן (=על כן), למען אשר (למען לא), עתה, פן, — אחר כל אלה יבוא הפֹּעל לפני שם הפועל (למשל: אולי יראה אבי, אָז ידע הנער, אם ישלחני המורה, עתה תאמר אמי, פן יקצף רֵעִי). ב) אחרי מלות הזמן: היום, מחר, בערב, בבקר, אתמול וכו' יבוא ג"כ הפעל לפני שם הפועל (למשל: היום בא דודי, וכאלה). — אלה הם הכללים הנחוצים בסדור המלים, ואולם במקום הקשה יבואו ציונים להורות הסדר. ג) מלת „מאד" באה תמיד אחרי הפעל. מלת „הלא" באה תמיד לפני הפעל].

Поздравляю (ברך) тебя, мой дядя, ко дню твоего рожденія и прошу (בקש) тебя принять мой маленькій подарокъ; а черезъ часъ придутъ всѣ мои братья и сестры, и будутъ поздравлять тебя и дадутъ тебѣ подарки.— Моя старая тетя очень добрая женщина, она кормитъ много бѣдныхъ въ ея городѣ, потому она благославлена и хвалена въ устахъ (=во рту) всѣхъ.— Дочь моя! сегодня разсказала мнѣ твоя тетя, что ты отказалась дѣлать (то) что она требовала (בקש) отъ тебя; потому, знай, что, если (כי, אם) ты не исполнишь ея просьбы, я ей прикажу выгнать тебя изъ ея дома.— Когда вы покончите вашу работу, уведите (שובב) это дитя къ его родителямъ.— Наша тетя разсказываетъ намъ всегда прекрасные разсказы, и она объясняетъ намъ все что мы не знаемъ (=будемъ знать).— Почему вы согнали красивыхъ птицъ съ дерева, которое стоитъ противъ (לנגד) нашего окна, вы злые мальчики? Потому что онѣ не дали намъ спать, ибо онѣ пѣли каждое утро свои пѣсни, а ихъ пѣсни не забавляли насъ, и вотъ (1) мы встали и (1) согнали ихъ.— Вы злые мальчики, и я презираю васъ.— Мой дядя принялъ (אסף) въ свой домъ бѣднаго мальчика, и (1) онъ кормилъ его и обучалъ его, а теперь этотъ мальчикъ очень славный, и его родители благословляютъ имя моего дяди.— Моя дорогая подруга! Я по-

лучила сегодня твое письмо, и его слова очень обрадовали меня и освѣжили мою душу. Только одно (дѣло) въ твоемъ письмѣ не выяснено хорошо: ты требуешь отъ меня купить тебѣ красивую книгу въ подарокъ (למתנה) одной изъ твоихъ подругъ, но ты забыла сказать мнѣ, сколько лѣтъ твоей подругѣ, а ты вѣдь знаешь, (=будешь знать) что есть книги забавляющія маленькихъ дѣвочекъ, и онѣ не будутъ забавлять большихъ дѣвочекъ. Поэтому я не знаю, что за книгу (מה הספר אשר) я выберу для твоей подруги. Также ты не сказала мнѣ, сколько я должна заплатить (=заплачу) за (במחיר) книгу. Поэтому, объясни же мнѣ все это (=всѣ эти дѣла) и я (ו) исполню твою просьбу. А теперь буду ожидать (ל) твое второе письмо, и когда я получу его я сдѣлаю какъ ты прикажешь. Кланяюсь (ברך) тебѣ съ большой (=много) любовью, и прошу тебя кланяться отъ (ב־) моего имени всѣмъ твоимъ подругамъ.— Берите, дочери мои, эти подарки, и несите ихъ къ вашей тетѣ, и поздравляйте ее, ибо сегодня она будетъ праздновать день своего рожденія; не ждите вашихъ братьевъ, ибо они зайдутъ къ ней возвращаясь (—ב) изъ школы.—

איך גראַטולירע (ברך) דיר, מיין אָנקעל, צו דיינעם געבורטסטאַג, אונד איך ביטטע (בקש) דיך מיין קליינעס געשענק אַנצונעהמען; אונד נאָך איינער שטונדע ווערדען קאָממען אַללע מיינע ברידער אונד שוועסטערן אונד ווערדען דיר גראַטולירען אונד ווערדען דיר געבען געשענקע. — מיינע אַלטע מאַנטע איסט איינע זעהר גוטע פֿרוי, זיע ערנאָהרט פֿיעלע אַרמע אין איהרער שטאַדט, דעסוועגען איסט זיע געוועגעט אונד געלאָבט אים מונדע אַללער. — מיינע טאָכטער, הייטע ערצאָהלטע מיר דיינע מאַנטע, דאַסס דוא האַסט דיך געוויינערט צו טהון וואַס זיע פֿאָן דיר פֿערלאַנגטע (בקש), אַלזאָ (לכן) וויססע, דאַסס ווענן (כי, אם) דוא ווירסט ניכט ערפֿיללען איהרע ביטטען, ווערדע איך איהר הייסען (=בעפֿעהלען) דיך פֿאָרטצוישאַגען פֿאָן איהרעם הויזע. — ווענן (כאשר) איהר ווערדעט בעענדען אייערע אַרבייט, זאָללט איהר צוריקפֿיהרען (שובב) דיעזעס קינד צו זיינען עלטערן. — אונזערע מאַנטע ערצאָהלט אונס אימער שאָנע געשיכטען, אונד זיע ערקלאָרט אונס אַללעס וואַס וויר גיכט וויססען

(ווערדען). — וואַרום האַבט איהר פֿערטריעבען דיא שאֶנען פֿאֶגעל פֿאָן דעם בוימע, וועלכֿער געגען (לנגד) אונזער פֿענסטער שטעהט, איהר באֶזען קנאַבען? ווייל זיא אונס ניכֿט שלאַפֿען ליעסען, דענן זיא זאַנגען יעדען מאָרגען איהרע ליעדער. אונד איהרע ליעדער אַמיזירטען אונס ניכֿט, דא (וַ) זינד וויר אויפֿגעשטאַנדען אונד (וַ) האַבען זיא פֿעריאַגט. — איהר זייד שלעכֿטע קנאַבען, אונד איך פֿעראַכֿשייע אייך. — מיין אָנקעל האַט אויפֿגענאָממען (אסף) אין זיין הויז איינען אַרמען קנאַבען אונד (וַ) האַט איהן ערנאָהרט אונד (וַ) האַט איהן אונטעררירכֿטעט, אונד יעטצט איסט דער קנאַבע זעהר בעריהמט, אונד זיינע עלטערן זעגנען דען נאַמען מיינעס אָנקעלס. — מיינע טהייערע פֿריינדין! איך האַבע הייטע דיינען בריעף ערהאַלטען אונד זיינע וואָרטע ערפֿרייטען מיך זעהר אונד (וַ) ערפֿרישטען (שובב) מיינע זעלע. נור איינע זאַכֿע אין דיינעם בריעפֿע איסט ניכֿט דייטליך גענוג (=איסט ניכֿט ערקלאֶרט גוט): דוא פֿערלאַנגסט פֿאָן מיר צו קויפֿען פֿיר דיך איין שאֶנעס בוך אלס געשענק (למתנה) פֿיר (ל) איינע דיינער פֿריינדיננען, אַבער דוא האַסט פֿערגעססען מיר צו זאַגען, וויא אַלט דיינע פֿריינדין איסט, אונד דוא ווייסט דאָך (=ווירסט דאָך וויססען), דאַס עס גיעבט ביכֿער וועלכֿע קליינע מאֶדכֿען זעהר אַמיזירען, אונד גראָסע מאֶדכֿען ווערדען זיא ניכֿט אַמיזירען. דעסוועגען וויים איך ניכֿט, וואַס פֿיר איין בוך (מה הספר אשר) איך זאָלל אויסזוכֿען פֿיר דיינע פֿריינדין. אויך האַסט דוא מיר ניכֿט געזאַגט, וויעפֿיעל איך זאָלל בעצאַהלען פֿיר (במחיר) דאַס בוך. דעסוועגען ערקלאֶרע מיר דאָך דיעזע אַללען זאַכֿען, ווערדע (וּ) איך ערפֿיללען דיינע ביטטע. אונד יעטצט ווערדע איך וואַרטען אויף דיינען צווייטען בריעף, אונד זאָבאַלד (כאשר) איך איהן ערהאַלטען ווערדע, ווערדע איך טהאָן וויא דוא בעפֿעהלען ווירסט. איך גריסע דיך מיט גראָסער (=ביעל) ליעבע, אונד איך ביטטע דיך צו גריסען אין מיינעם נאַמען אַללע דיינע פֿריינדיננען. — נעהמעט, מיינע טאָכֿטער, דיעזע געשענקע, אונד טראַגעט זיא צו אייערער טאַנטע, אונד גראַטולירט איהר, דענן הייטע ווירד זיא פֿייערן איהרען געבורטסטאַג; איהר זאָללט ניכֿט וואַרטען אויף אייערע (ל) ברידער, דענן זיא ווערדען ביא איהר אַנגעהען אין איהרער צוריקקעהרען פֿאָן דער שולע. —

74.

בֻּקַּשׁ. נעזוכט ווערדען Быть искому

מְ-בֻקָּשׁ, מְ-בֻקֶּשֶׁת (מְ-בֻקָּשָׁה), מְ-בֻקָּשִׁים, מְ-בֻקָּשׁוֹת.

עבר: בֻּקַּשְׁ-תִּי. איך ווארדע געזוכט Я былъ искомъ

(בֻּקַּשְׁתָּ, בֻּקַּשְׁתְּ; בֻּקַּשׁ, בֻּקְּשָׁה; בֻּקַּשְׁנוּ; בֻּקַּשְׁתֶּם ־תֶּן, בֻּקְּשׁוּ.

עתיד: אֲ-בֻקַּשׁ; תְּ-בֻקַּשׁ, תְּ-בֻקְּשִׁ-י; יְ-בֻקַּשׁ, תְּ-בֻקַּשׁ; נְ-בֻקַּשׁ; תְּ-בֻקְּשׁ-וּ, תְּ-בֻקַּשְׁ-נָה; יְ-בֻקְּשׁ-וּ; תְּ-בֻקַּשְׁ-נָה.

הֻלַּל. נעלאָבט ווערדען Быть прославляему

סֻפַּר. ערצאֶהלט ווערדען Быть разсказываему

כַּבֵּד. עהרען Уважать

כֻּבַּד. נעעהרט ווערדען Быть уважаему

גַּדֵּל. ערציעהען (גראָס וואַפסען לאַססען) Воспитывать (возращать)

גֻּדַּל. ערצאָגען ווערדען Быть воспитаему

שֻׁלַּח. נעשיקט ווערדען Быть посылаему

לֻקַּח. נענאָממען (וועגגענאָמען) ווערדען Быть взяту

צֻוָּה. בעפאָהלען ווערדען Быть приказану

בינוני: מְ-צֻוֶּה, מְ-צֻוָּה, מְ-צֻוִּ-ים, מְ-צֻוּ-וֹת.

עבר: צֻוֵּי-תִי, ־תָ, ־ת; צֻוָּה, צֻוְּ-תָה; צֻוֵּי-נוּ; צֻוֵּי-תֶם, ־תֶן; צֻוּ-וּ.

עתיד: אֲ-צֻוֶּה; תְּ-צֻוֶּה, תְּ-צֻוִּי וכו׳, תְּ-צֻוֶּי-נָה.

בֹּרַךְ. נעזעגענט (געדאנקט) ווערדען Быть благословлену (благодарену, получить благодарность)

בינוני: מְ-בֹרָךְ, מְ-בֹרֶכֶ-ת (מְבֹרָכָה), מְ-בֹרָכִ-ים, מְ-בֹרָכ-וֹת.

עבר: בֹּרַכְ-תִּי, בֹּרַכְ-תָּ, בֹּרַךְ וכו׳, בֹּרְכ-וּ.

עתיד: אֲ-בֹרַךְ תְּ-בֹרַךְ, תְּ-בֹרְכִי וכו׳; תְּ-בֹרַכְ-נָה.

גֹּרַשׁ. פערטריעבען (פעריאַגט) ווערדען Быть выгоняему

אָחַז בְּ־ (אֶאֱחֹז, אֹחֵז).	ערגרייפֿען אַן	Схватывать за
גָּנַב.	שטעהלען	Красть
גַּנָּב.	דיעבּ	Воръ
גֻּנַּב.	געשטאָהלען ווערדען	Быть крадену
לְפִי דְבָרָיו.	נאַך זיינען ווערטען	По (согласно) его словамъ
חָכְמָה.	קלוגהייט	Мудрость
דַּעַת.	דאַס וויססען, וויססענשאַפֿט	Знаніе, наука
שֵׂכֶל (שִׂכְלִי).	פֿערשטאַנד	Разумъ
כְּסִיל.	טהאָר	Глупецъ

א) הבנין הזה נקרא בנין פֻּעַל, והוראתו קבלת הפעולה מהפועל. לכן כמעט כל הפעלים מבנין פִּעֵל, היוצאים לאחרים, יוכלו להעשות גם לְפֻעַל; וכן גם פעלי הקל שפעולתם יוצאת.

ב) סימן הבנין הזה הוא דגש בעין הפעל ושורק בפ"א הפעל; ואם עין הפעל הוא מאותיות אהחע"ר שאינן מקבלות דגש, יבוא פ' הפעל בחולם (כמו בבנין הכבד).

ג) בינוני פָּעול אין בבנין הזה, יען כי כלו פָּעול; וגם צווי אין בו, כי אי אפשר לצוות את איש לקבל פעולה מאחרים, והדבר איננו תלוי בו.

ד) נחי ע"ו והכפולים הבאים בבנין פֻּעַל, דומים בעבר ובעתיד אל הפֹּעַל. ורק האות הכפולה תבוא בעתיד בפתח (למשל בפֹּעַל: אֲשׁוֹבֵב, אֲסוֹבֵב; ובפֻעַל: אֲשׁוֹבַב, אֲסוֹבַב).

אִם תְּכַבֵּד אֲחֵרִים, תְּכֻבַּד גַּם אַתָּה, וְאִם תְּתָעֵב, תְּתֹעָב. — הֲלֹא צֻוֵּיתָ לְבִלְתִּי עֲזֹב אֶת הַסֵּפֶר בַּגַּן, וְאַתָּה עֲזַבְתּוֹ וְלֹא שְׁמַרְתּוֹ וַיְגֻנַּב. — הַמָּשָׁל אוֹמֵר: לְפִי בְגָדָיו יְכֻבַּד אִישׁ בְּבֹאוֹ, וּלְפִי שִׂכְלוֹ בְּצֵאתוֹ; וְגַם הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה אָמַר בִּמְשָׁלָיו: לְפִי שִׂכְלוֹ יְהֻלַּל אִישׁ. — הַנַּעַר הַזֶּה גֻּדַּל בְּבֵית דּוֹדִי, וַיְלַמְּדֵהוּ דוֹדִי תּוֹרָה וָדַעַת, וְעַתָּה יְשֻׁלַּח אֶל בֵּית אֲבוֹתָיו. — אֶתְמוֹל בְּשִׁבְתִּי עַל הָהָר אָבַד סֵפֶר מִיָּדִי, וַיְבֻקַּשׁ וְאֵינֶנּוּ. וָאֹמַר כִּי גֻנָּב; אֲבָל הַיּוֹם בָּא אֵלַי רֵעִי וַיְשׁוֹבֵב לִי אֶת סִפְרִי, וַיֹּאמֶר לִי, כִּי מְצָאָהוּ תַּחַת אַחַד הָעֵצִים. — אָחִי הֻלַּל הַיּוֹם בְּבֵית הַסֵּפֶר לְנֶגֶד כָּל חֲבֵרָיו, כִּי בֵאֵר הֵיטֵב אֶת הַמָּשָׁל, אֲשֶׁר שָׂם מוֹרֵהוּ לְפָנָיו. — אֲנִי שֻׁלַּחְתִּי הַיּוֹם מִבֵּית הַסֵּפֶר הַבַּיְתָה בַּצָּהֳרַיִם, כִּי חָלִיתִי אֶת רֹאשִׁי (=בְּרֹאשִׁי). — הַסֻפַּר לָכֶם הַדָּבָר אֲשֶׁר קָרָנִי אֶתְמוֹל? אִישׁ לֹא סִפֵּר לָנוּ דָבָר. אָנָּא סַפֵּר לָנוּ. — זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר קָרָה לִי: אֲנִי צֻוֵּיתִי לָלֶכֶת הַיַּעְרָה וּלְהַכּוֹת שָׁם עַד בּוֹא אֲבוֹתַי. וַיְהִי בְּשִׁבְתִּי בַּיַּעַר וַיָּבֹא אֵלַי בֶּן־שְׁכֵנֵנוּ וַיֵּשֶׁב לְיָדִי,

וְהַנַּעַר נַעַר רָע, וּכְבָר גֹּרַשׁ מִבֵּית הַסֵּפֶר עַל מָאֲנוֹ לִשְׁמוֹעַ בְּקוֹל מוֹרֵהוּ. וָאֹמַר אֶל הַנַּעַר: מַה לְּךָ וָלִי כִּי בָאתָ לָשֶׁבֶת לְיָדִי? סוּר מִמֶּנִּי וְשֵׁב בַּאֲשֶׁר (בְּמָקוֹם אֲשֶׁר) תֵּשֵׁב, וְאִם אַיִן אֲגָרֶשְׁךָ מֵעַל פָּנָי. אַךְ הַנַּעַר לֹא שָׂם לִבּוֹ לִדְבָרַי וַיְמָאֵן לַעֲזוֹב אֶת מְקוֹמוֹ. וָאָקוּם וָאֶגַּשׁ אֵלָיו וָאֹחֵז בְּיָדוֹ וָאֹמַר לְגָרְשֵׁהוּ, וַיְהִי בְּאָחֳזִי בוֹ וַיִּפֹּל הַנַּעַר וַיִּשָּׂא אֶת קוֹלוֹ וַיִּצְעָק. וּבָעֵת הַהִיא עָבַר אָבִיו בַּיַּעַר, וַיְהִי בְּשָׁמְעוֹ אֶת קוֹל בְּנוֹ וַיָּרָץ לִקְרָאתֵנוּ, וַיַּרְא וְהִנֵּה בְנוֹ שׁוֹכֵב עַל הָאָרֶץ לְרַגְלַי, וַיִּתֵּן עָלַי בְּקוֹלוֹ. וַיֹּאמֶר לְעָנְשֵׁנִי, וָאִירָא מְאֹד. אַךְ כִּמְעַט שֶׁשָּׁלַח אֶת יָדוֹ לָגַעַת בִּי, וַיָּבֹאוּ אֲבוֹתַי וַיְגָרְשׁוּ אֶת הָאִישׁ וְאֶת בְּנוֹ. אָז בֵּאַרְתִּי לַאֲבוֹתַי אֶת כָּל הַדָּבָר, וַיְהַלְלוּנִי וַיֹּאמְרוּ: טוֹב עָשִׂיתָ כִּי מֵאַנְתָּ לָשֶׁבֶת יַחַד עִם הַנַּעַר הָרָע. — דּוֹדוֹתַי תִּתְבָּרַכְנָה בְּפִי כֹל, כִּי מְכַלְכְּלוֹת הֵן עֲנִיִּים, וְגַם בְּנוֹת שְׁכֵנֵנוּ הֶעָנִי כֻּלְכְּלוּ וְגֻדְּלוּ בְּבֵיתָן יָמִים רַבִּים. — אֲחוֹתִי צֻוְּתָה לְכַלּוֹת מְלַאכְתָּהּ עַד הָעֶרֶב, וְאַחֲרֵי כֵן תִּשְׁלַח אֶל דּוֹדָתֵנוּ הַמְלַמֶּדֶת אוֹתָהּ לָשִׁיר. — אֲנַחְנוּ צֻוֵּינוּ לְכַבֵּד אֶת אֲבוֹתֵינוּ; כִּי כֵן כָּתוּב בְּסֵפֶר הַתּוֹרָה: כַּבֵּד אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמֶּךָ! —

כִּי יְסֻפַּר הַדָּבָר הַזֶּה לְרֵעִי, פֶּן יִקְצוֹף עָלַי וְרָב עִמִּי. — אַחְיוֹתַי תִּשָּׁלַחְנָה בַּקַּיִץ הַבָּא (קינפטיג, будущій) אֶל דּוֹדָתֵנוּ, לָשֶׁבֶת עִמָּהּ בַּשָּׂדֶה, כִּי כֵן צִוָּה הָרוֹפֵא. — אֲנָשִׁים רָעִים אוֹהֲבִים רַק אֶת נַפְשָׁם (זיך זעלבסט, самихъ себя), וְנֶפֶשׁ אֲחֵרִים אֵינֶנָּה יְקָרָה בְּעֵינֵיהֶם; אֲנָשִׁים כָּאֵלֶּה לֹא יְכֻבְּדוּ כִּי אִם יְתֹעֲבוּ. — אֲנָשִׁים חֲכָמִים מְגַדְּלִים אֶת בְּנֵיהֶם בְּשֵׂכֶל טוֹב, וְלֹא יִתְּנוּם לַעֲשׂוֹת כַּטּוֹב בְּעֵינֵיהֶם; וְהַכְּסִילִים אֵינָם יוֹדְעִים אֵיךְ לְגַדֵּל אֶת בְּנֵיהֶם, כִּי לֹא לָמְדוּ דַעַת וְחָכְמָה. — הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה אָמַר בְּמִשְׁלָיו: לָמָּה זֶּה מְחִיר (=כֶּסֶף) בְּיַד כְּסִיל לִקְנוֹת חָכְמָה? וְלֵב (=שֵׂכֶל) אָיִן! מַה יָּפֶה הַמָּשָׁל הַזֶּה! — בְּדַעְתִּי כִּי רֵעִי חָכָם מִמֶּנִּי, אֶחֱזִי בִּדְרָכָיו וְלֹא אָסוּר מֵהֶם. — אֲחוֹתִי הַקְּטַנָּה מְהֻלֶּלֶת בְּחָכְמָתָהּ, וּבֶאֱמֶת חָכְמָה הִיא לֹא לְפִי שְׁנוֹתֶיהָ. — יֵשׁ יְלָדִים, אֲשֶׁר בִּהְיוֹתָם קְטַנִּים הֵם מְהֻלָּלִים בְּחָכְמָתָם וּבְשִׂכְלָם, וּבִהְיוֹתָם לַאֲנָשִׁים תֹּאבַד חָכְמָתָם וְהָיוּ לִכְסִילִים.

75.

Маленькая дочь нашего сосѣда была послана (чтобы) купить хлѣбъ, и (!) она пропала по (ея) дорогѣ, и (!) она была искома во всемъ городѣ, и никто не (ואיש לא) зналъ гдѣ она. Но вечеромъ намъ было разсказано, что она вернулась одна домой.— Я надѣялся окончить

мою работу до полудня, какъ мнѣ (=я) было приказано, но я не могъ, ибо мои книги были взяты у (-מ) меня, и (!) я искалъ ихъ и не нашелъ ихъ. И до сего времени (ועד עתה) я не знаю, кто взялъ ихъ.— Мой дядя очень уважаемъ въ своемъ городѣ, и онъ прославленъ (ב) своею мудростью и своимъ знаніемъ.— Эти бѣдные люди не могли воспитать и кормить свою дочь, и (!) она была послана къ ея богатому родственнику, и тамъ она была воспитана, а теперь она очень умная дѣвушка, и когда (ב־) она была въ нашемъ городѣ въ праздничные дни, она была принята вездѣ (בכל מקום) съ большой любовью, и (!) она была прославляема и уважаема.— Вчера мы были у нашего дяди, и (!) сидѣли тамъ до 11 часовъ вечера, и (!) возвратились домой, и (!) видѣли, что (והנה) 2 серебряныхъ подсвѣчника были украдены изъ нашего дома, и вотъ (!) мы выбѣжали на улицу искать воровъ. И (!) мы увидѣли человѣка носящаго наши серебряные подсвѣчники, и (!) подошли къ нему и (!) схватили за (ב־) (его) руку и (!) отняли у (מ־) него подсвѣчники; онъ правда (אמנם) не хотѣлъ (מאן) дать ихъ намъ, говоря, что они его (שלו), но видя, что мой братъ пошелъ звать ночныхъ сторожей (השומרים בלילות) онъ не ждалъ его (ל) возвращенія, и (!) скоро пошелъ своей дорогой (לדרכו); ибо онъ не глупъ, и (!) онъ зналъ, что если сторожа схватятъ его, они не дадутъ ему итти съ миромъ домой.— Если ты будешь добръ ко всѣмъ, ты будешь благословленъ и хвалимъ, а если ты будешь золъ, ты будешь презираемъ.— Эта книга не по (לפי) твоему уму, потому не читай ее.— Зачѣмъ ты былъ вчера выгнанъ изъ школы? Мой учитель выгналъ меня, потому что я отказался дѣлать, (то) что онъ приказалъ мнѣ.— Не приходите въ (אֶל) нашъ домъ, злыя дѣвочки, дабы вы не (פן) были выгнаны.— Если мои книги будутъ украдены изъ твоего дома, ты (!) уплотишь мнѣ ихъ цѣну, потому береги ихъ хорошенько.

דיע קליינע טאָכטער אונזערעס נאָכבארס ווארדע געשיקט צו קויפען ברױט, דאַ (ו) גינג זיע פערלאָרען אויף איהרעם וועגע, אונד (ו) זיע ווארדע געזוכט אין דער גאַנצען שטאָדט אונד קיינער (ואיש לא) וואוסטע וואָ זיע איסט. אַבער אם אַבענד

וואַרדע אונס ערצעהלט, דאַסס זיע אַלליין נאַך הויזע צוריקקעהרטע. — איך האָפֿפֿטע צו בעענדען מיינע אַרבייט בים מיטטאַג, וויע איך בעפֿאָהלען וואורדע, אַבער איך קאָננטע ניכֿט, דענן מיינע ביכֿער וואורדען ווענגענאָממען פֿאָן מיר, אונד (וְ) איך זוכֿטע זיע אונד פֿאַנד זיע ניכֿט. אונד בים יעצט וויים איך ניכֿט, ווער זיע גענאָממען האַט. — מיין אָנקעל איסט זעהר געעהרט אין זיינער שטאַדט, אונד ער איסט בעריהמט דורך (ב) זיינע קלוגהייט אונד דורך זיין וויססען. — דיעזע אַרמען לייטע קאָננטען ניכֿט ערציעהען אונד ערנאָהרען איהרע טאָכֿטער, דאַ (וַ) וואורדע זיע פֿאָרטגעשיקט צו איהרעם רייכֿען פֿערוואַנדטען, אונד דאָרט וואורדע זיע ערצאָגען, אונד יעטצט איסט זיע איין זעהר קלוגעס אונד געלעהרטעס מאָדכֿען, אונד אַלס (כ־) זיע וואַר אין אונזערער שטאַדט אין דען פֿייערטאַגען וואורדע זיע איבעראַלל (בכל מקום) מיט גראָסער ליעבע עמפּפֿאַנגען, אונד (ו) זיע וואורדע געלאָבט אונד געעהרט. — געסטערן וואַרען וויר בייא אונזערעם אָנקעל, אונד (וַ) וויר זאַסען דאָרט בים 11 אוהר אַבענדס, אונד (וַ) וויר קעהרטען צוריק נאַך הויזע, אונד (וַ) וויר זאַהען, דאַסס (והנה) 2 זילבערנע לייכֿטער אויס אונזערעם הויזע געשטאָהלען וואורדען, דאַ (ו) ליעפֿען וויר נאַך דרויסען צו זוכֿען דיע דיעבע, אונד (וַ) דאַ זאַהען וויר (והנה) איינען מאַנן טראָגט אונזערע זילבערנע לייכֿטער, דאַ (וַ) נאָהערטען וויר אונס צו איהם, אונד (וַ) וויר ערגריפֿפֿען (ב) זיינע האַנד, אונד וויר נאַהמען פֿאָן איהם דיע לייכֿטער; צוואַר וויינערטע ער זיך זיע אונס צו געבען, אינדעם ער זאַגטע, דאַסס זיע דיע זייניגען (שלו) זינד; אַבער אַלס (כ־) ער זאַה, דאַסס מיין ברודער גינג רופֿען דיע נאַכֿטוואָכֿטער (השומרים בלילות), האַט ער ניכֿט געוואַרטעט אויף (ל) זיין צוריקקעהרען, אונד ער גינג שנעלל זיינעס וועגעס (לדרכו); דענן ער איסט דאָך (הן) קיין טהאָר, אונד ער (וְ) וואוסטע, דאַסס ווענן דיע וואָכֿטער איהן ערגרייפֿען ווערדען, ווערדען זיע איהן ניכֿט לאַססען צו געהען אין פֿריעדען נאַך זיינעס הויזע. — ווענן דוא ווירסט אַללען גוט זיין, ווירסט דוא געזעגנעט (ווערדען) אונד געלאָבט ווערדען, אונד ווענן דוא ווירסט שלעכֿט זיין, ווירסט דוא פֿעראַכֿטעט ווערדען. — דיעזעס בוך איסט ניכֿט נאַך (לפי) דיינעם פֿערשטאַנד, דעסוועגען זאָללסט דוא עס ניכֿט לעזען. — וואַרום וואורדעסט דוא פֿאָרטגעיאַגט געסטערן אויס דער שולע? מיין לעהרער יאַגטע מיך וועג, וויייל איך מיך וויינערטע צו מאַכֿען דאַס וואַס ער מיר בעפֿאַהל. — איהר זאָללט ניכֿט קאָממען אין (אל) אונזער הויז, באָזע מאָדכֿען, דאַסס

איהר ניכט (פֿון) פֿאַרטגעיאַגט ווערדעט! — ווענן (אַם) מיינע ביכער ווערדען אויס דיינעם הויזע געשטאָהלען ווערדען, ווירסט (וְ) דוא מיר איהרען פּרייז בעצאַהלען; דעסוועגען היטע זיע גוט!

76.

הִ-שָּׁמֵר. נעהיטעט ווערדען (זיך היטען) Быть охраняему (беречься)

(לְהִשָּׁמֵר, לְהִשָּׁמְרִי; בְּהִשָּׁמֵר, בְּהִשָּׁמְרִי; מֵהִשָּׁמֵר).

בינוני: נִ-שְׁמָר. איין געהיטעטער, נעהיטעט Береженый, бережен

(נִשְׁמָרָה (נִשְׁמֶרֶת), נִשְׁמָרִים, נִשְׁמָרוֹת.

עבר: נִ-שְׁמַרְ-תִּי. איך וואורדע געהיטעט (איך היטעטע מיך) Я былъ бережен (я берегся)

נִ-שְׁמַרְ-תָּ, נִ-שְׁמַרְ-תְּ; נִ-שְׁמַר, נִ-שְׁמְרָ-ה; (נִשְׁמָרָה); נִ-שְׁמַרְ-נוּ; נִ-שְׁמַרְ-תֶּם, נִ-שְׁמַרְ-תֶּן; נִ-שְׁמְרוּ.

עתיד: אֶ-שָּׁמֵר (אִשָּׁמֵר); תִּ-שָּׁמֵר, תִּ-שָּׁמְרִי; יִ-שָּׁמֵר, תִּ-שָּׁמֵר; נִ-שָּׁמֵר; תִּ-שָּׁמְרוּ, תִּ-שָּׁמַרְנָה; יִ-שָּׁמְרוּ, תִּ-שָּׁמַרְנָה.

צווי: הִ-שָּׁמֵר! (הִשָּׁמֶר־לְךָ). היטע דיך! Берегись!

הִ-שָּׁמְרִי! הִ-שָּׁמְרוּ (הִשָּׁמְרוּ לָכֶם)! הִ-שָּׁמַרְנָה!

הִ-שָּׁמַע. נעהאָרט ווערדען Быть слышиму

(עתיד: אֶשָּׁמַע (או אֶשָּׁמֵעַ וכו').

הִ שָּׁכַח. פֿערגעססען ווערדען Быть забываему

הִ-קָּרֵא. נערופֿען, געגאַנט, (געלאַדען) ווערדען Быть созываему, называему, (приглашаему)

בינוני: נִ-קְרָא, נִ-קְרָאָ-ה (נִקְרֵאת), נִ-קְרָאִ-ים, (נִקְרָאִים), נִ-קְרָא-וֹת.

עבר: נִ-קְרֵא-תִי; נִ-קְרֵא-תָ, נִ-קְרֵא-ת; נִ-קְרָא, נִ-קְרְאָ-ה; נִ-קְרֵא-נוּ; נִ-קְרֵא-תֶם, -תֶן; נִ-קְרְאוּ.

עתיד: אֶקָּרֵא וכו' תִּ-קָּרֶא-נָה. — צווי: הִ-קָּרֵא וכו' הִ-קָּרֶא-נָה.

סָגַר.	שליעססען	Запереть, затворять
הִ-סָּגֵר.	איינגעשלאָססען ווערדען, זיך איינשליעסען	Быть заключаему, запереться
הִ-קָּנוֹת (מן „קָנֹה") .	געקויפט ווערדען	Быть покупаему

(לְהִקָּנוֹת, בְּהִקָּנוֹתִי).

בינוני: נִ-קְנֶה, נִ-קְנָה, נִ-קְנִ-ים, נִ-קְנ-וֹת.

עבר: נִ-קְנֵי-תִי; נִ-קְנֵי-תָ, נִ-קְנֵי-ת; נִ-קְנָה, נִ-קְנְ-תָה; נִ-קְנֵי-נוּ; נִ-קְנֵי-תֶם, -תֶן; נִ-קְנ-וּ.

עתיד: אֶ-קָּנֶה; תִּ-קָּנֶה, תִּ-קָּנִ-י; יִ-קָּנֶה, תִּ-קָּנֶה; נִ-קָּנֶה; תִּ-קָּנ-וּ, תִּ-קָּנֶ-ינָה; יִ-קָּנ-וּ, תִּ-קָּנֶ-ינָה.

צווי: הִ-קָּנֵה! הִ-קָּנִ-י! הִ-קָּנ-וּ! הִ-קָּנֶי-נָה!

הִ-לָּחֵם בְּ־, עִם.	קאָמפפען מיט יעמאַנד	Сражаться, бороться съ кѣмъ
הִ-לָּחֵם לְ־.	פיר איינעם קאָמפפען	Воевать за кого
הִ-שָּׁבַע.	שוואָרען	Клясться, божиться
נִ-שְׁבַּעְ-תָּ לִי בַּיְיָ.	דוא האַסט מיר געשוואָרען בייא גאָטט	Ты клялся мнѣ Богомъ
הִ-כָּלֵם.	זיך שאָמען, בעליידיגט זיין	Стыдиться, обижаться
בָּנֹה.	בויען	Строить
הִ-כָּבֵד (=כֻּבַּד).	געעהרט זיין, ווערדען	Быть уважаему
נִ-כְבָּד.	איין געעהרטער	Уважаемый
הַאִם? (=הֲ־).	דענן?	Развѣ?
הִ-שָּׁאֵר.	צוריקבלייבען	Оставаться
בִּגְלַל.	וועגען	По поводу, ради
בִּגְלָל-י (בִּגְלָלְךָ, בִּגְלַלְכֶם).	מיינעטוועגען	Изъ-за меня
הַבַּיִת נִ-בְנֶ-ה.	דאַס הויז ווירד (יעטצט) געבויט	Домъ строится (теперь)
הַבַּיִת בָּנ-וּי.	דאַס הויז איסט ערבויט (פאָן פריהער)	Домъ устроенъ (давно)

א) הבנין הזה נקרא בנין נִפְעַל. והוראותיו שונות: א) הוא דומה בהוראתו לבנין פֻּעַל, על קבלת הפעולה; למשל: הִשָּׁבֵר, הִשָּׁפֵךְ; ולכן יש אשר יבוא פעל אחד גם בפֻעַל וגם בנפעל והוראתם שוה (למשל: כֻּבַּד–הִכָּבֵד; גֻּנַּב–הִגָּנֵב); ויש אשר יבוא הפעל רק בפֻעַל או רק בנִפעל. — ב) יוֹרֶה על פעולה החוזרת אל הפוֹעל, למשל: הִשָּׁמֵר, זיךְ היטען, беречься; ולפעמים יש פעל אחד בבנין נִפעל, ולו שתי ההוראות האלה, כנראה בפעל הִשָּׁמֵר. — ג) יורה על פעולה שנעשה ע"י שנים, למשל: הִלָּחֵם, יען הנלחמים הם שנים. — ד) לפעמים הוא פעל עומד כמו בקל, למשל הִשָּׁבֵעַ (וכאלה יש רבים פעלים שאינם נמצאים בקל אלא בנפעל, והוראתם פעולה עומדת). — בהורות הנפעל על קבלת הפעולה, לא יתכן בו צווי (כמו בפֻעל), אבל בבואו בשלשה הדרכים האחרים, יש בו גם צווי. — ובכלל, רוב הפעלים אשר בקל, יוכלו לבוא בנפעל, להוראת קבלת הפעולה, למשל: נִקְרַע, נִמְכַּר, נִשְׁלַח, נִכְתַּב, נִזְכַּר וכו'.

ב) סימן הבנין הזה הוא הנון בחירק לפני השרש. ובעתיד יפול הנו"ן ויבוא דגש בפ"א פעל למַלא חסרונו. ואותיות איה"ן תבאנה בחירק (רק האל"ף יבוא בסֶגול, לפעמים; ובוי"ו המוּפך כמעט תמיד בסֶגול: אִשָּׁבֵעַ–וָאֶשָּׁבַע). במקור יפול ג"כ הנו"ן ויבוא ה' בחירק בראש השרש ופ"פ בדגש לתשלום הנון, (ולפעמים יבוא המקור בנו"ן בלי ה"א: נִשְׁמוֹר, נִשְׁאוֹל (=הִשָּׁמֵר, הִשָּׁאֵל) ובזה יִבָּדֵל מן הנסתר בעבר: נִשְׁמַר–נִשְׁמַר. הצווי דומה למקור. בבינוני יחיד יבוא עי"ן פעל תמיד בקמץ.

ג) הנפעל בנחי ל"ה יבוא כדין הגזרה הזאת. היינו הה"א שבסוף השרש תהפך במקור להברת־וֹת, ובעבר ליו"ד כמו בקל ובפִעל. — הבינוני לנקבה דומה לנסתר בעבר (נִקְנָה־נִקְנָה) ורק עפ"י הענין אפשר להבדיל.

אֲדֹנִי הַנִּכְבָּד! אָבִי צִוַּנִי לֵאמֹר לְךָ, כִּי הַסְּפָרִים אֲשֶׁר בִּקַּשְׁתָּ מִמֶּנּוּ, כְּבָר נִקְנוּ וּמַהֵר יִשָּׁלְחוּ לְךָ. — הֲלֹא אָמַרְתִּי לְךָ: הִשָּׁמֶר לְךָ פֶּן תִּפּוֹל בְּרוּצְךָ, וְאַתָּה לֹא נִשְׁמַרְתָּ וַתָּרָץ וַתִּפּוֹל. וְלוּלֵי אָחַזְתִּי בְךָ בְּנָפְלְךָ, כִּי עַתָּה נִשְׁבְּרָה רַגְלֶךָ. — הֲלֹא נִשְׁבַּעְתָּ „בְּנַפְשְׁךָ" (=בְּחַיֶּיךָ) לִשְׁלֹחַ לִי אֶת סְפָרַי עוֹד בְּיוֹם אֶתְמוֹל, וְהַסֵּפֶר עוֹד לֹא נִשְׁלַח לִי; הִכָּלֵם, רֵעִי! — מוֹרֵנוּ קוֹצֵף עַל הַנְּעָרִים הַנִּשְׁבָּעִים תָּמִיד בְּשֵׁם יְיָ, וְאִמִּי אוֹמֶרֶת, כִּי אֵין לִבְטֹחַ בָּאִישׁ הַנִּשְׁבָּע עַל כָּל דָּבָר, לָכֵן נִשְׁמָר אֲנִי לְבִלְתִּי הִשָּׁבֵעַ; וְגַם אַתָּה, רֵעִי, אִם חָפֵץ אַתָּה כִּי אֶבְטַח בָּךְ, אַל נָא תִשָּׁבֵעַ! — בְּצֵאתֵנוּ מִבֵּית הַסֵּפֶר, אֲנִי וַחֲבֵרַי, סַבּוּנוּ נְעָרִים רָעִים וַיִּלָּחֲמוּ אִתָּנוּ, וּבְהִלָּחֲמֵנוּ בָם נִקְרְעוּ בְגָדֵינוּ; וַיָּבֹאוּ רֵעֵינוּ וַיִּלָּחֲמוּ לָנוּ גַם הֵם וַיְגָרְשׁוּ אֶת הַנְּעָרִים אֲשֶׁר נִלְחֲמוּ אִתָּנוּ; וּבִרְאוֹתִי כִּי בְגָדַי קְרוּעִים, וָאֶכָּלֵם מְאֹד, וָאִירָא לָשׁוּב הַבַּיְתָה, וָאָסוּר אֶל בֵּית דּוֹדִי, וָאֲסַפֵּר לוֹ אֵת כָּל אֲשֶׁר קָרָנִי. וַיֵּלֶךְ דּוֹדִי עִמִּי אֶל אֲבוֹתַי וַיְבַקֵּשׁ מֵהֶם לְבִלְתִּי קְצוֹף עָלַי, וַיֵּרְאוּ אֲבוֹתַי, כִּי לֹא חָטָאתִי, וַיָּחֹנּוּ אוֹתִי וְלֹא עֲנָשׁוּנִי. — הַבַּיִת הַזֶּה נִבְנָה לִפְנֵי שָׁנִים רַבּוֹת, וְעַתָּה יִמָּכֵר, וַאֲדוֹן הַבַּיִת יִבָּנֶה לוֹ (זיך, себѣ) בַּיִת אַחֵר. — הָעִיר פֶּטֶרְבּוּרְג נִבְנְתָה בִּימֵי הַמֶּלֶךְ פֶּטֶר הַגָּדוֹל, וַתִּקָּרֵא עַל שְׁמוֹ. — הַבָּתִּים הַנִּבְנִים עַתָּה בְּעִירֵנוּ, כֻּלָּם גְּדוֹלִים הֵם, אֲבָל הַבָּתִּים אֲשֶׁר נִבְנוּ בָהּ לְפָנִים, קְטַנִּים הֵם. —

בְּלֶכְתִּי מִבֵּיתִי הָיָה הַחַלּוֹן סָגוּר, וּבְשׁוּבִי רָאִיתִי וְהִנֵּה נִפְתַּח, וָאִירָא מְאֹד פֶּן בָּאוּ גַנָּבִים אֶל בֵּיתִי, וָאֵלֵךְ אֶל חֲדָרִי וָאֵרֶא וְהִנֵּה נִגְנְבוּ כָּל סְפָרַי. לֹא נִשְׁאַר אֶחָד; וַיְבַקְשׁוּ הַגַּנָּבִים וַיִּמָּצְאוּ. — בֵּית־דּוֹדֵנוּ נִבְנֶה זֶה יָמִים רַבִּים וְעוֹד לֹא כִלּוּ לִבְנוֹתוֹ. — יַעֲקֹב אָבִינוּ נִקְרָא גַּם יִשְׂרָאֵל, לָכֵן נִקְרָאִים הָעִבְרִים בְּשֵׁם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. — בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה אֲנַחְנוּ מְבָרְכִים אִישׁ אֶת רֵעֵהוּ לֵאמֹר: לְשָׁנָה טוֹבָה תִּכָּתֵב! — בְּהִבָּנוֹת (=כַּאֲשֶׁר יִבָּנֶה) הַבַּיִת הַזֶּה יָחֹג אֲדוֹנָיו חַג גָּדוֹל. — כָּל אַנְשֵׁי בֵיתֵנוּ הָלְכוּ הַיַּעְרָה, וַאֲנִי נִשְׁאַרְתִּי לְבַדִּי, וָאִירָא מְאֹד וָאֶסָּגֵר בְּחֶדְרִי. — הֲלֹא תִּכָּלֵם, רֵעִי! הֲלֹא נַעַר גָּדוֹל אַתָּה וְלָמָּה נִסְגַּרְתָּ בְּחֶדְרְךָ? הֲיָרֵא אַתָּה פֶּן תְּגֻנָּב? — הֶאָכַלְתָּ אֶת כָּל הַתַּפּוּחִים אֲשֶׁר נָתַתִּי לְךָ? הַאִם לֹא נִשְׁאַר גַּם אֶחָד? אֲנִי נִשְׁבָּע לְךָ, כִּי לֹא אָכַלְתִּי כֻלָּם, כִּי נִשְׁמַרְתִּי מֵאָכְלָם פֶּן תִּקְצוֹף עָלַי, וּבְצֵאתִי מֵחֶדְרִי נִשְׁאֲרוּ עוֹד שְׁלֹשָׁה תַפּוּחִים, וְאֵינֶנִּי יוֹדֵעַ מִי לְקָחָם, אוּלַי נִגְנָבוּ. — דּוֹדָתִי תָּחֹג מָחָר אֶת יוֹם הֻלֶּדֶת אֶת בִּתָּהּ, וַנִּקָּרֵא לָבֹא אֵלֶיהָ; הֲנִקְרֵאתֶם גַּם אַתֶּם? לֹא, אֲנַחְנוּ לֹא נִקְרֵאנוּ, וְעַל זֹאת אֲנַחְנוּ נִכְלָמִים מְאֹד. — הִשָּׁמְרִי, אֲחוֹתִי, לְבִלְתִּי יִשָּׁכְחוּ מִלִּבֵּךְ הַדְּבָרִים, אֲשֶׁר אָמְרָה לָךְ אִמֵּנוּ! — אֲמַצְיָהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה שָׁלַח אֶל יְהוֹאָשׁ מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר: צֵא הִלָּחֵם אִתִּי! וַיַּעֲנֵהוּ מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל: הִכָּבֵד וְשֵׁב בְּבֵיתֶךָ! זֹאת אוֹמֶרֶת (דאַס הייסט, это значитъ): אִם תַּחְפּוֹץ לְהִכָּבֵד, שֵׁב בְּבֵיתְךָ וְאַל תִּלָּחֵם אִתִּי, כִּי בְהִלָּחֶמְךָ אִתִּי תִכָּלֵם. — כָּל הַמַּיִם, אֲשֶׁר הָיוּ בְחֶדְרִי, נִשְׁתּוּ, וּמֵאַיִן אֶקַּח עַתָּה מַיִם לִשְׁתּוֹת? — הַבָּתִּים הַבְּנוּיִם מִחוּץ לְעִירֵנוּ יָפִים מִן הַבָּתִּים הַנִּבְנִים עַתָּה בְּתוֹךְ עִירֵנוּ. — הַיֶּלֶד צָעַק עַד אֲשֶׁר נִשְׁמַע קוֹלוֹ בַּחוּץ. — בְּהִשָּׁלְחִי אֶל בֵּית דּוֹדִי הָיָה חֹשֶׁךְ בַּחוּץ, וָאִירָא פֶּן יֵרֵד הַגֶּשֶׁם. — רְעוּתִי, הִנֵּה אֶת הָאִשָּׁה הָעֲנִיָּה הַזֹּאת וּתְנִי לָהּ לֶחֶם וָכֶסֶף, וּבִגְלַל הַדָּבָר הַזֶּה יְבָרֶכְךָ יְיָ. —

77.

Учитель спросилъ своего новаго ученика: зачѣмъ ты божишься всегда? и[1] (!) мальчикъ[2] застыдися[1], и не созновая (ומבלי דעת), что онъ говоритъ, онъ поклялся, что (כי) не будетъ больше клясться.— Берегитесь, сестры мои, чтобы вы не (פן) забыли слова, которыя сказала вамъ наша мать.—Мы были приглашены на (=къ) празднество которое нашъ другъ будетъ праздновать завтра, а вы не были приглашены; стыдитесь же (=вѣдь вы будете стыдиться!).— Зачѣмъ будемъ сты-

диться? Мы уважаемые люди, даже (גם) если мы не будемъ приглашены.— Эта лампа была куплена на (=въ) прошлой (שעבר) недѣлѣ, и 3 дня послѣ того какъ она была куплена (אחרי הקנותה), она упала на землю и (!) разбилась.— Мой братъ боролся на улицѣ съ мальчикомъ и (!) его платье разорвалось, и когда онъ пришелъ домой разсердилась (—!) на него моя мать, и онъ очень застыдился и (!) заперся въ своей комнатѣ и не выходилъ до вечера.— Домъ, который строится теперь на горѣ, принадлежитъ моему дядѣ, и когда домъ будетъ устроенъ, онъ будетъ проданъ, ибо мой дядя строитъ его не для того чтобы (למען) жить въ немъ, но для того что бы продать его.—Если останутся яблоки изъ тѣхъ яблокъ, которыя были куплены вчера, мы дадимъ ихъ вамъ.— Не можемъ надѣяться (=ждать) на это, ибо мы знаемъ, что вы скушаете ихъ всѣ, и даже одно не останется.—Перестаньте клясться и (ו) мы будемъ вѣрить (בטח) вамъ (בכם); а если вы будете клясться, мы не будемъ вѣрить вамъ, ибо наша мать сказала намъ, что нельзя (אין ל־) вѣрить людямъ, которые божатся всегда.— Книги, которыя ты требовалъ (בקש), еще не были куплены, ибо они не (были) найдены у книгопродавца; но онъ надѣется, что завтра онъ получитъ ихъ, и тогда онѣ будутъ высланы тебѣ. — Заприсъ, дочь моя, въ твоей комнатѣ и не выходи пока ты не окончишь свою работу; а если ты не окончишь ее, мы не возьмемъ тебя съ собою (=съ нами) къ празднеству, къ которому мы были приглашены, и (!) ты останешься одна въ домѣ.

דער לעהרער פֿראַגטע זיינען נייען שילער: ווארום שוואָרסט דוא איממער ? דא (וַ) שאָמטע זיך דער קנאַבע, אונד אָהנע צו וויססען (מבלי דעת) וואס ער שפריכט, שוואָר ער, דאַסס (כי) ער ניכט מעהר שוואָרען ווירד. — היטעט איך, מיינע שוועסטערן, דאַסס איהר זאָללט ניכט (פן) פֿערגעססען דיע וואָרטע, וועלכע אונזערע מוטטער איך זאַגטע. — וויר וואורדען געלאַדען צו דעם פֿעסט, וועלכעס אונזער פֿריינד מאָרגען פֿייערן ווירד, אונד איהר וואורדעט ניכט געלאַדען, שאָמט איך דאָך ! (=איהר ווערדעט איך דאָך שאָמען).— ווארום זאָללען וויר אונס שאָמען ? וויר זינד געעהרטע מענשען, אויך ווענן וויר ניכט געלאַדען ווערדען ווערדען. — דיעזע לאַמפּע וואורדע

געקויפט אין פאָריגער (שֶׁעָבַר) וואָכע, אונד 3 טאַגע נאַכדעם זיע געקויפט וואַר (=נאַך איהרעם געקויפט ווערדען) פיעל זיע אויף דיע ערדע אונד (וַ) זיע ווארדע צערבראָכען. — מיין ברודער קאָמפּפטע אין דער שטראַסע מיט איינעם קנאַבען, דאַ (וַ) ווארדע זיין קלייד צעררִיססען, אונד אַלס ער קאַם נאַך הויזע דאַ (וּ) אֶרגערטע זיך מיינע מוטטער אויף איהן, אונד ער שאָמטע זיך זעהר, אונד (וּ) ער שלאָס זיך איין אין זיינעם צִיממער, אונד ער קאַם ניכט הערויס ביז צום אַבענד. — דאַס הויז, וועלכעס יעטצט אויף דעם בערג געבויט ווירד, געהאָרט מיינעם אָנקעל, אונד ווענן (כאשר) דאַס הויז ערבויט ווערדען ווירד, ווירד עס פערקויפט ווערדען, דענן מיין אָנקל בויט עס ניכט אום (למען) צו וואָהנען דאַרין (בו), זאָנדערן אום עס צו פערקויפען. — ווענן (אם) עס ווערדען נאַכבלייבען אֶפּפעל פאָן דען אֶפּפעלן, וועלכע געסטערן געקויפט וואורדען, ווערדען וויר זיע אייך געבען. — איהר קאָננען דאַרויף (על זאת) ניכט וואַרטען, דענן וויר וויססען, דאַס איהר זיע אַללע אויפעססען ווערדעט, אונד עס ווירד אויך איינער ניכט נאַכבלייבען. — האָרט אויף צו שוואָרען, ווערדען (וּ) וויר אייך (בכם) טרויען, אונד ווענן איהר ווערדעט שוואָרען, ווערדען וויר אייך ניכט טרויען, דענן אונזערע מוטטער זאַגטע אונס, דאַס מאַן קאַנן ניכט (אין ל־) טרויען מענשען וועלכע אימממער שוואָרען. — דיע ביכער, וועלכע דוא פערלאַנגט (בקש) האַסט, זינד נאָך ניכט געקויפט וואָרדען, דענן זיע וואורדען ניכט געפונדען ביים בוכהאָנדלער (מוכר ספרים), אַבער ער האָפפט, דאַס מאָרגען ווירד ער זיע ערהאַלטען, דאַנן ווערדען זיע דיר צוגעשיקט ווערדען. — שליעססע דיך איין, מיינע טאָכטער, אין דיינעם צִיממער אונד דוא זאָללסט ניכט הערויסקאָממען, ביז דוא ווירסט בעענדען דיינע אַרבייט, אונד ווענן דוא ווירסט זיע ניכט בעענדען, ווערדען וויר דיך ניכט מיט (־אונס) נעהמען צו דעם פעסט, צו וועלכעם וויר געלאַדען וואורדען, אונד (וְ) דוא ווירסט אַלליין צוריקבלייבען אים הויזע.

78.

(יָדַע) הִוָּדַע. בעקאַננט (זיין) ווערדען Стать извѣстнымъ, быть узнаваему

ביטוי: נוֹדָע, נוֹדָעָה, (נוקבה), נוֹדָעִים, נוֹדָעוֹת.

עבר: נ-וֹדַעְ-תִּי; נ-וֹדַעְ-תָּ, נ-וֹדַעְ-תְּ; נ-וֹדַע, נ-וֹדְעָ-ה; נ-וֹדַעְ-נוּ; נ-וֹדַעְ-תֶּם,-תֶּן; נ-וֹדְע-וּ, (נוֹדָעוּ).

עתיד: אִ-וָּדַע; תִּ-וָּדַע, תִּ-וָּדְע-י; יִ-וָּדַע, תִּ-וָּדַע; נִ-וָּדַע; תִּ-וָּדְע-וּ, תִּ-וָּדַעְ-נָה; יִ-וָּדְע-וּ, תִּ-וָּדַעְ-נָה.

צווי: הִ-וָּדַע! הִ-וָּדְע-י! הִ-וָּדְע-וּ! הִ-וָּדַעְ-נָה.

נוֹדַעְתִּי לוֹ.	איך ווארדע מיט איהם בעקאַננט	Я познакомился съ нимъ
(ירא) הִ-וָּרֵא.	געפירכטעט (פירכטערליך) זיין	Быть страшнымъ т. е. внушать страхъ
בינוני: נ-וֹרָא וכו'.	איין געפירכטעטער, פורכטבאַר	Страшный

עבר: נ-וֹרֵא-תִי וכו', נ-וֹרֵא-ת; נ-וֹרָא, נ-וֹרְאָ-ה; נ-וֹרֵא-נוּ וכו', נ-וֹרְא-וּ. —

עתיד: אִ-וָּרֵא וכו', תִּ-וָּרֶא-נָה.

צווי: הִ-וָּרֵא! הִ-וָּרְא-י! הִ-וָּרְא-וּ! הִ-וָּרֶא-נָה!

הִ-וָּכַח (מן „יכח").	זיך איבערצייגען, איבערצייגט ווערדען	Убѣдиться
יָעַץ (איעץ).	ראַטהען	Совѣтовать

צווי משתמשים בנע"ו: עוּץ! עוּצ-י! עוּצ-וּ! עֻצְ-נָה!

הִוָּעֵץ (עם־, את־).	זיך בעראַטהען	Посовѣтоваться съ-
עֵצָה (עֲצַת, עֲצָתִי).	ראַטה	Совѣтъ
שְׁאֵלָה, בַּקָּשָׁה.	ביטטע	Просьба
הֵ-עָזֵב (מִן־, מֵ־).	פערלאַססען ווערדען (פאָן)	Быть оставляему

בינוני: נֶ-עֱזָב, נֶ-עֱזָבָ-ה וכו'.

עבר: נֶ-עֱזַבְ-תִּי, נֶ-עֱזַבְ-תָּ וכו', נֶ-עֶזְב-וּ.

עתיד: אֵ-עָזֵב, תֵּ-עָזֵב וכו', תֵּ-עָזַבְ-נָה.

צווי: הֵ-עָזֵב! הֵ-עָזְב-י! וכו'

הֵ-אָכֵל (נֶאֱכַל).	געגעססען, אויפגעגעססען זיין	Быть ѣдому съѣдому
הַשֵּׁב.	רעכנען	Считать

הֵ-חָשֵׁב (נֶחְשַׁב) . נעאַכטעט ווערדען , גערעכנעט ווערדען — Быть уважаему, считаться

הֵ-עָשׂוֹת (עשה) . געמאַכט ווערדען — Быть дѣлаему

בינוני : נַ-עֲשֶׂה, נַ-עֲשָׂה, נַ-עֲשִׂ-ים , נַ-עֲשׂ-וֹת .

עבר : נַ-עֲשֵׂי-תִי וכו׳ , נַ-עֲשָׂה , נֶ-עֶשְׂתָ-ה; נַ-עֲשׂוּ .

לֹא יֵעָשֶׂה כֵּן . מאַן מאַכט ניכט זאָ — Такъ не дѣлается

הֵ-אָסֵף . זיך פערזאַממעלן , געזאַממעלט ווערדען — Собираться, быть собираему

הֵ-רָאוֹת (ראה) . געזעהען ווערדען, זיך ציינען — Быть видиму, показываться

בינוני : נִ-רְאֶה , נִ-רְאָה, נִ-רְאִ-ים, נִ-רְא-וֹת .

עבר : נִ-רְאֵי-תִי וכו׳ , נִ-רְאָה , נִ-רְאֲתָ-ה; נִ-רְאֵי-נוּ ; נִ-רְאוּ .

עתיד : אֵ-רָאֶה, תֵּ-רָאֶה , תֵּ-רָאִ-י וכו׳ , תֵּ-רָאֶ-ינָה .

צווי : הֵ-רָאֵה! הֵ-רָאִ-י ! הֵ-רָא-וּ! הֵ-רָאֶ-ינָה!

וָ-אֵרָא (נִתְרָא, וַיֵּרָא) . אונד איך צייגטע מיך — И я показался

הִנָּשֵׂא (נָשׂא) . זיך ערהעבען , געטראַגען ווערדען — Подыматься, бить носиму

בינוני : נִ-שָּׂא , נִ-שָּׂאָ-ה (נִשֵּׂאת), נִ-שָּׂאִ-ים , נִ-שָּׂא-וֹת .

עבר : נִ-שֵּׂא-תִי ; נִ-שֵּׂא-תָ , נִ-שֵּׂא-ת ; נִ-שָּׂא , נִ-שָּׂאָ-ה ; נִ-שֵּׂא-נוּ ; נִ-שֵּׂא-תֶם, ־תֶן ; נִ-שְּׂא-וּ . עתיד : אֶ-נָּשֵׂא וכו׳ (כדין נל״א) . — צווי : הִ-נָּשֵׂא ! וכו׳

הִ-נָּתֵן . נענעבען ווערדען — Быть даваему

בינוני : נִ-תָּן, נִ-תָּנָ-ה , נִ-תָּנִ-ים , נִ-תָּנ-וֹת .

עבר : נִ-תַּ-תִּי ; נִ-תַּ-תָּ , נִ-תַּ-תְּ ; נִ-תַּן , נִ-תְּנָ-ה ; נִתַּ-נּוּ ; נִתַּ-תֶּם, ־תֶּן ; נִ-תְּנ-וּ .

עתיד : אֶ-נָּתֵן , תִּ-נָּתֵן וכו׳ תִּ-נָּתֵ-נָּה .

נִחֵם . טראָסטען — Утѣшать

הִ-נָּחֵם . געטראָסטעט זיין (ווערדען) . בערייען — Утѣшаться, раскаиваться

א) הפעלים, אשר פ"פ שלהם הוא יו"ד, כשיבואו בנִפעָל יהפך היו"ד לוי"ו, וינקד בבינוני ובעבר בחולם; ובמקור, עתיד וצווי — בקמץ.

ב) הפעלים, אשר פ"פ שלהם מאותיות אהחע"ר, כשיבואו בנִפעל, יִנָקֵד הה' במקור ובצ"ג בצירי (תחת חירק) וכן גם אותיות אית"ן בעתיד (הֵאָכל — אֵרָאה).

ג) לפני אותיות אחה"ע יבוא נו"ן הנפעל, בבינוני ובעבר, בנקוד סגול (תחת חירק), למשל: נֶאֱכָל, נֶחְשַׁבְתִּי. והנפעל „הֵעָשׂוֹת" יבוא בעבר בפתח: נַעֲשָׂה.

ד) בפעלים אשר פ"פ שלהם הוא נו"ן, כשיבואו בנפעל, יפול נו"ן א' בעבר ובבינוני, להקל המבטא (ובמקום החסרון יבוא דגש), למשל: נִשָּׂא = נִנְשָּׂא וכו' ואולם בעתיד ובמקור וצווי, יבואו כרין השלמים.

הַנְּעָרִים הָאֵלֶּה נוֹדָעִים בְּכָל עִירֵנוּ בְּחָכְמָתָם הַגְּדוֹלָה, וַאֲבִיהֶם נוֹדָע גַּם הוּא בְּלִבּוֹ הַטּוֹב. — הַיּוֹם קָרָה אָסוֹן נוֹרָא לַאֲחוֹתִי הַקְּטַנָּה: בְּקוּמָהּ מִשְּׁנָתָהּ סָפְרָה אֶת הַתַּפּוּחִים, אֲשֶׁר נִשְׁאֲרוּ עַל שֻׁלְחָנָהּ מִיּוֹם אֶתְמוֹל, וַתִּוָּכַח כִּי לֻקְחוּ שְׁלֹשָׁה תַפּוּחִים מִתַּפּוּחֶיהָ, וַתִּשָּׂא אֶת קוֹלָהּ וַתֵּבְךְּ, וְעַד עַתָּה לֹא נוֹדַע מִי שָׁלַח יָדוֹ בְּתַפּוּחֶיהָ; אֲנִי נִחַמְתִּי אֶת אֲחוֹתִי, בְּאָמְרִי לָהּ כִּי אִם יִמָּצֵא הַגַּנָּב יֵעָנֵשׁ, אַךְ הִיא מֵאֲנָה הִנָּחֵם וַתֹּאמַר: יוֹדַעַת אֲנִי כִּי תַפּוּחַי לֹא נִגְנָבוּ, כִּי אִם נֶאֶכְלוּ. וְאֵיךְ אֶנָּחֵם?! — אֲנִי לֹא אֶעֱשֶׂה דָבָר בְּטֶרֶם אִוָּעֵץ עִם רֵעַי הַגְּדוֹלִים, כִּי נוֹכַחְתִּי כִּי חֲכָמִים הֵם מִמֶּנִּי. — בִּהְיוֹתִי בְּעִיר דּוֹדִי נוֹדַעְתִּי לַאֲנָשִׁים חֲכָמִים הַנֶּחְשָׁבִים וְהַנִּכְבָּדִים בְּעִירָם. — לֹא טוֹבָה עֲצָתְךָ, רֵעִי, הָבָה נִוָּעֵץ עִם אָחִיךָ הַגָּדוֹל, וְנִשְׁמַע מַה בְּפִיו. — לֹא טוֹב הֵעָשׂוֹת דָּבָר בְּטֶרֶם יִוָּעֲצוּ עוֹשָׂיו אֵיךְ יֵעָשֶׂה. — שׁוֹמֵר גַּנְּכֶם נָתַן עָלֵינוּ בְּקוֹלוֹ, לְמַעַן יִוָּרֵא, אֲבָל אֲנַחְנוּ לֹא יָרֵאנוּ מִפָּנָיו, כִּי נוֹכַחְנוּ כִּי אִישׁ טוֹב הוּא. — אִם יִוָּדַע לְאָחִי כִּי נִתְּנוּ שְׁנַיִם מִתַּפּוּחָיו לַאֲחוֹתְךָ הַקְּטַנָּה, וּבָכָה מְאֹד. — הִוָּדְעִי, בִּתִּי, לַנְּעָרוֹת הָאֵלֶּה, כִּי נוֹדָעוֹת הֵן בְּעִירָן בְּחָכְמָתָן, וְדוֹדָתְךָ אָמְרָה לִי, כִּי כָל עֵת הֱיוֹתָן בְּעִירָהּ נֶחְשְׁבוּ כַחֲרוּצוֹת וְטוֹבוֹת. לָכֵן נוֹעַצְנוּ, כִּי טוֹב לְךָ לְהִוָּדַע אֲלֵיהֶן. — הַבַּיִת אֲשֶׁר נִבְנָה בַּשָּׁנָה שֶׁעָבְרָה נוֹשַׁב (בעוואָהנט, обитаемъ) בַּשָּׁבוּעַ הַזֶּה, אֲבָל אֲנִי נוֹכָח, כִּי בִמְהֵרָה יֵעָזֵב מִיּוֹשְׁבָיו, כִּי הַמָּקוֹם אֲשֶׁר הוּא עוֹמֵד עָלָיו רַע מְאֹד. — אַל תֵּרָאֶה בַחוּץ וְאַל תִּוָּדַע לָאִישׁ, כִּי כְבָר נוֹדַע הַדָּבָר אֲשֶׁר עָשִׂיתָ, וּבְהֵרָאוֹתְךָ תִּכָּלֵם. — מַה שְּׁאֵלָתֵךְ וְתִנָּתֵן לָךְ, וּמַה בַּקָּשָׁתֵךְ וְתֵעָשׂ (=וְתֵעָשֶׂה); כֵּן אָמַר אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ אֶל אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה בְּבוֹאָהּ לְבַקֵּשׁ מִלְּפָנָיו עַל עַמָּהּ. — מְלַאכְתִּי כְּבָר נַעֲשְׂתָה, וּמָתַי תֵּעָשֶׂה מְלַאכְתֵּךְ? מְלַאכְתִּי נַעֲשָׂה עַל יְדֵי (=בִּידֵי) אֲחֵרִים, כִּי כְבֵדָה הִיא מִמֶּנִּי. — הַיּוֹם קָרָאתִי בְּסֵפֶר הַתּוֹרָה הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה: וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים אֶל מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר אֵלָיו: אֲנִי יְיָ, וָאֵרָא אֶל אַבְרָהָם, אֶל יִצְחָק וְאֶל יַעֲקֹב וּשְׁמִי

(=וּבִשְׁמִי) יְיָ לֹא נוֹדַעְתִּי לָהֶם". — יְיָ נִרְאָה אֶל אֲבוֹתֵינוּ אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב וַיִּשָּׁבַע לָהֶם לָתֵת אֶת אֶרֶץ כְּנַעַן [והיא אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל] לִבְנֵיהֶם אַחֲרֵיהֶם, וְאַחֲרֵי צֵאת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם נִתְּנָה לָהֶם הָאָרֶץ, כַּאֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְיָ לַאֲבוֹתֵיהֶם וַיֵּשְׁבוּ עָלֶיהָ כִּשְׁמוֹנֶה מֵאוֹת שָׁנָה, וְאַחֲרֵי כֵן בָּא נְבוּכַדְנֶאצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל, וַיִּלָּחֶם בְּיִשְׂרָאֵל וַיִּקַּח אֶת אַרְצָם מִיָּדָם, אַךְ כַּעֲבוּר שִׁבְעִים שָׁנָה שָׁבוּ הָעִבְרִים אֶל אַרְצָם וַיֵּשְׁבוּ עָלֶיהָ עוֹד כַּחֲמֵשׁ מֵאוֹת שָׁנָה, אָז נֶאֶסְפוּ עֲלֵיהֶם הָרוֹמָאִים הַנּוֹרָאִים וַיְגָרְשׁוּם מֵאַרְצָם. וַתְּהִי הָאָרֶץ נֶעֱזָבָה מֵאֲדוֹנֶיהָ יָמִים רַבִּים. — לוּ נִשְׁמְעָה עֲצָתִי, כִּי עַתָּה לֹא נַעֲשָׂה הַדָּבָר הָרַע הַזֶּה, אַךְ אַתֶּם לֹא נוֹעַצְתֶּם אִתִּי, וַתֵּאָסְפוּ כֻלְּכֶם וַתִּסָּגְרוּ בְּחֶדְרְכֶם וַתַּעֲשׂוּ כַּטּוֹב בְּעֵינֵיכֶם, וְעַתָּה נִחַמְתֶּם כִּי עֲשִׂיתֶם אֶת הַדָּבָר מִבְּלִי הִוָּעֵץ אִתִּי. —אֶתְמוֹל נֶאֶסְפוּ כָּל פְּרִי עֲצֵי גַּנֵּנוּ, וַיֵּאָכֵלוּ. — הֵאָסְפוּ מָחָר אֶל בֵּיתִי, וְשָׁם יֵאָמֵר לָכֶם מָתַי תֵּעָשֶׂה בַקָּשַׁתְכֶם. — הוּכַחְנָה, רֵעוֹתַי, כִּי לֹא אֲנִי דִבַּרְתִּי אֶת הַדְּבָרִים, אֲשֶׁר נֶאֶמְרוּ לָכֶן. — עַד מָתַי תִּנָּשֵׂא בְּתוֹךְ עַל יָדֶיךָ? הֲלֹא כְבָר מָלְאוּ לָהּ שְׁנָתַיִם יָמִים. — בְּרַדְתֵּנוּ מִן הָהָר נִשֵּׂאתִי עַל יְדֵי אָחִי הַגָּדוֹל, כִּי יָרֵאתִי פֶּן אֶפּוֹל. — אִמִּי נוֹעֶצֶת תָּמִיד עִם דּוֹדָתֵנוּ בְּחֶפְצָהּ לַעֲשׂוֹת דָּבָר, כִּי נוֹכְחָה, כִּי אִשָּׁה חֲכָמָה הִיא, וְאִם תִּשְׁמַע לַעֲצָתָהּ לֹא תִנָּחֵם. — הֵרָאֵה, רֵעִי! לָמָּה נִסְגַּרְתָּ בְּחֶדְרְךָ וְלֹא תֵצֵא כָל הַיּוֹם, הֲיָרֵא אַתָּה פֶּן תֵּאָכֵל? הַיּוֹם לֹא אֵרָאֶה לְאִישׁ, כִּי בְּלֶכְתִּי בַחוּץ נֶאֶסְפוּ עָלַי נְעָרִים וַיִּלָּחֲמוּ עִמִּי, וּבְהִלָּחֲמִי נִקְרְעוּ בְגָדַי, לָכֵן נִכְלַמְתִּי, וָאֶסָּגֵר בְּחֶדְרִי וָאֲמָאֵן לְהֵרָאוֹת. — טוֹב לְהֵאָהֵב מֵהִוָּרֵא. — אִם תַּעֲזוֹב אֶת רֵעֲךָ, תֵּעָזֵב. — הַשֶּׁמֶשׁ עוֹד לֹא נִרְאֲתָה הַיּוֹם, כִּי מֵאָז הַבֹּקֶר לֹא חָדַל הַגֶּשֶׁם לָרֶדֶת. —

79.

Когда станетъ извѣстно вашей матери, что вы не посовѣтовались съ нами, какъ (אֵיךְ) должно быть (=будетъ) сдѣлано дѣло, вы будете наказаны.— Этотъ мальчикъ былъ оставленъ (отъ) всѣми своими друзьями, ибо они убѣдились, что онъ злой мальчикъ.— Мой отецъ и моя мать совѣтуются всегда съ нашимъ старымъ дядею, ибо онъ очень уважаемъ и почитаемъ въ ихъ глазахъ, а также во всемъ нашемъ городѣ онъ извѣстенъ своею (ב־) мудростью, и въ его домъ собираются всегда много людей чтобы совѣтоваться съ нимъ.— Почему ты не

познакомился съ (ל־) моимъ братомъ когда (כ־) ты былъ въ его городѣ? Когда я былъ въ его городѣ, мнѣ сказали (=было сказано), что твой братъ заболѣлъ, и что онъ не будетъ показываться никому (לאיש), потому я не познакомился съ нимъ (לו), но когда я поѣду въ его городъ въ будущую (הבא) зиму, я познакомлюсь съ нимъ.— Собирайтесь завтра у меня (אֵלַי), мои подруги, и мы будемъ совѣтоваться вмѣстѣ, какъ должна быть сдѣлана (=будетъ сдѣлана) работа, и тогда вы убѣдитесь, что мой совѣтъ лучше вашего совѣта.— Совѣтуйся же, моя подруга, съ твоей матерью, прежде чѣмъ ты сдѣлаешь что нибудь, а если нѣтъ (ואם אין), ты раскаешься. — Кому были отданы твои старыя платья? Мои старыя платья отдаются всегда нашему бѣдному сосѣду, ибо мы убѣдились, что онъ добрый человѣкъ, и онъ оставленъ всѣми своими родственниками — Когда я былъ въ домѣ твоихъ родителей, твоя сестра заперлась въ своей комнатѣ и не показалась мнѣ; боялась ли она, что (פן) ее съѣдятъ (=она будетъ съѣдена)? Моя сестра не хотѣла (מאן) показаться тебѣ, потому что ей стали извѣстны слова, которыя ты сказалъ о ней (עליה).— Я былъ вчера у моего друга, и вотъ (וְ) сказали (=было сказано) мнѣ, что моя просьба еще не исполнена (=сдѣлана). И вотъ (וְ) я убѣдился, что я не могу надѣяться на васъ (בכם).— Не покажись, моя подруга, на (=въ) улицѣ, ибо твои платья разорваны.— Если яблоки будутъ оставлены въ комнатѣ моего брата, они всѣ будутъ съѣдены, и ни одно не останется (изъ нихъ).— Добрые люди будутъ любимы и уважаемы, а злые люди будутъ страшны, но они будутъ также презираемы и (они будутъ) оставлены.

ווענן עס ווירד אייערער מוטטער בעקאננט ווערדען, דאסס איהר איך ניכט מיט אונס בעראטהען האבט, וויא (איך) דיע זאכע געמאכט ווערדען זאלל, ווערדעט איהר בעשטראפט ווערדען. — דיעזער קנאבע ווארדע פערלאססען פאן אללען זיינען פריינדען, דענן זיע איבערציינגטען זיך, דאסס ער איין שלעכטער קנאבע איסט. — מיין פאטער אונד מיינע מוטטער בעראטהען זיך איממער מיט אונזערעם אלטען אנקעל, דענן ער איסט זעהר געאכטעט אונד געעהרט אין איהרען אויגען, אונד אויך אין אונזערער גאנצען

שטאדט איסט ער בעקאַננט דורך (כ־) זיינע קלוגהייט, אונד אין זיינעם הויזע פֿערזאַממעלן זיך אימּמער פֿיעלע מענשען זיך מיט איהם צו בעראַטהען.— וואַרום וואורדעסט דוא ניכֿט בעקאַננט מיט (ל־) מיינעם ברודער אַלס (כ־) דוא וואַרסט אין זיינער שטאַדט? אַלס איך וואַר אין זיינער שטאַדט וואורדע מיר געזאַגט, דאַסס דיין ברודער ערקראַנקטע, אונד ער ווירד זיך קיינעם (לאִיש) צייגען, דעססוועגען וואורדע איך ניכֿט בעקאַננט מיט איהם (לו), אַבער ווענן (כאשר) איך ווערדע רייזען נאַך זיינער שטאַדט אים נאָכֿסטען (הַבָּא) ווינטער, ווערדע איך מיט איהם בעקאַננט ווערדען.— פֿערזאַממעלט אייך מאָרגען בייא מיר (אֵלַי), מיינע פֿריינדינגען, אונד וויר ווערדען אונס צוזאַממען בעראַטהען, וויע דיא ארבייט געמאַכֿט ווערדען זאָלל, אונד דאַנן ווערדעט איהר אייך איבערצייגען, דאַסס מיין ראַטה בעססער איסט אַלס אייער ראַטה.— בעראַטהע דיך דאָך, מיינע פֿריינדין, מיט דיינער מוטטער, בעפֿאָר דוא איינע זאַכֿע טהון ווירסט, אונד ווענן ניכֿט (ואִם אַין) ווירסט דוא בערייען.— וועם וואורדען אַבגעגעבען דיינע אַלטען קליידער? מיינע אַלטען קליידער ווערדען אימּמער אַבגעגעבען אונזערעם אַרמען נאַכֿבאַר, דענן וויר האַבען אונס איבערצייגט, דאַסס ער איין גוטער מענש איסט, אונד ער איסט פֿערלאַססען פֿאָן אַללען זיינען פֿערוואַנדטען.— אַלס איך וואַר אים הויזע דיינער עלטערן, האַט זיך דיינע שוועסטער איינגעשלאָססען אין איהרעם צימּמער, אונד זיע צייגטע זיך מיר ניכֿט; האַט זיע דענן געפֿירכֿטעט, דאַסס (פן) זיע אויפֿגעגעססען ווערדען ווירד? מיינע שוועסטער ווייגערטע זיך דיר צו צייגען, וויל איהר בעקאַננט וואורדען דיא וואָרטע, וועלכֿע דוא אויף זיע געזאַגט האַסט.— איך וואַר געסטערן בייא מיינעם פֿריינדע, דאַ (וַ) וואורדע מיר געזאַגט, דאַסס מיינע ביטטע נאָך ניכֿט ערפֿיללט (=געטהאַן) וואורדע, אונד דאַ (וָ) איבערצייגטע איך מיך, דאַסס איך קאַנן מיך ניכֿט מעהר פֿערלאַססען אויף אייך (בכם).— צייגע דיך ניכֿט, מיינע פֿריינדין, אין דער שטראַסע, דענן דיינע קליידער זינד צעררישסען.— ווענן (אִם) דיא אָפּפֿעל ווערדען געלאַססען (עזב) ווערדען אים צימּמער מייגעס ברודערס, ווערדען זיע אַללע אויפֿגעגעססען ווערדען, אונד אויך איינער ווירד ניכֿט נאַכֿבלייבען פֿאָן איהנען.— גוטע מענשען ווערדען געליעבט ווערדען אונד געעהרט ווערדען, אונד שלעכֿטע מענשען ווערדען געפֿירכֿטעט ווערדען, אַבער זיע ווערדען אויך פֿעראַכֿטעט אונד פֿערלאַססען ווערדען.—

80.

הִכּוֹן לְ־ (מן „כּוּן").	זיך פָאָרבּעררייטען , פֿערטיג זיין	Приготовляться, быть готовымъ
בינוני: נָ-כוֹן , נְ-כוֹנָ-ה , נְ-כוֹנִ-ים , נְ-כוֹנ-וֹת.	בּערייט , פֿערטיג	Готовый, -ая, -ое, готовъ, -а, -ы

עבר: נְ-כוּנוֹ-תִי; נְ-כוּנוֹ-תָ, נְ-כוּנ-וֹת; נָ-כוֹן, נָ-כוֹנָ-ה; נְ-כוּנוֹ-נוּ; נְ-כוּנוֹ-תֶם, -תֶן; נָ-כוֹנ-וּ.

עתיד: אֶ-כּוֹן (אִכּוֹן); תִּ-כּוֹן, תִּ-כּוֹנִ-י; יִ-כּוֹן, תִּ-כּוֹן; נִ-כּוֹן; תִּ-כּוֹנ-וּ, תִּ-כּוֹנָּ-ה (=תִּכּוֹנֶנָה); יִ-כּוֹנ-וּ, תִּ-כּוֹנָּ-ה.

צווי: הִ-כּוֹן! הִ-כּוֹנִ-י! הִ-כּוֹנ-וּ! הִ-כּוֹנָּ-ה! (=הִכּוֹנֶנָה!)

הֱיֵה נָכוֹן! הֱיוּ נְכוֹנִים!	זייא בּערייט, זייד בּערייט!	Будь (будьте) готовъ, -ы!
הֵ-בוֹךְ (מן „בּוּךְ").	זיך פֿערוויררען, פֿערלעגען זיין	Спутаться, смущаться
סוֹג , הִ-סּוֹג .	צוריקטרעטען , וויי‌כֿען	Отступать назадъ, уклоняться
אָחוֹר.	ריקוואָרטס, צוריק	Назадъ
נְ-סוֹג-וֹתִי אָחוֹר .	איך טראַט צוריק	Я отступилъ назадъ
הוּא נָסוֹג מֵאַחֲרַי.	ער וויך פֿאָן מיר	Онъ уклонялся отъ меня т. е. избѣгалъ меня
מוֹט , הִמּוֹט.	וואַנקען , שטרויכלען	Пошатнуться, запинаться
שֶׁלֶג .	שנעע	Снѣгъ
דֶּלֶת (דַּלְתִּי, דְּלָתוֹת, דַּלְתַּיִם)	טהיר	Дверь
צִיר.	טהיר-אַנגעל	Крюкъ дверной
הִסֹּב (מן „סבב").	זיך דרעהען , אומרינגען	Оборачиваться, окружать

בינוני: נָ-סַב , נְ-סַבָּ-ה, נְ-סַבִּ-ים , נְ-סַבּ-וֹת .

עבר: נְ-סַבֹּ-תִי; נְ-סַבֹּ-תָ, נְ-סַבֹּ-ת; נָ-סַב , נָ-סַבָּ-ה; נְ-סַבֹּ-נוּ; נְ-סַבֹּ-תֶם, -תֶן; נָ-סַבּ-וּ.

עתיד: אִ-סֹּב (אֶסֹּב); תִּ-סֹּב (תִּסַּב), תִּ-סַּבִּ-י; יִ-סֹּב, תִּ-סֹּב; נִ-סֹּב; תִּ-סַּבּ-וּ, תִּ-סֹּבְ-נָה; יִ-סַּבּ-וּ, תִּ-סֹּבְ-נָה .

צווי: הִ-סֹּב! הִ-סַּבְּ-י! הִ-סַּבְּ-וּ! הִ-סֹּבְ-נָה!

Быть измѣряему	אויסגעמעססען ווערדען	הִמֹּד (מן „מָדד״).
Быть легкимъ, быстрымъ	לייכֿט זיין (שנעלל זיין)	קָלַל.
Легкiй, быстрый	לייכֿט , שנעלל	קַל (קַלָּה , קַלִּים , קַלּוֹת).
Быть лег-кимъ, (потерять значенiе)	לייכֿט ווערדען , נערינג, געשאֶצט ווערדען	הֵקַל.
Легко	עס איז לייכֿט	נָקֵל (נְקַלָּה).

עתיד קל: אֵ-קַל, תֵּ-קַל וכו׳ יֵ-קַלּ-וּ.

עתיד נפעל: אֶ-קַּל ; יִ-קַּל, תִּ-קַּל וכו׳, יִ-קַּלּ-וּ.

Таять	צערשמעלצען	הִמֵּס (מן „מָסס״).
И мое сердце растаяло т. е. я робѣлъ, боялся	אונד מיין הערץ צערשמאָלץ ד׳ ה׳ איך פֿירכֿטעטע	וַיִּ-מַּס לִבִּי.
Быть теплымъ	וואַרם זיין	חָמֹם.
Становиться теп-лымъ, разгорячиться	וואַרם ווערדען, זיך ערהיטצען	הֵ-חַם.
Теплота, жара	וואֶרמע , היטצע	חֹם.
Лучъ	שטראַהל	קֶרֶן (קַרְנֵי , קַרְנַיִם קַרְנֵי״).
Масло	בוטטער	חֶמְאָה.

א) נע״ו כשיבוא בנפעל, לא יפילו את הוי״ו בכל הזמנים, ונְטִיָּתם כדוגמת „הִכּוֹן״.

ב) הכפולים, כשיבאו בנפעל, ינטו עפ״י רוב עפ״י דוגמת „הִסֹּב״ ; ולפעמים ינקד במקור הפ״פ בצירי „הִמֵּס״. ובבינוני יבוא ג״כ לפעמים צירה בפ״פ: נָקֵל, ועוד שנוים אחרים המבאָרים למעלה. אם פ״א הפעל הוא מאותיות אהח״ע, תבאנה אותיות אית״ן בצירה: יֵחַם).

אֲנִי נָכוֹן לְהִלָּחֵם אִתְּךָ, הִכּוֹן לִקְרָאתִי! — בִּתִּי, אֲנַחְנוּ נְכוֹנִים לִנְסֹעַ מָחָר אֶל דּוֹדָתֵךְ, הֱיִי נְכוֹנָה גַּם אַתְּ! — אֶתְמוֹל בְּצֵאתִי מִבֵּית הַסֵּפֶר נָסַבּוּ עָלַי נְעָרִים רָעִים וַיִּלָּחֲמוּ בִי, וָאֶשָּׂא אֶת קוֹלִי וָאֶצְעַק, וַיָּבֹא מוֹרִי וַיִּתֵּן עֲלֵיהֶם בְּקוֹלוֹ, וַיִּירְאוּ מִפָּנָיו וַיִּסֹּגוּ אָחוֹר. וּבְהִסּוֹגָם נָמוֹטוּ רַגְלֵיהֶם וַיִּפְּלוּ אָרְצָה. — דּוֹדִי שָׁאַל אֶת אֲחוֹתִי דָּבָר, וְהִיא נְבוֹכָה מְאֹד וְלֹא יָדְעָה מַה לַּעֲנוֹת ; אַךְ אֲנִי לֹא נְבוּכוֹתִי בְּשָׁאֲלוֹ אוֹתִי אֶת הַדָּבָר, וָאַעַן וָאֹמַר: לֹא אוּכַל לַעֲנוֹתְךָ, דּוֹדִי, יַעַן כִּי עוֹד לֹא לָמַדְתִּי אֶת הַדָּבָר הַזֶּה. — כַּאֲשֶׁר יִמַּס הַשֶּׁלֶג מֵחֹם קַרְנֵי הַשֶּׁמֶשׁ, יָשׁוּבוּ אֵלֵינוּ הַצִּפֳּרִים מִן הָאֲרָצוֹת הַחַמּוֹת, וְשָׁרוּ לָנוּ אֶת שִׁירֵיהֶם הַיָּפִים. — אַל תִּבּוֹכְנָה.

בְּנוֹתַי, בְּשָׁאֳל־אִישׁ אֶתְכֶן דָּבָר, כִּי אִם עֲנֶינָה בְּשָׂפָה בְרוּרָה אֵת אֲשֶׁר תֵּדַעְנָה.— הַחֹרֶף עָבָר, הַשֶּׁלֶג נָמַס כְּבָר, וּבְחֶדְרֵי עוֹד קַר מְאֹד, וּמִי יוֹדֵעַ מָתַי יֵחַם.— אַל תִּסּוֹג מֵאַחֲרַי בְּרִדְתֵּנוּ מִן הָהָר, פֶּן אָמוּט וְנָפַלְתִּי.— הַמְּלָאכָה הַזֹּאת לֹא תֵעָשֶׂה בִּידֵי אִישׁ אֶחָד, אַךְ אִם יַעֲשׂוּהָ שְׁנַיִם תֵּקַל לְהֵעָשׂוֹת.— נָקֵל לִשְׁאוֹל מַעֲנוֹת.— אִם יִוָּדַע לְרֵעִי כִּי עוֹד לֹא נֶעֶשְׂתָה בַּקָּשָׁתוֹ, וְנוֹכַח כִּי אֵין לִבְטֹחַ בָּנוּ, וְנִקְלֹנוּ מְאֹד בְּעֵינָיו, וְנָסֹג מֵאַחֲרֵינוּ וַעֲזָבָנוּ.— אַל תִּשְׁתּוּ עַתָּה מַיִם קָרִים, כִּי רַצְתֶּם וַתֵּחַמּוּ.— הִסֹּגוּ אָחוֹר, רֵעַי, כִּי הִנֵּה הַנְּעָרִים הָרָעִים בָּאִים לִקְרָאתֵנוּ.— אִם תִּשָּׂא אֶת הַמַּשָּׂא הַכָּבֵד הַזֶּה, תִּיגַע וְנֶחֱמֵתָ.— הַסּוּס הַזֶּה קַל בְּרַגְלָיו.— הַחֶמְאָה נָמַסָּה מֵחֹם הַשֶּׁמֶשׁ, וַתְּהִי לְמָיִם.— מַדּוּעַ נְסוּגוֹתֶם אָחוֹר בְּהֵרָאוֹתִי לָכֶם? יַעַן נוֹדַע לָנוּ כִּי גֹרַשְׁתָּ מִבֵּית הַסֵּפֶר, לָכֵן נְקַלּוֹתָ בְּעֵינֵינוּ. וַנִּוָּעַץ לָסוּר מֵעָלֶיךָ וּלְבִלְתִּי דַבֵּר עוֹד אִתְּךָ דָּבָר, לָכֵן נְסוּגוֹנוּ אָחוֹר, גַּם כָּל רֵעֶיךָ יִסּוֹגוּ מֵאַחֲרֶיךָ.— מָחָר יִמַּד הַשָּׂדֶה וְנִתַּן חֶצְיוֹ לָנוּ וְחֶצְיוֹ לָכֶם.— סֹב רֵעִי אֶת גַּנֵּנוּ וּמֹד אוֹתוֹ וְרָאִיתָ מַה גָּדוֹל הוּא.— לֹא אֲסֻבֶּנּוּ וְלֹא אָמֹד אוֹתוֹ, כִּי כְבָר נָמַד אֶתְמוֹל, וַיֹּאמֶר לִי כִּי קָטֹן הוּא מִגַּן אֲבוֹתָי.— הַיּוֹם קָרָאתִי בְּסֵפֶר מִשְׁלֵי שְׁלֹמֹה כַּדְּבָרִים הָאֵלֶּה: „הַדֶּלֶת תִּסּוֹב עַל צִירָהּ, וְעָצֵל עַל מִטָּתוֹ", וַיְבָאֵר לִי מוֹרִי אֶת הַמָּשָׁל הַזֶּה וַיֹּאמַר: כַּדֶּלֶת הַנְּסַבָּה תָּמִיד עַל צִירָהּ בְּהִפָּתְחָהּ, כֵּן יִסּוֹב הֶעָצֵל עַל מִטָּתוֹ, בְּמָאֲנוֹ לָקוּם.— אַל תָּרֹוצְנָה, רֵעוֹתַי, פֶּן תִּמּוֹטְנָה רַגְלֵיכֶן וּנְפַלְתֶּן.— אַחַי צֻוּוּ לְכַלּוֹת אֶת מְלַאכְתָּם עַד הַצָּהֳרָיִם, וְעַתָּה נְבוֹכִים הֵם, כִּי אֵינָם יְכֹלִים לַעֲשׂוֹתָהּ; אַךְ לוּ נוֹעֲצוּ אִתִּי, כִּי עַתָּה אָמַרְתִּי לָהֶם אֵיךְ תֵּעָשֶׂה.— קְחוּ אֶת הַחֶמְאָה מֵאֵצֶל הַחַלּוֹן הַפָּתוּחַ, פֶּן תֵּחַם מִקַּרְנֵי הַשֶּׁמֶשׁ וְנָמַסָּה.— הֲלֹא הַמְּלָאכָה הַזֹּאת קַלָּה מְאֹד, וּמַדּוּעַ לֹא כִלִּיתָהּ? הַמְּלָאכָה נְקַלָּה בְּעֵינֶיךָ, יַעַן כִּי לֹא עָלֶיךָ לַעֲשׂוֹתָהּ, וְלוּ עֲשִׂיתָהּ כִּי עַתָּה לֹא נְקַלָּה בְּעֵינֶיךָ, כִּי אָז נוֹכַחְתָּ כִּי כְבֵדָה הִיא מְאֹד.— רָאִיתִי בְּעַד הַחַלּוֹן וְהִנֵּה אִישׁ עוֹמֵד מֵאַחֲרֵי הַדֶּלֶת, וָאֶפְתַּח אֶת הַדֶּלֶת וְהִנֵּה נָסוֹג הָאִישׁ אָחוֹר, וָאִוָּכַח כִּי גַנָּב הוּא.

81.

Когда (ב־) я ходилъ по улицѣ, подошелъ ко мнѣ навстрѣчу сынъ нашего сосѣда, и (וָ) я отступилъ назадъ. И[1] (וַ) мальчикъ[2] спросилъ меня[1]: Зачѣмъ ты отступилъ назадъ? и (וָ) я отвѣчалъ: Я убѣдился, что ты лѣнивый мальчикъ, потому я избѣгаю (=уклоняюсь отъ) тебя (מאחריך), а также всѣ мои товарищи избѣгаютъ тебя, и они не захотятъ (כָּאֵן)

итти съ тобою. Тогда мальчикъ смутился и (!) очень застыдился.— Моя сестра бѣжала навстрѣчу своей подругѣ, и (!) ея ноги запнулись и (!) она упала.— Мы готовы помогать вамъ, если вы поклянетесь намъ, что вы не оставите (уклонитесь отъ) насъ, когда злые мальчики будутъ бороться съ нами.— Моя мать приказала нашей служанкѣ дать мнѣ хлѣбъ и масло, и вотъ (!) она увидѣла что (והנה) служанка очень смущается, и (!) моя мать спросила: Зачѣмъ ты смутилась? и (!) служанка отвѣчала: Я смутилась, потому что нѣтъ у меня масла чтобы дать мальчику, ибо масло стояло у открытаго окна, напротивъ солнца, и (!) оно нагрѣлось (=стало тепло) и растаяло, а растаявшее масло нельзя (אין ל־) ѣсть.— Весь день дверь вертѣлась на (своемъ) крюкѣ, ибо много людей собралось въ нашемъ домѣ.— Снѣгъ растаялъ уже, и птицы поютъ уже свои пѣсни, но въ моей комнатѣ еще не тепло (=моя комната еще не стала тепла). — Готовьтесь, сыновья мои, ѣхать со мною въ городъ вашего дяди, а также ты, моя дочь, будь готова, ибо завтра мы поѣдемъ и мы останемся тамъ до праздника.— Какъ легка твоя работа! если-бъ мнѣ дана была такая работа, то она была-бы сдѣлана въ одинъ часъ.— Если такъ, я готовъ передать (дать) ее тебѣ сдѣлать ее, и я убѣжденъ, что она не покажется тебѣ легкой (=будетъ легкой въ твоихъ глазахъ), и ты не окончишь ея даже (גם) въ 3 часа.— Отступи назадъ, а то (פן) я буду бороться съ тобою.— Не бѣжите такъ, моя сестры, чтобы вы не (פן) нагрѣлись.

אלס (כ־) איך גינג אין דער שטראסע, קאם מיר דער זאהן אונזערעס נאכבארס ענטגעגען, דא (!) טראט איך צוריק. דא (ו) פראגטע מיך דער קנאבע: ווארום ביסט דוא צוריקגעטרעטען? דא (ו) אנטוואָרטעטע איך: איך האבע מיך איבערציינגט, דאסס דוא איין פוילער קנאבע ביסט, דעסווענען ווייכע איך פאָן דיר (מאחריך), אונד אויך אללע מיינע קאמעראדען ווערדען פאָן דיר ווייכען, אונד זיע ווערדען זיך ווייגערן מיט דיר צו געהען. דאנן ווארדע דער קנאבע זעהר פערלעגען אונד (ו) ער שאמטע זיך זעהר.— מיינע שוועסטער ליעף איהרער פריינדין ענטגעגען, דא (ו) שטרויכעלטען איהרע פיסע אונד (ו) זיע פיעל אויף דיע ערדע.— וויר זינד בערייט איך צו העלפען, וועננ

(אם) איהר אונס שוואָרען וועררעט, דאַסס איהר ניכט ווייבֿען ווערדעט פֿאָן אונס, וועגן (כאשר) דיע באָזען קנאַבען מיט אונס קאָמפּפֿען ווערדען. — מיינע מוטטער בעפֿאַהל אונזערעם דיענסטמאָדכֿען מיר צו געבען בראָט אונד בוטטער. דא (!) זאה זיע, דאַסס (והנה) דאַס דיענסטמאָדכֿען זעהר פֿערלעגען איסט, דאַ פֿראַגטע מיינע מוטטער: וואַרום וואורדעסט דוא פֿערווירט? דאַ (!) אַנטוואָרטעטע דיע דיענערין: איך וואורדע פֿערלעגען ווייל איך האַבע קיינע בוטטער צו געבען דעם קנאַבען, דענן דיע בוטטער שטאַנד ביי דעם אָפֿפֿנען פֿענסטערן, געגען דיע זאָננע, דאַ (!) וואורדע זיע ערהיטצט אונד (!) זיע צערשמאָלץ, אונד צערשמאָלצענע בוטטער קאַנן מאַן ניכֿט (אין ל-) עססען. — דען גאַנצען טאַג דרעהטע זיך דיע טהיר אום (על) איהרע אַנגעל, דענן פֿיעלע מענשען פֿערזאַממעלטען זיך אין אונזערעם הויזע. — דער שנעע צערשמאָלץ שאָן, אונד דיע פֿאָגעל זינגען שאָן איהרע ליעדער, אַבער מיין צימממער איסט נאָך ניכֿט וואַרם געוואָרדען. — בערייטעט אייך, מיינע זאָהנע, צו רייזען מיט מיר אין דיע שטאַדט אייערעס אָנקעלס, אונד אויך דוא, מיינע טאָכֿטער, זיי בערייט, דענן מאָרגען ווערדען וויר פֿאַהרען, אונד וויר ווערדען דאָרט פֿערבלייבען ביס צום פֿייערטאַג. — וויע לייכֿט איסט דיינע אַרבייט! ווענן (לו) מיר זאָ איינע אַרבייט געגעבען וואָרע, זאָ וואָרע זיע געמאַכֿט אין איינער שטונדע. — ווענן זאָ, בין איך בערייט זיע דיר צו געבען זיע צו מאַכֿען, אונד איך בין איבערצייגט, דאַסס זיע ווירד ניכֿט לייכֿט זיין אין דיינען אויגען, אונד דוא ווירסט זיע ניכֿט בעענדען אויך אין 3 שטונדען. — טריטט צוריק, זאָנסט (פן) ווערדע איך קאָמפּפֿען מיט דיר! — איהר זאָללט ניכֿט זאָ לויפֿען, מיינע שוועסטערן, דאַסס איהר ניכֿט (פן) ערהיטצט ווערדעט. —

82.

הַ-לְבֵּשׁ. | אַנקליידען (איינען) | Одѣвать (кого)

(לְהַלְבִּישׁ, לְהַלְבִּישֵׁנִי, לְהַלְבִּישְׁךָ; בְּהַלְבִּישִׁי).

בינוני: אֲנִי מַ-לְבִּישׁ. איך קליידע אַן [דאַס קינד] Я одѣваю [дитя]
[אֶת הַיֶּלֶד].

מַ-לְבִּישׁ, מַ-לְבִּישָׁ-ה (מַלְבֶּשֶׁת), מַ-לְבִּישׁ-ים, מַ-לְבִּישׁ-וֹת.

בינוני פעול*): אני מְלֻבָּשׁ, איך בין (ווערדע) אַנגעקליידעט [דורך איינען אַנדערען]
Я одѣтъ другимъ т. е. меня одѣваютъ
" " מְלֻבָּשׁ, מְלֻבָּשָׁה, מְלֻבָּשִׁים, מְלֻבָּשׁוֹת.

עבר: הִ-לְבַּשְׁ-תִּי (אֶת הַיֶּלֶד) איך האַבע [דאַס קינד] אַנגעקליידעט Я одѣлъ [дитя]

הִ-לְבַּשְׁ-תִּי; הִ-לְבַּשְׁ-תָּ, הִ-לְבַּשְׁ-תְּ; הִ-לְבִּישׁ, הִ-לְבִּישָׁ-ה; הִ-לְבַּשְׁ-נוּ; הִ-לְבַּשְׁ-תֶּם, -תֶּן; הִ-לְבִּישׁ-וּ.

עתיד: אַ-לְבִּישׁ; תַּ-לְבִּישׁ, תַּ-לְבִּישִׁ-י; יַ-לְבִּישׁ, תַּ-לְבִּישׁ; נַ-לְבִּישׁ; תַּ-לְבִּישׁ-וּ, תַּ-לְבֵּשְׁ-נָה; יַ-לְבִּישׁ-וּ, תַּ-לְבֵּשְׁ-נָה. —

צווי: הַ-לְבֵּשׁ! הַ-לְבִּישִׁ-י! הַ-לְבִּישׁ-וּ! הַ-לְבֵּשְׁ-נָה!— (הַ-לְבִּישֵׁ-נִי! =הַ-לְבֵּשׁ אוֹתִי).

הַ-שְׁאֵל (לְהַשְׁאִיל, בְּהַשְׁאִילִי)	איינעם עטוואַס לייהען	Ссужать кого, давать въ заемъ
הַ-זְכֵּר.	אין ערינגערונג ברינגען	Приводить на память, напомнить
הַ-כְלֵם.	בעשאַמען, בעליידיגען	Обижать, пристыдить
הַ-אֲכֵל.	עססען געבען, אַנפּיטטערן	Дать ѣсть, накормить

בינוני, עתיד, וצווי, כנ"ל. —

עבר: הֶ-אֱכַלְ-תִּי, הֶ-אֱכַלְ-תָּ, הֶ-אֱכַלְ-תְּ; הֶ-אֱכִיל, הֶ-אֱכִילָ-ה; הֶ-אֱכַלְ-נוּ; הֶ-אֱכַלְ-תֶּם, -תֶּן; הֶ-אֱכִיל-וּ. —

הַ-עֲמֵד.	הינשטעללען	Поставлять

עבר: הֶ-עֱמַדְ-תִּי, וכו', הֶ-עֱמִיד וכו'.

חַטָּאת, עָוֹן.	זינדע, פֿערברעכען	Грѣхъ, проступокъ
הַ-אֲמֵן בּ־, ל־	גלויבען	Вѣрить
הַ-חֲלֵף.	פֿערוועכסעלן, טוישען, אֶנדערן	Перемѣнять, замѣнять

עבר: הֶ-חֱלַפְ-תִּי וכו'.

הַ-רְאֵה, הַ-רְא-וֹת. (לְהַרְאוֹת, בְּהַרְאוֹתִי).	זעהען לאַססען, ציינען (איינעם עטוואַס	Показать, дать видѣть (кому что)

*) לדעת מדקדקים אחרים, כל הצורות של „בינוני פעול", שתבאנה מכאן ואילך עד סימן 87 הן הבינוני של הבנין „הָפְעַל" שיבוא להלן בסי' 88, כי לדעתם אין „בינוני פעול" לבנין „הִפְעִיל".

בינוני פועל: מַ-רְאֶה, מַ-רְאָה, מַ-רְאִ-ים, מַ-רְאוֹת.

בינוני פעול: מָ-רְאֶה, מָ-רְאָה, מָ-רְאִ-ים, מָ-רְא-וֹת.

" . אֲנִי מָרְאֶה. מאַן ציינט מיר — Мнѣ показываютъ

עבר: הָ-רְאֵ-יתִי (הָרְאֵיתִי); הָ-רְאֵ-יתָ, הָ-רְאֵ-ית; הָ-רְאָה, הָ-רְאֲ-תָה (הָרְאָה, ־אֲתָה);

הָ-רְאֵ-ינוּ; הָ-רְאֵ-יתֶם, ־תֶן; הָ-רְא-וּ.

עתיד: אַ-רְאֶה; תַּ-רְאֶה, תַּ-רְאִ-י; יַ-רְאֶה, תַּ-רְאֶה; נַ-רְאֶה; תַּ-רְא-וּ,

תַּ-רְאֶ-ינָה; יַ-רְא-וּ, תַּ-רְאֶ-ינָה.

צווי: הַ-רְאֵה! הַ-רְאִ-י! הַ-רְא-וּ! הַ-רְאֶ-נָה!

הַרְאֵנִי אֶת סִפְרְךָ. ציינע מיר דיין בוך — Покажи мнѣ твою книгу

הַ-שְׁקֵה, הַ-שְׁקוֹת. טרינקען געבען, בעוואָססערן — Дать пить, орошать, напоитъ
(לְהַשְׁקוֹת, בְּהַשְׁקוֹתִי).

הַ-מְצֵא (לְהַמְצִיא, בְּהַמְצִיאִי) צושטעללען, דאַררייכען — Подавать, поставлять

בינוני: מַ-מְצִיא, מַ-מְצִיאָ-ה, מַ-מְצִיאִ-ים, מַ-מְצִיא-וֹת.

עבר: הִ-מְצֵא-תִי וכו׳, הִ-מְצִיא, הִ-מְצִיאָ-ה; הִ-מְצֵא-נוּ וכו׳, הִ-מְצִיא-וּ.

עתיד: אַ-מְצִיא וכו׳, תַּ-מְצִיאוּ, תַּ-מְצֵא-נָה.

צווי: הַ-מְצֵא! הַ-מְצִיאִ-י! הַ-מְצִיא-וּ! הַ-מְצֵא-נָה!

הַ-שְׁבֵּעַ (לְהַשְׁבִּיעַ, בְּהַשְׁבִּיעִי) שוואָרען לאַססען, (בעשוואָרען איינען — Объязывать (клятвой, заклинать

בינוני: מַ-שְׁבִּיַע, מַ-שְׁבִּיעָ-ה, מַ-שְׁבִּיעִ-ים, מַ-שְׁבִּיע-וֹת.

פעול: מָ-שְׁבָּע, מָ-שְׁבָּעָ-ה, מָשְׁבָּעִ-ים, מָ-שְׁבָּע-וֹת.

עבר: הִ-שְׁבַּעְ-תִּי — הִ-שְׁבִּיַע, הִ-שְׁבִּיעָ-ה, הִ-שְׁבִּיע-וּ.

עתיד: אַ-שְׁבִּיַע — תַּ-שְׁבִּיעִ-י — תַּ-שְׁבַּע-נָה.

הַ-בְטֵחַ אֶת. פֿערשפרעכען, פֿערזיכערן — Обѣщать, увѣрять

צָמֵא (לְ־). דורסטיג זיין — Жаждать, имѣть жажду

רָעֵב. הונגעריג זיין — Голодать, быть голоднымъ

הַ-שְׁמֵעַ. הערען לאַססען, אַנקינדיגען — Дать слышать, объявлять

וַ-לְבֵּשׁ, וַ-שְׁקְ (=וַיַּשְׁקֶה)· וַ-שְׁבַּע. וַ-עֲמֵד. וַ-מְצֵא.

חָלָב (חֲלֵב־; חֲלָבִי).	מילך	Молоко
הַ-שְׁכֵּם.	פֿריה אויפֿשטעהען (פֿריה זיך אויזמאַכען)	Рано вставать, (рано собираться)
הַ-שְׁלֵךְ.	ווערפֿען, וועגווערפֿען	Бросать

א) הבנין הזה נקרא בנין הִפְעִיל, והוראתו להוציא לשני את הפעלים העומדים מבנין הקל, למשל „עָמַד" בקל, „הֶעֱמִיד" בהפעיל. וביחוד יוציא לשלישי את הפעלים היוצאים לשני בבנין קל ופעל. למשל „אָכַל" בקל יוצא גם הוא (הוא אכל את הלחם), אבל „הוּא הֶאֱכִיל אֶת הַיֶּלֶד" יוצא לשלישי (ולכן יבוא בדרך זה בשני יחוסי הפעול: „הוּא הִלְבִּישׁ אֶת הַיֶּלֶד אֶת בְּגָדָיו"). ואולם יש פעלים בהפעיל שאינם נמצאים בקל, והוראתם כמו בקל, למשל: הִשְׁכִּים ועוד רבים. (הפעל „הַרְאֵה" דורש אחריו שני יחוסי הפעול „הֶרְאֵיתִי אותו (או: הֶרְאִיתִיו) אֶת סִפְרִי" ולא כמו בשפות אחרות.

ב) סימן הבנין בזה הוא הה"א בראש השרש והיו"ד אשר בין העי"ן ובין הלמ"ד פעל. המָקור יבוא בלי יוד, אך בהִלָּוות לו אותיות בכל"ם יבוא ביו"ד (הַלְבֵּשׁ, ־לְהַלְבִּישׁ). בעבר יבוא הפ"א בחירק בכל הגופים, ובגופי הנסתר יבוא יוד בין העי"ן והלמ"ד פעל. בעתיד יפול הה"א ואותיות איתן יָבאו בפתח בכל הגופים, וגם היו"ד יבוא בכל הגופים (ואולם בבוא העתיד עם וי"ו המהפך יפול היו"ד וינקד צירה: יַלְבִּישׁ-וַתַּלְבֵּשׁ וַיַּלְבֵּשׁ). הבינוני פועל יבוא במ"ם פתח לפני השרש ויו"ד באמצעיתו, והפעול יבוא במ"ם קמוצה, ולפעמים שרוקה (מָלְבָּשׁ, מֻשְׁלָךְ). הצווי ליחיד דומה למקור, בצירה, אך בהלוות אליו הכנויים ינוקד בחירק (הַאֲכֵל-הַאֲכִילֵהוּ!). אך לנקבה ולרבים תמיד ביוד.

ג) הפעלים אשר פ"פ שלהם מאותיות אהח"ע, ינוקד ה' הִפעיל בסֶגול. והפעלים בנל"ה ונח"ל"א, או כשלמ"ד פעל אות גרונית, מקבלים את השנוים הנוהגים בהם בכל הבנינים.

מִי מַלְבִּישׁ אֶת אָחִיךָ הַקָּטָן בְּקוּמוֹ מִשְּׁנָתוֹ? בְּכָל יוֹם מַלְבִּישָׁה אִמִּי אוֹתוֹ, אַךְ הַיּוֹם הִשְׁכִּימָה אִמִּי בַּבֹּקֶר וַתֵּלֶךְ לִרְאוֹת אֶת שְׁלוֹם דּוֹדֵנוּ הַחוֹלֶה. לָכֵן כַּאֲשֶׁר יָקוּם אָחִי מִשְּׁנָתוֹ. אַלְבִּישֵׁהוּ אֲנִי אֶת בְּגָדָיו, וְהַאֲכַלְתִּיו וְהִשְׁקִיתִיו, כִּי כֵן צִוֵּיתִי. — הַנַּעַר הַזֶּה מְכֻלָּם תָּמִיד בְּבוֹאוֹ אֲלֵיכֶם, לָמָּה תַּכְלִימוּהוּ עַל לֹא דָבָר? אֲנַחְנוּ לֹא הִכְלַמְנוּהוּ וְלֹא נַכְלִים אוֹתוֹ, אֲבָל אַחְיוֹתֵינוּ מַכְלִימוֹת אוֹתוֹ, כִּי נוֹדַע לָהֶן כִּי מִכְתָּבָיו מְלֵאִים שְׁגִיאוֹת, וְהֵן אוֹהֲבוֹת תָּמִיד לְהַזְכִּיר אֶת שְׁגִיאוֹתָיו בְּשִׁבְתּוֹ אִתָּנוּ. וְעַל זֶה הוּא נִכְלָם מְאֹד. — אָחִיךָ הִבְטִיחַ אוֹתִי לִשְׁלוֹחַ לִי אֶתְמוֹל אֶת הַסֵּפֶר אֲשֶׁר הִשְׁאַלְתִּיו בַּשָּׁבוּעַ שֶׁעָבַר, וָאֲחַכֶּה כָּל הַיּוֹם, וְהַסֵּפֶר לֹא נִשְׁלַח לִי; עַתָּה נוֹכַחְתִּי כִּי אֵין לְהַאֲמִין לִדְבָרָיו. וְגַם אִם יִשָּׁבַע לִי לֹא אַאֲמִין בּוֹ עוֹד. — הֲלֹא אָמַרְתִּי לְךָ: אַל תַּעֲמֵד אֶת הַחֶמְאָה לְנֶגֶד הַשֶּׁמֶשׁ פֶּן תֵּחַם וְנָמַסָּה, וְאַתָּה לֹא שַׂמְתָּ לִבְּךָ לִדְבָרַי, וַתַּעֲמֵד אוֹתָהּ אֵצֶל הַחַלּוֹן הַפָּתוּחַ, וְתִפֹּם, וְהַיְלָדִים רְעֵבִים וְאֵין לִי מַה לְהַאֲכִילָם. — הַחֲלֵף אֶת בְּגָדֶיךָ, בְּנִי, וְגַם

את, בתי, החליפי את בגדיך, ולבשי בגדים חמים, כי בא החרף. — אמי, השקיני נא מים או חלב, כי צמאתי. — אדני הנכבד! אתמול הייתי בבית אחיך ויראני את כתבך, אשר הבטחת בו להמציא לידו, בעוד שלשה ימים, את הספר החדש אשר קנית. ויען כי גם אני חפץ לקרא את הספר המהלל הזה, לכן אבקש ממך לצות את אחיך להשאילני את הספר אחרי כלותו לקרא בו. ואני מבטיחך כי אשמור את הספר מאד, ולא יעשה לו מאומה בהיותו בביתי. אקוה כי תעשה את בקשתי, והאמן נא לי כי חסדך זה לא ישכח מלבי עד עולם. הנני מברך בשלום אותך ואת כל אשר לך. והנני נכון גם אני למלא את כל משאלותיך אשר תבקש ממני. — בתי, הלא צוית להאכיל את הילד ולהשקותו. ומדוע לא נעשה הדבר כאשר צויתי? האמיני לי, אמי, כי אנכי חפצתי לעשות ככל אשר צויתני. אבל הילד מאן לשמוע בקולי, ובתתי לו כוס מלאה חלב לשתות, השליך את הכוס ארצה וישברנה. — אם כן הדבר, שובי אליו ואמרי לו, כי נכונה אני לענשו. — טוב הדבר, אמי, אני שמחה תמיד בהענש אחי הקטן; אבל אל נא תשכחי לעשות כאשר הבטחת, כי נוכחתי כי בהבטיחך לענוש את אחי, לא יעשה הדבר מהרה, ולפעמים ישכח הדבר מלבך; הלא גם אתמול חטא אחי לך, ותבטיחי לענשו, ועוד לא נענש; אך הפעם אזכירהו אליך, ועשית לו כאשר אמרת. — הנך מזכרת תמיד את חטאות אחיך ומשביעה אותי לענשו, אבל לו הזכיר הוא את עונותיך, כי עתה נבוכות מאד, וגם קצפת עליו. — שכננו השכים בבקר וישק את סוסו ואת פרתו, ויאכל את ילדיו, וילך השדה לעשות את מלאכתו. — מי מאכיל את העניים האלה? בקיץ שעבר האכילתם דודתנו, וגם אנחנו האכלנום, אך עתה המציא יי להם מלאכה בבית איש עשיר, ועתה לא ירעבו עוד ללחם. — אחותך הראתני את המנחות, אשר נתנו לה ביום הלדת אותה, והנן יפות מאד. — השמיעיני נא, רעותי, את קולך, ושירי לי את השירה אשר שרת אתמול. כי קולך יפה מאד. — השקו את הילדים חלב, כי צמאים הם. — בנותי, הלבשנה את אחיכן הקטנים את בגדיהם החדשים, ולכנה אתם אל דודכן, והראה אתכן את הפרחים היפים אשר בגננו. — בוא אתי, ואראך את הספר אשר ברתי למנחה לאחותך. — החלפתי את ספרי הישן בספר חדש, אך אחרי אשר נעשה הדבר נוכחתי, כי ספרי הישן טוב מן החדש, ואשוב ואחליפהו. — בהראותי את מנורתי החדשה, לקחה אחיך בידו וישליכנה ארצה ותשבר, ויבוך אחיך מאד, וישביעני לבלתי ספר את הדבר

לַאֲבוֹתַי, וַיִּבְטַח אוֹתִי לִקְנוֹת לִי מְנוֹרָה אַחֶרֶת. וָאַאֲמִין לִדְבָרָיו, וָאֲחַכֶּה לוֹ עַד הַיּוֹם, אַךְ עוֹד לֹא הִמְצִיא אֶת הַמְּנוֹרָה לְיָדִי, לָכֵן הַזְכֶּר נָא לוֹ אֶת הַדָּבָר אֲשֶׁר הִבְטִיחַ לַעֲשׂוֹת, כִּי אוּלַי נִשְׁכַּח הַדָּבָר מִלִּבּוֹ.

83.

Мы встали сегодня рано, и (!) одѣли нашихъ маленькихъ братьевъ, а потомъ мы накормили ихъ и напоили ихъ, ибо такъ приказала намъ наша мать.— Твой братъ одѣваемъ (־מָ) всегда твоею (בידי) матерью, а вѣдь ему уже 6 лѣтъ; а моей сестрѣ теперь 5 лѣтъ, и моя мать не одѣваетъ ея больше и она одѣваетъ (=одѣвается) свои платья и никто не помогаетъ ей.—Вѣрьте мнѣ, друзья мои, что я готовъ всегда исполнить ваши просьбы, и я одолжу вамъ книгу, которую вы просили у меня, но я объязываю васъ клятвой доставить мнѣ книгу черезъ 2 недѣли, ибо я не окончилъ еще (читать) ее.—Если такъ, окончи (читать) ее, а потомъ доставь ее намъ.— Кто поставилъ масло у открытаго окна? Вѣдь я сказалъ вамъ: не ставьте масла на (=напротивъ) солнце, дабы оно не таяло, а теперь оно растаяло, и что я дамъ кушать голоднымъ дѣтямъ? Не мы поставили масло на это мѣсто, но наша служанка поставила его тамъ.— Вы увѣряли меня всегда, что вы готовы сдѣлать все о (את) чемъ я вас попрошу и я вѣрилъ всегда, что ваше сердце добро ко мнѣ, но теперь я убѣдился, что легче (נקל) обѣщать чѣмъ исполнять (=сдѣлать).— Покажи мнѣ подарки, которые даны (были) тебѣ въ день твоего рожденія, и я покажу тебѣ мои новыя книги.— Зачѣмъ вы обижаете этого мальчика? Мы обидѣли его, потому что онъ злой мальчикъ; ибо онъ показалъ намъ новую книгу, и мы попросили у него одолжить ее намъ, а онъ не хотѣлъ исполнить (=дѣлать) нашу просьбу, потому мы покажемъ ему, что мы презираемъ его.— Я всталъ сегодня рано и пошелъ въ лѣсъ, и я почувствовалъ жажду (=жаждалъ очень) и вотъ я увидѣлъ, что (והנה) человѣкъ подходитъ и несетъ воду, и (!) я подошелъ къ нему и просилъ его на-

поить меня, и тотъ человѣкъ далъ мнѣ пить, и (!) я поблагодарилъ (ברך) его и пошелъ дальше.— Покажите, дочери мои, вашей тетѣ письма, которыя вы пишете, и (!) она будетъ радоваться.— Я не вѣрю, что твой другъ доставитъ тебѣ книгу черезъ 3 дня, ибо я убѣдился, что онъ не исполняетъ (שמר) того что онъ обѣщаетъ.— Поставьте, дочери мои, цвѣты на столъ, и прежде чѣмъ вы поставите ихъ полейте ихъ водою (=орошайте ихъ).— Мы полили ихъ водой и поставили ихъ на столъ, какъ намъ приказано (=какъ мы были приказаны).

וויר שטאנדען הייטע פריה אויף, אונד (!) קליידעטען אונזערע קליינען ברידער אן, אונד נאכהער פיטטערטען וויר זיע אונד (!) וויר טראנקטען זיע, דענן זא בעפאהל אונס אונזערע מוטטער.— דיין ברודער וויירד איממער אנגעקליידעט (מ־) דורך (בידי) דיינער מוטטער, אונד ער איסט דאך שאן 6 יאהרע אלט; אונד מיינע שוועסטער איסט יעצט 5 יאהרע אלט אונד מיינע מוטטער קליידעט זיע ניכט מעהר אן, אונד זיע קליידעט זיך אן (איהרע קליידער) אונד ניעמאנד הילפט איהר.— גלויבעט מיר, מיינע פריינדע, דאסס איך איממער בערייט בין אייערע ביטטען צו ערפיללען, אונד איך ווערדע אייך לייהען דאס בוך, וועלכעס איהר פאן מיר פערלאנגט, אבער איך בעשווארע אייך מיר צוצושטעללען דאס בוך נאך 2 וואכען, דענן איך האבע נאך ניכט בעענדעט עס צו לעזען.— ווענן זא, בעענדע עס צו לעזען, אונד שטעללע עס אונס נאכהער צו.— ווער האט הינגעשטעללט דיע בוטטער ביים אפפנען פענסטער? איך האבע אייך דאך געזאגט: איהר זאללט ניכט הינשטעללען דיע בוטטער געגען דיע זאננע, דאמיט עס ניכט צערשמאלצען וויירד, אונד יעטצט איסט זיע צערשמאלצען, אונד וואס זאלל איך עססען געבען דען הונגריגען קינדערן? ניכט וויר האבען הינגעשטעללט דיע בוטטער אויף דיעזען ארט, זאנדערן אונזערע דיענערין האט זיע הינגעשטעללט דארט.— איהר פערזיכערט מיך איממער, דאסס איהר בערייט זייד צו טהון וואס איך פאן אייך פערלאנגען ווערדע, אונד איך האבע אייך איממער געגלויבט, דאסס אייער הערץ מיר גוט איסט, אבער יעטצט איבערציינגטע איך מיך, דאסס עס לייכטער (נקל) איסט צו פערשפרעכען אלס צו טהון.— צייגע מיר דיע געשענקע, וועלכע דיר געגעבען וואורדען צו דיינעם געבורטסטאג, אונד אויך איך ווערדע דיר צייגען מיינע נייען ביכער.— ווארום בעשאמט

איהר דיעזען קנאבען? וויר בעשאָמטען איהן, ווייל ער איין שלעכטער קנאבע איסט; דענן ער צייגטע אונס איין בוך, אונד (!) וויר באַטען איהן עס אונס צו לייהען, אונד ער וויינגערטע זיך אונזערע ביטטע צו ערפיללען (=טהון), רעסוועגען ווערדען וויר איהם צייגען, דאַסס וויר איהן פעראַכטען. — איך שטאַנד הייטע פריה אויף אונד (!) איך גינג אין דען וואַלד, דאַ (!) וואורדע איך זעהר דורסטיג; דאַ זאַה איך, דאַסס (והנה) איין מענש פאָראיבערגעהט אונד ער טראָגט וואססער, דאַ נאָהערטע איך מיך איהם אונד באַט איהן מיך צו טראָנקען, דאַ (!) טראָנקטע מיך דער מאַנן, אונד (!) איך דאַנקטע (ברך) איהם, אונד איך גינג ווייטער. — צייגעט, מיינע טאָכטער, אייערער טאַנטע דיא בריעפע, דיא איהר שרייבט, ווירד (!) זיע זיך פרייען. — איך גלויבע ניכט, דאַסס דיין פריינד דיר דאַס בוך נאַך 3 טאַגען צושטעללען ווירד, דענן איך איבערצייגטע מיך, דאַסס ער ניכט האָלט (=היטעט) וואַס ער פערשפריכט. — שטעללט הין, מיינע טאָכטער, דיע בלומען אויף דען טיש, אונד בעפאָר איהר זיע הינשטעללען ווערדעט, בעוואָססערט זיע. — וויר האַבען זיע בעוואָססערט אונד (!) וויר האַבען זיע הינגעשטעללט אויף דען טיש, וויא וויר בעפאָהלען וואורדען.

84.

הִשֵׁם ה-וֹשֵׁב (לְהוֹשִׁיב, בְּהוֹשִׁיבִי). הינזעטצען Посадить

בינוני פועל: מ-וֹשִׁיב, מ-וֹשִׁיבָ-ה, מ-וֹשִׁיבִ-ים, מ-וֹשִׁיב-וֹת.

פעול: מ-וּשָׁב, מ-וּשָׁבָ-ה, מ-וּשָׁבִ-ים, מ-וּשָׁב-וֹת.

עבר: ה-וֹשַׁבְ-תִּי; ה-וֹשַׁבְ-תָּ, ה-וֹשַׁבְ-תְּ; ה-וֹשִׁיב, ה-וֹשִׁיבָ-ה; ה-וֹשַׁבְ-נוּ; ה-וֹשַׁבְ-תֶּם, ־תֶּן; ה-וֹשִׁיב-וּ.

עתיד: א-וֹשִׁיב; ת-וֹשִׁיב, ת-וֹשִׁיבִ-י; י-וֹשִׁיב, ת-וֹשִׁיב; נ-וֹשִׁיב; ת-וֹשִׁיב-וּ, ת-וֹשֵׁבְ-נָה; י-וֹשִׁיב-וּ, ת-וֹשֵׁבְ-נָה.

צווי: ה-וֹשֵׁב! ה-וֹשִׁיבִ-י! ה-וֹשִׁיב-וּ! ה-וֹשֵׁבְ-נָה!

(עם ו' המהפך:) וָא-וֹשִׁיב, וַתּ-וֹשֶׁב, וַיּ-וֹשֶׁב, וַיּ-וֹשִׁיבוּ.

ה-וֹצֵא (לְהוֹצִיא, בְּהוֹצִיאִי) .	הערויסציעהען, הערויספיהרען	Выводить, вынимать

מ-וֹצִיא וכו׳, מ-וּצָא וכו׳ — ה-וֹצֵא-תִי, ה-וֹצִיא וכו׳. — א-וֹצִיא, ת-וֹצֶא-נָה .

(ידע) ה-וֹדַע, ה-וֹדִיעַ . (לְהוֹדִיעַ, בְּהוֹדִיעִי) .	וויססען לאַססען, בענאַכריכטיגען	Дать знать, извѣщать
(יגע) ה-וֹגַע, ה-וֹגִיעַ .	ערמידען, בעלאֶסטיגען	Утомлять, докучать
(יכח) ה-וֹכֵחַ, ה-וֹכִיחַ .	איבערצייגען, פאָרווירפע מאַכען	Доказывать, упрекать
(יסף) הוֹסֵף .	הינצופיגען, פאָרטפאַהרען צו טהון	Прибавить, продолжать дѣлать
א-וֹסִיף לִלְמוֹד .	איך ווערדע פאָרטפאַהרען (ווייטער) צו לערנען	Я буду продолжать учиться
אַל תּוֹסֶף דַּבֵּר .	שפריך ניכט מעהר !	Не говори больше!
(ידה) ה-וֹדוֹת לְ- .	דאַנקען, געשטעהען	Благодарить, сознаваться

מ-וֹדֶה, מ-וֹדָה, מ-וֹדִ-ים -וֹת .

עבר: ה-וֹדֵ-יתִי; ה-וֹדֵ-יתָ; ה-וֹדָ-ה, ה-וֹדְתָ-ה; ה-וֹדֵ-ינוּ; ה-וֹדֵ-יתֶם; ה-וֹד-וּ .

עתיד: א-וֹדֶה וכו׳, ת-וֹדֶ-ינָה. צווי: ה-וֹדֵה! ה-וֹדִ-י! ה-וֹד-וּ! ה-וֹדֶ-ינָה .

(ירה) ה-וֹרוֹת .	אונטערריכטען, אַנצייגען	Учить, указывать
(נגש) הַ-גֵּשׁ . (לְהַגִּישׁ, בְּהַגִּישִׁי) .	הערבּרינגען, דאַרבּרינגען	Подать, принести

בינוני: מַ-גִּישׁ, מַ-גִּישָׁ-ה (מַגֶּשֶׁת), מַ-גִּישִׁ-ים, מַ-גִּישׁ-וֹת .

פעול: מֻ-גָּשׁ, מֻ-גָּשָׁ-ה, מֻ-גָּשִׁ-ים, מֻ-גָּשׁ-וֹת .

עבר: הִ-גַּשְׁ-תִּי; הִ-גַּשְׁ-תָּ, הִ-גַּשְׁ-תְּ; הִ-גִּישׁ, הִ-גִּישָׁ-ה; הִ-גַּשְׁ-נוּ; הִ-גַּשְׁ-תֶּם, -תֶּן; הִ-גִּישׁ-וּ .

עתיד: אַ-גִּישׁ; תַּ-גִּישׁ, תַּ-גִּישִׁ-י; יַ-גִּישׁ, תַּ-גִּישׁ; נַ-גִּישׁ; תַּ-גִּישׁ-וּ, תַּ-גֵּשְׁ-נָה; יַ-גִּישׁ-וּ, תַּ-גֵּשְׁ-נָה .

צווי: הַ-גֵּשׁ! הַ-גִּישִׁ-י! הַ-גִּישׁ-וּ! הַ-גֵּשְׁ-נָה!

(נכר) הַ-כֵּר .	ערקעננען	Узнавать
רַחֵם (עַל, אֶת) .	ערבּאַרמען	Миловать
(נפל) הַ-פֵּל .	הינווערפען, פאַללען לאַססען	Бросать, ронять

(נצל) הַצֵּל. רעטטען Спасать

(נכה) הַכֵּה, הַכּוֹת שלאַגען Бить

(לְהַכּוֹתֵנִי, בְּהַכּוֹתִי).

בינוני: מַכֶּה, מַכָּה, מַכִּים, -וֹת. פעול: מֻכֶּה, מֻכָּה, מֻכִּים, מֻכּוֹת.

עבר: הִכֵּיתִי וכו׳, הִכָּה, הִכְּתָה, הִכִּינוּ — הִכּוּ.

עתיד: אַכֶּה (אַךְ), תַּכֶּה, יַכֶּה (יַךְ)—תַּכֶּינָה.

צווי: הַכֵּה (הַךְ!) הַכִּי! הַכּוּ! הַכֶּינָה!

וַנַּכֵּם (=וַנַּךְ אוֹתָם). וָאַךְ; וָאַכֵּהוּ.

(רבה) הַרְבֵּה, הַרְבּוֹת. פערמעהרען, פיעל טהון Умножать, дѣлать много

הִרְבִּיתָ לֶאֱכוֹל. דוא האַסט פיעל גענעססען Ты много кушалъ

(=אָכַלְתָּ הַרְבֵּה).

הַגְדֵּל. פערגראָססערן, גראָסעס טהון Увеличить, дѣлать великое дѣло

הִגְדִּיל לַעֲשׂוֹת (=עָשָׂה דָּבָר גָּדוֹל, או: דְּבָרִים גְּדוֹלִים).

חָזָק. שטאַרק Сильный

יָטֹב (עתיד: אִיטַב). וואָהל געהען, געפאַללען Быть хорошимъ, нравиться

לְמַעַן יִיטַב לָךְ. דאַסס עס דיר גוט זיין זאָלל Дабы было тебѣ хорошо

וַיִּיטַב הַדָּבָר בְּעֵינָיו. אונד דיא זאַכע געפיעל איהם И дѣло ему понравилось

וַיִּיטַב לִבּוֹ. אונד ער ווארדע פראָה, פראָהליך И онъ развеселился

הֵיטֵב (לְהֵיטִיב). גוט מאַכען, גוטעס טהון, פערבעססערען Хорошо дѣлать, дѣлать добро, поправлять

בינוני: מֵיטִיב, מֵיטִיבָה, מֵיטִיבִים, מֵיטִיבוֹת.

עבר: הֵיטַבְתִּי; הֵיטַבְתָּ; הֵיטִיב, הֵיטִיבָה; הֵיטַבְנוּ; הֵיטַבְתֶּם; הֵיטִיבוּ.

עתיד: אֵיטִיב; תֵּיטִיב; יֵיטִיב; נֵיטִיב; תֵּיטַבְנָה; יֵיטִיבוּ.

צווי: הֵיטֵב! הֵיטִיבִ-י! הֵיטִיבוּ! הֵיטֵבְנָה!

הֵיטַבְתָּ לִכְתּוֹב. (=כָּתַבְתָּ הֵיטֵב).	דוא האסט גוט געשריבען	Ты хорошо писалъ
אוּלָם, וְאוּלָם.	אבער, אלליין	Но, однако
בַּעֲבוּר. (בַּעֲבוּרִי, בַּעֲבוּרְךָ וכו').	וועגען, דאמיט	Изъ-за, ради, дабы
טוֹב, טוֹבָה.	דאס גוטע, גוטעס	Добро
רַע, רָעָה.	דאס שלעכטע, אונגליק	Зло, несчастіе

א) בגזרת פ"א יו"ד, יהפך היוד לוי"ו (חולם) (ובבינוני פעול = לוי"ו מלאפום) בהפעיל. מלבד הפעל „יטב" (ועוד פעלים שלשה), אשר בבואו בהפעיל ישאר בו היו"ד.

ב) גזרת פ"א נו"ן תפיל את הנון בהפעיל, ותחתיו יבוא דגש; ובבינוני פעול יבוא בשורק: (מֻגָּשׁ).

ג) פעלים רבים כשיבאו בהפעיל עם פעל שני, יש להם הוראת תואר הפעל, כמו: הִרְבָּה לִלְמוֹד (=לָמַד הַרְבֵּה). הוֹסַפְתִּי לִכְתּוֹב (=כָּתַבְתִּי עוֹד). הֵיטִיבוּ לָשִׁיר (=שָׁרוּ הֵיטֵב).

רֵעִי הַיָּקָר! אֲנִי מוֹדִיעַ אוֹתְךָ כִּי בְעוֹד שְׁלֹשָׁה שָׁבוּעוֹת יֵצֵא אָבִי מֵעִירוֹ, וְאָז יוֹצִיא גַּם אוֹתִי מִבֵּית הַסֵּפֶר אֲשֶׁר אֲנִי לוֹמֵד בּוֹ, וְהוֹשִׁיבֵנִי בְּבֵית הַסֵּפֶר אֲשֶׁר בְּעִירֶךָ; וְעַל הַדָּבָר הַזֶּה אֲנִי מוֹדֶה לְאָבִי בְּכָל לִבִּי, כִּי שָׂמֵחַ אֲנִי לָשֶׁבֶת אִתְּךָ בְּעִיר אֶחָת. — אִם תּוֹסִיף לִכְתּוֹב מִכְתָּבִים מְלֵאִים שְׁגִיאוֹת, תֵּקַל מְאֹד בְּעֵינֵי רֵעֶיךָ. — הַנַּעַר הַזֶּה הוֹגִיעַ אוֹתִי בִּדְבָרָיו, כִּי כְסִיל הוּא, לָכֵן שָׂמַחְתִּי מְאֹד כַּאֲשֶׁר בָּא אָחִיךָ וַיֵּלֶךְ אִתּוֹ הַיַּעְרָה; וָאוֹדֶה לְאָחִיךָ כִּי הִצִּילַנִי מִיַּד הַכְּסִיל הַזֶּה. — אִם תּוֹדֶה עַל עֲוֹנְךָ לֹא תֵעָנֵשׁ. כִּי כֵן נֶאֱמַר גַּם בְּמִשְׁלֵי שְׁלֹמֹה: וּמוֹדֶה וְעוֹזֵב יְרֻחָם. — הָאִישׁ הַזֶּה הִרְבָּה לַעֲשׂוֹת לָכֶם טוֹבוֹת, וְאַתֶּם לֹא הוֹדִיתֶם לוֹ עַל חַסְדּוֹ, וְכֵן לֹא יֵעָשֶׂה; אִם תֹּאבוּ כִּי יֵיטִיב לָכֶם, הוֹדוּ לוֹ עַל כָּל הַטּוּב אֲשֶׁר עָשָׂה עִמָּכֶם עַד כֹּה, וְהוֹסִיף לְהֵיטִיב עִמָּכֶם. — הוֹדִיעֵנִי נָא, רֵעִי, מָתַי תּוּכַל לְהַמְצִיא לְיָדִי אֶת הַסֵּפֶר אֲשֶׁר הִשְׁאַלְתִּיךָ; אָמְנָם הִבְטַחְתָּ לְשָׁלְחוֹ לִי אַחֲרֵי כַּלּוֹתְךָ לְקָרְאוֹ, וְאוּלָם בִּרְאוֹתִי כִּי כְבָר עָבְרוּ שְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים וְסִפְרִי עוֹד לֹא נִשְׁלַח לִי, וָאֹמַר לְנַפְשִׁי: אוּלַי כָּבֵד הַסֵּפֶר מִמְּךָ וְלֹא תוּכַל לְקָרְאוֹ, כִּי לֹא יָכֹלְתִּי לְהַאֲמִין שֶׁעוֹד לֹא כִלִּיתָ לִקְרֹא סֵפֶר קָטֹן כָּזֶה. לָכֵן אֲנִי מוֹסִיף לְבַקֵּשׁ מִמְּךָ לְהוֹדִיעֵנִי מַהֵר: מָתַי יָבֹא הַסֵּפֶר לְיָדִי. — הֵיטִיבוּ לָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה, בַּעֲבוּר (=לְמַעַן) תְּבָרֶכְכֶם נַפְשִׁי, כִּי קְרוֹבִים הֵם לִי. — אִם קְרוֹבִים הֵם לְךָ, לָמָּה

אֵינְךָ מֵיטִיב עִמָּם, וְלָמָּה לֹא תַצִּילֵם מֵהָרָעָה אֲשֶׁר בָּאָה עֲלֵיהֶם? דְּעוּ נָא, רֵעַי, כִּי גַם אָנֹכִי עַתָּה בְּרָעָה גְדוֹלָה, לָכֵן לֹא אוּכַל לְהֵיטִיב לְאִישׁ; אַךְ כַּאֲשֶׁר יְרַחֲמֵנִי יְיָ וְהֵיטִיב לִי, אָז אָחֹן אֶת קְרוֹבַי, וְשַׁבְתִּי לְהֵיטִיב עִמָּהֶם, כַּאֲשֶׁר הִרְבֵּיתִי לַעֲשׂוֹת לָהֶם טוֹבוֹת לְפָנִים. — יוֹסֵף הִכִּיר אֶת אֶחָיו וְהֵם לֹא הִכִּירוּהוּ, כִּי הוּא הֶחֱלִיף כְּבָר אֶת בְּגָדָיו וַיִּלְבַּשׁ בִּגְדֵי־מִצְרָיִם. — הַנְּעָרִים נִלְחֲמוּ אִישׁ בְּאָחִיו וַיַּכּוּ אִישׁ אֶת אָחִיו, וַיָּבֹא הַמּוֹרֶה וַיּוֹכִיחָם עַל זֹאת, וַיִּכָּלְמוּ הַנְּעָרִים. — בֶּן שְׁכֵנֵנוּ הוּא נַעַר חָזָק מְאֹד, לָכֵן נוֹרָא הוּא עַל כָּל חֲבֵרָיו, כִּי הוּא מַכֶּה אֶת כָּל נַעַר אֲשֶׁר יְמָאֵן לִשְׁמוֹעַ בְּקוֹלוֹ; וְאוּלָם אֶתְמוֹל קָרָהוּ אָסוֹן: כִּי בְּלֶכְתּוֹ בַשָּׂדֶה קָם עַל נַעַר קָטֹן וַיַּפִּילֵהוּ אַרְצָה וַיֹּאמֶר לְהַכּוֹתוֹ. אַךְ בָּעֵת הַהִיא עָבַר בַּשָּׂדֶה אֲבִי הַנַּעַר הַמֻּכֶּה, וַיַּרְא אֶת הַנַּעֲשָׂה, וַיִּגַּשׁ אֶל הַמַּכֶּה, וַיֹּאחֶז בּוֹ וַיַּךְ אוֹתוֹ בְּכָל כֹּחוֹ, וַיֹּאמַר: הֲתוֹסִיף לְהַכּוֹת אֲחֵרִים? וַיֵּבְךְּ הַנַּעַר וַיּוֹדֶה עַל עֲוֹנוֹ, וַיִּבְטַח כִּי לֹא יוֹסִיף עוֹד לְהַכּוֹת נָעַר. — יְיָ הַמַּצִּילֵנוּ מִכָּל רָע, יִשְׁמְרֵנוּ וְיַצִּילֵנוּ מֵרָעָה, מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם. — בְּנִי, אִם תּוֹכִיחֲךָ אֲחוֹתְךָ הַגְּדוֹלָה, אַל תָּרִיב עִמָּהּ וְאַל תִּקְצוֹף עָלֶיהָ, כִּי אִם הוֹדֵה לָהּ עַל זֹאת; כִּי הִיא תוֹרְךָ לַעֲשׂוֹת אֶת הַטּוֹב בְּעֵינֵי אֱלֹהִים וְאָדָם. — דּוֹדִי הִגְדִּיל אֶת בֵּיתוֹ וַיּוֹשֶׁב בּוֹ אֶת קְרוֹבָיו הָעֲנִיִּים, כִּי אִישׁ טוֹב הוּא וּמַרְבֶּה לְהֵיטִיב לְכָל אִישׁ. — אִם תּוֹסִיף לְהוֹגִיעֵנִי וְלִצְעֹק בְּאָזְנַי, אוֹצִיאֲךָ מֵחֲדָרִי. — אֲנַחְנוּ הִגַּשְׁנוּ מִנְחָה אֶל דּוֹדֵנוּ הַזָּקֵן, כַּאֲשֶׁר מָלְאוּ לוֹ שִׁבְעִים שָׁנָה לִימֵי חַיָּיו, וַתִּיטַב מִנְחָתֵנוּ בְּעֵינָיו, וַיּוֹשִׁיבֵנוּ אֶל הַשֻּׁלְחָן יַחַד עִם הַקְּרוּאִים הַגְּדוֹלִים, וַיַּגֵּשׁ לָנוּ לֶחֶם, חֶמְאָה וְחָלָב, וַנֹּאכַל וַנֵּשְׁתְּ, וַיִּיטַב לִבֵּנוּ. וְאַחֲרֵי אָכְלֵנוּ שַׁרְנוּ שִׁירִים יָפִים, וַאֲחוֹתֵנוּ הֵיטִיבָה לָשִׁיר מִכֻּלָּנוּ. — אַל תַּרְבֶּה לְדַבֵּר, פֶּן תּוֹגִיעַ אֶת שׁוֹמְעֶיךָ. — בְּלֶכְתֵּנוּ בַחוּץ רָצוּ נְעָרִים לִקְרָאתֵנוּ וַיַּשְׁלִיכוּ עָלֵינוּ שֶׁלֶג, וַנְּבַקֵּשׁ מֵהֶם לַחְדּוֹל מִמֶּנּוּ, אַךְ הֵם מֵאֲנוּ לִשְׁמוֹעַ בְּקוֹלֵנוּ וַיּוֹסִיפוּ לְהַשְׁלִיךְ שֶׁלֶג. אָז נְסַבּוֹנוּ עֲלֵיהֶם, וַנַּפִּילֵם אַרְצָה וַנַּכֵּם, וַנֵּלֶךְ לְדַרְכֵּנוּ. וְאוּלָם הַנְּעָרִים הַמֻּכִּים סִפְּרוּ אֶת הַדָּבָר לַאֲבוֹתֵינוּ, וַיּוֹכִיחוּנוּ אֲבוֹתֵינוּ, וַנִּכָּלֵם מְאֹד. —

85.

Вѣдь я сказалъ вамъ: не садите дитя при (ליד) открытомъ окнѣ, а вы посадили его у окна, и если-бъ я не спасъ его, онъ упалъ бы черезъ (בעד) окно.— Моя трудная работа утомляла меня, а теперь я благодарю Бога, что я окончилъ ее.— Дочери мои, подайете стулья

вашимъ подругамъ, ибо онѣ уже стояли долго (הרבה ל־) на (своихъ) ногахъ.— Не продолжайте докучать мнѣ вашими словами, а если нѣтъ, я выведу васъ изъ моей комнаты.— Вашъ сосѣдъ упрекалъ меня за то что я билъ его сына. Тогда я ему разсказалъ (=далъ ему знать) какъ было дѣло, и (!) онъ повѣрилъ мнѣ и сказалъ: теперь я убѣдился, что ты сдѣлалъ хорошо (היטב ל־). И (!) я поблагодарилъ его и пошелъ домой.— Придите и я покажу вамъ моего брата, который сидѣлъ 5 лѣтъ въ городѣ моего дяди; я клянусь вамъ, что вы не узнаете его, и если-бъ онъ не извѣстилъ насъ, что онъ придетъ, то и мы не узнали бы его, ибо онъ сталъ (היה ל־) теперь большимъ и сильнымъ мальчикомъ.— (Также) прилежнѣе ли онъ теперь чѣмъ тогда? Да, и его учителя признаютъ, что онъ учится хорошо.— Я сдѣлалъ[1] вамъ[2] добро[1] (היטב), а вы не поблагодарили меня, и когда злые мальчики опрокинули меня и (!) избили меня, вы отступили назадъ и не спасли меня отъ ихъ руки.— Мы хотѣли помогать тебѣ и спасти тебя, но мы убѣдились, что мальчики, которые били тебя, сильнѣе насъ, и вотъ (!) мы побоялись и отступили назадъ. — Если такъ, стыдитесь же!—Благодари, моя маленькая дочь, твою тетю, за (על) подарокъ, который она принесла тебѣ.— Моя сестра очень ловкая (חרוצה) дѣвочка: она хотѣла подать моему дядѣ стаканъ воды, и (!) она уронила стаканъ изъ (своей) руки, и стаканъ разбился, и вода пролилась на ея платья, и вотъ она застыдилась и убѣжала въ комнату, и бѣгая она запнулась (=запнулись ея ноги) и (!) она упала. И все это (וכל זה) произошло (=сдѣлано) въ очень короткое время.—

איך האַבע איך דאָך געזאַגט: איהר זאָללט ניכט הינזעטצען דאָס קינד ביים (לְיַד) אָפֿפֿנען פֿענסטער, אונד איהר האַבט עס הינגעזעטצט ביים פֿענסטער, אונד האָטטע איך עס ניכט גערעטטעט, וואָרע עס הערויסגעפֿאַללען דורך (בעד) דאָס פֿענסטער. — מיינע שווערע אַרבייט האַט מיך ערמידעט, אונד יעצט דאַנקע איך (צו) גאָטט, דאַסס איך זיע בעענדעטע. — מיינע טאָכטער! ברינגט הער שטיהלע אייערען פֿריינדיננען, דענן זיע שטאַנדען שאָן פֿיעל (הרבה ל־) אויף איהרען פֿיסען. — איהר זאָללט ניכט פֿאָרטפֿאַהרען מיך צו בעלאָסטיגען מיט אייערען וואָרטען, אונד ווענן ניכט, ווערדע איך אייך

הערויספיהרען אויס מיינעם צימר. — אייער נאַכבאַר האַט מיר פאָרגעוואָרפען, דאַסס (על אשר) איך זיינען זאָהן געשלאַגען האַבע. דאַנן האַבע איך איהן וויססען לאַססען, וויע (איך) דיע זאַכע וואר, דאַ (!) גלויבטע ער מיר אונד ער זאַגטע: יעטצט האַבע איך מיך איבערצייגט, דאַסס דוא האַסט גוט געטהאַן (היטב ל־). דאַ (!) דאַנקטע איך איהם אונד איך גינג נאַך הויזע. — קאָממט, אונד איך ווערדע אייך צייגען מיינען ברודער, וועלכער זאַסס 5 יאַהרע אין דער שטאַדט מיינעם אָנקעלס, איך שוואָרע אייך, דאַסס איהר איהן ניכט ערקעננען ווערדעט, אונד האַטטע ער אונס ניכט בענאַכריכטיגט, דאַסס ער קאָממען ווירד, האַטטען וויר איהן אויך ניכט ערקאַננט, דענן ער איסט יעטצט געוואָרדען (היה ל־) איין גראָססער אונד שטאַרקער קנאַבע. — איסט ער יעטצט אויך פלייסיגער אַלס דאַנן? יאַ, אונד זיינע לעהרער געשטעהען, דאַסס ער גוט לערנט. — איך האַבע אייך גוטעס געטהאַן (היטב) אונד איהר האַבט מיר ניכט געדאַנקט, אונד אַלס דיע באָזען קנאַבען מיך הינוואַרפען אונד (!) מיך שלוגען, זייד איהר צוריקגעטרעטען, אונד איהר האַבט מיך ניכט גערעטטעט פאָן איהרער האַנד. — וויר וואָללטען דיר העלפען אונד דיך רעטטען, אַבער וויר איבערצייגטען אונס, דאַסס דיע קנאַבען, וועלכע דיך שלוגען, זינד שטאָרקער אַלס וויר, דאַ (!) פירכטעטען וויר אונד וויר טראַטען צוריק. — ווענן זאָ, שאָמט איך דאָך! — דאַנקע, מיינע קליינע טאָכטער, דיינער טאַנטע פיר (על) דאַס געשענק, וועלכעס זיע דיר הערבראַכטע. — מיינע שוועסטער איסט איין זעהר געשיקטעס (חרוצה) מאָדכען; זיע וואָללטע מיינעם אָנקעל איין גלאַס וואַססער רייכען (הגש), דאַ (!) ליעסס זיע דאַס גלאַס אויס איהרער האַנד פאַללען, אונד דאַס גלאַס צערבראַך, אונד דאַס וואַססער וואורדע אויסגעגאָססען אויף איהרען קליידערן, דאַ וואורדע זיע זעהר בעשאָמט, אונד זיע ליעף אינ׳ס צימר, אונד אין איהרעם לויפען שטרויכעלטען איהרע פיסע אונד (!) זיע פיעל, אונד דאַס אַללעס (וכל זה) געשאַה (=וואורדע געטהאַן) אין איינער זעהר קורצען צייט. —

86.

(שוב) הָ־שֵׁב (לְהָשִׁיב, בַּהֲשִׁיבִי). צוריקגעבען, צוריקפיהרען, ערווידערן — Возвратить, возразить

בינוני: מֵ־שִׁיב, מְ־שִׁיבָ־ה, מְ־שִׁיבִ־ים, מְ־שִׁיב־וֹת.

פעול: מוּ-שָׁב, מוּ-שָׁבָ-ה, מוּ-שָׁבִ-ים, מוּ-שָׁב-וֹת.

עבר: הֲ-שִׁיבֹ-וֹתִי; הֲ-שִׁיבֹ-וֹתָ, הֲ-שִׁיב-וֹת; הֵשִׁיב, הֵשִׁיבָה; הֲ-שִׁיבֹ-וֹנוּ; הֲ-שִׁיב-וֹתֶם, -תֶן; הֵ-שִׁיבוּ.

עתיד: אָ-שִׁיב; תָּ-שִׁיב, תָּ-שִׁיבִ-י; יָ-שִׁיב, תָּ-שִׁיב; נָ-שִׁיב; תָּ-שִׁיבוּ, תְּ-שִׁיבֶ-ינָה (תָּ-שֵׁבְ-נָה), יָ-שִׁיב-וּ, תְּ-שִׁיבֶ-ינָה (תָּ-שֵׁבְ-נָה).

צווי: הָ-שֵׁב! הָ-שִׁיבִ-י! הָ-שִׁיבוּ! הֲ-שִׁיבֶ-ינָה! (הָ-שֵׁבְ-נָה)!

הָשֵׁב פְּנֵי אִישׁ.	איינעם עטוואס אבזאגען	Отказать кому
(בוא) הָבֵא (לְהָבִיא, בַּהֲבִיאִי).	ברינגען	Принести, привозить

עבר: הֵ-בֵאתִ-י וכו' או: הֲ-בִיאוֹתִ-י וכו'.

(כון) הָ-כֵן.	בערייטען, פערטיג מאכען	Приготовлять
בִּין, הָ-בֵן.	פערשטעהען	Понимать
(סור) הָ-סֵר.	אבשאפען, בעזייטיגען	Устранять, снимать
(רום) הָ-רֵם.	אויפהעבען	Поднимать

וָאָ-שִׁיב. וַתָּ-בֶן. וַיָּ-רֶם. וַנָּ-בֵא.

מוּת.	שטערבען	Умереть
בינוני: מֵת (מֵתָה, מֵתִים, מֵתוֹת).	טאדט, איין טאדטער	Мертвый

עבר: מַתִּ-י; מַתָּ, מַתְּ; מֵת, מֵתָ-ה; מַתְ-נוּ; מַתֶּ-ם, מַתֶּ-ן; מֵתוּ.

עתיד: אָ-מוּת וכו'.

(סבב) הָסֵב (לְהָסֵב, בַּהֲסִבִּי).	אומדרעהען, אבווענדען	Обращать, отклонять

בינוני: מֵ-סֵב, מְ-סִבָּ-ה, מְ-סִבִּ-ים, מְ-סִבּ-וֹת.

פעול: מוּ-סָב, מוּ-סַבָּ-ה, מוּ-סַבִּ-ים, מוּ-סַבּ-וֹת.

עבר: הֲ-סִבֹּ-תִי; הֲ-סִבֹּתָ, הֲ-סִבֹּ-ת; הֵ-סֵב (הֵסַב), הֵ-סֵבָּ-ה (הֵסַבָּה); הֲ-סִבֹּ-נוּ; הֲ-סִבֹּ-תֶם, -תֶן; הֵ-סֵבּ-וּ (-סַבּוּ).

עתיד: אָ-סֵב (אַסֵּב); תָּ-סֵב, תָּ-סֵבִּ-י; יָ-סֵב, תָּ-סֵב; נָ-סֵב; תָּ-סֵבּ-וּ, תְּ-סִבֶּ ינָה; יָ-סֵבּ-וּ, תְּ-סִבֶּ ינָה.

צווי: הָ-סֵב! הָ-סֵבִּ-י! הָ-סֵבּ-וּ! הֲסִבֶּ-ינָה!

(חלל) הָחֵל.	אַנפַֿאַנגען	Начинать
יָ-אסֵב, וַיְּ-חֶל.		
הָיֹה (לִחְיוֹת).	לעבען	Жить
בינוני: חַי (חַיָּה, חַיִּים, חַיּוֹת),	לעבענדיג	Живой
[עבר ועתיד כמו בפעל „הָיֹה" וכן גם הצווי.]		
יְחִי הַמֶּלֶךְ!	עס לעבע דער קאֶניג!	Да живетъ царь!
אַף.	אויך, זאָגאַר	Также, даже
אַף כִּי.	דעסטאָ מעהר, געשוויינג דענן	Тѣмъ болѣе, не говря я уже о
תַּחַת.	אַנשטאַטט	Вмѣсто
אִוֶּלֶת.	דומהייט	Глупость
כְּלִמָּה.	שאַנדע	Стыдъ
מַהֵר.	איילען	Спѣшить

א) פעלי נחי ע"ו כשיבאו בהפעיל ינקד הה"א במקור וצווי בקמץ; ובעבר, או צֵירה בכל הגופים, (ובלי יוד בעין פעל) או חטף פתח בגופי נוכח ומדברים (ויוד עין פעל). בעתיד, אותיות איתן מנוקדות קמץ, כמו בקל, אך תחת אשר בקל האות האמצעית היא וי"ו שרוקה, יבוא בהפעיל חירק גדול (עם יוד). בבינוני נקוד המ"ם צירה ליחיד ושו"א ליחידה ורבים. ובפָּעול יבוא מלאפום אחרי המ"ם, כמו בגזרת פ"א יו"ד (מוּשָׁב, מן „יָשַׁב" — מוּשָׁב מן „שוּב").

ב) נקוד גזרת הכפולים בהפעיל, דומה לנקוד נע"ו, רק שאין יוד באמצעיתו, ובמקום יוד יבוא צירה במקור בבינוני, ובגופי הנסתר בעבר ובכל גופי העתיד. והפא פעל בבינוני פעול נקוד פתח. אותיות איתן בעתיד יבאו בקמץ. (החטף פתח בעבר, בנע"ו ובכפולים יהפך לפַתח לפני אותיות הגרון, למשל „הַחִלֹּתִי").

אִם לֹא הֲבִינוֹתָ אֶת הַדָּבָר הַכָּתוּב בְּסִפְרִי, לָמָּה לֹא בִקַּשְׁתָּ מִמּוֹרְךָ לְבָאֵר לְךָ הַדָּבָר? מוֹרִי בֵּאֵר לִי אֶת הַדָּבָר וָאֲבִינֵהוּ, אַךְ בְּשׁוּבִי הַבַּיְתָה שָׁכַחְתִּי אֵת אֲשֶׁר אָמַר לִי. — אָבִינוּ הֵבִיא לָנוּ מַתָּנוֹת יָפוֹת כַּאֲשֶׁר שָׁב מִדַּרְכּוֹ.

וְגַם אִמֵּנוּ מְבִיאָה לָנוּ תָּמִיד מִנְחוֹת בְּשׁוּבָהּ מִדַּרְכָּהּ. — אֲחוֹתְךָ עוֹד לֹא הֱשִׁיבָה לִי אֶת הַסֵּפֶר אֲשֶׁר הִשְׁאַלְתִּיהָ, וּכְבָר הוֹדַעְתִּיהָ כִּי אִם לֹא תְּשִׁיבֶנּוּ לִי בְּעוֹד שְׁלֹשָׁה יָמִים לֹא אוֹסִיף לְהַשְׁאִילָהּ עוֹד כָּל סֵפֶר. — הַיּוֹם קָרָאנוּ בְּסֵפֶר מִשְׁלֵי שְׁלֹמֹה כַּדְּבָרִים הָאֵלֶּה: „מֵשִׁיב דָּבָר בְּטֶרֶם יִשְׁמָע, אִוֶּלֶת הִיא לוֹ וּכְלִמָּה”, וַיְבָאֵר לָנוּ מוֹרֵנוּ אֶת הַדָּבָר לֵאמֹר: הֶחָכָם לֹא יָשִׁיב (=יַעֲנֶה) דָּבָר לְשׁוֹאֲלָיו, בְּטֶרֶם יָבִין הֵיטֵב אֵת אֲשֶׁר שְׁאָלוּהוּ, וּבְטֶרֶם יָכִין בְּלִבּוֹ אֶת הַדָּבָר אֲשֶׁר עָלָיו לַעֲנוֹת; אֲבָל הַכְּסִיל נָכוֹן לְהָשִׁיב דָּבָר גַּם אִם לֹא הֵבִין הֵיטֵב אֵת אֲשֶׁר שְׁאָלוּהוּ. לָכֵן נָקֵל לְהָבִין, כִּי הַדְּבָרִים אֲשֶׁר יַעֲנֶה, דִּבְרֵי אִוֶּלֶת הֵם, וְלָכֵן יִהְיֶה לִכְלִמָּה. — הֲלֹא אָמַרְתִּי לָכֶם: אַל תָּחֵלּוּ לַעֲשׂוֹת מְלַאכְתְּכֶם בְּטֶרֶם תָּרִימוּ אֶת הַמְּנוֹרָה וְאֶת הַכּוֹסוֹת מֵעַל הָאָרֶץ, וְאַתֶּם הַחִלֹּתֶם לַעֲשׂוֹת מְלַאכְתְּכֶם, וַיָּבֹאוּ הַיְלָדִים הַחַדְרָה וַיְשַׁבְּרוּ אֶת הַמְּנוֹרָה. — מַהֲרוּ וְהָסִירוּ אֶת הַדְּיוֹ וְאֶת הַסְּפָרִים מֵעַל הַשֻּׁלְחָן, כִּי עֵת לְהָכִין הַמִּשְׁתֶּה. — הִנֵּה הַמִּטּוֹת הַחֲדָשׁוֹת מוּבָאוֹת, וְאַתֶּם עוֹד לֹא הֲכִינוֹתֶם לָהֶן מָקוֹם, וְאֵיפֹה תַּעֲמִידוּן? אִם כֵּן נְמַהֵר, וְנוֹצִיא אֶת הַמִּטּוֹת הַיְשָׁנוֹת מֵחֲדָרֵנוּ, וַהֲכִינוֹנוּ מָקוֹם לַמִּטּוֹת הַחֲדָשׁוֹת. — הֲלֹא הָאִישׁ הַזֶּה הִרְבָּה לְהֵיטִיב לָכֶם, וְגַם הִצִּילְכֶם מֵרָעוֹת רַבּוֹת, וְלָמָּה הֲשִׁיבֹתֶם פָּנָיו כַּאֲשֶׁר בִּקֵּשׁ מִכֶּם דָּבָר? הֲלֹא אֲבוֹתֵיכֶם הוֹרוּכֶם לַעֲשׂוֹת אֶת בַּקָּשַׁת כָּל אִישׁ, וְאַף כִּי בַּקָּשַׁת אִישׁ אֲשֶׁר הֵיטִיב עִמָּכֶם, וְאַף גַּם זֹאת כִּי הָאִישׁ הַמֵּשִׁיב רָעָה תַּחַת טוֹבָה, רַע הוּא בְּעֵינֵי יְיָ, וּמְתֹעָב בְּעֵינֵי אֲנָשִׁים. — בְּנוֹתַי, הָשֵׁבְנָה אֶת הַכִּסְאוֹת הַנָּה, וְהוֹשֵׁבְנָה עֲלֵיהֶם אֶת הַיְלָדִים, וְאַחֲרֵי עֲשׂוֹתְכֶן זֹאת תָּשֹׁבְנָה הַחַדְרָה וְהַחִלֶּינָה לִלְמֹד אֶת לִקְחֵיכֶן. — לָמָּה אַתָּה מֵסֵב פָּנֶיךָ מִנֶּגְדִּי בַּהֲחִלִּי לְדַבֵּר אִתְּךָ? הֲסִבֹּתִי פָּנַי מִנֶּגְדְּךָ, לְמַעַן תָּבִין כִּי הִנְּךָ עָלַי לְמַשָּׂא, כִּי תוֹגִיעֵנִי בִּדְבָרֶיךָ; וַאֲנִי מְבַקֵּשׁ מִמְּךָ לָסוּר עַתָּה מֵעַל פָּנַי, וְהוֹדֵיתִי לְךָ בְּכָל לִבִּי, כִּי אֲנִי מֵכִין עַתָּה אֶת לִקְחִי לְיוֹם מָחָר. וְאַתָּה הֲלֹא תָבִין כִּי לְעֵת כָּזֹאת לֹא אוּכַל לָשִׂים לֵב לְדִבְרֵי אִוַּלְתֶּךָ. — לְפָנִים בְּיִשְׂרָאֵל, כַּאֲשֶׁר מֵת הַמֶּלֶךְ וּבְנוֹ יָשַׁב אַחֲרָיו עַל כִּסְאוֹ, וַיִּקְרְאוּ כָל הָעָם לְפָנָיו: יְחִי הַמֶּלֶךְ! — אֶתְמוֹל בְּלֶכְתִּי בַּחוּץ רָץ אִישׁ מֵאַחֲרַי, וָאָסֵב אֶת פָּנַי אֵלָיו, וַיִּגַּשׁ הָאִישׁ אֵלַי וַיֹּאחֶז בִּי וַיְשַּׁקֵנִי, וְאָנֹכִי נְבוּכוֹתִי מְאֹד, כִּי לֹא הֲבִינוֹתִי מַה זֹּאת. אָז אָמַר אֵלַי הָאִישׁ: הֲלֹא תַכִּירֵנִי? לֹא, עָנִיתִי, לֹא אַכִּירֶךָ! וַיּוֹסֶף הָאִישׁ וַיֹּאמַר: הֲלֹא אֲנִי דוֹדְךָ מֵאֶרֶץ אַמֶרִיקָה! מַהֵר וּבֹא אִתִּי אֶל בֵּיתְכֶם, וְהַרְאִיתִיךָ אֶת הַמַּתָּנוֹת אֲשֶׁר הֵבֵאתִי לְךָ וּלְאַחֶיךָ וּלְאַחְיוֹתֶיךָ. אָז שָׂמַחְתִּי מְאֹד וָאָרוּץ הַבַּיְתָה לְהוֹדִיעַ אֶת אֲבוֹתַי אֶת דְּבַר בּוֹא דוֹדִי. — אֶתְמוֹל בְּשִׁבְתִּי בַגָּן, וַיָּבֹא אֵלַי אִישׁ וַיָּבֵא לִי מִכְתָּב מֵאֵת רֵעִי הַיָּקָר,

וְאֶשְׂמַח מְאֹד, אַךְ כִּמְעַט שֶׁהַחִלּוֹתִי לִקְרֹא בַּמִּכְתָּב וָאָחֵל לִבְכּוֹת, כִּי רֵעִי הוֹדִיעַנִי בְּמִכְתָּבוֹ, כִּי דוֹדוֹ הַזָּקֵן וְדוֹדָתוֹ הַזְּקֵנָה מֵתוּ בַּשָּׁבוּעַ שֶׁעָבָר. —

87.

Приготовили-ли вы ваши уроки? Нѣтъ, мы не приготовили ихъ
1 еще, ибо мы не понимаемъ ихъ; правда, учитель объяснилъ намъ, дабы мы поняли хорошо урокъ, но когда мы начали дѣлать нашу работу, пришелъ къ намъ сынъ нашего сосѣда, и (!) (онъ) началъ говорить свои глупости (=слова его глупости) и (онъ) докучалъ намъ очень, и (!) мы вывели его изъ нашей комнаты. Но когда мы возвратились къ нашей работѣ, наша голова была наполнена его глупостями, и мы забыли все что учитель объяснилъ намъ.— Мои подруги, когда вы возвратите мнѣ книги, которыя я одолжила вамъ? Вѣдь мы возвратили ихъ тебѣ черезъ (ביד) твоего брата, и мы не понимаемъ, какъ ты не получила ихъ; развѣ онъ не принесъ ихъ тебѣ? И я не понимаю (=не буду понимать) этого (זאת), я пойду и спрошу его.— Спѣшите окончить вашу работу, и тогда мы начнемъ читать книгу, которую наша тетя принесла намъ.— Вѣдь вы видѣли, что дитя лежитъ на землѣ, а вы не подняли его, и вы отвернули свое лицо отъ него. Давай, я разскажу (=дамъ знать) это (дѣло) вашей матери, и она накажетъ васъ.— Принесите теплую одежду вашего брата и одѣвайте его.— Не бейте вашу маленькую сестру, посадите ее въ саду или верните ее въ ея комнату.— Вчера, когда я сидѣлъ въ саду, пришелъ ко мнѣ сынъ нашего сосѣда со своимъ маленькимъ братомъ, и (!) онъ сѣлъ возлѣ меня, и (!) посадилъ своего брата у (לְ) своихъ ногъ. И (было) когда онъ началъ говорить со мною, (!) я отвернулъ (свое) лицо отъ него, и (!) понялъ онъ, что его слова не забавляютъ (מְשַׁעַשְׁעִים) меня, и онъ обидѣлся, и онъ всталъ и поднялъ своего брата съ (מֵעַל) земли, и пошелъ вонъ. Я поблагодарилъ его про себя (=въ моемъ сердцѣ) за (עַל) большую милость, которую онъ оказалъ =(сдѣлалъ) мнѣ, и я началъ читать мою книгу. И вотъ (!) пришла

служанка нашего сосѣда, и принесла мнѣ письмо отъ обиженнаго мальчи-
ка, и въ этомъ письмѣ онъ упрекалъ меня за мое поведеніе (הוֹכִיחַ דַּרְכִּי אֶל פָּנָי).

האַבט איהר פֿערטיג געמאַכֿט אייערע אויפֿגאַבען? ניין, וויר האַבען זיע נאָך ניכֿט פֿערטיג געמאַכֿט, דענן וויר פֿערשטעהען זיע ניכֿט; צוואַר האַט אונס דער לעה־רער ערקלאֶרט, דאַמיט וויר דיע לעקציאָן גוט פֿערשטעהען זאָללען; אַבער אַלס וויר אַנפֿינגען אונזערע אַרבייט צו מאַכֿען, קאַם צו אונס דער זאָהן אונזערעס נאַכֿבאַרס, אונד (וְ) ער פֿינג אַן צו שפרעכֿען זיינע דוממהייטען (=דיא וואָרטע זיינער דוממהייט) אונד ער בעלאֶסטיגטע אונס זעהר, דאַ (וְ) פֿיהרטען וויר איהן אויס אונזערעם צימּמער־הערראויס. אַבער אַלס וויר צוריקקעהרטען צו אונזערער אַרבייט, וואַר אונזער קאָפּף פֿאָלל פֿאָן זיינען דוממהייטען, אונד וויר פֿערגאַסען אַללעס וואַס דער לעהרער אונס ערקלאֶרטע. — מיינע פֿריינדיננען, וואַנן ווערדעט איהר מיר צוריקגעבען דיע ביכֿער, וועלכֿע איך אייך געליהען האַבע? וויר האַבען זיע דיר דאָך שאָן צוריקגעגעבען דורך (בְּיַד) דיינען ברודער, אונד וויר פֿערשטעהען ניכֿט, וויעזאָ דוא זיע ניכֿט ערהאַלטען האַסט; האַט ער זיע דיר ניכֿט געבראַכֿט? — אויך איך פֿערשטעהע (=ווערדע פֿער־שטעהען) עס (זאת) ניכֿט, איך ווערדע געהען אונד איהן פֿראַגען. — אַיילעט צו בע־ענדען אייערע אַרבייט, אונד דאַנן ווערדען וויר אַנפֿאַנגען צו לעזען דאַס בוך, וועלכֿעס אונזערע טאַנטע אונס בראַכֿטע. — איהר האַבט דאָך געזעהען, דאַסס דאַס קינד ליעגט אויף דער ערדע, אונד איהר האַבט עס ניכֿט אויפֿגעהאָבען, זאָנדערן איהר האַבט אייער געזיכֿט אַבגעוואַנדט פֿאָן איהם. וואָהלאַן, איך ווערדע דיע זאַכֿע וויססען לאַססען אייע־רער מוטטער, אונד זיע ווירד אייך בעשטראַפֿען. — ברינגט דאַס וואַרמע קלייד אייע־רעס ברודערס, אונד קלייִדעט עס איהן אַן. — איהר זאָללט ניכֿט שלאַגען אייערע קליינע שוועסטער, זעטצעט זיע הין אים גאַרטען אָדער פֿיהרט זיע צוריק אין (אֶל) איהר צימּמער. — געסטערן אַלס איך זאַס אים גאַרטען קאַם צו מיר דער זאָהן אונזערעס נאַכֿבאַרס מיט זיינעם קליינען ברודער, אונד (וְ) ער זעטצטע זיך נעבען מיך אונד (וְ) ער זעטצטע זיינען ברודער צו זיינען פֿיסען. אונד (עס וואַר) אַלס ער פֿינג אַן מיט מיר צו שפרעכֿען, דאַ (וְ) ווענדעטע איך מיין געזיכֿט פֿאָן איהם וועג, דאַ (וְ) פֿערשטאַנד ער, דאַסס זיינע וואָרטע מיך ניכֿט אַמיזירען (מְשַׁעַשְׁעִים), דאַ וואורדע ער זעהר בעליידיגט

אונד ער שטאַנד אויף אונד ער האָב אויף זיינען ברודער פֿאָן דער ערדע, אונד ער גינג פֿאָרט. איך דאַנקטע איהם אין מיינעם הערצען פֿיר (על) דיע גראָססע גנאַדע, דיע ער מיר געטהאַן האַט, אונד (!) איך פֿינג אַן צו לעזען מיין בוך. דא (!) קאַם דאַס דיענסטמאָדכען אונזערעס נאַכבאַרס אונד (!) זיע בראַכטע מיר איינען בריעף פֿאָן דעם בעליידיגטען קנאַבען, אונד אין דיעזעם בריעף האַט ער מיר פֿאָרגעוואָרפֿען מיין בעטראַגען (הוֹכִיחַ דְּרָכַי אֶל פָּנָי).

88.

הָשְׁלַךְ. וועגגעוואָרפֿען, הערויסגעוואָרפֿען ווערדען — Быть бросаему, выброшену

בינוני: מֻ-שְׁלָךְ, מֻ-שְׁלָכָ-ה (מֻשְׁלֶכֶת), מֻ-שְׁלָכִ-ים, מֻ-שְׁלָכ-וֹת.

עבר: הָ-שְׁלַכְ-תִּי (הָשְׁלַכְתִּי); הָ-שְׁלַכְ-תָּ, הָ-שְׁלַכְ-תְּ; הָ-שְׁלַךְ, הָ-שְׁלְכָ-ה; הָ-שְׁלַכְ-נוּ וכו׳ הָ-שְׁלְכ-וּ.

עתיד: אָ-שְׁלַךְ, תָּ-שְׁלַךְ וכו׳ יָ-שְׁלְכ-וּ, תָּ-שְׁלַכְ-נָה.

הֻכֵּה. געשלאַגען ווערדען — Быть биту

בינוני: מֻ-כֶּה, מֻ-כָּה, מֻ-כִּ-ים, מֻ-כּ-וֹת.

עבר: הֻ-כֵּ-יתִי וכו׳ הֻ-כָּה, הֻ-כְּתָה. הֻ-כֵּ-ינוּ, הֻ-כּ-וּ.

עתיד: אֻ-כֶּה, תֻּ-כֶּה — תֻּ-כֶּ-ינָה.

הֻתַּן. געגעבען, גערייכט ווערדען — Быть даваему

בינוני: מֻ-תָּן, מֻ-תָּנָ-ה (מֻתֶּנֶת), מֻ-תָּנִ-ים, מֻ-תָּנ-וֹת.

עבר: הֻ-תַּתִּ-י וכו׳, הֻ-תַּן וכו׳, הֻ-תַּ-נּוּ, הֻ-תַּ-תֶּם, הֻ-תְּנ-וּ.

עתיד: אֻ-תַּן וכו׳ תֻּ-תַּ-נָּה.

יֻתַּן נָא מְעַט מַיִם! לאַסס מאַן דאָך רייכען עטוואַס וואַססער — Пусть дадутъ немного воды

(שוב) הוּ-שַׁב. צוריקגעקעהרט, צוריקגעבראַכט ווערדען — Быть возвращаему

Быть принесену	געבראַכט ווערדען	(בוא) הוּ-בָא.
Быть везену	געפֿיהרט ווערדען	(יבל) הוּ-בַל.
Быть помилованu	בעגנאַדעט ווערדען	(חנן) הוּ-חַן.
		עבר: הוּ-חַנ-תִּי — הוּחַנּוּ.
Быть выведену	הערויסגעפֿיהרט ווערדען	(יצא) הוּ-צָא.
Быть положену	געלעגט, פֿאַרגעלעגט ווערדען	(שים) הוּ-שַׂם.
Мясо	פֿלייש	בָּשָׂר.
Вино	וויין	יַיִן.
Сласти	זיססיגקייטען	מַמְתַּקִּים.

א) הבנין הזה הוא בנין הָפְעַל, והוא מורה על קבלת הפעולה (כמו: פֻּעַל ונִפְעַל). — סימנו ה' בראש הַפֹּעל. בשלמים הוא מנוקד הָ או הֻ. בחסרי פא נון תמיד הֻ (בלי וי"ו): בחסרי פא יו"ד, נע"ו ובכפולים, תמיד „הוּ". —

ב) אות ה"א נוספת לפעמים על צווי ליחיד (בכל הבנינים) במקום „נָא". למשל: לְכָה=לֶךְ־נָא, מִכְרָה=מְכֹר נָא; מַהֲרָה=מַהֵר נָא; הִשָּׁבְעָה=הִשָּׁבַע נָא; הַאֲמִינָה=הַאֲמֵן נָא וכו'. וכן תִּוָּסֵף הה"א בעתיד לִמְדַבֵּר, ג"כ להוראת בקשה. למשל: אֵלְכָה=אֵלֵךְ נָא (איך מאָכטע דאָך געהען, я хотѣлъ бы идти); נִלְמְדָה=נִלְמַד נָא וכו'.

ג) מלת „לְךָ" „לָכֶם" תבוא אחרי הצווי, בלי הוראה מיוחדת. למשל „דַע לְךָ" „שְׁבוּ לָכֶם" (=דַע! שְׁבוּ!).

ד) המקור יכפל לפעמים עם הַפֹּעל. למשל יָדֹעַ תֵּדַע (=דַע!) שַׁלֵּם יְשַׁלֵּם; הֲיָדֹעַ לֹא נֵדַע, =הַאִם לֹא נֵדַע. ועוד כאלה.

אִם תּוֹסִיפוּ לְהוֹגִיעֵנוּ בְּדִבְרֵיכֶם, תֻּשְׁלְכוּ מֵחֶדְרֵנוּ. — יֻתַּן חָלָב לַיֶּלֶד הַזֶּה, כִּי צָמֵא הוּא. — עַל מָה הֻכּוּ הַנְּעָרִים? הֵם הִכּוּ אֶת חַבְרֵיהֶם הַקְּטַנִּים מֵהֶם, וַיָּבֹאוּ נְעָרִים חֲזָקִים מֵהֶם וַיַּכּוּ אוֹתָם. כִּי כָל מַכֶּה יֻכֶּה גַּם הוּא. — שְׁבָה (שֵׁב נָא) אִתִּי וְנִלְמְדָה יַחְדָּו! — מָתַי תּוּבֶאנָה הַמִּטּוֹת הַחֲדָשׁוֹת, אֲשֶׁר קָנְתָה אִמֵּךְ? שְׁתֵּי מִטּוֹת כְּבָר הוּבָאוּ, וּשְׁתַּיִם הָאַחֲרוֹת הִנָּן מוּבָאוֹת עַתָּה. — הַיֶּלֶד בָּכָה וַיִּצְעַק בְּקוֹל גָּדוֹל, לָכֵן הוּצָא מִן הַחֶדֶר וַיֻּכֶּה. — שְׁבוּ לָכֶם פֹּה. וַאֲנִי וַאֲחוֹתִי נֵלְכָה עַד בֵּית דּוֹדֵנוּ, וּבְעוֹד שָׁעָה נָשׁוּב אֲלֵיכֶם. — יוּשַׂם נָא לִפְנֵי הֶעָנִי הַזֶּה לֶחֶם וּבָשָׂר. כִּי רָעֵב הוּא. — אִם לֹא יוּשְׁבוּ לָנוּ סְפָרֵינוּ עַד הָעֶרֶב, לֹא נֵדַע מַה לַּעֲשׂוֹת, כִּי בְלִי הַסְּפָרִים לֹא נוּכַל לְהָחֵל אֶת מְלַאכְתֵּנוּ. — כַּאֲשֶׁר הוּבַל אָחִי הַקָּטֹן בַּפַּעַם הָרִאשׁוֹנָה לְבֵית הַסֵּפֶר, שָׂמַח מְאֹד, כִּי אָז הוּשְׂמוּ לְפָנָיו מַמְתַּקִּים

וְעוֹד דְּבָרִים אֲשֶׁר שִׁעְשְׁעוּ אֶת נַפְשׁוֹ מְאֹד, אַךְ כַּאֲשֶׁר הוֹסִיף לָלֶכֶת לְבֵית הַסֵּפֶר, וַיַּרְא כִּי תַּחַת הַמַּמְתַּקִּים יוֹשִׂמוּ לְפָנָיו רַק סְפָרִים לִלְמוֹד, וַיֶּרֶב (=וַיַּרְבֶּה) לִבְכּוֹת, וַיְמָאֵן לִלְמוֹד, וַיֹּאמַר: אִם לֹא יִתְּנוּ לִי מַמְתַּקִּים לֹא אֹבֶה לָלֶכֶת לְבֵית הַסֵּפֶר. — הַתַּפּוּחִים אֲשֶׁר הוּבְאוּ לָנוּ, רָעִים הֵם, לָכֵן הָשְׁלְכוּ הַחוּצָה; וְאוּלָם נוֹדַע לָנוּ, כִּי בֶּן שְׁכֵנֵנוּ עָבַר בַּחוּץ וַיַּרְא אֶת הַתַּפּוּחִים הַמֻּשְׁלָכִים עַל פְּנֵי הָאָרֶץ, וַיָּרֶם אוֹתָם, וַיֹּאכְלֵם, וַיִּוָּדַע הַדָּבָר לַאֲבוֹתָיו, וַיֻּכֶּה הַנַּעַר. — מַהֵרָה וְרוּצָה אֶל דּוֹדֵנוּ. וְהוֹדַע אוֹתוֹ, כִּי בִתּוֹ הוּשְׁבָה מִבֵּית הַסֵּפֶר וַתּוּבָא אֶל בֵּיתֵנוּ, כִּי חָלְתָה בְּשִׁבְתָּהּ בְּבֵית סִפְרָהּ. — בַּמִּשְׁתֶּה אֲשֶׁר עָשְׂתָה דוֹדָתֵנוּ הוּשַׂם לְפָנֵינוּ יַיִן וַנֵּשְׁתְּ וַנֵּחַל, וַיִּקְצֹף עָלֵינוּ אָבִינוּ וַיֹּאמַר: הֲיָדֹעַ לֹא תֵדְעוּ כִּי לֹא טוֹב גַּם לִגְדוֹלִים שְׁתוֹת יַיִן הַרְבֵּה, וְאַף כִּי לִנְעָרִים כְּמוֹכֶם. -דַּע לְךָ, רֵעִי, כִּי הַמּוֹרֶה קוֹצֵף עָלֶיךָ מְאֹד וְהוּא אוֹמֵר לְעָנְשֶׁךָ, וְאוּלָם אִם תֵּיטִיב דַּרְכְּךָ תּוּחַן וְלֹא תֵעָנֵשׁ, כִּי מוֹרֵנוּ אִישׁ טוֹב הוּא וּמַרְבֶּה לְהֵיטִיב לְתַלְמִידָיו; וְגַם עָלַי קָצַף פַּעַם אַחַת וַיֹּאמֶר לְעָנְשֵׁנִי, וְכַאֲשֶׁר הֵיטַבְתִּי דַּרְכִּי הוּחַנְתִּי וְלֹא נֶעֱנָשְׁתִּי. — דְּעוּ לָכֶם, רֵעַי, כִּי אִם הִקָּרֵעַ יִקָּרְעוּ סְפָרַי אֲשֶׁר בְּיֶדְכֶם, אוֹ אִם הִשָּׁפֵךְ יִשָּׁפֵךְ עֲלֵיהֶם דְּיוֹ, לֹא אֶקָּחֵם מִיֶּדְכֶם, וְשַׁלֵּם תְּשַׁלְּמוּ לִי כֶּסֶף מְחִירָם, אוֹ תִּקְנוּ לִי סְפָרִים חֲדָשִׁים תַּחְתֵּיהֶם. — אֲנַחְנוּ הֻכֵּינוּ בִּידֵי הַנְּעָרִים הָרָעִים, וְאַתֶּם לֹא הִצַּלְתּוּנוּ מִיָּדָם, וַתָּסֵבּוּ עֵינֵיכֶם מִנֶּגְדֵּנוּ, לָכֵן יָדֹעַ תֵּדְעוּ כִּי גַם אֲנַחְנוּ נִסּוֹג מֵאַחֲרֵיכֶם כַּאֲשֶׁר תֻּכּוּ אַתֶּם.

89.

Эти злые мальчики были выброшены изъ нашего сада, ибо сторожу нашего сада стало извѣстно, что они вырвали всѣ прекрасные цвѣты.— Были ли они тоже биты? Сторожъ хотѣлъ бить ихъ, и вотъ (!) они начали плакать, и они обѣщали, что не будутъ вырывать больше (=не будутъ продлжать вырывать) цвѣтовъ, и сторожъ помиловалъ ихъ; но они были таки выброшены (אבל הָשְׁלְכוּ).— Книги, которыя я вамъ одолжилъ, не были еще возвращены мнѣ; вѣдь вы увѣряли меня, что вы возвратите ихъ мнѣ сегодня, а почему онѣ не были принесены мнѣ? Твои книги будутъ возвращены тебѣ сегодня вечеромъ, ибо наша сестра начала вчера утромъ читать ихъ, и до вечера она окончитъ (читать) ихъ.— Отчего (על מה) ты былъ выведенъ изъ комнаты твоей сестры? Я билъ мою маленькую сестру за то что она не

хотѣла (מאן) дать мнѣ (изъ) своихъ яблокъ, поэтому я былъ выведенъ изъ комнаты, а также я былъ битъ; но я не плакалъ.— Я былъ помилованъ, потому что мой учитель убѣдился, что я приготовилъ мои уроки безъ чьей либо помощи (מִבְּלִי הָעֵזֶר); но вы не будете помилованы, ибо вашъ братъ извѣстилъ учителя, что ваши товарищи помогаютъ вамъ приготовлять ваши уроки.— Возвратите дитя къ своимъ родителямъ, ибо, если оно не будетъ возвращено домой до вечера, его родители будутъ думать, что оно пропало.

דיעזע בֿאָזען קנאַבען ווארדען הערויסגעוואָרפֿען פֿאָן אונזערעם גאַרטען, דענן אונזערעם גאַרטענוואָכֿטער ווארדע בעקאַננט, דאַסס זיע האַבען אַללע שאָנען בלומען אויסגעריססען. — ווארדען זיע אויך געשלאַגען? דער וואָכֿטער וואָללטע זיע שלאַגען, דאַ (וַ) פֿינגען זיע אַן צו ווײנען, אונד זיע פֿערשפּראַכֿען, דאַסס זיע ניכֿט מעהר רײססען ווערדען (=ניכֿט פֿאָרטפֿאַהרען ווערדען צו רײססען) דיע בלומען, דאַ ערבאַרמטע זיך דער וואָכֿטער אויף זיע; אַבער הינאויסגעוואָרפֿען ווארדען זיע (אבל הָשְׁלַךְ הָשְׁלָכוּ). — דיע ביכֿער, וועלכֿע איך אײך געליהען האַבע, זינד מיר נאָך ניכֿט צוריקגעבראַכֿט וואָרדען; איהר האַבט מיר דאָך פֿערזיכֿערט, דאַסס איהר זיע מיר הײטע צוריקגעבען ווערדעט, אונד וואַרום זינד זיע מיר ניכֿט געבראַכֿט וואָרדען? דײנע ביכֿער ווערדען דיר הײטע אַבענד צוריקגעבראַכֿט ווערדען, דענן געסטערן מאָרגען האַט אונזערע שוועסטער אַנגעפֿאַנגען זיע צו לעזען, אונד ביס צום אַבענד ווירד זיע בעענדען זיע צו לעזען. — וועסוועגען (על מה) ווארדעסט דוא הערויסגעפֿיהרט אויס דעם צימער דײנער שוועסטער? איך האַבע געשלאַגען מײנע קלײנע שוועסטער, ווײל זיע ווײגערטע זיך מיר צו געבען פֿאָן איהרען אֶפּפֿעלן, דעסוועגען ווארדע איך הערויסגעפֿיהרט אויס דעם צימער, אונד איך ווארדע אויך געשלאַגען, אַבער איך ווײנטע ניכֿט.—איך ווארדע בעגנאַדעט, ווײל מײן לעהרער זיך איבערצײגטע, דאַסס איך מײנע אויפֿגאַבען פֿערטיג מאַכֿטע, אָהנע (מִבְּלִי) געהאָלפֿען צו ווערדען; אַבער איהר ווערדעט ניכֿט בעגנאַדעט ווערדען, דענן אײער ברודער האַט בענאַכֿריכֿטיגט דען לעהרער, דאַסס אײערע קאַמעראַדען אײך העלפֿען פֿערטיג צו מאַכֿען אײערע אויפֿגאַבען. — פֿיהרט צוריק דאַס קינד צו זײנען עלטערן, דענן וועננ, עס ווירד ניכֿט צוריקגעבראַכֿט ווערדען נאָך הויזע ביז צום אַבענד, ווערדען זײנע עלטערן דענקען, דאַסס עס פֿערלאָרען גינג. —

90.

הִתְ-נַפֵּל — זיך הינווערפֿען — Бросаться

(לְהִתְנַפֵּל , בְּהִתְנַפְּלִי).

בינוני: מִתְ-נַפֵּל, מִתְ-נַפְּלָ-ה (מִתְנַפֶּלֶת), מִתְ-נַפְּלִ-ים, מִתְ-נַפְּלוֹ-ת .

עבר: הִתְ-נַפַּלְ-תִּי; הִתְ-נַפַּלְ-תָּ , הִתְ-נַפַּלְ-תְּ; הִתְ-נַפֵּל, הִתְ-נַפְּלָ-ה; הִתְ-נַפַּלְ-נוּ; הִתְ-נַפַּלְ-תֶּם, ־-תֶּן ; הִתְ-נַפְּל-וּ .

עתיד: אֶתְ-נַפֵּל; תִּתְ-נַפֵּל , תִּתְ-נַפְּלִ-י ; יִת־-, תִּת־-, נִתְ—נַפֵּל; —תִּתְ-נַפְּל-וּ , תִּתְ-נַפֵּלְ-נָה; יִתְ-נַפְּל-וּ , תִּתְ-נַפֵּלְ-נָה .

צווי: הִתְ-נַפֵּל! הִתְ-נַפְּלִ-י! הִתְ-נַפְּל-וּ ! הִתְ-נַפֵּלְנָ-ה! (—פַּלְנָה) .

הִתְ-הַלֵּל .	זיך לאָבען , ריהמען	Хвалиться
הִתְ-הַלֵּךְ .	הין אונד הער געהען (שפּאַציערען געהען)	Прохаживаться, гулять
הִתְ-פַּלֵּל .	בעטען	Молиться
הִתְ-חַנֵּן .	פֿלעהען , ביטטען	Умолять, просить
הִתְ-פָּאֵר בּ־ .	זיך ריהמען , שטאָלצירען	Хвастать, гордиться
הִתְ-רָאֵה (לְהִתְרָאוֹת).	זיך ציינען; זיך מיט יעמאַנד זעהען	Казаться, увидѣться

(מִתְרָאֶה וכו' — הִתְרָאֵיתִי — אֶתְרָאֶה — .)

הִתְ-עָרֵב .	זיך מישען	Мѣшаться
(קום) הִתְ-קוֹמֵם .	זיך עמפּאָרען , זיך שטעללען געגען	Возставать
(און) הִתְ-אוֹנֵן .	זיך בעקלאַגען	Жаловаться
(שכר) הִ-שְׂ-תַּ-כֵּר .	פֿערדיענען	Зарабатывать
(שמם) הִ-שְׁ-תּוֹמֵם .	ערשטוינען	Изумляться
(סתר) הִ-סְ-תַּ-תֵּר .	זיך פֿערבערגען	Скрываться
(צדק) הִ-צְ-טַ-דֵּק .	זיך רעכטפֿערטיגען , פֿערטהיידיגען	Оправдываться, защищаться
סָלֹחַ .	פֿערצייהען	Простить
רִיב .	שטרייט , צאַנק	Споръ, ссора
הַבְדֵּל .	אונטערשיידען	Раздѣлять

א) הבנין הזה נקרא הִתְפָּעֵל, והוראתו, עפ״י רוב, פעולה חוזרת (למשל: הַלֵּל, פעולה יוצאת. הִתְהַלֵּל (=הַלֵּל את עצמו), פעולה חוזרת); אך יש פעלים בבנין התפעל שהוראתם פעל עומד, למשל: הִתְפַּלֵּל, הִתְחַנֵּן. — סימן הבנין הזה הוא אותיות „הִתְ־“ בראש הפעל, ודגש בעין פעל. נקוד הפ״פ הוא פתח בכל הזמנים, אך אם העי״ן פעל הוא מאותיות אהחע״ר, ינוקד הפ״פ בקמץ (מִתְפָּאֵר, אֶתְעָרֵב, הִתְרָאֶה) וגזרת נע״ו ומעט כפולים יבאו בהתפעל כדרכם בבנין פֹּעֵל, היינו בארבע אותיות.

ב) אם הפ״פ היא אות ש׳ או ס׳ אז תבוא תי״ו ההתפעל אחרי הפ״פ ולא לפניו (הִשְׁתַּכֵּר— אֶשְׁתַּכֵּר, מִסְתַּתֵּר, הִסְתַּתַּרְתִּי). ואם הפ״פ היא אות צ׳, תהפך תי״ו ההתפעל לטי״ת ותבוא ג״כ אחרי הפ״פ (הִצְטַדֵּק, מִצְטַדֵּק, אֶצְטַדֵּק). וכ״ז הוא למען הָקֵל המבטא.

———

מִי הוּא הָאִישׁ הַמִּתְהַלֵּךְ בְּגַנְּכֶם? זֶה דּוֹדֵנוּ אֲשֶׁר שָׁב מֵאֶרֶץ אַמֶרִיקָה. — אֲחוֹתֵךְ מִתְהַלֶּלֶת וּמִתְפָּאֶרֶת בְּחָכְמָתָהּ הַגְּדוֹלָה, וְאוּלָם אֶתְמוֹל שָׁאֲלָה אָחִי דָּבָר, וַתִּבוֹךְ וְלֹא יָדְעָה מַה לַּעֲנוֹת, וַיִּשְׁתּוֹמֵם אָחִי מְאֹד וַיֹּאמַר: הֲגַם דָּבָר קָטָן כָּזֶה לֹא תֵדָעִי? — בְּהִתְהַלְּכִי אֶתְמוֹל בַּיַּעַר בָּא אֵלַי בֶּן שְׁכֵנֵנוּ וַיָּחֶל לָרִיב עִמִּי עַל אֲשֶׁר לֹא הֲשִׁיבוֹתִי לוֹ אֶת סִפְרוֹ, וָאֶצְטַדֵּק לְפָנָיו בְּאָמְרִי כִּי אֲחוֹתִי עוֹדֶנָּה קוֹרְאָה בְּסִפְרוֹ, אַךְ הוּא קָצַף עוֹד יוֹתֵר בְּשָׁמְעוֹ אֶת הַדָּבָר הַזֶּה וַיִּקְרָא: הֲלֹא הַסֵּפֶר שָׁאוּל רַק לְךָ וְלֹא לַאֲחוֹתְךָ, וְאֵיךְ נְתַתּוֹ לָהּ? וָאֵרֶא כִּי נַעַר רַע הוּא, וָאָסֵב פָּנַי מִנֶּגְדּוֹ וָאֵלֵךְ לִי, אַךְ הוּא הִתְנַפֵּל עָלַי מֵאַחֲרַי וַיַּכֵּנִי, אָז מִהַרְתִּי לָלֶכֶת אֶל אָבִיו וָאֶתְאוֹנֵן לְפָנָיו עַל בְּנוֹ הָרָע. וַיִּקְרָא לוֹ אָבִיו וַיִּשְׁאָלֵהוּ: לָמָּה הִכִּיתָ אֶת הַנַּעַר הַזֶּה? וַיִּצְטַדֵּק הַנַּעַר, וַיִּתְחַנֵּן אֶל אָבִיו וַיֵּבְךְּ וַיֹּאמַר: סְלַח נָא לִי אָבִי, לֹא אוֹסִיף עוֹד עֲשׂוֹת כָּזֹאת. אַךְ אָבִיו לֹא סָלַח לוֹ וַיַּעַנְשֵׁהוּ. — הֲלֹא אָמַרְתִּי לָכֶם: אַל תִּתְעָרְבוּ בְּרִיב לֹא לָכֶם, וְאַתֶּם הִתְעָרַבְתֶּם בְּרִיב אֲשֶׁר רָבוּ הַנְּעָרִים הָרָעִים אִישׁ בְּאָחִיו, וַתֻּכּוּ. — הִתְפַּלְּלוּ לַיְיָ וְיַעַזְרֶכֶם. — אֲנַחְנוּ מִתְפַּלְלִים תְּפִלָּה קְצָרָה בְּשָׁכְבֵנוּ לִישׁוֹן וּבְקוּמֵנוּ מִשְּׁנָתֵנוּ, וְגַם לִפְנֵי אָכְלֵנוּ וְאַחֲרֵי אָכְלֵנוּ נִתְפַּלֵּל תָּמִיד וְנוֹדֶה לַיְיָ. — בִּשְׂפַת עֵבֶר יֵאָמֵר (ווירד געזאגט, говорять): לְכָה נִתְרָאֶה פָנִים, תַּחַת: בּוֹא וְנִלָּחֵם יָחַד. — אַתֶּם מִתְאוֹנְנִים תָּמִיד עַל אֲחִיכֶם הַקָּטָן כִּי עָצֵל הוּא, וְאַתֶּם אֵינְכֶם טוֹבִים מִמֶּנּוּ. — הִסְתַּתֵּרְנָה אַחְיוֹתַי מֵאַחֲרֵי הָעֵצִים לְמַעַן לֹא תֵרָאֶינָה אֶל רְעוּתְכֶן הַבָּאָה לְהוֹגִיעֲכֶן בְּדִבְרֵי אִוַּלְתָּהּ. — הַנָּשִׁים הָעֲנִיּוֹת הָאֵלֶּה מִשְׁתַּכְּרוֹת לֶחֶם לְבֵיתָן בְּמָכְרָן תַּפּוּחִים לְתַלְמִידֵי בֵּית הַסֵּפֶר. — דּוֹדִי קָנָה אֶת הַבַּיִת הַזֶּה בִּמְחִיר עֲשֶׂרֶת אֲלָפִים וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת רוּבָּל וַיִּמְכְּרֵהוּ בִּמְחִיר אַחַד עָשָׂר אֶלֶף וּשְׁבַע מֵאוֹת רוּבָּל; כַּמָּה הִשְׂתַּכֵּר בַּבַּיִת הַזֶּה? אֶלֶף וּמָאתַיִם רוּבָּל. — תַּלְמִידִי הַיָּקָר, בְּמִכְתָּבְךָ מָצָאתִי שְׁגִיאָה גְדוֹלָה: אַתָּה כָתַבְתָּ לֵאמֹר: „מָחָר נִתְפַּלֵּל אֶל אֲבוֹתֵינוּ“, וְאָנֹכִי הֲלֹא אָמַרְתִּי לְךָ כִּי אֵין לְהִתְפַּלֵּל בִּלְתִּי אִם (נור, только) לַיְיָ

לְבַדּוֹ, וְלֹא לִבְנֵי אָדָם. לָכֵן עָלֶיךָ לִכְתּוֹב „מַהֵר נְבַקֵּשׁ מֵאֵת אֲבוֹתֵינוּ" אוֹ „נִשְׁאַל מֵאֲבוֹתֵינוּ" אוֹ „נִתְחַנֵּן אֶל אֲבוֹתֵינוּ". — סְלַח לִי, מוֹרִי הַיָּקָר, לֹא אוֹסִיף לִכְתּוֹב שְׁגִיאָה כָּזֹאת. — וְעוֹד שְׁגִיאָה גְדוֹלָה מָצָאתִי בְּמִכְתָּבְךָ: אַתָּה כוֹתֵב: „לֹא יָדַעְתִּי אָנָה הִסְתַּתְּרוּ אַחַי", וְאָנֹכִי כְּבָר הוֹרֵיתִיךָ לְהַבְדִּיל בֵּין „אָנָה" וּבֵין „אֵיפֹה". כִּי „אָנָה" יֵאָמֵר בְּשָׁאֲלֵנוּ אִישׁ לַמָּקוֹם אֲשֶׁר הוּא הוֹלֵךְ אֵלָיו (וואָהין, куда), וְאוּלָם „אֵיפֹה" יֵאָמֵר עַל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר כְּבָר יוֹשֵׁב בּוֹ הָאִישׁ (וואָ, гдѣ). וְעַתָּה הֲלֹא תָבִין כִּי אֵין לֵאמֹר „אָנָה הִסְתַּתְּרוּ", כִּי אִם „אֵיפֹה הִסְתַּתְּרוּ", וְכֵן אֵין לֵאמֹר „אֵיפֹה הָלְכוּ" כִּי אִם „אָנָה הָלְכוּ". וְאָמְנָם הִשְׁתּוֹמַמְתִּי לִמְצֹא בְּמִכְתָּבְךָ שְׁגִיאָה גְדוֹלָה כָּזֹאת, וְאֵינֶנִּי יוֹדֵעַ בַּמֶּה תִּצְטַדָּק. — גַּם אֲנִי מִשְׁתּוֹמֵם עַל שְׁגִיאָתִי זֹאת, וַאֲנִי נִכְלָם מְאֹד.

91.

Вчера я прохаживался въ лѣсу около (כ־) двухъ часовъ, и когда я возвратился домой было принесено мнѣ письмо отъ моего друга, и когда я началъ читать письмо я изумился, ибо въ этомъ письмѣ мой другъ жалуется, что онъ еще не получилъ отъ меня никакого письма, а я знаю, что я уже писалъ ему 3 письма. Я не могу понять этого (זאת).— Когда я шелъ изъ училища, бросились на меня злые мальчики, и (!) били меня, и (!) я началъ кричать. И увидѣли мальчики, что всѣ мои товарищи приходятъ ко мнѣ на помощь (=помочь мнѣ), и они побоялись и поспѣшили скрыться (=спѣшили и скрылись) позади горы, и мы искали ихъ и не нашли ихъ.— Если ты будешь продолжать докучать мнѣ твоими глупостями, я буду жаловаться на тебя учителю (=передъ учителемъ).— Моя сестра жаловалась на меня нашей матери (=передъ нашей матерью), что я билъ ее, а я оправдывался и (!) сказалъ, что она вмѣшалась когда я спорилъ съ моимъ другомъ, и потому она была бита. Но моя мать не хотѣла простить мнѣ.— А что сдѣлала тебѣ твоя мать? Этого (זאת) я не желаю разсказать вамъ, ибо я стыжусь.— Этотъ бѣдный человѣкъ зарабатываетъ только 40 копеекъ въ день, и этими деньгами онъ долженъ прокормить пятерыхъ дѣтей.

געסטערן שפּאַציערטע איך אים וואַלדע אונגעפֿאָהר (כ־) צוויי שטונדען, אונד אַלס איך נאָך הויזע צוריקקעהרטע, ווארדע מיר געבראַכֿט איין בריעף פֿאָן מיינעם פֿריינדע אונד אַלס איך האַבע אַנגעפֿאַנגען צו לעזען דען בריעף דאַ (וָ) ערשטוינ[illegible] איך זעהר, דענן אין דיעזעם בריעפֿע בעקלאַגט זיך מיין פֿריינד, דאַסס ער נאָך קיינע[illegible] בריעף פֿאָן מיר ערהיעלט, אונד איך וויים, דאַסס איך איהם שאָן 3 בריעפֿע שריעב. איך קאַנן דאַס (זאת) ניכֿט בעגרייפֿען (=פֿערשטעהען).— אַלס איך גינג פֿאָן דער שולע וואַרפֿען זיך אויף מיך באָזע קנאַבען אונד (וַ) שלוגען מיך; דאַ פֿינג איך אַן צו שרייען, דאַ זאַהען דיע קנאַבען, דאַסס אַללע מיינע קאַמעראַרען קאָממען מיר העלפֿען, דאַ פֿירכֿטעטען זיע זיך אונד זיע איילטען אונד פֿערבאַרגען זיך הינטער דעם בערג, אונד וויר זוכֿטען זיע אונד פֿאַנדען זיע ניכֿט. — [illegible]ננן דוא ווירסט פֿאָרטפֿאַהרען מיך צו בעלאָסטיגען מיט דיינען דוממהייטען, ווערדע איך מיך בעקלאַגען איבער דיך (עָלֶיךָ) פֿאָר דעם לעהרער. — מיינע שוועסטערן בעקלאַגטע[illegible]ך איבער מיך פֿאָר אונזערער מוטטער, דאַסס איך זיע געשלאַגען האַבע, אונד איך פֿערטהיידיגטע מיך אונד (וָ) איך זאַגטע, דאַסס זיע האַט זיך הינאַיינגעמישט אַלס איך צאַנקטע מיט מיינעם פֿריינדע, אונד דעסוועגען ווארדע זיע געשלאַגען. אַבער מיינע מוט[illegible]ער וואָללטע מיר ניכֿט פֿערצייהען.— אונד וואַס טהאַט דיר דיינע מוטטער? דאַס (זאת) וויל איך אייך ניכֿט ערצאָהלען, דענן איך שאָמע מיך. — דיעזער אַרמע מאַנן פֿערדיענט נור 40 קאָפּעקען טאָגליך (בְּיוֹם), אונד מיט (וּבְ־) דיעזעם געלד מוס ער עססען געבען (הָאֹכֶל) 5 קינדערן.

92.

מוֹל, נֹכַח (נִכְחִי וכו׳), לְעֻמַּת.	נעגען, נעגענאיבער	Противъ, супротивъ
מִדֵּי (מִדֵּי דַבְּרִי).	ווערהרענד, זאָ אָפֿט	Каждый разъ когда
אָח! הֶאָח! הֵידָד!	(פֿרֵיידע אויסרוף) אַך, יוּכֿהע!	Ахъ, ахъ, (радостные клики)
הָהּ! אֲהָהּ! הוֹי! אוֹי! אוֹיָה! אֲבוֹי! הוֹ הוֹ! אִי!	(אויסבּרוּפֿע דעם שמערצעס, דער טרויער	(Восклицанія скорби, печали)
הַס!	סַט! זייד שטיללע!	Тише!

צבי גרינשפין גרינשפין

1933 - פּורים-פּליוט

Harry Greenspan

1933 Pitk-Plas

Brooklyn N. Y.

E, Sargent

